

SPIRITISTISK FILOSOFI

ÅNDERNES BOG

Indeholdende

Den spiritistiske læres principper
om sjælens udødelighed, åndernes natur og
deres forhold til mennesker, de moralske love,
det nuværende liv, det tilkommende liv og
menneskehedens fremtid.

Ifølge meddelelser givet af de højere ånder
ved hjælp af forskellige medier

Samlet og ordnet af

ALLAN KARDEC

ÅNDERNES BOG

Original titel: Le Livre des Esprits

Forfatter: Allan Kardec

1. fransk oplag af d. 18 april 1857

Udgivet af Kardec Spiritister

Omslag: Vivianne Guillaumom Thomsen og Flemming Hinnerskov

Foto: Shutterstock

Opsætning: Benny de Molade, molade@paradis.dk

Copyrights: Kardec Spiritister, Spiritist Forening Allan Kardec, Denmark & International Spiritist Council, Distrito Federal, Brasil.

Trykt hos: Scandinavian Book A/S, Århus

ISBN: 978-87-999791-1-0

Dansk udgave

1. oplag udgivet 1893, oversat fra d. 23. fransk udgave

2. udgave, 1. oplag 2014

3. revideret udgave, 1. oplag 2018

www.kardec.dk

mail@kardec.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	11
Allan Kardec's liv og biografi.....	14
INDLEDNING:	
Til studiet af den spiritistiske lære.....	36
FØRSTE BOG - Urkilderne	
KAPITEL 1	
Gud.....	82
Gud og uendelighed.....	82
Beviser for Guds eksistens.....	82
Guddommens egenskaber.....	84
Panteisme.....	86
KAPITEL 2	
Universets almindelige elementer.....	89
Kundskab om tingenes første begyndelse.....	89
Ånd og materie.....	90
Materiens egenskaber.....	93
Universet.....	95
KAPITEL 3	
Skabelsen.....	96
Planeternes dannelse.....	96
Dannelsen af levende væsener.....	97
Jordens befolkning - Adam.....	99
De menneskelige racers forskellighed.....	100
Planeternes forskellighed.....	100
Bibelske betragtninger om skabelsen.....	102
KAPITEL 4	
Livsprincippet.....	106
Organiske og uorganiske organismer.....	106
Livet og døden.....	108
Intelligens og instinkt.....	110

ANDEN BOG - Åndeverdenen eller ånderne

KAPITEL 1

Ånderne.....	114
Åndernes oprindelse og natur.....	114
Den primitive og normale verden.....	116
Åndernes udseende og deres allestedsnærværelse.....	117
Perisprit.....	119
Forskellige klasser af ånder.....	119
Åndernes hierarki.....	120
Åndernes fremskridt.....	129
Engle og dæmoner.....	133

KAPITEL 2

Åndernes inkarnation.....	137
Inkarnationens formål.....	137
Sjælen.....	138
Materialismen.....	143

KAPITEL 3

Sjælens tilbagevenden til det åndelige liv, efter det fysiske livs ophør....	146
Sjælen efter døden, dens individualitet. Det evige liv.....	146
Sjælens og legemets adskillelse.....	148
Åndens forvirring efter døden.....	151

KAPITEL 4

Reinkarnationens berettigelse.....	154
Reinkarnation.....	154
Reinkarnationens berettigelse.....	155
Reinkarnationen i de forskellige verdener.....	156
Den fremadskridende forbedring.....	163
Børns skæbne efter døden.....	166
Køn hos ånderne.....	168
Slægtskab og forholdet mellem forældre og børn.....	169
Fysiske og moralske ligheder.....	170
Medfødte ideer.....	174

KAPITEL 5

Læren om reinkarnation.....	176
-----------------------------	-----

KAPITEL 6

Det åndelige liv.....	188
Omvandrende ånder.....	188
Midlertidige verdener.....	191
Åndernes forestillinger, fornemmelser og lidelser.....	193
Teoretiske studier om åndernes fornemmelser.....	198
Valg af prøvelser.....	204
Forholdet mellem ånderne.....	213
Sympatier og antipatier mellem ånder.....	217
Erindring om det fysiske liv.....	220
Ihukommelse af de døde. Begravelse.....	225

KAPITEL 7

Reinkarnation.....	229
Forvarsler om reinkarnationen.....	229
Forening af sjæl og legeme.....	233
Menneskets moralske og intellektuelle evner.....	237
Organismens indflydelse.....	239
Psykkiske handicaps og psykisk sygdom.....	241
Barndommen.....	243
Jordiske sympatier og antipatier.....	247
Manglende erindring om tidligere liv.....	248

KAPITEL 8

Sjælens frigørelse.....	255
Søvn og drømme.....	255
Besøg af levende personers ånd.....	261
Telepati.....	263
Letargi, katalepsi, skindød.....	264
Somnambulisme.....	265
Ekstatisk trance.....	270
Psykisk syn.....	272
Teoretisk oversigt: somnambulisme, ekstatisk trance, psykisk syn....	274

KAPITEL 9

Åndernes indgriben i den fysiske verden.....	280
Ånderne gennemskuer vores tanker.....	280
Åndernes indflydelse på vores tanker og handlinger.....	281
Besættelser.....	284
Personer med konvulsioner.....	287
Åndernes hengivenhed for enkelte personer.....	288
Skytsånder, beskyttende, venlige eller sympatiske ånder.....	301
Åndernes indflydelse på livets begivenheder.....	302
Åndernes indgriben i naturfænomenerne.....	306
Ånderne på slagmarken.....	306
Pagter.....	311
Hemmelig magt. Talismaner, åndemanere.....	312
Velsignelse og forbandelse.....	314

KAPITEL 10

Åndernes gøremål og missioner.....	315
------------------------------------	-----

KAPITEL 11

De tre riger.....	325
Mineraler og planter.....	325
Dyr og mennesker.....	327
Sjælevandring.....	335

TREDIE BOG - Moralske love

KAPITEL 1

Den guddommelige eller naturlige lov.....	340
Den naturlige lov.....	340
Kilden og kendskabet til den naturlige lov.....	341
Det gode og det onde.....	345
Den naturlige lovs inddeling.....	349

KAPITEL 2

Loven om tilbedelse.....	351
Formålet med tilbedelsen.....	351
Ceremoniel tilbedelse.....	351
Et liv i selvfordybelse.....	353
Bøn.....	354
Dyrkelse af flere guder (Polyteisme).....	357
Ofring.....	359

KAPITEL 3

Loven om arbejde.....	363
Nødvendigheden af arbejde.....	363
Begrænsning af arbejde. Hvile.....	365

KAPITEL 4

Loven om reproduktion.....	367
Jordens befolkning.....	367
Racernes udvikling og fuldkommengørelse.....	367
Hindring af reproduktionen.....	369
Ægteskab og cølibat.....	370
Polygami.....	371

KAPITEL 5

Loven om selvopholdelsesdriften.....	372
Overlevelsesinstinkt.....	372
Midler til livets opretholdelse.....	372
Udnyttelse af Jordens goder.....	375
Det nødvendige og det overflødige.....	376
Frivillig afholdenhed.....	377

KAPITEL 6

Loven om ødelæggelse.....	381
Den nødvendige og den lovstridige ødelæggelse.....	381
Ødelæggende katastrofer.....	383
Krige.....	386
Mord.....	387
Grusomhed.....	388
Duel.....	390
Dødsstraf.....	391

KAPITEL 7

Loven om det sociale liv.....	394
Det sociale livs nødvendighed.....	394
Et liv i isolation.....	394
Familielbånd.....	396

KAPITEL 8

Loven om fremskridtet.....	398
Naturtilstanden.....	398
Fremskridtets gang.....	399
Udartede folkeslag.....	402
Civilisation.....	406
Den menneskelige lovgivnings fremskridt.....	408
Spiritismens indflydelse på fremskridtet.....	409

KAPITEL 9

Loven om ligestilling.....	412
Den naturlige ligestilling.....	412
Ulige evner.....	412
Social ulighed.....	413
Økonomisk ulighed.....	414
Rigdommens og fattigdommens prøvelser.....	416
Lige rettigheder for mand og kvinde.....	417
Ligestilling i døden.....	418

KAPITEL 10

Loven om frihed.....	420
Den naturlige frihed.....	420
Slaveri.....	421
Tankens frihed.....	422
Samvittighedsfrihed.....	423
Den frie vilje.....	424
Viden om fremtiden.....	426
Skæbnen.....	433
Teoretisk oversigt: Drivkraften bag menneskets handlinger.....	435

KAPITEL 11

Loven om retfærdighed, kærlighed og barmhjertighed.....	440
Retfærdighed og naturlige rettigheder.....	440
Ejendomsret og tyveri.....	443
Barmhjertighed og næstekærlighed.....	444
Moderkærlighed.....	447

KAPITEL 12

Moralsk fuldkommenhed.....	448
Dyder og laster.....	448
Lidenskaber.....	453
Egoisme.....	455
Det gode menneskes karakter.....	459
Selverkendelse.....	460

FJERDE BOG - Forhåbning og trøst

KAPITEL 1

Jordiske bekymringer og nydelser.....	466
Lykke og ulykke.....	466
Tabet af nære venner.....	472
Skuffelser. Brudt venskab.....	474
Antipatiske forbindelser.....	475
Forudelse om døden.....	477
Manglende livsglæde. Selvmord.....	478

KAPITEL 2

Fremtidige sorger og glæder.....	485
Et intet. Det kommende liv.....	485
Intuitionen om fremtidige sorger og glæder.....	486
Guds indgriben i straf og belønning.....	487
Fremtidige sorger og glæder.....	488
Midlertidige sorger.....	496
Udsoning og anger.....	499
Varigheden af de fremtidige lidelser.....	503
Kødets opstandelse.....	511
Paradis. Helvede og skærsild.....	513
KONKLUSION.....	519
ORDLISTE.....	539

FORORD

Over hele verden fremkommer der fænomener som ikke kan forklares af den almindelige videnskab, og som åbenbarer at være en effekt af en fri og intelligent viljes handling.

Fornuften siger, at en intelligent virkning nødvendigvis må udspringe af en intelligent kraft, og kendsgerninger har bevist, at denne kraft kan indgå forbindelse med mennesker ved hjælp af fysiske tegn.

Denne intelligente kraft er blevet adspurgt om dens natur, og den har erklæret, at den tilhører en verden af åndelige væsener, som har aflagt sig menneskets legemlige hylster. Således er åndernes lære blevet åbenbaret. Forbindelsen mellem den åndelige og den fysiske verden ligger i tingenes natur, og der er intet overnaturligt ved den. Derfor har man også fundet spor af denne forbindelse hos alle folkeslag og til alle tider. I dag er forbindelserne mellem den åndelige og fysiske verden almindelige og åbenlyse for alle.

Ånderne meddeler os, at Forsynet har bestemt, at tidspunktet for en universel åbenbaring af deres eksistens nu er kommet, og da ånderne er Guds bemyndigede, som har til opgave at udføre Hans vilje, så er deres mission at undervise og oplyse menneskerne og dermed indlede en ny æra for menneskehedens genfødsel.

Denne bog er en samling af åndernes læresætninger. Den er skrevet efter ordre og efter diktat af de overordnede ånder for at danne basis for en rationel filosofi uden fordomme. Bogen indeholder intet, som ikke er udtryk for åndernes tanker og ikke har været underkastet deres kontrol. Selve redigeringen

Forord

og den metodiske opdeling af emnerne er foretaget af forfatteren, der har fået overdraget den mission at udgive bogen.

Blandt de ånder, som har medvirket til denne bogs udgivelse, har nogle levet på Jorden i forskellige tidsaldre, hvor de har prædikeret og selv udvist dyd og visdom. Andre bærer ikke et historisk kendt navn, men deres ophøjede natur kommer til udtryk ved deres læres renhed og deres forbindelse med de ophøjede ånder, hvis navne vi kender.

Vi gengiver her de udsagn, hvormed ånderne gennem forskellige mediers mellemkomst har givet os den mission at skrive denne bog:

”Udfør med iver og udholdenhed det arbejde, som du i forening med os har påtaget dig, for det arbejde er vores.

Med den bog du skal skrive lægger vi grundstenen til den nye bygning som rejser sig, og som engang skal forene alle mennesker i en fælles følelse af kærlighed og barmhjertighed. Men før vi udsender den, vil vi sammen gennemse den for nøjagtig at kontrollere alle detaljer.

Vi kommer til dig, hver gang du kalder for også at bistå dig med dine andre arbejder, for dette er kun en del af den mission, som er betroet dig, og som en af os allerede har oplyst dig om. Blandt de anvisninger du har modtaget af os, er der enkelte som du må beholde for dig selv indtil nærmere ordre. Vi fortæller dig, når tiden er inde til at offentliggøre dem. Indtil da, tænk over dem, så du kan være beredt.

Som vignet for bogen skal du bruge den vinranke vi har tegnet¹⁾, fordi den symboliserer Skaberens arbejde. Alle materielle principper, som bedst kan repræsentere legemet og ånden, er her forenet. Legemet er vinstokken, ånden dens saft, sjælen eller ånden forenet med materien er kernen. Mennesket skærper sin ånd gennem arbejdet, og du ved jo, at det kun er derved at ånden vinder kundskaber.

Lad dig ikke slå ud af kritik. Du vil møde heftig modstand, særlig blandt personer som har en særlig interesse i at vildlede.

Forord

Selv blandt ånderne vil du møde modstand, for de ånder, som endnu ikke er helt frigjort fra det materielle, søger ofte at så tvivl enten af ondskab eller af uvidenhed. Tro blot på Gud og gå frem med fortrøstning. Vi er hos dig og støtter dig, og den tid, hvor sandheden skal lyse overalt, er ikke fjern.

Forfængelige mennesker, som tror at vide alt og forklarer alt ud fra deres eget synspunkt, vil danne modstridende meninger, men alle de, der fæster sig ved Jesu høje princip, vil smelte sammen i en fælles følelse af kærlighed til det gode og forenes af et broderligt bånd, som vil omfatte hele verden. De vil hæve sig højt over den forfængelige ordstrid for at kunne koncentrere sig om de vigtigste ting, og læren vil i sit grundvæsen være ens for alle, som modtager meddelelser fra de overordnede ånder.

Det er ved udholdenhed du vil komme til at høste frugten af dit arbejde. Den glæde, du vil føle ved at se læren udbrede sig og vinde forståelse, vil være en belønning som du nok først vil kunne påskønne en gang i fremtiden. Lad dig således ikke forurolige af de klipper og sten, som modstanderne vil lægge på din vej. Bevar tilliden, for med den vil du nå målet og fortjene, at vi altid kommer dig til hjælp.

Husk på, at de gode ånder kun hjælper dem, som tjener Gud i ydmyghed og uselvskhed og at de forlader enhver, som på sin vej mod himlen håber at kunne tilfredsstille sit jordiske begær. De gode ånder forlader den hovmodige og den begærlige. Hovmod og begærlighed vil altid være en barriere mellem mennesket og Gud, fordi det blænder mennesket for den himmelske pragt og klarhed og Gud kan ikke bruge den blinde til at bekendtgøre lyset.”

Evangelisten St. Johannes, St. Augustinus, St. Vincent de Paul, St. Louis, Sandhedens Ånd, Sokrates, Platon, Fénelon, Franklin, Swedenborg etc.

1) *Vinranken ovenfor er en nøjagtig gengivelse af åndernes tegning.*

Allan Kardec's liv og biografi

(HIPPOLYTE LÉON DENIZARD RIVAIL)

Født 3. oktober 1804 i Lyon - Død 31. marts 1869 i Paris

Allan Kardec's værk, siger Gabriel Delanne, er uforgængeligt, for det er klart, logisk og baseret på en upartisk iagttagelse af kendsgerningerne. Forgæves har man søgt at undertrykke hans læresætninger, men de har modstået alle stormløb. Præsternes hån, materialisternes indhug og religionernes bandlysninger har ikke formået at besejre den kraft sandheden bærer i sig. Stærkere end nogensinde udfolder spiritismen sig som et mægtigt træ, hvis rødder finder grobund i alle samfundets lag.

Efter mesterens død er antallet af hans tilhængere stadig vokset. Mødet i 1889 med 40.000 deltagere er det seneste udtryk for denne livskraft, og de undersøgelser den officielle videnskabelige verden er slået ind på er et bevis på denne forsknings betydning.

Hvilket af de to følgende spørgsmål fortjener i virkeligheden mest at vække vores opmærksomhed? Det der fortæller os, at vi er forgængelige atomsammensætninger, som døden splitter ad og fører ud i det store intet og samtidig tilintetgør alle vores blide følelser, drømme og forhåbninger, eller det der stiller os i udsigt, at vi efter døden vågner op igen i en ny verden, hvor vi vil genfinde de væsener vi har elsket, og hvori udøves den evige retfærdighed, der så ofte krænkes på Jorden.

Vi lever ikke mere i en tid, hvor den blotte tro menes at være tilstrækkelig til at sikre det fremtidige liv. Nutidsmennesket kræver andet end Ja og Amen. Det har Allan Kardec på en beundringsværdig måde forstået. Hele hans fremstilling hviler på en streng iagttagelse af kendsgerningerne. Han har vist, at samkvemmet mellem de levende og de døde er hjørnesteinen i fremtidens videnskabelige livsanskuelse. I hans værker findes

der intet vagt, oversanseligt hjernesvind, men umiddelbare konklusioner som enhver kan begribe. Livet i universet forklares med en uangribelig skarpsindighed. Ansvar for vores egne handlinger fastslås på alle punkter.

Dernæst påviser han lovene for kærlighed og broderskab, ikke som tomme, ufølsomme formler men som rørende virkeligheder. Man føler, at den store Udviklingslov, som lader alle væsner på alle trin af samfundsstigen fødes på ny, er en nødvendighed som påtvinger sig fornuften og med lige så stor sikkerhed bekræftes af erfaringen. Man aner muligheden for et mere retfærdigt samfund, når disse sandheder fylder menneskenes hjerter og får sjælens blomster - som endnu ligger i svøb - til at springe ud.

Disse oplysningers rene præg er en sikker garanti for deres overensstemmelse med virkeligheden. Ved at støtte sig på Guds retfærdighed og godhed har Allan Kardec genfødt Kristi sande lære, der igennem 18 århundreder er blevet forvansket ved partiske fortolkninger. Det er universets stemmer som kalder menneskeheden til en højere flugt mod en fremtid i frihed, enighed og kærlighed.

I kejserdømmets morgenrøde, den 3. oktober 1804 (ifølge nogle beretninger er fødselsdagen 4. oktober 1804) fødtes Denizard Hippolyte Léon Rivail, der under navnet Allan Kardec skulle blive kendt over næsten hele verden. På fødselsattesten står der: ” Den 12. Vendémiaire År XIII. Denizard Hippolyte Leon Rivail fødtes i går aftes kl. 7 som søn af Jean Baptiste Antoine Rivail, Dommer, og Jeanne Duhamel, hans ægtefælle, boende i Lyon, Salagade Nr. 76...”

Allan Kardec's forfædre var ansete mænd, der hovedsagelig var sagførere og embedsmænd. Den lille Denizard Rivail fik sin første undervisning i Lyon, hvorpå han blev sendt til Yverdun i Schweiz til den berømte lærer Pestalozzi. Han blev snart en af dennes dygtigste og kæreste elever og nogle år senere lærer ved skolen. Af hele sit hjerte kastede han sig ind i kam-

pen for sin læremesters tanker, som fik så stor indflydelse på omorganiseringen af skolevæsenet i Frankrig og Tyskland. Ofte, når Pestalozzi blev kaldt bort for at oprette lignende skoler andetsteds, ledede Rivail skolen i Yverdun under hans fravær. Han var naturvidenskabelig student og blev senere Doktor i medicin. Desuden var han en fremragende sprogforsker som talte flydende tysk, engelsk, italiensk og spansk og også udtrykte sig let på hollandsk. Franskmandene har aldrig været store sprogbegavelse, og især dengang var det et særsyn at møde en franskmand, som kunne mere end sit modersmål.

Denizard Rivail blev indkaldt til soldat, men blev fritaget og kom to år senere til Paris, hvor han i Sevresgaden Nr. 35 stiftede en skole med den i Yverdun som forbillede. En morbroder satte penge i foretagendet. Den 6. februar 1832 giftede han sig med en ni år ældre smuk og velhavende lærerinde ved navn Amélie-Gabrielle Boudet, datter af en husejer og forhenværende notar. Samtiden fortæller, at den unge frue så langt fra så ældre ud end sin mand, men snarere gjorde indtryk af at være en halv snes år yngre.

Rivail's onkel var en lidenskabelig spiller og ruinerede snart sin søstersøn ved at tabe store summer i Spa og Aachen. Rivail forlangte nu skolen solgt og fik sin andel på 45.000 francs. Disse penge anbragte han og hans hustru hos en ven der var forretningsmand, men mistede dem igen ved dennes fallit. I stedet for at tabe modet over dette nye uheld gav ægteparret sig til at søge andet arbejde. Rivail arbejdede bl.a. som bogholder og tjente derved 7.000 francs om året. Efter dagens arbejde skrev han om aftenen grammatiske og matematiske lærebøger for den videregående undervisning, oversatte bøger fra engelsk og tysk og forberedte kurser for børnene i forstaden Saint-Germain. Desuden oprettede han hjemme hos sig selv gratis kurser i kemi, fysik, astronomi og sammenlignende anatomi. Disse kurser var meget velbesøgte.

Blandt hans talrige bøger om undervisningsvæsenet kan

følgende nævnes: "Forslag til en forbedring af den offentlige undervisning" (1828). Året efter til brug for familiemødre og lærere: "Praktisk og teoretisk kursus i aritmetik" efter Pestalozzis metode. I 1831: "Klassisk fransk grammatik". I 1846: "Håndbog til brug for lærereksaminer i aritmetik og geometri". I 1848: "Grammatikalsk katekismus over det franske sprog". Endelig finder man i 1848 Rivail som lærer ved en større skole, hvor han underviser i fysiologi, astronomi, kemi og fysik. I et meget anset værk udgiver han en opsummering af sit kursusstof under titlen: "Almindelige diktater ved rådhusets og Sorbonne's eksaminer, Særlige diktater over vanskelige stavemåder."

Disse forskellige værker blev anbefalet af det franske undervisningsvæsen og solgtes i store oplag. Rivail kom derved til at sidde i ret gode kår. Hans højst forskelligartede og indgående naturvidenskabelige studier gjorde ham i høj grad i stand til at føre den sag til sejr, som skulle blive hans livs hovedindhold.

Der findes undertiden i Allan Kardec's bøger en vis bredde og vidtløftighed, en lidt for stærk trang til inddelinger og rubriceringer og enkelte spørgsmål, som gør et noget naivt indtryk. Alt dette skyldes forfatterens angst for at blive misforstået ved kun at forklare en mening halvt. Hvad spørgsmålene angår har Allan Kardec ikke selv stillet dem alle, men har ofte nøjes med at samle dem, og han har da foretrukket at medtage et enfoldigt spørgsmål for derved at kunne formidle et forklarende og udtømmende svar.

I året 1854 hørte Rivail for første gang om drejende borde af en magnetisør ved navn Fortier. Denne sagde til ham: "Det er en ret ejendommelig kendsgerning, at man ikke alene kan få et bord til at dreje sig ved at magnetisere det, men man kan også få det til at tale. Man stiller det et spørgsmål, og det svarer." - "Det vil jeg se, før jeg tror det!" svarede Rivail, "Og indtil man har bevist for mig, at et bord har en hjerne til at tænke med, nerver til at føle med, og at det kan blive somnambulistisk, ja

da må De tillade mig at nøjes med at anse det hele for en besynderlig fortælling.”

Således stillede Rivail sig fra første færd over for de nye kendsgerninger. Han nægtede intet, men forlangte beviser og ville selv se og iagttage for at kunne tro. Det var en naturlig indstilling til en lære, der endnu var i sin vorden, og som afveg så stærkt fra den herskende tankegang. Senere, da spiritismen både i naturvidenskabelig og i filosofisk henseende var blevet lagt tilrette af Allan Kardec og talrige andre forskere, kunne enhver blot ved at læse og tænke over det læste trænge ind til sagens kerne, og personlige iagttagelser blev derfor knap så uundværlige. Allan Kardec kan da for så vidt have helt ret i sin gentagelse af Jesu ord: ”Lykkelig er den, som tror uden at have set!”

Rivail var ligesom Muhamed omkring et halvt hundrede år, da den nye livsanskuelse i årene fra 1854 til 1856 begyndte at påvirke ham. Samtidig træder navnet Rivail tilbage for at gøre plads for navnet Allan Kardec.

Allan Kardec fortæller selv følgende om dette afsnit af sit liv: ”På dette tidspunkt stod jeg over for en kendsgerning, som tilsyneladende ikke lod sig forklare, som var i modstrid med naturens love, og som min fornuft afviste. Endnu havde jeg hverken set noget eller haft lejlighed til at gøre iagttagelser. De videnskabelige forsøg som var gjort i overværelse af hæderlige og troværdige mænd bestyrkede mig i at tro på muligheden af en ren materiel virkning, men tanken om et talende bord var endnu ikke trængt ind i min hjerne.

Det følgende år, i begyndelsen af 1855, mødte jeg hr. Carlotti, en ven af mig på 25 år som i over en time underholdt mig om disse fænomener med den begejstring han havde over for alle nye tanker. Carlotti var korsikaner og havde en varmblodig, kraftfuld natur. Jeg havde altid agtet de egenskaber hos ham der vidnede om hans store og skønne sjæl, men jeg fæstede ingen lid til hans begejstring. Han var den første der fortalte

mig om samkvem med ånderne, og han berettede om så mange overraskende ting, at han i stedet for at overbevise mig snarere forøgede min tvivl. "De vil en dag blive en af vore!" sagde han. "Jeg vil ikke sige nej," svarede jeg, "lad os nu først se."

Nogen tid efter, omkring maj 1855, var jeg hos somnambulen fru Roger sammen med hendes magnetisør hr. Fortier. Jeg traf desuden hr. Pâtier og fru Plainemaison, der fortalte mig om de samme fænomener på samme måde som hr. Carlotti, men i en hel anden tone. Hr. Pâtier var en offentlig embedsmand i moden alder, en belæst mand med en alvorlig, kølig og rolig karakter. Hans sprog, der var værdigt og fri for al begejstringsoverdrivelse, gjorde et levende indtryk på mig, og da han tilbød mig at deltage i forsøgene hos fru Plainemaison, tog jeg imod det med glæde. En tirsdag aften i maj skulle vi mødes kl. 8. Dér var det at jeg for første gang blev vidne til de drejende, springende og løbende borde og under sådanne omstændigheder, at al tvivl var udelukket.

Jeg så også nogle meget ufuldkomne forsøg med mediumistisk skrift på en skifertavle ved hjælp af en kurv. Selvom forsøgene ikke overbeviste mig, fornemmede jeg, at der her var tale om en kendsgerning som måtte have en årsag. Gennem disse tilsyneladende småtterier og den leg man bedrev med disse fænomener, skimtede jeg noget så alvorligt som en afsløring af en ny lov. Jeg lovede mig selv at undersøge den grundigt.

Ved en af aftensammenkomsterne hos fru Plainemaison gjorde jeg bekendtskab med familien Baudin. Hr. Baudin tilbød mig at deltage i de ugentlige seancer, som fandt sted hos ham, og jeg blev fra første øjeblik en regelmæssig deltager i disse seancer. Det var der jeg foretog mine første alvorlige studier af spiritismen, mindre ved hjælp af åbenbaringer end ved iagttagelser. I denne nye videnskab anvendte jeg forsøgsmetoden, ligesom jeg altid tidligere havde gjort. Jeg opstillede aldrig forudfattede teorier, men gjorde omhyggelige iagttagelser, sammenlignede og uddrog slutninger. Fra virknin-

gerne søgte jeg tilbage til årsagerne ved at gå til bunds i kendsgerningerne og sammenknytte dem logisk, og jeg lod ingen forklaring gælde, førend den kunne afgøre alle spørgsmålets forskellige vinkler. Den samme fremgangsmåde havde jeg altid anvendt i mine tidligere arbejder, fra jeg var 15-16 år gammel.

Jeg forstod fra begyndelsen alvoren af den videnskabelige undersøgelse, som jeg var i færd med at foretage. Jeg anede gennem disse fænomener forklaringen på det dunkle spørgsmål om menneskehedens fortid og fremtid, som jeg hele mit liv havde søgt løsningen på. Det var kort sagt en hel omvæltning i alt, hvad der angik livsanskuelse og tro. Det var derfor nødvendigt at handle med omtanke og ikke letsindigt, at holde sig til virkeligheden og ikke svæve i skyerne for ikke at lade sig fange af falske forestillinger.

Et af de første resultater af mine iagttagelser var, at ånderne ikke var andet end menneskesjæle, og derfor besad de hverken den højeste visdom eller var bekendt med den højeste viden, at deres viden var begrænset af deres udviklingstrin, og at deres anskuelser kun havde værdi som personlige anskuelser. Denne sandhed, som jeg erkendte fra første færd, reddede mig fra den store fare at tro på deres ufejlbarlighed og hindrede mig i at opstille forhastede teorier på grundlag af en enkelt eller nogle enkelte ånders udtalelser.

Selve den kendsgerning, at der kunne være samkvem med ånderne, ligegyldigt hvad disse så end kunne sige, beviste tilstedeværelsen af en usynlig verden omkring os. Dette var allerede et hovedpunkt, et umådeligt stort område der åbnedes for vores undersøgelser, nøglen til en mængde uforklarede fænomener. Det andet ikke mindre vigtige punkt var at lære denne verden og dens sæder og skikke (hvis man kan bruge det udtryk) at kende. Jeg så snart, at enhver ånd i forhold til sin personlige stilling og sin viden lærte mig noget, nøjagtig på samme måde som man lærer et lands tilstand at kende ved at spørge sig for hos indbyggere af alle samfundsklasser og alle

stillinger, idet hver af dem lærer os noget, og ingen af dem kan lære os alt. Det bliver da iagttagersagens sag at bringe et samlet hele ud af de indsamlede dokumenter ved at sammenholde og sammenarbejde dem. Jeg optrådte derfor over for ånderne, som jeg ville have gjort over for mennesker. Fra den ringeste til den største blev de for mig et redskab til at belære mig og ikke "forudbestemte åbenbarere".*)

Man kan dog her føje til, at Allan Kardec i begyndelsen ikke var nogen begejstret tilhænger af åbenbaringerne. Stærkt optaget, som han var af andre arbejder, ville han muligvis have sluppet de spiritistiske forsøg, hvis han ikke havde fået ivrige anmodninger om at fortsætte fra mænd som Rene Taillandier, medlem af det franske Videnskabernes Selskab, skuespilforfatteren Sardou og forlæggeren Didier. Disse havde i en fem års tid studeret de spiritistiske fænomener og samlet "Halvtredsindstyve hæfter med forskellige meddelelser", som de gerne ville have redigeret. De bad Rivail, hvis evner i den retning de kendte, om at påtage sig opgaven, men da det var et stort og tidskrævende arbejde at få alle huller udfyldt og dunkle steder belyst, nægtede han det af hensyn til sit øvrige arbejde. En aften meddelte hans skytsånd ham, at den havde kendt ham i en tidligere tilværelse. De havde på Druidernes tid levet sammen blandt Gallerne, og han kaldte sig da Allan Kardec. Det venskab ånden dengang havde følt for ham var yderligere vokset, og derfor lovede den at hjælpe ham med den meget vigtige opgave man nu bad ham påtage sig, og som det ville være ham en let sag at løse. Rivail indvilligede da i påtage sig arbejdet. Han læste omhyggeligt hæfterne, fjernede gentagelserne og satte alt på sin rette plads, noterede huller og dunkelheder og forberedte de spørgsmål som måtte besvares for at nå det ønskede resultat.

*) *Oeuvres posthumes d'Allan Kardec.*

”Indtil da,” siger han selv, ” havde seancerne hos hr. Baudin ikke haft noget bestemt formål. Jeg søgte nu dér at få klarhed over spørgsmål, som interesserede mig i filosofisk eller sjælelig henseende eller berørte den usynlige verdens natur. Jeg mødte ved hver seance ladet med en række forberedte og metodisk ordnede spørgsmål. De blev altid besvaret nøjagtigt, dybsindigt og logisk. Fra det øjeblik fik sammenkomsterne en hel anden karakter. Blandt de tilstedeværende fandtes alvorlige mennesker som tog levende del i, hvad der foregik, og når jeg tilfældigvis ikke var mødt, var man ligesom blevet arbejdsløs, da de ligegyldige spørgsmål havde mistet deres tiltrækning for de fleste af deltagerne. I begyndelsen havde jeg kun min egen belæring for øje. Senere da jeg så, at det alt sammen udgjorde et samlet hele og antog form af en lære, fik jeg den tanke at offentliggøre det til almindelig belæring. Det er de samme spørgsmål, som, efterhånden som de blev udviklet og fuldstændiggjort, kom til at danne grundlaget for ”Åndernes Bog.”

Senere lærte Allan Kardec frk. Japhet at kende, et medium der modtog overordentlig interessante skriftlige åndemeddelelser. Allan Kardec lod hendes ånder undersøge de meddelelser han selv havde fået, først ved de almindelige seancer og senere, på åndernes egen udtrykkelige anmodning, ved særlige seancer, for at undersøgelsen af Allan Kardec's manuskript kunne blive så meget mere omhyggeligt.

”Jeg nøjedes ikke med denne prøvelse,” siger Allan Kardec, ” som ånderne havde anbefalet mig. Da omstændighederne havde bragt mig i forbindelse med andre medier, greb jeg enhver lejlighed til at fremsætte nogle af de spørgsmål, der syntes mig mest knudrede. Således har mere end ti medier været mig behjælpelige med dette arbejde. Ved at sammenligne og sammenstille alle disse svar, og ved at inddele og talrige gange gennemarbejde dem under stille overvejelse udarbejdede jeg første udgave af ”Åndernes Bog”, der udkom den 18. april 1857.”

Denne bog var i stort kvartformat med to spalter, den ene

til spørgsmålene, den anden til svarene. Forfatteren var meget i tvivl om han skulle udgive bogen i sit eget eller et opdigtet navn. Da hans eget navn var almindelig kendt i den videnskabelige verden fra hans tidligere arbejder og det på den nye bog kunne bringe forvirring og skade hans øvrige virksomhed, valgte han på titelbladet at sætte navnet Allan Kardec. Værket gjorde lykke, og første udgave blev snart udsolgt. Allan Kardec udgav det på ny i 1858 i dens nuværende form, redigeret og betydeligt forøget. Sikkert ingen har gennemlæst "Åndernes Bog" uden at blive slået af de dybe tanker den rummer på sine 500 sider.

Bogen er oversat til mange sprog, også til dansk, og er så at sige Spiritismens Bibel. Den omhandler og forklarer alle de spørgsmål om liv og død, udvikling og udsoning, som kan ligge et åndeligt interesseret menneske på sinde. "Åndernes Bog" har tiltrukket mennesker i titusindvis til spiritismen. Folk der af natur er religiøse, men på grund af den herskende kristendoms urimeligheder er kommet bort fra religionen, føler atter dens milde lys og varme i sig, når de af "Åndernes Bog" lærer sandheden at kende om livets fortsættelse. De forstår, at ånderne i alle hovedspørgsmål må have ret, fordi det de fortæller fra livet hinsides på én gang rummer godhed, retfærdighed og fornuft.

"Åndernes Bog" vil aldrig forældes. Den indeholder de dybeste sandheder, omend der også findes mindre væsentlige udtalelser som trænger til redigering (f.eks. hvad angår dyrene og deres påståede mangel på udvikling).

Mens Allan Kardec arbejdede på "Åndernes Bog", hørte han den 25. marts 1856 en gentagen banken på væggen i sit værelse. Hans hustru hørte den samme støj. Forgæves søgte de at finde ud af, hvorfra den kunne komme. Aftenen efter var der seance hos hr. Baudin. Allan Kardec fortalte, hvad der var sket, og bad om en forklaring. I "Mediernes Bog", afsnit 86, har han selv omtalt denne begivenhed i ganske korte træk. En ånd der kalder sig "Sandhed", men ikke vil fortælle noget om sin

tidligere tilværelse som menneske, tilbyder Allan Kardec at stå til hans rådighed et kvarter hver måned for at hjælpe ham med hans arbejde. Den er misfornøjet med noget han har skrevet i sit manuskript den foregående dag. Allan Kardec siger: "Jeg var ikke selv rigtig tilfreds med det kapitel, og jeg har skrevet det om i dag. Er det nu bedre?" Ånden svarer: "Det er bedre nu, men ikke godt nok. Læs fra 8. til 30. linje, så vil du opdage en alvorlig fejltagelse." Allan Kardec fortæller, at da han kom hjem, gennemlæste han straks hvad han havde skrevet, og opdagede da den fejl han havde begået.

Den lykke "Åndernes Bog" havde gjort i Frankrig gav Allan Kardec den ide at udgive et spiritistisk månedsskrift. Han følte sig delvis tvunget dertil af begivenhederne og ved dokumenter, der var i hans varetægt. Han foreslog en ven at sætte penge i et sådant litterært foretagende, men venen afslog. Allan Kardec fik da gennem en åndemeddelelse den besked, at han selv skulle udgive månedsskriftet og ikke behøvede at bekymre sig mere om det.

"Jeg skyndte mig at redigere det første nummer," siger Allan Kardec, "og lod det udkomme den 1. januar 1858 uden at have talt med nogen om det. Jeg havde ikke en eneste abonnent, og der var ingen der havde sat penge i bladet. Jeg gjorde det hele på egen risiko og kom ikke til at fortryde det, for den lykke bladet gjorde overgik alle forventninger. Fra den 1. januar fulgte nummer på nummer uafbrudt, og som ånden havde forudset blev dette blad en stor hjælp for mig. Jeg erkendte senere, at det var et held for mig ikke at have haft fremmede penge i bladet, for jeg blev derved stillet mere frit, end hvis en fremmed interesse i bladet kunne have påtvunget mig sine meninger og sin vilje og hindret mig i at gå mine egne veje. Nu da jeg stod alene skyldte jeg ingen regnskab, men unægtelig var det et strengt arbejde jeg havde."

Stadig blev arbejdet og ansvaret større og kampen heftigere, men jo mere den skærpedes, jo mere kom Allan Kardec på

højde med forholdene og blev aldrig overrasket af dem. I 11 år holdt han i dette tidsskrift stand mod alle angreb, også støttet ved meddelelser fra de ånder der stod ved hans side.

Den 12. juni 1856 havde han gennem et medium spurgt sin beskytter "Sandhed": "Hvilke omstændigheder kan få mig til at strande? Mon manglende evner?"

Svar: "Nej, men nyskabernes gerning er fuld af forhindringer og farer. Din mission forudsiger jeg dig, vil blive hård, for det er hele verden som det drejer sig om at sætte i bevægelse og omdanne. Tro ikke, at det vil være nok for dig at offentliggøre én bog, to bøger, ti bøger og sidde roligt hjemme hos dig selv. Nej, du må sætte din person ind, du vil se hadet rejse sig mod dig, dine fjender vil byde dig modstand og sværge dig undergang. Du vil blive et bytte for ondskab, bagtalelse, endog forræderi fra dem som synes at være dig mest hengivne. Dine bedste lærdomme vil blive miskendt og forvansket. Mere end én gang vil du bukke under for træthedens byrde. Kort sagt, det vil blive en næsten uophørlig kamp du vil få del i, og du må ofre din ro, din hvile, din sundhed, ja endog dit liv, for du vil ikke leve længe! Nu vel! Mere end én ville trække sig tilbage, når han i stedet for en blomstersmykket vej kun finder tjørne, flintestene og slanger. Til en mission som denne rækker forstanden ikke. For at behage Gud kræves først og fremmest ydmyghed, beskedenhed og uegennytte, for Han slår de hovmodige og de indbildske til jorden. For at kæmpe mod menneskene kræves der mod, udholdenhed og urokkelig fasthed. Der kræves også forsigtighed og takt for at fremføre tingene på rette vis og ikke sætte deres heldige udfald på spil ved utidige forholdsregler og udtalelser. Endelig kræves der hengivenhed og selvfornægtelse og villighed til at bringe ethvert offer. Du ser at din mission er afhængig af vilkår, som beror på dig selv."

Allan Kardec føjer hertil: "Jeg skriver nærværende bemærkning den 1. januar 1867, 10½ år efter at denne meddelelse blev givet mig, og jeg kan bekræfte at den har vist sig rigtig på

alle punkter, for jeg har udstået alle de genvordigheder den bebudede mig. Jeg har været et bytte for vrede fjenders had, for fornærmelser og bagtalelser, for misundelse og skinsyge. Smædeskrifter er offentliggjort imod mig, mine bedste lærdomme er blevet forvansket, jeg er blevet forrådt af folk jeg havde tillid til, og har fået utak af folk jeg havde gjort tjenester. "Det Parisiske Selskab" har været et stadigt arnested for rænker spundet af folk, som sagde de støttede mig, men bagtalte mig bag min ryg. De påstod, at de som tog mit parti blev betalt af mig med de penge som jeg tjente ved spiritismen. Jeg har ikke kendt til hvile. Mere end én gang er jeg bukket under for et overmål af arbejde, mit helbred er blevet ødelagt og mit liv sat på spil.

Takket være den hjælp og beskyttelse jeg har modtaget fra de gode ånder, der uophørligt har givet mig tydelige beviser på deres omsorg, er jeg imidlertid lykkelig ved at erkende, at jeg ikke har følt ét eneste øjeblik svaghed eller modløshed, og at jeg hele tiden har fastholdt min opgave med samme iver uden at bryde mig om den ondsindethed jeg var genstand for. Ifølge ånden "Sandheds" meddelelse skulle jeg vente mig alt dette, og det er alt sammen slået til."

I den ovenfor anførte bemærkning af Allan Kardec er det "Det Spiritistiske Parisiske Selskab", der er tale om.

Indtil april 1858 havde sammenkomsterne fundet sted hos Allan Kardec med frk. E. Dufaux som hovedmedium. Hans stue kunne rumme 15-20 personer men der kom ofte 30. Nogle af tilhørerne fandt omgivelserne for små og syntes ikke om, at Allan Kardec havde al ulejligheden og udgiften derved. De foreslog derfor at danne et spiritistisk selskab og leje et lokale, hvor sammenkomsterne kunne finde sted.

Selskabet blev stiftet og samledes hver tirsdag i sit lokale. Allan Kardec søgte som formand at gennemføre streng orden og alvor ved seancerne, "uden hvilken det snart ville være ude med selskabets ry."

Ved udgangen af året 1858 ønskede han af hensyn til sine andre hverv at fratræde som formand, men blev alligevel genvalgt og bøjede sig da og fortsatte som formand.

I 1860 foretog han en rundrejse til forskellige franske provinsbyer, hvor der fandtes spiritistiske kredse og selskaber. Overalt blev han modtaget med æresbevisninger, og der blev afholdt store festmåltider for ham. I sin fødeby Lyon holdt han en tale, hvori han bl.a. sagde:

”Da vejledningen kommer fra ånderne, er de forskellige spiritistiske grupper så vel som de enkelte personer under indflydelse af bestemte ånder, der moralsk leder deres arbejde. Hvis disse ånder er indbyrdes uenige, bliver det et spørgsmål om, hvem der fortjener størst tillid, og det gør selvfølgelig den mod hvis teori der ikke kan fremføres nogen alvorlig indvending, kort sagt den som på alle punkter giver flest beviser på sin overlegenhed. Hvis alt er godt og fornuftigt i dens vejledning, er det ligegyldigt hvad navn ånden tager, og spørgsmålet om den kan bevise at være den som den giver sig ud for er ganske underordnet. Hvis en ånd under et agtværdigt navn møder med lærdomme, der i væsentlige henseender må vække anstød, kan man dristigt slutte, at den sejler under falsk flag og er en bedragerisk ånd eller en som vil more sig. Som almindelig rettesnor kan man sige, at navnet aldrig er nogen garanti for åndens højhed. Den eneste og virkelige garant for overlegenhed er selve tanken og den måde den udtrykkes på. De bedrageriske ånder kan efterligne alt undtagen den sande viden og den sande følelse.

Det hænder ofte, at ånder for at få visse i luften svævende anskuelser antaget stiller en falsk viden til skue og tror at kunne stikke blå i øjnene på folk ved at benytte sig af en række tekniske ord, som kan blænde den alt for lettroende. De har desuden et sikrere middel, nemlig at påtage sig dydens ydre kendetegn. Med store ord som barmhjertighed, broderskab, ydmyghed osv. håber de at kunne skaffe de groveste meningsløsheder indpas,

og det lykkes ofte hvis man ikke er på sin post. Man må derfor passe på ikke at lade sig bedrage af skinnen såvel over for ånder som over for mennesker, men jeg indrømmer, at her ligger en af de største vanskeligheder. For øvrigt er der aldrig nogen der har påstået, at spiritismen er nogen let videnskab. Den har sine faldgruber, som kun erfaringen kan lære en at undgå. For ikke at gå i fælden, må man først og fremmest vogte sig for den forudindtagethed der blinder og det hovmod som bringer visse medier til at tro, at de er de eneste sandhedsforkyndere. Man må koldblodigt undersøge alt og modent veje alt og prøve alt. Hvis man ikke har fuld tillid til sin egen dom, hvilket ofte er det klogeste, bør man drøfte sagen med andre ifølge det gamle ord: fire øjne ser bedre end to. Kun falsk forfængelighed eller en fiks ide kan få én til at holde fast ved en falsk anskuelse som en smule sund sans ellers ville forkaste.”

I begyndelsen af januar 1861 udkom ”Mediernes Bog” på Didiers Forlag. Allan Kardec søger i denne bog ”gennem frugten af lang erfaring og møjsommelige studier” at gøre rede for de spørgsmål, som handler om den praktiske del af åbenbaringerne, særlig udviklingen og udøvelsen af den mediumistiske evne. Hans formål med bogen har været at advare folk mod de faldgruber man let kan falde i, når man uden erfaring og kundskab uforsigtigt giver sig af med spiritismen.

På en ny rejse til sin fødeby finder Allan Kardec i 1861 spiritisternes antal stærkt forøget, især i arbejderklassen. ”Jeg erklærer højt og helligt,” siger han, ”at jeg ingen steder har set mere opbyggelige spiritistiske møder end blandt arbejderne i Lyon, hvad angår den orden, andagt og opmærksomhed som de viser over for deres åndelige ledes belæringer. Der er både mænd og kvinder, ældre og unge, ja endog børn tilstede, hvis respektfulde holdning er i strid med deres alder. Aldrig har én eneste forstyrret vores ofte meget lange møder et øjeblik. De synes at være ligeså begærlige efter at høre vores ord som deres forældre. Og hvad mere er, antallet af dem der har udviklet sig

moralsk er blandt arbejderne omtrent lige så stort som antallet af de nye tilhængere af spiritismen. Lastefulde sædvaner er blevne ændret, lidenskaber dulmet, had mildnet, hjem blevet fredelige. Kort sagt, de mest kristelige dyder udviklet og alt dette på grund af den urokkelige tillid de spiritistiske meddelelser har givet dem til en fremtid, de ikke troede på før. Det er en lykke for dem at være tilstede ved disse belæringer, og de går bort derfra med nyt mod i modgang. Derfor ser man arbejdere rejse over en mil for at være tilstede i al slags vejr, vinter såvel som sommer, og sætte alt til side for ikke at gå glip af en eneste seance. Og det fordi der hos dem ikke er tale om nogen dagligdags tro, men om en tro, der har sin grund i en fornuftbåren og ikke i en blind overbevisning.”

Samme år fandt en begivenhed sted, som man ikke skulle tro mulig: En boghandler ved navn Maurice Lachâtre i Barcelona, som allerede havde forbindelse med Allan Kardec, hvis anskuelser han delte, bad ham om at få tilsendt et antal spiritistiske værker, som han ville sælge i Spanien for derved at udbrede den nye lære.

Allan Kardec sendte 300 bøger med almindelig post og med sædvanlig opgørelse over pakkernes indhold. Ved deres ankomst til Spanien indbetalte boghandleren toldbeløbet til de spanske myndigheder. Men pakkerne blev ikke udleveret, da biskoppen i Barcelona mente, at disse bøger var fordærlige for den katolske tro. Og han lod inkquisitionen inddrage dem alle. Da man ikke ville udlevere bøgerne til boghandleren, forlangte Allan Kardec dem tilbage, men hans anmodning blev ikke imødekommet, og Biskoppen i Barcelona, der optrådte som spansk politimester, begrundede sit afslag med følgende svar: ”Da den katolske kirke er almindelig, og disse bøger strider mod den katolske tro, kan regeringen ikke give sit samtykke til, at disse bøger udbredes til andre lande og måske ødelægger moralen og religionen dér.” - Den spanske finanskasse beholdt endog toldbeløbet. Ånderne frarådede Allan Kardec at foran-

ledige en diplomatisk påtale af sagen hos den spanske regering, idet de meddelte ham, at det ville gavne spiritismens udbredelse mere at lade denne gemenhed tale for sig selv.

På en offentlig plads, som på et middelalderligt kætterbål, lod biskoppen i Barcelona de forbryderiske værker brænde. Den officielle kundgørelse om denne begivenhed lyder således: "I dag, den 9. oktober 1861 kl. 10.30 om formiddagen er der på Barcelonas åbne plads, hvor de dødsdømte forbrydere henrettes, efter befaling af byens biskop blevet brændt 300 bøger og hæfter om spiritismen:

"Spiritistisk tidsskrift", Udgiver Allan Kardec.

"Spiritualistisk tidsskrift", Udgiver Piérard.

"Åndernes Bog" af Allan Kardec.

"Mediernes Bog" af samme.

"Hvad er spiritismen?" af samme.

"Brudstykke af en sonate dikteret af Mozarts ånd".

"Brev om spiritismen fra en katolik" af Dr. Grand.

"Jeanne d'Arcs historie" dikteret af hende selv til frk. Ermance Dufaux.

"Åndernes virkelighed bevist ved den umiddelbare skrift" af Baron Guldenstubbe.

Ved afbrændingen var tilstede:

En præst i ornat og bærende korset i den ene hånd og en fakkel i den anden.

En notar der havde det hverv at forfatte kundgørelsen om opbrændingen.

Notarens skriver.

En overordnet toldembedsmand.

Tre drenge fra toldvæsnet, der skulde holde ilden ved lige.

En toldagent, der gav møde for ejeren af de bøger der var domfældt af biskoppen.

En utallig menneskemængde, der fyldte gader og stræder og hele den åbne plads hvor bålet fandtes.

Da ilden havde fortæret de 300 spiritistiske bøger og hæfter, trak præsten og hans hjælpere sig tilbage fulgt af hujen og forbandelser fra de talrige tilstedeværende der råbte: "Ned med inkquisitionen!" Flere personer gik derpå hen til bålet og opsamlede aske.

Selvfølgelig virkede denne middelalderlige handling som en fantastisk reklame for spiritismen både i Spanien og andre steder.

I 1863 skriver Allan Kardec i "Spiritistisk Tidsskrift": "Spiritismen henvender sig til dem som ikke har nogen tro eller som tvivler, men ikke til dem som har en tro, og for hvem denne tro er tilstrækkelig. Den anbefaler ikke nogen at give afkald på sin tro for at antage vores, og heri stemmer den overens med de principper for tolerance og samvittighedsfrihed, som den lærer. Derfor vil vi aldrig billige visse menneskers forsøg på at omvende præsteskabet til vores anskuelse. Vi vil derfor over for alle spiritister gentage dette:

Tag ivrigt imod de mennesker der kommer af egen drift. Giv lyset til dem der søger det, for over for dem der tror vil I intet held have. Øv ikke vold mod noget menneskes tro, hverken præsters eller lægmænds, for det vil være at så frø i ufrugtbare marker. Gør lyset klart, for at de som vil se kan betragte det. Vis træets frugter og giv dem som føde til dem der sulter, og ikke til dem som påstår at være mætte."

I 1862 udkom en række spiritistiske værker. Den 15. januar således det udmærkede lille agitationshæfte: "Spiritismen i dens enkleste udtryk." - "Formålet med offentliggørelsen af dette hæfte", siger Allan Kardec, "er i en meget snæver ramme at give en historisk oversigt over spiritismen og en forestilling om åndernes lære for at sætte folk i stand til at forstå dens moralske og filosofiske formål. Ved en klar og simpel stil har vi søgt at gøre dette hæfte forståeligt for enhver." Hæftet blev

solgt i store oplag, og mange skylder det deres første forståelse af spiritismen.

Som svar på en nytårshilsen fra Lyon udsendte Allan Kardec et længere brev. Han glæder sig over den store fremgang, spiritismen har: ”Jeg er lykkeligere end mange andre der har arbejdet for fremtiden, fordi jeg har fået lov at se de første frugter af mine anstrengelser.”

Om arbejdet for spiritismen udtaler han:

”Når man ser spiritismens fremgang trods alle de hindringer vejen har været bestrøet med, kan man sige, at de største vanskeligheder er overvundet. Det grundlag, sagen nu bygger på, vil i fremtiden udfordre dens modstanderes kraftanstrengelser. Man spørger sig selv, hvordan en lære der gør menneskene bedre og lykkeligere kan have fjender, men det er naturligt nok: Indførelsen af selv de allerbedste nye ting krænker altid i begyndelsen visse interesser. Er det ikke altid gået således med alle de opfindelser og opdagelser, som har vendt op og ned på industrien? Har de omvæltninger, der nu anses for velgerninger man ikke længere kan undvære, ikke også haft indædte fjender? Har enhver lov, som hindrer et misbrug, ikke mødt modstand fra dem der lever af misbruget? Kan I ikke kun forvente at en lære, som fører til et virkeligt kærlighedsstyre, vil blive bekæmpet af alle dem der lever af egennyttens? Og I ved, at de er talrige her på Jorden! I begyndelsen håbede de at kunne slå spiritismen ned ved spot. I dag erkender de, at dette våben er afmægtigt, og at spiritismen trods spydighederne har fortsat sin gang uden at snuble. Tro ikke, at vores modstandere vil erklære sig for overvundne! Nej, den naturlige interesse er mere hårdnakket. Da de erkender, at spiritismen er en magt de fra nu af må regne med, vil de angribe den med stærkere midler, men det vil kun bevise deres svaghed.

Nogle vil angribe spiritismen i ord og gerninger og forfølge den og dens tilhængere personligt. Nogle vil forsøge at gøre os modløse ved hjælp af drillerier. Andre vil ad skjulte veje søge at

undergrave spiritismen. Jeg har nu advaret jer om, at kampen ikke er slut. Det er meddelt mig, at vores modstandere vil forsøge en sidste kraftanstrengelse, men vær ikke bange, lykkens pant ligger i det valgsprog, som er alle sande spiritisters: Uden barmhjertighed er der ingen frelse! Bær denne fane højt, for den er Medusahovedet for de egenkærlige...

De spiritistiske arbejders natur kræver ro og andagt, men ingen andagt er mulig, hvis man lader uenighed og ondsindede følelser komme imellem sig. Der vil ingen ondsindede følelser være hvis der er broderskabsfølelse, men der kan ikke være broderskab med egoistiske, hovmodige og begærlige personer. Blandt de hovmodige der krænkes og stødes over alting, de begærlige der bliver skuffede, hvis de ikke får ledelsen, og de egenkærlige som kun tænker på sig selv, vil der snart opstå strid og uenighed med efterfølgende opløsning. Det er det vores fjender ønsker og søger at fremkalde. Når en kreds vil leve i ro, orden og fasthed, må den beherskes af broderlig følelse. Enhver kreds eller ethvert selskab, som dannes uden den virksomme kærlighed som grundlag, vil savne livskraft. Derimod vil de der samles i lærens rette ånd betragte hinanden som medlemmer af samme familie, med bolig på forskellige steder, da de ikke kan bo under ét tag. En kappestrid mellem dem ville være meningsløs. En strid kan ikke finde sted, hvor den sande kærlighed hersker, for kærlighed kan ikke forstås på to måder. Kend derfor den sande spiritist på hans kærlighed i tanker, ord og gerninger og læg jer på sinde, at enhver, der i sin sjæl nærer følelser som bunden i uvilje, had, nag, misundelse og skinsyge, lyver for sig selv, hvis han påstår at han forstår spiritismen og fører den ud i gerning..."

I 1862 udgav Allan Kardec desuden en "Gendrivelse af angrebene på spiritismen" fra et materialistisk, videnskabeligt og religiøst standpunkt.

I april 1864 offentliggjorde han "Evangeliets efterfølgelse ifølge spiritismen", der indeholdt en forklaring af Kristi etiske

leveregler, deres anvendelse og overensstemmelse med spiritismen. Bogens titel blev senere ændret til den nuværende: "Evangeliet ifølge spiritismen".

Den 1. august 1865: "Himmel og Helvede eller den guddommelige retfærdighed ifølge spiritismen" med talrige eksempler på åndernes stilling og forhold i åndeverdenen og på Jorden og de bagvedliggende fornuftsgrunde.

Den forbavsende fremgang og udvikling spiritismen havde skaffede den talrige fjender. Stadig voksede Allan Kardec's arbejdsbyrde, men han fortsatte utrætteligt sit arbejde og havde en jernvilje. Hver dag stod han op kl. 4.30 om morgenen, svarede på alt, på de heftige angreb, der rettedes både mod ham selv og spiritismen, og på de talrige breve han modtog. Han ledede "Spiritistisk Tidsskrift" og "Det Parisiske Selskab for Spiritistiske Studier", han organiserede spiritismen og forberedte sine bøger. Under denne legemlige og sjælelige overanstrengelse undergravedes hans sundhed, og gentagne gange formanede ånderne ham til at tage hensyn til sit helbred. Men han vidste af talrige meddelelser, at det kun ville vare ti år i alt, og det var endog blevet ham fortalt, at hans hverv først ville blive fuldført i en ny tilværelse. Derfor ville han ikke spille et øjeblik, men ofre hele sin styrke og livskraft på spiritismen.

I januar 1868 udgiver Allan Kardec et af sine vigtigste arbejder: "Genesis, Miraklerne og Forudsigelserne ifølge Spiritismen" som er en sammenskrivning af de fire allerede udkomne bind ud fra et videnskabeligt synspunkt.

I 1869 blev det Spiritistiske Selskab omdannet på et nyt grundlag med en kapital på 40.000 francs, delt i 40 andele på 1.000 francs og som navnløst selskab.

Spiritistisk Selskab skulle overtage boghandelen og "Spiritistisk Tidsskrift" samt Allan Kardec's værker. Det nye selskab skulle begynde sin virksomhed den 1. april 1869, men dagen før døde Allan Kardec ganske pludseligt af et hjerteslag. Han var i de dage netop i færd med at flytte ud til Villa Ségur for i

ro og magt at arbejde på de bøger han endnu ønskede at skrive, og som han havde samlet stof til.

Han fulgtes til graven på kirkegården Pere-Lachaise af et stort følge, der alle som én sørgede over hans død og det tab spiritismen led derved. Fire taler blev holdt ved hans grav. Blandt dem en af den berømte forfatter Camille Flammarion, der ikke alene skildrede Allan Kardec's karakter og den rolle hans værker spillede i samtiden, men desuden gav et overblik over de fysiske videnskabers stilling over for den usynlige verden, de ukendte naturlige kræfter, sjælens eksistens og uop-løselighed.

Allan Kardec's hustru var 74 år ved sin mands død. Hun døde den 21. januar 1883, 89 år gammel.

Man tager fejl hvis man tror, at Allan Kardec var en kold og streng personlighed, fordi han i sine værker behandlede alvorlige emner. Tværtimod! Så alvorlig en filosof han end var, kunne han, efter at have drøftet de vanskeligste spørgsmål inden for sjæleforskningen og fysiologien, more sig som et barn og gøre alt for at adspire sine gæster. Samtidig var han dog altid værdig og behersket i sin udtryksmåde. Hans "tale var krydret af gallisk salt og en bidende og dog venuesæl gemyt- lighed" Han holdt meget af at le med denne åbne, brede, smit- tende latter, der også bragte andre i godt humør.

Alle de samtidige franske blade beskæftigede sig med Allan Kardec's død og dens følger.

Ved Allan Kardec's beskedne keltiske stendysse på Pere-Lachaise kirkegården i Paris samles hvert år de tilhængere som trofast har bevaret hans minde.

Allan Kardec's liv fortalt i store træk.

Fortrinsvis efter H. Sausse: "Biographie d'Allan Kardec".

Kilde: Mediernes bog, 2. danske udgave oversat af forfatter og spiritist, cand.mag. Sigurd Trier (1876-1920).

INDLEDNING

Til studiet af den spiritistiske lære

I

Nye begreber kræver nye ord, for at man kan udtrykke sig klart og forståeligt og undgå den forvirring, som vil opstå, hvis man med et og samme ord skulle udtrykke flere forskellige begreber.

Ordene: spirituel, spiritualist, spiritualisme har en ganske bestemt betydning. Hvis man gav dem en ny betydning for at afpasse dem til den spiritistiske lære, ville det blot skabe misforståelser. Spiritualismen er ganske klart materialismens modsætning. Enhver som tillægger sit væsen mere end blot materie er spiritualist, men heraf følger ikke, at han tror på ånders eksistens eller på deres forbindelse med den synlige verden. Som betegnelse for den ovennævnte troslære vil vi i stedet for ordene spirituel og spiritualisme anvende ordene: spirit og spiritist, som alene af ordlyden tydeligt angiver sit udspring og mening og derved fremstår letforståeligt og klart, mens vi overlader ordet spiritualisme til sin egen særlige betydning.

Vi vil således sige, at princippet for den spiritistiske lære eller spiritismen er:

Den materielle verdens forbindelse med ånderne eller med den usynlige verdens væsener.

Tilhængere af spiritismen er således spiriter, eller om man vil: spiritister.

Specielt indeholder "Åndernes Bog" den spiritistiske lære, men generelt slutter den sig til den spiritualistiske lære, hvis ene side den fremstiller.

Af den grund bærer bogen som sin hovedtitel: "Spiritualistisk filosofi".

II

Der er et andet ord, som det er ligeså nødvendigt at have en klar forståelse af, da det er et grundprincip i al moralsk lære, men dog genstand for utallige stridigheder på grund af en manglende præcis definition: det er ordet sjæl. Meningsforskellene om sjælens natur er opstået på grund af varierende individuelle opfattelser af dette ord. Hvis vi havde et fuldkomment sprog med et specielt term for hver teori kunne megen ordstrid undgås, og vi kunne alle forstå hinanden.

Nogle mener, at sjælen er det organiske livs princip. Dvs. at sjælen ikke har et selvstændigt liv, men ophører med kroppens død. Dette er den rene materialisme, ifølge hvilken sjælen sammenlignes med et rustent instrument, der ikke længere giver nogen lyd, når den er borte. Her opfattes sjælen som en virkning og ikke en årsag.

Andre mener, at sjælen er intelligensens princip, den universelle drivkraft, hvoraf hvert væsen får en del. Ifølge denne teori er der i hele universet kun en eneste sjæl, som fordeler sine stråler mellem alle intelligente væsener i deres levetid. Efter døden går disse stråler tilbage til deres udspring, hvor de så blandes til et hele, ligesom floder strømmer tilbage til havet. Denne teori afviger fra den førstnævnte ved at den mener, at vi består af mere end den blotte materie, og at der er noget, som er blivende efter døden. Men i praksis er det omtrent som om der ikke bliver noget tilbage af os, da vi berøves vores individualitet efter døden og derfor heller ikke kan have selvbevidsthed. Ifølge denne teori er den universelle sjæl Gud, og ethvert væsen er således en del af Guddommen. Dette er en slags panteisme.

Endelig er der nogle som mener, at sjælen er et særskilt væsen, der er uafhængig af materien og bevarer sin individualitet efter døden. Denne antagelse er utvivlsomt den mest udbredte, fordi begrebet om et væsen, som overlever legemet, eksisterer instinktivt hos alle folkeslag, uanset hvilket ud-

Indledning

viklingstrin de er nået til. Denne lære, ifølge hvilken sjælen er en årsag og ikke en virkning, er den som er antaget af spiritualisterne.

Uden at ville drøfte værdien af disse teorier, men alene af hensyn til det sproglige aspekt af sagen siger vi, at disse tre opfattelser af ordet sjæl danner tre distinkte begreber, der hver for sig kræver sit særlige term. Ordet sjæl har således en tredobbelt betydning, og enhver kan derfor ud fra sit synspunkt være berettiget til sin definition deraf. Fejlen ligger i sproget, som kun ejer et ord for tre begreber. For at undgå al misforståelse, er det nødvendigt at sammendrage de tre forskellige begreber under et, således at der ved ordet sjæl kun forstås ét begreb. Valget af ord er ligegyldigt, alt kommer an på, om man forstår hinanden. Det er en slags overenskomst. Vi anser det for mest logisk at vælge navnet som er overensstemmende med den populære opfattelse, og vi vil derfor kalde sjælen for det åndelige, individuelle væsen, som lever i os, og som overlever legemet. Hvis dette væsen ikke eksisterede, men kun var et fantasifoster, da behøvede vi et specifikt term for at betegne det.

I mangel af et specifikt term for de to andre ovennævnte teorier vil vi kalde det:

Livsprincippet, det materielle og organiske livs princip, uanset fra hvilken kilde det nu har sit udspring, men som er fælles for alle levende væsener, fra planterne til mennesket. Da livet kan eksistere selv uden evnen til at tænke, følger heraf at livsprincippet eksisterer distinkt og uafhængigt. Ordet vitalitet (livskraft) dækker ikke helt det samme begreb.

Nogle mener, at livsprincippet tilhører materien, og er en virkning som fremkommer, når materien befinder sig under visse omstændigheder. Andre, og det er den mest almindelige opfattelse, mener, at livsprincippet er til stede i et specielt fluidum, som gennemstrømmer alt, og hvoraf ethvert væsen optager og tilegner sig en del i sin levetid, ganske som vi ser uvirksomme legemer absorbere lyset. Livsprincippet er iden-

Indledning

tisk med det vitale fluidum, som efter nogles mening ikke er andet end et besjælet elektrisk fluidum også kaldet magnetisk fluidum, nervefluidum etc.

Uanset hvad, så er det et faktum man ikke let kan modsige, da det er bevist ved forskning, at de organiske væsener besidder en indre kraft der, så længe den eksisterer, frembringer livsfænomenet. Dvs. at det materielle liv er fælles for alle organiske væsener, og at det er uafhængigt af intelligens og af tanke, at intelligensen og tanken er evner, som tilhører visse arter af organiske væsener, og endelig at der blandt disse organiske arter med intelligens og tanke, findes en, som er begavet med en speciel moralsk følelse, der giver den en absolut overlegenhed over de andre, og det er mennesket.

Man vil forstå, at trods forskellige opfattelser, så udelukker sjælen dog hverken materialismen eller panteismen. Selv spiritualisten kan meget godt forstå sjælen under begge de førstnævnte definitioner uden at fornægte det distinkte, immaterielle væsen, som han da vil finde et eller andet navn for. Dette navn kan derfor aldrig repræsentere en mening. Det er som havguden Proteus, der viste sig under forskellige navne og skikkelser, og som enhver definerer efter sit behov, og her er kilden til de mange uendelige disputer.

Selv om ordet sjæl kan bruges i disse tre betydninger, kunne man undgå forvirring, hvis man tilføjede det et generisk term, der var specifikt for det synspunkt man anlagde, eller den betydning man tillagde det, f.eks. et term, der repræsenterede princippet for det materielle liv, for intelligensen og for den moralske følelse, og som videre kunne specificeres ved en egenskab som man f.eks. gør for gasarterne hydrogen, ilt og nitrogen. Man kunne - måske endnu bedre - sige: Den vitale sjæl for det materielle livsprincip, den intellektuelle sjæl for intelligensens princip og den åndelige sjæl for princippet om vores individualitet efter døden. Alt dette er, som man ser, kun et spørgsmål om ord, men ikke desto mindre et spørgsmål af

Indledning

stor vigtighed for den gensidige forståelse. I så fald ville den vitale sjæl være fælles for alle organiske væsener: planter, dyr og mennesker. Den intellektuelle sjæl ville være forbeholdt dyr og mennesker, og den åndelige sjæl ville alene tilhøre mennesket.

Vi har anset det for nødvendigt at holde fast ved disse forklaringer, da den spiritistiske lære baserer sig på tilstedeværelsen af et væsen i os, der er uafhængigt af materien, og som overlever legemet. Da ordet sjæl hyppigt vil forekomme i denne bog, er det nødvendigt klart at definere den betydning, vi tillægger det.

Vi vil herfra gå over til det væsentlige emne for vores undersøgelser.

III

Den spiritistiske lære har, som enhver ny teori, sine tilhængere og sine modstandere. Vi vil forsøge at imødegå nogle af modstandernes indvendinger og vil derfor undersøge værdien af de motiver, de støtter sig til, uden dog at driste os til at tro, at vi dermed kan overbevise alle, for der er nogle som mener, at lyset er skabt alene for dem.

Vi henvender os til personer med et åbent sind og uden forudfattede meninger. Til dem som oprigtig søger oplysning. Og vi vil vise dem, at den største del af de indvendinger, som fremsættes mod spiritismens lære, bygger på et overfladisk kendskab til kendsgerningerne og dermed en alt for letsindig og forhastet fordømmelse.

Først vil vi med nogle få ord genkalde os den kronologiske rækkefølge af de fænomener, som har affødt denne lære.

Det første faktum man iagttog var, at forskellige genstande blev sat i bevægelse. Det kaldte man for drejende borde eller "borddans". Dette fænomen blev først iagttaget i Amerika, eller rettere optrådte på ny i denne verdensdel, da det historisk kan bevises at gå tilbage til den tidligste oldtid.

Ved fænomenet frembragtes en uforklarlig støj, banken eller

Indledning

slag under sælsomme omstændigheder og uden kendt årsag. Derfra har det hurtigt spredt sig til Europa og resten af verden. I begyndelsen vakte det megen mistro, men de mange eksperimenter tillod snart ikke længere nogen tvivl om "borddansens" ægthed.

Hvis dette fænomen havde været begrænset til materielle genstandes bevægelse, da kunne det forklares af helt fysiske årsager. Vi kender langt fra alle naturens hemmelige kræfter eller egenskaber ved de kræfter, som allerede er os bekendt. Således forøger elektriciteten stadig de hjælpemidler, som gør os mennesker i stand til, ved videnskabelig forskning, at kaste nyt lys over tilværelsen. Det er således ikke umuligt, at elektriciteten, modificeret af særlige omstændigheder eller ved en ukendt udløsende faktor, kan være årsag til genstandes bevægelse. Denne teori synes at blive understøttet af, at flere personer i forening øger virkekræften, og man kan sammenligne det med et elektrisk batteri, hvis kraft står i forhold til elementernes antal.

Der var intet usædvanligt i den cirkulære bevægelse, som ligger i naturen. Alle planeter bevæger sig i et kredsløb. Vi kan således her i det små se en svag refleks af universets almindelige bevægelse, eller rettere, en hidtil ukendt årsag kunne under givne forhold frembringe en strømning gennem mindre genstande, analog med den som bevæger planeterne.

Men bevægelsen var ikke altid cirkulær, den var ofte stødvis, uregelmæssig, og genstanden blev voldsomt rystet, kastet omkuld, ført i en eller anden retning og mod alle statiske love løftet i vejret og holdt svævende i rummet.

Endnu var der intet i disse fakta, som ikke kunne forklares med kraften fra en usynlig fysisk agens. Ser vi ikke elektriciteten omstyrte bygninger, rive træer op med rode, kaste de tungeste genstande langt væk, tiltrække dem og frastøde dem?

Idet vi forudsætter, at den usædvanlige støj eller banken under "borddansen" ikke kan frembringes ved en almindelig udvidelse af træet i bordet eller i nogen anden tilfældighed,

Indledning

så kunne den alligevel fremkomme ved en tilstrømning af det hemmelige fluidum, for vi ser jo, at elektriciteten frembringer den voldsomste støj.

Som man ser, kan alt hvad der hidtil er sagt høre ind under det rent fysiske eller det fysiologiske fagområde. Her havde man stof til studier så alvorlige og værdige, at de burde kunne vække de lærdes opmærksomhed. Hvorfor er det så ikke sket? Det er pinligt at sige det, men grunden må søges i - hvad tusinde lignende kendsgerninger beviser - den menneskelige ånds overfladiskhed.

For det første kan den manglende videnskabelige interesse skyldes, at det var et ganske almindeligt stykke inventar som et bord, der var genstand for de første eksperimenter. Selv et simpelt ord (som bord) kan have stor indflydelse på de mest seriøse ting. Uden at tænke på at en hvilken som helst genstand kunne bringes i bevægelse, valgte man fortrinsvis bordet, uden tvivl fordi det var den mest bekvemme ting, da man lettere placerer sig omkring et bord end omkring et andet møbel. Men begavede mennesker er nu engang ofte så barnagtige, at visse fremstående og dannede personer har fundet det under deres værdighed at beskæftige sig med, hvad der var almindelig kendt som "borddans". Det er endog sandsynligt, at hvis det fænomen som blev iagttaget af Galvani først havde givet sig tilkende for mere jævne mennesker og derved havde fået et mere lavkomisk navn, ville det stadig være henvist til en plads hos tryllekunstneren - til hans tryllestav. Hvilken lærd ville ikke også mene at fornedre sig, hvis han beskæftigede sig med "frøernes dans".

Imidlertid er nogle lærde folk beskedne nok til at indrømme, at naturen muligvis endnu ikke har sagt det sidste ord, og for at lette deres samvittighed har de selv villet se kendsgerningerne. Men måske har fænomenerne ikke altid svaret til deres forventning, eller de har ikke udartet sig i den retning de forudså, eller deres måde at eksperimentere på har ikke været den rette,

Indledning

og derfor har de antaget et negativt standpunkt. Men trods deres dom, så vedblev dog bordene, da det nu engang var borde man benyttede, at dreje sig og vi kan med Galilei udbryde: ”Og dog bevæger de sig!”

Vi går endnu et skridt videre, for kendsgerningerne er i den grad blevet mere udbredt og talrige, og man kan sige, at de nu har vundet en form for eksistensberettigelse, så der i dag kun er tale om at forklare dem på en fornuftig måde. Kan fænomenets realitet drages i tvivl, blot fordi det ikke altid fremtræder i fuld overensstemmelse med iagttagerens vilje eller forventninger? Er elektriciteten og kemiens fænomener ikke underlagt visse betingelser? Og skal de benægtes, fordi de ikke frembringes under disse betingelser? Er det da så underligt, at et fænomen som bringer genstande til at bevæge sig i kraft af det menneskelige fluidum, også er underlagt visse betingelser og ikke straks lader sig frembringe, så snart iagttageren søger at fremtvinge det efter eget forgodtbefindende eller at indordne det under de allerede kendte fænomeners love uden at tage i betragtning, at der for nye kendsgerninger kan og bør gælde nye love?

For nu at få kendskab til disse love er det nødvendigt at undersøge de forhold, hvorunder kendsgerningerne fremkommer, og for at en sådan undersøgelse kan bære frugt, kræves en vedholdende, opmærksom og ofte langvarig iagttagelse.

”Men her er der helt tydeligt tale om bedrag” indvender visse personer. Først vil vi da spørge dem, om de nu også er helt sikre på, at der er tale om bedrag, eller om de har forvekslet virkninger, som de ikke har kunnet forklare, med bedrag, ligesom bonden der antog en lærd fysikprofessors videnskabelige eksperimenter for at være behændigt trylleri.

Selvom om man indrømmer, at der kan have været tale om bedrag, ville det dog næppe være en tilstrækkelig grund til at benægte et faktum. Kan fysikken benægtes, fordi der findes gøglere som pynter sig med titel af fysikere? Desuden må man tage hensyn til vedkommende personers karakter og til den

Indledning

interesse de kunne have i at bedrage. Måske er formålet blot en fornøjelig spøg. Man kan godt more sig et øjeblik, men en morskab som fortsættes i det uendelige vil blive ligeså kedsommelig for mystikeren som for den mystificerede. For øvrigt ville en mystifikation, som forplanter sig fra den ene ende af verden til den anden og blandt de alvorligste, hæderligste og mest oplyste personer, være ligeså ekstraordinær som fænomenet selv.

IV

Hvis de fænomener vi undersøger begrænsede sig til at sætte genstande i bevægelse, da havde de hørt ind under den fysiske videnskab, men således er det ingeniørlunde. De skulle vise sig at være forløbere for kendsgerninger af en højere orden. Man opdagede snart, og vi ved ikke ved hvilken indskydelse, at den første impuls til bevægelse af genstandene ikke kun kom fra en blind, mekanisk kraft, men at der tillige var tale om en intelligent årsags mellemkomst. Derved åbnede der sig et helt nyt forskningsområde, som løftede sløret for mange mystiske spørgsmål. Findes der virkelig en intelligent magt? Det er spørgsmålet. Hvis en sådan magt eksisterer, hvad er så dens natur og oprindelse? Er den menneskeheden overlegen? Således giver hovedspørgsmålet anledning til en uendelig række andre spørgsmål.

De første intelligente manifestationer fandt sted ved hjælp af borde, hvis ene bordben løftede sig og faldt ned et antal gange, der var aftalt på forhånd, og på denne måde svarede ja eller nej på et fremsat spørgsmål. Men heller ikke dette gav noget sikkert bevis for tvivlerne, som betragtede det hele som tilfældighedernes spil. Man opnåede senere mere udviklede svar ved alfabetets bogstaver. Den bevægelige genstand gav et vist antal slag, svarende til bogstavrækken, og derved blev man i stand til at danne ord og sætninger som svar på de fremsatte

Indledning

spørgsmål. Svarenes korrekthed i relation til spørgsmålene vakte forundring. Det hemmelighedsfulde væsen som svarede blev adspurgt om sin natur og erklærede at være en ånd eller en genius og kaldte sig ved navn og gav adskillige oplysninger om sit væsen. Dette er en meget bemærkelsesværdig omstændighed, for den beviser, at ingen havde forestillet sig, at det var ånder der var årsag til fænomenet, og så er det fænomenet selv, der giver forklaringen! Den matematiske videnskab fremsetter ofte hypoteser som grundlag for sine betragtninger, men det er ikke tilfældet her.

Denne måde at korrespondere på viste sig imidlertid langsom og ubekvem. Ånden foreslog selv en anden metode, og denne omstændighed er også værd at bemærke. Det var en af disse usynlige væsener, som foreslog at anbringe en blyant på en kurv eller en anden genstand. Denne kurv, stillet på et ark papir, bliver sat i bevægelse med de samme hemmelige kræfter, som bevæger bordene, men i stedet for en almindelig, regelmæssig bevægelse, skriver blyanten frivilligt bogstaver, som bliver til ord, til sætninger og til taler på flere sider, som omhandler de højeste spørgsmål inden for filosofi, moral, metafysik, psykologi etc. Og dette ligeså hurtigt, som man skriver med hånden.

Dette forslag blev givet samtidig i Amerika, Frankrig og forskellige andre lande. Vi gengiver her forslaget, der blev givet i Paris den 10. juni 1853 til en af lærers varmeste elever, som i flere år, og navnlig fra 1849, havde beskæftiget sig med åndernes påkaldelse:

”Tag i sideværelset den lille kurv, fastgør en blyant på kurven og stil den på et ark papir, læg fingrende på kurvens kant.” Nogle øjeblikke derefter begyndte kurven at bevæge sig, og blyanten skrev aldeles tydelig følgende ord: ”Hvad jeg her siger, forbyder jeg dig bestemt at meddele nogen. Næste gang jeg skriver, skal jeg skrive bedre.”

Da genstanden, hvorpå blyanten fæstes, kun er et instru-

Indledning

ment, så er genstandens natur og form fuldstændig ligegyldig. Man indretter sig blot på den mest bekvemme måde, og derfor benyttes ofte et lille bræt (planchette). Kurven eller brættet bevæges under indflydelse af visse personer, som besidder en særlig kraft, og disse kaldes ”Medier”, hvilket vil sige ”Mellemmænd” for ånder og mennesker. Betingelserne for udfoldelsen af denne kraft afhænger af fysiske og moralske årsager, der endnu er ret ukendte for os, for man finder medier i alle aldre, af begge køn og med forskellig grad af åndelig udvikling. For øvrigt er det en evne som udvikles ved øvelse.

V

Senere erkendte man, at kurv og bord i virkeligheden kun var substitut for hånden. Derfor greb mediet selv blyanten og skrev med en uvilkårlig, næsten febrilsk tilskyndelse. På denne måde blev meddelelserne hurtigere, lettere og mere fuldkomne. Dette er for tiden det mest almindelige, og samtidig er antallet af personer der er i besiddelse af denne evne meget betydelig og stadig tiltagende. Endelig har erfaringen påvist adskillige andre variationer af den mediumistiske evne.

Således fik man at vide, at meddelelserne lige så godt kunne ske gennem tale, hørelse, syn, berøring etc. og selv gennem direkte skrift, dvs. uden hjælp af mediets hånd eller blyanten. Efter at man således også havde fået bevis for dette faktum, fremkom snart et andet vigtigt spørgsmål som skulle undersøges, nemlig mediets mekaniske og moralske rolle i forbindelse med åndernes meddelelser.

To hovedpunkter, som ikke kan undgå en opmærksom iagttagelse, løser straks dette spørgsmål. For det første er det måden, hvorpå kurven bringes i bevægelse gennem mediets påvirkning, alene ved at det lægger sine fingre på dens kant. Undersøgelsen beviser at det er umuligt at føre kurven i en bestemt retning, og dette bliver endnu mere tydeligt, når to

Indledning

eller tre personer samtidig lægger deres fingre på den samme kurv. Hvis flere personer skulle kunne bevæge kurven, måtte der mellem dem eksistere en overensstemmelse i bevægelse og tanker grænsende til det overnaturlige, for at de hver især kunne opnå det samme svar fra en ånd på et givet spørgsmål.

Et andet og ikke mindre sælsomt faktum gør bevisførelsen endnu mere broget, nemlig at skriften i åndernes meddelelser afviger fra hinanden, og hver gang den enkelte ånd udtaler sig, sker det med den samme skrift. Hvis mediet havde indflydelse på skriften, måtte det have øvet sig flittigt i at forandre sin skrift i det uendelige og især i at kunne huske, hvilken skrift der var karakteristisk for hver enkelt ånd.

Et andet punkt består i selve svarenes natur, som for det meste, og især når det gælder abstrakte eller videnskabelige spørgsmål, er helt uforståelige for mediet og undertiden ligger helt uden for dets viden, ligesom mediet i almindelighed heller ikke selv er bevidst om, hvad det skriver, og ofte hverken fatter eller forstår det fremsatte spørgsmål. Et spørgsmål kan endda stilles på et sprog, der er fremmed for mediet eller alene gennem tanken, ligesom svaret kan gives i spørgerens sprog.

Endelig sker det ofte, at kurven skriver frivilligt og uden foregående spørgsmål om et eller andet helt uventet emne. Disse meddelelser har i nogle tilfælde været præget af højeste visdom og dybde og slående bemærkninger. De åbenbarer tanker af en så ophøjet og ædel natur, at de kun kan udspringe af en højt udviklet intelligens, som er præget af den reneste moral. Til andre tider er meddelelserne så lette, frivole, og ligefrem trivielle, at fornuften vægrer sig ved at tro, at de kan udgå fra samme kilde. Denne forskel i sprog kan kun forklares ved åndernes forskellige udviklingstrin. Det er magtpåliggende at bringe klarhed over, om disse fornuftsvæsener hører til menneskeheden, eller om de står uden for denne, og det er netop en tilbunds gående forklaring af disse spørgsmål, man finder i denne bog, ganske som den er givet os af ånderne selv.

Indledning

Her er således tydelige kendsgerninger, som ligger uden for vores almindelige observationskreds, og som langt fra sker i hemmelighed, men foregår i fuldt dagslys, så enhver kan se og bekræfte dem, og derfor er de ikke et privilegium for enkelte individer, da tusinder dagligt kan gentage dem efter hver sin lyst. Disse fænomener må naturligvis have en årsag, og fra det øjeblik de åbenbarer en intelligens og en vilje, ligger de også uden for det rent fysiske område.

Om dette emne er der også fremkommet forskellige teorier. Vi vil straks undersøge dem og vil da få at se, om alle de fremkomne kendsgerninger kan bevises ved ræsonnement. Lad os imidlertid indtil videre anerkende tilstedeværelsen af væsener, der er forskellige fra menneskeheden, fordi denne oplysning er givet os af de ånder, der har åbenbaret sig for os, og lad os så høre, hvad ånderne selv siger.

VI

De væsener som meddeler sig kalder sig selv ånder eller genier, ligesom nogle af dem har tilhørt mennesker, som har levet på Jorden. Disse udgør den åndelige verden, ligesom vi i vores levetid udgør den fysiske verden.

Vi vil her kort gengive hovedindholdet af den lære ånderne har meddelt os, så vi lettere kan svare på indvendinger og kritik af lærens vigtigste punkter.

“Gud er evig, uforanderlig, immateriel, enestående, almægtig, suverænt retfærdig og god”.

“Han har skabt universet, hvilket indbefatter alle besjælede, ubesjælede, åndelige og materielle væsener”.

“De materielle væsener udgør den synlige eller legemlige ver-

Indledning

den og de immaterielle væsener den usynlige eller åndelige verden – det vil sige Ånderne”.

“Den åndelige verden er den normale, den oprindelige, den evige verden, som altid har eksisteret og som vil overleve alt”.

“Den legemlige verden er af underordnet betydning. Den kan ophøre at være til, eller den kan aldrig have været til, uden at det påvirker den åndelige verdens inderste væsen”.

“Ånderne ikklædes for en tid et forgængeligt, legemligt hylster, og når legemet dør, genvinder ånderne deres frihed”.

“Blandt de forskellige arter af legemlige væsener har Gud udvalgt mennesket, hvori de ånder, som har nået en vis grad af udvikling, kan inkarnere sig, og det er dette, som giver mennesket moralsk og intellektuelt herredømme over alle andre”.

“Sjælen er en inkarneret ånd, hvis legeme kun er dens hylster”.

“Mennesket består af:

1. Legeme eller det materielle væsen, som svarer til dyret og beåndet af samme livsprincip.
2. Sjælen eller det immaterielle væsen, dvs. ånden der er inkarneret i legemet.
3. Båndet, som forbinder sjælen med legemet, det formidlende princip mellem materien og ånden”.

“Mennesket har således 2 naturer: Med sit legeme deler det dyrets natur, hvis instinkter det har. Med sjælen delagtiggøres det i åndernes natur. Forbindelsesleddet eller den såkaldte ”Perisprit”, som forener legemet med sjælen, er et slags halv-

Indledning

materielt hylster. Ved døden tilintetgøres legemet, medens ånden beholder det halvmaterielle hylster, som udgør åndens æteriske legeme, der er usynligt for os i normal tilstand, men som ånden lejlighedsvis kan gøre synligt, ja endog håndgribeligt, hvilket finder sted under synsfænomenerne”.

“Ånden er således ikke et abstrakt væsen, som kun kan opfattes med tanken. Den er et virkeligt, afgrænset væsen, som i enkelte tilfælde kan opfattes gennem sanserne, dvs. gennem synet, hørelsen og berøringen”.

“Ånderne tilhører forskellige klasser der adskiller sig fra hinanden ved deres karakter, udvikling og moral”.

“De ånder som hører til den højeste klasse er overordnede ånder, som udmærker sig ved deres fuldkommenhed, deres kundskaber, deres tilnærmelse til Gud, deres følelsers renhed og deres kærlighed til det gode. Det er englene eller de rene ånder”.

“De andre klasser fjerner sig gradvis fra de rene ånders fuldkommenhed. De ånder, som hører til de underordnede klasser, hengiver sig til vores lidenskaber som had, misundelse, jalousi, hovmod etc. De finder behag i det onde”.

“Blandt disse er der nogle, som hverken er videre gode eller onde, men mere drillende og plagsomme end egentlig ondskabsfulde. Kådhed og inkonsekvens synes at være deres særkende. Det er de lystige eller letsindige ånder”.

“Ånderne forbliver ikke for evigt i den samme klasse. Alle forbedrer sig og går igennem forskellige grader i det åndelige hierarki. Denne forbedring finder sted gennem inkarnationen, som påbydes nogle som en udsoning, andre som en mission”.

“Det fysiske liv er en prøvelse, som ånderne gentagne gange må underkaste sig, indtil de har opnået den højeste fuldkommenhed. Det er en slags bod, et renselseskar, hvorfra de udgår mere eller mindre lutrede”.

“Idet sjælen forlader legemet, går den tilbage til åndernes verden, hvorfra den er kommet, for efter kortere eller længere

Indledning

tid at begynde en ny legemlig tilværelse, og i dette tidsrum befinder sjælen sig i omvandrende tilstand”.¹⁾

1) Med hensyn til Læren om Reinkarnationen og Sjælevandringen, således som denne opfattes af visse trossamfund, er der en karakteristisk forskel, som nærmere vil blive forklaret i det følgende.

“Eftersom sjælen må gennemgå flere inkarnationer, er det en selvfølge at vi alle har haft flere liv, og at vi vil få endnu flere, mere eller mindre perfekte liv, enten her på Jorden eller i andre verdener.

Åndernes inkarnation sker kun i den menneskelige race. Det er ganske fejlagtigt at tro, at sjælen eller ånden kan inkarnere sig i et dyrs legeme”.

“Åndens forskellige legemlige tilværelser er altid fremadskridende, aldrig tilbagegående, men tidsrammen for vores fremskridt afhænger af de anstrengelser, vi gør for at opnå fuldkommenhed.

Vores sjælelige egenskaber tilhører den ånd der er inkarneret i os. Således er en god ånd inkarneret i et godt menneske, og den forbliver uforandret, efter at sjælen er adskilt fra legemet”.

“Ved sin tilbagekomst til åndernes verden genfinder sjælen alle dem, som den har kendt på Jorden, og alle dens tidligere liv dukker op i dens hukommelse tillige med alt det gode og det onde den har gjort”.

“Den inkarnerede ånd er underkastet materiens indflydelse. Det menneske som ved sin sjæls højhed og renhed overvinder materiens indflydelse nærmer sig de gode ånder, som den engang skal leve sammen med. Det menneske som lader sig beherske af sine dårlige lidenskaber og finder tilfredsstillelse i sine lavere nydelser, nærmer sig de urene ånder, idet det lader sin dyriske natur få overhånd”.

“De inkarnerede ånder bebor universets forskellige kloder. De ikke-inkarnerede eller omvandrende ånder har ingen be-

Indledning

stemt eller begrænset region. De er overalt i luften, nær ved os, de ser os og omgiver os hele tiden. De udgør en hel usynlig befolkning, som bevæger sig iblandt os”.

“Ånderne udøver en uophørlig indflydelse såvel på den moralske som på den fysiske verden. De virker på materien og på tanken og udgør en naturkraft, som er den væsentligste årsag til mange hidtil uforklarede fænomener, som kun spiritismen kan give en rationel forklaring på”.

“Mellem ånder og mennesker er der en uophørlig forbindelse.

De gode ånder opmuntrer os til det gode, støtter os under livets prøvelser og hjælper os til at bære dem med mod og resignation.

De urene ånder befordrer det onde i os, og det er dem en nydelse at se os bukke under i kampen og derved blive lige som dem selv”.

“Åndernes forbindelse med mennesker er enten skjult eller åbenlys.

Den skjulte forbindelse sker gennem den gode eller den dårlige indflydelse, de øver på os uden vores vidende. Det er da op til vores egen dømmekraft at skelne mellem de gode eller de onde indskydelser. Den åbenlyse forbindelse sker ved hjælp af skrift, tale eller andre fysiske handlinger ved mellemkomst af medier, som står til åndernes rådighed”.

“Ånderne manifesterer sig frivilligt eller ved påkaldelse. Man kan påkalde alle ånder, såvel de der har levet under de tarveligste vilkår, som de største berømteder, ligegyldig hvilken epoke de har tilhørt, f.eks. vores forældre, vores venner eller fjender, og gennem skriftlige eller mundtlige meddelelser fra dem kan vi få oplysninger om deres tilstand hinsides, deres meninger om os og alt hvad det er dem tilladt at lade os vide”.

“Ånderne tiltrækkes af deres sympati for den moralske natur hos den person eller de personer, der ønsker at påkalde dem. De overordnede ånder finder behag i seriøse kredse, hvor kær-

Indledning

lighed til det gode og et oprigtigt ønske om at blive oplyst og forbedret er fremherskende”.

“De overordnede ånders tilstedeværelse hindrer adgangen for de underordnede ånder, som derimod bliver velvilligt modtaget blandt letsindige personer, som alene tilskyndes af nysgerrighed, eller hvor lave instinkter mødes, så de frit kan øve deres spil.

De underordnede ånder kan således hverken give gode råd eller nyttige oplysninger. Af dem kan man kun vente sig smålighed, løgne, spøgefuldheder eller mystifikationer, for de låner ofte ærefrygtindgydende navne for dermed lettere at kunne vildlede”.

“Det er en let sag at skelne mellem de gode og de lavere ånder. De overordnede ånders sprog er altid værdigt og nobelt og præget af den højeste moralitet og frigjort fra enhver lav lidenskab. Deres råd udtrykker den reneste visdom og altid med sigte på vores forbedring og menneskehedens vel. De lavere ånders mål ligger i modsat retning. De er inkonsekvente, ofte trivielle og upassende. Selvom de nu og da siger gode og sande ting, så kommer de dog som oftest med falske og absurde udtalelser, enten af ondskab eller af uvidenhed. De udnytter godtroenheden og morer sig på de spørgendes bekostning ved at smigre deres forfængelighed og ved at støtte deres ønsker med falske forhåbninger”.

“Som sagt finder de overordnede ånders ophøjede meddelelser kun sted i seriøse kredse, hvis medlemmer indbyrdes deler samme inderlige opfattelse af det sande gode.

De overordnede ånders moralske lære indeholdes i Kristi evangeliske læresætning:

”Gør mod andre, hvad du vil, andre skal gøre mod dig,” med andre ord: Gør godt og ikke ondt.

Mennesket kan i dette princip finde en almindelig leveregel for selv sine mindste handlinger”.

“De overordnede ånder lærer os at egoisme, hovmod og sanselighed er lidenskaber, som bringer os nærmere dyrets

Indledning

natur og som binder os til materien. Det menneske som allerede i denne verden løsriver sig fra det materielle ved at foragte de lave verdslige nydelser og tragte efter et højere liv bliver delagtig i det åndelige livs natur. At enhver af os skal søge at gøre sig nyttig, efter de evner og midler, Gud har stillet til vores rådighed under vores prøvelser, at den stærke og magtfulde skal være den svages støtte og beskytter, for den, som misbruger sin magt og sit herredømme til at underkue sin næste, han trodser Guds lov. Endelig lærer de os, at i åndernes verden kan intet forblive skjult. Der vil hykleren blive afklædt og alle hans nederdrægtigheder afsløret. Den uundgæelige og evige tilstedeværelse af alle dem, som vi har handlet dårligt imod, er en af de straffe, vi må lide under, og de underordnede og overordnede ånder vil føle og opleve sorger og nydelser, som er helt ukendte for os på Jorden. De lærer os tillige, at der ikke findes uoprettelige fejl, som ikke kan udslettes ved udsoning. Mennesket har fået muligheden for at udsone sine fejl gennem sine forskellige jordiske liv, og derved efter eget ønske og kraft at arbejde på sit fremskridt mod fuldkommenhed – som er menneskets endelige mål”.

Det er hovedindholdet i åndernes lære, således som den fremgår af de overordnede ånders oplysninger. Vi vil nu omtale de indvendinger, som fremsættes mod åndernes lære.

VII

De videnskabelige kredsers modstand mod spiritismen er, for mange mennesker, om ikke et bevis, så dog et stærkt mistillidsvotum. Vi er bestemt ikke ligeglade med lærdes meninger. Vi har snarere stor agtelse for dem og vil være bæret over at blive regnet blandt dem. Men under alle omstændigheder vil deres mening ikke være en definitiv dom for os.

Så snart videnskaben går ud over den rene iagttagelse af kendsgernerne, og den prøver at vurdere og forklare disse

Indledning

kendsgerninger, så bliver der åbnet op for alle slags gætterier. Enhver kommer med sin egen teori, som han vil gøre gældende og ihærdigt forsvarer. Ser vi ikke dagligt, hvordan de mest modsatrettede meninger skiftevis lovprises og forkastes? Snart bliver de tilbagevist som absurde fejltagelser for derefter at blive proklameret som uimodsigelige sandheder. Kendsgerningerne er her det eneste sande kriterium for vores dom. Argumentet uden replik. Uden kendsgerninger er den lærde et bytte for tvivl.

Med hensyn til spørgsmål, som allerede er undersøgt til bunds, kan man med fuld berettigelse støtte sig til de lærdes meninger, fordi disse ved mere og bedre end de ikke-lærde. Men med hensyn til nye principper om ukendte ting, da er de intellektuelles synsvinkler altid teoretiske, fordi de ikke mere end andre er frigjort fra fordomme. Jeg vil endog tilføje, at en videnskabsmand muligvis har flere fordomme end andre, fordi en naturlig tilbøjelighed får ham til at bedømme alting ud fra sit eget fastlåste synspunkt. Matematikeren godtager kun fakta gennem en algebraisk bevisførelse, medens kemikeren henfører alt til elementernes virkning etc.

Ethvert menneske, som har gjort sig til specialist, sammenfiltrer her alle sine ideer. Bring ham uden for sit fagområde, og man vil da snart høre ham tale ufornuftigt, fordi han vil blande alle stoffer i samme smeltedigel. Dette er en konsekvens af den menneskelige svaghed.

Jeg rådspørger således gerne og med fuld tillid en kemiker angående et analyse-spørgsmål, en fysiker om elektricitetens kraft, en mekaniker om den stærkeste drivkraft. Men selvom jeg har stor agtelse for deres specialviden, tillader jeg mig at anvende en anden målestok, når jeg skal vurdere deres negative udtalelser over for spiritismen, nemlig på samme måde som man vil bedømme en arkitekts dom om et musikalsk spørgsmål.

De almindelige videnskaber støtter sig på egenskaberne hos

Indledning

de emner de kan eksperimentere med og håndtere efter behag. De spiritistiske fænomener støtter sig på en intelligent virkekraft som besidder en vilje, og som hvert øjeblik giver os bevis på, at den ikke adlyder vores luner.

De spiritistiske observationer kan således ikke foregå på samme måde som de videnskabelige. De kræver særlige betingelser og et andet udgangspunkt. At underkaste dem den sædvanlige undersøgelsesmetode, vil være at opstille lighedsforhold, som ikke eksisterer. Videnskaben har således ingen berettigelse til at udtale sig om de spiritistiske spørgsmål, og den bør derfor ikke indlade sig herpå, for dens dom, om den så er gunstig eller ej, vil dog aldrig kunne få nogen betydning. Spiritismen er baseret på en personlig overbevisning som de lærde kan have som individer uanset deres egenskab som lærd. Men at overlade den spiritistiske lære til videnskaben, vil være det samme som at lade en forsamling af fysikere eller astronomer bevise, om sjælen eksisterer. Eftersom spiritismen helt og holdent omhandler sjælens eksistens og dens tilstand efter døden, så vil det være yderst ulogisk at tro, at fordi man er en stor matematiker eller anatom, så må man nødvendigvis også være en stor psykolog.

Anatomen som dissekerer et menneskeligt legeme mener muligvis, at han under sin kniv kan finde sjælen ligesom han finder en nerve, og da han ikke kan se den fordampe som en gasart, konkluderer han simpelthen at den ikke eksisterer, og det alene fordi han udelukkende betragter sagen fra et materielt synspunkt. Har anatomen nu mere ret end den almindeligt antagne mening? Nej bestemt ikke.

Man ser således, at spiritismen ikke har sit udspring i videnskaben. Når de spiritistiske troslærdomme en gang bliver almindelige, når masserne har taget dem til sig, og at dømme efter den hurtighed hvormed de udbreder sig, vil den tid ikke være så fjern, da vil det gå med den, som det er gået med alle ideer, der har mødt modstand: Videnskabsmændene må til sidst bøje sig

Indledning

for beviserne, og de vil en efter en nå dertil i kraft af sagen selv. Men indtil da er det nytteløst at hindre dem i deres specielle fagområde for at påtvinge dem et fremmed fagområde, hvor de ikke har nogen myndighed eller faglig indsigt. Indtil da vil vi trøste os med, at de som uden forudgående studium af sagens kerne udtaler sig tvivlende og håner enhver som ikke deler deres mening, glemmer at det er gået ligeså med de fleste store opdagelser til menneskets fremskridt. Tvivlerne risikerer at blive sat i bås med tidligere tiders forfølgere af nye ideer som f.eks. det lærde selskab, som i 1752 med hånlatter modtog Franklins betragtninger om lynaflederen, eller det lærde selskab, som lod Frankrig tabe æren for indførelsen af dampkraft i orlogsskibe ved at erklære, at Fultons system var et luftkastel. Og dog hørte disse spørgsmål til deres eget fagområde. Da disse respekterede videnskabelige selskaber kun har haft hån og spot tilovers for de ideer, som de ikke forstod, men som nogle år senere skulle skabe revolution inden for videnskaben og industrien, hvordan kan man så håbe, at et spørgsmål der ligger videnskaben så fjernt kunne blive anerkendt uden modstand? Disse sørgelige fejltagelser hos nogle videnskabsmænd skal dog ikke berøve dem vores agtelse, som de i andre henseender har gjort sig fortjent til. Men behøver man et officielt diplom for at udvise almindelig fornuft? Og findes der uden for de akademiske kredse kun narre og dumrianer? Finder man ikke blandt tilhængerne af den spiritistiske lære mange fortjenstfulde personer, som ikke retfærdiggør, at læren sættes i bås med ammestuefortællinger? Såvel tilhængerens karakter som deres viden kan vel berettige til at sige: "Eftersom disse personer støtter læren, må der i al fald være noget om det".

Vi gentager, at hvis de kendsgerninger vi beskæftiger os med var begrænset til genstandes mekaniske bevægelse, da ville undersøgelsen af dette fysiske fænomen høre ind under videnskabens område. Men så snart det gælder et fænomen som står uden for de kendte fysiske love, da ligger det også uden for

Indledning

den fysiske videnskabs kompetence, for det kan ikke forklares hverken ved tegn eller ved nogen mekanisk kraft. Når der er tale om et nyt faktum, som ikke udspringer af en kendt videnskab, da må videnskabsmanden løsrive sig fra sin videnskab for at studere dette faktum og sige til sig selv, at det er et nyt område, som ikke kan anskues med forudindtagne meninger.

Den som blindt tror på sin egen ufejlbarlige opfattelse, risikerer let at tage fejl. Selv de, som har de mest forvildede ideer, støtter sig på deres forstand, og det er netop i kraft af forstanden at de forkaster alt som forekommer dem umuligt. De som tidligere forkastede de beundringsværdige opdagelser, som vi nu roser os af, appellerede alle til denne forstandens domstol, før de afsagde deres dom om forkastelse. Hvad man kalder forstand, er ofte kun maskeret hovmod.

Enhver som tror sig ufejlbarlig, stiller sig op som Guds ligemand. Vi henvender os derfor til dem som er for oplyste til at tvivle, bare fordi de ikke har set, og til dem som gennem tilbageblik anskuer fremtiden og derved kommer til erkendelse af, at mennesket endnu ikke har nået sin højeste udvikling, og det sidste blad i naturens bog endnu ikke er vendt.

VIII

Lad os tilføje, at studiet af den spiritistiske lære, der introducerer os til en helt ny og storslået forestillingsverden, kun bør foretages af seriøse og fordomsfrie mennesker som er fast besluttet på at nå til et sandt resultat. Men sådan kan man ikke kalde dem som dømmer overfladisk, a priori, og uden at have set alt, eller dem som i deres forskning hverken indfører orden, regelmæssighed eller kontinuitet, og endnu mindre dem som af frygt for at tabe anseelse i videnskabelige kredse anstrenger sig for at latterliggøre fænomener der opfattes som sandhed af personer, hvis kundskaber, karakter og overbevisning burde vække respekt hos enhver, som anser sig for at have dannelse.

Indledning

Lad derfor de, som anser studiet af disse kendsgerninger for at være under deres værdighed, holde sig borte fra dem. Ingen tænker på at krænke deres overbevisning, og derfor bør de også respektere andres.

Enhver, som vil tilegne sig en videnskab, må indføre metode i sit studium, begynde med begyndelsen og følge ideerne i en sammenhængende udvikling.

Kan man undre sig over, at der ikke altid modtages fornuftige svar fra ånderne på alvorlige spørgsmål, når de henkastes uden omtanke og helt tilfældigt samtidig med mange latterlige spørgsmål? Desuden er et spørgsmål ofte sammensat og kræver flere supplerende spørgsmål, for at vi kan modtage et klart og fyldestgørende svar. Bliver man klogere, hvis man stiller en videnskabsmand et tankeløst spørgsmål om en videnskab, man ikke har noget begreb om? Kan videnskabsmanden selv med sin bedste vilje give et tilfredsstillende svar? Hans isolerede svar må nødvendigvis blive ufuldstændigt og derved ofte uforståeligt eller kan synes absurd og modsigende. Det er nøjagtig det samme der sker i vores kommunikation med ånderne. Hvis man vil undervises i åndernes skole, må man tage et kursus hos dem, men her ligesom hos os, må man vælge sine professorer og arbejde med vedholdenhed.

Vi har sagt, at de overordnede ånder fortrinsvis giver møde i seriøse kredse, hvor der hersker fuldkommen overensstemmelse i tanker og følelser for det gode. Overfladiske og ørkesløse spørgsmål får disse ånder til at holde sig væk, og det samme gælder i øvrigt også forstandige folk. Herefter står døren åben for de løgnagtige og frivole ånder, som altid er parate til at føre os bag lyset og more sig på vores bekostning. Hvad opnår man ved at stille et alvorligt spørgsmål til en forsamling af letsindige ånder? Det besvares ganske vist, men af hvem? Det kan sammenlignes med, at man i et lystigt drikkelag stiller spørgsmål som: Hvad er sjælen? Hvad er døden? Eller andre lignende ting, som ikke harmonerer med forsamlingen.

Indledning

Hvis du vil have seriøse svar, må du også selv være seriøs og opfylde alle nødvendige betingelser. Først da bliver du delagtig i store ting. Vær derudover flittig og udholdende i dine studier, for ellers vil de overordnede ånder forlade dig, ligesom en underviser kan blive træt af sine ligegyldige elever.

IX

Genstandes bevægelse er et anerkendt faktum. Det gælder kun om at fastslå, om en intelligent kraft manifesterer sig i denne bevægelse, og i så fald hvad kilden til denne manifestation er.

Vi vil ikke opholde os ved de enkelte genstandes intelligente bevægelse eller de mundtlige meddelelser eller dem som skrives direkte af medierne. Denne slags manifestationer har allerede overbevist dem, som har set og forsket i sagen. Og dog er de ikke umiddelbart så uafhængige af viljen, at de kan styrke overbevisningen hos en begyndende forsker.

Vi vil derfor kun tale om den skrift, som fremkommer ved hjælp af en hvilken som helst genstand, en kurv eller et lille bræt etc., hvorpå man har hæftet en blyant. Den måde hvorpå mediets fingre lægges på genstanden udelukker enhver tvivl om snyd ved dannelsen af bogstaverne. Og selv om vi forestiller os, at der kunne være tale om en helt ekstraordinær behændighed fra mediets side, som kunne blænde selv det skarpeste forskende øje, hvordan vil man så forklare meddelelsernes natur, når de ligger helt uden for mediets begrebsverden og kundskaber? Bemærk også, at der ikke er tale om enstavelsesord, men ofte om hele ark skrevet med den forunderligste hurtighed, enten frivilligt eller efter et angivet emne. Under mediets hånd fødes ofte poetiske vers af en så høj kvalitet og renhed, at selv de bedste digtere blandt menneskerne ikke ville fornægte dem. Hvad der er endnu mere besynderligt ved dette faktum er, at det fremtræder overalt, og at antallet af medier forøges i det uendelige. Er disse kendsgerninger virkelige, eller er de ikke?

Indledning

Herpå har vi kun et svar: ”Se og iagttag. Anledningen vil ej mangle dig, men frem for alt: iagttag ofte, længe og inden for de givne betingelser.” Hvilke svar giver nu modstanderne på alle disse beviser? ”I lader jer narre af charlataneri, eller I er et bytte for illusionens spil.”

Herpå vil vi nu først svare, at charlataneri kun findes der, hvor der er mulighed for fortjeneste. Charlatanerne udfører ikke deres håndværk gratis. Og da måtte der være en mystisk overensstemmelse mellem disse spøgefugle, for at de kan forstå hinanden fra den ene ende af verden til den anden, og for at de kan handle enstemmigt, frembringe de samme effekter og afgive fuldkommen overensstemmende svar om de samme genstande og på helt forskellige sprog om ikke ganske ordret, så dog med samme mening? Hvorfor ønsker seriøse, tænksomme, hæderlige og dannede personer dog at overvære sådanne manøvrer og i hvilken hensigt? Hvorfor finder man også den fornødne tålmodighed og evner selv hos børn? For hvis medierne ikke er passive instrumenter, så må de besidde dygtighed og have kundskaber, som er uforenelige med en vis alder og visse sociale forhold.

Modstanderne tilføjer, at selvom der ikke er tale om bedrag, så kan begge parter alligevel være offer for en illusion. Men fornuftig talt bør vidnernes egenskaber dog have vægt, for man må i dette tilfælde spørge, om den spiritistiske lære, som nu tæller millioner blandt sine tilhængere, kun kan rekruttere disse blandt lutter tossehoveder? De fænomener den støtter sig på er af en så overordentlig art, at vi kan forstå at de fremkalder tvivlere, men hvad vi ikke kan godtage er, at enkelte skeptikere forlanger at have monopol på sund fornuft, og uden respekt eller hensyn til deres modstanderes moralske værd stempler de enhver der ikke deler deres mening som dum. En overbevisning, som oplyste mennesker er nået frem til efter at de gennem længere tid har set, studeret og grundet over en sag, fortjener at blive bedømt retfærdigt, om ikke som et bevis, så

Indledning

dog som en formodning til gunst for sagen, eftersom den har kunnet fængsle opmærksomheden hos alvorlige mennesker, som hverken har interesse i at udbrede en vildfarelse eller tid at spille på bagateller.

X

Blandt de forskellige ankepunkter er der nogle, som i det mindste tilsyneladende har en berettigelse, fordi de fremgår af undersøgelser foretaget af dybsindige personer.

En af disse indvendinger er foranlediget af enkelte ånders sprog, som ikke forekommer værdigt nok for den ophøjede standard man forudsætter hos oversanselige væsener.

Hvis man imidlertid går tilbage til lærens hovedindhold som vi har fremlagt ovenfor, vil man se at ånderne selv lærer os, at de ikke er lige, hverken i kundskaber eller i moralske egenskaber, og at man ikke skal tage alt hvad de siger bogstaveligt. Det overlades til os selv at skelne mellem det gode og det dårlige.

De der mener at vi kun har at gøre med ondskabsfulde væsener, hvis eneste beskæftigelse er at bedrage os, kender meget lidt til de ophøjede meddelelser, som modtages i kredse hvor kun de overordnede ånder åbenbarer sig. Hvis de kendte til disse meddelelser, ville deres dom næppe være den samme.

Det er bedrøveligt, at tilfældet kun har vist dem den dårlige side af den spiritistiske verden, for vi vil ikke tro, at det snarere er deres sympatier der tiltrækker laverestående eller løgnagtige ånder frem for gode, eller ånder hvis sprog er oprørende og plump.

Vi tør i hvert fald slutte, at de i deres principper ikke er faste nok til at holde de ufuldkomne ånder væk, og mens de tilfredsstiller deres nysgerrighed over for ånderne, da benytter de laverestående væsener et givet øjeblik til at glide ind mellem dem, hvorefter de gode ånder fjerner sig.

Indledning

At fælde dom over ånderne på grund af disse fakta er ligeså ulogisk som at dømme et folks karakter efter nogle enkelte brushoveders opførsel eller efter berygtede personer, som hverken dannede eller respektable mennesker plejer omgang med.

Disse tvivlere kan sammenlignes med turisten, hvis første indtryk af en storby skæmmes af den smudsige forstad, han skal køre igennem undervejs. Efter denne forstads grove sprog og sæder dømmer han alle byens indbyggere. I åndernes verden findes der også godt og dårligt selskab. Hvis man nu vælger at studere, hvad der foregår mellem de højere udviklede ånder, da vil man konstatere, at den himmelske by huser andre indbyggere end de uvidende og berygtede.

Men kommer de udvalgte ånder da til os? Herpå kan vi svare:

Bliv ikke i forstaden, se, iagttag og døm så. Kendsgerningerne er synlige for alle, medmindre der er tale om mennesker, hvorom Jesu ord kan anvendes: "De har øjne og ser ikke, ører og hører ikke."

En variation af modstandernes indvendinger er, at man i de spiritistiske meddelelser såvel som i de fysiske manifestationer ikke ser andet end en djævelsk magt – en ny Proteus, som antager alle slags skikkelser for bedre at forvirle os.

Vi anser ikke denne holdning for værdig til seriøse undersøgelser og vil derfor ikke opholde os ved den. Den er allerede gendrevet ved det vi har sagt ovenfor. Vi vil kun tilføje, at hvis så var tilfældet, da må man tilstå, at djævle ofte besidder stor klogskab og høj moral, eller at der også findes gode djævle.

Men hvordan kan man nu tro, at Gud tillader en lavtstående ånd at åbenbare sig for at forføre os uden samtidig at give os en modvægt gennem de gode ånders råd?

Hvis Han ikke kan det, er Han afmægtig. Hvis Han kan, men ikke gør det, er det uforeneligt med Hans godhed. Begge disse forudsætninger er gudsbespottelse.

Indledning

Mærk vel, at idet man indrømmer, at lave ånder kan manifestere sig, så erkender man også manifestationernes princip: altså, hvis de eksisterer, kan det kun være med Guds tilladelse. Hvordan kan man uden at være gudløs tro, at Han tillader det onde og samtidig udelukker det gode? En sådan lære strider mod grundlaget for forstand og religion.

XI

Man indvender endvidere, at det er besynderligt at der kun tales om kendte personligheds ånder, og man spørger, hvorfor det kun er disse ånder der åbenbarer sig. Det er atter en vildfarelse, der ligesom mange andre skyldes en overfladisk iagttagelse. Blandt de ånder som kommer frivilligt, er der flere ukendte end kendte, og de kalder sig ved et allegorisk eller karakteristisk navn. I de tilfælde hvor det ikke er en slægtnings eller vens ånd der påkaldes, falder det mere naturligt at henvende sig til de ånder man kender, end til dem man ikke kender. Berømte personers navne har mere vægt, og derfor kommer disse mest i betragtning.

Endvidere finder man det besynderligt, at ånder af fremtrædende personer kommer ganske familiært til stede på vores påkaldelse, og at de endog beskæftiger sig med ting, der synes uendelig trivielle i sammenligning med hvad de udrettede her på Jorden. Det er imidlertid ikke underligt for dem som ved, at den magt og betydning disse ånder havde mens de levede, på ingen måde giver dem samme status i åndernes verden.

Ånderne bekræfter hermed Evangeliets ord: "Den som ophøjer sig skal fornedres, den som fornedrer sig skal ophøjes," som klart tilkendegiver den rang, som enhver af os skal indtage mellem dem. Således kan den som her på Jorden har været af de første, i åndernes verden blive blandt de sidste, og den som vi her på Jorden bøjer os for, kan i åndernes verden møde os som den tarveligste arbejder, for idet han forlader sit jordiske

Indledning

liv, forlader han også sin status. Således kan den mægtigste monark på Jorden rangere under den ringeste af sine soldater i åndernes verden.

XII

Et faktum som er bekræftet ved iagttagelse og af ånderne selv er, at de underordnede ånder ofte låner kendte og hædrede navne. Hvem kan så garantere for, at de som f.eks. siger at de har været Sokrates, Julius Cæsar, Carl den Store, François Fénelon, Napoleon, Washington etc., virkelig har været disse personer?

Denne tvivl eksisterer hos enkelte meget ivrige tilhængere af den spiritistiske lære. De tror på åndernes mellemkomst og åbenbaring men spørger samtidig, hvordan man kan kontrollere deres identitet?

En sådan kontrol er også vanskelig at etablere, fordi man ikke kan føre en lige så autentisk kontrol med åndernes identitet som man kan med en borger i et civilt register. En vis kontrol kan dog udøves under visse forudsætninger og på visse indicier.

Når en ånd af en personlig bekendt, f.eks. en slægtning eller en ven, manifesterer sig, og især hvis denne er død for nylig, da harmonerer dens sprog fuldkommen med karakteren af den person vi kendte. Alene dette er et genkendelsestegn, og enhver tvivl overvindes, når samme ånd omtaler private ting og genkalder familiebegivenheder som alene adspørgeren kender til. En søn vil sikkert ikke tage fejl af sin faders eller moders sprog, ligeså lidt som forældre vil tage fejl af deres barns sprog. Under disse intime påkaldelser foregår der ofte så gribende hændelser, at de må kunne overbevise selv den mest vantro. Den mest forhærdede skeptiker bliver ofte forstenet af skråk over uventede manifestationer.

En anden karakteristisk omstændighed understøtter disse kendetegn. Vi har allerede sagt, at mediets skrift varierer alt

Indledning

efter den ånd der åbenbarer sig, og at skriften er den samme, hver gang denne ånd kommer tilstede.

Man har mangfoldige gange bevist, at når det drejer sig om nylig afdøde personer, har skriften en slående lighed med deres håndskrift, mens de levede her på Jorden. Man har set underskrifter af fuldkommen lighed. Vi vil ikke nævne dette faktum som en stående regel, men nævner det kun som noget, der er værd at lægge mærke til. Kun de ånder, som har opnået en vis grad af renhed, er befriet fra al legemlig påvirkning. Men så længe de - ifølge deres eget udtryk - ikke er helt frigjort fra materien, beholder de størstedelen af de ideer og tilbøjeligheder, som de havde på Jorden og hvorpå de også kan identificeres. Yderligere genkendelse og vished kan opnås gennem utallige detaljer som fremkommer under opmærksom og fortsat iagttagelse.

Man oplever forfattere drøfte deres egne arbejder eller lære og godkende eller forkaste enkelte dele af dem. Andre ånder genkalder kendte eller ukendte omstændigheder i deres liv eller ved deres død, kort sagt alt som kan tjene som moralske beviser på deres ægthed - og de eneste beviser man kan få på abstrakte ting.

Hvis den påkaldte ånds identitet kan bestemmes i enkelte tilfælde, da er der ingen grund til efterfølgende at tvivle på den. Selvom man savner kontrolmetoder angående personer, hvis død ligger længere tilbage i tiden, så kan man dog altid dømme ud fra åndens sprog og karakter. En god mands ånd vil sikkert ikke udtrykke sig på samme måde som en udsvævende eller fordærvet mands ånd.

Ånder som pynter sig med agtværdige navne, røber sig snart ved deres sprog og deres udsagn. Den ånd som angiver at være François Fénelon, men som tilfældigvis overskrider al sund fornuft og moral, vil derved røbe sit bedrageri. På den anden side, hvis de tanker den udtrykker er rene, uden modsigelser og helt på højde med François Fénelon's karakter, da er der

Indledning

ingen grund til at tvivle på dens identitet. Ellers måtte man antage, hvad der er fuldkommen meningsløst, at en ånd som kun prædiker det gode med fuldt overlæg og til ingen nytte gør sig skyldig i den groveste løgn.

Erfaringen lærer os, at ånder af samme grad og karakter som er besjælet af de samme følelser, forener sig i grupper og familier. Åndernes antal er uoverskueligt, og størstedelen af dem er helt ukendte for os. En ånd af samme grad som Fénelon's ånd kan derfor komme som hans stedfortræder og være sendt af ham som befuldmægtiget. Den kommer i hans navn, fordi den er ham lig og kan supplere ham, og fordi vi behøver et navn, så vi kan relatere til den ånd der kommer til os. I det store hele er det dog ligegyldigt om ånden virkelig er Fénelon's eller ej. Hvis den kun siger gode ting og taler som Fénelon selv ville have talt, da er det en god ånd. Navnet den fremtræder med er ligegyldigt og ofte kun et middel til at fastholde vores fokus.

Ved de mere intime påkaldelser bør en ånd dog ikke træde i stedet for den påkaldte ånd. Men her kan åndens identitet fastslås ved beviser. I øvrigt giver stedfortrædende ånder ofte anledning til misforståelser og skuffelser og det er en af den praktiske spiritismes vanskeligheder. Vi har heller aldrig sagt, at denne videnskab er en let sag, eller at man lettere kan komme til bunds i denne mere end i nogen anden videnskab.

Vi kan ikke gentage for ofte, at spiritismen kræver et fortsat og ofte langvarigt studium. Da man ikke kan fremtvinge kendsgerningerne, må man vente, til de kommer af sig selv, og ofte sker det under helt uforudsete omstændigheder. For den opmærksomme og tålmodige iagttager kommer beviserne i overflod, fordi han opdager tusinde karakteristiske nuancer, som for ham udgør ligeså mange kilder til klarhed.

Som i de almindelige videnskaber gælder det også her, at mens det overfladiske menneske kun ser en elegant form i en blomst, opdager den lærde i den samme blomst en rigdom af inspiration og tanker.

XIII

De ovennævnte iagttagelser bringer os til at sige nogle ord om en anden vanskelighed, nemlig uoverensstemmelserne i åndernes sprog. Da ånderne er indbyrdes meget forskellige både hvad angår moral og kundskaber, så er det klart, at et og samme spørgsmål kan opfattes helt forskelligt afhængig af åndernes individuelle udviklingstrin, nøjagtig som hvis spørgsmålet blev stillet til forskellige mennesker, f.eks. en lærd, en uvidende eller en simpel spøgefugl. Hovedsagen er, at man skal vide hvem man henvender sig til. Men hvordan kan det så være, at de ånder som vi ved er overordnede ikke altid er enige?

Hertil vil vi først sige, at uafhængig af den årsag vi netop har angivet, er der andre faktorer udover åndernes forskellige egenskaber, som kan have indflydelse på svarenes natur. Det er et af de hovedpunkter som studiet af spiritismen vil opklare, og det er derfor vi siger, at disse studier kræver en vedholdende opmærksomhed og en dybtgående forskning og frem for alt det mest nødvendige for al menneskelig lidenskab: orden og udholdenhed.

Det tager år at uddanne en middelmådig læge og det meste af et liv at skabe en lærd. Hvordan kan man så tro, at man på få timer kan erhverve sig videnskabelig viden om det uendelige? Lad os ikke bedrage os selv. Studiet af spiritismen er uendeligt og omhandler alle metafysiske og sociale love. Det er en hel verden som åbner sig for os. Kan man så undres over, at der kræves endog megen tid før man erhverver sig kundskaber om denne videnskab?

For øvrigt er åndernes modsigelser ikke altid så reelle, som de synes. Ser vi ikke hver dag forskere inden for samme videnskab variere en given definition eller benytte sig af forskellige betegnelser eller opfatte dem ud fra et forskelligt synspunkt, selvom grundideen er den samme? Det samme gælder i øvrigt også de forskellige definitioner inden for grammatikken. Og hertil

Indledning

kan vi tilføje, at svarenes form ofte afhænger af spørgsmålenes form. Det vil være f.eks. fjollet at anse en åndemeddelelse, der bygger på en uklar formulering som en regulær modsigelse. De overordnede ånder holder meget lidt på formen, for dem er grundtanken alt.

Lad os f.eks. tage definitionen af sjæl. Da dette ord er underlagt en meget bred opfattelse, så kan ånderne ligesom vi afvige meget i deres definition af sjælen. En ånd kan sige, at sjælen er livsprincippet, medens en anden kalder den livsgnisten, en tredje, at den tilhører det indre, en fjerde, at den er i det ydre etc., og alle kan de have ret fra hver deres synspunkt. Undertiden kunne man tro, at enkelte af dem forsvarer materialistiske teorier, og dog er dette ingenlunde tilfældet.

Det samme gælder også definitionen af Gud. Her hedder det: Altings Princip, Universets Skaber, den Højeste Intelligens, den Uendelige, den Store Ånd etc. Ikke desto mindre beskriver alle disse definitioner Gud.

Og lad os nu gå videre til åndernes klasseinddeling, som danner en uafbrudt række fra den laveste grad til den højeste. Klasseinddelingen er derfor vilkårlig. Man kan inddele ånderne i 3, i 5, 10 eller 20 klasser, ganske som man vil uden derfor at tage fejl. Alle menneskelige videnskaber giver os eksempler herpå. Enhver videnskabsmand har sit system. Systemerne veksler, men videnskaben veksler ikke. Hvad enten man lærer botanik efter Linne's, Jussien's eller Tournefort's system, så lærer man i hvert tilfælde botanik.

Lad os derfor ophøre med at tillægge rent konventionelle ting større betydning end de fortjener og i stedet rette opmærksomheden på den reelle og væsentlige problemstilling. Da vil vi ved et dybere studium af åndernes meddelelser opdage, at hvad der ved første øjekast synes at være en modsigelse ofte skjuler en overensstemmelse, som undslap den første overfladiske undersøgelse.

XIV

Vi bør ikke hæfte os ved visse skeptikers kritik af nogle ånders retstavning, især ikke hvis det er deres væsentligste kritikpunkt. Man må tilstå, at åndernes retskrivning ikke altid er ulastelig, men det synes dog for småligt at kritisere denne mangel og tage for givet, at da ånderne ved alt, så skulle de også kende ortografien.

For at imødegå denne kritik kan vi anføre talrige fejltagelser i samme genre begået af mere end en af Jordens lærde, uden dog at forringe respekten for hans lærdom.

For ånderne, og især for de overordnede ånder, er ideen alt og formen intet. Da ånderne er frigjort fra stoffet, er sproget mellem dem hurtig som tanken, eftersom det er tanken selv, som umiddelbart meddeler sig. De må således føle sig ubehageligt ufrie ved, at de i deres meddelelser til os er nødt til at betjene sig af lange og indviklede menneskelige sprogformer, som endda er utilstrækkelige og uegnede til at udtrykke alle deres tanker. Det siger de selv, og underligt er det derfor at iagttage hvordan de råder bod på denne ulempe.

Det ville gå os ligesådan, hvis vi skulle udtrykke os i et sprog der var mere omstændeligt i ord og vendinger, men fattigere på udtryk end vores eget sprog. Det kan sammenlignes med den begrænsning, som videnskabsmanden føler, når han bliver utålmodig over pennens træghed, når den ikke kan følge med hans tanker. Det er derfor let at forstå, at ånderne ikke lægger vægt på retskrivning, når de videreformidler dybe og seriøse lærdomme. I stedet burde vi beundre den vidunderlige lethed, hvormed de udtrykker sig på alle sprog.

Man kan altså ikke slutte, at ånderne ikke er bekendt med sprogets konventionelle korrekthed. De retter sig efter den, når de finder det nødvendigt, f.eks. når de dikterer vers med en sproglig elegance som ofte trodser den mest kritiske sprogransker, og dette til trods for mediets litterære uvidenhed.

Nogle mennesker ser farer i alt, hvad der er ukendt for dem. Derfor kommer de til at drage forkerte konklusioner i de tilfælde, hvor en person, som har beskæftiget sig med spiritistiske studier, synes at have mistet forstanden. Hvordan kan et sådant tilfælde anspore fornuftige mennesker til at bandlyse spiritismen? Kan det samme ikke ske med ethvert skrøbeligt sind der hengiver sig til teoretiske studier? Kender man antallet af personer der er blevet sindssyge som følge af matematiske, medicinske, musikalske, filosofiske og andre studier? Skal disse studier så også bandlyses? Hvad beviser det?

Ved legemligt arbejde kan man overanstrenge arme og ben som er de fysiske redskaber. Ved åndeligt arbejde kan man overanstrenge hjernen som er tankens redskab, og det har mange mennesker været plaget af. Men selv om redskabet er overanstrengt, er ånden det ikke. Den er uberørt, og når den er frigjort fra materien, nyder den sine evner i fuld udstrækning.

Enhver intens, mental anstrengelse kan fremkalde sindssygdом. Videnskaberne, kunstarterne, selv religionen har været årsag hertil. Den vigtigste grund til sindets svaghed er hjernens organiske beskaffenhed, som gør den mere eller mindre modtagelig for visse indtryk. Når dispositionen til sindssyge er tilstede, antager den let et præg af en mani. Hvis tanken har været intenst rettet på åndernes natur, kan manien dreje sig om ånderne. I andre tilfælde kan manien dreje sig om Gud, englene, djævelen, skæbnen, formue, magt, kunst eller videnskab, et politisk eller et socialt system. Det er sandsynligt, at en persons religiøse mani kan rette sig mod spiritismen, hvis spiritismen har været hans fremherskende tankebeskæftigelse, ligesom en spiritistisk mani kan være fremkaldt af enhver anden årsag.

Jeg hævder derfor, at spiritismen ikke disponerer til sindssyge, men tværtimod kan have en beskyttende effekt mod

Indledning

sindssyge. Blandt de hyppigste grunde til sindsforstyrrelse er ulykker, skuffelser, ulykkelig kærlighed og andre livskriser, som kan være årsag til selvmord. Men den sande spiritist betragter denne verdens fortrædeligheder fra et ophøjet synspunkt, og de forekommer ham derfor små og ubetydelige i forhold til den fremtid, som venter ham. Livet er i hans øjne så kort og flygtigt, at han kun betragter modgang som ubehagelige hændelser på en rejse. Hvad der hos en anden ville volde stor smerte, berører ham kun lidt, for han ved jo, at livets sorger og prøvelser kun tjener til hans fremgang, hvis han udholder dem uden at beklage sig. Han ved, at han vil blive belønnet i forhold til det mod, hvormed han har overvundet modgangen. Denne overbevisning gør ham modstandsdygtig mod fortvivelse og vanvid og selvmord. Fra åndernes manifestationer kender han desuden den triste skæbne, som venter dem der begår selvmord, og denne viden giver ham yderligere en grund til eftertanke.

Et af spiritismens resultater er netop, at den har afholdt adskillige fra at vælge selvmord som udvej. Lad så blot tvivlerne le så meget de lyster. Jeg ville dog ønske, at tvivlerne kunne finde samme trøst i spiritismen, som den har bragt tilhængerne, der har fundet det umagen værd at studere den i dybden.

Frygt er også en årsag til sindssyge, herunder frygten for djævelen. Hvor mange børn har man ikke traumatiseret ved at påtvinge deres livlige fantasi en række skræmmebilleder af djævelen som led i deres opdragelse. Man bruger djævelen på linie med "bussemand" eller varulv for at gøre dem lydige! Og når de så endelig er hærdede nok til ikke at frygte djævelen, er de værre stillet end nogensinde før. For at opnå dette 'gode' resultat har man helt undladt at forholde sig til de epileptiske tilfælde, som er fremkaldt ved at ryste en fin organiseret hjerne.

Religionen ville være svag og skrøbelig, hvis den kun var baseret på frygt. Heldigvis er dette ikke tilfældet. Religionen har andre midler til at påvirke sjælen, og spiritismen tilfører re-

Indledning

ligionen det mest virksomme middel, hvis man vil benytte det. Spiritismen beskriver tingenes realitet og neutraliserer derved den ødelæggende virkning af den overdrevne angst.

XVI

Nu vil vi undersøge de eneste to indvendinger mod spiritismen, som fortjener at blive nævnt, fordi de er baseret på rationelle teorier. Begge indvendinger indrømmer, at alle de materielle og moralske fænomener finder sted, men de benægter åndernes mellemkomst.

Ifølge den første af disse teorier er de manifestationer man forbinder med ånderne kun en effekt af magnetisme. Mediernes tilstand betegnes som vågen somnambulisme, som er et fænomen, som enhver der har studeret magnetisme, har kunnet være vidne til. I denne tilstand udvikler mediets intellektuelle evner sig kraftigt og dets intuitive synskreds udvider sig langt ud over grænserne for vores sædvanlige opfattelsesevne. Alle mediets udtalelser og tanker henter det nu i sit eget indre ved hjælp af sit klarsyn, endog om emner som er helt fremmede for det i dets normale tilstand.

Vi bestrider langt fra somnambulismens magt, som vi har set frembringe mirakler og studeret i over 35 år. Vi indrømmer, at mange af de spiritistiske manifestationer kan forklares ved somnambulismen, men vi hævder, at vedholdende og opmærksomme observationer viser os en mængde fakta, hvor mediets mellemkomst som andet end et passivt instrument er fysisk umuligt.

Til dem som tror, at fænomenerne skyldes magnetisme, og til alle andre siger vi: Se og iagttag, for I har sikkert ikke set alt. Vi vil dernæst imødegå dem med to betragtninger, som vi uddrager af deres egen lære. Hvad er den spiritistiske teori udsprunget af? Er det en teori som visse mennesker har opfundet for at forklare kendsgerningerne? Ingenlunde. Hvem har da

Indledning

bragt den frem i lyset? De selvsamme medier, hvis klarsyn I taler så højt om. Hvis nu dette klarsyn er, hvad I antager det for at være, hvorfor har de da tilskrevet ånderne de tanker og ideer, som de kan hente fra deres eget indre? Hvordan kan medierne da give nøjagtige, logiske og sublime oplysninger om disse overmenneskelige fornuftsvæseners natur?

Her kan man vælge mellem 2 påstande: Enten er medierne klarsynede, eller også er de ikke. Hvis de er klarsynede, og man tror på deres oprigtighed, så kan man ikke hævde uden at modsige sig selv, at de ikke taler sandt. Dernæst: hvis alle fænomener udspringer fra mediets selv, så ville de være identiske hos det samme individ, og man ville da ikke høre det samme medie bruge helt forskellige udtryksmåder eller fremkomme med modstridende udtalelser.

Denne mangel på overensstemmelse i de fænomener, som opnås gennem et medie, beviser at fænomenerne kommer fra forskellige kilder. Hvis man ikke kan finde alle kilderne i mediet, må man vel søge dem uden for mediet.

Ifølge en anden opfattelse anses mediet ganske vist for at være kilden til fænomenerne, men i stedet for at hente dem i sig selv, således som tilhængerne af somnambulismen påstår, så mener man, at fænomenerne opstår af det "fluidum" som omgiver mediet. Mediet skulle således være et slags spejl, som gengiver alle de omgivende personers ideer, tanker og kundskaber. Mediet kan ikke sige noget, som ikke kommer fra mindst én person i dets omgivelser. Vi benægter ikke de tilstedeværendes indflydelse på manifestationerne, hvilket jo er et af lærens principper. Men denne indflydelse er en helt anden end man tror, for man mener på ingen måde, at mediet kun er et ekko af de tilstedeværendes tanker, da tusindvis af fakta klart beviser det modsatte. Her foreligger altså en alvorlig fejltagelse, som beviser faren ved forhastede konklusioner.

Tilhængerne af ovennævnte teori kan ikke benægte, at der findes fænomener, som den almindelige videnskab ikke kan

Indledning

forklare. Alligevel afviser de bestemt eksistensen af ånder. I stedet har de deres egen forklaring på fænomenerne. Hvis nu deres teori kunne forklare alle de kendte kendsgerninger, kunne den være sandsynlig. Men det kan den ikke.

Selvom man med vidner beviser for dem, at nogle af mediets meddelelser er fuldstændig fremmede for de tilstedeværendes tanker, kundskaber og meninger, og at meddelelserne ofte er frivillige og modsiger alle godtagne ideer, så ændrer de dog ikke mening. Udstrålingen, siger de, strækker sig langt uden for vores umiddelbare omgivelser. Mediet må derfor være en refleks af hele menneskeheden, og hvis det ikke henter inspiration fra sine egne omgivelser, så søger det inspiration udenfor, f.eks. i byen, i omegnen, på hele kloden, ja selv i andre sfærer. Jeg mener ikke, at denne teori giver en mere sandsynlig forklaring end spiritismens teori, som forudsætter en langt mere underfuld årsag. Den ide, at universet er befolket med væsener som altid er i kontakt med os og meddeler os deres tanker, kan umuligt være mere fornuftstridig end hypotesen om en universel udstråling der kommer fra alle steder i universet og koncentrerer sig i et enkelt individs hjerne.

Endnu engang, og dette er et hovedpunkt, hævder vi, at teorien om somnambulismen og den teori, som vi kan kalde refleksionsteorien, er opfundet af enkelte individer. Det er individuelle opfattelser, som er blevet til for at forklare et faktum, medens derimod den spiritistiske lære ikke er af menneskelig herkomst. Læren blev dikteret af de fornuftsvæsener som manifesterede sig, medens man mindst ventede det, og medens den almindelige opinion afviste den. Nu spørger vi da, hvorfra medierne har hentet en lære, som var helt ukendt blandt mennesker her på Jorden? Og vi spørger, ved hvilket forunderligt tilfælde de tusinder af medier, som er spredt over hele kloden og uden at kende hinanden, alle som en tilslutter sig den samme lære?

Hvis det første medium, som viste sig i Frankrig, er ble-

Indledning

vet påvirket af de meninger der allerede var kendt i Amerika, ved hvilken underfuld påvirkning har det da kunnet hente sine ideer fra den anden side af Atlanterhavet hos et folk, hvis sæder og sprog var helt ukendte, i stedet for at søge ideerne i sin nærhed? Men der er også en anden omstændighed, som man ikke har tænkt tilstrækkelig over. De første manifestationer både i Frankrig og Amerika fremkom hverken ved skrift eller tale, men ved banken, der fulgte alfabetets bogstaver, så at man kunne danne ord og sætninger. Det er på denne måde, at de intelligente væsener som manifesterede sig erklærede at være ånder. Selvom man ikke kan se bort fra, at medierne kan have indflydelse på de mundtlige og skriftlige åndemeddelelser, så kan det dog ikke være tilfældet ved de meddelelser, der fremkommer ved alfabetiske bank, hvis betydning ingen kender på forhånd.

Vi kan nævne mange fakta, der beviser, at det fornuftsvæsen der åbenbarer sig har sin egen individualitet og uafhængige vilje. Vi opfordrer derfor vores modstandere til at foretage mere grundige observationer af fænomenerne. Hvis de studerer dem uden fordomme og undlader at drage konklusioner, før de har studeret alt i dybden, vil de erkende, at deres teori ikke kan forklare alle fænomenerne. Vi vil nøjes med at stille følgende spørgsmål:

Hvorfor nægter det fornuftsvæsen som åbenbarer sig at svare på simple spørgsmål, som spørgeren allerede kender svaret på, som f.eks. spørgerens navn og alder, hvad han har i lommen, hvad han foretog sig i går, hans plan for i morgen osv.? Hvis mediet afspejler de tilstedeværendes tanker, da ville intet jo være lettere at svare på. Modstanderne svarer igen ved på deres side at spørge, hvorfor ånderne, som burde vide alt, ikke kan besvare så simple spørgsmål. Derfor konkluderer de, at åbenbaringen ikke skyldes ånder.

Hvis et uvidende menneske eller en spøgefulg i en lærd forsamling stillede et spørgsmål som f.eks. hvorfor det er lyst midt

Indledning

på dagen, ville nogen mon nedlade sig til at give et seriøst svar? Og ville det være logisk at begrunde tavsheden eller afvisningen af spørgsmålet med, at forsamlingen udelukkende bestod af æsler? Nuvel, det er netop, fordi ånderne er os overlegne, at de ikke svarer på ligegyldige og latterlige spørgsmål, ligesom de for øvrigt ikke vil udfrittes. Derfor tier de eller siger, at man skal beskæftige sig med mere seriøse ting.

Endelig vil vi spørge, hvorfor ånderne kommer og går efter deres eget forogdtbefindende, og hvorfor hverken bønner eller anrøbelser kan få dem til at komme tilbage?

Hvis mediet blev stimuleret af de tilstedeværendes mentale impuls, da er det klart, at forsamlingens forenede vilje ville øge mediets klarsyn. Hvis mediet ikke giver efter for forsamlingens eller sit eget ønske, er det fordi det adlyder en vilje, som er fremmed for det selv og dets omgivelser, og som derved røber sin uafhængighed og sin individualitet.

XVII

Selvom skepticiseringen over for den spiritistiske lære ikke kan siges at basere sig på en systematisk modstand, så skyldes den næsten altid manglende viden om kendsgerningerne. Det afholder dog ikke nogen fra at tage stilling til spiritistiske spørgsmål, som om de havde stor viden om dem. Man kan have megen forstand og viden og dog mangle dømmekraft. Tro på egen ufejlbarlighed er altid et sikkert tegn på svag dømmekraft. Mange anser heller ikke de spiritistiske fænomener for andet end en kuriositet. Vi håber, at de ved at læse denne bog finder andet og mere end blot tidsfordriv i disse vidunderlige fænomener.

Den spiritistiske videnskab består af to dele: den eksperimentale der drejer sig om manifestationerne i almindelighed, og den filosofiske der drejer sig om de intelligente manifestationer. De der kun har beskæftiget sig med den eksperimen-

Indledning

mentale del kan sammenlignes med dem der kun har et begrænset kendskab til fysik, fordi de kun har beskæftiget sig med eksperimenter af underholdende art uden at have trængt til bunds i videnskaben.

Den sande spiritistiske lære består i den undervisning ånderne har givet, og de kundskaber som denne undervisning bibringer. Kundskaberne om spiritismen er af en alt for alvorlig karakter til at kunne erhverves på anden måde end ved et seriøst og vedholdende studium. Kun under disse betingelser kan man observere de talrige fakta, som undslipper den overfladiske iagttagelse. Hvis blot denne bog formår at vise spørgsmålets alvor og inspirere til videre studier i spiritismen, så er meget allerede vundet, og vi vil være lykkelige over at være valgt til at fuldføre et værk, som vi ikke selv har nogen personlig fortjeneste af, fordi de principper det omhandler ikke er opfundet af os. Fortjenesten tilfalder alene ånderne, som har dikteret dem. Vi håber også, at bogen kan være en guide for de mennesker, som ønsker at blive oplyst, ved at vise dem det store og ophøjede mål for deres individuelle og sociale fremskridt og den vej de skal gå for at nå derhen.

Vi vil afslutte med en sidste betragtning. I deres observationer af universet har astronomer opdaget tilsyneladende tomme rum mellem himmellegemerne, hvilket forekom dem uforståeligt og i modstrid med universets love. De tænkte da, at disse tomrum kunne være opfyldt af planeter som var usynlige fra Jorden. På den anden side iagttog de visse virkninger, hvis årsag de ikke kendte, og de konkluderede da, at der i disse tomrum må være 'noget'. Der må være en planet, for ellers må der være et tomrum, som ikke burde eksistere. Disse observerede virkninger må nødvendigvis have en årsag. Da de således fandt årsagen gennem dens virkninger, kunne de foretage beregning af det himmellegeme som de antog eksisterede, og siden har kendsgerningerne bekræftet deres teorier.

Lad os anvende dette ræsonnement på en anden teori. Hvis

Indledning

man iagttager rækken af levende organismer, ser man at de danner en ubrudt kæde lige fra den simple materie til mennesket. Men mellem mennesket og Gud som er altings Alpha og Omega, er der en umådelig afstand!

Er det fornuftigt at tænke, at denne kæde slutter med mennesket, og at mennesket uden overgangsled kan overskride den afstand, som skiller det fra uendeligheden? Fornuften siger os, at der mellem mennesket og Gud må være andre forbindelsesled, ligesom fornuften har sagt astronomerne, at der mellem de kendte verdener må være ukendte verdener. Hvilken filosofi har da udfyldt dette tomrum i universet? Spiritismen viser os, at det er opfyldt af væsener af alle klasser fra den usynlige verden, og disse væsener er ikke andet end ånder af mennesker, som har opnået de forskellige grader, der fører til fuldkommenhed. Således forbinder og sammenkæder alt sig, lige fra Alpha til Omega.

I, som benægter åndernes eksistens og det rum som de indtager i universet, så udfyld da selv dette rum, hvis I kan finde en mere ædel filosofi end den, som ånderne lærer os om Guds værk og Hans almagt!

Allan Kardec

FØRSTE BOG

Urkilderne

KAPITEL 1

Gud

1. Gud og uendelighed – 2. Beviser for Guds eksistens
3. Guddommens egenskaber – 4. Panteisme

Gud og uendelighed

1. Hvad er Gud?

”Gud er den højeste intelligens – Alts ophav”¹⁾.

1) *Den tekst, som står i anførselstegn efter spørgsmålene, er det svar, som ånderne har givet. Forfatterens bemærkninger er angivet med kursiv skrift, hvis de kan forveksles med åndernes svar. Når forfatterens bemærkninger udgør hele kapitler, bliver sammenblanding umulig, og man har da bibeholdt almindeligt skrift.*

2. Hvad skal man forstå ved uendelighed?

”Det, som hverken har begyndelse eller ende. Alt, som er ukendt, er uendeligt.”

3. Kan man sige, at Gud er det uendelige?

”En ufuldkommen definition. Menneskets sprog er utilstrækkeligt til forklaring af begreber, der ligger over menneskets fatteevne.”

Gud er uendelig i sin fuldkommenhed, men det uendelige er en abstraktion. At sige, at Gud er det uendelige, vil være det samme som at opfatte en tings egenskab som tingen selv, og at definere noget, som er ukendt, med noget andet, der er ligeså ukendt.

Beviser for Guds eksistens

4. Hvor kan man finde beviser for Guds eksistens?

”I en grundsætning, som I anvender i jeres videnskaber: Der er ingen virkning uden årsag. Søg årsagen til alt, hvad der ikke er menneskeværk, og din forstand vil svare dig.”

For at tro på Gud er det tilstrækkeligt at vende blikket mod hele skabelsen. Universet eksisterer, det har således en årsag. At tvivle på Guds eksistens er at benægte, at enhver virkning har en årsag, og at noget er frembragt af intet.

5. Hvilken konsekvens kan man drage af menneskets intuitive fornemmelse af Guds eksistens?

”At Gud eksisterer. Hvorfra skulle vel denne fornemmelse komme, hvis den ikke baserede sig på noget? Dette er igen en følge af princippet: der er ingen virkning uden årsag.”

6. Kan denne intuitive fornemmelse hos os ikke være et resultat af vores opdragelse og kulturelle påvirkning?

”Hvis det var tilfældet, hvorfor har da alle kulturer og folkeslag samme fornemmelse?”

Hvis intuitionen om et højeste væsens eksistens var et produkt af undervisning, ville den ikke være universel og ville kun eksistere som et videnskabeligt begreb hos dem, der havde modtaget en sådan undervisning.

7. Findes den første årsag til tingenes dannelse i stoffets indre egenskaber?

”Men hvad var i så fald årsagen til disse egenskaber? Der må altid være en første årsag.”

At tro at dannelsen af de første ting skyldes stoffets indre egenskaber er at gøre virkning til årsag, eftersom egenskaberne i sig selv er virkninger, som må have en årsag.

8. Hvad skal man tro om den opfattelse, at skabelsens oprindelse, skyldtes en vilkårlig blanding af stof, med andre ord – et tilfælde?

Gud

”Atter en absurditet! Hvilket fornuftigt menneske vil anse tilfældet som en intelligent magt? Desuden, hvad er et tilfælde? Intet.”

Den harmoni, hvormed universets styres, røber kombinationer og en bestemt hensigt, og alene herved åbenbares en intelligent magt. At anse den første skabelse som tilfældets værk, ville være meningsløst, for tilfældet er blindt og kan ikke frembringe intelligente virkninger. Et intelligent tilfælde er jo ikke noget tilfælde.

9. Hvad kendetegner den højeste intelligens, den som er overordnet enhver anden og den første årsag til alting?

”I har et ordsprog der lyder: På værket kender man mesteren, nu vel! Betragt værket og søg derfra mesteren. Hovmod skaber vantro. Den hovmodige tåler intet over sig, og derfor mener han at være en stærk ånd. Stakkels væsen, som et pust fra Gud kan slå til jorden!”

Man bedømmer intelligensens styrke efter dens arbejde. Et menneskeligt væsen kan ikke skabe naturens frembringelser. Den første årsag – grundprincippet – er således en intelligens, som er overordnet alt menneskeligt. Selv om den menneskelige forstand kan skabe store undere, så har denne forstand dog selv en årsag, og jo større dens kraft er, jo mere ophøjet må dens kilde være. Det er denne højeste intelligens, som er alle tings ophav, uanset hvilket navn mennesket giver den.

Guddommens egenskaber

10. Kan mennesket forstå Guds inderste væsen?

”Nej, det ligger over menneskets fatteevne.”

11. Vil mennesket nogensinde komme til at forstå guddommens mysterier?

”Når dets ånd ikke længere formørkes af materien, og når det

Gud

gennem en fuldendt udvikling har kunnet nærme sig Gud, da skal det se og forstå.”

Menneskets ufuldkomne evner hindrer det i at forstå Guds inderste væsen. I menneskehedens barndom sammenblandedes ofte Skaberen med skabningen, hvis ufuldkommenheder tillagdes Ham, men efterhånden som den moralske følelse i mennesket udvikler sig, trænger også dets tanker dybere ind i tingenes årsag, og det kan danne sig et mere sandt og fornuftigt – men stadig ufuldkomment – billede af Guddommen.

12. Kan vi ikke forstå nogle af Guds fuldkommenheder, selv om vi ikke har fået evne til at forstå Hans inderste væsen?

”Jo, nogle, ikke alle. Mennesket lærer gradvist at forstå Guds fuldkommenhed, efterhånden som det hæver sig over materien. Guds fuldkommenhed kan opfattes intuitivt gennem tanken.”

13. Når vi kalder Gud den evige, uendelige, uforanderlige, immaterielle, den eneste, almægtige, over alt retfærdige og gode, har vi da ikke et fuldkomment begreb om hans egenskaber?

”Jo, fra jeres synspunkt, fordi I mener at kunne forstå alt, men der findes ting, som ligger over den mest udviklede intelligens, og som der ikke findes udtryk for på jeres sprog, da det er bundet til jeres ideer og fornemmelser. Forstanden siger jer nok, at Gud må have disse fuldkommenheder i højeste grad, for hvis der manglede en eneste, eller hvis en af dem ikke bar præg af den højeste fuldkommenhed, da ville Han ikke være fuldkommen og følgelig ikke være Gud. For at være hævet over alting må Gud ikke være undergivet nogen som helst omskiftelser og må ikke have nogen af de ufuldkommenheder, som findes i fantasi.”

Gud er evig. Hvis han havde haft en begyndelse, da måtte han være opstået af et intet, eller også måtte han selv være skabt af et

Gud

forud værende væsen. Således bevæger vi os gradvist opad mod det uendelige og evige.

Han er uforanderlig. Hvis Han var underkastet omskiftelse, da ville der ikke være nogen stabilitet i de love, som styrer universet.

Han er immateriel. Det vil sige, at Hans natur afviger fra alt, hvad vi kalder stof eller materie. Ellers ville Han ikke være uforanderlig, for Han ville da være underkastet stoffets forvandlinger.

Han er den eneste. Hvis der var flere Guder, da ville der hverken være harmoni eller kraft i universets ledelse.

Han er almægtig. Fordi Han er den eneste. Hvis Han ikke havde den højeste magt, måtte der findes noget endnu mægtigere eller noget ligeså mægtigt som Ham. Han havde da ikke skabt alt, og hvad Han ikke havde skabt, måtte da være en anden Guds værk.

Han er retfærdig og god. De guddommelige loves vidunderlige visdom åbenbarer sig i de mindste ting som i de største, og denne visdom udelukker enhver tvivl både om Hans retfærdighed og Hans godhed.

Panteisme

14. Er Gud et selvstændigt væsen, eller er Han, hvad nogle mener, resultatet af alle universets forenede kræfter og intelligenser?

”Hvis så var, ville der ingen Gud være, for Han ville da være en virkning og ikke en årsag. Han kan ikke være begge dele samtidig.”

”Gud eksisterer, herpå kan I ikke tvivle, og det er hovedsagen. Tro mig og gå ikke udenom. Forvild jer ikke i en labyrint, som I ikke kan finde ud af. Det vil I ikke blive bedre af, men muligvis mere hovmodige, fordi I tror, at I ved noget, medens I i virkeligheden ikke ved noget. Læg derfor alle systemer og

teorier til side. I har nok at tage vare på, som berører jer mere direkte, som f.eks. jer selv. Gransk jeres egne ufuldkommenheder for at I kan blive dem kvit. Det vil være nyttigere for jer end at søge at gennemtrænge det, som er uigennemtrængeligt.”

15. Hvad skal man tro om den teori, at alle naturens legemer, alle væsener, alle universets kloder skulle være dele af Guddommen og således tilsammen udgøre Guddommen selv. Med andre ord, hvad skal man tænke om panteismens lære? ”Eftersom mennesket ikke kan gøre sig til Gud, vil det i det mindste være en del af Gud.”

16. De, som bekender sig til denne lære, påstår deri at finde bevis for nogle af Guds attributter. Da universet er uendeligt, er det en selvfølge, at Gud er uendelig. Tomhed eller et intet eksisterer ikke, følgelig er Gud overalt. Da Gud er tilstede overalt, fordi alting er en integreret del af Gud, så er Han den intelligente årsag til alle naturens fænomener. Hvad kan modsige dette ræsonnement?

”Fornuften! Tænk grundigt over det, og da vil det ikke være svært for jer at se det absurde deri.”

Denne lære gør Gud til et materielt væsen, som, selvom Han er begavet med en overordnet intelligens, kun bliver i det store, hvad vi er i det små. Da nu stoffet altid undergår forandring, ville Gud ifølge denne teori ikke besidde nogen stabilitet. Han ville være underkastet alle menneskehedens omskiftelser, ja selv alle dens trængsler. Han ville mangle en af Guddommens vigtigste attributter: uforanderlighed. Stoffets egenskaber kan ikke forenes med ideen om Gud uden at forringe Ham i vores tanke, og alle skepticismons spidsfindigheder vil aldrig nå til en løsning af spørgsmålet om Guds inderste væsen. Vi kender ikke til alt hvad Han er, men vi kender til alt hvad Han ikke kan være. Teorien er i modstrid med Hans vigtigste egenskaber, fordi den sammenblander Skaberen med

Gud

skabningen, på samme måde som hvis man troede, at en sindrig kombineret maskine udgjorde en væsentlig del af den mekanik, der havde konstrueret den.

Guds intelligens åbenbarer sig i Hans værk ligesom malerens i sit billede, men Guds værk er ikke mere Gud selv, end billedet er maleren, som har udtænkt og udført det.

KAPITEL 2

Universets almindelige elementer

1. Kundskab om tingenes første begyndelse – 2. Ånd og materie
3. Materiens egenskaber – 4. Universet

Kundskab om tingenes første begyndelse

17. Er det givet mennesket at kende tingenes første begyndelse?

”Nej, Gud tillader ikke, at alt i denne verden åbenbares for mennesket.”

18. Vil mennesket nogensinde få indsigt i det mysterium, som nu er skjult for det?

”Sløret løfter sig for mennesket, efterhånden som det lutres, men for at begribe visse ting, kræves der kundskaber, som mennesket endnu ikke besidder.”

19. Kan mennesket, ved videnskabelig forskning, få indblik i nogle af naturens hemmeligheder?

”Videnskabens formål er at fremme menneskets udvikling, men mennesket kan ikke overskride de af Gud fastsatte grænser.”

Jo dybere mennesket formår at trænge ind i disse mysterier, jo større bliver dets beundring for Skaberens magt og visdom. Men dels af hovmod og dels af svaghed bliver mennesket netop på grund af sin intelligens ofte et legetøj for illusionen. Det ophober teori på teori, og hver dag findes der bevis på, hvor mange vildfarelser der opfattes som sandheder, og hvor mange sandheder der fejlagtigt opfattes som vildfarelser. Her oplever mennesket mange skuffelser på grund af sit hovmod.

20. Er det tilladt mennesket uden for den videnskabelige forskning at modtage meddelelser af en højere natur om det, som undslipper dets egne sanser?

”Ja, hvis Gud finder det tjenligt, så kan Han åbenbare, hvad videnskaben ikke kan.”

Det er gennem disse meddelelser, at mennesket inden for visse grænser får oplysning om sin fortid og om sin fremtidige skæbne.

Ånd og materie

21. Har materien ligesom Gud eksisteret i al evighed, eller er den skabt af Gud på et tidspunkt?

”Det ved kun Gud. Imidlertid er der én ting, som fornuften vil sige jer, og det er, at Gud, som er indbegrebet af kærlighed og barmhjertighed, aldrig har været uvirksom. Hvor langt tilbage i tiden I end kan forestille jer begyndelsen på hans virke, så kan I næppe forestille jer, at Han har været uvirksom i et eneste øjeblik.”

22. Man definerer almindeligvis materien som ”det der har udstrækning, det der kan gøre indtryk på vores sanser, og det der er ugennemtrængeligt”. Er disse definitioner nøjagtige?

”Fra jeres synspunkt er de nøjagtige, fordi I kun taler om det I kender, men materien eksisterer i tilstande, som er ukendte for jer. Den kan f.eks. være så æterisk og subtil, at den ikke kan opfattes med jeres sanser. Og dog er den alligevel materie, uden at være det for jer.”

22a. Hvordan definerer I materien?

”Materien er det element, som holder ånden fanget. Den er åndens tjenende værktøj, mens ånden samtidig over sin indflydelse på den.”

Fra dette synspunkt kan man sige, at materien er åndens agens (udløsende faktor/virkemiddel), dens mellemed, hvorpå og ved hvis hjælp ånden virker.

23. Hvad er ånden?

”Universets intelligente princip.”

23a. Hvad er åndens inderste væsen?

”Ånden lader sig ikke let analysere i jeres sprog. For jer er den ”intet”, fordi ånden ikke er håndgribelig for jer, men for os er den ”noget”. Mærk jer vel: Intet er et tomt begreb, og dette intet eksisterer ikke.”

24. Er ånd og intelligens det samme?

”Intelligensen er en vigtig egenskab for ånden, men begge flyder sammen i et fælles princip, så det på denne måde er en og samme ting for jer.”

25. Er ånden uafhængig af materien, eller er materien kun en egenskab hos ånden, ligesom farverne er egenskaber ved lyset og lyden en egenskab ved luften?

”De er forskellige fra hinanden, men ånden og materiens forening er nødvendig for at besjæle materien.”

25a. Er åndens og materiens forening også nødvendig for at ånden kan manifestere sig? (Ved ånd forstår vi her intelligensens princip, helt abstrakt, og ser bort fra individer, som vi kalder ånd).

”For jer er den nødvendig, fordi I er skabt således, at jeres sanser kun kan opfatte ånden, når den er forbundet med materien.”

26. Kan ånden opfattes uden materie og materien uden ånden?

”Det kan den uden tvivl – gennem tanken.”

27. Der er således to grundelementer i universet: materie og ånd?

”Ja, og over alt dette er Gud, Skaberen, altings Fader. Disse tre elementer er princippet for alt det, som eksisterer, den uni-

verselle treenighed. Men til det materielle element må føjes det universelle fluidum, som er mellemedet mellem ånden og materien. Materiens natur er alt for grov til, at ånden kan indvirke direkte på den. (2018 Revision: fluidum = energi).

Selvom man til en vis grad kan beskrive det universelle fluidum som værende en del af det materielle element, så adskiller det sig dog fra det materielle element ved sine specielle egenskaber. Hvis det universelle fluidum kunne beskrives som materie, så var der ingen grund til, at ånden ikke kunne være det samme. Det er skellet mellem ånden og materien. Det er et fluidum, ligesom materien er materie, som ved sine utallige forbindelser med materien og under åndens påvirkning bliver modtageligt og derved i stand til at frembringe den uendelige kombination af ting, som kun i ringe udstrækning er jer bekendt. Dette universelle, primitive og elementære fluidum, den agens, som ånden betjener sig af, er det princip, uden hvilket materien ville befinde sig i en stadig splittelse uden nogensinde at kunne opnå de egenskaber, som tyngdekraften giver den.”

27a. Er dette fluidum muligvis det samme, som det vi kalder ”elektricitet”?

”Vi har sagt, at det er modtageligt for utallige kombinationer. Det, som I kalder elektrisk fluidum eller magnetisk fluidum, er modifikationer af det universelle fluidum, som egentlig kun er et mere fuldkomment og mere subtilt stof, som man kan anse som uafhængigt.”

28. Da ånden i sig selv er noget, ville det da ikke være rigtigere og give mindre anledning til forvirring, om man betegnede de to hovedelementer som uvirksom materie og intelligent materie?

”Ordene er os temmelig ligegyldige. Det er jeres sag at formulere jeres sprog, så I forstår det rigtigt. Jeres disputer skyldes næsten altid, at I ikke forstår hinanden, fordi jeres sprog er for

ufuldstændigt til at beskrive de ting, som ikke umiddelbart kan opfattes af jeres sanser.”

Et indlysende faktum gælder for alle hypoteser! Vi ser et uintelligent stof, og vi ser et intelligent princip, som er uafhængig af stoffet. Oprindelsen og forbindelsen mellem disse to ting er os ubekendt. Om de har eller ikke har en fælles kilde og nødvendige forbindelsesled; om intelligensen har sin egen selvstændige tilværelse, eller om den er en egenskab eller en virkning, eller om den, som nogle mener, er en udstrømning af Guddommen, så ved vi det ikke. For os synes stof og intelligens at være særskilte, og derfor antager vi, at de udgør to principper i universet. Over alt dette findes en intelligens, som behersker alle de øvrige, som styrer dem alle og som skiller sig ud fra dem ved særlige egenskaber. Det er denne højeste intelligens, som vi giver navnet Gud.

Materiens egenskaber

29. Er vægtfylden en væsentlige egenskab ved materien?

”For materien, således som I forstår den, men ikke for materien i det universelle fluidum. Det æteriske og subtile stof, hvoraf dette fluidum består, kan ikke vejes af jer, og dog udgør det ikke desto mindre princippet for jeres vægtfyldige stoffer.”
Vægtfylden er en relativ egenskab. Uden for universets tiltrækningsfæjer findes der ingen tyngdekraft, ligesom der heller ikke findes op eller ned.

30. Er materien dannet af et eller flere elementer?

”Af et eneste primitivt element. Stoffer, som for jer ser ud som simple, er i virkeligheden ikke elementære, men omdannelser af den primitive materie.”

31. Hvoraf kommer materiens forskellige egenskaber?

”De er modifikationer, som de elementære molekyler undergår når de forbinder sig under forskellige omstændigheder.”

32. I så fald må egenskaber som smag, lugt, farver, lyd, sunde eller giftige egenskaber være modifikationer af en og samme primitive substans?

”Ganske vist, og egenskaberne eksisterer kun i kraft af sansorganernes evne til at opfatte og påvirkes af dem.”

Dette princip bevises ved det faktum, at ikke alle opfatter materiens egenskaber på samme måde: En kan lide en smag, som en anden ikke bryder sig om. Nogle ser blåt, mens andre synes at se rødt. Hvad der er giftigt for nogle, er uskadeligt eller sundt for andre.

33. Er denne samme elementære materie i stand til at undergå alle modifikationer og til at erhverve sig alle egenskaber?

”Ja, og det er det, vi mener, når vi siger, at alt er i alt.”¹⁾

Oxygen, hydrogen, kulstof, kvælstof og alle de øvrige stoffer, som vi anser for simple, er kun modifikationer af én primitiv substans. Men da det endnu kun er muligt for os at forstå denne primitive materie teoretisk, så tillader vi os indtil videre at vedblive med at opfatte disse stoffer som elementære.

33a. Denne teori synes at bekræfte den opfattelse, at materien kun har to egenskaber: kraft og bevægelse, og at alle øvrige egenskaber kun er sekundære virkninger, som varierer efter styrkens intensitet og bevægelsens retning?

”Denne opfattelse er korrekt. Man bør tilføje: efter molekylernes beskaffenhed, som du f.eks. ser i en ugennemtrængelig materie, som skiftevis kan blive gennemsigtig og tæt.”

1) Dette princip forklarer det fænomen, som er kendt af alle magnetisører, og som består i, med vilje, at tilføre en hvilken som helst substans, som f.eks. vand, højst forskellige egenskaber: en særlig smag eller endda andre substansers aktive egenskaber. Da der kun findes et primitivt element, og de forskellige substansers egenskaber kun er modifikationer af dette element, så følger heraf, at den mest uskadelige substans har det samme princip som den mest dræbende. Således bliver vandet som er sammensat af en del oxygen og to dele hydrogen æt-

sende, hvis man fordobler andelen af oxygen. En lignende forvandling kan frembringes ved den magnetiske strøm, ledet af viljen.

34. Har molekylerne en bestemt form?

”Ganske vist har molekylerne en form, som dog ikke kan opfattes af jer.”

34a. Er denne form konstant eller variabel?

”Konstant for de primitive elementære molekyler, men variabel for de sekundære molekyler, som kun selv er en kombination af de første. Hvad I kalder molekyle er endnu langt fra det elementære molekyle.”

Universet

35. Er universet uendeligt eller begrænset?

”Uendeligt. Forudsæt, at universet har grænser, hvad er der så uden for disse? Jeg ved, at din forstand forvirres ved disse tanker, og dog siger din forstand dig, at det ikke kan være anderledes. Det samme gælder alle tings uendelighed. Det er ikke fuldt forståeligt i jeres snævre sfære.”

Hvis man forestillede sig en grænse for rummet, uanset hvor langt væk den teoretisk ville være, så siger fornuften, at der også uden for denne grænse må være noget og således videre og videre i det uendelige, for dette noget, om det så var den absolutte tomhed, vil dog altid være et rum.

36. Eksisterer den absolutte tomhed nogetsteds i universet?

”Nej, intet er tomt. Hvad der for dig synes tomt, er opfyldt af et stof, som undgår dine sansers iagttagelse og dine instrumenter.”

KAPITEL 3

Skabelsen

1. Planeternes dannelse – 2. Dannelsen af levende væsener
3. Jordens befolkning – Adam – 4. De menneskelige racers forskellighed – 5. Planeternes forskellighed
6. Bibelske betragtninger om skabelsen

Planeternes dannelse

Universet omfatter en uendelighed af planeter, hvoraf nogle er synlige og nogle er usynlige for os, alle besjælede og ikke-besjælede væsener, alle de stjerner, som bevæger sig i rummet, ligesom de energier, som opfylder dette.

37. Er universet skabt, eller har det ligesom Gud eksisteret i al evighed?

”Ganske vist har det ikke kunnet skabe sig selv, og hvis det ligesom Gud havde været til fra al evighed af, så kunne det ikke være Guds værk.”

Fornuften siger os, at universet ikke har kunnet skabe sig selv, og da det ikke kan være opstået tilfældigt, så må det være Guds værk.

38. Hvordan har Gud skabt universet?

”For her at bruge et udtryk: Hans vilje. Intet kan bedre udtrykke denne almægtige vilje end 1. Mosebogs ord: Og Gud sagde: Bliv lys, og der blev lys.”

39. Hvordan blev planeterne dannet?

”Alt, hvad man kan sige, og hvad I kan forstå, er, at planeterne dannes af en fortætning af den materie, som gennemstrømmer rummet.”

40. Er kometerne muligvis, hvad man for tiden mener, en begyndelse til materiens fortætning og således planeter der er ved at blive dannet?

”Ja, men det er absurd at tro på den indflydelse som tillægges kometerne. Jeg taler her om den indvirkning som, populært sagt, tillægges dem, for alle himmellegemer har indflydelse på visse fysiske fænomener.”

41. Kan en færdigudviklet planet forsvinde og materien, hvoraf den bestod, atter strømme ud i rummet?

”Ja, Gud fornyer planeterne, ligesom han fornyer de levende væsener.”

42. Kan vi få viden om planeternes alder, f.eks. om Jordens?

”Det kan jeg ikke sige dig, for det ved kun Skaberen, og den som påstår at vide noget herom eller at kende skaberværkets alder må være forrykt.”

Dannelsen af levende væsener

43. Hvornår opstod Jordens befolkning?

”I begyndelsen var alt kaos. Elementerne var sammenblandede. Gradvis indtog hver ting sin plads. Da fremstod de levende væsener, som var egnede for klodens tilstande.”

44. Hvordan opstod Jordens levende væsener?

”Jorden indeholdt spirer, som ventede på et gunstigt øjeblik for deres udvikling. De organiske principper forenedes, så snart den magt der holdt dem spredte, gav efter, og de dannede da spirerne til alle levende væsener. Spirerne lå i en latent og uvirksom tilstand, ligesom puppen og plantens frø, indtil det gunstige øjeblik for enhver arts udfoldelse. Derefter forenede hver arts væsener sig til videre forplantning.”

45. Hvor var de organiske elementer før Jordens dannelse?

”De var, så at sige, i en energetisk tilstand i rummet mellem ånderne eller på andre planeter, afventende Jordens skabelse for at begynde en ny tilværelse på en ny klode.”

Kemien viser os molekyler af uorganisk materiale, som forener sig for at danne krystaller af en regelmæssig form der er ufravigelig for enhver art, så snart de befinder sig under gunstige forhold. Den mindste forstyrrelse i disse forhold er tilstrækkelig til at hæmme elementernes forening eller til at hæmme den regelmæssige proces, som er en betingelse for krystallens dannelse. Hvorfor skulle det samme ikke være tilfældet med de organiske elementer? Vi opbevarer i årenvis spirer til planter og dyr, som kun udvikler sig i en bestemt temperatur og under gunstige forhold. Man har set frø spire efter flere århundreders forløb. I disse spirer er der således et latent livsprincip, som kun afventer et gunstigt øjeblik for at udvikles. Det der dagligt viser sig for vores øjne, kan det ikke have eksisteret lige fra klodens oprindelse? Dannelsen af de levende væsener, som ved naturens kræfter fremstod af kaos, forringer de da Guds storhed? Nej langt fra! Guds storhed svarer godt til det begreb vi har om Hans magt, som strækker sig over en uendelighed af verdener med mange love. Denne teori løser ganske vist ikke spørgsmålet om de vitale elementers oprindelse, men Gud har sine mysterier, og Han har sat grænser for vores efterforskninger.

46. Er der også væsener, som fødes af sig selv?

”Ja, men den primitive spire eksisterer allerede i en latent tilstand. Hver dag er I vidne til dette fænomen. Indeholder ikke såvel menneskets som dyrets væv spirer til mange parasitter, som kun afventer forrådnelsesprocessen, der er nødvendig for deres tilblivelse? Det er en hel lille verden, som slumrer, og som formerer sig.”

47. Var menneskeracen en del af de organiske elementer, som fandtes på jordkloden?

”Ja, og mennesket opstod på det tidspunkt Skaberens havde bestemt. Derfor er det sagt, at mennesket er skabt af Jordens ler.”

48. Kan vi få vished om tidspunktet for menneskets og de andre levende væseners opståen på Jorden?

”Nej, alle jeres beregninger er blændværk.”

49. Hvis spiren til den menneskelige art fandtes blandt Jordens elementer, hvorfor fremkommer mennesker da ikke af sig selv nu som ved deres første oprindelse?

”Alle tings princip hører til Guds hemmeligheder. Imidlertid kan man sige, at da mennesker nu engang var udbredt på Jorden, så absorberede de i sig de elementer der var nødvendige for deres videre forplantning ifølge reproduktionens love. Dette gælder alle forskellige arter af levende væsener.”

Jordens befolkning - Adam

50. Begyndte menneskeslægten med et eneste menneske?

”Nej, han som I kalder Adam var hverken den første eller den eneste, som befolkede Jorden.”

51. Kan vi få at vide, på hvilket tidspunkt Adam levede?

”Omtrent på det tidspunkt, som I angiver, omkring 4.000 år før Kristus.”

Det menneske, som traditionen har bevaret under navnet Adam, var en af dem som overlevede de store oversvømmelser, som i forskellige tidsaldre har ødelagt klodens overflade, og han er blevet stamfader til en af de racer, som nu befolker Jorden. Naturlovene modsiger teorien om, at mennesket nedstammer fra Adam, da menneskehedens udvikling umuligt har kunnet fuldbyrdes over nogle få årtusinder. Nogle betragter med god grund Adam som en myte eller en allegori for verdens første tider.

De menneskelige racers forskellighed

52. Hvoraf kommer de fysiske og moralske forskelligheder mellem menneskeracerne på Jorden?

”Klimaet, livet og skikkene. Ligesom f.eks. to børn af samme moder ikke får nogen moralsk lighed med hinanden, hvis de er opdraget langt fra hinanden under forskellig indflydelse og vilkår.”

53. Fremkom mennesket på forskellige steder af kloden?

”Ja, og på forskellige tider, og dette er en af grundene til racernes forskellighed. Da nu menneskerne spredtes over forskellige klimaer og forenedes med andre racer, har de dannet nye typer.”

53a. Udgør disse forskelligheder særlige arter?

”På ingen måde, alle hører til samme slægt. Forhindrer frugternes mange varieteter dem fra at tilhøre en og samme art?”

54. Da den menneskelige race ikke nedstammer fra et eneste menneske, skal mennesker så ophøre med at betragte hinanden som brødre?

”Alle mennesker er brødre for Gud, fordi de er besjælet af ånd, og fordi de har det samme mål. I opfatter tingene alt for bogstaveligt!”

Planeternes forskellighed

55. Er alle universets planeter beboede?

”Ja, og Jordens mennesker er langt fra at være, hvad I tror: de højest udviklede i intelligens, i godhed og i fortræffelighed. Nogle mennesker har store tanker om sig selv og indbilder sig, at denne lille klode alene har det privilegium at huse fornuf-

tige væsener. Hovmod og forfængelighed! De tror, at Gud har skabt universet for dem alene!”

Gud har befolket planeterne med levende væsener, som alle bevæger sig fremad på vejen mod Forsynets endelige mål. At tro at de levende væsener kun er begrænset til vores lille klode i hele i universet, er at tvivle på Guds visdom. Gud har ikke gjort noget uden hensigt. Han har givet sine kloder et større formål end blot at oplyse himlen for os. Hvis man lader fornuften råde, er der intet, hverken med hensyn til Jordens beliggenhed, størrelse eller dens fysiske beskaffenhed, der tyder på at jordkloden alene har fået det privilegium at være beboet, og at alle de tusinde lignende kloder er forblevet øde.

56. Er de forskellige kloders fysiske beskaffenhed beslægtede?
”Nej, de har ingen lighed med hinanden.”

57. Da klodernes fysiske beskaffenhed ikke er ens, følger da heraf, at de væsener, som bebor dem, er forskellige?

”Ganske vist, ligesom hos jer. Fiskene er skabt til at leve i vandet og fuglene i luften.”

58. Savner de kloder, som er længst væk fra Solen, lys og varme, da Solen kun for dem viser sig som en stjerne?

”Mener I da, at der ikke findes andre kilder til lys og varme end Solen? Regner I for intet elektriciteten, som på nogle kloder spiller en for jer ukendt og ganske anderledes vigtig rolle end på Jorden? Desuden er det ikke sagt, at alle væsener ligner jer og har samme organer som jer.”

Livsbedingungen for de væsener, som bebor de forskellige kloder, må være afpasset efter det sted, hvor de er skabt til at leve. Hvis vi aldrig havde set fisk, ville vi ikke kunne begribe, at væsener kunne leve i vandet. Således er det også med de andre kloder, som utvivlsomt indeholder elementer, som for os er ukendte. Ser vi ikke på Jorden de lange polarnætter oplyst af nordlyssets elektricitet? Er det umuligt, at elektriciteten på visse kloder strømmer rigeligere end

på Jorden, og at den der har en kraft, hvis virkninger vi ikke kan forstå? Disse verdener kan således i sig selv indeholde de lys- og varmekilder, som er nødvendige for deres beboere.

Bibelske betragtninger om skabelsen

59. Folkeslagene har ifølge hver deres kultur og oplysningsgrad gjort sig afvigende begreber om skabelsen. Fornuften, støttet af videnskaben, har erkendt sandsynligheden af visse teorier. Skabelsesteorien, som her er givet af ånderne, bekræfter den anskuelse, som for længst er antaget af de mest oplyste fortalere for den moderne videnskab.

Hvad man kan indvende mod denne teori er, at den modsiges de hellige skrifers fremstilling, men en nærmere forskning fører til den erkendelse, at modsigelsen mere er tilsyneladende end reel, og at den er et resultat af den måde man fortolker de ofte symbolske tekster på.

Spørgsmålet om de første mennesker, repræsenteret ved Adam som stamfader til hele menneskeheden, er ikke det eneste, som har været i modstrid med de religiøse bekendelser. Hypotesen om Jordens rotation omkring Solen forekom i en vis epoke at være i så stærk modstrid med de hellige skrifter, at der ikke var ende på de forfølgelser, som denne teori resulterede i eller blev brugt som påskud for. Og dog fortsatte Jorden med at bevæge sig i sin bane om Solen på trods af alle bandlysninger, og i dag vil ingen ved sin fornufts fulde brug bestride dette faktum.

Bibelen siger endvidere, at verden blev skabt på seks dage og angiver tidspunktet til omkring 4.000 år før Kristi fødsel. Før denne tid eksisterede Jorden ikke. Den blev til af intet. Sådan lyder den udtrykkelige tekst. Og dog fremkommer den ubønhørlige videnskab nu med sine beviser på det modsatte. Klodens dannelse har afsat klare aftegninger i de forskellige jordlag op igennem de geologiske perioder, og det er bevist, at

skabelsens seks dage er lige så mange perioder, der hver strakte sig over flere hundredetusinder af år. Dette er ikke en teori, en lære eller en isoleret mening. Det er et ligeså sandt faktum som det, at Jorden bevæger sig, og som teologien derfor ikke kan benægte. Det er også et slående bevis på, hvilke vildfarelser man kan blive offer for ved at tage et ofte symbolsk sprog for pålydende. Må man heraf slutte, at bibelen er en vildfarelse? Nej, men at menneskerne har fortolket den fejlagtigt.

Ved at studere aflejringerne i Jorden op gennem de skiftende geologiske perioder har videnskaben kunnet bestemme det tidspunkt, hvor de første levende mennesker kom til syne på Jordens overflade. Dette tidspunkt stemmer overens med 1. Mosebogs optegnelser, men med den forskel, at mennesket ikke blev skabt af Gud ved et mirakel i løbet af få timer, men at det blev fuldført efter Guds vilje og ifølge naturkræfternes love over nogle millioner år.

Er Gud derfor mindre stor og mægtig? Er Hans værk mindre sublimt, fordi det ikke blev fuldført på få dage? Selvfølgelig ikke. Man må have en meget barnagtig forestilling om Guddommen, hvis man ikke kan erkende Hans almagt over de evige love, som styrer universet. I stedet for at forringe det guddommelige værk, viser videnskaben os det fra et synspunkt, der gør det mere ophøjet og mere i overensstemmelse med de begreber vi har om Guds almagt, netop ved at værket er skabt uden afvigelse fra naturens love.

Videnskaben, som her er enig med Moses, placerer mennesket sidst i rækkefølgen af de levende væseners skabelse. Moses angiver den store oversvømmelse til at have fundet sted i verdensåret 1654, men geologiske undersøgelser tyder på, at denne oversvømmelse indtraf før menneskets eksistens, fordi man endnu ikke har fundet spor af mennesker i de primitive jordlag. Men dette spørgsmål er endnu ikke endelig afgjort. Flere nylige opdagelser har allerede sæt tvivl om det, så sandsynligvis vil vi en dag konstatere, at menneskeheden

er langt ældre end hidtil antaget, og i så fald beviser det blot, at bibelens tekst om menneskets skabelse er allegorisk ligesom mange andre af bibelens tekststeder. At den geologiske oversvømmelse ikke er den samme som Syndfloden, er derfor åbenbart, da det tidsspand der har været nødvendigt for de geologiske lags dannelse ikke kan drages i tvivl. Og hvis man på et tidspunkt finder spor af menneskelig tilstedeværelse forud for den store oversvømmelse, så vil det være bevist, at Adam enten ikke er det første menneske, eller også at skabelsen taber sig i tidernes tåge. Stillet over for denne vished bliver alt ræsonnement umuligt, og man må acceptere dette faktum, ligesom man har accepteret fakta om Jordens rotation og skabelsens seks perioder.

Man kan indvende, at menneskets eksistens forud for den geologiske oversvømmelse stadig er tvivlsom, men man kan ikke indvende noget mod følgende overvejelser: hvis vi nu medgiver at mennesket først fremkom på Jorden 4.000 år før Kristus, og at menneskeracen 1.650 år senere udslettedes på nær en eneste familie, så betyder det, at Jordens befolkning kun daterer sig fra Noa, dvs. 2.350 år forud for vor tidsregning. Men da hebræerne emigrerede til Egypten i det 18. århundrede f.Kr., fandt de dette land stærkt befolket og med en allerede langt fremskreden civilisation, og historien viser, at på samme tid var såvel Indien som andre områder også blomstrende samfund, selv uden at medregne enkelte folkeslag som fortaber sig i en langt tidligere tid.

Og så må vi også medgive, at fra det 24. til det 18. århundrede f.Kr., dvs. i et tidsrum af 600 år, skulle ikke alene efterkommerne af et eneste menneske have befolket alle de umådelige dengang kendte områder (forudsat at de øvrige ukendte områder ikke var befolket) men tillige skulle menneskeslægten i dette korte tidsrum have udviklet sig fra en tilstand af primitiv uvidenhed til høj intellektuel kapacitet. Og det er en modsigelse af alle antropologiske love.

Racernes forskellighed understøtter også dette synspunkt. Klima og skikke kan utvivlsomt frembringe modifikationer i menneskets fysiske karakteristika, men de kan ikke frembringe nye menneskeracer. Fysiologiske undersøgelser beviser, at forskelligheder mellem menneskeracerne har en dybere årsag end blot klimaforholdene. Blanding af racerne frembringer overgangsformer der udsletter racernes karakteristiske træk, men raceblandingen frembringer ikke nye menneskeracer, den skaber kun varianter. For at frembringe krydsning af racer må der først findes forskellige racer, og hvordan kan man forklare at der findes flere racer, når man mener de har en fælles afstamning? Hvordan kan man tro, at efterkommere af Noa i løbet af få århundreder kunne have forvandlet sig til f.eks. den etiopiske race? En sådan forvandling er ikke mere troværdig end hypotesen om en fælles nedstamning af f.eks. en ulv og et får, en elefant og en bladlus eller en fugl og en fisk. Endnu en gang må forudfattede meninger vige for beviser som bygger på fakta. Alting finder sin forklaring ved at indrømme, at mennesket har eksisteret forud for den epoke, som er den almindeligt antagne; at Adam levede for 6.000 år siden og befolkede en endnu ubeboet egn; at Syndfloden var en lokal katastrofe, der er blevet forvekslet med den geologiske oversvømmelse; og endelig ved at tage hensyn til den ejendommelige allegoriske stil, som man genfinder i alle folkeslags hellige bøger. Derfor bør man være forsigtig med at afvise luftige doktriner, som før eller siden kan bevises med videnskabens fremskridt. I stedet for at forringes, vokser tværtimod de religiøse ideer ved at holde trit med videnskaben. Det er den eneste måde, hvorpå man kan undgå at gøre sig sårbar over for skepticisismen.

KAPITEL 4

Livsprincippet

1. *Organiske og uorganiske organismer – 2. Livet og døden*
3. *Intelligens og instinkt*

Organiske organismer og uorganiske stoffer

Organiske organismer har en indre livskraft. De fødes, vokser, formerer sig og dør. De har organer, der er specielt tilpasset til at understøtte hver enkelt arts livsfunktioner, deres behov og artens opretholdelse. Det er mennesker, dyr og planter.

De uorganiske stoffer har hverken livskraft eller bevægelse, og de dannes ved en blanding af stof. Det er mineraler, vand, luft etc.

60. Er den kraft, som forener materiens elementer, den samme i de organiske og de uorganiske legemer?

”Ja, tiltrækningsloven er den samme for alle.”

61. Er der forskel i de organiske og de uorganiske legemers materie?

”Det er den samme materie, men i de organiske legemer er den animaliseret (cf. animalsk: ”som kan ånde”).

62. Hvad er årsagen til materiens animalisering?

”Dens forening med livsprincippet.”

63. Er livsprincippet en særlig drivkraft, eller er det kun en egenskab ved den organiserede materie? Med andre ord, er det en virkning eller en årsag?

”Det er begge dele. Livet er en virkning frembragt gennem en drivkraft der påvirker materien. Uden materien er

Livsprincippet

denne drivkraft ikke liv, ligesom materien ikke kan leve uden drivkraften. Den giver liv til alle de væsener, som optager og tilegner sig den.”

64. Vi har set, at ånden og materien er to hovedprincipper i universet. Er livsprincippet et tredje princip?

”Livsprincippet er uden tvivl et nødvendigt element for universets beståen, men selv har det sin kilde i en modifikation af den universelle materie, som for jer er et element som f.eks. oxygen og hydrogen, der dog ikke er primitive elementer, eftersom alt dette udspringer fra et og samme princip.”

64a. Det betyder altså, at livskraften ikke skyldes en bestemt primitiv drivkraft, men at den er en speciel egenskab ved den universelle materie, der dannes ved at den universelle materie undergår visse modifikationer?

”Det er konsekvensen af, hvad vi har sagt.”

65. Er livsprincippet til stede i de legemer, som vi kender til?

”Det har sin kilde i det universelle fluidum, det som I kalder et magnetisk eller et elektrisk, animaliseret fluidum. Det er formidleren, bindeleddet mellem ånden og materien.”

66. Er livsprincippet det samme for alle organiske væsener?

”Ja, men modificeret efter arterne. Det er livsprincippet, som giver de organiske væsener bevægelse og aktivitet, og som adskiller dem fra det inaktive, livløse stof. Stoffets bevægelighed er ikke liv. Stoffet modtager bevægelighed, det giver den ikke.”

67. Er livskraften en permanent egenskab i den vitale drivkraft, eller udvikler livskraften sig kun gennem organernes virke?

”Den udvikler sig kun med legemet. Har vi ikke sagt, at drivkraften uden stof ikke er liv? En forening mellem de to er nødvendig for at skabe liv.”

Livsprincippet

67a. Kan man sige, at livskraften befinder sig i en latent tilstand, når den vitale drivkraft ikke er forenet med legemet?

”Ja, netop sådan.”

Alle organerne i et legeme udgør en slags mekanisme, som modtager en impuls fra det aktive livsprincip, som findes i dem. Livsprincippet er de organiske legemers drivkraft. Samtidig med at livsprincippet giver organerne sin impuls, understøtter og udvikler organernes aktivitet den vitale drivkraft, omtrent ligesom frotering udvikler varme.

Livet og døden

68. Hvad er årsag til de organiske væseners død?

”Organernes svækkelse.”

68a. Kan man sammenligne døden med en defekt maskine der går i stå?

”Ja, hvis maskinen går i stå, ophører aktiviteten. Hvis legemet er sygt, ophører livet.”

69. Hvorfor skyldes døden oftere en svaghed i hjertet end en svaghed i de andre organer?

”Hjertet er en livsmaskine, men er ikke det eneste organ, hvis beskadigelse medfører døden. Hjertet er kun et af de vigtigste hjul.”

70. Hvad sker der med de organiske væseners materie og livsprincip, når de dør?

”Den livløse materie opløses og danner nye organismer. Livsprincippet optages igen i det universelle fluidum.”

Når et organisk væsen dør, danner de elementer som det er sammensat af nye forbindelser, som atter danner nye væsener. Disse nye væsener øser fra den universelle kilde princippet for liv og aktivitet. De absorberer og tilegner sig det, for atter ved deres død at give det tilbage til kilden.

Livsprincippet

Organerne er så at sige gennemtrængt af det vitale fluidum. Dette fluidum giver alle organerne en vitalitet, som heler og restituerer dem ved tilskadecomst eller sygdom og genopretter de midlertidigt afbrudte funktioner. Men hvis de vigtige elementer for organernes funktion er ødelagt, da er det vitale fluidum ude af stand til at opretholde livskraften, og væsenet ophører da med at leve.

Legemets organer påvirker gensidigt hinanden, og organernes aktivitet afhænger af deres indbyrdes harmoni. Når denne harmoni af en eller anden årsag ødelægges, da standser organernes funktioner ligesom en mekanisme, hvis vigtigste hjul er i uorden, eller et slidt urværk der går i stå, uden at drivkraften er i stand til at sætte i dem i gang igen.

Et mere nøjagtigt billede på livet og døden finder vi i et elektrisk apparat. Dette apparat indeholder elektricitet ligesom alle naturens legemer gør i latent tilstand. De elektriske fænomener manifesterer sig kun, når energien er virksom af en speciel årsag, og da kan man sige, at apparatet er levende. Så snart årsagen til virksomheden ophører, ophører også fænomenet, og apparatet indtræder i sin livløse tilstand. De organiske legemer kan således sammenlignes med en slags batterier eller elektriske apparater, i hvilke energiens virksomhed frembringer livsfænomenet: Når denne virksomhed ophører, indtræder døden.

Mængden af det vitale fluidum (cf. den vitale energi) er ikke ens hos alle organiske væsener. Det varierer med arterne og er ikke konstant hverken i det samme individ eller i individer af samme art. Nogle individer er så at sige overmættet af det, medens andre ikke har nok af det. Derfor har nogle arter en mere aktiv, udholdende, og næsten overstrømmende vitalitet.

Det vitale fluidum i en organisme kan udtømmes og kan blive utilstrækkeligt til livets opretholdelse, hvis det ikke fornyes ved at absorbere og assimilere de substanser, som det indeholder. Det vitale fluidum kan overføres fra det ene individ til det andet. Den, som har mest af det, kan give til den, som har mindre, og i visse tilfælde genoprette det liv, som er ved at gå ud.

Intelligens og instinkt

71. Er intelligensen en egenskab ved livsprincippet?

”Nej, da f.eks. planterne lever, men ikke tænker, har de kun det organiske liv. Intelligensen og materien er uafhængige, da et legeme kan leve uden intelligens. Intelligensen kan dog kun manifestere sig gennem de fysiske organer. Den åndelige forbindelse er nødvendig for at give den dyriske materie intelligens?”

Intelligensen er en speciel egenskab hos visse arter af organiske væsener, som giver dem evne til at tænke, vilje til at handle, bevidsthed om deres tilværelse og individualitet og midler til at forbinde sig med verden omkring dem og til at sørge for deres tarv. Materien kan opdeles således: 1. De livløse legemer, der kun består af materie uden vitalitet eller intelligens. Det er mineralerne. 2. De animerede, men ikke-tænkende legemer, der er dannet af materie og indgivet livskraft, men blottet for intelligens. 3. De animerede og tænkende væsener der består af materie, er indgivet livskraft og tillige et intelligent princip, som giver dem evne til at tænke.

72. Hvad er intelligensens kilde?

”Det har vi sagt: Den universelle intelligens.”

72a. Kan man sige, at ethvert væsen øser af og tilegner sig en vis del intelligens af den universelle kilde, ligesom det øser af og tilegner sig det materielle livsprincip?

”Det er kun en unøjagtig sammenligning, for intelligensen er en for ethvert væsen ejendommelig evne, som bestemmer dets moralske individualitet. For øvrigt findes der, som I ved, ting, som det ikke er givet mennesket at forstå, og spørgsmålet om intelligens er for øjeblikket en af dem.”

73. Er instinktet uafhængigt af intelligensen?

”Nej, ikke just, for instinktet er en slags intelligens, men det er

ikke en ræsonnerende intelligens. Det er gennem instinktet, at alle væsener sørger for deres livsbehov.”

74. Kan man drage en grænse mellem instinktet og intelligensen? Dvs. kan man nøjagtig angive, hvor det ene ender, og det andet begynder?

”Nej, for de flyder ofte sammen, men man kan meget let adskille de handlinger som tilhører instinktet fra dem som tilhører intelligensen.”

75. Er det rigtigt at sige, at instinktets evner aftager, efterhånden som de intellektuelle evner tiltager?

”Nej, instinktet eksisterer altid, men mennesket agter ikke på det. Instinktet kan også føre til det gode. Det leder os for det meste og undertiden endog mere sikkert end fornuften. Instinktet forvilder sig aldrig.”

75a. Hvorfor er fornuften ikke altid en ufejlbarlig guide?

”Den ville være ufejlbarlig, hvis den ikke var forkvaklet gennem en forkert opdragelse, som fører til hovmod og egoisme. Instinktet ræsonnerer ikke. Fornuften overlader valget til menneskets frie vilje.”

Instinktet er en rudimentær intelligens, som adskiller sig fra den egentlige intelligens ved, at den næsten altid viser sig spontant, medens intelligensen er et resultat af overvejelser og en gennemtænkt handling. Instinktet manifesterer sig på forskellig vis efter arterne og deres behov. Hos væsener, som har bevidsthed om sig selv og deres omgivelser, forener instinktet sig med intelligensen, d.v.s. med den frie vilje og handling.

ANDEN BOG

Åndeverdenen eller ånderne

KAPITEL 1

Ånderne

1. Åndernes oprindelse og natur - 2. Den primitive og normale verden - 3. Åndernes udseende og deres allestedsnærværelse
4. Perisprit - 5. Forskellige klasser af ånder - 6. Åndernes hierarki
7. Åndernes fremskridt - 8. Engle og demoner

Åndernes oprindelse og natur

76. Hvilken definition kan man give på ånderne?

"Man kan sige, at ånderne er skabelsens intelligente væsener. De udfylder universet uden for den materielle verden."

Note: Ordet "ånder" anvendes her om de individuelle ulegemlige væsener og ikke kun om det universelle intelligente element.

77. Er ånderne væsener, der er forskellige fra Guddommen, eller er de muligvis kun udstrålinger fra eller dele af Guddommen og som sådanne børn af Gud eller Guds børn?

"De er hans værk, ligesom en maskine er et værk af det menneske, der skaber eller samler den, og ikke mennesket selv. Du ved, at når mennesket gør noget, som er smukt og nyttigt, kalder han eller hun det sit barn, sin skabning. Sådan er det også med Gud. Vi er hans børn, eftersom vi er hans værk."

78. Har ånderne haft en begyndelse, eller er de ligesom Gud fra al evighed af?

"Hvis ånder ikke havde en begyndelse, ville de være ligestillet med Gud, medens de derimod er hans skabning og underkastet hans vilje. Gud er fra al evighed af. Dette er uimodsigeligt,

Ånderne

men vi ved intet om, hvornår og hvordan Han har skabt os. Du kan sige, at vi er uden begyndelse, hvis du dermed forstår, at Gud, som er evig, aldrig har standset sit skaberværk. Men jeg siger dig endnu engang, at ingen ved, hvornår og hvordan enhver af os er blevet til. Det er en hemmelighed.”

79. Siden der findes to hovedelementer i universet: det intelligente og det materielle, kan man da sige, at ånderne er dannet af det intelligente element, medens de livløse legemer er dannet af det materielle?

”Det er indlysende, at ånderne individualiserer det intelligente princip, ligesom legemerne individualiserer det materielle princip. Det er tidspunktet og beskaffenheden af deres skabelse, som ikke vides.”

80. Er åndernes skabelse permanent, eller fandt den kun sted ved tidernes begyndelse?

”Den er permanent, med andre ord: Gud har aldrig ophørt at skabe.”

81. Skabes ånderne spontant, eller nedstammer de fra hinanden?

”Gud skaber dem ligesom alle øvrige skabninger på sin viljes bud. Men jeg gentager: deres oprindelse er et mysterium.”

82. Er det rigtigt at sige, at ånderne er immaterielle?

”Hvordan kan en ting defineres, når der i jeres ufuldkomne sprog ikke findes udtryk man kan sammenligne eller beskrive den med? Kan en blindfødt definere lyset? Immateriel er ikke det rette ord. Ulegemlig ville være mere nøjagtigt, for du kan vel forstå, at ånden, idet den selv er en skabning, må være noget. Den er kvintessensen af materie, men I har ikke et tilsvarende begreb for denne materie, og den er så æterisk, at den ikke kan opfattes af jeres sanser.”

Ånderne

Vi siger, at ånderne er immaterielle, fordi deres substans er forskellig fra alt det, som vi kender under navnet "materie". En befolkning af blinde ville ikke have udtryk til at beskrive lyset og dets virkninger. Den blindfødte tror at kunne tilegne sig alle begreber gennem hørelsen, lugten, smagen og berøringen. Han fatter ikke de begreber, som hans manglende sans ville tilføre ham. Således også med hensyn til de overmenneskelige væseners essens, her står vi som virkelig blinde. Vi kan kun definere dem ved ufuldkomne sammenligninger eller ved at anstrenge vores fantasi.

83. Eksisterer ånder for evigt? Man forstår, at princippet for deres tilblivelse er evigt, men hvad vi gerne vil vide er, om åndernes individualitet er tidsbegrænset, og om det element, hvorefter de er dannet ikke spreder sig på et givet tidspunkt og går tilbage til massen, hvorfra de er kommet, sådan som det sker med de materielle legemer. Det er vanskeligt at forstå, at noget som har en begyndelse, ikke også har en ende.

"Der er mange ting, som I ikke forstår, fordi jeres intelligens er begrænset, men det er ikke en grund til at forkaste dem. Barnet forstår ikke alt, hvad dets forældre forstår, og den uvidende forstår ikke så meget som den lærde. Vi siger dig, at åndernes eksistens er uden ende. Dette er alt, hvad vi nu kan sige."

Den primitive og normale verden

84. Udgør ånderne en verden for sig selv, uden for den som vi ser?

"Ja, åndernes eller de ulegemlige intelligente væseners verden."

85. Hvilken af disse to: den åndelige eller den legemlige verden, står først i tingenes orden?

"Den åndelige verden. Den har eksisteret forud, og den vil overleve alt."

Ånderne

86. Kunne den legemlige verden aldrig have eksisteret eller ophøre med at eksistere uden at ændre noget i den åndelige verden?

”Ja, men trods den legemlige og den åndelige verdens uafhængighed af hinanden, står de i en uophørlig vekselforbindelse, og de reagerer uophørligt på hinanden.”

87. Opholder ånderne sig på et bestemt og afgrænset område i verdensrummet?

”Ånderne er overalt. Det umådelige rum opfyldes af dem i det uendelige. Der er altid nogle af dem hos jer, som iagttager og påvirker jer, uden at I ved det, for ånderne er en af naturens magter. De er redskaber, som Gud betjener sig af til opfyldelse af sine guddommelige hensigter, men ikke alle ånder færdes overalt, for visse områder er forbudte for de mindre fremskredne ånder.”

Åndernes udseende og deres allestedsnærværelse

88. Har ånderne et bestemt og uforanderligt udseende?

”Ikke for jeres øjne, men for vores øjne har de. I vil kunne opfatte os som en flamme, et lys eller en æterisk lysstråle.”

88a. Har denne flamme eller lysstråle nogen farve?

”For jer varierer den lige fra mat grå til rubinens glans, alt efter hvor lutret ånden er.”

Man afbilder ofte ånderne med en flamme eller stjerne over hovedet, som er et symbol på åndernes inderste væsen. Man anbringer den over hovedet, fordi intelligensen har sit sæde der.

89. Behøver ånderne overhovedet tid for at bevæge sig gennem verdensrummet?

”Ja, men kort som tanken.”

Ånderne

89a. Er tanken ikke i sig selv sjælen, som bevæger sig?

”Der hvor tanken er, er også sjælen, eftersom det er sjælen, som tænker. Tanken er en egenskab.”

90. Er ånden, som bevæger sig fra et sted til et andet, bevidst om afstanden og om rummet den tilbagelægger, eller finder den sig pludselig hensat der, hvor den gerne vil hen?

”Begge dele. Ånden kan godt være bevidst om den afstand den tilbagelægger, men dens fornemmelse for distancerne kan også fuldstændigt forsvinde. Det afhænger af dens vilje såvel som af graden af renhed, den har opnået.”

91. Er materien en hindring for ånderne?

”Nej, de gennemtrænger alt: luft, jord og vand, ja selv ild.”

92. Kan ånderne være allestedsnærværende, med andre ord, kan den samme ånd dele sig eller være samtidig på forskellige steder?

”Ånden kan ikke dele sig, men enhver ånd har et centrum, som udstråler til alle sider, og derfor forekommer den ofte samtidig på flere steder. Det er ligesom Solen, som også kun er ét himmellegeme, og dog udstråler den til alle sider og sender sit lys langt ud i universet. Men den deler sig ikke.”

92a. Lyser alle ånder med samme styrke?

”Nej, de lyser meget forskelligt. Det afhænger af den grad af renhed, de har opnået.”

Enhver ånd er en udelelig enhed, men enhver af dem kan overføre sin tanke til alle sider uden at dele sig. Det er sådan vi må forstå åndernes evne til at være allestedsnærværende. Det er ligesom en gnist, som stråler langt ud i rummet og ses fra alle punkter af horisonten. Således kan også et menneske, uden at flytte sig og uden at dele sig, sende ordrer, signaler og bevægelser til forskellige steder.

Ånderne

Perisprit

93. Viser ånden sig i tydelige omrids, eller er den, hvad nogle påstår, omgivet af en slags substans?

”Ånden er for dit blik omgivet af en tåget substans, som for os synes meget tæt. Den er dog let nok til at kunne hæve sig i atmosfæren og bevæge sig hvorhen den vil.”

Ligesom frugtkernen er omgivet af en hinde, således er også ånden omgivet af et stof, som man kan kalde ”Perisprit”.

94. Hvorfra får ånden sit halv-materielle hylster?

”Fra enhver klodes universelle fluidum. Derfor ser ånden heller ikke ens ud på alle kloder. Idet ånden overgår fra en verden til en anden, skifter den hylster, ligesom I skifter dragt.”

94a. Når de ånder, som bebor højere verdener, kommer ned blandt os, antager de da en tættere perisprit?

”Vi har sagt jer, at de må iklæde sig det stof I har på Jorden.”

95. Antager åndernes halv-materielle klædebon bestemte former, og kan den blive synlig for os?

”Ja, den form, som ånden vil, og således viser den sig undertiden, det være sig i jeres drømme eller i vågen tilstand, og den kan endda antage en synlig, ja selv en håndgribelig skikkelse.”

Forskellige grader af ånder

96. Er ånderne ligestillede, eller indgår de i et hierarki?

”De tilhører forskellige klasser efter den grad af fuldkommenhed, de har opnået.”

97. Findes der et bestemt antal klasser eller grader af fuldkommenhed blandt ånderne?

Ånderne

”Antallet er ubegrænset, fordi der ikke er trukket nogen skillelinje mellem klasserne, og derfor kan man forøge eller indskrænke inddelingen i klasser efter behag. Hvis man imidlertid inddeler ånderne i rangorden efter deres karakter i almindelighed, kan de opdeles i tre rangklasser:”

”Ånderne af første rang har opnået fuldkommenhed. Det er de rene ånder.

Ånderne af anden rang er nået midtvejs på rangstigen. De har nået en grad af renhed, hvor ønsket om at nå fuldkommenhed er deres hovedopgave.

Ånderne af tredje og laveste rang er endnu ved begyndelsen. Det er de ufuldkomne ånder, som er uvidende og endnu har alle de dårlige egenskaber, der hæmmer deres fremskridt.”

98. Har ånderne af anden rang kun ønske om at gøre godt? Har de ikke også magt dertil?

”De har den magt, som står i forhold til deres udvikling! Nogle er lærde, andre har visdom og godhed, men alle har de endnu prøvelser at gennemgå.”

99. Er alle ånder af tredje rang i bund og grund onde?

”Nej, nogle af dem gør hverken godt eller ondt. Andre finder behag i det onde og er glade, når de finder anledning til at skade. Endelig findes der letsindige eller lystige ånder, som er mere splidagtige end egentlig onde, og som finder mere behag i uenighed end i ondskab og søger fornøjelse i mystifikation og små fortrædeligheder, som altid vækker deres latter.”

Åndernes hierarki

100. Indledende bemærkninger.

Åndernes klasseinddeling er baseret på det udviklingstrin, på de egenskaber de har erhvervet sig, og på de ufuldkommenheder, som de endnu har at frigøre sig fra. Denne klas-

Ånderne

seinddeling er for øvrigt ikke absolut. Det er kun, når man ser klasseinddelingen i sin helhed, at hver kategori af ånder fremtræder med tydelige karakteristika. Fra den ene klasse til den anden er overgangen umærkelig ligesom i naturen og i regnbuen, hvor de finere nuancer glider over i hinanden, eller måske endnu bedre, ligesom menneskets forskellige livsfaser.

Man kan således inddele ånderne i et større eller mindre antal af klasser, alt efter hvilket synspunkt man antager. For dette som for alle andre videnskabelige inddelingssystemer gælder, at systemerne kan være mere eller mindre fuldkomne, mere eller mindre fornuftige eller forståelige. Hvordan det nu end forholder sig, så forandrer de intet i videnskabens grundvold. De adspurgte ånder har således været uenige om antallet af kategorier, hvilket dog ikke har haft nogen væsentlig praktisk betydning. De, som har lagt for megen vægt på denne tilsyneladende modsigelse blandt ånderne, har undladt at tage i betragtning, at ånderne ikke lægger vægt på det konventionelle. For dem er tanken alt. Valg af udtryk, form, klassifikationer og systemer overlader de til os.

Man skal også huske på, at der findes mange uvidende ånder, lige som der findes uvidende mennesker, og at man ikke skal tro, at alle ånder nødvendigvis ved alt, blot fordi de er ånder.

Enhver klassifikation kræver metode, analyse og et dybtgående studie af emnet. Nu vel, i åndernes verden ligesom på Jorden er de, som har begrænsede kundskaber eller er uvidende, alligevel parat til at opstille et system, selv om de kun halvt forstår eller kender de almindelige klassifikationsmetoder. Ånder af lavere rang synes at enhver ånd som er mere oplyst end dem selv, er af første rang. De kan ikke skelne mellem nuancerne i den viden, evner og moral, som udmærker de overordnede ånder i en højere rang, lige så lidt som det uslebne menneske kan forstå de forskellige karakteristika i en mere fremskreden civilisation. Selv ånder, som er i stand til at foretage denne skelnen, kan være uenige alt efter deres egne præferencer og

Ånderne

synspunkter, især når der er tale om et emne, hvor der ikke findes fastlagte eller absolutte kriterier.

Linné, Jussien, Tournefort har hver haft deres metode, men botanikken er trods dette forblevet uforandret. De har nemlig hverken opfundet planterne eller deres karakterpræg. De har iagttaget lighederne, efter hvilke de så har dannet grupper eller klasser. Således er vi også gået frem. Vi har hverken opfundet ånderne eller deres karakterpræg. Vi har set og iagttaget, vi har dømt efter deres ord og efter deres handlinger og har derefter klassificeret dem efter lighedsforhold, baseret på de oplysninger, de har givet os. Ånderne angiver almindeligvis tre hovedkategorier eller afdelinger. Den tredje kategori omfatter de ånder, som kun har nået det laveste trin og derved hører til de ufuldkomne ånder. De karakteriseres ved, at deres materielle instinkter vægter højere end deres moral og ved deres onde tilbøjeligheder. Den anden kategori karakteriseres ved, at deres moral vægter højere end deres materielle instinkter og ved gode tilbøjeligheder. Det er de gode ånder. Endelig omfatter første kategori de rene ånder, som er nået til den højeste grad af fuldkommenhed.

Denne inddeling af ånderne i tre veldefinerede hovedkategorier forekom os at være fuldkommen rationel, men for at beskrive og forstå nuancerne inden for hver hovedkategori, ønskede vi at inddele ånderne i yderligere underklasser. Og det har vi gjort med åndernes bistand. Deres velvillige undervisning har aldrig svigtet os.

Ved hjælp af den følgende oversigt vil det være let for os at bestemme grad og rang hos de ånder, vi kan sætte os i forbindelse med, og følgelig også den tillid og agtelse, som de fortjener. Dette er, så at sige, nøglen til den spiritistiske videnskab, for den alene kan forklare os afvigelserne i åndernes meddelelser, idet den oplyser os om åndernes moralske og intellektuelle uligheder.

Vi vil også nævne, at ånderne ikke altid udelukkende til-

Ånderne

hører den ene eller den anden klasse, eftersom deres fremskridt kun fuldbyrdes gradvis, og ofte mere i en retning end i en anden. Således kan ånderne på en gang tilhøre flere klasser, hvilket nemt kan afgøres ved at observere deres sprog og deres handlinger.

Tredje grad. Ufuldkomne ånder:

101. Almindelige karakteristika

Materiens herredømme over ånden. Tilbøjelighed til ondt, uvidenhed, hovmod, egoisme og alle de lave lidenskaber, som følger heraf. De ufuldkomne ånder har bevidsthed om Gud, men de forstår ham ikke. De har ikke alle sammen onde tilbøjeligheder. Hos nogle af dem er der mere letsindighed, malice, inkonsekvens end egentlig ondskab. Nogle gør hverken godt eller ondt, men alene ved at de ikke gør noget godt, røber de deres lave standpunkt. Andre derimod finder behag i det onde og er tilfredse, når de får en lejlighed til at gøre skade.

De kan forene intelligens med ondskab eller kådhed, men uanset deres intellektuelle niveau så er deres ideer lidet ophøjede og deres følelser mere eller mindre lave.

Deres viden om den åndelige verden er begrænset, og det lidt de ved blander de sammen med den fysiske tilværelses ideer og fordomme.

De kan således kun give os falske og ufuldkomne begreber om den åndelige verden, men den opmærksomme iagttagelse finder dog selv i disse ånders ufuldkomne meddelelser, bekræftelse på de store sandheder, som de højere ånder har oplyst os om.

Deres karakter viser sig i deres sprog. Enhver ånd, som gennem sine meddelelser giver udtryk for en lav tankegang, kan rangeres i tredje klasse. Følgelig kommer enhver lav tanke, som indgives os, fra denne klasse ånder.

De ser de gode ånders lykke, og dette syn er dem en uophør-

Ånderne

lig lidelse, for de fornemmer alle de kvaler, som misundelse og skinsyge kan medføre.

De bevarer en levende erindring om det fysiske livs lidelser, og denne erindring er ofte mere pinefuld end virkeligheden. De lider således både over deres egen elendighed, men også over de lidelser, de har påført andre. Når denne lidelse vedvarer, tror de, at den aldrig vil ophøre. Gud lader dem forblive i denne tro, som straf. (*) Denne straf er resultat af loven om årsag og virkning og skal ikke forstås som en evig straf.

** Note fra oversætteren.*

Man kan inddele ånderne af tredje grad i fem hovedklasser:

102. Tiende klasse. Urene ånder.

De har onde tilbøjeligheder, som deres tanker og handlinger altid afspejler. Som ånder giver de forræderiske råd, vækker mistillid og splid og antager alle masker for lettere at kunne bedrage. De sætter sig i forbindelse med personer, der er svage nok til at give efter for deres suggestioner og således let kan føre til disse personers fortabelse, og de glæder sig ved at forsinke deres fremgang, idet de får dem til at bukke under for deres prøvelser.

I deres manifestationer genkendes de let på sproget. Sprogets trivialitet og plumphed er hos ånder som hos mennesker altid tegn på moralsk såvel som intellektuel underlegenhed. Deres meddelelser bærer præg af deres lave tilbøjeligheder, og selv om de forsøger at narre en ved at tale fornuftigt, så kan de ikke blive i rollen længe, men røber snart deres herkomst.

Nogle folkeslag har betragtet disse ånder som onde gudsdomme, andre benævner dem dæmoner eller onde ånder.

De inkarneres på Jorden som mennesker, der er tilbøjelige til alle de laster som lave og degraderende passioner afføder: sanselighed, grusomhed, bedrageri, hykleri, havesyge og smålighed. De forvolder ondt som oftest uden motiv, og af had til

Ånderne

det gode vælger de næsten altid deres ofre blandt hæderlige mennesker. Uanset deres rang og den status de indtager under inkarnationen, udgør de menneskehedens plage. Civilisationens fernis er for dem intet værn mod skam og vanære.

103. Niende klasse. Letsindige ånder.

De er uvidende, ondskabsfulde, inkonsekvente og spottende. De blander sig i alt, svarer på alt uden at bekymre sig om sandheden. De morer sig med at forvolde små fortrædeligheder, med at skabe splid og at spille ondskabsfulde puds gennem skæmt og mystifikation. Til denne klasse hører de ånder, som populært benævnes: nisser, gnomer og elvere. De er afhængige af de højere ånder, som ofte benytter dem, som vi benytter vores tjenere.

I deres meddelelser til menneskerne er deres sprog undertiden spirituelt og pralende, men som oftest uden dybde. De kaster sig over alt hvad der er svagt og latterligt, og udtrykker sig herom i bidende, satiriske vendinger. Hvis de låner opdigtede navne, da sker dette snarere af kådhed end af ondskab.

104. Ottende klasse. Indbildske ånder.

Deres kundskaber er temmelig udstrakte, men de tror at vide mere, end de gør. Da de har gjort visse fremskridt i forskellige retninger, har deres sprog en alvorlig karakter, der let kan bedrage hvad angår deres dygtighed og indsigt. Deres indsigt er dog som oftest kun en refleks af det jordiske livs fordomme og fejlslagne ideer. Deres meddelelser er en sammenblanding af enkelte sandheder side om side med de mest absurde vildfarelser, og derved røber de deres indbildskhed, hovmod, jalousi og egensindighed, som de ikke har kunnet frigøre sig for.

105. Syvende klasse. Neutrale ånder.

De er hverken gode nok til at gøre godt eller onde nok til at gøre ondt. De hælder lige meget til den ene som til den anden

side og hæver sig ikke over menneskehedens gennemsnitlige niveau, hverken i moralsk eller intellektuel henseende. De føler sig draget til denne verden, hvis jordiske nydelser de savner.

106. Sjette klasse. Bankeånder og fredsforstyrrende ånder.

Disse ånder udgør ikke nogen bestemt klasse, hvad deres personlige egenskaber angår. De kan tilhøre alle klasser i den tredje grad. De tilkendegiver ofte deres tilstedeværelse gennem følbare og fysiske manifestationer som f.eks. ved banken, ved bevægelse og flytning af tunge genstande, ved luftstrømninger etc. De synes mere end de øvrige ånder bundet til materien og til at være de væsentligste agenter for klodens elementære omskiftelser, idet de virker mest på luften, vandet, ilden, de hårde legemer eller på Jordens indre. Man ser snart, at de fænomener som de frembringer ikke er tilfældige, eftersom de har en tilsigtet og intelligent karakter. Alle ånder kan frembringe disse fænomener, men de højere ånder overlader dem almindeligvis til de underordnede ånder, der er mere egnet til de fysiske end de intelligente manifestationer. Hvis de overordnede ånder mener, at denne slags manifestationer er nyttige, da benytter de disse ånder som hjælpere.

Anden grad. Gode ånder:

107. Almindelige karakteristika.

Åndens fremherskende herredømme over materien. Stræben efter det gode. Deres egenskaber og deres magt til at gøre godt står i forhold til den grad af udvikling, de har gennemgået. Nogle er videnskabeligt dannede, medens andre er vise og gode. De længst fremskredne forener viden med moralske egenskaber. Da de endnu ikke er fuldstændig frigjort fra materien, bevarer de spor af den legemlige tilværelse ifølge den rang de har, enten i udtryksmåde eller i vaner, hvoriblandt

Ånderne

man endog genfinder nogle af deres manier. Ellers ville de være fuldkomne ånder.

De forstår Gud og det uendelige og nyder allerede nu de godes lyksalighed. De er lykkelige ved det gode de gør, og ved det onde de forhindrer. Den kærlighed, som forener dem, er dem en kilde til usigelig lykke, som ikke tilsmudses hverken af misundelse, anger eller nogen af de onde lidenskaber, som udgør de ufuldkomne ånders lidelse. Men alle har de endnu prøvelser at udstå, indtil de har nået den absolutte fuldkommenhed. Som ånder indgiver de gode tanker, afvender menneskerne fra den onde vej, beskytter gennem livet dem, som gør sig fortjent dertil, og neutraliserer de ufuldkomne ånders påvirkning af dem, som ikke er i stand til at modstå dem. De mennesker, som de er inkarnerede i, er gode og velvillige mod deres medmennesker. De påvirkes hverken af hovmod, egoisme eller begærlighed. De føler hverken had, nag, misundelse eller jalousi, men gør godt for det godes skyld. Til denne klasse hører de ånder, som populært benævnes gode ånder eller skytsengle. I tidligere overtroiske og uvidende tider opfattedes de som velgørende guddomme.

De inddeles i fire hovedgrupper:

108. Femte Klasse. Velvillige ånder.

Deres fremherskende egenskab er godhed. De glæder sig ved at gøre menneskene tjenester og ved at beskytte dem, men deres viden er begrænset, og de er mere udviklede i moralsk end i intellektuel forstand.

109. Fjerde Klasse. Lærde ånder.

De udmærker sig især ved deres høje kundskabsniveau. De beskæftiger sig mindre med moralske end med videnskabelige spørgsmål, som de har større anlæg for, men de opfat-

Ånderne

ter udelukkende videnskaben fra et nyttigt synspunkt uden at indblande nogen af de lidenskaber, som de ufuldkomne ånder stadig holder fast ved.

110. Tredje Klasse. Vise ånder.

Den højeste grads moralske egenskaber er disse ånders karakterpræg. Uden at besidde ubegrænsede kundskaber er de dog begavet med en intellektuel evne, som giver dem en sund dømmekraft om mennesker og ting.

111. Anden Klasse. Overordnede ånder.

Disse ånder forener videnskab med visdom og godhed. Deres sprog rummer kun velvillighed. Det er altid værdigt, ofte sublimt. Deres overlegenhed gør dem mere end andre egnet til at give os en større forståelse af den ulegemlige verdens forhold inden for de grænser, som det er tilladt mennesket at kende. De meddeler sig gerne til dem, som i oprigtig tro søger sandhed, og hvis sjæl er så meget frigjort fra de jordiske bånd, at de kan forstå dem. Men de fjerner sig fra dem, som alene tilskyndes af nysgerrighed, eller hvem materiens indflydelse afholder fra at udøve det gode.

Når de undtagelsesvis inkarnerer sig på Jorden, er det for at fuldføre en fremskridtsmission, og de fremtræder da for os som et eksempel på den fuldkommenhed, som menneskeheden hernede kan stræbe efter.

Første grad. Rene ånder:

112. Almindelige karakteristika.

Materien har ingen indflydelse på dem. Fuldkommen moralsk og intellektuel overlegenhed over ånderne i de andre grader.

113. Første klasse. Eneste klasse.

Disse ånder har gennemgået hele skalaen og frigjort sig fra enhver materiel urenhed. Eftersom de har nået målet af den

Ånderne

fuldkommenhed, en skabning er modtagelig for, har de ikke flere prøvelser eller udsoning at gennemgå. Da de ikke længere er underkastet reinkarnation i forgængelige legemer, fortsætter de deres evige tilværelse i Guds rige.

De nyder en uforanderlig lykke, da de ikke er afhængige af det materielle livs sorger eller omskiftelser. Men denne lykke består ingenlunde i en ensformig ørkesløshed, tilbragt i uafladelig beskuelse. De er Guds sendebud og redskaber til udførelse af hans befalinger, der sigter mod opretholdelse af den universelle harmoni. De bestemmer over alle underlegne ånder, bistår dem i deres udvikling og anviser dem deres mission. At bistå menneskerne i deres nød, vække dem til det gode eller til at udsone de fejl, som forhindrer dem i at nå den højeste lykke, er deres kæreste beskæftigelse. Man kalder dem undertiden Engle, Ærkeengle eller Serafer. Menneskerne kan sætte sig i forbindelse med dem, men det vil være meget indbildsk at påstå, at man altid har dem til sin rådighed.

Åndernes fremskridt

114. Er ånderne gode eller onde ifølge deres natur, eller er det de samme ånder, som forbedrer sig?

”Det er de samme ånder, som forbedrer sig, og derved overgår de fra en lavere til en højere orden.”

115. Er der i åndernes verden nogle som er skabt gode og andre onde?

”Gud har skabt alle ånder enkle og uvidende, dvs. uden kundskaber. Han har givet hver enkelt ånd en mission i den hensigt at oplyse dem og gradvis føre dem til fuldkommenhed ved at erkende sandheden og derigennem føre dem nærmere til Gud. Den evige og ublandede lykke er deres fortjeneste som fuldkomne. Ånderne gør sig fortjent til den ved at gennemgå de prøvelser, som Gud pålægger dem. Nogle påtager sig disse

prøvelser med ydmyghed og når derved hurtigere frem til deres bestemmelses mål. Andre underkaster sig kun modvilligt prøvelserne og er derved selv skyld i, at deres vej mod fuldkommenhed og lykke er længere.”

115a. Det synes som om ånderne fra deres oprindelse er ligesom børn, uvidende og uden erfaring, og at de gradvist gennemgår den udvikling de mangler, ved at gennemgå de forskellige faser?

”Ja, denne sammenligning er korrekt. Det genstridige barn forbliver uvidende og ufuldkomment. Det profiterer i forhold til sin lærevillighed. Men menneskelivet har en grænse. Åndernes er endeløst.”

116. Er der ånder, som aldrig når ud over de lavere trin?

”Nej, alle når til fuldkommenhed. De forandres, men det sker langsomt, for som vi tidligere har sagt, kan en retfærdig og barmhjertig fader ikke for evigt forvise sine børn. Og mener I da, at Gud, der er så stor, så god og så retfærdig, skulle være strengere, end I selv ville være?”

117. Har ånderne mulighed for at fremskynde deres udvikling mod fuldkommenheden?

”Ganske vist. De når målet hurtigere eller langsommere, alt efter deres ønske og vilje til at underkaste sig Guds vilje. Et medgørligt barn lærer vel hurtigere end et genstridigt?”

118. Kan ånderne gøre tilbageskridt i deres udvikling eller rang?

”Nej, med den gradvise fremgang lærer de at forstå, hvad der fjerner dem fra fuldkommenheden. Når ånden har afsluttet sin prøve, har den vundet visdom, som den ikke glemmer. Den kan forblive stationær, men den gør ikke tilbageskridt.”

119. Kan Gud ikke fritage ånderne for de prøvelser de skal gennemgå for at nå de højeste mål?

”Hvis ånderne var skabt fuldkomne, ville de nyde fuldkommenhedens goder uden fortjeneste. Hvad er fortjeneste uden kamp? For øvrigt er den ulighed, som eksisterer mellem ånderne, nødvendig for udviklingen af deres personlighed. Dertil kommer, at den mission, som ånderne fuldfører på hvert trin i deres udvikling, er betroet dem af Forsynet for at opretholde universets harmoni.”

Da alle mennesker i et samfund kan opnå de højeste stillinger, kan man stille det spørgsmål, hvorfor et lands hersker ikke udnævner alle soldater til generaler? Hvorfor alle underordnede embedsmænd ikke forfremmes til højere funktionærer? Hvorfor elever ikke kan være lærere? Men der er den forskel mellem det sociale og det åndelige liv, at det første er begrænset og derfor ikke altid tillader enhver at stige op gennem alle grader, mens det andet er ubegrænset og overlader enhver muligheden for at hæve sig op til højeste rang.

120. Går alle ånders vej til det gode gennem det ondes ildprøve?

”Nej ikke gennem det ondes, men gennem uvidenhedens.”

121. Hvorfor har nogle ånder valgt den gode og andre den onde vej?

”Har de ikke deres frie vilje? Gud har ikke skabt onde ånder. Han har skabt dem enkle og uvidende, dvs. med lige anlæg for det gode som for det onde. De som er onde bliver det af deres frie vilje.”

122. Hvordan kan ånderne fra begyndelsen, og før de er blevet bevidst om sig selv, vælge frit mellem godt og ondt? Er der hos dem et princip eller tendens, der snarere fører dem ind på den ene end på den anden vej?

”Den frie vilje udvikles, efterhånden som ånden vinder bevidsthed om sig selv. Der ville ingen frihed være, hvis valget frem-

Ånderne

kaldtes af en årsag, der var uafhængig af åndens vilje. Årsagen findes ikke i ånden, men ligger uden for den, i de påvirkninger den giver efter for i kraft af sin vilje.

Her ser vi klart det store billede: Menneskets fald og arvesynden. Nogle har givet efter for fristelsen, andre har modstået den.”

122a. Hvorfra kommer de indflydelser, som påvirker mennesket?

”Fra ufuldkomne ånder, som stræber efter at beherske mennesket, og som er lykkelige ved at se det overvundet. Det er denne fristelse, man har beskrevet symbolsk som Satan.”

122b. Er det kun i begyndelsen, at ånden er underkastet denne påvirkning?

”Den følger ånden gennem hele livet, indtil den har vundet et så stort herredømme over sig selv, at de ufuldkomne ånder opgiver forfølgelsen.”

123. Hvorfor har Gud tilladt, at ånderne kan slå ind på det ondes vej?

”Hvor kan I vove at forlange regnskab for Guds handlinger? Mener I at kunne udforske hans planer? Dog, I kan sige jer selv dette: Guds visdom består i den frihed, hvormed han overlader til enhver at vælge, for enhver har æren af sine handlinger.”

124. Efter som der findes ånder, som af princip følger det absolut godes vej, mens andre følger det absolut ondes vej, så findes der uden tvivl grader mellem disse to yderligheder?

”Ja bestemt, og disse grader findes på de fleste ånders vej.”

125. Kan de ånder, som har slået ind på den onde vej, opnå samme grad af højhed som de andre?

”Ja, men ’evigheden’ synes for dem endnu længere.”

Ved ordet ’evighed’ må man forstå det begreb, som de lavere ånder

Ånderne

har om det uendelige i deres lidelser, fordi de ikke selv ser nogen ende på deres lidelser, og fordi denne tro på lidelsernes 'evighed' fornys ved hver ny prøvelse de bukker under for.

126. Har de ånder, som efter at have gået den slette vej er nået frem til den højeste rang, mindre fortjeneste i Guds øjne end de andre?

"Gud ser på de forvildede med samme øjne og elsker dem alle med samme hjerte. De kaldes onde, fordi de bukkede under. Forud for det var de kun enfoldige ånder."

127. Er ånderne skabt ens hvad intellektuelle evner angår?

"De er ens skabt, men da de er uvidende om deres herkomst, må den frie vilje have sin gang. De skrider mere eller mindre hurtigt frem såvel i intelligens som i moral."

De ånder, som fra begyndelsen går den gode vej, er dog ingenlunde fuldkomne ånder. Selvom de ikke har onde tendenser, må de ikke desto mindre erbrøve sig erfaring og kundskaber, der er nødvendige for opnåelse af fuldkommenhed. Vi kan sammenligne dem med børn, som, hvor gode deres naturlige instinkter end er, dog behøver udvikling og oplysning og aldrig når den modne alder uden barndommens overgangsfase.

Imidlertid, da der findes mennesker som lige fra barndommen er gode eller onde, så er der også ånder, som er gode eller onde af princip, men med den afgørende forskel, at barnet har fuldt udviklede instinkter, mens ånden, lige fra sin tilblivelse, ikke er mere ond end god. Den besidder alle tendenser og tager den ene eller anden retning i kraft af sin frie vilje.

Engle og dæmoner

128. Udgør de væsener, som vi kalder Engle, Ærkeengle og Serafer en speciel kategori, hvis natur er forskellig fra de øvrige ånders?

Ånderne

”Nej, de er de rene ånder, som har nået det højeste trin og har opnået alle former for fuldkommenheder.”

Ordet engel vækker i almindelighed forestillingen om moralsk fuldkommenhed. Imidlertid anvender man det ofte om alle overmenneskelige væsener, gode og onde. Man siger: den gode og den onde engel, lysets og mørkets engel. I dette tilfælde er det synonymt med menneske eller ånd. Vi opfatter det her som det gode.

129. Har englene gennemgået alle grader?

”De har gennemgået alle grader, men som sagt har nogle påtaget sig deres mission uden modstand og er kommet hurtigere frem, andre har brugt længere tid for at nå fuldkommenheden.”

130. Hvis troen på væsener, der er skabt fuldkomne og er alle andre overlegne, er fejlagtig, hvorfor findes den da i omtrent alle folkeslags traditioner?

”Vær vis på, at din verden ikke er fra al evighed af, og at længe før din verden eksisterede, havde ånder allerede nået den højeste grad. Menneskerne har da troet, at ånderne altid har stået på samme ophøjede trin.”

131. Findes der dæmoner i dette ords egentlige betydning?

”Hvis der fandtes dæmoner, så ville de være Guds værk, og ville Gud være retfærdig og god, hvis han skabte dæmoner, som for evigt var viet til det onde? Hvis der findes dæmoner, så er det i din lavere og andre lignende verdener, at de har deres tilholdssted. Det er disse hyklere, som gør en god og retfærdig Gud til en ond og hævnerrig, og som tror at være ham velbehagelig ved de afskyeligheder, som de begår i hans navn.”

Det er kun i nyere tid at man forbinder ordet ”dæmon” med en ond ånd. Det græske ord ”daímon”, hvorfra det er dannet, betyder genius, intelligens og brugtes om alle ulegemlige væsener, både gode og onde.

Ifølge den gængse opfattelse af ordet dæmon forstås et væsen,

Ånderne

der af naturen er ondskabsfuldt. Hvis sådanne væsener findes, er de dog ligesom alt andet Guds skaberværk. Men Gud, som er den højeste retfærdighed og godhed, kan ikke have skabt væsener, der var forudbestemt til det onde og til evig fordømmelse. Hvis de ikke var Guds værk, måtte de jo ligesom Gud stamme fra al evighed af, eller også måtte der findes flere suveræne skabere.

Den første betingelse for enhver lære er, at den skal være logisk, men læren om dæmoner opfylder ikke denne grundlæggende forudsætning. At der i trosbegræberne hos de tidligste folkeslag, som var uvidende om Guds attributter, også fandtes ondskabsfulde gudsdomme og således også dæmoner, er meget forståelig. Men for enhver, som gør Guds godhed til det højeste attribut, er det ulogisk og modsigende at tro på, at han har skabt væsener, som for evigt er viet til det onde. Det ville være det samme som at benægte Hans godhed. Dæmonlærens tilhængere støtter sig til Kristi ord. Vi vil bestemt ikke bestride hans læres autoritet, som vi ville ønske var stærkere befæstet i menneskernes hjerter end i deres mund. Men er man så ganske sikker på den betydning, Jesus tillagde ordet "Dæmon?" Man ved vel, at symbolikken er en af de mest udprægede ejendommeligheder ved Jesu ord, og skal Evangeliets indhold tages bogstaveligt? Vi behøver ingen andre beviser end følgende bibelsk passage:

"Og på denne tid, efter den bedrøvelse, skal sol og måne miste deres glans og stjernerne skal falde ned fra himlen, og himlens kræfter skal røre sig. Sandelig siger jeg jer, denne slægt skal ikke forgå, før alt dette sker."

Har vi ikke set den bibelske tekst modsagt af videnskaben, hvad skabelsen og Jordens bevægelse angår? Dette kan vel også være tilfældet med enkelte af Kristus' benyttede billeder som er affaset efter tid og sted? Kristus har aldrig forsætligt kunnet tale om en fejlslagen anskuelse. Hvis der i hans ord er noget, som synes stødende for fornuften, så er det fordi vi enten ikke forstår dem eller fortolker dem forkert.

Menneskerne har dannet sig samme forestilling om dæmonerne

Ånderne

som om englene. Ligesom man har troet på evigt fuldkomne væsener, har man også opfattet de underordnede ånder for evigt onde væsener. Ordet dæmon må således også omfatte urene ånder, som ofte ikke er bedre end dem, som betegnes ved dette navn, men med den forskel, at deres tilstand kun er forbigående. Det er ufuldkomne ånder som modsætter sig de prøvelser, de skal udholde, og som derfor må gennemgå dem i længere tid, men som dog engang når målet, når de sætter viljen ind derpå. Man vil således med nævnte indskrænkning kunne benytte ordet dæmon, men den ensidige måde, hvorpå ordet dæmon generelt opfattes, kan let føre til vildfarelser, idet man derved udbreder troen på eksistensen af væsener, som udelukkende er skabt til det onde.

Med hensyn til Satan, så er han tydeligvis en personificering af det onde som et allegorisk billede, for vi vil aldrig kunne gå ind for eksistensen af et ondt væsen, som kæmper med Guddommen om magten, og hvis eneste beskæftigelse er at modarbejde Guds hensigter. Eftersom mennesket behøver tegn og billeder for at vække forestillingsevnen, har man i tidligere tider malet de ulegemlige væsener med symbolske billeder på deres egenskaber eller deres fejl. På denne måde personificeredes 'tiden' som et billede af en olding med en le og et timeglas! Personificering af tiden som et billede af en ung mand ville være meningsløst. Det samme gælder symbolerne på lykke, sandhed etc. Senere har man fremstillet englene eller de rene ånder som strålende skikkelser med hvide vinger, som er symbol på renhed, og Satan med horn, klør og dyriske træk, som er symbol på de lave lidenskaber. Folk var på den tid tilbøjelige til at opfatte symbolerne bogstaveligt, og har i dem set et virkeligt væsen, ligesom man også gjorde i mytologien.

KAPITEL 2

Åndernes inkarnation

1. Inkarnationens formål – 2. Sjælen – 3. Materialismen

Inkarnationens formål

132. I hvilken hensigt sker åndernes inkarnation?

”Gud pålægger ånderne inkarnationen, for at de kan opnå fuldkommenhed. For nogle er det en udsoning, for andre en mission. For at opnå fuldkommenhed må de underkaste sig alle den legemlige tilværelses omskiftelser, og heri består udsoningen. Inkarnationen har også et andet formål, nemlig at forberede ånden til også at deltage i skabelsens arbejde. Til dette formål udrustes ånden med et legemligt ‘apparat’, som er i harmoni med det materielle stof i den verden, hvortil ånden er sendt, for at den dermed sættes i stand til at udføre Guds ordre. På denne måde gør ånden selv fremskridt ved at medvirke til det almindelige skaberværk.”

De legemlige væseners virke er nødvendig for universets gang, men Gud har i sin visdom villet, at de i selve dette virke skal finde et middel til fremgang og til at nærme sig Ham. Således griber alt ind i hinanden ved en beundringsværdig Forsynets løv, og der skabes solidaritet mellem alle naturens sfærer.

133. Er inkarnationen også nødvendig for de ånder, som fra deres oprindelse altid har fulgt den gode vej?

”Alle er skabt enkle og uvidende. De høster deres erfaring gennem det legemlige livs kamp og trængsler. Gud, som er retfærdig, gør ikke nogen lykkelige uden bekymring eller anstrengelser, men heller ikke uden fortjeneste.”

133a. Men hvilken fordel har ånderne da af at have fulgt den gode vej, når det ikke fritager dem for det legemlige livs sorger?
”De når hurtigere målet. Desuden er livets sorger ofte en følge af åndens ufuldkommenhed. Jo færre ufuldkommenheder, jo færre lidelser har den. Den, som hverken er misundelig, nærig eller begærlig, vil ikke kende de lidelser, som følger af disse fejl.”

Sjælen

134. Hvad er sjælen?
”En inkarneret ånd.”

134a. Hvad var sjælen, før den blev forenet med legemet?
”Ånd.”

134b. Sjælene og ånderne er således identiske, den samme ting?
”Ja, sjælene er kun ånder. Før den forener sig med legemet, er sjælen et af de intelligente væsener, som tilhører den usynlige verden, og som midlertidigt iklæder sig et legeme for at blive lutret og oplyst.”

135. Er der hos mennesket noget andet end sjæl og legeme?
”Der er et bånd, som forener sjælen og legemet.”

135a. Af hvilken natur er dette bånd?
”Halv-materielt, det vil sige mellemlidende for ånd og legeme, som er nødvendigt for deres gensidige forening. Det er gennem dette bånd, at åndens og materiens gensidige påvirkning foregår.”

Mennesket består således af tre væsentlige dele:

1. Legemet eller det materielle væsen, analogt med dyrene, som vitaliseres af det samme livsprincip.

2. *Sjælen, den inkarnerede ånd, som tager bolig i legemet.*

3. *Mellemledsprincippet eller "perisprit", en halv-materiel substans, som forener sjæl med legeme og udgør åndens inderste hylster. Det kan sammenlignes med en frugt som består af frøet, kødet og skrællen.*

136. Er sjælen uafhængig af livsprincippet?

"Legemet er kun sjælens yderste hylster, dette gentager vi uophørligt."

136a. Kan legemet eksistere uden sjælen?

"Ja, og dog ophører legemets liv fra det øjeblik, sjælen forlader det. Før fødslen er foreningen mellem sjælen og legemet endnu ikke komplet, men efter denne forening er indtrådt, er det kun legemets død, der kan bryde det bånd, som forener det med sjælen. Og da forlader sjælen legemet.

Det organiske liv kan vitalisere et sjælløst legeme, men sjælen kan ikke tage bolig i et legeme, som ikke har et organisk liv."

136b. Hvad ville vores legeme være, hvis det ikke havde sjæl?

"En masse af kød uden intelligens, alt andet end et menneske."

137. Kan en og samme ånd samtidig inkarnere sig i to forskellige legemer?

"Nej, ånden er udelelig og kan ikke samtidig befinde sig i to forskellige legemer."

138. Hvad skal man mene om teorien om, at sjælen er det materielle livs princip?

"Det er en ordstrid, som vi ikke forholder os til. Begynd med at komme til forståelse indbyrdes."

139. Visse ånder og før dem visse filosoffer har defineret sjælen

således: ” En livgivende gnist, der er udgået fra det store hele. Hvorfor denne modsigelse?

”Det er ingen modsigelse. Det afhænger alene af den betydning I tillægger ordene. Hvorfor har I ikke et ord for hver ting?”

Ordet sjæl benyttes som udtryk for højst forskellige ting. Nogle kalder den således Livsprincippet, og i denne betydning kan man med rette sige, billedligt talt, at sjælen er en livgivende gnist udgået fra det store hele. Disse sidste ord beskriver Livsprincippetets universelle kilde, hvoraf hver sjæl tilegner sig en del, og som da efter døden går tilbage til massen. Denne ide udelukker ingenlunde begrebet om et moralsk, særskilt væsen, der er uafhængigt af materien og bevarer sin individualitet. Det er dette væsen, som man ligeledes kalder sjæl, og det er i denne betydning, man kan sige, at sjælen er en inkarneret ånd. Ved at give forskellige definitioner på sjælen har ånderne udtrykt sig efter deres egen måde at anvende ordet sjæl på, og efter de jordiske begreber, de var gennemtrængt af. Dette er en følge af det menneskelige sprogs utilstrækkelighed, da vi ikke har et ord for hver ide, og heraf udspringer kilden til en masse fejltagelser og diskussioner. Det er da også derfor, at de overordnede ånder først råder os til at komme til forståelse indbyrdes med hensyn til ordenes betydning (se i Indledningen forklaringen på ordet sjæl, Afsnit II.)

140. Hvad skal man mene om den teori, som opdeler sjælen i ligeså mange dele som der findes muskler, og lader den styre alle legemets funktioner?

”Dette afhænger igen af den betydning, man tillægger ordet sjæl. Hvis man dermed forstår det vitale fluidum, så har man ret. Hvis man dermed forstår den inkarnerede ånd, har man uret. Vi har sagt, at ånden er udelelig. Den overfører bevægelsen til organerne ved det energi, der danner mellemedet, men den deler sig ikke.”

140a. Imidlertid er der ånder, som har givet denne definition?

”De uvidende ånder kan tage virkning for årsag.”

Sjælen handler gennem kroppens organer, og organerne animeres af den vitale energi, som fordeler sig til organerne og især de organer, som udgør midtpunkt og arnested for bevægelsen. Men denne forklaring kan ikke passe, når man anser sjælen for en ånd, der gennem livet bebor legemet og forlader det ved døden.

141. Hvad skal man mene om den teori, at sjælen er noget udvortes som omslutter legemet?

”Sjælen er ikke indesluttet i legemet, som fuglen i et bur. Den stråler og manifesterer sig omkring legemet, ligesom lyset gennem en glaskugle eller som tonen omkring et klangfuldt centrum. For så vidt kan man vel sige, at den er noget udvortes, men man kan ikke sige, at den omslutter legemet. Sjælen har to ikklædninger: den ene er fin og let, den såkaldte ”perisprit”, den anden tung, materiel og grov, det er legemet. Sjælen er det centrale i alle disse indhylninger, ligesom kernen i en nød. Dette har vi allerede sagt.”

142. Hvad skal man sige om den anden teori, at barnets sjæl bliver mere fuldkommen, efterhånden som barnet gennemlever de forskellige livsfaser?

”Ånden er kun en, den er helstøbt hos barnet som hos den voksne. Det er organerne, dvs. redskaberne for sjælens manifestationer, som udvikles og fuldstændiggøres. Her tager man atter virkning for årsag.”

143. Hvorfor definerer alle ånder ikke sjælen på samme måde?

”Ånderne er ikke alle lige oplyste om alting. Nogle ånder er endnu for indskrænkede til at forstå abstrakte ting, ligesom børnene hos jer. Der findes også halv-lærde ånder, som jonglerer med ord for at imponere, ganske som hos jer. Derudover kan de oplyste ånder også udtrykke sig på forskellig måde,

hvilket dog i grunden kommer ud på et, især når det handler om begreber, som jeres sprog er ude af stand til at definere klart. I behøver billeder og sammenligninger, for at forstå det.”

144. Hvad skal man forstå ved verdenssjælen?

”Det er princippet for det universelle liv og for den universelle intelligens, hvoraf individualiteter fødes. Men de, som anvender disse ord, forstår ofte ikke selv hinanden. Ordet sjæl er så elastisk, at enhver fortolker det efter sine egne forestillinger. Undertiden har man også tillagt Jorden en sjæl. Hermed forstås den samlede kreds af gode ånder som leder jeres handlinger i retning af det gode, når I hører på dem, og som så at sige er Guds redskaber på jeres klode.”

145. Hvordan kan det være, at så mange filosoffer i tidens løb har diskuteret den psykologiske videnskab uden at have fundet sandheden?

”Disse filosoffer var forløbere for den spiritistiske læres evige sandhed, som har beredt vejen. De var mennesker og har således kunnet tage fejl, idet de har opfattet deres egne ideer som sandhedens lys. Men selv deres fejltagelser har tjent til at fremhæve sandheden, idet de har belyst argumentationen både for og imod. I øvrigt findes der mellem disse vildfarelser store sandheder, som I vil komme til forståelse af ved et sammenlignende studium.”

146. Har sjælen sæde et bestemt sted i legemet?

”Nej, men hos store genier og tænkere har den fortrinsvis sit sæde i hovedet, og i hjertet hos dem, som føler meget, og hvis hele handlekraft er rettet på menneskeheden.”

146a. Hvad skal man mene om teorien om at sjælen har sæde i et vitalt centrum i organismen?

”Man kan sige, at ånderne hellere bebor denne del af jeres or-

ganisme, eftersom det er her, at alle fornemmelser strømmer sammen. De, som placerer sjælen på det sted de anser som vitalitetens centrum, forveksler dog sjælen med det vitale princip eller fluidum. Ikke desto mindre kan man sige, at sjælen fortrinsvis findes i de organer, som tjener til at manifestere de moralske og intellektuelle egenskaber.”

Materialisme

147. Hvorfor er anatomerne, fysiologerne og mange andre, som beskæftiger sig med naturvidenskaben, ofte så ivrige tilhængere af materialismen?

”Fysiologen forholder sig kun til, hvad han ser. Det er menneskeligt hovmod, hvis man tror at vide alt og ikke vil acceptere, at der er noget der ligger uden for menneskets opfattelsesevne. Selve videnskaben gør videnskabsfolkene indbildske. De mener, at naturen ikke kan skjule noget for dem.”

148. Er det ikke bedrøveligt, at materialismen skal være en konsekvens af studier, som tværtimod burde vise mennesket overlegenheden i den intelligens, som regerer verden?

”Det er ikke sandt, at materialismen er en konsekvens af de naturvidenskabelige studier. Det er menneskerne, som drager falske konsekvenser af deres studier, for de kan misbruge alt, selv de bedste ting. For øvrigt forfærder tanken om tilintetgørelsen dem mere, end de vil være ved, og de stærkeste fortalere for materialismen er oftest mere højrostede, end de er tapre. Størsteparten af dem er kun materialister, fordi de ikke kender noget, som kan udfylde tomheden i det svælg, som åbner sig for dem. Vis dem et frelsens anker, og de vil skyndsomt klynge sig til det.”

Det er altså som følge af en intellektuel vildfarelse hos enkelte mennesker, at de i organiske legemer kun kan se en materiel funktion, som de tilskriver alle vores handlinger. I det menneskelige legeme

ser de kun en elektrisk maskine. De har kun studeret livsmekanismen gennem organernes funktion. De har ofte set livsmekanismen slukkes ved en tråds bristen, og de har ikke set noget udenfor denne tråd. De har søgt efter, om der fandtes noget mere, men da de intet har fundet uden for den livløse materie, og da de ikke har set sjælen forlade kroppen og ikke har kunnet føle på den, så har de heraf sluttet, at alt tilhørte materien, og at der efter døden kun er et tanketomt intet. En trist konsekvens, hvis så var, for da er der intet mål hverken for det gode eller det onde. Mennesket er da berettiget til blot at tænke på sig selv og at sætte tilfredsstillelsen af sine materielle behov over alt. De sociale bånd vil opløses, og de kristelige og kærlige følelser vil tilintetgøres. Heldigvis er disse ideer ikke så udbredte. Tværtimod er de meget begrænsede, og er ikke blevet accepteret som en egentlig lære.

Et samfund, som udelukkende bygger på materialismen, bærer i sig selv spiren til opløsning, og dets medlemmer vil sønderrive hinanden som vilde dyr.

Mennesket ved instinktivt, at ikke alt afsluttes med dette liv. Man er rædselsslagen for et intet. Selvom man har overbevist sig selv om, at der ikke er noget liv efter døden, så er der dog få, som ikke, når dette store øjeblik er inde, spørger sig selv, hvad der skal blive af dem. Tanken om at forlade livet for altid er gruopvækkende. Hvem kan med ligegyldighed stå over for en evig adskillelse fra alt, hvad man har elsket? Hvem kan uden rædsel se et umådeligt tomt svælg åbne sig og opsluge alle vores evner og forhåbninger og da sige: Nu vel, efter mig er der intet, intet andet end tomhed og øde, alt er uigenkaldeligt forbi. Endnu nogle dage og erindringen om mig vil være udsløttet hos dem, som overlever mig. Snart vil der ikke findes mindste spor af min vandring på Jorden. Selv det gode som jeg har gjort, vil snart blive glemt af de utaknemmelige, som jeg har hjulpet, og det eneste jeg har fået ud af mine bestræbelser er udsigten til, at mit legeme skal fortæres af orme!

Har dette billede ikke noget skrækkeligt og isnende over sig? Religionen lærer os, at det ikke kan være sådan, og fornuften bekræfter

Åndernes inkarnation

det. Men denne vage og usikre fremtidige tilværelse indeholder intet, som tilfredsstillende vores kærlighed til det positive. Og det er dette, der hos mange afføder tvivl. Vi har en sjæl, lad dette stå fast, men hvori består denne sjæl? Har den en form, en skikkelse? Er den et begrænset eller et uendeligt væsen? Nogle siger, at den er Guds åndedrag, andre kalder den en gnist, atter andre siger, at den er en del af det store hele, livets og intelligensens princip, men hvad lærer alt dette os? Hvad bryder vi os om at have en sjæl, hvis den efter døden skal gå op i det uendelige ligesom vanddråberne i oceanet! Er tabet af vores individualitet ikke det samme for os som at gå ind i et intet? Man siger endvidere, at den er immateriel, men en immateriel ting vil ikke kunne have bestemte proportioner. For os er det lig med et intet. Religionen lærer os tillige, at vi vil blive lykkelige eller ulykkelige, alt efter det gode eller det onde vi kan have begået, men af hvilken natur er den lykke som venter os hos Gud? Er det en lyksaligheds tilstand, en evig beskuen uden andet formål end at lovsynge Skaberen? Er helvedes flammer virkelige eller symbolske? Kirken selv opfatter dem på sidstnævnte måde, men af hvilken natur er lidelserne? Hvor findes dette straffens sted? Kort sagt, hvad gør man, hvad ser man i den verden, som venter os alle?

Ingen, siger man, er vendt tilbage for at fortælle os herom. Det er en fejltagelse, og spiritismens mission består just i at oplyse os om den fremtidige tilværelse som venter os, og at gøre den mere håndgribelig for os såvel åndeligt som legemligt, ikke kun gennem ræsonnement, men gennem kendsgerninger.

KAPITEL 3

Sjælens tilbagevenden til det åndelige liv, efter det fysiske livs ophør

1. *Sjælen efter døden, dens individualitet. Det evige liv.*
2. *Sjælens og legemets adskillelse.*
3. *Åndens forvirring efter døden*

Sjælen efter døden, dens individualitet. Det evige liv

149. Hvad sker der med sjælen i dødsøjeblikket?

”Den bliver atter ånd, dvs. den går atter tilbage til åndernes verden, som den kun momentant har forladt.”

150. Beholder sjælen sin individualitet efter døden?

”Ja, den mister den aldrig. Hvad ville den være, hvis den ikke beholdt sin individualitet?”

150a. Hvordan viser sjælen sin individualitet, når den ikke længere har sit fysiske legeme?

”Den har stadig det særlige fluidum, som den henter i sin planets atmosfære, og som viser sporet af dens sidste inkarnation – nemlig dens perisprit.”

150b. Fører sjælen intet med sig fra Jorden?

”Intet udover erindringen og ønsket om at overgå til en bedre verden. Denne erindring er mild eller bitter, alt efter hvordan den har anvendt sit liv. Jo renere den er, desto klarere forstår den ubetydeligheden i det den efterlader på Jorden.”

Sjælens tilbagevenden til det åndelige liv, efter det fysiske livs ophør

151. Hvad skal man mene om den teori, at sjælen efter døden går op i et universelt hele?

”Men danner åndernes samlede kreds da ikke et hele? Er det ikke en hel verden? Når du befinder dig i en forsamling, så udgør du en integreret del af denne forsamling, og dog beholder du stadig din individualitet.”

152. Hvilket bevis har vi på sjælens individualitet efter døden?

”Har I ikke bevist i de meddelelser, som I modtager? Hvis I ikke er blinde, så må I se, og hvis I ikke er døve, så må I høre. Ofte taler en stemme til jer, som åbenbarer eksistensen af et ulegemligt væsen.”

De, som mener, at sjælen efter døden vender tilbage til et universelt hele, tager fejl, hvis de dermed forstår, at den taber sin individualitet ligesom en vanddråbe, der falder i oceanet. Men de har ret, hvis de ved et universelt hele forstår alle universets ulegemlige væsener, hvoraf enhver sjæl eller ånd udgør en bestanddel.

Hvis sjælene indgik i en fælles stor masse, ville de kun have massens fælles egenskaber. De ville ikke have nogen individuelle intellektuelle eller moralske egenskaber, som udmærkede dem fra hinanden. Og dog røber de gennem alle meddelelser bevidsthed om et Jeg, om en bestemt vilje. Den uendelige variation, som sjælene udviser i alle forhold, er netop en følge af deres individualitet. Hvis der efter døden kun var, hvad man kalder et stort hele, som absorbere alle individualiteter, så måtte det hele være aldeles ensartet, og så ville alle de meddelelser, som man modtager fra den usynlige verden, være identiske. Eftersom man her træffer snart gode snart onde væsener, lærde og ignoranter, lykkelige og ulykkelige, og alle slags karakterer, glade og triste, lette og dybe etc., så viser dette tydeligt, at de er distinkte væsener. Individualiteten fremgår endnu tydeligere, når disse væsener beviser deres identitet gennem utvetydige tegn og personlige detaljer fra deres jordiske liv, som kan bekræftes. De kan ikke drages i tvivl, når de manifesterer sig gennem synlige apparitioner. Vi har lært om sjælens individualitet

Sjælens tilbagevenden til det åndelige liv, efter det fysiske livs ophør

som en teoretisk trossætning. Spiritismen gør den indlysende og så at sige materiel.

153. Hvordan skal man forstå det evige liv?

”Det er åndens liv, som er evigt, legemets er midlertidigt og flygtigt. Når legemet dør, går sjælen tilbage til det evige liv.”

153a. Ville det ikke være rigtigere at kalde ”det evige liv” for de rene ånders liv, de som har nået fuldkommenhed og ikke er underkastet flere prøvelser?

”Dette er snarere den evige lykke, men det er kun et spørgsmål om ord. Kald tingene, hvad I vil. Hovedsagen er, at I forstår hinanden.”

Sjælen og legemets adskillelse

154. Er sjælens adskillelse fra legemet smertelig?

”Nej, legemet lider ofte mere, mens det lever, end i dødsøjeblikket. Mens legemet lever er sjælen ofte ubevidst om fysiske lidelser. De lidelser, som undertiden føles i dødsøjeblikket, er en nydelse for ånden, som nu ser en ende på sit eksil.”

Ved den naturlige død, som indtræder i en høj alder på grund af organernes svækkelse, forlader mennesket livet så godt som uden at føle noget, som en lampe der slukkes af mangel på brændstof.

155. Hvordan foregår sjælen og legemets adskillelse?

”Når de bånd som holder sjælen fanget brister, så frigør den sig.”

155a. Foregår adskillelsen øjeblikkeligt og ved et voldsomt brud? Er der en skarp grænse linje mellem livet og døden?

”Nej sjælen frigør sig gradvist, den flygter ikke som en fanget fugl, der pludselig ser sig i frihed. Disse to tilstande berører og går op i hinanden. Ånden frigør sig lidt efter lidt fra sine lænker, som opløses uden at rykkes over.”

Sjælens tilbagevenden til det åndelige liv, efter det fysiske livs ophør

Livet igennem er sjælen forbundet med legemet ved det halv-materielle hylster, eller perisprit. Døden tilintetgør kun legemet, ikke den anden ikklædning, som adskiller sig fra legemet, når det organiske liv ophører.

Iagttagelser beviser, at perisprits adskillelse fra legemet i dødsøjeblikket ikke foregår pludseligt og fuldstændigt. Den sker gradvist og langsomt i de forskellige individer. Hos nogen foregår den hurtigt, så man kan sige, at dødsøjeblikket tillige er befrielsens øjeblik med nogle timers mellemrum. Hos andre, især hos dem, hvis liv har været overvejende materielt og sanseligt, foregår adskillelsen langsommere og varer ofte dage, uger, selv måneder, hvilket dog ikke medfører det ringeste livstegn fra legemet eller mulighed for opvågnende liv, men kun skyldes en samhørighedsfølelse mellem legemet og ånden, som kan opstå, hvis ånden under sit jordiske liv har været meget forbundet med det materielle.

Det er jo også rimeligt, at jo stærkere ånden har forbundet sig med materien, desto vanskeligere bliver det for den at løsrive sig fra den. Hvorimod en intellektuel og moralsk levestil og tankernes højhed forbereder en begyndende adskillelse selv mens legemet lever, så at døden, når den kommer, næsten er øjeblikkelig. Dette er resultatet af studier man har foretaget på individer i dødsøjeblikket. Disse iagttagelser viser endvidere, at den samhørighedsfølelse mellem sjælen og legemet, som hos enkelte individer vedbliver, undertiden er meget pinefuld, da ånden kan føle rædselen ved legemets opløsning. Dette tilfælde er dog exceptionelt og særegent for visse former for levestil og visse døds måder. Det har vist sig hos nogle selvmordere.

156. Kan sjælens endelige adskillelse fra legemet ske før det organiske livs fuldstændige ophør?

”Under dødsprocessen har sjælen undertiden allerede forladt legemet. Her er kun det organiske liv tilbage. Mennesket har ikke længere bevidsthed om sig selv, og dog er der endnu en gnist af livet tilbage. Legemet er en maskine, som hjertet sætter i

Sjælens tilbagevenden til det åndelige liv, efter det fysiske livs ophør

bevægelse. Det eksisterer, så længe hjertet lader blodet cirkulere gennem årerne, og behøver i så henseende ikke sjælen.”

157. Kan sjælen i dødsøjeblikket føle en længsel, eller er den i en ekstatiske tilstand ved udsigten til den verden, den nu går tilbage til?

”Ofte føler sjælen, at båndene som binder den til legemet brister, og den bruger da hele sin kraft for helt at bryde dem. Allerede delvist skilt fra materien ser den fremtiden udfolde sig, og nyder forudfølelsen af den åndelige tilstand.”

158. Kan et eksempel som larven, der først kryber på Jorden og derpå forpupper sig under en tilsyneladende død for senere at genfødes til en bedre tilværelse, give os et begreb om det jordiske liv, om graven og sluttelig om vores rige tilværelse?

”Et begreb i det små. Lignelsen er god. Man må dog ikke opfatte den bogstaveligt, som I så ofte gør.”

159. Hvilken fornemmelse har sjælen i det øjeblik, den genfinder sig i åndernes verden?

”Det afhænger af åndens jordiske liv. Har du gjort forsætligt ondt, da vil du i første øjeblik føle dig nedslået ved, hvad du har gjort. Den retskafne har det helt modsat, og har følelsen af at blive lettet for en stor byrde og frygter ingen fordømmende blikke.”

160. Genfinder ånden straks dem, som den har kendt på Jorden, og som er døde før den?

”Ja, i forhold til deres gensidige hengivenhed. Ofte kommer de den i møde ved dens indgang til åndernes verden, og de hjælper den med at befri sig fra materiens svøb. Den genfinder også mange ånder, som den ikke har haft forbindelse med i sit jordiske liv. Den møder de frigjorte ånder og besøger de ånder, der er inkarneret.”

Sjælens tilbagevenden til det åndelige liv, efter det fysiske livs ophør

161. Ved en voldsom og pludselige død, der indtræder inden organerne er svækket af alder eller sygdom, sker sjælens adskillelse fra legemet og livets ophør da samtidigt?

”Ja, sædvanligvis, men i alle tilfælde er øjeblikket mellem sjælens frigørelse og døden kun meget kort.”

162. Beholder et menneske efter at være henrettet nogle øjeblikkes bevidsthed om sig selv?

”Ofte er bevidstheden tilstede nogle minutter, indtil det organiske liv er fuldstændig udslukt. Men ofte mister mennesket af dødsfrygt bevidstheden før straffens fuldbyrdelse.”

Det er altså kun et spørgsmål om den bevidsthed, som den domfældte kan have om sig selv som menneske gennem sin krops organer, og ikke som ånd. Hvis det ikke har tabt denne bevidsthed før straffens fuldbyrdelse, kan bevidstheden således være tilstede nogle korte øjeblikke, som nødvendigvis ophører samtidig med hjernens organiske liv. Dette medfører dog ikke, at perispriten er aldeles frigjort fra legemet, tværtimod. I alle tilfælde af en voldsom død, som ikke skyldes de vitale organers gradvise svækkelse, er de bånd, som forbinder legemet med perispriten, stærkere, og den fuldstændige løsrivelse foregår langsommere.

Åndens forvirring efter døden

163. Har sjælen, når den forlader legemet, en umiddelbar bevidsthed om sig selv?

”Umiddelbar bevidsthed er ikke ordet. Den føler sig en tid urolig.”

164. Føler alle ånder lige stærkt og lige længe den uro, som følger af sjælens og legemets adskillelse?

”Nej, dette afhænger af åndens tilstand. Den ånd, som allerede er højtudviklet, finder sig næsten straks tilrette, fordi den allerede i sit jordiske liv har befriet sig fra materien. Mens den

Sjælens tilbagevenden til det åndelige liv, efter det fysiske livs ophør

ånd, hvis bevidsthed er uren, beholder indtrykket af denne materie i længere tid.”

165. Har kendskabet til spiritismen nogen indflydelse på varigheden af denne tilstand i forvirring?

”En særdeles stor indflydelse, fordi ånden allerede forud for sin død har forstået sin stilling, men udøvelsen af det gode og en ren samvittighed har dog den største indflydelse.”

I dødsøjeblikket forekommer alt forvirrende. Sjælen behøver tid til at genfinde sig selv. Den er omtåget, ligesom et menneske der vågner op af en dyb søvn og søger at komme til sig selv. Den genvinder dog gradvis klarhed i begreberne og erindring om fortiden, efterhånden som indflydelsen af materien, som den netop har befriet sig for svinder, og den tåge som formørkede tankerne opløses. Forvirringen som følger efter døden, er af forskellig varighed. Den kan vare nogle timer eller endog nogle måneder, ja selv flere år. Tilstanden med forvirring er kortest for dem, der i deres levetid har indlevet sig i deres fremtidige tilstand og derved opnår en umiddelbar forståelse af deres stilling.

Denne forvirring viser sig på forskellige måder, alt efter individernes karakterer og især efter deres døds måde. Ved voldsomme dødsfald som selvmord, henrettelse, ulykkestilfælde, apopleksi etc., bliver sjælen overrasket, forundret og tror ikke, den er død. Den vedbliver standhaftig i denne tro, og dog ser den sit legeme og ved, at dette legeme tilhører den, men kan ikke fatte, at den er skilt fra det. Den nærmer sig de personer, der var den kære, tiltaler dem og forstår ikke, hvorfor de ikke hører den. Denne illusion vedvarer indtil perispiritens fuldstændige frigørelse. Først da bliver ånden klar på sig selv og forstår, at den ikke længere hører til de levende. Dette fænomen er let at forklare. Pludselig overrasket af døden bliver ånden bedøvet af det heftige omslag den udsættes for. For den er døden endnu det samme som ødelæggelse og tilintetgørelse. Da den tænker, ser og hører, har den ikke følelsen af at være død. Hvad der endnu understøtter illusionen er, at den ser et legeme lig dens

Sjælens tilbagevenden til det åndelige liv, efter det fysiske livs ophør

eget, men hvis æteriske natur den endnu ikke har haft tid til at gøre sig bekendt med. Den tror, at legemet er solidt og kompakt som det forrige og forundres ved, at den ikke kan føle det.

Dette fænomen er analogt med tilstanden hos vore dages somnambuler, som ikke tror at de sover. For dem er søvnen synonym med evnernes ophør, men da de tværtimod tænker uhindret og endog kan se, tror de at de er vågne. Enkelte ånder befinder sig i en lignende tilstand, og det selvom døden ikke er indtrådt uventet. Men tilstanden er mere almindelig hos de ånder, der ikke troede de skulle dø, selvom de var syge. Man kan da opleve det besynderlige syn af en ånd, som ledsager sin bære, som om den var en fremmeds, og taler derom som noget, der ikke angår den, lige til det øjeblik, hvor den forstår sandheden.

Forvirringen efter døden er ikke pinefuld for det gode menneske, men kan sammenlignes med den bedøvede tilstand man befinder sig i, lige før man vågner af en rolig søvn. De der ikke har en ren samvittighed oplever forvirringen som en angstfuld beklemthed, der tiltager, efterhånden som ånden bliver klar på sig selv. Man har iagttaget, at i tilfælde hvor døden borttager mange samtidig, genfinder de døde ikke altid hinanden umiddelbart derefter. I den forvirring, som følger efter døden, går enhver sin egen vej, eller de har kun tanke for det der angår dem selv.

KAPITEL 4

Reinkarnationens berettigelse

1. *Reinkarnation* – 2. *Reinkarnationens berettigelse*
3. *Reinkarnationen i de forskellige verdener*
4. *Den fremadskridende forbedring* – 5. *Børns skæbne efter døden*
6. *Køn hos ånderne* – 7. *Slægtskab og forholdet mellem forældre og børn* – 8. *Fysiske og moralske ligheder* – 9. *Medfødte ideer*

Reinkarnation

166. Hvordan kan en sjæl, som ikke har opnået fuldkommenhed under sin jordiske tilværelse, fuldende sin forbedring?

”Ved at underkaste sig en ny tilværelses prøvelser.”

166a. Hvordan gennemfører sjælen denne nye tilværelse? Sker det gennem åndelig forvandling?

”Under sjælens lutring undergår den utvivlsomt en forvandling, som dog alene kan ske gennem det legemlige livs prøvelser.”

166b. Sjælen har således flere legemlige tilværelser?

”Ja, vi har alle flere tilværelser. De, som fortæller jer det modsatte, ønsker at holde jer i samme uvidenhed, som de selv er i.”

166c. Heraf følger, at sjælen, efter at have forladt dette ene legeme, indtager et nyt. Med andre ord: at den inkarnerer sig i et nyt legeme. Er det sådan, man skal forstå det?

”Det er tydeligt.”

167. Hvad er formålet med reinkarnationen?

”Udsoning, menneskehedens fremadskridende forbedring, Hvad var vel retfærdighed uden dette?”

Reinkarnationens berettigelse

168. Er antallet af de legemlige tilværelser begrænset, eller kan ånden uafslædt forny sin inkarnation?

”Ved enhver ny tilværelse går ånden et skridt fremad på det godes vej – på fremskridtets vej. Når den har afklædt sig al urenhed, behøver den ikke længere det legemlige livs prøvelser.”

169. Skal alle ånder gennemgå det samme antal inkarnationer?

”Nej, den, som gør hurtige fremskridt, sparer sig prøvelser. Imidlertid er disse successive inkarnationer altid meget talrige, da fremskridtet er næsten uendeligt.”

170. Hvad bliver ånden til efter sin sidste inkarnation?

”En lyksalig ånd dvs. en ren ånd.”

Reinkarnationens berettigelse

171. Hvad er grundlaget for reinkarnationens lære?

”Guds retfærdighed og åbenbaringen, for atter og atter gentager vi for jer: En god fader lader altid en dør stå åben for at hans børn kan angre. Siger din fornuft ikke, at det ville være uretfærdigt, uigenkaldeligt at berøve alle dem, der ikke har været i stand til at forbedre sig, den evige lyksalighed? Er alle mennesker ikke Guds børn? Det er kun blandt egoistiske mennesker, at man finder uretfærdighed, uforsonligt had og skånselsløse straffe.”

Alle ånder stræber mod fuldkommenhed. Gud giver dem midler hertil gennem det legemlige livs prøvelser, men i sin retfærdighed tillader han dem i den nye tilværelse at fuldbringe, hvad de ikke har kunnet opnå under den første prøve.

Det vil hverken være overensstemmende med Guds retfærdighed eller godhed at pålægge ånderne en evig straf, som trods Hans gode vilje kan være en hindring for deres forbedring, og snarere tilskynde til fald på grund af de forhold, hvorunder de har levet. Hvis men-

Reinkarnationens berettigelse

neskets skæbne var uigenkaldelig bestemt efter dets død, ville Gud ikke kunne veje alles handlinger på den samme vægt og ikke kunne behandle enhver med upartiskhed.

Reinkarnationens lære, som består i at bevilge mennesket flere successive tilværelser, er den eneste lære, som opfylder det begreb, vi gør os om Guds retfærdighed mod de mennesker, som er henvist til at leve under lavere moralske forhold, og den eneste lære, som kan forklare vores fremtid og give os håb, idet den giver os mulighed for at råde bod på vores forvildelser gennem nye prøvelser. Det siger fornuften os, og ånderne underviser os i det.

Det menneske, som er bevidst om sine mangler, får trøst og håb gennem reinkarnationens lære. Hvis det tror på Guds retfærdighed, kan det ikke håbe straks at nå den samme lykke, som dem, der har levet bedre end det selv. Den tanke, at dets mangler ikke for altid udelukker det fra den højeste lykke, og at det vil kunne generobre lykken gennem nye anstrengelser, opretholder og genopliver dets mod. Sker det ikke for mange mennesker, at de ved slutningen af deres løbebane beklager, at de for sent har gjort en erfaring, som ikke længere kan være dem til nytte? Denne sent indhøstede erfaring er dog ingenlunde tabt. Den vil komme dem til nytte i et nyt liv.

Reinkarnation i de forskellige verdener

172. Gennemlevs alle vores legemlige tilværelser på Jorden?

”Nej, ikke alle, de gennemlevs i forskellige verdener. Tilværelsen på Jorden er hverken den første eller den sidste i rækken, den er en af de mest materielle og en af dem, der er længst fra fuldkommenhed.”

173. Overflyttes sjælen ved hver ny legemlig tilværelse fra en verden til en anden, eller kan den have flere tilværelser på den samme klode?

”Den kan inkarneres flere gange på den samme klode, hvis den ikke er nok fremskredet til at gå over i en højere verden.”

173a. Vi kan således komme flere gange på Jorden?

”Ganske vist.”

173b. Kan vi komme tilbage til Jorden efter at have levet i andre verdener?

”Ja, I har allerede forud kunnet leve andetsteds end på Jorden.”

174. Er det nødvendigt at inkarnere på Jorden?

”Nej, men hvis I ikke går fremad, så kan I komme til en anden verden, som ikke er bedre, men snarere kan være lavere.”

175. Er der en fordel ved at komme tilbage som beboer af Jorden?

”Ingen egentlig fordel, med mindre man har en mission på Jorden. Da gør man fremskridt dér som andetsteds.”

175a. Ville man ikke være lykkeligere ved at forblive ånd?

”Nej, nej – man ville da blive stationær, og man ønsker dog at nærme sig Gud.”

176. Kan ånderne, efter at have været inkarneret i andre verdener, inkarneres i vores verden uden nogensinde at have været her?

”Ja, ligesom I kan inkarnere i andre verdener. Alle verdener er solidariske. Det, som ikke fuldbyrdes i den ene, fuldbyrdes i den anden.”

176a. Således findes der mennesker, som er på Jorden for første gang?

”Ja mange og i forskellige grader.”

176b. Kan man på et eller andet kendetegn se, om en ånd er her på Jorden for første gang?

”Det ville ikke være af nogen som helst betydning.”

177. Er det nødvendigt for ånden at gennemgå alle eksisterende verdners lutringsproces, for at opnå den fuldkommenhed og lyksalighed, som er alle menneskers endelige mål?

”Nej, for der findes mange verdener, som står på samme udviklingstrin, og hvor ånden ikke ville lære noget nyt.”

177a. Hvad er så formålet med at have flere tilværelser på en og samme klode?

”Hver enkelt tilværelse kan foregå under helt forskellige vilkår med ligeså mange muligheder for at erhverve sig erfaring.”

178. Kan ånderne genfødes i en verden, som står under den, hvor de allerede har levet?

”Ja, når de har en fremskridtsbefordrende mission at opfylde, da modtager de med glæde denne tilværelses genvordigheder, fordi den for dem er et middel til fremskridt.”

178a. Kan dette ikke også ske gennem udsoning, og kan Gud ikke sende rebelske ånder til lavere verdener?

”Ånderne kan forblive stationære, men de kan ikke gøre tilbageskridt, og deres straf består da i ikke at gøre fremskridt, men at begynde den dårligt anvendt tilværelse forfra under forhold, som passer til deres natur.”

178b. Hvilke ånder må genoptage den samme tilværelse?

”De, som strander i deres mission eller deres prøvelser.”

179. Har de enkelte verdners væsener nået til samme grad af fuldkommenhed?

”Nej, ligesom på Jorden findes der mere eller mindre fremskredne.”

180. Bevarer ånden, ved sin overgang fra denne verden til en anden, den intelligens, den her havde?

”Utvivlsomt, intelligensen fortabes ikke, men den kan muligvis savne de samme midler til at gøre sig gældende. Det afhænger af dens overlegne udvikling og af den legemsbeskaffenhed, som den får.” (Se Organismens indflydelse).

181. Har de væsener, som bebor de forskellige verdener, legemer som vores?

”Ganske vist har de legemer, da ånden nødvendigvis må være ikklædt et stof for at kunne påvirke stoffet, men denne klædning er af en mere eller mindre materiel natur ifølge den grad af renhed, ånderne har nået. Det er dette, som udgør forskellen mellem de verdener, som vi skal gå igennem, for der er mange boliger hos vores Fader og følgelig også mange grader inden for disse. Nogle ved dette og er bevidst om det her på Jorden, medens andre ikke er bevidst om det.”

182. Kan vi få et nøjagtigere kendskab til de forskellige verdeneres moralske og fysiske tilstand?

”Vi ånder kan alene give svar ifølge det standpunkt, hvorpå I befinder jer, dvs. vi kan ikke åbenbare visse ting til alle, fordi ikke enhver er i stand til at forstå dem. Det ville derfor kun forurolige dem.”

Efterhånden som ånden bliver renere, nærmer dens legemlige hylster sig dens åndelige natur og bliver mindre kompakt. Legemet slæber sig ikke længere besværligt hen ad Jordens overflade, de fysiske fornødenheder er mindre materielle, og de levende væsener behøver ikke længere at dræbe hinanden til deres underhold. Ånderne er friere og har et for os helt ukendt klarsyn om fjernereliggende ting, da ånden ser med legemlige øjne det, som vi kun opfatter gennem tanken.

Åndernes renhed tilfører de væsener, hvori de er inkarneret, moralsk fuldkommenhed. De dyriske lidenskaber forsvinder gradvis, og egoismen giver plads for næstekærlighed. Således er også krigen et ukendt ting i de verdener, som står højere end Jorden. Had og

splid er der meningsløs, da ingen tænker på at forurette sin næste. Intuitionen med hensyn til fremtiden og den sikkerhed, som en bevidsthed fri for anger giver dem, gør, at døden ikke giver grund til ængstelse. De imødeser døden uden frygt og som en naturlig forvandling.

Livslængden i disse forskellige verdener synes at stå i forhold til verdenernes fysiske og moralske grad af overlegenhed, og dette er fuldkommen rationelt. Jo mindre materielt legemet er, desto mindre er det underkastet de omskiftelser, som bringer det i uorden. Jo renere ånden er, desto færre har den af de lidenskaber, som skader den. Her ser vi atter en af disse Forsynets velgerninger, hvorved lidelserne afkortes.

183. Går ånden, ved sin overgang fra en verden til en anden, over i en ny barndom?

”Barndommen er overalt et nødvendigt overgangsled, men den er ikke overalt så åndløs som hos jer.”

184. Kan ånden selv vælge den nye verden, den skal bebo?

”Ikke altid, men den kan ønske og kan få sit ønske opfyldt, hvis den fortjener det! Verdenerne er kun tilgængelige for ånderne i forhold til det udviklingstrin, de har opnået.”

185. Forbliver de levende væseners fysiske og moralske tilstand den samme på hver klode?

”Nej, verdenerne er også underkastet fremskridtets love. Alle er de begyndt som jeres, fra en underordnet tilstand, og selv Jorden skal undergå en lignende transformation. Den vil blive til et jordisk paradys, når menneskerne engang er blevet gode.”
Således vil de racer, som nu befolker Jorden, forsvinde og erstattes af mere og mere fuldkomne væsener. Disse omdannede racer vil efterfølge den nuværende race, som selv har afløst andre racer af en endnu lavere natur.

186. Findes der verdener, hvor ånden ikke længere har sæde i et fysisk legeme, men kan indhylles i sin perisprit?

”Ja, og denne perisprit er af en så æterisk natur, at den ikke kan ses med jeres øjne. Sådan er de rene ånders tilstand.”

186a. Betyder det, at der ikke findes nogen skarp skillelinje mellem åndens sidste inkarnation og de rene ånders?

”Sådan en skillelinje eksisterer ikke. Forskellen udslettes lidt efter lidt og glider umærkelig over ligesom natten, der svinder før den frembrydende dags lys.”

187. Er perisprits substans ens på alle kloder?

”Nej, den er mere eller mindre æterisk. Idet ånden går fra en verden til en anden, ifører den sig det stof, som er specielt for netop denne verden. Dette sker med lynets hastighed.”

188. Bebor de rene ånder specielle verdener, eller findes de overalt i universet uden at tilhøre en klode frem for en anden?

”De rene ånder bebor særlige verdener, men de er ikke begrænset til disse verdener, ligesom menneskerne er begrænset til Jorden. De kan lettere end andre ånder være overalt!”¹⁾

1) Af alle kloderne i vores planetsystem er Jorden efter åndernes udsagn den klode, hvor beboerne er mindst fremskredne såvel fysisk som moralsk. Jupiter skal i alle henseender være Jorden overlegen. Solen er ikke beboet af legemlige væsener, men er et samlingssted for de overordnede ånder, som derfra gennem tanken belyser de andre kloder som Solen – ved hjælp af det universelle fluidum – styrer ved mindre udviklede ånders mellemkomst. Ved sin fysiske beskaffenhed skal Solen være arnested for elektriciteten. Alle sole synes at være af samme beskaffenhed. Solens størrelse og afstand til planeterne er uden betydning for planeternes udviklingstrin, da det synes som om Venus er mere fremskreden end Jorden og Saturn længere tilbage end Jupiter.

Flere ånder, som har besjælet kendte personer her på Jorden, har

Reinkarnationens berettigelse

sagt, at de var reinkarnerede på Jupiter, en af de verdener som er nærmest fuldkommen, og man har undret sig over på en så frem-skreden klode at se ånder af mennesker, som vi ikke opfatter som særlig ophøjede. Dette bør dog ikke overraske for meget, når man tager i betragtning at visse ånder, som bebor Jupiter, kan have været sendt til Jorden for at opfylde en mission, som i vores øjne ikke har sat dem på det øverste rangtrin. Og for det andet kan der mellem deres jordiske tilværelse og den på Jupiter have været mellemstationer, som har fremmet deres forbedring. Endelig for det tredje kan der i denne ligesom i vores verden være forskellige grader af udvikling, hvorimellem der kan være samme afstand som den, der hos os adskiller det uciviliserede fra det civiliserede menneske. Således er det ingen selvfølge, at den, som bebor Jupiter, må være ligestillet med de højest udviklede væsener, ikke mere, end at man automatisk skulle stå på højde med en af det franske instituts lærde, alene fordi man bor i Paris.

Betingelserne for lang levealder er heller ikke overalt de samme som på Jorden, og alderen kan heller ikke sammenlignes. En person, som døde for nogle år siden, sagde, da han blev påkaldt, at han i seks måneder havde været inkarneret i en verden, hvis navn er os ukendt. Adspurgt om hans alder i denne verden svarede den: "Jeg kan ikke angive den, fordi vi ikke regner som I. Desuden er tilværelsens love ikke de samme. Man udvikles her meget hurtigere. Uagtet jeg kun er seks af jeres måneder, så kan jeg dog sige, at jeg intelligensmæssigt er tredive jordiske år gammel."

Mange lignende svar er givet af andre ånder, og heri er der intet usandsynligt. Ser vi ikke her på Jorden mange dyr, som på få måneder når deres optimale udvikling? Hvorfor kan det samme ikke være tilfældet med mennesket i andre sfærer? Måske er den udvikling, som et menneske opnår på Jorden i løbet af 30 år, kun en slags barndom, sammenlignet med den udvikling, som det skal opnå. Det er meget kortsynet at fremstille os selv som Skabelsens mønstre, og vi agter ikke Guddommen højt nok, hvis vi mener, at der ikke findes en højere skaberkraft uden for vores sfære.

Den fremadskridende vandring

189. Nyder ånden sine evner i fuld udstrækning lige fra sin oprindelse?

”Nej, for ånden har også ligesom mennesket sin barndom. Fra begyndelsen har ånderne kun en instinktmæssig tilværelse, og de har næppe nogen bevidsthed om sig selv og deres handlinger. Intelligensen udvikler sig kun gradvist.”

190. Hvordan er sjælens tilstand i den første inkarnation?

”Den er det fysiske livs barndom. Dens intelligens viser netop spirerne: den forsøger sig i livet.”

191. Befinder de primitive sjæle sig i en barndomstilstand?

”I en relativ barndom, men de er dog allerede udviklede sjæle da de har lidenskaber.”

191a. Lidenskaberne er således tegn på udvikling?

”Udvikling, ja, men ikke fuldkommenhed. Lidenskaberne er tegn på virksomhed og selvbevidsthed. I sjælens primitive tilstand befinder livets intelligens sig i en spirende tilstand.”

Som helhed gennemgår åndens liv de samme faser som det fysiske liv. Ånden går gradvis fra embryo-tilstanden til barndommen for endelig gennem en række perioder at nå til den modne alder, som er fuldkommenheden, med den forskel, at den ikke udsættes for tilbagegang og affældighed som i den legemlige verden. Åndens liv, som har haft en begyndelse, er uendeligt, men den har brug for et uendeligt tidsrum for at udvikle sig fra den åndelige barndom og til fuldkommenhed, og dens fremskridt fuldbyrdes ikke i en eneste sfære, men ved at gennemgå forskellige verdener. Åndens liv er således sammenvævet af en række af legemlige tilværelser, som hver især giver den mulighed for at gøre fremskridt, ligesom enhver legemlig tilværelse består af en række dage, som hver giver mennesket mere erfaring og oplysning. Men ligesom der i menneskets liv findes ufrugtbare peri-

oder, så er der i åndens liv legemlige tilværelser, som er uden resultat, fordi den ikke har forstået at udnytte dem til sit fremskridt.

192. Kan man f.eks. ved at føre et ulasteligt liv i vores nuværende liv springe de efterfølgende trin over og blive ren ånd uden at gennemgå de mellemliggende tilstande?

”Nej! Det, som mennesket anser for fuldkomment, er langt fra fuldkommenhed. Der findes egenskaber, som er ukendte for mennesket, og som det ikke kan forstå. Det kan være så fuldkomment, som dets jordiske natur tillader det at være, men dette er ikke den absolutte fuldkommenhed. Således kan et barn, hvor tidlig modent det end er, ikke undgå at gennemgå ungdomsalderen for at nå frem til den modne alder. Ligeledes må den syge gennemgå rekonvalescensen, før han genvinder sin fulde kraft. Desuden må ånden udvikles i kundskab og moralitet. Hvis den kun er gået fremad i en retning, er dens udvikling i en anden retning nødvendig for at den kan nå det højeste mål. Men jo flere fremskridt mennesket gør i sit nuværende liv, desto kortere og mindre pinefulde bliver prøvelserne i de efterfølgende liv.”

192a. Det er altså op til mennesket selv allerede i dette liv at sikre sig en fremtidig mindre bitter tilværelse?

”Ja, det kan uden tvivl forkorte vejens længde og vanskelighed. Kun det ligegyldige mennesker bliver stående på det samme trin.”

193. Kan mennesket i en fremtidig tilværelse gøre tilbageskridt i forhold til sin tidligere tilværelse?

”Ja i social stilling, men ikke som ånd.”

194. Kan et godt menneskes sjæl reinkarnere i en forbryders legeme?

”Nej, fordi ånden ikke kan gøre tilbageskridt.”

194a. Kan et slet menneskes sjæl overgå til et godt menneske?

”Ja, hvis det har angret, for da er det en belønning.”

Åndens rang er fremadskridende, aldrig tilbagegående. Ånderne går gradvis fremad og træder aldrig tilbage fra den engang opnåede rang. I deres forskellige legemlige tilværelser kan de som mennesker gøre tilbageskridt, men ikke som ånder. Således kan sjælen af Jordens mægtigste personligheder senere inkarnere som den tarveligste arbejder og vice versa, for menneskernes jordiske rang går ofte i modsat retning af deres moralske følelsers højhed. Herodes var konge og Jesus tømrer.

195. Kan muligheden for at forbedre sig i en kommende tilværelse ikke få nogen til at fortsætte på en dårlig vej, fordi de tænker, at de altid kan rette op på deres fejl på et senere tidspunkt?

”Den, som tænker således, har ingen tro, og tanken om evig straf holder ham ikke tilbage, da hans fornuft benægter den og derved understøtter hans mangel på tro. En ufuldkommen ånd kan ganske vist under sin legemlige tilværelse tænke, hvad du der siger, men er ånden først frigjort fra materien, så tænker den anderledes, for den opdager snart, at den har taget fejl og bringer da den nye erfaring med sig ind i en ny tilværelse.

Det er på denne måde, at mennesket gør fremskridt, og det er grunden til, at nogle mennesker på Jorden er mere viderekomne end andre. Nogle besidder allerede den erfaring, som andre endnu ikke har vundet, men som de gradvis vil opnå. Det afhænger af mennesket selv at påskynde sin fremgang eller at forsinke den i det uendelige.”

Et menneske, der lever under vanskelige vilkår, ønsker naturligt at forandre dem snarest muligt. Hvis man er overbevidst om, at dette livs trængsler er konsekvenser af egne ufuldkommenheder, vil man gøre alt for at sikre sig en mindre besværlig eksistens, og denne tanke vil lettere lede en bort fra en dårlig vej end tanken om en evig ild, som man ikke tror på.

196. Eftersom ånderne kun kan forbedre sig ved at underkaste sig den legemlige tilværelses trængsler, må det materielle liv være en art sigte eller renselsesapparat, hvorigennem den åndelige verdens væsener må passere for at opnå fuldkommenhed?

”Ja, sådan er det. Ånderne forbedres gennem visse prøvelser og ved at undgå det onde og gøre det gode. Men det er først efter flere inkarnationer eller successive renselser, at de efter længere eller kortere tid og ved deres egne anstrengelser, når det mål, de stræber efter.”

196a. Er det legemet, som influerer på ånden for at forbedre den, eller ånden som influerer på legemet?

”Din ånd er alt. Dit legeme er ikke andet end en klædning, som forgår.”

Med hensyn til sjælens forskellige renselsesgrader kan vi foretage en materiel sammenligning med vinstokkens saft, som kaldes sprit eller alkohol, og som blandes med saften fra fremmede vinstokke, hvilket forandrer dens oprindelige essens. Den opnår først sin absolutte renhed efter flere destillationer, hvorunder den efterhånden frigør sig for urenhederne. Destillationskolben kan sammenlignes med legemet, hvorigennem ånden må passere for at blive rensset. De fremmede stoffer kan sammenlignes med perispriten, som arbejder sig frem til renhed, efterhånden som ånden nærmer sig fuldkommenheden.

Børnenes skæbne efter døden

197. Kan ånden i et barn, som dør i en tidlig alder, være ligeså udviklet som en ældre ånd?

”Undertiden meget mere, for den kan have oplevet mere og kan have større erfaring, især hvis den har gjort fremskridt.”

197a. Et barns ånd kan således være længere fremskreden end dets faders?

”Dette forekommer hyppigt. Ser I det ikke ofte på Jorden?”

198. Tilhører det barns ånd, som forlader Jorden tidligt og ikke kan have gjort noget ondt, de højere grader?

”Hvis barnets ånd ikke har gjort noget ondt, så har den heller ikke gjort noget godt, og Gud fritager den ikke for de prøvelser, som den må underkaste sig. Hvis barnets ånd er ren, er det ikke, fordi den var barn, men fordi den var længere frem-skreden.”

199. Hvorfor afbrydes livet så ofte i barndommen?

”Længden af barnets liv kan for ånden, som er inkarneret i barnet, være et supplement til en tidligere afbrudt tilværelse, og barnets død er ofte en prøvelse eller en udsoning for forældrene.”

199a. Hvad sker der med barnets ånd, hvis barnet dør i en tidlig alder?

”Den begynder atter en ny tilværelse.”

Hvis mennesket kun havde en eneste tilværelse, og hvis dets fremtidige skæbne efter denne tilværelse var bestemt for evigt, hvordan kunne så den halve del af menneskeslægten have gjort sig fortjent til uden anstrengelser at nyde den evige lykke, og med hvilken ret skulle den være fritaget for de så ofte hårde betingelser, der pålægges den anden del? En sådan tingenes orden ville ikke stemme overens med Guds retfærdighed.

Gennem reinkarnationen bliver der lighed for alle. Fremtiden tilhører enhver uden undtagelse og uden begunstigeelse for nogen. De, som kommer sidst til målet, har kun sig selv at takke herfor. Mennesket skal have fortjenesten af sine handlinger, ligesom det også skal pålægges ansvaret for dem.

Det er for øvrigt ikke rationelt at betragte barndommen som en tilstand af uskyldighed. Ser man ikke børn, der udviser slette instinkter i en alder, hvor opdragelsen ikke har kunnet øve nogen

Reinkarnationens berettigelse

indflydelse? Ser man ikke børn, som lige fra fødslen synes at være falske og troløse, og endog synes at medbringe et tyvagtigt, mordrisk instinkt på trods af, at de er omgivet af gode eksempler? Den borgerlige lov frikender deres brøde, fordi de har handlet uden dømmekraft. Og loven er retfærdig, fordi børnene handler mere efter instinkt end efter anlagt plan, men hvorfor kan disse så forskellige instinkter komme hos børn på samme alder, som er opdraget under samme betingelser og undergivet de samme indflydelser? Hvorfra kommer disse tidligt udviklede slette instinkter, hvis de ikke har deres ophav i en lavt udviklet ånd, eftersom opdragelsen ikke gør fra eller til? De som er lastefulde, er det fordi deres ånd er mindre fremskreden, og ånden må derfor bære konsekvenserne, ikke af sine handlinger som barn, men af sine handlinger i en forudgående tilværelse, og det er på denne måde, at loven er ens for alle, og at Guds retfærdighed rammer alle.

Køn hos ånderne

200. Er der kønsforskel hos ånderne?

”Nej, ikke efter jeres opfattelse af ordet. Kønnene retter sig efter organismen. Kærligheden og sympatien blandt ånderne opstår alene ved overensstemmelse i følelser.”

201. Kan den ånd, som har besjælet en mands legeme, i en ny tilværelse besjæle en kvindes legeme og så videre?

”Ja, det er de samme ånder, som besjæler mænd og kvinder.”

202. Foretrækker man som ånd at inkarneres i en mands eller en kvindes legeme?

”Dette er for ånden temmelig ligegyldigt. Det afhænger af de prøvelser, den skal gennemgå.”

Ånderne inkarnerer sig som mænd eller kvinder, da de intet køn har. Eftersom de skal gøre fremskridt på alle felter, frembyder hvert

køn ligesom social stilling prøvelser og specielle pligter for dem og giver dem lejlighed til at vinde erfaring. Den, som kun vil være mand, får kun viden om det, som vedkommer mænd.

Slægtskab - Forholdet mellem forældre og børn

203. Overfører forældre en del af deres sjæl til deres børn, eller giver de dem kun det animalske liv, hvortil en ny sjæl senere føjer det moralske?

”Kun det animalske liv, for sjælen er udødelig. En tåbelig fader kan få åndfulde børn og vice versa.”

204. Eftersom vi har haft forskellige tilværelser, fortsætter da slægtskabet fra disse tidligere tilværelser helt frem til vores nuværende eksistens?

”Det kan ikke være anderledes. Rækken af legemlige tilværelser knytter mellem ånderne bånd, som går tilbage til deres forrige tilværelser. Her findes ofte årsagen til den sympati eller antipati som opstår mellem jer og visse personer, og som forekommer jer så mærkværdig.”

205. I enkelte personers øjne synes det, som om reinkarnationens lære ødelægger familiebandene ved, at den lader dem gå tilbage til før den nuværende tilværelse?

”Reinkarnationen udvider dem, men ødelægger dem ikke. Da slægtskabet bygger på følelser af hengivenhed eller venskab i tidligere liv, så er de bånd, som forener medlemmer af en og samme familie, vanskeligere at påvirke. Reinkarnationen forstærker de broderlige følelser, da der muligvis i jeres nabo eller i jeres tjener kan befinde sig en ånd, som ved blodets eller venskabet bånd har været knyttet til jer.”

205a. Reinkarnationen kan imidlertid formindske den be-

tydning man tillægger sine forfædres position, da man som fader kan have haft en ånd, som har tilhørt en anden race eller har levet under andre forhold.

”Det er sandt, men denne indstilling kommer af hovmod. Hvad de fleste ærer hos deres forfædre, er deres titler, deres rang og formue. Den, som ville rødme ved at have en hæderlig skomager til stamfader, ville føle sig bæret ved at nedstamme fra en udsvævende adelsmand.”

206. Hvis der ikke er nogen slægtsforbindelse mellem ånderne i den samme familie, er det så meningsløst at ære vores forfædre?

”Nej, tværtimod. Man skal være lykkelig over at tilhøre en familie, i hvilken ophøjede ånder har inkarneret sig. Selv om ånderne ikke nedstammer fra hinanden, så har de ikke desto mindre hengivenhed for dem, som står dem nær ved familieband, for ånderne føler sig ofte tiltrukket af en bestemt familie af sympati eller på grund af tidligere knyttede bånd, men vær vis på, at jeres forfædres ånder ingenlunde føler sig hædrede ved den ærefrygt, I viser dem af hovmod. Kun hvis I oprigtigt anstrenger jer for at følge de gode eksempler, de har givet jer, vil jeres erindring om dem både være behagelig og nyttig for dem.”

Fysiske og moralske ligheder

207. Forældre overfører ofte en fysisk lighed til deres børn. Overfører de også en moralsk lighed?

”Nej, de har jo særskilte sjæle eller ånder. Legemet opstår af legemet, men ånden opstår ikke af ånden. Mellem efterkommerne i de forskellige racer findes kun blodets bånd.”

207a. Hvorfra stammer de moralske ligheder, som undertiden findes mellem forældre og deres børn?

”Det er gensidigt sympatiske ånder, der er tiltrukket af deres tankers og følelsers overensstemmelse.”

208. Har forældrenes ånd ingen indflydelse på barnets ånd efter dets fødsel?

”En meget stor indflydelse. Som vi har sagt, skal ånderne bidrage til hinandens gensidige fremskridt. Nu vel! Forældrenes ånd har den mission at udvikle deres børns ånd gennem opdragelsen. Det er deres opgave. Hvis de svigter denne pligt, er de skyldige.”

209. Hvorfor giver gode og dydige forældre liv til børn med en ondskabsfuld natur? Med andre ord, hvorfor tiltrækker forældrenes gode egenskaber ikke altid en god ånd som sjæl til sine børn?

”En ond ånd kan ønske gode forældre i det håb, at deres råd vil lede den ind på en bedre vej, og Gud betror ofte forældre dette hverv.”

210. Kan forældre ved deres tanker og bønner tilføre barnet en god frem for en mindre god ånd?

”Nej, men de kan forbedre ånden i det barn, som er født af dem og er dem betroet. Heri består deres pligt. Slemme børn er en prøvelse for forældrene.”

211. Hvoraf kommer den lighed i karakter, som ofte findes mellem søskende, især mellem tvillinger?

”Af sympatiske ånder, som søger hinanden gennem følelsernes lighed, og som er lykkelige ved at være sammen.”

212. Er der to ånder eller to sjæle i siamesiske tvillinger, som har enkelte fælles organer?

”Ja, men deres lighed er så stor, at de for jeres øjne ofte kun synes som en.”

213. Eftersom ånderne af sympati inkarnerer sig i tvillinger, hvoraf kommer så den afsky, man undertiden ser mellem tvillinger?

”Det er ingen regel, at tvillinger kun besjæles af sympatiske sjæle. Usympatiske ånder kan vælge at kæmpe sammen på livets scene.”

214. Hvad betyder udtrykket: “Børn, som strider i moders liv”?

”Det skal forstås symbolsk! For at beskrive, hvor rodfæstet deres had er, lader man det begynde før fødslen. I bør i det hele taget være mere åbne over for poetiske talemåder.”

215. Hvorfra kommer det særlige karakterpræg, som gør sig gældende hos ethvert folkeslag?

”Ånderne udgør også familiegrupper, der er dannet ved lighed i tilbøjeligheder og er mere eller mindre lutrede i forhold til deres ophøjethed. Nu vel! Et folkeslag er en stor familie, hvor sympatiske ånder finder sammen. Den trang, som medlemmer af denne familie har til at slutte sig sammen, er kilden til ligheden og det særlige karakterpræg, der findes hos ethvert folkeslag. Tror du, at gode og humane ånder ville slutte sig til et råt og brutalt folk? Nej, ånderne sympatiserer med masserne, ligesom de sympatiserer med individerne, og inkarnerer sig der hvor de føler sig hjemme.”

216. Bevarer mennesket i sin nye tilværelse spor af sine tidligere tilværelsers moralske karakter?

”Ja, det hænder, men mennesket gennemgår tillige en forandring under sin fremadskridende forbedring. Dets sociale stilling er således ikke altid den samme i de forskellige liv. Hvis det fra at være herre bliver slave, så vil dets livsvilkår være helt anderledes, og I vil næppe kunne kende det igen. Da ånden er den samme i alle dens inkarnationer, kan dens manifesta-

tioner under de enkelte inkarnationer have visse lighedstræk, som dog modificeres i dens nye stilling, indtil en mærkbar fremgang fuldstændig har forandret dens karakter. Fra at være hovmodig og ondskabsfuld kan ånden blive ydmyg og human ved en oprigtig anger.”

217. Bevarer mennesket i sine nye inkarnationer, fysiske spor af sine tidligere tilværelser?

”Legemet er tilintetgjort, og det nye legeme har intet tilfælles med det gamle. Imidlertid afspejler ånden sig i legemet. Selv om legemet kun er stof, formes det dog efter åndens evner, og det kommer især til udtryk i ansigtets karakter, og især i øjnene, som I jo så rigtig siger er sjælens spejl. Selv en meget grim person kan efterlade et særdeles behageligt indtryk, hvis det huser en god, klog og human ånd, hvorimod mange særdeles smukke ansigter intet indtryk efterlader, eller måske endog vækker en følelse af modvilje.

Du tror muligvis, at de mest fuldkomne ånder kun tager bolig i velskabte legemer, og dog møder du daglig de bedste mennesker i mindre perfekte legemer. Selv om der ikke er en udpræget lighed mellem de fysiske legemer, som den samme ånd besjæler i dens successive inkarnationer, kan overensstemmelse i smag og tilbøjeligheder udvikle sig til, hvad man kalder en familielighed.”

Da det legeme, som sjælen iklæder sig under en ny inkarnation, ikke har nogen forbindelse med det legeme, som den har forladt, eftersom det kan nedstamme fra en helt anden stamfader, så vil det være absurd at tro, at der kan være tale om andet end helt tilfældige fysiske ligheder mellem den uendelige række af vores forskellige tilværelser. Imidlertid modificerer åndens egenskaber ofte de organer, som understøtter dens fysiske manifestationer, og derfor kan åndens helt personlige præg afsættes i ansigtet eller væremåden.

Det er forklaringen på, at man i det mest beskedne ydre kan finde et præg af højhed og værdighed, mens man i den højbårne

Reinkarnationens berettigelse

herres træk ofte opdager underlødighed og vanære. Personer, der kommer fra bunden af samfundet, antager uden anstrengelse den store verdens vaner og manerer, som om de der genfinder deres rette element, mens andre virker utilpassede trods deres højbårne fødsel og opdragelse. Dette kan kun forklares ved, at åndens væremåde i det nuværende liv er en refleksion af, hvad den har været i et tidligere liv.

Medfødte ideer

218. Bevarer den inkarnerede ånd spor af sin livsopfattelse og af de kundskaber, den har erhvervet sig i sine tidligere liv?

”Den har en dunkel erindring, som giver den, hvad man kalder medfødte ideer.”

218a. Så er teorien om de medfødte ideer ikke blot tankespind?

”Nej, de kundskaber, der erhverves i hver tilværelse, fortabes ikke. Ånden, der er frigjort fra materien, vil altid huske, hvad den har lært. Under inkarnationen kan den midlertidig glemme sine tidligere kundskaber, men den bevarer sin intuition, som hjælper med dens fremskridt. Uden intuitionen om sine tidligere kundskaber, skulle ånden begynde forfra i hver ny inkarnation. I enhver ny tilværelse tager ånden sit udgangspunkt fra det sted, hvor den slap i sin foregående tilværelse.”

218b. Der må således være en nær forbindelse mellem to på hinanden følgende eksistenser?

”Ikke så nær, som du måske tror, for åndens livsbetingelser er ofte meget forskellig i de to eksistenser, og i mellemtiden har den kunnet gøre fremskridt.”

219. Hvorfra kommer de særlige intuitive evner, som enkelte individer uden forudgående studier synes at have for f.eks. sprog, matematik osv?

”I en erindring om fortiden og fra sjælens tidligere fremskridt, som den dog ikke selv er bevidst om. Hvor tror du ellers de kommer fra? Legemet forandres, men ikke ånden, selvom den skifter klædning.”

220. Kan man miste visse intellektuelle evner f.eks. sin smag for kunsten, idet man skifter legeme?

”Ja, hvis man har tilsmudset eller gjort dårlig brug af en evne. For øvrigt kan en evne slumre under en tilværelse, fordi ånden vil udvikle en anden, som ikke har forbindelse med den første. Da hviler evnen i latent tilstand for at komme frem igen senere.”

221. Skyldes det en retrospektiv erindring, at mennesket selv i vild tilstand bevarer sin instinktmæssige følelse af Guds eksistens og forudfølelse af et tilkommende liv?

”Som ånd, før man blev inkarneret, har man vidst om Guds eksistens, og denne erindring har mennesket bevaret, men hovmod kvæler ofte denne følelse.”

221a. Skyldes det den samme retrospektive erindring, at man hos alle folkeslag genfinder visse troslærdomme, som er beslægtet med den spiritistiske lære?

”Denne lære er ligeså gammel som verden. Derfor genfinder man den overalt og finder herved et bevis for, at den er sand. Den inkarnerede ånd, der har bevaret intuitionen om sin åndelige tilstand, har instinktmæssig bevidsthed om den usynlige verden, men ofte forvanskes denne ved fordomme, og uvidenheden stempler den som overtro.”

KAPITEL 5

Læren om reinkarnation

222. Nogle siger, at læren om reinkarnation ikke er ny, men er genoplivet af Pythagoras. Vi har aldrig sagt at den spiritistiske lære var en moderne opfindelse. Eftersom spiritismen er en naturlov, må den have eksisteret fra tidernes begyndelse, og vi har altid gjort os umage for at bevise, at man genfinder spor af læren helt tilbage til den første oldtid. Pythagoras er, som man ved, ikke ophavsmand til teorien om sjælevandring. Han har lånt den af de indiske filosoffer og egypterne, hvor troen på sjælevandring har eksisteret i umindelige tider, og var vidt udbredt såvel blandt almindelige mennesker som højt estimerede filosoffer. Ad hvilken vej er den nået til dem? Er det gennem åbenbaring eller intuition? Det ved vi ikke, men hvorom alting er, så kan en ide ikke eksistere op gennem århundreder og på sin vej finde tilslutning blandt udviklede intelligenser uden at være baseret på et solidt grundlag af sandhed og fornuft. Derfor er denne læres alder således snarere et bevis for end en indvending mod sjælevandring. Imidlertid er der, som man også ved, den store forskel mellem de gamle tiders sjælevandring og de nyere tiders reinkarnationslære. Ånderne fuldstændig afviser læren om at sjælen kan inkarnere fra menneske til dyr og omvendt.

Når ånderne underviser os i læren om flere fysiske liv, genopliver de en lære, som går tilbage til tidernes morgen og som stadig i vore dage er bevaret i mange menneskers inderste overbevisning.

Ånderne fremstiller imidlertid læren fra et mere fornuftgyldigt standpunkt, som er overensstemmende med naturens fremadskridende love og mere i harmoni med Skaberens visdom, idet den fjerner alle overtroens tilføjelser. Det er værd

at bemærke, at det ikke kun er i denne bog, at ånderne på det seneste har udspredd deres lære. Lige inden bogen udkom, fremkom der talrige meddelelser af samme art i flere lande, og deres antal er senere blevet betydelig forøget. Her burde man måske undersøge, hvorfor ikke alle ånder synes at være enige om læren. Det vil vi vende tilbage til senere.

Lad os undersøge sagen fra et andet synspunkt og se bort fra enhver intervention fra åndernes side. Lad os antage, at teorien om flere liv ikke kommer fra ånderne, og lad os antage, at der aldrig har været spørgsmål om ånder. Lad os derfor indtage et neutralt standpunkt og antage den ene såvel som den anden hypotese med lige meget vægt: dvs. hypotesen om flere liv og hypotesen om kun ét liv, og lad os så se, på hvilken side fornuften og vores egen interesse vil stille os.

Nogle forkaster tanken om reinkarnation, alene fordi de ikke bryder sig om den. For dem er ét liv fuldt tilstrækkeligt, og tanken om at skulle begynde på et nyt liv og komme tilbage til Jorden igen, oprører dem. Vi har kun én ting at spørge dem om: Mener de, at Gud skulle have rådspurgt dem angående universets indretning? Enten eksisterer reinkarnationen, eller den eksisterer ikke. Hvis den eksisterer, er det ligeegyldigt, om den er dem imod. De må under alle omstændigheder underkaste sig den, og Gud spørger dem ikke om lov. Den syge kan sige: jeg har lidt nok i dag, jeg vil ikke begynde forfra igen i morgen. Hvor dårligt humøret end er, må han dog lide i morgen og de følgende dage, ja lige til han er helbredt. Det samme gælder reinkarnationen. Hvis de skal genfødes fysisk, så genfødes de, og det nytter ikke at gøre modstand som et barn, der ikke vil i skole, eller en dømt der ikke vil i fængsel. De må dog gå den vej.

Lignende indvendinger er for barnagtige til at fortjene en alvorlig drøftelse. Vi vil imidlertid berolige tvivlerne med, at den spiritistiske lære om reinkarnationen ikke er så skrækkelig, som de mener, og hvis de havde studeret den til bunds, ville den

ikke som nu forfærde dem. De ville da vide, at betingelserne for det næste liv afhænger af dem selv og deres handlinger i det nuværende liv. De vil blive lykkelige eller ulykkelige afhængig af deres livsførelse her på Jorden, og de kan allerede i dette liv hæve sig så højt, at de ikke behøver at frygte for det kommende liv.

Vi forudsætter, at vi her taler til mennesker, som tror på en fremtid efter døden, og ikke til dem, som tror på en tilintetgørelse, eller til dem som tror, at deres sjæl går op i et universelt hele, uden individualitet ligesom regndråberne i oceanet. Hvis I altså tror på en fremtid efter døden, så mener I vel ikke, at en sådan fremtid er ens for alle, for hvorfor er udøvelsen af gode gerninger da nødvendigt? Hvorfor så lægge bånd på sig selv i sit jordiske liv? Hvorfor ikke tilfredsstille alle lidenskaber, alle ønsker, selv på bekostning af jeres medmennesker, eftersom det hverken kan gøre fra eller til? I tror, at denne fremtid vil blive mere eller mindre lykkelig eller ulykkelig i forhold til, hvordan jeres livsførelse på Jorden har været. I har således et ønske om at blive så lykkelige som muligt, da denne lykke varer i al evighed? Skulle du f.eks. være et af de fuldkomne mennesker, som har levet på Jorden og således være berettiget til de udvalgte højeste lyksalighed? Nej. Du medgiver således, at der gives mennesker af højere værd end dig selv, og som følgelig har ret til en bedre plads, uden at du derfor er mellem de forkastede. Tænk dig et øjeblik ind i denne middelmådige stilling, som efter din egen opfattelse vil blive din, og antag så, at nogen siger til dig: Du lider, du er ikke så lykkelig, som du burde være, medens du ser andre her, som nyder en ublandet lykke. Vil du bytte din stilling med deres? Du vil utvivlsomt sige: Hvad skal jeg gøre? Det er meget enkelt. Begynd på ny der hvor du fejlede og forsøg at gøre det bedre. Ville du betænke dig på at følge dette råd, selv om prisen var nye prøvelser gennem flere eksistenser?

Lad os foretage en mere prosaisk sammenligning. Hvis man

sagde til et menneske, som uden at befinde sig i den yderste elendighed dog led mange afsavn på grund af begrænsede midler: Se her en umådelig stor formue, som kunne blive din, den kræver imidlertid et minuts strengt arbejde. Var dette menneske det dovneste på Jorden, sagde det dog sikkert uden betænkning: Lad os arbejde et minut, en time, en dag, hvis det behøves. Hvad betyder det, hvis jeg kan ende mine dage i overflod? Nu vel! Hvad betyder et helt fysisk liv sammenlignet med evigheden? Mindre end et minut, mindre end et sekund.

Vi har hørt følgende ræsonnement: Gud, som besidder den højeste godhed, kan ikke bebyrde mennesket med en gentagelse af trængsler og elendighed. Synes man da, at det er udtryk for større godhed at dømme mennesket til en evig lidelse for nogle øjeblikkes forvildelse end at give det midler til at udsone sine fejl? To fabrikanter havde hver en arbejder, som kunne aspirere til at blive chefens højre hånd. Nu hændte det, at disse to arbejdere en dag udførte deres arbejde så dårligt, at de fortjente at blive afskediget. Den ene fabrikant jog sin arbejder væk til trods for hans bønner, og da han ikke kunne få andet arbejde, døde han i elendighed. Den anden fabrikant sagde til sin arbejder: "Du har forspildt en dag, og du skylder mig erstatning. Du har gjort dit arbejde dårligt og skylder mig at genoprette det. Bestræb dig for at gøre det godt igen, og jeg vil beholde dig, og du vil da stadig kunne forfremmes til den lovede stilling."

Er det nødvendigt at spørge, hvilken af disse to fabrikanter der var den mest humane? Skulle Gud, som er barmhjertigheden selv, være mere ubønhørlig end et menneske? Den tanke, at vores skæbne efter nogle års prøvelse er bestemt for evigt, selv om det ikke har stået i vores magt at nå jordisk fuldkommenhed, er fortvivlende. Tanken om at vi kan få en chance til at gøre det godt igen er derimod fuld af trøst og lader os beholde håbet. Uden at ville udtale os hverken for eller imod reinkarnation og uden at gøre den ene hypotese mere

gældende end den anden, siger vi dog, at havde vi valget, var der vel ingen, som ville foretrække en dom uden mulighed for appel.

En filosof har sagt, at hvis Gud ikke eksisterede, så måtte man opfinde en Gud for at sikre den menneskelige slægts lykke. Men, som vi har sagt, beder Gud ikke om vores tilladelse. Han rådspørger os ikke. Det er, eller det er ikke. Lad os se, hvad der er det mest sandsynlige, og lad os betragte sagen fra en anden synsvinkel, idet vi ser bort fra åndernes lære og helt og holdent anser det som et filosofisk studie.

Hvis loven om reinkarnation ikke eksisterer, så kan vi kun have ét fysisk liv. Hvis vores nuværende fysiske liv er det eneste, så må hvert menneskes sjæl være skabt ved dets fødsel, med mindre man tror på, at sjælen eksisterede forud for fødslen. I så fald må man spørge sig selv, hvad sjælens tilstand var før fødslen, og om denne tilstand ikke var en form for tilværelse under en eller anden form? Der gives ingen mellemting. Enten eksisterede sjælen før legemet, eller også gjorde den ikke. Hvis den eksisterede, hvad var så dens tilstand? Havde den eller havde den ikke bevidsthed om sig selv? Hvis den manglede bevidsthed om sig selv, ville det være det samme som at den ikke eksisterede. Hvis den havde sin individualitet, var den da fremadskridende eller stationær? I begge tilfælde må man spørge, på hvilket udviklingstrin den befandt sig, da den forenedes med legemet? Ved at følge den populære tro og antage, at sjælen fødes samtidig med legemet eller - hvad der kommer ud på ét - at den forud for sin inkarnation kun har haft ringe evner, så må vi fremsætte følgende spørgsmål:

1. Hvorfor udviser sjælen tilbøjeligheder, som er så helt forskellige fra de ideer, som er udviklet gennem opdragelsen?
2. Hvorfra stammer nogle børns bemærkelsesværdige og meget tidligt udviklede talent for en kunstretning eller videnskab,

medens andre hele livet igennem forbliver underlegne eller middelmådige?

3. Hvorfra kommer de ideer eller intuitioner, som er medfødt hos nogle, men ikke hos andre?

4. Hvorfra kommer nogle børns tidlige instinkter for laster eller dyder og medfødte følelser af værdighed eller underlødighed, som står i modsætning til de forhold, hvorunder de er født?

5. Hvorfor udvikler nogle mennesker sig mere end andre, uanset opdragelsen?

6. Hvorfor findes der uciviliserede mennesker og hvorfor civiliserede? Hvis I tager et barn fra moderbrystet hos et naturfolk og lader det opdrage i vore bedste uddannelsesinstitutioner, kan I så udvikle dette barn til en Laplace eller en Newton?

Vi spørger nu, hvilken filosofi eller teosofi, der formår at løse disse problemer? Enten er sjælene lige eller ulige fra fødslen af. Herom er der ingen tvivl. Hvis sjælene er lige, hvorfra kommer så disse forskellige anlæg? Kan man sige, at det afhænger af organismen? Men da er det den mest afskyelige og umoralske lære. Mennesket er da kun en maskine, et legetøj for materien. Det bærer ikke længere ansvar for sine handlinger, men kan lægge skylden for sine dårlige handlinger på sine fysiske ufuldkommenheder.

Hvis sjælene er ulige, så er det fordi Gud har skabt dem således. Men hvorfor findes der en medfødt overlegenhed til fordel for den enkelte? Er denne partiskhed i overensstemmelse med Guds retfærdighed og den samme kærlighed, som Han omfatter alle sine skabninger med?

Hvis vi derimod antager, at mennesket har gennemgået en uafbrudt række af tidligere, fremadskridende eksistenser, så er

alt forklaret. Menneskerne medbringer fra fødslen en intuition om, hvad de allerede forud har erhvervet sig. De er mere eller mindre fremskredne ifølge det antal af liv de har tilbagelagt og ifølge deres kortere eller længere afstand fra deres udgangspunkt, ganske som enhver i en forsamling af individer i alle aldre vil være nået til den udvikling, som står i forhold til antallet af individets leveår. De successive eksistenser vil for sjælens liv være, hvad årene er for legemets liv. Forestil dig, at du står foran en forsamling af tusinde individer i alderen 1 til 80 år, og at et slør dækker alle tilbagelagte dage, så du i din uvidenhed tror, at de alle er født på samme dag. Da vil du naturligvis spørge dig selv, hvordan det kan gå til, at nogle er store og andre små, nogle gamle og andre unge, nogle kløgtige og andre uvidende. Men når så sløret, som skjuler fortiden, begynder at løfte sig, og du forstår, at de har levet kortere eller længere tid, da vil det hele være klart for dig. Gud har i sin retfærdighed ikke skabt mere eller mindre fuldkomne sjæle. Netop ved at tillade os en række fortløbende liv forekommer de uligheder, som vi ser, ikke at være i modstrid med selv den strengeste retfærdighed, for det vi ser er kun det nuværende og ikke det forbigangne. Hviler dette ræsonnement på et forudfattet system eller på en grundløs formodning? Nej, vi går ud fra et bestemt og uimodsigeligt faktum: Uligheden i evner og i den intellektuelle og moralske udvikling. Og da ser vi, at dette faktum ikke er blevet forklaret af nogen af de mange fremsatte teorier, medens derimod forklaringen er simpel, naturlig og logisk ved en anden teori. Er det nu klogt, at den som ikke forklarer, skal foretrækkes for den, som forklarer?

Hvad angår det sjette spørgsmål, så vil man måske sige, at naturmennesket nedstammer fra en underordnet race. Men da spørger vi på vores side, om naturmennesket er et menneske eller ikke. Hvis det er et menneske, hvorfor har Gud så berøvet det og dets race de privilegier, som han har givet den kaukasiske race?

Hvis naturmennesket ikke er et menneske, hvorfor søger man da at kristne det? Den spiritistiske lære er mere vidtfavnende end det. For denne lære findes der ikke forskellige mennesker, men kun mennesker, hvis ånd er mere eller mindre forfinet og modtagelig for fremskridt. Stemmer dette ikke bedre med Guds retfærdighed?

Vi har nu betragtet sjælen både i dens fortid og i dens nutid. Hvis vi nu betragter den i dens fremtid, vil vi støde på de samme vanskeligheder.

1. Hvis vores nuværende liv alene skal bestemme vores fremtidige skæbne, hvordan bliver så det uciviliserede og det civiliserede menneskes respektive stilling i fremtiden? Vil de være på samme niveau, eller vil der være en forskel i graden af deres evige lyksalighed?
2. Har det menneske, som gennem hele livet har arbejdet på sin moralske og intellektuelle forbedring, samme rang som det menneske, der er forblevet på et lavere trin, om ikke ved egen fejl, så måske fordi det hverken har haft tid til eller mulighed for at forbedre sig?
3. Skal et menneske, som handler forkert fordi det ikke har haft adgang til oplysning, straffes for følgerne af sin handling, som måske er uoverlagt?
4. Vi arbejder på at oplyse, moralisere og civilisere menneskene. Men for hvert menneske man oplyser, er der millioner som dør, uden at lyset har kunnet trænge igennem til dem. Hvad er deres skæbne? Anses de for forbrydere? Hvis ikke, fortjener de så samme rang som de oplyste?
5. Hvilken skæbne får små børn, som dør i en så tidlig alder, at de hverken har gjort godt eller ondt? Hvis de placeres blandt

de udvalgte, hvorfor skal de da begunstiges uden at have gjort sig fortjent til det? Ved hvilket privilegium fritages de for det jordiske livs genvordigheder?

Findes der en lære, som kan løse disse spørgsmål? Ja, hvis vi indrømmer muligheden af flere fortløbende liv, da finder alt sin forklaring som er overensstemmende med Guds retfærdighed. Hvad man ikke kan gøre i det ene liv, gør man i et andet. På den måde undslipper ingen fremskridtets lov som går ud på, at enhver vil blive belønnet i forhold til sin virkelige fortjeneste, og at ingen er udelukket fra den højeste lykke, som man kan stræbe efter uanset de hindringer man møder på sin vej.

Disse og utallige andre spørgsmål kan stilles i det uendelige, for de psykologiske og moralske problemer, som alene kan løses ved den fortløbende række af mangfoldige liv, er utallige. Vi har begrænset os til de mest almindelige.

Men, vil nogle nu indvende, læren om reinkarnation er ikke accepteret af kirken. Det ville være at kuldkaste religionen! Det er ikke vores hensigt at diskutere dette spørgsmål. Det er tilstrækkeligt at have bevist, at læren i højeste grad er moralsk og fornuftig. Altså, hvad der er moralsk og fornuftigt, kan ikke være stridende mod en religion, som proklamerer Gud som den højeste godhed og visdom.

Hvad var der mon sket med religionen, hvis den, stik imod den almindelige opfattelse og videnskabelige beviser, stædigt havde fortsat med at bandlyse enhver, som erkendte, at det var Solen - og ikke Jorden - der bevægede sig, eller at Gud nok ikke havde skabt verden på 6 dage? Hvilken tiltro og autoritet kunne en religion opnå hos et oplyst folkeslag, hvis den fortsat byggede på åbenbare vildfarelser? Så snart beviserne fremtrådte tydeligt, har også kirken klogeligt anerkendt de nye tanker. Hvis det er bevist, at nogle fakta er uforenelige med religionen, og hvis enkelte punkter i Bibelen og i kristendommens dogmer kun kan forklares ved reinkarnation, så må man

indrømme, at modstanden mod læren om reinkarnationen ikke kan fastholdes.

Senere hen vil vi vise, at religionen ikke tager større skade af en accept af læren om reinkarnation, end den gjorde ved opdagelsen af Jordens rotation om Solen og de mange geologiske tidsaldre, som i første øjeblik syntes at stride mod den hellige skrift. Reinkarnationens princip fremgår i øvrigt adskillige steder i Bibelen og findes endog udtrykkelig formuleret i Evangelierne.

Da Jesus steg ned fra bjerget (efter transfigurationen) gav han disciplene denne befaling: Tal ikke til nogen om det som I her har set, før menneskets søn er opstået fra de døde. Disciplene spurgte ham da: Hvorfor siger da de skriftkloge, at Elias skal komme før Messias? Jesus svarede dem: Det er sandt, at Elias skal komme og genoprette alt. Men Elias har allerede været her. Folk forstod ikke, at det var ham. Derfor har de ladet ham lide, og på samme måde vil de også dræbe Menneskesønnen. Da forstod disciplene, at det var Johannes Døber, Jesus talte om. (Matthæus, kap. XVII).

Eftersom Johannes Døber var Elias, så har Elias ånd eller sjæl været inkarneret i Johannes Døbers legeme.

Hvad enten vi accepterer reinkarnationen eller afviser den, så må vi dog underkaste os den, hvis den eksisterer. Det vigtigste er, at åndernes undervisning er af en ophøjet kristelig natur. Den støtter sig på sjælens udødelighed, på kommende straffe og belønninger, på Guds retfærdighed, på menneskernes frie vilje, på Kristi moral, og derfor er den ikke anti-religiøs.

Vi har ræsonneret uafhængigt af al spiritistisk undervisning, som jo ikke har nogen autoritet i visse kredse. Når vi med mange andre deler den anskuelse, at der findes flere liv, så er det ikke kun fordi undervisningen er givet os af ånderne, men fordi den forekommer os at være mest logisk, og at den alene formår at opklare hidtil uløste spørgsmål.

Hvis læren om reinkarnation var kommet til os fra en al-

mindelig dødelig, ville vi alligevel have adopteret den og uden større betænkelighed givet slip på vores egne ideer. Fra det øjeblik at en vildfarelse er bevist, har selvoptagetheden mere at tabe end at vinde, hvis man stivnakket klamrer sig til en falsk opfattelse. På samme måde ville vi have tilbagevist tanken om reinkarnation, uagtet den kom fra ånderne, hvis vi havde ment, at den stred mod fornuften, ligesom vi har tilbagevist flere andre tanker. Erfaring har lært os, at man ikke blindt må tro på alt, hvad der kommer fra ånderne. Ikke mere, end hvad der kommer fra mennesker.

Den fornemmeste berettigelse af læren om reinkarnation er i vores øjne, at den frem for alt er logisk, og at den dernæst er bekræftet ved positive og så at sige materielle kendsgerninger, som er åbenlyse for enhver, der gør sig den umage at iagttage dem opmærksomt og vedholdende. Det er således kendsgerninger, der overvinder enhver tvivl om læren om reinkarnation. Når disse kendsgerninger er blevet almindeligt udbredt, ligesom kendsgerningerne om Jordens skabelse og rotation om Solen, da må man bøje sig for virkeligheden, og opponenterne må selv bære ansvaret for deres modstand.

Lad os derfor opsummere, at kun læren om flere liv kan forklare det uforklarlige; at den på en gang er fuld af trøst og i overensstemmelse med den strengeste retfærdighed; og at den er det frelsende anker, som Gud i sin barmhjertighed har givet mennesket.

Selv Jesu ord kan ikke efterlade tvivl om dette punkt. Se her, hvad Johannes' Evangelium siger, kapitel III:

3. Jesus svarer Nikodemus: "Sandelig, sandelig siger jeg dig: Det er kun hvis et menneske bliver født igen, at det kan komme ind i Guds rige."

4. Nikodemus udbryder: "Hvordan kan et voksent menneske

fødes igen? Kan det vende tilbage til sit moders liv for at blive født på ny?”

5. Jesus svarer: ”Sandelig, sandelig siger jeg dig: Hvis et menneske ikke fødes af både vand og ånd, kan det ikke komme ind i Guds rige. Hvad der er født af kød er kød, og hvad der er født af ånd, er ånd. Du skal ikke forundres over, hvad jeg har sagt. Det er nødvendigt, at I fødes igen.” (Se afsnit 1010 om Kødets opstandelse).

KAPITEL 6

Det åndelige liv

1. *Omvandrende ånder* – 2. *Midlertidige verdener* – 3. *Åndernes forestillinger, fornemmelser og lidelser* – 4. *Teoretiske studier om åndernes fornemmelser* – 5. *Valg af prøvelser* – 6. *Forholdet mellem ånderne* – 7. *Sympatier og antipatier mellem ånder*
8. *Erindring om det fysiske liv* – 9. *Ihukommelse af de døde.*
Begravelse

Omvandrende ånder

223. Inkarnerer sjælen sig umiddelbart efter sin adskillelse fra legemet?

”Undertiden umiddelbart derefter, men som oftest efter kortere eller længere tid. I de højere verdener foregår reinkarnationen næsten altid umiddelbart, da det legemlige stof her er mere æterisk, og derfor bevarer ånden næsten alle sine åndelige evner også i inkarneret tilstand. Dens normale tilstand er som tilstanden hos jeres klarsynede somnambuler.”

224. Hvordan er sjælens tilstand i tidsrummet mellem inkarnationerne?

”Den omvandrende ånds, som stræber hen imod sin nye, forventede bestemmelse.”

224a. Hvor længe varer den omvandrende tilstand?

”Fra nogle timer til nogle tusinde århundreder. Der findes ingen bestemt grænse for den omvandrende tilstand, der kan vare længe, men dog aldrig er evig. Ånden vil altid før eller senere kunne begynde en ny tilværelse, som gør det muligt for den at udrense dens fejltagelser i forudgående liv.”

224b. Er varigheden af den omvandrende tilstand underlagt åndens vilje, eller kan den pålægges som en udsoning?

”Det er en konsekvens af dens frie vilje. Ånderne ved godt, hvad de gør. Gud pålægger nogle ånder en forlængelse af den omvandrende tilstand som en straf. Andre ånder ønsker selv at få den forlænget for at fortsætte studier, som kan foretages mere effektivt i åndelig tilstand.”

225. Er den omvandrende tilstand et tegn på åndens lave standpunkt?

”Nej, der findes omvandrende ånder af alle grader. Vi har sagt, at inkarnationen er en midlertidig tilstand. I normal tilstand er ånden frigjort for materien.”

226. Kan man sige, at alle ånder som ikke er inkarnerede er omvandrende?

”Ja, de ånder som skal reinkarneres. Men de rene ånder, som har nået fuldkommenhed, er ikke omvandrende. Deres tilstand er definitiv.”

I forhold til åndernes egenskaber tilhører de forskellige rangtrin eller grader, som de går igennem efterhånden som de renses.

Deres tilstand kan inddeles i 3 kategorier: 1. Inkarnerede, dvs. forenet med legemet; 2. Omvandrende, dvs. befriet fra det materielle legeme og afventende en ny inkarnation til deres forbedring; 3. Rene ånder, dvs. fuldkomne og uden behov for videre inkarnation.

227. Hvordan får ånderne erfaring og kundskaber, vel ikke på samme måde som os?

”De gennemgår deres fortid og søger at hæve sig op på et højere udviklingsstrin. De ser og iagttager, hvad der sker på de steder, de drager igennem. De lytter til de oplyste menneskers samtaler og råd fra de ånder der er dem overlegne, og det giver dem tanker som før var fremmede for dem.”

228. Beholder ånderne nogle af de menneskelige lidenskaber?

”Idet de højere ånder taber deres legemlige hylster, efterlader de deres dårlige lidenskaber og beholder kun de gode, men de underordnede ånder holder fast på det jordiske livs lidenskaber. Ellers ville de høre til de overordnede ånder.”

229. Hvorfor lader ånderne ikke deres dårlige lidenskaber blive tilbage på Jorden, når de forlader den, da de jo indser det fordærvelige i dem?

”Der er i jeres verden mennesker, som f.eks. er meget misundelige. Tror du, at de overvinder deres dårlige egenskaber, straks de forlader denne verden? Efter afskeden med det jordiske liv, indhyles ånderne - især de, der har haft stærkt udprægede lidenskaber - i en slags atmosfære, som bevarer deres dårlige egenskaber. Ånden er ikke helt befriet, og det er kun lejlighedsvist, at den får glimt af sandheden som viser den vejen frem.”

230. Gør ånden fremskridt i sin omvandrende tilstand?

”Den kan forbedre sig meget, ganske som den vil og ønsker det, men det er i den legemlige tilværelse, at den kan gøre brug af de nye ideer den har erhvervet sig.”

231. Er de omvandrende ånder lykkelige eller ulykkelige?

”Både og, alt efter fortjeneste. De lider under de lidenskaber de har bevaret, eller også er de lykkelige, fordi de er mere frigjort fra materien. Ånden ser i sin omvandrende tilstand, hvad den mangler for at blive lykkelig, og da søger den midler til at opnå lykken, men det tillades den ikke altid at reinkarnere, når den ønsker det, og det er således en straf.”

232. Kan omvandrende ånder besøge alle verdener?

”Under visse betingelser. Når ånden har forladt legemet, er den ikke helt frigjort fra materien. Den tilhører stadig den ver-

den, hvori den har levet eller en verden under samme forhold, med mindre den i sin levetid har forbedret sig, hvad der jo er målet for dens stræben. Ellers vil den aldrig opnå fuldkommenheden. Den kan imidlertid besøge enkelte højere verdener, men den er der da som en fremmed og kan kun se et glimt af dem. Men hvad den ser, giver den lyst til at forbedre sig, så den kan blive værdig til disse verdener lyksalighed og til engang at bebo dem.”

233. Kommer de allerede lutrede ånder til de underordnede verdener?

”De kommer der ofte, især for at støtte disse verdener fremgang. Uden de lutrede ånder ville disse verdener blive ganske overladt til sig selv, uden ledere til at styre dem.”

Midlertidige verdener

234. Eksisterer der, som det er sagt, verdener, som tjener ånderne som mellemstationer eller hvilesteder?

”Ja, der findes verdener, som er særskilt bestemt for omvandrende væsener. En slags bivuakker eller lejrpladser, hvor de midlertidigt kan opholde sig og hvile sig efter en trættende omvandrende tilstand. Disse verdener er mellemposter for andre verdener af en anden orden, som svarer til naturen hos de ånder, som skal bo der, og de nyder da et større eller mindre velvære.”

234a. Kan de ånder, som bebor disse verdener, forlade dem, når de vil?

”Ja, de ånder, som befinder sig i disse verdener, kan forlade dem for at gå til et andet bestemmelsessted. Forestil dig en flok trækfugle, som slår sig ned på en ø og samler kræfter til at nå deres mål.”

235. Skrider ånderne fremad under disse stationære ophold i de midlertidige verdener?

"Javist. De som samles på denne måde, gør det for at lære og for lettere at opnå tilladelse til at komme til højere verdener, hvor de kan udvikle sig yderligere mod fuldkommenhed, som er deres mål."

236. Er disse midlertidige verdener ved deres specielle natur bestemt til altid at modtage de omvandrende ånder?

"Nej, deres stilling i verdenernes hierarki er kun temporær."

236a. Er de samtidig beboet af legemlige væsener?

"Nej, deres natur er gold. De der bor der, trænger ikke til noget."

236b. Er denne goldhed permanent og et resultat af verdenernes specielle natur?

"Nej, goldheden er en overgangsperiode."

236c. Disse verdener må således være blottede for al naturskønhed?

"Naturen er her præget af en uendelig skønhed, som ikke er mindre beundringsværdig end den, som I på Jorden betegner som naturskønhed."

236d. Da disse verdeneres beskaffenhed er forbigående, så bliver måske også vores Jord engang som dem?

"Den har været det."

236e. Hvornår?

"Under dens skabelse."

I naturen er intet unyttigt. Alting har et formål og en bestemmelse. Intet er tomt, alt er beboet. Der er liv overalt. I den lange række af århundreder forud for menneskets tilsynekomst på Jorden, un-

der de langvarige overgangsperioder, som har efterladt deres spor i de geologiske lag, ja endog før de første organiske væseners dannelse på denne uformelige masse, i dette ufrugtbare kaos, hvor elementerne var sammenblandede, selv da var livet tilstede. Væsener som hverken havde vores behov eller vores fysiske fornemmelser, fandt der et tilflugtssted. Gud har villet, at Jorden, selv i denne ufuldkomne tilstand, skulle være nyttig for noget. Hvem vil derfor vove at sige, at imellem disse milliarder af verdener, som cirkulerer i det uendelige rum, har en eneste, en af de mindste, som fortaber sig i mængden, det eksklusive privilegium, at være befolket? Til hvad nytte er så de andre planeter? Har Gud kun skabt dem til lyse for os på nattehimlen?

Det er en så absurd tanke og helt i modstrid med den visdom, som fremgår af alt Hans værk. Så umulig at gå ind på, når man forestiller sig alle de verdener, som er usynlige for os. Ingen kan bestride, at den idé, at verdener, som endnu er uegnede til det materielle liv, men som alligevel er opfyldt af levende væsener tilpasset til disse forhold, er noget så stort, så sublimt, at man muligvis her kan søge løsningen på mere end et problem.

Åndernes forestillinger, fornemmelser og lidelser

237. Bevarer ånden efter sin overgang til åndeverdenen samme opfattelse som i sin legemlige tilstand?

”Ja, og tilmed andre, som den ikke havde, fordi dens legeme tilslørede dem. Intelligensen er åndens attribut, men den manifesterer sig først helt frit, når den ikke hindres af legemets lænker.”

238. Er åndens begreber og kundskaber ubegrænsede? Med andre ord: ved den alting?

”Jo mere de nærmer sig fuldkommenhed, jo mere ved de. Hvis de er højtudviklede ånder, så ved de meget. De lavere ånder er mere eller mindre uvidende om alt.”

239. Kender ånderne altings princip?

”Det afhænger af deres rang og renhed. De lavere ånder er ikke mere vidende end menneskerne.”

240. Har ånderne samme begreb om tid som os?

”Nej, og det er grunden til, at I ikke altid forstår os, når man skal bestemme datoer og tidspunkter.”

Ånderne lever uden for det, som vi forstår ved tid. Tiden udslettes så at sige for dem, og århundreder, der er så lange for os, er for dem kun øjeblikke som forsvinder i evigheden, ligesom jordoverfladens ujævnheder udslettes og forsvinder for dem, som ser dem ovenfra.

241. Har ånderne en klarere og rigtigere opfattelse af nutiden end os?

”Omtrent ligesom den der ser klart, har en rigtigere opfattelse af tingene end den blinde. Ånderne ser det, som I ikke ser. De dømmes således anderledes end jer men, vi gentager, alt dette afhænger af deres udviklingsgrad.”

242. Hvordan får ånderne kendskab til fortiden, og er denne kendskab uindskrænket hos dem?

”Når vi beskæftiger os med fortiden, oplever vi den som nutid, ligesom når du genkalder dig noget, som har gjort indtryk på dig i dit nuværende jordiske liv. Dog med den forskel, at da vi ikke længere har det materielle slør, som dækker din intelligens, så husker vi ting, som er udslettet hos dig. Men ånderne er ikke vidende om alt. De ved således ikke, hvordan de er blevet til.”

243. Har ånderne kendskab til fremtiden?

”Det afhænger atter af deres fuldkommenhed. Ofte har de kun en anelse om den, men det er dem ikke altid tilladt at åbenbare den. Ånden ser fremtiden klarere, efterhånden som den nærmer sig til Gud. Efter døden ser og opfatter sjælen med et

blik sine tilbagelagte vandringer, men den kan ikke se, hvad Gud slører for den. For at kunne se det må den have opnået en forening med Gud, efter mangfoldige eksistenser.”

243.a Har de ånder, som har nået den absolutte fuldkommenhed, et komplet kendskab til fremtiden?

”Fuldkommenhed er ikke ordet, for Gud alene er den højeste fuldkommenhed, og ingen kan ligne Ham.”

244. Kan ånderne se Gud?

”Kun de højeste ånder ser og forstår Ham. De underordnede ånder føler og aner Ham.”

244a. Når en underordnet ånd siger, at Gud forbyder eller tillader den noget, hvordan ved den da, at det kommer fra Ham?

”Den ser ikke Gud, men den føler Hans almagt, og når noget ikke må gøres eller siges, fornemmer ånden det som en intuition, som et usynligt varsel, som forbyder den at gøre det. Har I ikke selv forudfølelser, som er hemmelige advarsler for jer, om at gøre eller ikke at gøre noget? Sådan er det også med os, kun i forhøjet grad, for du må forstå, at da åndernes væsen er mere subtilt end jeres, så kan de også bedre modtage de guddommelige påmindelser.”

244b. Kommer disse ordrer direkte fra Gud eller ved andre ånders mellemkomst?

”De kommer ikke direkte fra Gud. For at kunne meddele sig til Ham må man være værdig dertil. Gud overfører sine ordrer ved ånder, som står højere i fuldkommenhed og visdom.”

245. Er åndernes syn begrænset ligesom hos menneskerne?

”Nej, det er en del af deres væsen.”

246. Behøver ånderne lyset for at se?

”De er i sig selv seende og behøver ikke andet lys. For dem findes der intet andet mørke end det, hvori de kan befinde sig for deres udsonings skyld.”

247. Behøver ånderne at flytte sig for at kunne iagttage to forskellige punkter? Kan de f.eks. samtidig iagttage begge klodens halvkugler?

”Da ånden bevæger sig med tankens hastighed, kan man sige, at den ser alt samtidig. Dens tanke kan udstråle og på samme tid belyse flere forskellige punkter, men denne evne afhænger af dens renhed. Jo mindre ren den er, desto mere er dens syn begrænset. Det er alene de højere ånder, som kan omfatte alt med et blik.”

Synsevnen hos ånderne er en egenskab der ligger i deres natur. Den optager hele deres væsen ligesom lyset optager alle dele af et lysende legeme. Den er en slags gennemgående klarhed, som på engang omfatter rum, tid og ting, og som der hverken findes mørke eller materielle hindringer for. Man forstår, at det nødvendigvis må være sådan. Hos mennesket dannes synet gennem et organ der behøver lys for at fungere. Uden lys ville det være i mørke. Hos ånden, hvis synsevne er et attribut, fri for al ydre årsag, er synet uafhængig af lyset. (Se afsnit 92 om allestedsnærværelse).

248. Ser ånden genstande ligeså klart som os?

”Klarere, for dens syn gennemtrænger alt det jeres ikke kan. Intet fordunkler det.”

249. Opfatter ånderne lyd?

”Ja, og det langt stærkere end jeres begrænsede sanser.”

249a. Er evnen til at høre en del af deres væsen ligesom synsevnen?

”Alle opfattelsesevner er åndens attributter. De tilhører dens

væsen. Når ånden ikklædes et materielt legeme, sanser den kun gennem kroppens organer, men i fri tilstand er sanserne ubegrænsede.”

250. Er det muligt for ånden at unddrage sig sin opfattelsesevne, når den nu er et åndeligt attribut?

”Ånden ser og hører kun, hvad den vil. Dette gælder især de højere ånder. De ufuldkomne ånder hører og ser ofte mod deres vilje det, som kan tjene til deres forbedring.”

251. Er ånderne modtagelige for musik?

”Taler du om jeres musik? Hvad er den mod den himmelske musik? Og mod den harmoni, som intet på Jorden kan give jer nogen forestilling om? Den jordiske musik er som kattejammer i forhold til den yndigste himmelske melodi. Imidlertid kan de lavere ånder fornemme en vis glæde ved at høre jeres musik, fordi de endnu ikke kan opfatte den mere sublime. Musikken er for ånderne et uendeligt trylteri på grund af deres sensitive og meget udviklede egenskaber. Jeg mener her den himmelske musik, som er indbegrebet af alt, hvad den åndelige fantasi kan forestille sig af skønt og smeltende.”

252. Er ånderne modtagelige for naturens skønhed?

”Klodernes naturskønheder er så forskellige, at man langt fra kender dem alle. Ja, de skatter denne skønhed efter deres evne til at nyde og forstå den. For de højere ånder findes der skønhed, hvis totalindtryk så at sige udsletter de enkelte detaljer.”

253. Kender ånderne vores behov og vores fysiske lidelser?

”De kender dem, fordi de har gennemgået dem, men de føler dem ikke fysisk som jer. De er ånder.”

254. Kan ånderne blive trætte og have behov for hvile?

”Sådan som I forstår det, kan de ikke blive trætte. De har ikke

som jer behov for fysisk hvile, da de ikke har organer, hvis kræfter trænger til fornyelse. Ånden hviler i den forstand, at den ikke er i konstant aktivitet. Ånden handler ikke fysisk. Dens virksomhed er udelukkende intellektuel, og dens hvile er udelukkende moralsk. Det vil sige, at der er øjeblikke, hvor dens tanke er mindre aktiv, og ikke er rettet mod en et bestemt objekt. Dette er en fuldkommen hvile, men den kan ikke sammenlignes med den hvile, som et legeme trænger til. Den slags anstrengelse, som ånderne kan fornemme, står i forhold til deres udviklingsgrad, for jo højere de stiger, jo mindre trænger de til hvile.”

255. Når en ånd siger, at den lider, af hvilken natur er så dens lidelse?

”Moralske kvaler, som er mere smertelige for den end fysiske lidelser.”

256. Hvorfor beklager ånderne sig da over at lide af kulde eller hede?

”En erindring, ofte ligeså smertelig som virkeligheden, om hvad de har udholdt mens de levede. Ofte er det en sammenligning som de, i mangel af bedre, benytter for at beskrive deres tilstand. Når de mindes deres legeme, har de en slags fornemmelse, omtrent som når man har taget sin frakke af, men stadig fornemmer at have den på.”

Teoretiske studier om åndernes fornemmelser

257. Legemet er smertens redskab og den umiddelbare årsag til smerte. Sjælen fornemmer smerten som en virkning. Den erindring, som smerten efterlader, kan være højst pinefuld uden at være fysisk. Således kan hverken kulde eller varme påvirke sjælen. Sjælen kan hverken fryse eller brænde. Men ser vi ikke ofte, hvordan erindringen om eller frygten for et fysisk

onde kan frembringe en realitetsvirkning og endog kan medføre døden? Vi ved, at amputerede personer kan føle smerte i det lem de har mistet. Det er dog ikke det manglende lem, som er sædet for smerten. Det er hjernen, som har bevaret indtrykket af smerten. Man kan derfor udlede, at sjælens lidelser efter døden kan have en lignende årsag. Et dybere studium af "perispriten", som spiller en så vigtig rolle i alle spiritistiske fænomener, som f.eks. de tågede eller håndgribelige materialisationer, åndens tilstand i dødsøjeblikket, dens så ofte forekommende idé om, at den stadig lever, det så gribende billede af selvmordere, af henrettede personer, af personer som har hengivet sig til materielle nydelser, og en mængde andre kendsgerninger bidrager til at belyse dette spørgsmål og har givet anledning til udtalelser, som vi her giver et resumé af.

Perispriten er det bånd, som forbinder ånden med legemet. Den dannes af den omgivende atmosfære, dvs. det universelle fluidum, og den indeholder på samme tid elektricitet, magnetisk fluidum og til en vis grad den inaktive materie. Man kan kalde perispriten for materiens kvintessens. Den er det organiske livs princip, men ikke det intellektuelle livs princip, eftersom det intellektuelle liv tilhører ånden. Perispriten er også kilden til fornemmelserne fra det ydre liv. I legemet kanaliseres disse fornemmelser gennem sanseorganerne. Er legemet tilintetgjort, sanser ånden fornemmelserne mere vagt. Således har nogle ånder udtalt, at de fortrinsvis lider i hoved eller fødder. Når perispriten er frigjort fra det døde legeme, kan man ikke sammenblande åndens fornemmelser med legemets, for de er ikke sammenlignelige. Selvom ånden er frigjort fra legemet, kan den godt lide, selvom den ikke fornemmer fysiske smerter, og det er heller ikke udelukkende en moralsk lidelse som f.eks. anger, eftersom ånden også kan klage over kulde og varme, selvom den ikke lider mere om vinteren end om sommeren. Vi har set ånder passere gennem flammer uden at føle noget. Temperaturen påvirker dem ikke. Åndens smertefornemmelse

er altså af en vag indre natur, som ånden ikke altid selv er klar over, fordi smerten ikke er lokaliseret og ikke har en ydre årsag. Smertefornemmelsen er mere en erindring end en virkelighed. Men erindringen kan være lige så pinefuld som virkeligheden. Ikke desto mindre kan åndens lidelser været mere end blot en erindring, som vi senere skal se.

Erfaringen viser os, at perispriten i dødsøjeblikket befrier sig gradvist fra legemet. I de første øjeblikke er ånden ikke selv klar over sin tilstand. Den ved ikke, at den er død. Den føler sig levende, og den ser sin krop, men begriber ikke, at den er adskilt fra den. Denne tilstand vedvarer, så længe der eksisterer et led mellem perispriten og legemet. En selvmorder sagde til os: "Nej, jeg er ikke død og dog føler jeg de gnavende orme." Nu vel! Ormene angreb selvfølgelig ikke perispriten, eller ånden selv, de angreb kun legemet. Men da perispriten ikke var fuldstændig adskilt fra kroppen, opstod der en slags moralske eftervirkninger, som overførte til perispriten en fornemmelse af, hvad der foregik i legemet. Eftervirkning er muligvis ikke det rette ord, da det kan referere til en udelukkende materiel virkning. Det var snarere synet af, hvad der skete i legemet, som stadig var forbundet med perispriten, som hos ånden frembragte en illusion, som den opfattede som virkelighed. Således var det ikke en erindring hos ånden, fordi dens legeme, mens det levede, ikke havde prøvet at blive fortæret af orme. Det var følelsen af noget der virkelig skete. Heraf ser man, hvilke konklusioner man kan drage af kendsgerningerne, når de iagttages opmærksomt og grundigt. Når legemet er levende modtager det de ydre indtryk og overfører dem til ånden ved perispritens mellemkomst, da perispriten sandsynligvis udgør det, som man kan kalde det neurale energi. Når legemet er dødt, føler det intet, da det hverken har ånd eller perisprit. Når perispriten befries fra legemet, har den kun en ubestemt og begrænset fornemmelse af legemet. Da perispriten i i virkeligheden kun overfører fornemmelser fra legemet til ånden, og da det kun er

ånden, der med sin bevidsthed opfatter legemets fornemmelser, så følger heraf, at hvis perispriten kunne eksistere uden ånd, så ville den ikke mere kunne føle legemet, hvis det er dødt, ligesom ånden ikke ville kunne føle nogen form for smerte, hvis den ingen perisprit havde, og det er netop tilfældet med de fuldkomne lutrede ånder. Vi ved, at jo mere ånderne lutres, desto mere æterisk bliver perisprитens bestanddele. Den materielle indflydelse aftager altså med åndens fremskridt, samtidig med at perispriten selv får en lettere substans.

Men, vil man sige, de behagelige såvel som de ubehagelige fornemmelser forplantes til ånden gennem perispriten. Hvis altså den rene ånd er uimodtagelig for de behagelige fornemmelser, må den også være uimodtagelige for de ubehagelige fornemmelser. Ja, sådan forholder det sig utvivlsomt, for så vidt angår de fornemmelser der hidrører fra de kendte materielle genstande. Vores musikinstrumenters klang, blomsters vellugt, gør intet indtryk på den højtudviklede ånd, og dog er den i besiddelse af indre fornemmelser af en så ubeskrivelig herlighed, at vi ikke kan gøre os nogen forestilling derom. Vores situation kan her sammenlignes med den blindfødtes fornemmelse af lyset. Vi ved, at sådanne fornemmelser eksisterer, men vores videnskab er utilstrækkelig til at forklare deres natur eller hvordan de opstår. Vi ved at ånderne besidder evne til iagttagelse, fornemmelse, hørelse, syn, som er hele deres væsens attributter, og ikke som hos mennesket blot en del af væsenet. Men vi spørger atter, ved hvilket mellemlid virker disse evner? Se, det er det som vi ikke ved. Selv ånderne kan ikke forklare det for os, fordi vores sprog ikke kan udtrykke de ideer, som går over vores forstand, ikke mere end et naturfolks sprog kan beskrive vores kunstarter, vores videnskaber og filosofiske doktriner.

Når vi siger, at ånderne er uimodtagelige for materielle indtryk, taler vi om de meget ophøjede ånder, hvis æteriske hylster ikke har noget sidestykke på Jorden. Det samme er ikke

tilfældet med de ånder, hvis perisprit er af en tættere substans. Disse ånder fornemmer vores lyde og dufte, men ikke på en så afgrænset måde, som da de var inkarnerede. Man kan sige, at de molekylære vibrationer føles gennem hele deres væsen og i deres sanseindtryks centrum, som er ånden selv, omend på en anderledes måde og muligvis også med et anderledes udtryk. De hører lyden af vores stemme, men forstår os kun ved hjælp af vores ord, og endnu ikke kun gennem tankens forplantning. Åndens skarpsindighed bliver stærkere, efterhånden som den bliver mere immateriel. Åndens syn er uafhængig af lyset. Synsevnen er sjælens væsentlige attribut. Der findes intet mørke for den, men lyset er stærkere og mere gennemtrængende hos de mest lutrede ånder. Sjælen eller ånden besidder således i sig selv alle iagttagelsesevner, hvorimod indtrykkene i vores fysiske liv opfattes gennem vores grove sanseorganer. I det oversanselige liv genvinder ånden gradvis evnernes styrke, efterhånden som perispriten bliver mere klar og æterisk.

Dette halvmaterielle hylster, som dannes af den omgivende sfære, varierer med de forskellige verdners natur.

Ved overgang fra en verden til en anden, skifter ånderne klædning, ligesom vi skifter tøj ved overgang fra sommer til vinter, eller fra pol til ækvator. Når de højeste ånder kommer til os, iklæder de sig den jordiske perisprit, og fra det øjeblik er deres opfattelse af samme art som vores almindelige ånders. Men alle lavere som højere ånder forstår og føler kun det, som de vil forstå og føle. Uden at have sanseorganer, kan de dog øge eller dæmpe deres iagttagelsesevner. Der er kun en ting, som de tvinges til at høre, og det er de gode ånders råd. Deres syn er altid virksomt, men de kan indbyrdes gøre sig usynlige for hinanden. Efter den rang de indtager, kan de skjule sig for dem som står under dem, men ikke for dem som står over dem.

I de første øjeblikke efter døden er åndens syn altid uklart og konfust. Efterhånden som ånden frigøres, ser den gradvis mere klart og kan opnå samme synsstyrke, som mens den le-

vede, og det uafhængigt af dens evne til at se gennem tætte materielle legemer. Åndens opfattelse af det uendelige rum, af fremtid og fortid afhænger af den grad af renhed og højhed den er nået til.

Hele denne teori er ikke videre beroligende. Vi troede, at når vi engang var befriet for vores grove hylster, som er redskab for vores smerter, så ville vi ikke lide mere. Men nu erfarer vi, at vi stadig skal lide på den ene eller den anden måde. Ak ja! Vi kan endnu komme til at lide meget og længe, men vi kan også blive fritaget for lidelsen og det lige fra det øjeblik, vi forlader vores jordiske liv.

De jordiske lidelser er undertiden uafhængige af os, men vores mangler er også konsekvenser af vores vilje. Går man tilbage til kilden, vil man se, at den største del af vores lidelser skyldes årsager, som vi kunne have undgået. Hvor mange onder og skrøbeligheder skyldes ikke menneskets udskejelser, ambitioner og lidenskaber? Det menneske som har levet mådeholdent og uden at misbruge noget, som har haft smag for det enkle liv og været beskeden i sine ønsker, kan spare sig for mange bekymringer.

Sådan forholder det sig også for ånden. De lidelser som ånden gennemgår er altid konsekvenser af dens livsførelse på Jorden. Den har ganske vist ikke længere podagra og reumatisme, men den har mange andre plager. Vi har set, at dens lidelser er resultater af de bånd, som endnu binder den til materien, og at jo mere den befries fra materiens indflydelse, og jo mindre materiel den bliver, desto færre pinefulde fornemmelser har den. Nu vel, det afhænger af den selv at frigøre sig fra materiens indflydelse allerede i det jordiske liv. Den har sin frie vilje og kan selv vælge, hvad den bør gøre eller ikke gøre. Lad den styre sine dyriske lidenskaber, hverken hade, misunde, være skinsyg eller hovmodig. Lad den ikke beherskes af egoisme. Lad den lutre sin sjæl gennem gode følelser. Lad den leve for det gode, og lad den ikke sætte større pris på denne

Det åndelige liv

verdens goder, end de fortjener. Da er den, selv i det legemlige hylster, allerede lutret og allerede frigjort fra materien, og når den forlader dette hylster, da påvirkes den ikke deraf. De fysiske smerter den har udstået efterlader ingen smertelig erindring. De efterlader intet ubehageligt indtryk, fordi det kun er legemet, ikke sjælen, som de har berørt. Ånden er lykkelig ved at være befriet, og dens rene samvittighed redder den også fra moralske kvaler.

Vi har adspurgte tusinder af ånder, som har tilhørt alle samfundets rangklasser og alle sociale stillinger. Vi har efterforsket alle perioder i deres åndelige liv, lige fra det øjeblik de forlod deres legeme. Vi har fulgt dem skridt for skridt i livet hinsides graven for at kunne iagttage forandringerne i deres ideer og fornemmelser, og hvad det angår, så er det de mest jævne ånder, som har forsynet os med de mest værdifulde studieemner. Nu vel! Vi har altid set, at lidelserne afhænger af livsførelsen, som altså har sine konsekvenser, og at den nye tilværelse hinsides graven kan blive en kilde til usigelig lykke for dem, som har fulgt den gode vej. Heraf følger, at de som lider selv er skyld i det, og at de lige såvel i denne som i den anden verden kun har sig selv at takke for det.

Valg af prøvelser

258. Har ånden, mens den befinder sig i sin omvandrede tilstand, bevidsthed og viden om de udfordringer, den skal møde i sit næste fysiske liv?

”Den vælger selv hvilke prøvelser den skal gennemgå. Det er deri dens frie vilje består.”

258a. Det er altså ikke Gud, som pålægger den livets besværligheder som revselse?

”Der sker intet uden Guds tilladelse, for det er Ham, som er ophav til alle de love, som styrer universet. Spørg derfor, hvor-

for han har udformet loven således og ikke anderledes. Ved at give ånden valgfrihed, overlader han hele ansvaret og konsekvenserne for dens handlinger til ånden selv. Intet lægger sig hindrende i vejen for dens fremtid. Den gode såvel som den dårlige vej står åben for ånden. Og hvis den ligger under for fristelserne, har den stadig den trøst tilbage, at Gud i sin godhed giver den frihed til i et senere liv at rette op på de handlinger, hvor den fejlede.

Man må i øvrigt skelne mellem det, som sker ifølge Guds vilje, og det som er menneskets eget værk. Hvis en fare truer dig, så er det ikke dig, som har skabt denne fare, det er Gud, men du kan vælge at udsætte dig for den, fordi du deri ser et middel til din fremgang, og Gud tillader det.”

259. Hvis ånden kan vælge, hvilken slags prøvelse den skal underkastes, kan den da forudse alle de genvordigheder, som den skal udstå, og som den således selv har valgt?

”Alle er ikke ordet, for I har ikke valgt eller forudset i de mindste detaljer enhver ting, som møder jer i livet. I har valgt prøvelsens beskaffenhed, mens prøvens detaljer er en konsekvens af situationen og ofte af jeres egne handlinger. Hvis ånden f.eks. har ønsket at blive født mellem dårlige mennesker, så vidste den vel, hvilke fristelser den udsatte sig for, men ikke enhver af de handlinger, den skulle fuldbyrde. Disse handlinger er virkninger af dens frie vilje. Ånden ved, at idet den vælger den ene eller den anden vej, vil den få denne vejs tilsvarende kampe at udstå. Den kender således naturen af de omskiftelser, den skal møde, men den kender ikke detaljerne i de enkelte begivenheder. Disse detaljer fødes af omstændighederne og i kraft af tingene selv.

Det er kun de store begivenheder, dem som influerer på livsskæbnen, som kan forudses. Hvis du vælger en vej med dybe hjulspor, da ved du, at du må være forsigtig, fordi du let kan falde, men du ved ikke, hvor eller hvornår du falder, og måske falder du slet ikke, hvis du er rigtig forsigtig. Hvis du på

din vej gennem byen får en tagsten i hovedet, skal du ikke tro, at det ”står skrevet”, som det populært hedder.”

260. Hvorfor kan en ånd ønske at blive født blandt dårlige mennesker og vokse op under dårlige vilkår?

”Det er nødvendigt, at den sendes til forhold, hvorunder den kan udstå den prøvelse, som den har ønsket. Med andre ord: for at kæmpe mod et røverinstinkt er det nødvendigt at leve blandt røvere.”

260a. Hvis der ikke fandtes dårlige personer med dårlige livsvilkår på Jorden, så ville ånden altså ikke finde egnede forhold til visse prøvelser?

”Og er dette at beklage sig over? Det er just, hvad der er tilfældet i de højere verdener, hvor ondskab ikke har adgang, og derfor er der her kun gode ånder. Se til, at det snart bliver ligeså på jeres jord.”

261. Må ånden i de prøvelser, den skal udstå for at nå til fuldkommenhed, gennemgå alle slags fristelser og på vejen gennemleve alle de forhold, som kan opildne den til hovmod, jalousi, griskhed, sanselighed etc.?

”Selvfølgelig ikke. I ved jo, at der findes mennesker, som lige fra begyndelsen slår ind på en vej, som fritager dem for mange prøvelser. Men den, som lader sig lede ind på en dårlig vej, udsætter sig for alle denne vejs farer.

En ånd kan f.eks. ønske sig rigdom, hvilket kan bevilges den. Da kan den, alt efter dens karakter, blive grådig eller ødsel, egoist eller gavmild, eller også kan den hengive sig til alle sanselighedens nydelser, men det betyder ikke, at den er nødt til at gennemgå alle disse tilbøjeligheders prøvelser.”

262. Hvordan kan ånden, som oprindeligt er enkel, uvidende og uden erfaring, kende til udfordringerne ved den eksistens den vælger, og selv bære ansvaret for dette valg?

”Gud afhjælper dens uerfarenhed ved at henvise til den vej, den skal gå, ligesom du gør det med et barn lige fra vuggen af. Men Gud lader gradvis ånden få magt til at vælge, efterhånden som dens frie vilje udvikler sig. Og da er det, at den ofte forvilder sig ind på en dårlig vej, hvis den er døv for gode ånders råd. Det er det, man kan kalde menneskets fald.”

262a. Da ånden har sin frie vilje, afhænger så valget af dens legemlige tilværelse kun af dens vilje, eller kan den være påbudt af Gud som udsoning?

”Gud er tålmodig. Han påskynder ingen udsoning. Imidlertid kan Gud pålægge ånden en eksistens, hvis ånden ved sin underlegenhed eller ved sin mangelfulde vilje ikke selv forstår, hvad der er bedst for den, og hvis Gud samtidig ser, at denne eksistens både vil befordre åndens renselse og fremgang, og tillige lade den udsone sine mangler.”

263. Træffer ånden sit valg umiddelbart efter døden?

”Nej, mange ånder tror på en evig pine. Det er, har man sagt jer, en tugtelse.”

264. Hvad er det, som bestemmer åndens valg af prøvelser, den skal gennemgå?

”Den vælger de prøvelser, som kan udsone de fejl den har begået, og som hurtigst kan befordre dens fremgang. Nogle kan således pålægge sig et liv i elendighed og afsavn for at forsøge at bestå denne prøvelse med mod. Nogle søger prøvelsen gennem rigdommens og magtens fristelser, hvilket er meget farligere på grund af det misbrug de kan gøre deraf, eller de dårlige lidenskaber som de kan udvikle. Andre vil atter forsøge sig i de kampe, som må udholdes for at vinde over lasterne.”

265. Hvis nogle ånder vælger lastefulde forbindelser som prøvelse, så er der vel andre, som vælger dem af sympati og

med det ønske at leve under forhold som passer til deres smag, eller hvor de uhindret kan hengive sig til tilfredsstillelse af deres materielle tilbøjeligheder?

”Ganske vist findes der sådanne ånder, men det er dog kun dem, hvis moralske sans er lidet udviklet. Prøvelsen kommer af sig selv og de må da lide så meget mere under den. Før eller siden lærer de at forstå, at tilfredsstillelsen af de rå lidenskaber har sørgelige konsekvenser, som de må lide under så længe, at det forekommer dem at være en uendelighed. Og Gud kan udstrække denne tilstand indtil de fuldt ud forstår deres fejl og selv ønsker at afsone dem gennem nye prøvelser.”

266. Vil det ikke være naturligt at vælge de mindst pinefulde prøvelser?

”For jer jo, men ikke for ånden. Så snart den er frigjort fra materien, ser den alt klart for sig, og da tænker den anderledes.”

Mennesket, som på Jorden lever under indflydelse af kødets laster, ser kun den smertefulde side af disse prøvelser. Derfor falder det naturligt at vælge de prøvelser, som kan forenes med materielle nydelser. Men når det vender tilbage til livet som ånd, sammenligner ånden disse flygtige og rå nydelser med den uforanderlige lyksalighed, som den får et glimt af, og fra da af har den ingen betænkelighed ved at underkaste sig de forbigående lidelser. Således kan ånden vælge det hårdeste og mest smertefulde jordiske liv i håb om hurtigere at nå til en bedre tilstand, ligesom den syge ofte vælger den mest ubehagelige kur for hurtigere at blive helbredt. Den, som vil udødeliggøre sit navn ved opdagelsen af et ukendt land, vælger ikke den blomsterbestrøede vej. Han tager den vej, der bedst kan føre ham til målet, og er bevidst om de farer han udsætter sig for, men tillige den hæder, som venter ham, hvis han er heldig.

Læren om det frie valg af vores forskellige liv og prøvelser, som vi skal udholde, synes mindre påfaldende, når man tænker på, at de fra materien frigjorte ånder vurderer ting efter en helt andet målestok, end vi selv gør. De fæster sig ved endemålet, som for dem er meget

vigtigere end jordelivets flygtige nydelser. Efter hvert tilbagelagt liv, ser de, hvor meget de er gået fremad og forstår, hvor meget de endnu mangler for at rense deres ånd og stige et trin højere op på åndernes rangstige. Det er grunden til, at de frivilligt underkaster sig alle de fysiske livs omskiftelser, idet de ønsker at gennemgå de prøvelser, som hurtigt kan føre til målet. Det er således ikke overraskende at ånden ikke foretrækker de mest behagelig jordiske liv. I sin ufuldkomne tilstand kan ånden ikke nyde det evig lykkelige liv, men den kan skimte det, og det er for at nå dertil, at den søger af forbedre sig.

Ser vi for resten ikke hver dag lignende eksempler på valg? Manden, som arbejder en del af sit liv uden ophør eller hvile for at kunne opnå en sorgfri tilværelse, hvad er vel dette andet end en opgave, han påtager sig i håb om en bedre fremtid? Soldaten som ofrer sig for en farefuld mission; den rejsende, som trodser de største farer i lidenskabens eller lykkens interesse, hvad er dette andet end frivillige prøvelser som skal bringe dem ære og fordel, hvis de klarer dem godt? Hvad underkaster og udsætter mennesket sig ikke for, når det gælder egeninteresse eller hæder? Er enhver konkurrence ikke frivillige prøvelser, som man påtager sig for at stige højere i den karriere, man har valgt? Man opnår ikke en overordnet social stilling, hverken inden for videnskaben, kunsten eller industrien, uden at gennemgå alle de underordnede stillingers prøvelser. Menneskets liv er således et aftryk af det åndelige liv. Vi gennemgår de samme omskiftelser blot i en mindre målestok. Hvis vi i livet vælger de hårdeste prøvelser med det højeste mål for øje, hvorfor skulle så ånden, hvis syn rækker længere end menneskets, og for hvem det fysiske liv blot er en forbigående tilstand, ikke vælge en besværlig og arbejdsom tilværelse, hvis den fører til evig lyksalighed?

De som mener, at alle mennesker ville være prinser eller millionærer, hvis de selv kunne vælge deres liv, kan sammenlignes med de mest nærsynede, som kun kan se det, de kan røre ved, eller med de lækkersultne børn, der på spørgsmålet, hvad de helst vil være straks svarer: bager eller konditor.

Det åndelige liv

En ånd er som den rejsende, som i en mørk og tåget dal hverken ser vejens længde eller dens ende. Når den har nået bjergets top, kan den se vejen den har tilbagelagt og vejen den endnu har tilbage at gå. Den ser sit mål og de hindringer, den endnu må overvinde, og tager bestik af, hvordan den når frem. Den inkarnerede ånd er som vandringsmanden i dalen, men når ånden er befriet fra de jordiske bånd, behersker den rummet som den, der har nået bjergets top. For den rejsende er hvile efter anstrengelsen målet. For ånden er målet den højeste lykke efter et liv af besværligheder og prøvelser.

Alle ånder siger, at de i den omværende tilstand søger, studerer og iagttager for derefter at træffe deres valg. Har vi ikke i det fysiske liv et lignende eksempel på dette faktum? Bruger vi ikke også ofte mange år på at vælge den karriere vi skal slå ind på, fordi vi tror den kan give os størst succes? Hvis vi strandede i én karriere, så søger vi en anden. Enhver gennemgået karriere er således en fase eller en periode i vores liv. Tænker vi ikke hver dag på, hvad vi skal gøre i morgen? Nu vel! De forskellige legemlige liv er for ånden kun faser, perioder, dage for dens åndelige liv, som er dens normale liv, da det legemlige liv kun er flygtigt og forbigående.

267. Vil ånden kunne gøre sit valg, mens den befinder sig i sin legemlige tilstand?

”Dens ønske kan have en vis indflydelse. Hensigten med ønsket gør udslaget. Men når ånden vender tilbage til den åndelige tilstand, bedømmer den tingene meget anderledes. Det er kun i den åndelige tilstand, at ånden kan vælge. Men ikke desto mindre kan den allerede i det fysiske liv træffe sit valg, for selv den inkarnerede ånd har øjeblikke, hvor den er uafhængig af det materielle stof.”

267a. Mange mennesker ønsker sig storhed og rigdom, og det hverken som udsoning eller prøve?

”Uden tvivl. I så fald er det menneskets forkærlighed for det materielle, som gør, at det ønsker at nyde denne storhed og

rigdom, medens ånden ønsker den for at forstå rigdommens livsvilkår.”

268. Må ånden vedvarende underkaste sig prøvelser, lige indtil den opnår fuldkommen renhed?

”Ja, men ikke på den måde som I forstår ordet prøvelse. I kalder især den materielle modgang for prøvelser, men når ånden har nået en vis grad af renhed, underkastes den ikke længere materielle prøvelser. Den har altid pligter, som beforder dens fremgang, men der er intet ubehageligt ved disse pligter, som f.eks. kan bestå i at hjælpe andre med deres fremskridt og forbedring.”

269. Kan ånden tage fejl med hensyn til nytten af den valgte prøvelse?

”Den kan have valgt en prøvelse, som ligger over dens evner, og da bukker den under for den. Den kan også vælge en, som ikke er til dens fordel, f.eks. hvis den søger et formålsløst og unyttigt liv, men når den så vender tilbage til åndernes verden, opdager den snart, at den intet har vundet, og den ønsker da at genoprette den tabte tid.”

270. Hvorfra kommer nogle personers forkærlighed for et bestemt fag og deres lyst til snarere at vælge et erhverv frem for et andet?

”Jeg tror, I selv kan besvare dette spørgsmål. Er det ikke en konsekvens af alt hvad vi har sagt om valg af prøvelse, og de fremskridt der er opnået i de foregående liv?”

271. Når ånden under sin omvarende tilstand gransker de forskellige betingelser for dens videre fremskridt, hvordan kan den da tro, at den kan gøre fremskridt ved f.eks. at blive født i et mindre udviklet samfund?

”Det er ikke de vidt fremskredne ånder, som fødes i mindre

udviklede samfund, men ånder, hvis natur passer til disse.”
Vi ved, at vore antropofager ikke tilhører de allernederste trin i det spirituelle hierarki, men at der findes verdener, hvis dyriskhed og vildskab ikke har noget sidestykke her på Jorden.

Disse ånder står således under de allerlaveste i vores verden, så det for dem er et fremskridt at komme blandt vores vilde, ligesom det for vores kannibaler ville være et fremskridt, om de hos os kunne øve et håndværk, som tvang dem til at udgyde blod. Hvis de ikke har en højere længsel, så kommer dette af, at deres moralske underlegenhed ikke tillader dem forståelsen af et højere fremskridt. Ånden kan kun gøre gradvise fremskridt; den kan ikke i et spring overskride den afstand, som skiller barbariet fra civilisationen. Det er netop heri, at reinkarnationens nødvendighed ligger, da den i sandhed er et bevis for Guds retfærdighed.

Hvilken skæbne blev vel ellers de millioner væsener tildelt, hvis der ikke blev givet dem midler til at hæve sig højere? Hvorfor skulle vel Gud have berøvet dem de andre mennesker tilkendte rettigheder?

(Note fra udgiveren: Denne bog blev dikteret til og organiseret af Allan Kardec mellem 1854 og 1857, hvor det sandsynligvis stadig var aktuelt med kannibaler hos mange primitive stammer.)

272. Kan ånder, som kommer fra en verden, der er vores jord underlegen, eller fra et lavtstående folkeslag, fødes blandt vores civiliserede folkeslag?

”Ja, sådanne ånder fødes nogle gange i vores verden, fordi de ønsker at stige i graderne, men de føler sig da ofte hjemløse blandt jer, fordi de har sæder og instinkter, som er helt anderledes end jeres.”

Disse ånder giver os det triste skue af råde inden civilisationen; de gør intet tilbageskridt ved at vende tilbage til kannibalerne, de kan tværtimod snarere vinde derved.

273. Ville et menneske fra et højt udviklet samfund som udsoning kunne reinkarnere i et mindre udviklet samfund?

”Ja men dette afhænger af udsoningens karakter. En herre, som har øvet vold mod sine slaver, kan omvendt blive slave og da komme til at udholde samme dårlige behandling, som han har givet andre. Den som på et tidspunkt har ført kommando, kan i en ny tilværelse komme til at måtte adlyde dem, som forud bøjede sig for hans vilje. Hvis han har misbruget sin magt, så er dette en udsoning, som Gud kan pålægge ham. En god ånd kan således, for at befordre fremgang hos dem, vælge en indflydelsesrig eksistens mellem disse folk, og da bliver dette en mission.”

Forholdet mellem ånderne

274. Indgår de forskellige grader af ånder i et indbyrdes magtens hierarki? Findes der blandt ånderne underkastelse og autoritet?

”Ja, en ganske betydelig. Ånderne øver autoritet over hinanden i forhold til deres udviklingsgrad og højhed. De højere ånder har en uimodståeligt moralsk magt over de mindre udviklede og laverestående ånder.”

274a. Kan de lavere ånder unddrage sig de højere ånders autoritet?

”Jeg har nævnt ordet uimodståelig.”

275. Giver den magt og betydning, som et menneske har nydt på Jorden, det ret til en tilsvarende myndighed i åndernes verden?

”Nej, for her vil de små ophøjes, og de store fornedres. Læs salmerne.”

275a. Hvordan skal vi forstå ophøjelse og fornedrelse?

”Ved du ikke, at ånderne tilhører forskellige grader efter deres fortjeneste? Nu vel! De største på Jorden kan være de sidste mellem ånderne, og deres tjenere kan være de første i rang. Forstår du det? Har Jesus ikke sagt: Den, som fornedrer sig, skal ophøjes, den, som ophøjer sig, skal fornedres.”

276. Når en ånd som på Jorden var mellem de største, men nu mellem ånderne ser sig degraderet, føler han det da som en ydmygelse?

”Ofte som en stor ydmygelse, især hvis hovmod og skinsyge er grunden.”

277. Den soldat, som efter slaget genfinder sin general i åndernes verden, anerkender han ham også her for sin overordnede?

”Titlen er intet, den virkelige overlegenhed er alt.”

278. Færdes ånderne af forskellige grader mellem hinanden?

”Både ja og nej. De ser hinanden, men adskiller sig fra hinanden ved deres eget, særskilte præg. De lægger afstand til eller nærmer sig hinanden efter overensstemmelsen i deres følelser, ganske som det foregår hos jer. Det er en hel verden af forskellige vilkår og relationer, hvoraf jeres kun er et ringe genskin. Ånder af samme rang forener sig i en art slægtskab og danner grupper eller familier, som drages til hinanden af sympati og ved det mål, de har sat sig: De gode ved ønsket om at gøre godt, de laverestående ved deres samstemmighed i karakter, ved at skamme sig over deres fejl og ved en trang til at befinde sig mellem ligesindede væsener.”

Det er, som en stor by, hvor mennesker af enhver rang og stilling ses og mødes uden derfor at omgås hinanden; hvor selskaber dannes ifølge lighed i anskuelser; hvor last og dyd går side om side uden at man taler sammen.

279. Kan alle ånder have kontakt med hinanden?

”De gode ånder kommer overalt, og således må det være, hvis de skal kunne øve nogen indflydelse på de lavere ånder, men de regioner, som bebos af de gode ånder er lukkede for de ufuldkomne ånder, fordi de ikke skal forstyrre lykken og idyllen, med deres lave lidenskaber.”

280. Hvordan er forholdet mellem de gode og de lavere ånder?

”De gode søger at modarbejde de lave tilbøjeligheder for at hjælpe dem til at forbedre sig og stige i graderne. Det er de godes mission.”

281. Hvorfor er det en glæde for de lavere ånder at få os til at begå fejl?

”Det er af jalousi over ikke at fortjene at være mellem de gode. Deres ønske er at forhindre, så meget som de nu kan, de endnu uerfarne ånder i at nå den højeste udvikling. De vil lade andre føle, hvad de selv føler. Ser I ikke det samme blandt jer?”

282. Hvordan kommunikerer ånderne med hinanden?

”Alene ved synet af hinanden forstår de hinanden. Det er et genskin af ånden. Jeres sprog er kun materielt. Det universelle fluidum opretholder en vedvarende forbindelse mellem ånderne. Det er en tankeleder, ligesom luften for jer forplanter lyden. Det universelle fluidum virker som en universaltelegraf, som forbinder alle verdener og gør det muligt for ånderne at meddele sig fra en verden til en anden.”

283. Kan ånderne skjule deres tanker for hinanden. Kan de skjule sig for hinanden?

”Nej, for dem ligger alt åbent, og især for de fuldkomne ånder. De kan fjerne sig, men de ser altid hinanden. Det er dog ikke en absolut regel, for de højere ånder kan meget vel gøre sig usynlige for lavere ånder, hvis de finder det nødvendigt.”

284. Hvordan kan ånderne, som ikke længere har en krop, vise deres individualitet og udskille sig fra de andre åndelige væsener, der omgiver dem?

”De viser deres individualitet ved perispriten, som giver hver ånd sin særegne personlighed, der adskiller den fra alle andre ånder, ligesom legemet gør mellem menneskerne.”

285. Genkender ånderne hinanden, hvis de har levet sammen på Jorden? Genkender sønnen sin fader, vennen sin ven?

”Ja, og dette sker fra generation til generation.”

285a. Hvordan sker genkendelsen mellem dem, som har kendt hinanden på Jorden?

”Vi ser vores forgangne liv udbredt for os og læser i det som i en bog. Ved at se vores venners og vores fjenders tilbagelagte liv, ser vi deres overgang fra liv til død.”

286. Idet sjælen frigøres fra sit forgængelige legeme, møder den da umiddelbart sine forældre og venner, som allerede er i åndernes verden?

”Umiddelbart er ikke altid det rette ord. Vi gentager, at der må gå nogen tid, før sjælen kommer til sig selv og befrier sig fra det materielle hylster.”

287. Hvordan modtages sjælen ved sin tilbagekomst til åndernes verden?

”Den retskafne sjæl modtages som en elsket og længe ventet broder. Den syndige som et væsen, man foragter.”

288. Hvad er de urene ånders følelser ved synet af en anden tilstedeværende lavtstående ånd?

”De urene ånder er glade ved at se væsener, der ligner dem, og som lige som dem selv, er nægtet den uendelige lykke, som Jorden ikke kan skænke slyngler og deres lige.”

289. Kommer vores familie og venner os undertiden i møde, når vi forlader Jorden?

”Ja, de kommer den sjæl i møde, som de har kær. De lykønsker den som ved en tilbagekomst fra en veloverstået rejse, og de er den behjælpelig med at befri den fra de jordiske bånd. Det er en belønning for de gode ånder, når de, som de har holdt af, kommer dem i møde, mens derimod de uhæderlige bliver ensomme eller også kun omgives af ånder, som ligner dem selv. Det er en tugtelse.”

290. Er familier og venner altid forenede efter døden?

”Det afhænger af deres renhed ligesom af den vej, de vælger til deres videre udvikling. Hvis en af dem er kommet videre og går hurtigere frem end den anden, så kan de ikke blive sammen. De kan ses nu og da, men de kan kun blive endelig forenet, når de kan udvikle sig i samme tempo, eller når de har opnået samme grad af fuldkommenhed. Desuden er det undertiden en straf at måtte undvære synet af forældre og venner.”

Sympatier og antipatier mellem ånder

291. Har ånderne en særlig personlig hengivenhed for hinanden udover den gensidige sympati, der hersker blandt ånder på samme udviklingstrin?

”Ja, som menneskerne, men det bånd, som forener ånderne, er stærkere, fordi de er frigjort fra legemet, og derfor ikke længere udsættes for lidenskabernes omskiftelighed.”

292. Kan ånderne hade hinanden?

”Had findes kun mellem urene ånder, og det er dem, som blandt jer skaber fjendskab og splid.”

293. Overfører to væsener, som her på Jorden har været fjender, samme bitterhed mod hinanden i åndernes verden?

”Nej, de vil nu forstå, hvor dumt deres had var, og hvor barnagtig grunden dertil var. Kun de ufuldkomne ånder bevarer naget, indtil de er blevet mere udviklede. Hvis det kun er en materiel interesse, som har adskilt dem, så forsvinder tanken herom, så snart de er frigjort fra materien. Hvis der ikke er antipati mellem dem, falder stridsemnet bort af sig selv, og de føler alene glæde ved gensynet.”

Således er også forholdet mellem mennesker, som mens de var børn sad sammen på skolebænken og havde heftige kampe, men som senere i den modne alder erkendte deres barnagtighed og dermed også ophørte med at være vrede på hinanden.

294. Bliver erindringen om de onde handlinger, som to mennesker har kunnet begå mod hinanden, en hindring for sympatien mellem dem som ånder?

”Ja, den fjerner dem fra hinanden.”

295. Når dem vi har handlet ilde imod en gang er døde, hvordan vil deres følelser så være for os?

”Hvis de er gode, tilgiver de jer for jeres angers skyld. Er de ikke gode, kan de bevare modviljen, og undertiden kan de forfølge jer i en anden eksistens. Gud kan tillade dette som en straf.”

296. Kan åndernes individuelle følelser ændre sig?

”Nej, for de kan ikke tage fejl af hinanden. Den maske bag hvilken hyklerin på Jorden skjuler sig, eksisterer ikke i åndernes verden. Derfor er også deres følelser uforanderlige, hvis de er rene. Den kærlighed, som forener dem, er dem en kilde til lyksalighed.”

297. Fortsætter kærligheden mellem to væsener på Jorden altid i åndernes verden?

”Ja uden tvivl, hvis kærligheden bygger på sympati, men hvis tiltrækningen har fysiske årsager, da ophører sympatien sam-

men med årsagen. Hengivenheden blandt ånderne er mere solid og udholdende end blandt menneskerne, fordi de ikke påvirkes af egoisme og de materielle interessers luner.”

298. Er der sjæle, som fra deres oprindelse af er forudbestemt til at blive forenet, og har enhver af os et eller andet sted i universet ”sin anden halvdel”, som man uundgåelig vil blive forenet med?

”Nej, der eksisterer ingen forudbestemt forening mellem to sjæle, men der findes forening mellem alle ånder i forskellig grad, alt efter deres udviklingstrin og den fuldkommenhed, de har erhvervet sig. Jo mere fuldkomne ånderne er, jo tættere bliver deres forening. Af splid fødes alle menneskelige onder. Af enighed fremgår den fuldkomne lykke.”

299. Hvordan skal man opfatte ordet halvdel, som nogle ånder bruger for at beskrive sympatiserende ånder?

”Udtrykket er unøjagtigt. Hvis en ånd var den ene halvdel af en anden ånd og blev skilt fra denne ånd, så ville den være ufuldstændig.”

300. Når to fuldkomne sympatiserende ånder engang forenes, er det da for evigt, eller kan de atter skilles og forene sig med andre ånder?

”Alle ånder lever i indbyrdes forening. Jeg taler her om dem, som har opnået fuldkommenhed. Når en ånd hæver sig op fra de lavere sfærer, bevarer den ikke den samme sympati for dem, som den forlader.”

301. Fuldstændiggør to sympatiserende ånder hinanden, eller er denne sympati en følge af deres fuldkomne overensstemmelse?

”Den sympati, som drager en ånd mod en anden, er resultatet af en fuldkommen overensstemmelse i tilbøjelighed og i in-

stinker. Hvis den ene ånd skulle fuldstændiggøre den anden, ville den tabe sin individualitet.”

302. Består den overensstemmelse, som er nødvendig for åndernes gensidige sympati, kun i tankernes og følelsernes lighed, eller skal de også være på samme udviklingstrin?

”Ånderne skal stå på samme udviklingstrin.”

303. Kan de ånder, som endnu ikke har sympati for hinanden, senere få det?

”Ja, alle skal nå dertil. Den ånd, som for øjeblikket befinder sig i en lavere sfære, vil ved sin udvikling nå en højere sfære, hvor den ånd, med hvem den skal sympatisere, befinder sig. Deres møde vil ske tidlige, hvis den højere ånd er forblevet stationær, fordi den ikke har kunnet overkomme de prøvelser, den er blevet pålagt.”

303a. Kan to sympatiserende ånder ophøre med at være det?

”Ganske vist, hvis den ene er forsømmelig.”

Teorien om evige halvdele er et symbolsk billede på to sympatiserende ånders forening. Det er et almindeligt anvendt udtryk, som dog ikke må forstås bogstaveligt. De ånder, som har brugt udtrykket, tilhører ganske vist ikke det højeste rangtrin. Deres ideer har en begrænset horisont, og de har derfor udtrykt deres tanker sådan, som de ville have gjort i deres legemlige liv. Man må derfor tilbagevise den opfattelse, at to for hinanden skabte ånder engang i evigheden nødvendigvis skal forenes med hinanden før eller siden.

Erindring om det fysiske liv

304. Husker ånden sit fysiske liv?

”Ja, det vil sige, når den har levet flere gange som menneske, mindes den hvad den har været, og ofte, forsikrer jeg dig, ler den medlidende over sig selv.”

Ligesom mennesket som har nået den modne alder, ler af sin ungdoms galskaber eller af barndommens fjollerier.

305. Fremkommer erindringen om det fysiske liv tydeligt for ånden og umiddelbart efter døden?

”Nej, den fremkommer lidt efter lidt og træder ligesom frem af en tåge, efterhånden som ånden retter opmærksomheden på den.”

306. Husker ånden detaljerne i sit livs begivenheder, opfatter den det hele i et tilbageskuende blik?

”Den husker begivenhederne i forhold til de konsekvenser, de medfører for dens åndelige liv. Men du kan nok forstå, at der findes mange ting i dens liv, som den ikke finder så vigtige, at det er nødvendigt at mindes dem.”

306a. Kunne den huske dem, hvis den ville?

”Den kan huske alle detaljer og de ubetydeligste hændelser i dens liv, det være sig begivenheder eller blot tanker, men anstrenger sig ikke for at huske det, som ikke er nyttigt.”

306b. Har den en forestilling om, at formålet med det jordiske liv, er at skabe fremgang i det kommende liv?

”Ja bestemt. Den ser og forstår dette langt bedre end under sin legemlige tilværelse. Den forstår nødvendigheden af renhed for at nå det uendelige, og den ved, at den i hvert liv frigør sig fra noget urent.”

307. På hvilken måde erindrer ånden sit forgangne liv? Sker det gennem indbildningskraften eller oprulles det som billeder, den ser for sig?

”På begge måder. Alle de handlinger som den har interesse i at huske, er ligeså tydelige for den, som i selve handlingens øjeblik. De øvrige handlinger træder mere i baggrunden, eller

Det åndelige liv

er endog glemt. Jo mindre afhængig den er af materien, des mindre vægt tillægger den det materielle. Du påkalder ofte en omvandrende ånd, som netop har forladt Jorden, og som hverken erindrer sig navnene på de personer, den havde kær, eller mange af de småting, som er vigtige for dig. Den bekymrer sig ikke om dem, og derfor tænker den ikke på dem. Hvad den derimod klart erindrer, er de væsentlige kendsgerninger, som har bidraget til dens forbedring.”

308. Kan ånden huske alle de liv, som er gået forud for det sidste, som den nu har forladt?

”Hele fortiden opruller sig for den ligesom de tilbagelagte stationer for den rejsende. Men vi gentager, at den ikke har en klar erindring om enhver handling. Den mindes dem efter den indflydelse, de har haft på dens nuværende tilstand. Åndens første liv, som man kan anse for dens barndom, fortaber sig i det uklare og forsvinder endelig i nattens glemsel.”

309. Hvad tænker ånden om det legeme, den har forladt?

”Det er en ubekvem klædning, der hæmmede den og som den er lykkelig over at være befriet for.”

309a. Hvilken fornemmelse har den ved at se sit legeme gå i opløsning?

”Den ser for det meste på det med ligegyldighed, som noget der ikke længere kommer den ved.”

310. Genkender ånden efter nogen tid dens dødelige rester og andre genstande, som har tilhørt den?

”Undertiden. Hvordan ånden betragter de jordiske ting, afhænger af dens ophøjede standpunkt.”

311. Er den inderlighed, som åndens efterladte føler for dens

materielle genstande, en glæde for ånden, og er den opmærksom på disse genstande?

”Ånden er altid lykkelig over at blive mindet. De ting, man bevarer efter den, styrker dens minde, men det er gennem tanken, den drages til os, ikke gennem disse genstande.”

312. Bevarer ånderne erindringen om de lidelser, de har måtte udstå i deres sidste fysiske liv?

”Ofte bevares erindringen om dem, og derfor sætter de så meget højere pris på deres nuværende åndelige lykke.”

313. Savner den ånd, som har været lykkelig på Jorden, sine jordiske glæder, når den har forladt dem?

”Kun de underordnede ånder savner de glæder, som stemmer overens med deres urene natur, og som de må udsone gennem lidelser. For de højere ånder er den evige lykke tusinde gange at foretrække for Jordens flygtige fornøjelser.”

Ligesom det menneske, som foragter barndommens glæder.

314. Vil det føles som et savn for den ånd, som har påbegyndt store arbejder på Jorden i en nyttig hensigt, og som efter døden ser dem afbrudt uden at have fuldført dem?

”Nej, fordi den ser, at andre er bestemt til at fuldføre dem. Den søger tværtimod at påvirke andre inkarnerede ånder til at fuldføre dem. Dens mål på Jorden var menneskeheds vel. Dens mål i åndernes verden er det samme.”

315. Bevarer den, som har efterladt værker inden for kunst eller litteratur, den samme kærlighed for sine arbejder som den havde i levende live?

”Det afhænger af åndens udviklingsgrad. Den bedømmer værkerne fra et andet synspunkt og dadler måske nu, hvad den førhen mest beundrede.”

316. Bevarer ånden sin interesse for det arbejde, som udføres på Jorden til kunstens og videnskabernes fremme?

”Det afhænger af dens ophøjede standpunkt eller af den mission, den skal udføre. Hvad der for jer synes prægtigt er ofte middelmådigt for ånderne. De kan beundre det ligesom en lærd beundrer elevens arbejde. De undersøger det, som kan vidne om de inkarnerede ånders standpunkt og fremskridt.”

317. Bevarer ånderne kærlighed til fædrelandet efter døden?

”Princippet er altid det samme. For de højere ånder er universet fædrelandet. På Jorden foretrækker de det sted, hvor der er flest personer, som de har sympati for.”

Åndernes tilstand og deres måde at anskue tingene på varierer i det uendelige i forhold til deres moralske og intellektuelle udviklingstrin. De højere ånder gør almindeligvis kun korte ophold på Jorden. Alt, hvad der foregår hernede, er så småt i sammenligning med det uendeliges storhed. De ting, som mennesket tillægger størst vægt, er i deres øjne så barnagtige, at de ikke tiltrækkes af dem, med mindre de er kaldet for at medvirke til menneskehedens fremskridt. De mindre udviklede ånder opholder sig hyppigere på Jorden, til trods for at de nu ser tingene fra et højere synspunkt, end da de levede. De almindelige ånder er på en måde stamgæster her, og udgør massen af den omgivende usynlige befolkning. De har næsten beholdt de samme ideer, den samme smag og de samme tilbøjeligheder, som de havde i deres legemlige liv. De blander sig i vores møder, i vores affærer, i vores fornøjelser, som de deltager mere eller mindre aktivt i, alt efter deres karakter. Da de ikke kan tilfredsstille deres lidenskaber, så glæder de sig og opmuntrer dem, som hengiver sig til lidenskabernes lave nydelse. Mellem disse ånder findes der også nogle mere alvorlige, som ser til og observerer med henblik på deres egen udvikling og forbedring.

318. Ændrer ånden sine ideer, når den er i den åndelige verden?

”Ja, de ændres meget, efterhånden som ånden frigøres fra sin materielle natur. Den kan ofte fastholde de samme ideer i længere tid, men gradvis aftager materiens indflydelse, og den får da et klarere syn på tingene og søger da midler til sin forbedring.”

319. Da ånden allerede før sin inkarnation har levet et åndeligt liv, hvorfor forundres den da ved at komme tilbage til åndernes verden?

”Forundringen varer kun et øjeblik og skyldes forvirringen efter åndens opvågning. Efterhånden som fortidens minder kommer tilbage til den, og indtrykket af det jordiske liv udslettes, genkender den sig helt og holdent i den åndelige verden.” (Afsnit 163 og frem).

Ihukommelse af de døde - Begravelser

320. Glædes ånderne over at blive mindet af dem, som de har elsket på Jorden?

”Ja, og meget mere end I måske tror. Hvis de er lykkelige, øges deres lykke, og hvis de er ulykkelige, er det en trøst for dem.”

321. Bliver ånderne bevægede på den årlige mindedag for de døde, som afholdes i visse lande? Kommer de til stede for at være hos dem, som besøger og beder ved deres grav?

”Ånderne reagerer på tankens påkaldelse den dag såvel som på alle andre dage.”

321a. Kommer de specielt for at være til stede på deres gravsteder på denne dag?

”På denne dag er de mere talrige til stede, fordi der er flere personer, som påkalder dem, men de kommer kun for deres egne venners skyld, og ikke for den ligegyldige flok, som ikke kendte dem.”

321b. I hvilken skikkelse kommer de, og hvordan ville vi se dem, hvis de kunne gøre sig synlige?

”I den skikkelse, I har kendt dem på Jorden.”

322. Møder også de glemte ånder frem, og føler de et savn ved at se, at ingen venner besøger deres grav og mindes dem?

”Hvad er Jorden for dem? Kun gennem hjertet er man bundet til den. Hvis kærlighed ikke er der, så er der intet, som binder ånden til Jorden. Den har jo hele universet foran sig.”

323. Er vores besøg ved graven en større tilfredsstillelse for ånden end den stille bøn, der bedes i hjemmet?

”Besøget ved graven er en håndgribelig tilkendegivelse af, at tanken følger den bortdragne ånd. Jeg har sagt jer, at det er bønnerne som betyder mest, ligegyldigt på hvilket sted den fremsiges, når bare den kommer fra hjertet.”

324. Er ånderne af de personer, som man rejser statuer eller monumenter for, til stede ved disses indvielse, og ser de på dem med glæde?

”Mange kommer til stede, hvis de kan, men de hæfter sig mindre ved statuerne end ved at man mindes dem.”

325. Hvorfor ønsker nogle mennesker at blive begravet på et sted frem for et andet? Besøger de hellere ét bestemt sted efter deres død? Er den betydning, som de tillægger en materiel ting, et tegn på åndelig ufuldkommenhed?

”Åndens forkærlighed for enkelte steder er et tegn på moralsk svaghed. Hvilken betydning har den ene plet jord frem for den anden for den ophøjede ånd? Ved den ikke, at dens sjæl vil genforenes med dem, som den har elsket, selv om deres legemer adskilles?”

325a. Er de fælles familiegravsteder i sig selv uden betydning?

”Nej, det er en skik og vidner om sympati for dem, som man har elsket. Selvom ånden ikke selv tillægger disse fælles gravsteder nogen betydning, så er de til nytte for menneskerne, da minderne her forener sig med større inderlighed.”

326. Er ånden, idet den går tilbage til sit åndelige liv, modtagelig for de æresbevisninger, som vises dens afsjælede legeme?

”Når ånden har opnået en vis grad af fuldkommenhed, har den ikke længere nogen jordisk forfængelighed og forstår tomheden i den. Men der findes mange ånder, som lige efter deres fysiske død finder stor glæde i de æresbevisninger, der vises dem, eller som savner deres jordiske hylster, for de fastholder endnu nogle af deres falske ideer om det jordiske liv.”

327. Er ånden til stede ved sin egen begravelse?

”Den er ofte til stede, men den er ikke altid klar over, hvad der foregår, da den endnu befinder sig i en tilstand af forvirring.”

327a. Er den smigret, hvis der kommer mange mennesker til dens begravelse?

”Mere eller mindre, afhængig af de følelser, som har bragt dem sammen.”

328. Er den afdøde ånd tilstede, når arvingerne mødes til begravelsen?

”Næsten altid. Gud vil det sådan til dens egen belæring og for at revse menneskernes grådighed og egoisme. Her får ånden lejlighed til at bedømme oprigtigheden i de hengivne og kærlige følelser, som de efterladte hævdede at nære for den, mens den levede. Alt bliver nu afsløret for ånden, og dens skuffelse over at se den griskhed, hvormed arvingerne deler dens efterladenskaber, oplyser den om deres virkelige følelser. Men grådige arvinger vil få deres bekomst til sin tid.”

Det åndelige liv

329. Er den instinktive respekt, som mennesket til alle tider og hos alle folkeslag har vist de døde, en følge af dets intuition om et liv efter døden?

”Det er en naturlig følge heraf. Ellers ville en sådan respekt ikke give mening.”

KAPITEL 7

Reinkarnation

1. *Forvarsler om reinkarnationen* – 2. *Forening af sjæl og legeme*
– *Abort* – 3. *Menneskets moralske og intellektuelle evner*
4. *Organismens indflydelse* – 5. *Psykiske handicaps og psykisk sygdom* – 6. *Barndommen* – 7. *Jordiske sympatier og antipatier*
8. *Manglende erindring om tidligere liv*

Forvarsler om reinkarnationen

330. Kender ånderne tidspunktet for deres reinkarnation?

”De forudføler den, ligesom den blinde føler varmen fra ilden, som den nærmer sig. De ved, at de skal reinkarneres, ligesom I ved, at I engang skal dø, dog uden at kende det nøjagtige tidspunkt.” (Afsnit 166).

Reinkarnationen er således en nødvendighed for det åndelige liv, ligesom døden er en nødvendighed for det fysiske liv?

”Ja, sådan er det.”

331. Er alle ånder optaget af deres reinkarnation?

”Nogle tænker aldrig på den, og forstår den heller ikke. Det afhænger af deres højere eller lavere udviklingsgrad. For nogles vedkommende er uvisheden om deres fremtid en straf.”

332. Kan ånden fremskynde eller forsinke tidspunktet for dens reinkarnation?

”Den kan fremskynde det gennem bønner og et stærkt ønske om det. Den kan også forsinke det ved at vige tilbage for det fysiske livs prøvelser, for mellem ånderne findes der også feje og ligegyldige. Men den kan ikke forsinke det ustraffet, for da

vil den lide ligesom den syge, der viger tilbage for at tage den medicin, der kan helbrede ham.”

333. Hvis en ånd befandt sig så godt mellem de omvandrede ånder, at den ikke følte trang til at stige højere, kunne den da forlænge denne tilstand i det uendelige?

”Nej, ikke uendeligt. Fremskridt er en nødvendighed, og det vil ånden selv føle før eller siden. Alle må gøre fremskridt, det er deres bestemmelse.”

334. Er åndens forening med et givet legeme forudbestemt, eller træffes valget først i sidste øjeblik?

”Det er altid forudbestemt. Når ånden vælger den prøvelse, den vil underkaste sig, beder den om at blive inkarneret. Nu vel, Gud, som ved det, og som ser det, har forud vidst og set, at denne særlige sjæl skal forenes med dette særlige legeme.”

335. Kan ånden vælge det legeme den skal besjæle, eller kan den kun vælge de livsvilkår, som skal udgøre dens prøvelse?

”Den kan også vælge legemet, for dette legemes mangler er også prøvelser, som beforder dens fremskridt, hvis den overvinder de hindringer den møder. Valget afhænger dog ikke af ånden selv, men den kan altid fremsætte et ønske.”

335a. Vil ånden i sidste øjeblik kunne modsætte sig at inkarnere i det valgte legeme?

”Hvis den gjorde det, ville den pådrage sig større lidelser end den, som aldrig har underkastet sig nogen prøvelse.”

336. Kan det hænde, at et barn, som skal fødes, ikke fandt nogen ånd, som ville inkarneres i det?

”Gud sørger herfor. Det barn, som skal fødes levende, er altid forudbestemt til at have en sjæl. Intet er skabt uden hensigt.”

337. Kan åndens forening med et bestemt legeme være påbudt af Gud?

”Den kan ligesom de øvrige prøvelser være påbudt, især hvis ånden endnu ikke er tilstrækkeligt udviklet til selv at gøre et begrundet valg. Som udsoning kan ånden blive forenet med legemet til et barn, som gennem sin fødsel og den stilling, det vil indtage i verden, vil kunne blive en passende prøvelse for ånden.”

338. Hvis det skulle ske, at flere ånder ønskede at inkarnere sig i det samme legeme, hvem skulle så afgøre dette?

”Det kan ske, at flere ånder ønsker at blive inkarneret i et givet legeme. Det er Gud, som i sådanne tilfælde udvælger den ånd, som er bedst egnet til at udføre den mission, som barnet er bestemt til. Men som sagt er ånden udvalgt forud for dens forening med legemet.”

339. Er inkarnations-øjeblikket ledsaget af samme forvirring som den, ånden føler ved adskillelsen fra legemet i dødsøjeblikket?

”En langt større og i særdeleshed en længerevarende forvirring. Ved døden går ånden ud af fængslet, mens den ved fødslen går ind i fængslet.”

340. Er inkarnationen et højtideligt øjeblik for ånden? Opfatter ånden det som en alvorlig og betydningsfuld handling?

”Ånden er som en rejsende, der begiver sig ud på en farefuld rejse, og som ikke ved, om han skal finde sin død i de bølger, han kaster sig ud i.”

Den rejsende er bevidst om den fare, han udsætter sig for, men han ved ikke, om han skal lide skibbrud. Sådan er det også med ånden. Den kender arten af de prøvelser, som den skal gennemgå, men den ved ikke, om den vil bukke under for dem.

Ligesom legemets død er en slags genfødsel for ånden, således er

Reinkarnation

reinkarnationen en slags død eller rettere forvisning til et klaustrofobisk fangenskab i et legeme. Den forlader åndernes verden for den legemlige, ligesom mennesket forlader den legemlige verden for den åndelige. Ånden ved, at den skal reinkarneres, ligesom mennesket ved, at det skal dø, men ligesom mennesket har den først i sidste øjeblik, når tiden er inde, bevidsthed herom. Da overvældes den i dette store øjeblik af uro, ligesom mennesket overvældes i døds-kampen, og denne uro vedvarer, lige til den nye eksistens er fuldt udviklet. Tiden op til reinkarnationen er en slags døds-kamp for ånden.

341. Er åndens uvished om det positive udfald af det kommende livs prøvelser en kilde til angst forud for dens inkarnation?

”Ja, til stor angst, eftersom dens livs prøvelser enten vil forsinke eller forfremme den, i forhold til hvor godt eller dårligt den klarer sin opgave.”

342. Vil ånden i reinkarnationens øjeblik blive fulgt af dens åndelige venner, som vil være tilstede, når den forlader åndernes verden, ligesom de vil være tilstede for at modtage den, når den vender tilbage til den åndelige verden?

”Det afhænger af den sfære, ånden beboer. Hvis den tilhører den sfære, hvor venskab og hengivenhed hersker, så bliver dens venner hos den til det sidste øjeblik. De opmuntrer den og følger den endog ofte gennem livet.”

343. Er de åndelige venner, som følger os gennem livet, de samme, som vi ser i drømme, og som viser os venlighed og viser sig for os i ukendte skikkelser?

”Meget ofte er det dem. De besøger jer, ligesom I besøger fangen i fængslet.”

Forening af sjæl og legeme

344. Hvornår sker sjælens og legemets forening?

”Foreningen begynder med undfangelsen, men den er først fuldstændig i fødselsøjeblikket. Ved undfangelsen træder den ånd som er bestemt for legemet i forbindelse med det gennem et energetisk bånd, som lidt efter lidt bliver tættere indtil fødselsøjeblikket. Skriget, som da undslipper barnet, tilkendegiver, at det nu hører til blandt de levende.”

345. Er foreningen mellem ånden og legemet definitiv fra undfangelsens øjeblik? Vil ånden i den første tid kunne nægte at forbinde sig med det valgte legeme?

”Foreningen er for så vidt definitiv, fordi en anden ånd ikke kan indtage pladsen i stedet for den ånd, som er bestemt for dette legeme. Men da båndet som binder ånden er meget svagt, kan det let sprænges, og dette kan ske ved åndens vilje, hvis den viger tilbage for den valgte prøvelse, men da dør barnet.”

346. Hvordan går det ånden, hvis det legeme den har valgt dør før det fødes?

”Den vælger et andet.”

346a. Hvad skyldes sådan en for tidlig død?

”Det er stoffets ufuldkommenhed, som for det meste er årsag til disse dødsfald.”

347. Hvilken nytte har ånden af at blive inkarneret i et legeme, som dør få dage efter fødslen?

”Det nye væsen har kun en ufuldkommen bevidsthed om sin eksistens, og derfor betyder dets død kun lidt. Dets død er, som vi har sagt, ofte en prøvelse for forældrene.”

348. Ved ånden på forhånd, at det legeme, den har valgt, ikke er levedygtigt?

”Undertiden ved den det, men hvis det er af den grund, den har gjort sit valg, er det fordi den viger tilbage for jordelivets prøvelser.”

349. Når en inkarnation af en eller anden årsag mislykkes for ånden, får den da umiddelbart mulighed for en anden eksistens?

”Ikke altid umiddelbart. Ånden må have tid til at gøre et nyt valg, med mindre den mislykkede inkarnation har været forudbestemt.”

350. Når først ånden er forenet med barnets legeme og således ikke længere kan unddrage sig forbindelsen, beklager den da undertiden det valg, den har gjort?

”Vil du dermed sige, at den som menneske beklager sig over det liv, den har? Om den kunne ønske sig det anderledes? Ja, den beklager det valg, den har gjort, men den ved ikke, at den har valgt det. Når ånden er inkarneret, kan den ikke beklage det valg, som den ikke er bevidst om, men den kan finde byrden for tung, og når den tror, at byrden overstiger dens kræfter, griber den til selvmord.”

351. Er ånden i besiddelse af alle sine evner i tidsrummet mellem undfangelsen og fødslen?

”Mere eller mindre, for den er endnu ikke inkarneret, kun bundet til et legeme. Fra undfangelsens øjeblik gribes ånden af en forvirring, en påmindelse om at tiden for dens inkarnation nærmer sig. Åndens forvirring tiltager lige indtil fødslen. I tidsrummet mellem undfangelse og fødsel kan åndens tilstand sammenlignes med en inkarneret ånds tilstand under legemets søvn. Efterhånden som tidspunktet for fødslen nærmer sig, udslettes åndens ideer og erindringer om det forbigangne,

og når den fødes til livet som menneske, er den ikke længere bevidst om dens åndelige liv. Men åndens fulde erindringer og bevidsthed vækkes gradvis igen, når den efter legemets død vender tilbage til den åndelige tilstand.”

352. Genvinder ånden umiddelbart efter fødslen alle sine evner?

”Nej, de udvikler sig gradvis med organerne. Det fysiske liv er en ny eksistens for ånden, og den må lære at bruge sine legemlige redskaber. Ideerne vender gradvis tilbage til den ligesom hos mennesket, som vågner op af søvnen og befinder sig i en anden tilstand, end før det faldt i søvn.”

353. Eftersom foreningen mellem ånd og legeme ikke er komplet og definitivt fuldført før efter fødslen, kan man da sige, at fosteret har en sjæl?

”Den ånd, som skal besjæle legemet, eksisterer på en måde omkring det. Egentlig talt har fosteret ingen sjæl, da inkarnationen endnu ikke er fuldført. Men ånden er bundet til det legeme, som den skal tilhøre.”

354. Hvordan kan man definere fosterlivet?

”Som et vegeterende liv. Fosteret lever et vegetabilsk og animalsk liv, som ved fødslen fuldstændiggøres, idet det nyfødte barns krop forenes med ånden, der tilfører det spirituelle liv.”

355. Er der, som videnskaben antyder, børn som dør allerede er i moderlivet, og i hvilken hensigt sker det?

”Det sker ofte. Gud tillader det, enten som en prøvelse for forældrene eller også for den ånd, som var bestemt til at besjæle barnet.”

356. Er der dødfødte børn, som aldrig har været bestemt for nogen inkarnation?

”Ja, der er nogle, hvis legeme ikke har fået tildelt en ånd. Intet skal fuldbyrdes for dem. Det er således alene som en prøvelse for forældrene, at dette barn er født.”

356a. Kan et sådan væsen udvikles fuldt ud?

”Ja undertiden, men da er det ikke i live.”

356b. Ethvert barn, som kommer levende til verden, er således besjælet af en inkarneret ånd?

”Hvad var det uden ånd? Det ville ikke være et menneskeligt væsen.”

357. Hvilke konsekvenser har en abort for ånden?

”Der er ingens eksistens. Ånden må besjæle et nyt legeme.”

358. Er en fremtvunget abort en forbrydelse uanset tidspunktet for undfangelsen?

”Enhver overskridelse af Guds lov er en forbrydelse. En moder eller enhver anden begår klart en forbrydelse ved at dræbe et barn inden dets fødsel, for derved forhindres sjælen i at udholde de prøvelser, som legemet var redskabet for.”

359. Hvis moderens liv er i fare ved barnets fødsel, er det da en forbrydelse at ofre barnet for at redde moderen?

”Det er bedre at ofre det ikke-eksisterende væsen for det væsen, som eksisterer.”

360. Er det rationelt at behandle et dødt foster med samme respekt som var det et dødt barn?

”I alt dette må I se Guds vilje og skaberværk. Tag derfor ikke letsindigt på de ting, I skal have ærbødighed for. Hvorfor skal vi ikke ære det skabte, som nu og da ifølge skaberens vilje fremtræder ufærdigt. Ingen kan dømme Guds hensigter.”

Moralske og intellektuelle evner

361. Hvorfra kommer menneskets gode og dårlige moralske egenskaber?

”Fra den ånd, som er inkarneret i det. Jo renere denne ånd er, jo mere søger mennesket det gode.”

361a. Betyder det, at der i det gode menneske er inkarneret en god ånd og i det lastefulde menneske en ond ånd?

”Ja, men sig hellere en ufuldkommen ånd. Ellers kunne man tro, at der findes ånder, som altid er onde, eller hvad i kalder dæmoner.”

362. Hvordan er karakteren hos de individer, hvori letsindige og overfladiske ånder inkarnerer sig?

”Bondefangere og spilopmagere, undertiden også ondsksfulde væsener.”

363. Har ånderne lidenskaber, som mennesker ikke har?

”Nej, og i så tilfælde ville de have sagt jer det.”

364. Er det en og samme ånd, som giver mennesket såvel moralske som intellektuelle egenskaber?

”Selvfølgelig er det en og samme ånd, alt efter den grad af udvikling den har opnået. Mennesket er ikke besjælet af 2 ånder.”

365. Hvorfor kan meget intelligente mennesker, som man skulle tro var besjælet af en overordnet ånd, også være lastefulde?

”Fordi den inkarnerede ånd ikke er ren nok til at mennesket kan modstå andre laverestående ånders indflydelse. Ånden går stadig, men umærkeligt fremad, men fremskridtet fuldbyrdes ikke på alle områder samtidig. I en periode kan ånden

gøre videnskabelige fremskridt, mens den i en anden periode forbedres moralsk.”

366. Hvad skal man tro om den teori, at menneskets forskellige moralske og intellektuelle evner stammer fra lige så mange forskellige ånder, som alle er inkarneret i det, og som hver især besidder en speciel evne?

”Refleksionen viser jer det absurde heri. Åndens mål er at besidde alle evner. For at udvikle disse, må den have en fast forankret vilje. Hvis mennesket var en blanding af ånder, så ville denne forankrede vilje ikke eksistere, og mennesket ville ikke have nogen individualitet, da alle disse ånder ved menneskets død ville sprede sig i alle retninger som en flok fugle, der blev sluppet ud af et bur. I mennesker beklager jer ofte over, at I ikke forstår visse ting, og det er ganske besynderligt, at I dog altid forstår at fordoble vanskelighederne, selvom I har en enkel og helt naturlig forklaring lige ved hånden. Her tages atter virkning for årsag. I gør mennesket til det, som hedningene gjorde Gud til. De troede på ligeså mange guder, som der gives fænomener i Universet, men blandt dem var der fornuftige mennesker, som i disse fænomener kun så virkninger, hvis årsag var en eneste Gud.”

Om dette spørgsmål byder den fysiske og den moralske verden på utallige muligheder for sammenligning. Den gang menneskets opmærksomhed kun var rettet mod forekomsten af naturlige fænomener, troede man, at der fandtes flere slags materier. Nu forstår man, at alle disse vidt forskellige fænomener meget vel kan være modifikationer af en enkelt elementær materie. De forskellige evner er manifestationer af en og samme årsag, nemlig sjælen eller den inkarnerede ånd og ikke af flere sjæle, ligesom orglets toner er produkt af en og samme slags luft og ikke af ligeså mange arter af luft, som der er toner. Ifølge den ovennævnte teori ville et menneskes tab eller tilegnelse af visse færdigheder og tilbøjeligheder være virkninger af lige så mange ånder, som kom og gik. Dette

ville gøre mennesket til et splittet væsen uden individualitet og følgelig uden ansvar. Teorien er i øvrigt modsagt af mangfoldige åndelige manifestationer, der beviser åndernes personlighed og identitet.

Organismens indflydelse

367. Identifierer ånden sig med materien, når den forener sig med legemet?

”Materien er kun åndens klædning, ligesom kjolen er legemets. Idet ånden forener sig med legemet, bevarer den sin åndelige naturs egenskaber.”

368. Har ånden fuldkommen magt over sine evner efter foreningen med legemet?

”Anvendelsen af åndens evner afhænger af de organer, som tjener som redskab for dem. Anvendelsen af evnerne svækkes af den grove materie.”

368a. På den måde bliver det materielle klædebon en hindring for de åndelige evners frie manifestationer, ligesom et mat glas hindrer lysets frie udstråling.

”Ja, og det matte glas er meget ugennemsigtigt.”

Virningen af legemets grove materie på ånden kan også sammenlignes med et mudret vandhul, som hæmmer bevægelsesfriheden for det legeme, som falder ned i det.

369. Er åndens frie brug af sine evner underlagt organernes udvikling?

”Organerne er redskaber for manifestationen af sjælens evner, som følgelig er underordnet organernes tilstand og udvikling, ligesom et arbejdes kvalitet afhænger af et godt værktøj.”

370. Kan man ud fra organernes indflydelse udlede, at der er

en forbindelse mellem udviklingen af hjernen og de moralske og intellektuelle evner?

”Sammenbland ikke virkning med årsag. Ånden har altid sine egne særlige evner. Nu vel, det er ikke organerne, som giver evnerne, men evnerne, som tilskynder organernes udvikling.”

370a. I så fald må menneskets forskellige anlæg ene og alene tilskrives åndens beskaffenhed?

”Ene og alene er just ikke nøjagtigt. Åndens mere eller mindre fremskredne egenskaber er det afgørende princip for evnernes udfoldelse, men her må tages hensyn til materiens indflydelse, som mere eller mindre hæmmer udøvelse af dens evner.”

Idet ånden inkarnerer sig, medbringer den visse tilbøjeligheder og om man vil, for hver af disse et tilsvarende segment i hjernen. Udviklingen af disse dele af hjernen vil da være en virkning, ikke en årsag. Hvis evnerne havde sit princip i organerne, ville mennesket være en maskine uden fri vilje og uden ansvarlighed for sine handlinger. Man måtte da antage, at de største genier, lærde, digtere og kunstnere kun er genier, fordi de tilfældigvis har fået specielle organer. Heraf følger, at de uden disse organer ikke havde været genier, og at den største dumrian kunne have været en Newton, en Virgil eller en Raphael, hvis han havde fået et andet organ. Denne antagelse bliver endnu mere absurd, hvis man anvender den på moralske egenskaber. I så fald ville St. Vincent de Paul, hvis naturen havde givet ham et særligt organ, kunne have været en skurk, og der ville for den største skurk kun mangle et organ, for at han blev en St. Vincent de Paul. Antag derimod, at de specielle organer, hvis de eksisterer, følger hverandre, at de udvikles ved udøvelsen ligesom musklerne, og der vil intet fornuftstridigt ligge deri. Lad os for sandhedens skyld gøre en triviel sammenligning. På visse fysiognomiske kendetegn kan vi se, om et menneske er drikfældig. Er det disse tegn, der gør det drikfældigt, eller er det drikfældigheden, som giver tegnene? Man kan sige, at organerne tager præg efter evnerne.

Psykiske handicaps og psykisk sygdom

371. Er det rigtigt, at udviklingshæmmede har en lavere udviklet sjæl?

”Nej, de har ofte en meget intelligent sjæl, som lider under sin manglende mulighed for at meddele sig, ligesom de stumme lider ved ikke at kunne tale.”

372. I hvilken hensigt skaber Forsynet ubegunstigede væsener med psykiske handicaps?

”Det er en straf for de ånder, der er inkarneret i disse legemer, og som lider ved at være begrænsede og ude af stand til at manifestere sig gennem de uudviklede eller forstyrrede organer.”

372a. Det er således ikke korrekt at sige, at organerne ingen indvirkning har på evnerne?

”Vi har aldrig sagt, at organerne er uden indflydelse. Organerne indvirker endog meget stærkt på evnernes manifestation, men de giver ikke evnerne! Heri ligger forskellen. En god musiker kan ikke spille ordentligt med et dårligt instrument, hvilket imidlertid ikke forhindrer ham i at være en god musiker.”

Man må adskille den normale tilstand fra den patologiske. I den normale tilstand vil den inkarnerede ånds moral overvinde de hindringer skabte af materien, men der findes tilfælde, hvor materien gør så stor modstand, at manifestationerne hæmmes eller bliver unaturlige som ved psykiske handicaps eller sindssyge. Dette er patologiske tilfælde, og i denne tilstand har sjælen ikke sin fulde frihed, og den bliver heller ikke holdt ansvarlig for sine handlinger ifølge menneskets løve.

373. Hvilken betydning har tilværelsen for psykiske handicappede, som hverken kan gøre godt eller ondt og heller ikke gøre fremskridt?

”Det er åndens udsoning for at have misbrugt sine evner i tidligere liv. Det kan sammenlignes med en fængselsstraf.”

373a. En mongols legeme kan således rumme en ånd, som i en foregående tilværelse har besjælet et genialt menneske?

”Ja, geniet bliver undertiden et onde, når det misbruges.”

Den moralske overlegenhed står ikke altid i forhold til den intellektuelle, og de største genier kan have meget at udsones. Derfor kan de få en tilværelse langt under den, de allerede har tilbagelagt og dermed en årsag til lidelse. Forhindringerne for åndens manifestationer føles som lænker, der binder en livskraftig ånds bevægelser. Man kan sige, at den udviklingshæmmede har en skavank i hjernen, ligesom den halte har det i benene og den blinde i øjnene.

374. Er den udviklingshæmmedes ånd bevidst om sin mentale tilstand?

”Ja meget ofte, den forstår, at de bånd, som hindrer dens virkekraft, er en prøvelse og en udsoning.”

375. Hvordan er ånden stillet under en tilstand af sindssyge?

”I sin frie tilstand modtager ånden sine indtryk direkte og udøver direkte sin indflydelse på materien. Men når den er inkarneret, befinder den sig under helt andre betingelser og kan kun handle ved hjælp af specielle organer. Hvis nogle eller alle disse organer er skadet, vil åndens handlinger og indtryk blive påvirket. Hvis øjnene er skadet, bliver den blind, hvis det er hørelsen, bliver den døv. Forestil dig nu, at det organ, som styrer intelligensen og viljen, er svækket. Så vil det være let at forstå, at ånden, der er nødt til at betjene sig af det svækkede organ, oplever en funktionel forstyrrelse, som den i sit inderste væsen har fuld bevidsthed om, men hvis forløb den ikke har magt til at standse.”

375a. Er det altid legemet, og ikke ånden, som er forstyrret?

”Ja, men man må ikke glemme, at ligesom ånden virker på materien, således virker materien tilbage på ånden, som derfor hæmmes og forstyrres af de syge organer, gennem hvilke den modtager sine indtryk og manifesterer sig. Hvis denne sindsforvirring er længerevarende, kan det ske, at en gentagelse af de samme forvrængede handlinger indvirker så kraftigt på ånden, at den først kan blive befriet derfor, når den er fuldkommen frigjort for ethvert materielt indtryk.”

376. Hvorfor fører en sindslidelse ofte til selvmord?

”Ånden lider over den tvang, den føler, og ved sin manglende evne til at manifestere sig frit. Derfor søger den gennem døden at bryde sine lænker.”

377. Har den sindssyges ånd efter døden erindring om sin sindsforstyrrelse mens den levede?

”Den kan en tid efter døden have erindring herom, indtil den er fuldkommen frigjort for materien, ligesom det opvågnende menneske nogen tid føler den forvirring, søvnen medførte.”

378. Hvordan kan en forstyrrelse i hjernen påvirke ånden efter døden?

”Ånden husker den som en vægt der tynger den, og da den ikke selv var fuld bevidst om sin tilstand under sindsforvirringen, har den brug for tid til forstå og komme sig. Jo længere sindsforvirringen har varet i dens levetid, desto længere vil den pinefulde bundne tilstand vare efter døden. Ånden der nu er befriet fra legemet, føler sig endnu en tid trykket af sine lænker.”

Om barndommen

379. Er den ånd, som besjæler et barns legeme ligeså udviklet som den voksnes ånd?

”Den kan være mere udviklet, hvis den har gjort fremskridt. Det er kun de ufuldkomne organer, som hindrer den i at manifestere sig. Den virker i overensstemmelse med de redskaber, den har til rådighed.”

380. Tænker et spædbarns ånd som et barn eller som en voksen, bortset fra de hindringer, som organernes ufuldkommenhed kan stille mod dens frie manifestation?

”Så længe ånden er barn, er det naturligt, at intelligensens organer, uudviklede som de er, ikke kan give den hele den voksnes intuition. Den har ganske vist en meget begrænset intelligens, indtil alderen har modnet fornuften. Den forvirring, som følger med inkarnationen, ophører ikke pludselig i det øjeblik den fødes. Forvirringen forsvinder kun gradvis med organernes udvikling.”

En iagttagelse kan tjene til støtte for dette svar: et barns drøm har ikke samme karakter som en voksens. Barnets drømme er næsten altid barnlige og beskriver ganske godt karakteren af åndens tanker, der ligesom åndens organer befinder sig i barndommen.

381. Får ånden atter sin oprindelige kraft, hvis barnet dør?

”Ja, når den er befriet fra sit legemlige hylster. Dog får den ikke sin oprindelige klarhed før den endelige adskillelse er sket, dvs. når der ikke længere eksisterer noget bånd mellem ånden og legemet.”

382. Lider den inkarnerede ånd i barndommen af den begrænsning, som forårsages af dens organers ufuldkommenhed?

”Nej, denne tilstand er nødvendig. Den er en naturlov og i overensstemmelse med Forsynets hensigter. Barndommen er en hviletid for ånden.”

383. Hvad nytte har ånden af at gennemgå barndomstilstanden?

”Da ånden inkarnerer sig i den hensigt at fuldkommengøres, er den i barndomstilstanden mere modtagelig for indtryk, som kan bidrage til dens fremgang. Hertil bidrager også alle de, som har fået ansvaret for dens opdragelse.”

384. Hvorfor er det nyfødte barns første ytring skrig og gråd?

”For at vække moderens interesse og omsorg, som det har behov for. Forstår du ikke, at hvis et barn, endnu før det kunne tale, kun ytrede sig ved glædesskrig, så ville man tage meget lidt hensyn til barnets behov? Forsynets visdom er beundringsværdig.”

385. Hvorfra kommer den forandring i personens karakter, som sker i den første ungdomsalder, og især når den unge nærmer sig voksenalderen? Er det ånden, som forandres?

”Det er ånden, som genfinder sin natur og viser sig, som den er.”

”I kender ikke den hemmelighed, som børnene skjuler i deres uskyldighed. I ved ikke, hvad de er, eller hvad de har været, eller hvad de skal blive til, og dog elsker I dem. I dyrker dem, som var de en del af jer selv, ja i en sådan grad, at en moders kærlighed til sine børn har fået ord for at være den største kærlighed, som et væsen kan nære for et andet. Hvorfra kommer følelsen af ømhed og omsorg, som selv fremmede kan føle for et barn? Ved I det? Nej, derfor vil jeg forklare jer det.

Børnene er væsener, som Gud sender i nye tilværelser, og for at de ikke skal kunne bebrejde ham en alt for stor streng-
hed, medgiver han dem hele uskyldens kendetegn. Selv hos et barn med en dårlig natur bærer man over med dets unoder ved at sige, at det ikke er bevidst om dets handlinger. Denne tilsyneladende uskyld er ikke et udtryk for en overlegenhed i forhold til, hvad børnene var forud. Nej, den er et billede på, hvad de burde være, og hvis de ikke er det, så må de selv bære ansvaret herfor.”

”Men det er ikke kun for børnenes skyld, at Gud har givet barndommen dette skær af uskyld. Det er også for deres forældres skyld, da forældrenes kærlighed er nødvendig i børnenes hjælpeløse tilstand, og deres kærlighed ville rimeligvis svækkes ved synet af en vranten og opsætsig karakter. Hvis forældrene derimod synes deres børn er gode og kærlige, omfatter de dem med den største ømhed og omsorg. Først efter 15-20 år, når børnene ikke længere i samme grad behøver forældrenes beskyttelse og omsorg, da træder deres virkelige og individuelle karakter frem i hele sin nøgenhed. Barnet bliver ved at være godt, hvis det i sin inderste natur var godt, men der fremtræder altid nuancer, som lå gemt i den første barndom.

I ser, at Guds veje altid er de bedste, og at man med et rent hjerte let kan forklare det hele.”

”Tænk således vel over, at ånden af et barn der fødes blandt jer, kan komme fra en verden, hvor vanerne og forholdene har været meget forskellige fra jeres. Hvordan vil I, at dette nye væsen skulle udvikle sig, hvis det kommer med helt andre lidenskaber og tilbøjeligheder, end dem I kender, og med en smag så komplet forskellig fra jeres? Hvordan skulle denne ånd kunne leve sig ind i jeres forhold uden at gennemgå barndommen - således som Gud har villet det?

I barndommen udviskes alle tanker, alle karakterer, alle forskelligheder hos de væsener, som udvikles i alle disse forskellige verdener, hvori skabningerne arbejder sig fremad. Og når I selv senere befinder jer i en ny slags barndom, blandt nye søskende, i en ny, ikke-jordisk eksistens, vil I også være fremmede for den nye verdens vaner, sæder og forhold. I kan næppe gøre jer forståelige med et sprog, som I ikke er vant til at tale, et sprog, som er mere levende, end jeres tanke nu er.

Der er endnu en fordel ved barndommen: ånderne gennemgår kun det fysiske liv for at fuldkommengøres og forbedres. Barndommen og den tidlige ungdoms svaghed gør dem bøjelige og modtagelige for råd og hjælp fra de erfarne, som

skal hjælpe dem med deres fremgang. Derved kan man reformere deres karakter og undertrykke deres slette tilbøjeligheder. Det er den pligt, som Gud har pålagt forældre, en hellig mission, som de engang skal stå til ansvar for.”

”Det er derfor at barndommen ikke alene er nyttig, nødvendig og uundgåelig. Barndommen indgår i den naturlige gang i de love, som Gud har indført og som styrer universet.”

Jordiske sympatier og antipatier

386. Kan to væsener, som har kendt og elsket hinanden, genfinde og genkende hinanden i et senere liv?

”De kan ikke genkende hinanden, men de kan tiltrækkes af hinanden. Ofte har intime forbindelser, der bygger på en oprigtig hengivenhed, ingen anden årsag. To væsener tiltrækkes af hinanden ved tilsyneladende tilfældige omstændigheder, men som i virkeligheden skyldes en gensidig tiltrækningskraft hos de to ånder, som søger hinanden i mængden.”

386a. Ville det ikke være bedre for dem at kunne genkende hinanden?

”Ikke altid, erindringen om tidligere eksistenser kan muligvis have større ulemper, end I tror. Efter døden vil de genkende hinanden, og vil da kunne huske, den tid, de har tilbragt sammen.”

387. Stammer den gensidige sympati altid fra tidligere bekendtskaber?

”Nej, to ånder som har sympati for hinanden, finder hinanden ganske naturligt uden at have kendt hinanden som mennesker.”

388. Kan de møder man af og til har med nogle mennesker, og som man tilskriver en tilfældig hændelse, være en virkning af gensidig sympati fra forhold i vores tidligere liv?

”Mellem tænkende væsener findes der forbindelsesled, som I

endnu ikke kender til. Magnetismen er styrmanden i denne videnskab, som en gang i fremtiden vil gøre det muligt for jer bedre at forstå disse forbindelser.”

389. Hvorfra kommer den instinktmæssige modvilje, man kan have for nogle personer allerede første gang man møder dem?

”Antipatiske ånder, som har en fornemmelse af hinanden uden at tale sammen.”

390. Er den instinktmæssige antipati altid et tegn på en mindre god karakter hos den ene eller begge ånder?

”To ånder har ikke nødvendigvis en dårlig karakter, fordi de ikke har gensidig sympati. Antipatien kan udvikles gennem tankens ulighed, men efterhånden som de gør fremskridt, udslættes disse skygger, indtil antipatien ganske forsvinder.”

391. Opstår antipatien mellem to personer først hos den, hvis ånd er mindst udviklet eller hos den, der er højere udviklet?

”Hos begge samtidig, men årsagerne og virkningerne er forskellige. Den underlegne ånd nærer antipati for enhver, som kan bedømme og gennemskue den. Når den første gang ser en person, føler den sig misbilliget, og den afstand, hvori den holdes, fører let til had og jalousi og ender med at indgive den ønsket om at gøre ondt. Den overlegne ånd føler sig ubehagelig berørt af den underlegne, fordi den ved, at den ikke vil blive forstået af den, og fordi de ikke deler de samme følelser. Men da den er stærk i sin overlegenhed, føler den hverken had eller jalousi, den nøjes med at undgå og beklage den underlegne ånd.”

Manglende erindring om tidligere liv

392. Hvorfor mister den inkarnerede ånd erindringen om sin fortid?

”Mennesket hverken kan eller skal vide alt. Gud vil det i sin visdom således. Uden det slør, som skjuler visse ting, ville mennesket blive blændet ligesom den, der kommer fra mørke til lys. Ved forglemmelse af fortiden er den inkarnerede ånd mere sig selv.”

393. Hvordan kan mennesket være ansvarlig for sine handlinger og genoprette sine fejl, hvis det ingen erindring har om dem? Hvordan kan det drage nytte af erfaringer, det har gjort i et tidligere liv, som det har glemt? Man kan forstå, at livets trængsler kunne være til stor nytte for mennesket, hvis det kunne genkalde sig, hvad der var årsag til dem. Men hvis det glemmer sine tidligere liv, vil hvert nyt liv forekomme at være det første, og således begynder arbejdet hver gang forfra igen. Hvordan skal man forene dette med Guds retfærdighed?

”I enhver ny eksistens bliver mennesket mere intelligent og kan bedre skelne mellem godt og ondt. Hvor var det fortjenstfulde, hvis mennesket kunne genkalde sig hele sin fortid? Når ånden vender tilbage til sit oprindelige, åndelige liv, da udfolder hele dens tilbagelagte liv sig for den. Den ser da de fejl, den har begået, og som er årsag til dens lidelse, men den ser også det der kunne have hindret den i at begå fejlene. Og da forstår den det retfærdige i livets tilskikkelser og søger derfor et nyt liv, som kan genoprette de fejltrin, den har begået i det forløbne liv. Ånden søger prøvelser der ligner dem som den har gennemgået, og kampe som den tror kan understøtte dens fremgang. Ånden beder derfor de ånder, som står højere end den, om at hjælpe med dens nye opgave, for den ved, at den ånd, som udpeges til dens vejleder i det nye liv, vil søge at få den til at genoprette sine tidligere fejl ved at indgive den en slags intuition om karakteren af disse fejl. Denne intuition kan vise sig ved en lav tanke eller et syndigt ønske, som I så ofte får, men som I instinktmæssigt modstår. I tror selv, at jeres modstandskraft mod de syndige tanker kommer fra de principper

I har fået indpodet gennem den opdragelse I har fået af jeres forældre. Men i virkeligheden er det samvittighedens stemme, som taler til jer. Og denne stemme er netop erindringen om fortiden, en stemme, som advarer jer mod at falde tilbage i de fejl, som I tidligere har begået. Hvis ånden i sit nye liv modigt udholder og overvinder prøvelserne, da løftes den og stiger højere i åndernes hierarki, når den vender tilbage til den åndelige tilstand.”

Selv om vi ikke i vores fysiske liv har nogen erindring om, hvad vi har været, og hvad vi har gjort af godt eller ondt i vores tidligere liv, så har vi dog en intuition om vores fortid, og vores instinktive tilbøjeligheder er reminiscenser fra tidligere liv, som vores samvittighed påmindrer os at modstå, fordi vi selv - i vores åndelig tilstand - har valgt ikke mere at begå samme fejl.

394. Forstår de mennesker, der lever i højere udviklede verdener end vores, hvor man ikke udsættes for alle vores fysiske behov og skavanker, at de er lykkeligere end os? Lykken er jo relativ, og lykkefølelsen opstår ofte ved sammenligning med en mindre lykkelig tilstand. Selvom nogle af disse verdener er bedre end vores, har de dog ikke definitivt opnået fuldkommenhed. Derfor må de mennesker, som bor der, også have deres bekymringer. I vores verden har den rige, selv om han ikke deler den fattiges angst for ikke at kunne skaffe de daglige fornødenheder, ikke desto mindre sine genvordigheder og bekymringer, som forbitrer livet for ham. Kort sagt, jeg spørger, om disse verdeners begunstigede beboere ikke kan føle sig lige så ulykkelige som os og beklage sig over deres skæbne, hvis de ikke har nogen erindring om en lavere eksistens, som de kan sammenligne med?

”Til det spørgsmål er der to svar: Der findes verdener, hvor beboerne har en fuldkommen og klar erindring om deres tilbage-lagte liv og derfor kan opleve den lykke, som Gud tillader dem at nyde. Men der findes andre verdener, hvis beboere lever un-

der bedre forhold end dig, men som alligevel udsættes for store bekymringer og ulykker. Beboerne i disse verdener værdsætter ikke deres goder, fordi de ingen erindring har om en endnu sørgeligere tilstand. Men selvom de ikke påskønner deres forhold som mennesker, gør de det som ånder.”

Er der ikke netop i forglemmelsen af vores tilbagelagte liv, især hvis de har været smertefulde, noget ophøjet som åbenbarer den guddommelige visdom? Det er kun i de højere verdener, hvor erindringen om en tidligere ulykkelig tilværelse fortaber sig til blot et vægt minde om en ubehagelig drøm, at disse smertefulde liv præsenteres for vores hukommelse. Ville vores ulykke i vores nuværende liv i de lavere verdener, ikke føles endnu værre, hvis vi også kunne huske alle de ulykker vi har gennemgået i tidligere liv? Lad os heraf slutte, at alt, hvad Gud har gjort, er godt gjort, og at det ikke er vores opgave at kritisere Hans værk eller have en mening om, hvordan Han burde have indrettet universet.

Erindringen om vores tidligere personligheder kunne være meget ubehagelige eller ydmygende for os, eller de kunne anspore vores hovmod og derved været en hindring for vores frie vilje. Gud har til vores forbedring givet os netop, hvad der er nødvendigt og tilstrækkeligt for os: Samvittighedens stemme og vores instinktive tilbøjeligheder. Han skåner os for det der kan skade os. Hvis vi havde erindring om vores tidligere personlige handlinger, så ville vi også være vidende om andres handlinger, og det kunne få en sørgelig virkning på vores sociale liv. Da vi måske ikke har grund til at være for stolte af vores fortid, er det bedre for os, at den fortaber sig i glemslen. Dette stemmer fuldkommen overens med åndernes lære angående de verdener, som er højere end vores. I disse verdener, hvor kun det gode hersker, er der intet pinligt ved vores fortid, og derfor mindes man der et tidligere liv, omtrent som vi mindes den foregående dag. Hvad angår det ophold, man kan have haft i en lavere verden, da kan det kun, som vi har sagt, sammenlignes med en ond drøm.

395. Kan vi i dette liv opnå indsigt i vores tidligere tilværelser?
”Ikke altid. Der findes dog nogle mennesker, som ved både, hvem de har været, og hvad de har gjort i tidligere liv. Hvis det var dem tilladt at udtale sig herom, da ville man få besynderlige afsløringer at høre om fortiden.”

396. Nogle mennesker mener at have en fornemmelse af deres fortid, som viser sig for dem som billeder i en flygtig drøm man forgæves søger at fastholde. Er denne fornemmelse blot en illusion?

”Den kan være virkelig, men er som oftest blot en illusion, som man ikke skal tage for pålydende, da den kan være en virkning af en livlig fantasi.”

397. Er erindringen om tidligere liv mere klar hos de fysiske væsener der er af en højere natur end os?

”Ja, efterhånden som legemet frigør sig fra det materielle, træder erindringen skarpere frem. Minderne om fortiden er klarere for beboerne i de overordnede verdener.”

398. Da menneskets instinktive tilbøjeligheder er en reminiscens af dets fortid, kunne vi så ved at granske vores tilbøjeligheder få kendskab til de fejl, vi har begået?

”Utvivlsomt, til en vis grad. Afhængig af den forbedring som ånden har gennemgået, og de beslutninger den har truffet i sin åndelige tilstand, kan dens nuværende eksistens være langt bedre end de tidligere.”

398a. Kan det nuværende liv også være værre end det tidligere? Kan mennesket i et liv begå fejl, som det ikke har begået i tidligere liv?

”Det afhænger af dets fremskridt. Hvis det ikke kan modstå prøvelserne, kan det let forledes til andre fejlgreb, som er konsekvenser af den stilling det har valgt. Men disse fejl ty-

der snarere på en stationær end på en tilbagegående tilstand. Ånden kan kun gå fremad eller stå stille. Den går ikke tilbage.”

399. Da det fysiske livs omskiftelser både er en udsoning af tidligere fejl og fremtidige prøvelser, kan man da af disse omskiftelsers natur slutte sig til arten af det foregående liv?

”Meget ofte, da straffen altid står i forhold til den synd der er begået. Men det er ikke en absolut regel. De instinktive tilbøjeligheder er et mere sikkert kendetegn, for de prøvelser som ånden gennemgår gælder lige så meget fremtiden som fortiden.”

Når ånden har tilbagelagt den af Forsynet bestemte tid for dens omværende tilstand, vælger den selv de prøvelser, som den skal underkaste sig for at påskynde sin fremgang, dvs. det liv som den tror er bedst egnet til at give den midler dertil, og disse prøvelser står altid i forhold til de fejl, den skal udsone. Hvis den sejrer, stiger den til en højere rang. Bukker den under, må den begynde forfra igen.

Ånden har altid sin frie vilje. Det er i kraft af denne frihed, at den i åndelig tilstand vælger det fysiske livs prøvelser, og at den i sin inkarnerede tilstand overvejer sine handlinger og vælger mellem godt og ondt. At fratage mennesket sin frie vilje ville være det samme som at reducere det til en maskine.

Ånden taber midlertidig erindringen om sine tidligere liv, når den går tilbage til det fysiske liv. Da lægges der et slør over dem. Ikke desto mindre bevarer ånden undertiden en vag bevidsthed om dem, og de kan endog åbenbares for den under særlige omstændigheder, men da sker det kun efter de højere ånders vilje og med et nyttigt formål, og aldrig for at tilfredsstille en tom nysgerrighed.

De fremtidige liv kan under ingen omstændigheder åbenbares, fordi de er afhængige af, hvordan ånden fuldbyrder sit nuværende liv og af åndens videre valg.

Midlertidig forglemmelse af begåede fejl er ingen hindring for åndens forbedring, for selv om den ikke har nogen bestemt erin-

Reinkarnation

dring om disse fejl, vil dens bevidsthed om dem i den omvarende tilstand og dens ønske, om at genoprette dem, lede den gennem intuition og indgive den tanken om at modstå det onde. Denne tanke er samvittighedens stemme, som understøttes af de hjælpende ånder, der altid er ved åndens side, hvis den lytter til de gode tanker, de indgiver den.

Selv om mennesket ikke har kendskab til de egentlige handlinger, det har begået i tidligere liv, så kan det dog altid lære, hvilken slags fejl, det har gjort sig skyldig i, og hvordan dets fremtrædende karakterpræg var. Det er tilstrækkeligt at studere sig selv og derved slutte sig til, hvordan det har været, ikke ved at se på hvad det er nu, men ved at se på de tilbøjeligheder det har.

Det legemlige livs omskiftelser er på en gang en udsoning af tidligere fejl og prøvelser for fremtiden. De renser og løfter os, forudsat vi udholder dem med resignation og uden beklagelser.

Arten af de omskiftelser og prøvelser, vi undergår, kan også give os oplysning om, hvad vi har været og hvad vi har gjort, ligesom vi her på Jorden dømmes en forbryders gerninger efter den straf, loven tildeler ham. Således straffes en for sit hovmod ved ydmygelse i en underordnet eksistens. Den hårdhjertede rigmand og den griske straffes med elendighed. Den, som har været hård mod andre, straffes med den hårdhed han nu selv må døje. Tyrannen straffes med at være slave, den dårlige søn med sine børns utaknemmelighed, den dovne med et anstrengende arbejde etc.

KAPITEL 8

Sjælens frigørelse

1. Søvn og drømme – 2. Besøg af levende persons ånd
3. Telepati – 4. Letargi, katalepsi, skindød – 5. Somnambulisme
6. Ekstatisk trance – 7. Psykisk syn – 8. Teoretisk oversigt over somnambulisme, ekstatisk trance og psykisk syn

Søvn og drømme

400. Er den inkarnerede ånd glad for at være i sit jordiske hylster?

”Du kan ligeså godt spørge, om fangen er glad for at være i fængsel. Den inkarnerede ånd håber uophørligt på befrielse, og jo mere materielt legemet er, desto højere er ønsket om at blive befriet fra det.”

401. Hviler sjælen ligesom legemet under søvnen?

”Nej, ånden er aldrig uvirksom. Under søvnen slappes de bånd som binder ånden til legemet, og når legemet ikke behøver ånden, rejser den frit gennem rummet og får direkte kontakt med andre ånder.”

402. Hvordan kan vi vide, at ånden frigør sig, når vi sover?

”Gennem drømme. Under søvnen har ånden flere evner end i den vågne tilstand. Den erindrer sig fortiden og kan tage sine forholdsregler for fremtiden. Sjælen får større kraft og kan komme i kontakt med andre ånder, såvel i denne verden som i en anden. Du siger ofte, at du har haft en underlig eller forfærdelig eller absurd drøm. Men du tager fejl. Drømmen er ofte en erindring om de steder og de ting, du har set eller kommer til at se i en anden tilværelse eller i fremtiden. Under

legemets afslappede tilstand forsøger ånden at frigøre sig for sin lænke og at hengive sig til fortiden eller til det fremtidige liv.”

”Stakkels mennesker. Så lidt I kender til livets almindelige fænomener! I tror, at I besidder stor visdom, og dog bringer de simpleste ting jer i forvirring. Et spørgsmål som alle børn stiller: Hvad laver vi, når vi sover? Hvad er drømmene? er I ude af stand til at besvare.

Søvnen befrier delvis sjælen fra legemet. Når I sover, er sjælen midlertidig i den samme tilstand, som I vil befinde jer i efter døden. Ånderne, som efter døden befries fra materien, har i deres jordiske liv haft hvad man kan kalde en slags intelligent søvn. Mens I sover forener ånderne sig med de andre højere ånder, de rejser, samtaler og udveksler ideer med hinanden, ja arbejder endog i åndeverdenen på foretagender, som de senere ved deres død genfinder påbegyndte eller fuldt færdige. Dette skal lære jer endnu mindre at frygte døden, eftersom I, som en hellig ånd har sagt, dør hver dag.”

”Ovenstående gælder først og fremmest de højere ånder. De talrige mere jævne ånder, som efter deres død må vente lange timer i forvirring og uvished, som de har fortalt jer om, begiver sig under legemets søvn enten til verdener der er Jorden underlegne, og som tiltrækker dem med gamle og kendte tillokkelser, eller de søger måske endnu lavere forlystelser end dem, som de har haft på Jorden. Herfra henter de endnu lavere og mere skadelige ideer end dem, som de hengiver sig til i deres vågne tilstand. Hvad der i det jordiske liv især vækker sympati er, at når man vågner næste morgen efter en god nats søvn, føler man sig knyttet til dem, som man lige har tilbragt otte til ni lykkelige eller fornøjelige timer sammen med.

På den anden side, kan de antipatier, man kan have for visse personer forklares ved en intuitiv viden om, at disse personers livsanskuelse og adfærd afviger meget fra vores, fordi vi allerede kender dem, selvom vi ikke har set dem før med vores

fysiske øjne. På samme måde kan man forklare visse menneskers ligegyldighed over for andre mennesker. De bryder sig ikke om at indlede nye venskaber, fordi de ved, at de allerede har venner, som elsker og værdsætter dem. Med andre ord, søvnen influerer mere på jeres liv, end I tror.

Under søvnen står de inkarnerede ånder altid i forbindelse med åndernes verden og det er derfor, at de overordnede ånder uden alt for stor modvilje indvilger i at inkarnere sig blandt jer. Gud har villet, at de gennem deres kontakt med det lastefulde på ny kan rense og styrke sig i det godes kildevæld, så at de, som er kommet til Jorden for at belære jer, kan hærdes mod svagheden og ikke selv forfalde til lasten. Søvnen er en dør, som Gud har åbnet for dem til deres venner i himlen og som rekreation efter deres arbejde, mens de venter på den store befrielse og den åndelige frihed, som vil lade dem vende tilbage til deres rette hjem.

Drømmen er erindringen om, hvad jeres ånd så, mens I sov. Men husk på, at I ikke altid husker, hvad I har set eller alt det I har set. Jeres drømme reflekterer ikke jeres sjæls handlinger i fuld udstrækning. Ofte fornemmer I blot den uro, som følger med jeres kommen og gåen, eller I har en vag erindring om, hvad I har foretaget jer, eller hvad der optog jeres tanker i vågen tilstand. Hvordan vil I ellers forklare de absurde drømme, som både de mest lærde og de mest ukyndige har? De lavere ånder bruger også ofte drømmene til at plage svage og modløse sjæle.

I vil i øvrigt snart se en anden slags drøm udvikle sig. En drøm som er ligeså gammel som den I kender, men som I er uvidende om. Det er Jeanne d'Arc's drøm, Jakobs drøm, de jødiske profeters og enkelte af de hellige asketers drømme. Denne slags drømme er erindringen om sjælens oplevelser, når den er helt frigjort fra legemet, erindringen om det andet liv, som jeg lige har talt om.

Forsøg at holde disse to slags drømme helt ude fra hinanden, for så vidt I kan huske dem. Ellers kan I let komme ud

i modsigelser og vildfarelser, som kan være til skade for jeres tro.”

Drømmene er et produkt af sjælens frigørelse og uafhængighed af livet og dets forhold. Når sjælen er frigjort, kan vi gennem drømme få del i et uendeligt klarsyn, som strækker sig til de fjerneste steder eller steder, man aldrig har set og endog til andre verdener. I denne frigjorte tilstand kan vi også erindre os begivenheder, der har fundet sted i det nuværende eller det foregående liv. De besynderlige billeder af det som foregår eller er foregået i kendte verdener, og som blandes med den nuværende verdens billeder, danner disse bizarre og konfuse sammenstillinger, som synes at være aldeles meningsløse.

Det usammenhængende i drømmende kan tillige forklares ved de tomrum, som den ufuldstændige erindring om vores drømme efterlader. Til sammenligning vil en fortælling hvori der mangler hele sætninger eller dele af sætninger også være usammenhængende. Og hvis vi prøver at sammenholde de fragmenter, der er tilbage af teksten, kan man stadig ikke få en fornuftig mening ud af den.

403. Hvorfor kan vi ikke altid huske vores drømme?

”Hvad du kalder søvn, er kun legemets hvile, for ånden er altid i bevægelse. I søvnen genvinder den lidt af sin frihed og genoptager kontakten med sine kære, det være sig i denne eller i andre verdener. Men da legemet er et tungt og groft stof, så bevarer det vanskeligt de indtryk som ånden har modtaget, fordi ånden ikke har opfattet dem gennem legemets sansorganer.”

404. Hvad skal man mene om den betydning som vi tillægger drømmene?

”Drømmene er ikke sande i den forstand spåmænd opfatter dem, for det er absurd at tro, at en bestemt drøm har en bestemt betydning. Men drømmene er sande i den forstand, at de viser ånden virkelige billeder, som dog ofte ikke har forbindelse med det, der foregår i det fysiske liv. Som vi allerede

har sagt, er drømmen ofte en erindring, eller den kan være en forudfølelse af fremtiden, hvis Gud tillader det, eller den kan skildre, hvad der i dette øjeblik sker på det sted ånden besøger. Har I ikke talrige eksempler på, at personer fremstiller sig synlige i en drøm for at bekendtgøre for slægt og venner, hvad der vil hænde dem? Hvad er vel sådanne syner andet end disse personers sjæl eller ånd, som sætter sig i forbindelse med jeres? Når I efterfølgende får vished for, at det som I har set i drømme virkelig er sket, er det da ikke et bevis på, at fantasien ikke har spillet jer et puds, især hvis synet i jeres drøm var noget I ikke før havde skænket en tanke?"

405. Hvorfor ser vi ofte ting i drømme, som synes at være en forudåndelse af at noget skal ske, men som dog ikke går i opfyldelse?

"Disse ting kan ske, og de kan gå i opfyldelse for ånden, men ikke for legemet. Dvs. ånden ser det den ønsker, fordi den søger efter det. Man må ikke glemme, at sjælen under søvnen altid påvirkes mere eller mindre af materien, og at den derfor aldrig frigør sig helt fra de jordiske ideer. Det som optager tankerne i vågen tilstand, kan tilsyneladende fremstå i drømme som noget man ønsker, eller noget man frygter. Det kan man i sandhed kalde en virkning af indbildningskraften. Når man er stærkt optaget af en ide, overfører man alt, hvad man ser, på denne ide."

406. Når vi i drømme ser levende personer, som vi godt kender, udføre handlinger som de ellers aldrig ville tænke på, er det da ren indbildning?

"Som de aldrig tænker på, hvad ved du om det? Deres ånd kan søge din, ligesom din ånd kan søge deres, uden at du kan vide, hvad de tænker på. I jeres drømme henfører I desuden ofte til personer som I kender, eller efter jeres egne ønsker, til erindringer om, hvad der foregår eller er foregået i andre eksistenser."

407. Er dyb søvn nødvendig for åndens frigørelse?

”Nej, ånden genvinder sin frihed, når sanserne sløves. Ånden benytter sig af hvert øjeblik, som legemet giver den, til at frigøre sig. Så snart legemets vitale kræfter slappes, tager ånden sin frihed, og jo svagere legemet er, desto friere er ånden.”

Det er derfor, at man i halvsøvn eller blot i en almindelig døsig tilstand ser de samme billeder som i drømme.

408. Vi synes ofte at høre en indre stemme udtale tydelige ord, som slet ikke har nogen forbindelse med, hvad der optager os. Hvad skyldes det?

”Ja, og selv hele sætninger, især når sanserne begynder at slappes. Det er undertiden et ekko af en ånd, som kommer for at tale med dig.”

409. Ofte, når vi lukker øjnene og døser hen uden at sove, ser vi tydelige billeder eller ansigter, hvis mindste detaljer vi kan opfatte. Er det en vision, eller indbildning?

”Når legemet er sløvet, forsøger ånden at løsne sine bånd. Da bevæger den sig, og den ser. Hvis I sov rigtigt, ville det være en drøm.”

410. Af og til får man i søvne eller i halvsøvn meget gode ideer, som fuldstændig udviskes af hukommelsen trods alle vores anstrengelser for at huske dem. Hvorfra kommer disse ideer?

”De er resultatet af åndens frihed. Når ånden frigør sig, har den flere evner. Ofte er det også andre ånders gode råd.”

410a. Hvad tjener disse ideer og råd til, når man ikke kan huske dem og ikke kan have gavn af dem?

”Disse ideer hører som oftest mere hjemme i den åndelige end i den legemlige verden, men hvad legemet glemmer, erindrer

ånden, og ideerne vender tilbage i det nødvendige øjeblik som en inspiration.”

411. Kender den inkarnerede ånd tidspunktet for sin død i de øjeblikke, hvor den er frigjort fra materien og er i åndelig tilstand?

”Ofte har ånden en forudfølelse og nogle gange endda en klar fornemmelse af dødstidspunktet, som den bevarer som en intuition i vågen tilstand. Det er derfor, at enkelte personer er i stand til at forudsige deres død med stor nøjagtighed.”

412. Kan åndens aktivitet under legemets søvn eller hvile trætte eller anstrenge legemet?

”Ja, for ånden er bundet til legemet, som ballonen er det til pælen. Ligesom ballonens bevægelser ryster pælen, således influerer åndens aktivitet på legemet og trætter det.”

Besøg af levende personers ånd

413. Af princippet om sjælens frigørelse under søvnen synes det som om vi fører en dobbelt eksistens: legemets som udgør vores ydre liv, og sjælens som udgør vores indre og hemmelighedsfulde liv. Er det rigtigt?

”I den frigjorte tilstand viger legemets liv for sjælelivet, men egentlig er der ikke tale om to slags tilværelser, men snarere to faser af den samme tilværelse, for mennesket lever ikke et dobbelt liv.”

414. Kan to personer som kender hinanden, besøge hinanden under søvnen?

”Ja, og mange andre, som i vågen tilstand ikke ved at de kender hinanden, mødes og taler sammen. I kan, uden at ane det, have venner i et andet land. At besøge venner, familie og bekendte,

som kan være Jer til nytte, er et så almindeligt faktum, at I selv gør det omtrent hver eneste nat, mens I sover.”

415. Hvad er formålet med disse natlige besøg, når vi ikke kan huske dem?

”Almindeligvis har vi ved opvågningen en fornemmelse af dem, og de er ofte grundlag for visse af vores ideer, som tilsyneladende opstår af sig selv, uden at vi kan forklare det, men som i virkeligheden hidrører fra vores natlige samtaler.”

416. Kan mennesket ved sin vilje fremkalde disse åndelige besøg? Kan det, idet det sover ind, sige: I nat vil jeg i ånden møde den eller den person og tale med vedkommende om det eller det emne?

”Det foregår således: Mennesket sover ind, dets ånd vågner op, og hvad mennesket har sat sig for at gøre er oftest langt fra det som ånden følger, for menneskets liv har meget lidt interesse for ånden i det øjeblik den ser sig befriet fra materien. Dette gælder de allerede fremskredne mennesker. De mindre fremskredne mennesker foretager sig andre ting i deres åndelige tilstand. De hengiver sig til deres lidenskaber eller også forholder de sig uvirksomme. Det kan ske, at ånden ifølge sit forsæt besøger personer den ønsker at se, men det er helt uafhængig af dens beslutning i vågen tilstand.”

417. Kan flere inkarnerede ånder på denne måde mødes og tale sammen under søvnen?

”Utvivlsomt. Gamle eller nye venskabsbånd forener ofte forskellige ånder, der er lykkelige ved at gense hinanden.”

Ved ordet gammel må her forstås de venskabsbånd, som er knyttet i tidligere liv. Når vi vågner, har vi en intuition af nogle ideer, som vi har hentet fra disse hemmelighedsfulde samtaler, hvis kilde er os ukendt.

418. Kan en person, som fejlagtigt tror at en ven er død, i ånden mødes med denne ven og således få vished for, at han er i live? Kan personen i så tilfælde ved opvågningen have en intuition om, at vedkommende er i live?

”Som ånd kan personen ganske vist både se vennen og kende hans skæbne. Hvis det ikke er pålagt personen som en prøvelse, at han skal tro at vennen er død, så vil han have en forudfølelse af, at vennen er i live, ligeså vel som han ville have forudfølelsen om hans død.”

Telepati

419. Hvordan kan det være, at den samme nye ide - f.eks. en opdagelse eller en opfindelse - kan opstå hos flere mennesker samtidig og på forskellige steder?

”Vi har allerede sagt, at ånderne kommunikerer med hinanden, mens I sover. Nu vel! Så snart legemet vågner, genkalder ånden sig, hvad den har lært, og mennesket tror da at have gjort en opfindelse.

På denne måde kan flere personer samtidig gøre samme opfindelse. Når I siger, at en ide ’ligger i luften’, da er det et mere korrekt billede, end I tror. Enhver bidrager ubevidst til at udbrede den.”

Uden at vi selv er vidende om det, åbenbarer vores ånd ofte for andre ånder det, som optog vores tanker, inden vi faldt i søvn.

420. Kan ånderne meddele sig til hinanden, når vores krop er helt vågen?

”Ånden er ikke indesluttet i kroppen som i en æske. Den udstråler til alle sider. Derfor kan den også i vågen tilstand meddele sig til andre ånder, selvom det er vanskeligere for den.”

421. Hvordan kan det være, at to vågne personer ofte på samme tid får den samme tanke?

”Det er to sympatiserende ånder, som meddeler sig til hinanden og opfatter hinandens tanke også i vågen tilstand.”

Ånderne kommunikerer indbyrdes ved at læse hinandens tanker. Derfor kan to personer være i stand til at se og forstå hinanden uden ord. Man kan sige, at de taler med hinanden i åndernes sprog.

Letargi, katalepsi, skindød

Udgiverens note:

Letargi: Søvnliggende, bevidstløs tilstand. Det er det karakteristiske symptom på sovesyge.

Katalepsi: Kramptagtig fastholdelse af kroppen eller lemmerne i en bestemt, ofte unaturlig stilling i lang tid.

Skindød: Dødlignende tilstand hvor hjerte- og lungevirksomhed er stærkt svækkede. Kan forekomme ved fx el-ulykker, forgiftning og kvælning.

422. Letargiske og kataleptiske patienter ser og hører almindeligvis, hvad der foregår omkring dem, men de kan ikke udtrykke sig. Er det gennem kroppens syn og hørelse, at de opfatter omgivelserne?

”Nej, de opfattes af ånden. Ånden er ved bevidsthed, men kan ikke meddele sig.”

422a. Hvorfor kan ånden ikke meddele sig?

”Legemets organer modsætter sig det. Denne ejendommelige tilstand i legemets organer er et bevis på, at mennesket er andet end blot et legeme, eftersom legemet er inaktivt, mens ånden er aktiv.”

423. Kan ånden under legemets letargiske tilstand adskille sig så fuldstændig fra legemet, at det ser ud til at være dødt, og så senere vende tilbage til legemet?

”Under letargien er legemet ikke dødt, da vitaliteten er latent

tilstede, omtrent som i en puppe, men ingenlunde tilintetgjort. Ånden er forenet med legemet, så længe det lever. Når engang den virkelige død indtræder, da brister båndene mellem ånd og legeme, og organerne opløses. Først da er adskillelsen komplet, og ånden vender ikke mere tilbage.

Når et menneske, som synes at være dødt, kommer tilbage til livet, da har døden kun været tilsyneladende, ikke fuldstændig.”

424. Kan man ved at give hjælp i tide atter fæstne de bånd, som var ved at briste, og genoplive et menneske, som ellers ville dø?

”Ganske vist. Det får I jo bevis på hver dag. Magnetismen er i så tilfælde ofte et virksomt middel, fordi den tilfører legemet det vitale fluidum, som det mangler for at opretholde organernes funktion.”

Letargi og katalepsi har det samme princip: et midlertidigt tab af følelse og kontrol af bevægelse af en hidtil uopklaret fysiologisk årsag. Letargi og katalepsi adskiller sig ved, at i letargien omfatter tabet af de vitale kræfter hele kroppen, og patienten kan se ud, som om han er død. I katalepsien er symptomerne lokaliseret til en legemsdel, mens intelligensen har fuld frihed til at manifestere sig, så man ikke er i tvivl om, at patienten er i live. Letargien er altid naturlig, katalepsien er undertiden spontan, men kan kunstigt fremkaldes og forsvinde ved hjælp af den magnetiske strøm (note fra udgiveren: magnetisk strøm = hypnose).

Somnambulisme

Udgiverens note: Ordet somnambulisme kommer af latin somnus 'søvn' og afledning af ambulare 'vandre'. (Kilde Den Store Danske, Gyldendal). Mesmerisme var på sit højest på Allan Kardec's tid og han selv var meget interesseret i magnetisme. Ved hjælp af magnetisme kunne man bringe mennesker i en tilstand så de udførte

handlinger de ikke kunne modstå og ofte ubevidst, også kendt som hypnose. Allan Kardec opdagede at nogle medier kunne komme i en lignende tilstand, i dag også kaldt for en trancetilstand.

425. Hvad er forskellen på somnambulisme og almindelige drømme?

"I den somnambule tilstand er sjælen mere uafhængig, og dens evner er mere udviklede. F.eks. har sjælen her en synsevne, som den ikke har i drømme. Drømmetilstanden er en ufuldkommen somnambul tilstand.

I somnambulismen tilhører ånden ganske sig selv og er befriet fra materien. Kroppens organer er hæmmet af en slags katalepsi, og er uimodtagelige for ydre indtryk. Denne tilstand indtræffer fortrinsvis under søvnen, for da kan ånden midlertidig forlade legemet, der jo er undergivet behovet for hvile, som er uundværlig for materien.

I den somnambule tilstand er den sovende persons egen ånd optaget af ønsket om at udføre en handling, som nødvendiggør brugen af dens legeme. Ånden betjener sig da af legemet på samme måde som ånder benytter et bord eller en anden materiel genstand ved de fysiske manifestationer, eller jeres hånd ved de skrevne kommunikationer.

Når man bliver bevidst om at man drømmer, begynder organerne, inklusive hukommelsen, at vågne. Organerne og hukommelsen modtager derfor kun utydelige indtryk fra omgivelserne eller de ydre organer. Disse ufuldkomne indtryk videreformidles til ånden, som dog også befinder sig i en hviletilstand og kun svagt opfatter disse forvirrede og ofte meningsløse indtryk, som kan være blandet med svævende erindringer enten fra dette eller fra tidligere liv.

Det er således let at forstå, hvorfor somnambulerne intet husker, når de vågner af den somnambule tilstand, og hvorfor de drømme, som man husker, ofte er uden mening. Jeg siger "ofte", for det hænder, at drømmene er en erindring om be-

givenheder fra tidligere liv eller måske endog en slags intuition om fremtiden.”

426. Er der forskel på den såkaldte magnetiske somnambulisme og den naturlige somnambulisme?

”Det er det samme, bortset fra at den magnetiske somnambulisme er fremkaldt.”

427. Af hvilken natur er den drivkraft, som kaldes magnetisk fluidum?

”Et vitalt fluidum, en slags animaliseret elektricitet, der er en modifikation af det universelle fluidum.”

428. Hvad er grunden til det somnambule klarsyn?

”Det har vi allerede sagt. Det er sjælen som ser.”

429. Hvordan kan somnambulen se igennem materielle genstande?

”Det er kun for jeres grovere organer, at der findes uigennemtrængelige genstande. Har vi ikke sagt, at materien ikke er en hindring for ånden, som kan gå frit igennem den. Ofte siger somnambulen, at han ser gennem panden, gennem knæet etc., fordi I, som er helt bundet til materien, ikke kan forstå, at han kan se uden synsorganer. Da somnambulen er påvirket af jeres tankegang, tror han selv, at han har brug for kroppens organer, men hvis I lader ham sanse frit, forstår han, at han ser gennem alle dele af sit legeme, eller med andre ord, at hans syn er uafhængig af hans legeme.”

430. Eftersom somnambulens klarsyn har sit udspring i hans sjæl eller ånd, hvorfor ser han så ikke alt, og hvorfor tager han ofte fejl?

”For det første ser og forstår de ufuldkomne ånder ikke alt. De ved jo, at de endnu deler jeres forvildelser og fordomme, og

dernæst, så længe de er bundet til materien, har de ikke den fulde brug af alle deres åndelige evner. Gud har givet mennesket denne evne til et seriøst og nyttigt formål og ikke for at gøre det klogt på noget, som endnu ikke er mennesket tilladt at vide. Det er grunden til, at somnambulerne ikke kan vide alt.”

431. Hvad er kilden til somnambulens medfødte indsigt, og hvordan kan han så nøjagtigt omtale ting, som han i vågen tilstand er helt uvidende om, og som ligger over hans intellektuelle evner?

”Somnambulen kan besidde flere kundskaber, end du tiltror ham. Kundskaberne kommer kun til udtryk i hans somnambule tilstand og ikke i hans vågne tilstand, fordi legemet er alt for ufuldkomment til at fastholde erindringen om det han ved som ånd. Men hvad er somnambulen i virkeligheden? En ånd som vi, der er inkarneret i materien for at udføre en mission, og når han hensættes i den somnambule tilstand, befries han fra kroppens letargi. Vi har ofte sagt dig, at vi lever mange gange om igen, og det er denne vekslen mellem liv som er årsag til, at han mister, hvad han i et tidligere liv kan have lært. Ved at blive hensat i den tilstand, som du kalder krise, husker han, men ikke altid fuldkommen klart. Han besidder kundskaber, men kan ikke sige, hvorfra han har dem, eller hvordan han har tilegnet sig dem. Når ‘krisen’ er ovre, fortabes al erindring, og han vender atter tilbage til det legemlige livs mørke.”

Erfaringen viser, at somnambulerne også modtager kommunikationer fra andre ånder, som indgiver dem, hvad de skal sige, og som supplerer deres utilstrækkelighed. Dette viser sig især ved lægekyndige råd: somnambulens ånd ser ondet, en anden ånd viser den midlet mod ondet. Denne dobbelte virksomhed er undertiden meget tydelig og viser sig ved følgende hyppige udtryk fra somnambuler: ”Man siger, at jeg skal sige”, eller ”man forbyder mig at sige” dette eller hint. I det sidste tilfælde frarådes det at insistere på

at få en forbudt åbenbaring, for man giver da de letsindige ånder frit spillerum, og disse ånder taler om alt uden skrupler og uden at bryde sig om sandheden.

432. Hvordan kan man forklare evnen til at se over store afstande hos nogle somnambuler?

”Sjælen rejser jo ofte langt væk under søvnen. Det samme sker i somnambulismen.”

433. Afhænger udviklingen og graden af somnambulens klarsyn af kroppens konstitution eller af den inkarnerede ånds natur?

”Det afhænger af begge dele. Visse fysiske tilstande i kroppen gør det lettere for ånden at frigøre sig fra materien.”

434. Er somnambulens evner de samme som dem ånden har efter døden?

”Til en vis grad. Man må tage hensyn til materiens indflydelse som somnambulens ånd er bundet til.”

435. Kan somnambulen se de andre ånder?

”De fleste ser dem meget tydeligt. Det afhænger af deres natur og graden af deres klarsyn. Nogle gange er de ikke klar over, at det er ånder de ser og antager dem for at være legemlige væsener. Det sker især for dem, som ikke har noget kendskab til spiritismen. De forstår endnu ikke åndernes væsen og tror derfor, at det er mennesker de ser.”

Det samme sker i dødsøjeblikket for dem, som endnu tror de er i live. Intet omkring dem synes forandret, og ånderne forekommer dem at have legemer som deres eget, og de anser deres eget tilsyneladende legeme for at være virkeligt.

436. Når somnambulen ser over store afstande, er det da dens legeme eller dens sjæl som ser?

Sjælens frigørelse

”Hvorfor dette spørgsmål? Det er sjælen som ser, ikke legemet.”

437. Eftersom det er sjælen, der flytter sig, hvordan kan somnambulen så have fysiske fornemmelser af hede og kulde på det sted, hvor dens sjæl befinder sig, og som kan være fjernt fra det sted, hvor dens legeme befinder sig?

”Sjælen har ikke helt forladt legemet. Den er stadig forenet med det ved det bånd, som danner forbindelsesleddet og samtidig er leder for fornemmelserne. Når to personer ved hjælp af elektriciteten korresponderer med hinanden fra by til by, da er det elektriciteten, som er båndet mellem deres tanker, og derfor meddeler de sig også til hinanden, som om de stod ved siden af hinanden.”

438. Har den måde, som somnambulen bruger sin evne på, indflydelse på dens ånds tilstand efter døden?

”Meget, ligesom den gode eller ringe brug mennesket gør af de evner, som Gud har givet det.”

Ekstatisk trance

439. Hvad er forskellen mellem trance og somnambulisme?

”Trance er en renere art af somnambulisme. Under trancen er ånden endnu mere uafhængig.

440. Trænger ånden under trancen virkelig ind i de højere verdner?

”Ja, den ser dem og forstår den lykke, som findes der. Derfor vil den også gerne blive der, men der findes verdener, som er utilgængelige for de ånder, der endnu ikke er tilstrækkelig lutret.”

441. Når en person i trance udtaler ønsket om at kunne for-

lade Jorden, er det da et oprigtigt ønske? Holder selvopholdelsesinstinkterne ikke vedkommende tilbage?

”Det afhænger af åndens grad af renhed. Hvis den ser, at dens fremtidige stilling er bedre end dens nuværende liv, så anstrenger den sig for at bryde de bånd, som binder den til Jorden.”

442. Hvis personen under trancen blev overladt til sig selv, ville hans sjæl da definitivt kunne forlade legemet?

”Ja, han kan dø. Derfor må man kalde ham tilbage og minde ham om alt, hvad der binder ham til det jordiske liv, og især overbevise ham om, at hvis han bryder det bånd som knytter ham til Jorden, vil han ikke få tilladelse til at tage ophold i den verden han ser for sig, og hvor han tror at han vil finde lykken.”

443. Den ekstatiske påstår ofte at se ting, som tydeligvis er udslag af jordiske ideer og fordomme, som påvirker hans fantasi. Det han ser, er altså ikke altid virkeligt?

”Hvad han ser, er virkeligt for ham, men da hans ånd altid er påvirket af jordiske ideer, ser han tingene på sin måde og udtrykker sig i et sprog, som er tilpasset hans egne fordomme og ideer, eller også er de tilpasset jeres ideer for at I bedre kan forstå ham. Det er især på den måde, at han er tilbøjelig til at forvirle sig.”

444. Hvor stor tillid kan man have til åbenbaringer som er givet af en person i trance?

”Den ekstatiske kan ofte tage fejl, især når han søger at trænge ned i det, som skal forblive et mysterium for mennesket, for da hengiver han sig til sine egne ideer, eller også bliver han et bytte for bedrageriske ånder, som benytter sig af hans entusiasme til at komme med falske udsagn.”

445. Hvilke konklusioner kan man drage af somnambulis-

mens og trancens fænomener? Kan de ikke være en slags indvielse i det fremtidige liv?

”Eller rettere sagt, glimt af det tidligere og det kommende liv. Lad mennesket studere disse fænomener, og det vil finde en løsning på mere end et af de mysterier, som dets forstand forgæves søger at trænge ned i.”

446. Er der nogen overensstemmelse mellem somnambulismens og trancens fænomener og materialismen?

”Den som ærligt og fordomsfrit studerer dem, kan hverken være materialist eller ateist.”

Psykisk syn

447. Er der en sammenhæng mellem fænomenet psykisk syn og drøm og somnambulisme?

”De er en og samme ting. Det du kalder psykisk syn er en tilstand hvor ånden er mere frigjort, uden at legemet nødvendigvis sover. Psykisk syn er sjælens syn.”

448. Er evnen til psykisk syn permanent?

”Ja evnen, men ikke udøvelsen af den. I verdener, der er mindre materielle end jeres, frigør ånderne sig lettere og meddeler sig til hinanden gennem den blotte tanke uden dog helt at sløjfe det artikulerede sprog. I disse verdener er også psykisk syn en permanent evne, og beboernes normale tilstand kan sammenlignes med jeres klarsynede somnambulers. Derfor åbenbarer de sig også lettere for jer end dem, som er inkarneret i grovere legemer.”

449. Udvikler psykiske syn sig spontant, eller ved en viljeanstrengelse hos dem, som er begavet med evnen?

”Som oftest udvikler den sig spontant, men ofte spiller også viljen en stor rolle som f.eks. hos de såkaldte spåmænd, hvoraf

nogle har evnen, og du vil da se, at det er viljen, som baner vejen for dem til dette psykiske syn og til det, som de kalder vision.”

450. Kan psykisk syn udvikles gennem øvelse?

”Ja, øvelse medfører altid fremskridt og afdækker gradvis, hvad der var skjult.”

450a. Er denne evne fysisk? Afhænger den af kroppens konstitution?

”Ganske vist spiller konstitutionen en rolle. Der findes legemlige konstitutioner, som er uforenelige med evnen.”

451. Hvorfor er psykisk syn arveligt i nogle familier?

”Det skyldes en legemlig lighed, som nedarves ligesom andre fysiske egenskaber. Derudover udvikles evnen gennem en slags opdragelse, som overføres fra en generation til den næste.”

452. Er det sandt, at psykisk syn kan udvikles under særlige omstændigheder?

”Ja, f.eks. sygdom, en fare der truer, en heftig sindsbevægelse kan udvikle psykisk syn. Legemet kan blive sat i en særlig tilstand, som tillader ånden at se, hvad den ikke kan se med legemets synssans.”

Evnen til psykisk syn kan tilsyneladende opstå i forbindelse med ulykker og farer eller stærke sindsbevægelser, der vækker vores moralske natur. Det synes som om Forsynet har givet os denne evne som et middel til at bekæmpe en truende fare. I alle forfulgte sekter eller folkeslag, gives der eksempler herpå.

453. Er personer der er begavet med psykisk syn altid bevidst om deres særlige evne?

”Ikke altid. Evnen forekommer dem ganske naturlig, og ofte tror de, at mange andre også har evnen.”

454. Kan man sige, at det skyldes et særligt psykisk syn, når nogle personer, uden i øvrigt at besidde særlige evner, altid udviser en skarpsindighed og bedre dømmekraft end andre, om dagligdags hændelser?

”En god dømmekraft skyldes altid sjælen, som stråler mere frit, således at personen ser ting klarere end andre, hvis opfattelser er påvirket af materien.”

454a. Vil denne klare dømmekraft kunne indgive en forudfølelse om fremtidige hændelser?

”Ja, den indgiver også forudfølelser, for evnen forekommer i forskellige grader, og en person kan besidde enkelte eller alle grader af den.”

Teoretisk oversigt over somnambulisme, trance og psykisk syn

455. Den naturlige somnambulismes fænomener viser sig spontant og er uafhængige af enhver kendt ydre årsag. Hos visse personer med en særlig kropslig konstitution, kan evnen dog kunstigt fremkaldes ved magnetismens påvirkning.

Den kunstige somnambulisme adskiller sig fra den naturlige somnambulisme ved at være fremkaldt, medens den naturlige er spontan.

Den naturlige somnambulisme er et faktum, som ingen bestrider trods de utrolige fænomener den fremviser.

Hvorfor skulle den magnetiske somnambulisme være utroværdig eller irrationel, blot fordi den er kunstigt frembragt ligesom så mange andre ting? Fordi den er blevet udnyttet af svindlere, svarer nogle. Det er da endnu en grund til ikke at overlade den til svindlere. Når videnskaben engang har anerkendt somnambulismen, vil svindlerne hurtigt komme i miskredit og miste interesse. Da både den naturlige og den kunstigt frembragte somnambulisme er et faktum, som ingen kan argumentere imod på fornuftig vis, vil somnambulismen

lidt efter lidt vinde indpas hos videnskaben, måske snarere ad bagdøren end ad hoveddøren, men vil til sidst blive almindelig anerkendt.

For spiritismen er somnambulismen mere end et fysiologisk fænomen. Den belyser også psykologiske spørgsmål, da man kan studere sjælen, fordi den viser sig utilsløret. Et af de karakteristiske fænomener ved sjælen er, at den ser uden brug af de fysiske øjne. De som bestrider dette faktum begrundet det med, at somnambulen ikke altid ser, når forskerne ønsker det, som med sine egne øjne. Kan man undre sig over, at forskellige midler frembringer forskellige virkninger? Er det rationelt at forlange identiske virkninger, når instrumenterne er forskellige? Sjælen har ligesom øjet sine særlige egenskaber, og derfor må man bedømme dem hver for sig og ikke ved sammenligninger.

Årsagen til den magnetiske somnambulismes og den naturlige somnambulismes klarsyn, er den samme, idet den er sjælens attribut, en evne, som er uadskillelig forenet med vores sjæl, som er i os, og hvis grænser er de samme som selve sjælens grænser. Somnambulen ser derfor overalt, hvorhen dens sjæl kan bevæge sig, uanset hvor stor afstanden er.

Under sit klarsyn ser somnambulen ikke tingene fra det sted hvor han fysisk befinder sig ligesom gennem et teleskop. Den ser dem nærværende, som om den er på det sted, hvor de sker, fordi dens sjæl virkelig er der. Derfor er dens krop inaktiv og følelsesløs indtil det øjeblik, da sjælen atter vender tilbage til kroppen. Denne sjælens og kroppens delvise adskillelse er en unormal tilstand, som kan vare i kortere eller længere tid, men dog ikke ubegrænset. Det er også grunden til den fysiske træthed, somnambulen føler, når han kommer ud af den somnambule tilstand, især hvis sjælen under adskillelsen fra kroppen har arbejdet aktivt.

Da sjælen eller åndens syn er ubegrænset og ikke er knyttet til et bestemt organ, er det let at forklare, hvorfor somnam-

bulerne ikke kan angive det organ, de ser med. De ser uden at vide hvorfor eller hvordan. Hvis de overfører det til kroppen, fornemmer de, at fokus for synssansen findes i de centre i kroppen, hvor den vitale aktivitet er størst, især i hjernen, i maveregionen, eller i det organ, som for dem er det stærkeste bindeled mellem ånden og legemet.

Rækkevidden af den somnambules klarsyn er dog ikke ubegrænset. Selv den fuldkommen frie ånd er begrænset i sine evner og kundskaber i forhold til den udviklingsgrad den har nået, og hvor meget den endnu er undergivet materiens indflydelse. Dette er grunden til, at det somnambule klarsyn hverken er universelt eller ufejlbarligt, og slet ikke når dets formål ikke følger den naturlige udvikling og bliver i stedet gjort til genstand for nysgerrighed og eksperimenter.

Når somnambulens ånd befinder sig i frigjort tilstand, opnår den lettere forbindelse med andre inkarnerede og ikke-inkarnerede ånder. Denne forbindelse etableres ved foreningen af de energier, som danner perispriten og fungerer som en elektrisk tråd for tankeoverføring. For somnambulen er det således ikke nødvendigt, at tankerne artikuleres i ord. Den somnambule person aner og fornemmer dem, og derfor er den yderst modtagelig for indtryk og påvirkelig af omgivelsernes moralske indflydelse. Derfor udfolder somnambulens evner sig bedst i intime og positive omgivelser, hvorimod en nysgerrig og negativ forsamling af tilskuere vil hæmme dens evner, så den trækker sig tilbage i sig selv.

Somnambulen ser sin egen ånd og sit legeme samtidig. De udgør så at sige to væsener, som repræsenterer hans dobbelte - åndelige og legemlige - eksistens, som forenes til ét væsen af det bånd, som binder dem sammen. Somnambulen forstår ikke altid selv denne dobbelte tilstand. Ofte omtaler den sig selv som en fremmed person, fordi det snart er det legemlige væsen, som taler til det åndelige, og snart det åndelige væsen, som taler til det legemlige.

Ånden tilegner sig større viden og erfaring gennem rækken af inkarnationer den gennemgår. Så længe ånden er inkarneret i en fysisk krop, som er tæt materie, har den dog ingen erindring om sine tidligere erhvervede kundskaber og erfaring. Som ånd derimod erindrer den dem fuldt ud. Det er grunden til, at nogle somnambuler åbenbarer kundskaber, som ligger højt over deres nuværende udviklingstrin og deres intellektuelle kapacitet. Somnambulens intellektuelle og videnskabelige underlegenhed i vågen tilstand kan derfor slet ikke sammenlignes med den viden, som den åbenbarer i sin klarsynede tilstand. Alt efter omstændighederne kan somnambulen i denne tilstand øse af sin egen erfaring, eller af sit eget klarsyn eller af de råd, den modtager fra andre ånder. Somnambulens udtalelser vil dog altid afhænge af, hvor fremskreden dens egen ånd er.

Gennem somnambulismens fænomener, hvad enten de er fremkaldt naturligt eller magnetisk, giver Forsynet os et uforkasteligt bevis på sjælens eksistens og uafhængighed og dens fulde frigørelse fra kroppen. Når somnambulen beskriver, hvad den ser på et fjerntliggende sted, er det tydeligt, at den ser det, men ikke med sine egne fysiske øjne. Den ser sig selv henflyttet til dette sted, hvor der altså findes noget af den selv, og da dette 'noget' ikke kan være dens fysiske krop, så kan det kun være dens sjæl eller dens ånd. Mens mennesket forvilder sig i abstrakte og uforståelige metafysiske spidsfindigheder i sin søgen efter årsagerne til vores moralske eksistens, viser Gud os gennem det somnambule klarsyn den simpleste og mest indlysende adgang til studiet af den eksperimentale psykologi.

Den ekstatiske trance er den tilstand, hvor sjælens uafhængighed af kroppen fremtræder mest synligt, og så at sige mest håndgribeligt for beskuerens sanser.

I drømme og i somnambulismen vandrer sjælen omkring i de jordiske verdener. I trancen træder sjælen ind i en anden verden, i de æteriske ånders sfære. Her kommer den i kontakt med de æteriske ånder uden dog at kunne overskride visse

grænser, da den ellers vil bryde de bånd, som forener den med legemet. I denne sfære omgives sjælen af et strålende lys, den henrykkes af overjordiske harmonier og fyldes af et uendeligt velvære. Ved således at have betrådt tærsklen til evigheden har den fået en forsmag på himlens lyksalighed.

Under den ekstatiske trance er båndene til kroppen næsten brudt, og kun kroppens organiske liv er tilbage. Det er som om sjælen kun er forbundet til kroppen ved en tynd tråd, som let kan rykkes over. I denne tilstand forsvinder alle jordiske tanker, som viger for den højere, rene erkendelse, som udgør vores immaterielle væsens egentlige essens. Ganske hensunken i denne sublime beskuelse opfatter den ekstatiske kun det jordiske liv som et midlertidigt ophold på vejen mod evigheden. Livets goder og onder, dets tarvelige glæder og sorger er blot at betragte som flygtige hændelser på en rejse mod et bestemmelsessted man glæder sig til at nå frem til.

Både for de ekstatiske og for somnambuler gælder, at deres klarsyn kan være mere eller mindre fuldkomment og deres egen ånd mere eller mindre i stand til at forstå tingene, afhængig af åndens udviklingsgrad. Undertiden udviser de en mere eksalteret tilstand end virkelig klarsyn. Eller rettere sagt, deres sindsbevægelse skader deres klarsyn. Derfor er deres åbenbaringer også ofte en blanding af sandhed og vildfarelser og sublime og absurde forestillinger.

De underordnede ånder udnytter ofte denne nervøse ophidselse, som er et tegn på svaghed hos dem, der ikke kan beherske den, og derved får de den ekstatiske til at adlyde sig ved at iklæde sig skikkelser, som bekræfter den ekstatiskes egne ideer og fordomme i vågen tilstand. Dette er en reel fare for nogle clairvoyante. Ikke alle clairvoyante lader sig vildlede af laverestående ånder. Det er op til os at dømme deres meddelelser besindigt og omhyggeligt og veje deres åbenbaringer på videnskabens og fornuftens vægtskål.

Sjælens frigørelse viser sig undertiden i vågen tilstand som

fænomenet psykisk syn eller klarsyn, dvs. en evne til at se, høre og føle ud over vores sansers grænser. Disse klarsynede personer fornemmer fjerntliggende ting på alle de steder, hvor deres sjæl har sin virkekraft. De ser dem, så at sige, tværs igennem det almindelige syn ligesom i en slags fatamorgana.

Under det psykiske syn ændrer personen ansigtstræk. Vedkommendes blik bliver fjernt, ligesom man betragter en ting uden at se den. Hele fremtoningen er præget af sindsbevægelse. Man konstaterer, at de fysiske øjne er uberørte heraf, idet visionen bliver ved, selvom øjnene er lukkede.

De som har denne evne, finder den ligeså naturlig som det almindelige syn. For dem er det en ganske normal egenskab. Efter klarsynet aftager erindringen om det gradvist for til sidst at forsvinde som en drøm.

Evnen til det psykisk syn varierer fra en konfus fornemmelse til en klar og præcis opfattelse af nære eller fjerne ting. I sin elementære tilstand giver den visse klarsynede personer takt, skarpsindighed og en moralsk retskaffenhed, som sikrer det sande syn på sagen. Hvor evnen er mere udviklet, vækker den forudfølelser, og når den er endnu mere udviklet, viser den fuldbragte begivenheder, eller begivenheder, som er i færd med at fuldbyrdes.

Den naturlige og den kunstige somnambulisme, den ekstatiske trance og det psykiske syn er kun varieteter eller modifikationer af en og samme årsag. Disse fænomener er naturlige ligesom drømmene, og derfor har de også eksisteret til alle tider. Historien viser os, at de har været kendt og udnyttet fra den tidligste oldtid, og man finder her en forklaring på en mængde fakta, som vi på grund af vores fordomme har betragtet som overnaturlige.

KAPITEL 9

Åndernes indgriben i den fysiske verden

1. *Ånderne gennemskuer vores tanker* – 2. *Åndernes indflydelse på vores tanker og handlinger* – 3. *Besættelser* – 4. *Personer med konvulsioner* – 5. *Åndernes hengivenhed for enkelte personer* – 6. *Skytsånder, beskyttende, venlige eller sympatiske ånder* – 7. *Åndernes indflydelse på livets begivenheder*
8. *Åndernes indgriben i naturfænomenerne* – 9. *Ånderne på slagmarken* – 10. *Pagter* – 11. *Hemmelig magt. Talismaner, åndemanere* – 12. *Velsignelse og forbandelse*

Ånderne gennemskuer vores tanker

456. Ser ånderne alt, hvad vi laver?

”De kan se alt, da I altid er omgivet af dem. Men hver enkelt ånd ser kun de ting, som vækker dens opmærksomhed. Den beskæftiger sig ikke med det, den synes er ligegyldigt.”

457. Kender ånderne vores inderste tanker?

”Oftentimes kender de også det, I gerne vil skjule for jer selv. Hverken handlinger eller tanker kan holdes skjult for ånderne.”

457a. Det er altså lettere at skjule noget for en person der lever, end når personen er død?

”Javist. Og når I tror, at ingen kan se jer, har I ofte flere ånder omkring jer, som ser og hører jer.”

458. Hvad tænker ånderne om os, når de er hos os og iagttager os?

”Det kommer an på åndernes karakter! De lystige ånder morer sig over de små fortrædeligheder, som oprører jer, og gør sig

lystige over jeres utålmodighed. De alvorlige ånder har ondt af jeres modgang og søger at hjælpe jer.”

Åndernes indflydelse på vores tanker og handlinger

459. Påvirker ånderne vores tanker og handlinger?

”Ja, deres påvirkning er større, end I tror, og ofte er det ånderne, som leder jer.”

460. Har vi tanker, som kommer fra os selv og andre, som indgives os?

”Jeres sjæl er en ånd, som tænker. I fornemmer selv, at forskellige og ofte modsatte tanker om en og samme ting kommer til jer samtidig. Nogle af disse tanker er jeres egne, og nogle kommer fra os. Det er det, som gør jer usikre, fordi der i jeres sind er to modstridende ideer.”

461. Hvordan kan vi vide, om tankerne kommer fra os selv, eller om de indgives os?

”Når en tanke indgives, er det som om en stemme taler til jer. Jeres egne tanker kommer som regel til jer først. I øvrigt har I ingen interesse i at vide det, og ofte er det nyttigt ikke at vide det. I handler i så fald friere. Hvis I bestemmer jer for det gode, gør I det med større glæde, og hvis I vælger den forkerte vej, bliver jeres eget ansvar så meget større.”

462. Får intelligente og geniale mennesker altid deres ideer fra deres eget indre?

”Undertiden kommer ideerne fra deres egen ånd, men ofte indgives de også af andre ånder, som synes de er egnede til at forstå dem og værdige til at udbrede dem. Når ikke de finder ideerne hos sig selv, beder de ubevidst om inspiration. I virkeligheden er det en påkaldelse, som de foretager uden at vide det.”

Hvis det havde været nyttigt for os at kunne skelne klart mellem de

Åndernes indgriben i den fysiske verden

ideer som kommer fra os selv, og de som indgives os, så havde Gud givet os midler dertil, ligesom Han giver os evne til at skelne dag fra nat. Når Forsynet hensætter os i en tilstand af uklarhed og tvivl i en bestemt sag, er det i en god hensigt, og fordi det er bedst for os.

463. Man siger, at den første indskydelse altid er den bedste. Er det rigtigt?

”Den kan være god eller dårlig alt efter den inkarnerede ånds natur. Det er altid godt at lytte til gode inspirationer.”

464. Hvordan skal man afgøre, om en indgivet tanke kommer fra en god ånd eller fra en ufuldkommen ånd?

”Gransk sagen. De gode ånder råder kun til det gode. Det er op til jer at skelne mellem det gode og det dårlige.”

465. Hvorfor tilskynder de ufuldkomne ånder os til det onde?

”For at I skal lide, som de lider.”

465a. Formindsker det da deres lidelser?

”Nej, men deres jalousi tåler ikke at se væsener, der er mere lykkelige end dem selv.”

465b. Hvilken slags lidelse vil de vil påføre os?

”De lidelser, som er en følge af lavere udvikling og afstand fra Gud.”

466. Hvorfor tillader Gud ånderne at tilskynde os til det onde?

”De ufuldkomne ånder tjener som redskaber til at prøve menneskets tro og vilje til de gode handlinger. Som ånd skal du gå fremad i kundskab om det uendelige. På vejen frem mod det gode, må du derfor gennemgå prøvelser om det onde. Vores mission er at føre dig ind på den rette vej, og hvis du påvirkes af dårlige indflydelser, så er det fordi du tiltrækker dem på grund af dine egne lave tilbøjeligheder. De lave ånder

Åndernes indgriben i den fysiske verden

hjælper dig med at udføre de onde gerninger, der måtte være i dine tanker. Hvis du f.eks. er tilbøjelig til at begå mord, vil en sværm af ånder straks være der for at understøtte denne tanke hos dig, men der vil også være andre ånder, som forsøger at påvirke dig til at lade være. Derved bevares ligevægten, og det overlades helt til dig selv at vælge mellem det gode og det onde.”

Det er på denne måde, at Gud overlader til vores egen samvittighed at vælge den vej, vi ønsker at gå, og Han giver os friheden til at give efter for de forskellige modstridende påvirkninger, vi udsættes for.

467. Kan man frigøre sig for de ånder som frister os til det onde?

”Ja, for de knytter sig kun til dem, som tiltrækker dem med deres onde tanker og ønsker.”

468. Hvis åndernes dårlige påvirkning overvindes af vores viljestyrke, opgiver de så at friste os?

”Hvad vil du, de skal gøre? Hvis der intet er at gøre, trækker de sig tilbage, men venter stadig på et gunstigt øjeblik, som katten lurar på musen.”

469. Hvordan kan man neutralisere de lave ånders indflydelse?

”Ved at gøre godt og ved at stole på Gud støder I de lavere ånder tilbage og bryder da deres magt over jer. Vogt jer for at høre på de ånders indgivelse, som vækker onde tanker hos jer, skaber splid mellem jer, og ansporer jer til dårlige lidenskaber. Tænk på disse ord, som Jesus har givet jer i Fadervor: Herre, led os ikke i fristelse og frels os fra det onde.”

470. Har de ånder, som søger at friste os til det onde ved at prøve vores vilje til det gode, fået denne opgave som en mission? Og hvis missionen lykkes for dem, bærer de da ansvaret for det?

Åndernes indgriben i den fysiske verden

”Ingen ånd får den mission at gøre ondt. Hvis ånden gør det, er det af dens egen vilje, og derfor bærer den også ansvaret. For at prøve dig, kan Gud lade ånden gøre, hvad den vil, men Han befaler det ikke, og det står jer frit for at afvise ånden.”

471. Når vi overvældes af en følelse af stor angst eller frygt, eller også af en indre tilfredsstillelse, som ikke kan forklares, skyldes disse følelser da kun vores fysiske tilstand?

”De er næsten altid en følge af de meddelelser, som I har modtaget fra ånderne uden jeres vidende, eller mens I sov.”

472. Hvis ånderne ønsker at friste os til det onde, udnytter de så de omstændigheder, vi befinder os i, eller kan de selv fremkalde omstændigheder som støtter deres forehavende?

”De benytter sig af de omstændigheder der opstår, men ofte fremkalder de dem også uden jeres vidende ved at anspore jer til lastefulde handlinger. Hvis en mand f.eks. på sin vej finder en sum penge, tro da ikke, at det er ånderne, der har lagt pengene på dette sted. Ånderne indgiver manden den tanke at gå hen til stedet, og da tilskynder de ham til at tage pengene, mens andre ånder tilskynder ham til at give pengene tilbage til den, de tilhører. Det samme er tilfældet med andre fristelser.”

Besættelse

473. Kan en ånd midlertidig tage bolig i et levende menneskes krop og handle i stedet for den ånd som allerede er inkarneret deri?

”Ånden går ikke ind i et legeme, ligesom den går ind i et hus. Den knytter sig til en inkarneret ånd, som har samme fejl og egenskaber som den selv. Det er dog altid den inkarnerede ånd, der efter egen vilje handler på den krop den er inkarneret i. En omvandrende ånd kan ikke indtage den inkarnerede ånds plads, for ånden og legemet er bundet til hinanden indtil det

tidspunkt, hvor Forsynet har bestemt at det fysiske liv afsluttes.”

474. Selvom to ånder ikke kan tage bolig i samme legeme, kan sjælen alligevel komme i et afhængighedsforhold til en anden ånd, så den bliver underkuet og dens vilje lammet?

”Ja, det er tilfældet med det, I kalder en besættelse. Men I må forstå, at en sådan underkuelse aldrig kan forekomme uden sjælens delagtighed, det være sig af svaghed eller af egen fri vilje. Ofte har man fejlagtigt troet, at personer var ’besatte’, mens der i virkeligheden var tale om epileptikere eller vanvittige, som mere har haft behov for en læge end for en åndebesværger.”

Ordet ”besættelse” forudsætter troen på, at der findes dæmoner, dvs. onde væsener som tager bolig sammen med sjælen i et individs legeme. Da der nu engang ikke eksisterer dæmoner, og to ånder ikke samtidig kan bebo samme legeme, så kan der heller ikke være besatte i ordets egentlige forstand. Ordet besættelse skal kun forstås som udtryk for den absolutte afhængighed, som sjælen bringes i af de ufuldkomne ånder, som underkuer den.

475. Kan man ved egen kraft skille sig af med disse lavtstående ånder og frigøre sig for deres dominans?

”Man kan altid afkaste et åg, hvis man har viljen dertil.”

476. Hvis den onde ånds dominans er så stærk, at den underkuede person ikke selv bemærker den, kan personen da bringe afhængigheden til ophør og i så fald under hvilke betingelser?

”Hvis det er et godt menneske, hjælper dets vilje til at hidkalde gode ånders hjælp. Jo bedre menneske man er, des større magt har man til at fjerne de ufuldkomne ånder og tiltrække de gode. Dog er selv det bedste menneske magtesløst, hvis den underkuede ikke ønsker hjælp. Nogle finder behag i et afhængighedsforhold til en ånd, som smigrer deres lave smag og ønsker.

Åndernes indgriben i den fysiske verden

Imidlertid kan et menneske, hvis hjerte ikke er rent, ikke have nogen magt over ånderne. De gode ånder foragter det, og de lave ånder frygter det ikke.”

477. Har besværgelsesformler nogen som helst virkning på de ufuldkomne ånder?

”Nej, disse ånder morer sig blot over de tomme formler, og forstærker deres angreb endnu mere.”

478. Der findes mennesker med gode hensigter, som ikke desto mindre er besatte. Hvad er det bedste middel til at befri sig for disse plageånder?

”At udmatte deres tålmodighed, ikke tage notits af deres indgivelse, og vise dem, at de spilder deres tid. Når ånderne ser, at de ikke kan udrette noget, går de deres vej.”

479. Er bønner et virksomt middel til at overvinde en besættelse?

”Bønner er altid en virkningsfuld hjælp, men tro ikke, det er nok at fremmumle nogle ord for at opnå, hvad man ønsker. Det er nødvendigt, at den besatte selv anstrenger sig for at fjerne årsagen og rette op på de mangler hos ham, som tiltrækker de ufuldkomne ånder.”

480. Hvordan skal man forstå Evangeliets udtryk: at uddrive dæmoner?

”Det afhænger af fortolkningen. Hvis I kalder den lave ånd som underkuer et menneske for dæmon, da kan man ganske rigtigt sige, at den er uddrevet, når dens indflydelse er tilintetgjort. Hvis du giver en dæmon skyld for en sygdom, da kan du ligeledes sige, at dæmonen er uddrevet, når sygdommen er helbredt. En ting kan være sand eller falsk efter den mening, du lægger i ordene. De største sandheder kan forekomme absurde, hvis man kun ser på formen og tager allegori

for virkelighed. Forstå dette princip og husk på det. Det er almenlydigt.”

Personer med konvulsjoner

481. Spiller ånderne en rolle i de fænomener, som viser sig hos de individer med konvulsjoner?

”Ja, en meget stor rolle ligesom magnetismen, som er dens fornemste kilde, men svindlere har ofte udnyttet og overdrevet dens virkninger, hvilket har sat den i et latterligt lys.”

481a. Af hvilken natur er de ånder, som medvirker til den slags fænomener?

”Næppe ophøjede. Mener I, at de højere ånder bryder sig om den slags ting?

482. Hvordan kan nogle få personers abnorme tilstand pludselig sprede sig blandt en hel befolkning?

”Det skyldes gensidig sympati. Nogle gange spreder moralske følelser sig meget let. De magnetiske virkninger er ikke så fremmede for jer, at I ikke kan forstå det. Derudover skyldes det også de ånder, som nødvendigvis deltager i hændelserne af sympati for dem som fremkalder dem.”

Blandt de konvulsjonæres besynderlige evner genkender man let dem, som somnambulismen og magnetismen giver mangfoldige eksempler på. Bl.a. fysisk ufølsomhed, evne til at læse andres tanker, overførelse af fornemmelser osv. Det er åbenbart, at de konvulsjonære befinder sig i en slags vågen somnambul tilstand, fremkaldt ved den indflydelse, som de øver på hinanden. Ubevidst er de på samme tid magnetisører og magnetiserede.

483. Hvad er årsagen til den fysiske ufølsomhed hos nogle konvulsjonære og andre individer, som underkastes voldsomme pinsler?

Åndernes indgriben i den fysiske verden

”Hos nogle er det udelukkende en magnetisk virkning, som påvirker nervesystemet på samme måde som visse substanser gør. Hos andre dæmper sindsophidselsen kroppens sensitivitet, fordi livet synes at trække sig væk fra kroppen for at blive koncentreret i ånden. Ved I ikke, at når ånden er stærkt optaget af noget, da føler, ser og hører legemet intet?”

Hos personer som udsættes for en voldsom død, kan ophidselsen og døds kampen medføre en ro og koldblodighed, fordi smertesansen neutraliseres af en slags følelseløshed. Vi ved, at man i kampens hede end ikke mærker det dybeste sår, mens man under normale omstændigheder føler smerte ved en ubetydelig rift.

Da disse konvulsionære fænomener skyldes dels en fysisk årsag og dels visse ånders indgriben, kan man spørge, hvordan det i visse tilfælde har været muligt for myndighederne at standse dem. Grunden er ganske enkel. Åndernes indgriben er kun sekundær. De benytter sig alene af de konvulsionæres fysiske disposition. Myndighederne har ikke undertrykt denne disposition, men kun årsagen som har stimuleret og fremkaldt den. Fra at være aktiv er årsagen gjort latent, og det har været rigtigt af myndighederne at handle således, da der forekom misbrug og skandale. For øvrigt er myndighedernes indgriben magtesløs, hvis åndernes indgriben er direkte og frivillig.

Åndens hengivenhed for visse personer

484. Føler ånderne større hengivenhed for visse personer end andre?

”De gode ånder sympatiserer med de gode mennesker eller med dem som er modtagelige for forbedring. De lavere ånder sympatiserer med de lastefulde mennesker og dem som har lave tilbøjeligheder. Hengivenheden opstår på grund af overensstemmelsen i følelser og tanker.”

485. Er åndernes hengivenhed for visse personer udelukkende af en moralsk natur?

”Der er intet fysisk eller sanseligt ved den sande hengivenhed. Når en ånd knytter sig til en person, er det dog ikke altid kun af hengivenhed. Tilknytningen kan også være iblandet en erindring om menneskelige lidenskaber.”

486. Interesserer ånderne sig for, fremgang og modgang? Er de, som vil os det godt, bedrøvede over den modgang vi møder i livet?

”De gode ånder gør så meget godt som muligt og er lykkelige ved at se jer glade. De bedrøves over jeres lidelser, hvis I ikke bærer dem med resignation, for i så fald får I ikke noget gavnligt udbytte af jeres modgang. I stedet kan I sammenlignes med den syge, der afviser den bitre drik, der skal helbrede ham.”

487. Hvilke af vores onder bedrøver ånderne mest? Er det vores fysiske lidelser eller vores moralske mangler?

”Jeres egoisme og hårde hjerte, som er roden til alle jeres vanskeligheder. Ånderne ler ad alle jeres indbildte sorger, som fødes af hovmod og begærlighed, men de glæder sig over de onder, som bidrager til at afkorte jeres prøvetid.”

Ånderne ved, at det fysiske liv kun er forbigående, og at de bekymringer som ledsager livet er midler til at opnå en bedre tilstand. Derfor bliver de mere bedrøvede over vores moralske mangler, som fjerner os fra målet, end over de fysiske onder som er forbigående. Ånderne berøres kun flygtigt af de ulykker som alene berører vores verdslige ideer, ligesom vi kun berøres lidt, når vi ser tilbage på barndommens barnagtige bekymringer.

Ånden, som i livets sorger ser et middel til fremgang for os, betragter dem som en midlertidig krise, der skal redde den syge. Den deltager i vores lidelser, ligesom vi deltager i en vens lidelser, men da den anskuer tingene fra et højere standpunkt end vi, så bedømmer den lidelserne anderledes end os. Mens de gode ånder løfter vores mod af interesse for vores fremtid, ansporer de onde ånder os til fortvivelse for at fortabe os.

488. Har forældre og venner, som allerede er gået over til det andet liv forud for os, større sympati for os end de ånder, der er fremmede for os?

”Ganske vist, og ofte beskytter de jer så meget, som det står i deres magt.”

488a. Glædes de over den hengivenhed, vi bevarer for dem?

”Meget. Men de glemmer dem, som glemmer dem.”

Skytsånder. Beskyttende, fortrolige eller sympatiserende ånder

489. Er der ånder, som binder sig til et særligt individ for at være dets beskytter?

”Ja, den åndelige broder, som I kalder den gode ånd eller den gode genius.”

490. Hvad skal man forstå ved skytsånd?

”En beskyttende ånd af en højere orden.”

491. Hvad er skytsåndens mission?

”Den samme som en faders mission over for sine børn. Dvs. at lede sin protegé ind på den gode vej, støtte ham med sine råd, trøste ham i hans bekymringer, opretholde hans mod under livets prøvelser.”

492. Er skytsånden bundet til individet lige fra dets fødsel?

”Fra fødslen til døden, og ofte følger den det efter døden ind i den åndelige verden, ja selv gennem flere fysiske liv, som kun er korte faser sammenlignet med åndens liv.”

493. Er skytsåndens mission frivillig eller påbudt?

”Ånden er forpligtet til at våge over jer, fordi den har påtaget sig denne opgave, men den har valgt mellem de væsener, som

den sympatiserer med. For nogle er dette en fornøjelse, medens det for andre er en mission eller en pligt.”

493a. I det ånden binder sig til en person, giver den dermed afkald på at beskytte andre individer?

”Nej, men den gør det mindre eksklusivt.”

494. Er skytsånden uundgåelig bundet til det væsen, som er betroet i dens varetægt?

”Det hænder ofte, at enkelte ånder forlader deres post for at udføre andre missioner, men da træder en anden ånd i deres sted.”

495. Forlader skytsånden nogensinde sin protegé, når denne ikke lytter til dens råd?

”Den fjerner sig, når den ser, at dens råd er til ingen nytte, og at viljen til at lade sig påvirke af de lavere ånder er stærkere. Den forlader dog ikke helt sin protegé, men er stadig til stede. Det er ikke skytsånden, der forlader mennesket. Det er mennesket, som lukker sine ører. Skytsånden kommer tilbage, straks den påkaldes.”

”Denne lære om skytsånderne burde kunne omvende de mest vantro ved sin skønhed og blidhed. Den tanke, at der altid i jeres nærhed er væsener, som ved deres højere natur er i stand til at råde, understøtte og hjælpe jer til at vælge det godes ujævne vej. Som venner er de mere trofaste og hengivne end de mest intime forbindelser, som man kan indgå på denne jord. Er det ikke en fortrøstningsfuld tanke? Disse væsener er kommet til jer på Guds befaling. Det er Ham, som anviser dem plads hos jer. De er der af kærlighed til Ham, og de opfylder for jer en skøn, men anstrengende mission. Ja, hvor som helst I befinder jer, vil jeres skytsånd altid være i nærheden: I fængsler, på hospitaler, på udsvævende steder, i ensomhed. Intet adskiller jer fra denne ven, som I ikke ser, men hvis kærlige tilskyndelser og vise råd jeres sjæl har en sikker fornemmelse af.

Hvorfor er I ikke mere bevidst om denne sandhed? Tænk på hvor mange gange den kunne hjælpe jer til at overkomme de øjeblikkelig afgørende kriser og hvor mange gange den kunne redde jer fra de lave ånder. Mange gange i jeres liv har denne gode engel anledning til at sige jer: Sagde jeg det ikke til dig? Men du gjorde det ikke. Viste jeg dig ikke afgrunden? Men du styrtede dig alligevel i den. Har jeg ikke gennem din samvittighed ladet dig høre sandhedens stemme? Men du fulgte alligevel løgnens råd. O! rådfør jer med jeres skytsånder. Opret mellem dem og jer dette intime forhold, som findes mellem de bedste venner. Forsøg ikke at skjule noget for dem, for de har Guds øje, og I kan ikke føre dem bag lyset. Tænk på fremtiden. Forsøg at gøre fremskridt i dette liv, og jeres prøvelser vil derved forkortes og jeres tilværelse blive lykkeligere. Fat derfor mod, mennesker! Kast engang for alle jeres fordomme og forbehold langt væk. Gå ad den nye vej, som åbner sig foran jer, gå, gå på denne vej! I har ledere, følg dem! I kan ikke miste målet, for målet - det er Gud selv.

Til dem, som mener, det er umuligt for de virkelig ophøjede ånder at underkaste sig en så besværlig og uophørlig opgave, siger vi, at vi påvirker jeres sjæle, selvom vi er flere millioner mile væk fra jer. For os er rummet intet, og selvom vi også lever i en anden verden, bevarer vores ånd sin forbindelse med jer. Vi besidder egenskaber, som ligger uden for jeres forståelse, men vær forvisset om, at Gud ikke har pålagt os en opgave, som overskrider vores kræfter, og at han ikke har overladt jer til jer selv uden venner og uden støtte på Jorden. Enhver skytsånd har sin protegé, som den våger over, som en fader våger over sit barn. Den er lykkelig, når den ser jer gå ad den gode vej, men bedrøvet når dens råd ignoreres.

Vær ikke bange for at besvære os med jeres spørgsmål. Hold jer tværtimod i forbindelse med os. I vil derved blive stærkere og lykkeligere. Det er det enkelte menneskes daglige samkvem med sin skytsånd, som til sidst vil gøre alle mennesker til me-

dier og overvinde al vantro og uvidenhed på Jorden. I som har modtaget undervisning, giv denne undervisning videre til andre! I talentfulde mennesker, hjælp med at løfte jeres brødre og søstre! I aner ikke, hvilket storslået værk I på denne måde bliver delagtige i.

Det er Kristi gerning, som Gud herigennem pålægger jer. Hvorfor har Gud givet jer intelligens og lærdom, hvis det ikke var for at dele den med jeres medmennesker og vise dem vejen til den evige lyksalighed?”

St. Louis og St. Augustin.

Der er ikke noget overraskende ved læren om skytsånder, der våger over deres protegéer, trods den store afstand mellem deres og vores verden. Den er tværtimod naturlig og storslået. I vores verden er det naturligt, at en fader våger over sit barn og støtter det med gode råd, selvom den geografiske afstand mellem dem er stor. Hvad underligt er der da ved, at ånderne, leder dem, som de beskytter, da afstanden mellem deres og vores verden er mindre end den, som adskiller kontinenterne på Jorden? Ånderne har desuden det universelle fluidum, som forener alle verdener og gør dem solidariske, og som tjener som et fantastisk befordringsmiddel til at overføre tanken, ligesom luften tjener til at overføre lyden.

496. Hvis ånden forlader sin protegé og standser sin gode påvirkning, kan den i så fald gøre ham ondt?

”De gode ånder gør aldrig ondt. Det overlader de til andre ånder, som tager deres plads. Så anklager I skæbnen for den ulykke, som overgår jer, selvom den alene er en følge af jeres egne fejl.”

497. Kan skytsånden overgive sin protegé til en lavere ånd, som muligvis har onde hensigter mod ham?

”De lavere ånder kan slutte sig sammen for at neutralisere de gode ånders handlinger. Hvis protegéen har viljen dertil,

kan han frit overgive al sin opmærksomhed til de gode ånder. Skytsånden kan finde et andet menneske med en god vilje, som fortjener støtte, alt imens den afventer sin tilbagekomst til sin protegé.”

498. Når skytsånden ser sin protegé fare vild i livets tummel, er det da fordi den ikke magter at tage kampen op mod de laverestående ånder?

”Det er ikke, fordi den ikke magter det, men fordi den ikke vil. Ved livets prøvelser bliver dens protegé mere fuldkommen og klogere. De gode tanker og nyttige råd, som ånden indgiver sin protegé, følges desværre ikke altid. Det er alene menneskets svaghed, sorgløshed eller hovmod, som giver de ufuldkomne ånder magt over det. Disse ånders herredømme over jer kommer alene af jeres mangel på modstandskraft.”

499. Er skytsånden altid hos sin protegé? Kan der ikke være omstændigheder, hvor den uden at forlade ham dog taber ham af syne?

”Der er omstændigheder, hvor åndens nærvær ikke er nødvendig for dens protegé.”

500. Kommer der en tid, hvor den inkarnerede ånd ikke længere har behov for sin skytsånd?

”Ja, når den har erhvervet sig kraft til at lede sig selv, ligesom eleven efter nogen tid ikke længere behøver sin lærer. Men dette vil ikke ske på jeres Jord.”

501. Hvorfor er åndernes påvirkning af vores liv hemmelig, og hvorfor sker deres beskyttelse ikke åbenlyst?

”Hvis I stolede på deres beskyttelse, ville I miste jeres selvstændige handlekraft, og jeres ånd ville ikke gøre fremskridt. For at gøre fremskridt må I hver især gøre jeres egne erfaringer og på jeres egen bekostning. I må nødvendigvis prøve jeres egne

kræfter, ellers ville I blive som det barn, man nægtede at gå alene. Påvirkningen af de ånder som vil jeres bedste er afpasset således, at I altid beholder jeres frie vilje. Hvis I ikke havde ansvar for jeres handlinger, ville I ikke kunne gå fremad på den vej, som fører til Gud. Når mennesket ikke er bevidst om den støtte det får, bruger det sin egen styrke til at klare livets genvordigheder. Imidlertid våger dets skytsånd over det, og maner fra tid til anden om forsigtighed eller advarer mod en eller anden fare.”

502. Når det lykkes skytsånden at føre sin protegé ind på den gode vej, høster den da selv en fortjeneste af det?

”Det er en fortjeneste, som regnes den til gode, enten med hensyn til dens fremgang eller dens lykke. Den er lykkelig, når den ser sin omhu kronet med held. Den glæder sig, som en lærer glæder sig over sin elevs heldige eksamen.”

502a. Bærer skytsånden ansvaret for en mislykket mission?

”Nej, eftersom den har gjort, hvad den kunne.”

503. Når skytsånden ser sin protegé slå ind på en dårlig vej, sørger den da og ængstes for hans lykke?

”Den sukker over hans forvildelse og beklager den, men sorgen ligner ikke en jordisk faders, for den ved, at ondet kan rettes, og at det der ikke sker i dag kan ske i morgen.”

504. Kan vi altid få navnet på vores skytsånd at vide?

”Hvorfor vil I kende navne, som ikke findes? Tror I da, at der ikke er andre ånder omkring jer, end dem I kender?

504a. Men hvordan kan man påkalde dem, når man ikke kender deres navn?

”Giv dem hvilket navn I vil: en højere ånds, som I har sympati eller ærbødighed for. Jeres skytsånd vil komme på jeres kalden, for alle gode ånder er brødre og bistår hverandre indbyrdes.”

505. De skytsånder, som antager kendte navne, er de i virkeligheden også de personer, hvis navne de bærer?

”Nej, men de nærer sympati disse personers ånder og kommer ofte på deres befaling. For jer er det nødvendigt at have et navn, og derfor tager de et navn som indgiver jer tillid. Når I ikke selv kan opfylde en mission, så sender I også en anden som handler i jeres navn.”

506. Når vi engang overgår til den åndelige verden, vil vi så der kunne genkende vores skytsånd?

”Ja. Ofte kendte I den, før I blev inkarneret.”

507. Tilhører alle skytsånder de højere ånders klasse? Kan de også tilhøre mellemklasserne? Kan f.eks. en fader blive sit barns skytsånd?

”Ja, det kan han, men at være skytsånd forudsætter altid en vis grad af højhed, en kraft og en højere grad af dyd, som er skænket ham af Gud. En fader, som beskytter sit barn, kan selv understøttes af en højere ånd.”

508. Kan de ånder, som har forladt Jorden under lykkelige betingelser, altid beskytte den de elsker og som har overlevet dem?

”Deres magt er mere eller mindre indskrænket. Deres nuværende forhold giver dem ikke altid fuld frihed til at handle.”

509. Har mennesker med en vild natur og lavere moral også skytsånder, og tilhører disse ånder en ligeså høj klasse som de mere fremskredne menneskers skytsånder?

”Ethvert menneske har en ånd, som våger over det, men åndens mission står i forhold til individets udvikling. I sætter ikke en professor i filosofi til at være lærer for et barn, der skal lære at læse. Den åndelige beskytters udvikling står altid i forhold til den ånd den beskytter. Samtidig med at I selv har

en højere ånd, der våger over jer, kan I på jeres side blive en jer underlegen ånds beskytter, og de fremskridt, som I beforder hos denne ånd, bidrager igen til jeres egen fremgang. Gud forlanger ikke mere af ånden, end hvad der stemmer med dens natur og med dens udvikling.”

510. Hvis en fader, som våger over sit barn, reinkarnerer sig, kan han da blive ved med at våge over det?

”Det er vanskeligere, men under et øjeblikks frihed beder han en sympatiserende ånd bistå ham i denne mission. For øvrigt påtager ånderne sig kun de missioner, som de kan fuldføre.

Den inkarnerede ånd, især i de meget materielle verdener, er alt for afhængig af sit legeme til at kunne hengive sig fuldt ud til at yde bistand. Derfor er også de mindre fremskredne ånder understøttet af ånder, som er dem overlegne, således at hvis den ene af en eller anden grund kommer til kort, vil den straks blive erstattet af en anden.”

511. Har ethvert individ, foruden sin skytsånd, også en lavere ånd knyttet til sig for at forlede det til det onde og derved optage kampen mellem godt og ondt?

”Knyttet til sig, er ikke det rigtige udtryk. Ganske vist vil de lavere ånder altid forsøge på at bortlede individet fra det rette spor, når de finder en lejlighed dertil. Men når en af dem fæster sig til et individ, så gør den det frivilligt, fordi den håber at blive hørt. Da opstår der kamp mellem den gode og den onde, og vinderen er den, som mennesket lader få herredømmet over sig.”

512. Kan vi have flere skytsånder?

”Hvert menneske har altid mere eller mindre ophøjede sympatiserende ånder, som har interesse og hengivenhed for det, ligesom det også har andre, som bestyrker det i det onde.”

513. Handler de sympatiserende ånder ifølge en mission?

”Undertiden kan de have en midlertidig mission, men som oftest ansføres de kun gennem lighed i tanker og følelser i godt som i ondt.”

513a. Heraf synes at følge, at de sympatiserende ånder kan være både gode og onde?

”Ja, mennesket finder altid ånder, som sympatiserer med det, hvad enten dets karakter er god eller dårlig.”

514. Er disse husånder de samme som de sympatiske ånder eller skytsånder?

”Der findes mange afskygninger af beskyttelse og sympati. Kald dem hvad I vil. Husånden er snarere en ven af huset.”

Man kan uddrage følgende af ovenstående forklaring og iagttagelser om karakteren af de ånder, som binder sig til mennesket:

”Skytsånden”, den beskyttende engel, eller den gode genius, har den mission at følge mennesket gennem livet og bistå det i dets fremskridt. Den har altid en relativt ophøjet natur i forhold til sin protegé.

”Husånden” knytter sig mere eller mindre fast til enkelte personer for at tjene dem efter deres evner, som ofte er temmelig begrænsede. De er gode, men undertiden svagt udviklede og endog flygtige. De beskæftiger sig gerne med det daglige livs detaljer og handler kun efter ordre og med skytsåndernes tilladelse.

”De sympatiske/sympatiserende ånder” tiltrækkes til os ved lighed i smag og følelse for det gode som for det onde. Varigheden i deres forbindelse med os afhænger næsten altid af omstændighederne.

”Den onde genius” er en ufuldkommen eller fordærvet ånd, der knytter sig til mennesket for at bortlede det fra det gode. Den handler af egen drift uden nogen bestemt mission. Dens ihærdighed står i forhold til hvor let eller vanskeligt, den vinder gehør. Mennesket kan frit vælge at høre på eller tilbagevise dens stemme.

515. Hvad skal man mene om de personer, der synes at knytte sig til visse individer enten for at føre dem ind på en dårlig vej eller på en god vej?

”Enkelte personer synes virkelig at udøve en uimodståelig fortryllelse på andre. Når denne virkning er ond, da er det onde ånder, som bruger andre lavstående ånder som redskab til underkuelse. Gud kan tillade dette for at prøve jer.”

516. Kan både vores gode og vores onde genius inkarnere sig for på en mere direkte måde at følge os i livet?

”Det sker undertiden, men ofte overdrager de denne mission til andre inkarnerede ånder, som sympatiserer med dem.”

517. Kan ånder knytte sig til en hel familie for at beskytte den?

”Visse ånder knytter sig til en families forskellige medlemmer, som er forbundet i et indbyrdes kærligt forhold, men tro ikke, at skytsånder støtter familie- eller racehovmod.”

518. Da individer kan tiltrække ånder ved sympati, kan en forsamling af individer også tiltrække ånder på samme måde?

”Ånderne kommer fortrinsvis der, hvor de finder deres lige, dvs. hvor de finder sig bedre tilrette og er sikker på at blive hørt. Mennesket tiltrækker ånder i forhold til dets tilbøjeligheder, hvad enten det er et enkelt individ, et selskab, en by, eller et helt folk. Der findes samfund, byer og folkeslag, som bistås af mere eller mindre ophøjede ånder alt efter befolkningens karakter og lidenskaber. De ufuldkomne ånder fjerner sig, hvis de bliver afvist. Heraf følger, at hele samfund ligesom enkelte individer gennem deres moralske fuldkommenhed kan frigøre sig fra onde ånder og tiltrække de gode, der ansporer og underholder følelsen af det fælles gode, hvorimod de onde på deres side ansporer til slette lidenskaber.”

519. Har hele befolkninger så som samfund, byer og nationer deres særlige skytsånder?

”Ja, for disse befolkninger udgør en forsamling af individualiteter, som bevæger sig mod et fælles mål, og for hvem det er nødvendigt at have en overordnet leder.”

520. Er folkemassernes skytsånder af en højere natur end dem, som knytter sig til individerne?

”Alt er relativt. Skytsåndernes natur står i forhold til folkemassernes så vel som individernes udviklingstrin.”

521. Kan ånder støtte kunstens udvikling ved at beskytte dem som dyrker den?

”Der findes specielle skytsånder som ved påkaldelse hjælper dem som de finder værdige dertil. Men hvad vil I, de skal gøre med dem, som tror at være hvad de ikke er? De får ikke de blinde til at se eller de døve til at høre.”

Oldtiden ophøjede disse skytsånder til særlige guddomme. Muserne var således allegoriske personificeringer af videnskabens og kunstarternes, men også familiens beskyttende ånder som de nævngav ”Lares” og ”Penates”. I dag har også kunsten, forskellige erhverv, byer og stater sine skytsånder, som er ophøjede ånder med andre navne.

Da ethvert menneske er omgivet af sympatiserende ånder, så følger heraf, at åndernes og individernes beskaffenhed er overensstemmende. Fremmede ånder tiltrækkes ved overensstemmelse i smag og tanker. Kort sagt er disse befolkninger såvel som enkelte individer mere eller mindre godt hjulpede og påvirkede i forhold til deres karakter og tanker.

Hvad angår nationerne er åndernes væsentligste tiltrækningskraft deres sæder, vaner og den herskende karakter, især deres love, fordi nationernes karakter reflekterer sig i deres love. De mennesker, som lader retfærdighed herske blandt sig, modarbejder de lavere ånders indflydelse. Overalt hvor lovene understøtter uretfærdighed, som strider mod medmenneskelighed, er de gode ånder i minoritet, mens masser af onde ånder støtter disse nationers skadelige ideer og

Åndernes indgriben i den fysiske verden

lammer de enkelte gode påvirkninger, som taber sig i mængden som et enligt hvedekorn blandt ukrudt.

Ved at studere sæderne hos et folkeslag eller en forsamling af mennesker får man et begreb om karakteren hos dem og deres åndelige støtter, som blander sig i såvel deres tanker som i deres handlinger.

Forudfølelser

522. Er forudfølelsen altid en påmindelse fra skytsånden?

”Forudfølelsen er det intime og hemmelige råd fra en ånd, som vil jer det godt. Den er også til stede som intuition i de valg man har gjort. Det er instinktets stemme. Før ånden inkarnerer sig kender den de vigtigste faser i sit kommende liv, dvs. den slags prøvelser som den skal gennemgå. Hvis prøvelserne er af en fremtrædende karakter, bibeholder den et slags indtryk af dem i sit inderste væsen, og dette indtryk, der er instinktets stemme, åbenbarer sig i et givet øjeblik og bliver da en forudfølelse.”

523. Der er altid noget vagt over forudfølelser og instinktets stemme. Hvad skal vi gøre med denne uvished?

”Hvis du er usikker, påkald da din skytsånd eller bed Gud om at sende dig en af sine sendebud, en af os.”

524. Er formålet med disse påmindelser fra vores skytsånder kun at påvirke vores moralske forhold, eller vejleder de os også i vores private livs forhold?

”I alt. De forsøger at gøre jer så lykkelige som muligt, men ofte lukker I ørerne for deres gode råd og bliver da ved egen skyld ulykkelig.”

Skytsånderne støtter os med deres råd gennem samvittighedens stemme, som taler til os. Men da vi ikke altid tillægger samvittighedens stemme den nødvendige betydning, så forsøger de at påvirke os mere direkte ved at lade gode råd komme til os gennem de

Åndernes indgriben i den fysiske verden

personer vi omgiver os med. Hvis vi hver især gransker vores livs lykkelige eller ulykkelige omstændigheder, vil vi opdage, at vi ved utallige lejligheder har modtaget råd, som vi ikke har benyttet os af, men som ville have sparet os for mange ubehageligheder, hvis vi havde fulgt dem.

Åndernes indflydelse på livets begivenheder

525. Indvirker ånderne på livets begivenheder?

”Ganske vist, eftersom de giver dig gode råd.”

525a. Øver de deres indflydelse på andre måder end gennem de tanker som de indgiver os, dvs. handler de direkte for at påvirke visse begivenheder i vores liv?

”Ja, men deres indvirkning overskrider aldrig naturens love.”

Det er fejlagtigt at tro at ånderne kun manifesterer deres handlinger gennem ekstraordinære fænomener. Vi vil, at de skal komme os til hjælp gennem mirakler, og vi forestiller os dem altid bevæbnede med en tryllestav. Men sådan forholder det sig ikke. Mens vi anser deres mellemkomst for hemmelig, sker der netop på grund af deres mellemkomst ting med os, som vi anser for naturlige. Således udvirker ånderne f.eks. kontakt mellem to personer, som synes at mødes helt tilfældigt. De indgiver en person den tanke at gå forbi et bestemt sted, hvor de retter hans opmærksomhed på et bestemt punkt, som har afgørende betydning for at nå det tilsigtede resultat. På denne måde tror mennesket, at det altid kun følger sin egen impuls og derved altid bevarer sin frie vilje.

526. Da ånderne indvirker på materien, kan de vel også fremkalde virkninger som skal sikre opfyldelsen af en given omstændighed? F.eks.: et menneske er forudbestemt til at dø på et givet tidspunkt. Han går op på en stige, stigen går i stykker, og manden falder ned og dør. Er det ånderne, som har ødelagt stigen for at opfylde mandens skæbne?

”Ganske vist påvirker ånderne materien, men kun for at opfylde naturens love, ikke for at bryde dem og lade en begivenhed gribe ødelæggende ind i disse naturlove. I det eksempel du nævner gik stigen itu, fordi den var rådden eller ikke stærk nok til at bære mandens vægt. Hvis det var denne mands skæbne at dø på denne måde, ville ånderne have indgivet ham den tanke at gå op på stigen, som så ville bryde sammen under hans vægt. Hans død havde da stadig haft en naturlig - og ikke en overnaturlig - årsag.”

527. Lad os tage et andet eksempel, som intet har med materiens naturlige beskaffenhed at gøre: En mand skal dø af et lynnedslag. Han søger ly under et træ, lynet slår ned og han bliver dræbt. Kan ånderne have fremkaldt lynet og rettet det mod ham?

”Forklaringen er her den samme som i det foregående eksempel. Lynet slog ned i træet, fordi det var i overensstemmelse med naturlovene, at det skulle ske. Lynet blev ikke rettet mod dette træ, fordi manden stod der, men manden blev indgivet den tanke at søge ly under et træ, som lynet just skulle slå ned i. Træet ville være ramt at lynet, uanset om manden stod under det eller ikke.”

528. En fjendtligsindet mand skyder på en anden. Kuglen strejfer ham uden dog at såre ham. Kan en velvillig ånd have forhindret at han blev såret?

”Hvis det er meningen at manden ikke skal rammes, så kan den velvillige ånd indgive ham tanken at vende sig bort, eller også kan den blænde fjenden, så han sigter dårligt. Når først våbnet er affyret, følger kuglen den bane, som den skal ifølge naturlovene.”

529. Hvilken betydning skal man tillægge de magiske kugler, som omtales i nogle legender, og som på mystisk vis altid rammer deres mål?

”Det er ren indbildning. Mennesket elsker det vidunderlige og stiller sig ikke tilfreds med naturens vidundere.”

529a. Kan de ånder, som styrer begivenhederne i vores liv, blive modarbejdet af ånder som ønsker, at vores liv skal gå i en anden retning?

”Det som Gud vil må ske. Hvis der sker forsinkelse eller forhindring i livets begivenheder, så er det Hans vilje.”

530. Kan disse flygtige og drillende ånder foranledige de mange små fortrædeligheder, som kommer på tværs af vores planer og forstyrrer al vores intentioner? Kan de være ophav til, hvad man i daglig tale kalder menneskelivets små fortrædeligheder?

”De morer sig over deres ondskabsfulde streger, som for jer er prøvelser der skal styrke jeres tålmodighed. Men de bliver trætte, når de ser at I ikke tager notits af dem. Imidlertid er det hverken retfærdigt eller rigtigt at tillægge dem skylden for de skuffelser, som I selv er skyld i ved jeres egen manglende besindighed. Tro mig: hvis f.eks. dit glas eller porcelæn går i stykker, så er det snarere din egen klodsethed end ånderne, som er skyld i det.”

530a. Handler de ånder, som giver os disse ubehageligheder af en personlig uvilje mod os, eller kaster de sig over den første den bedste person uden bestemt grund og alene af ondskab?

”Begge dele. Nogle gange er det fjender, som I har skaffet jer I dette eller et foregående liv, og som forfølger jer. I andre tilfælde har de ikke nogen særlig grund til det.”

531. Når de som har gjort os ondt her på Jorden dør, ophører da deres uvilje mod os?

”Ofte erkender de uretfærdigheden tilligemed det onde, de

har gjort, men ofte forfølger de jer med deres nag, hvis Gud tillader det som en prøvelse for jer.”

531a. Kan man standse deres forfølgelse og hvordan?

”Ja, man kan bede for dem, og ved at gengælde det onde med det gode, vil de til sidst erkende den uret de har begået. Hvis man desuden ruster sig med tålmodighed og viser dem, at man ikke tager sig af deres rænker, vil de standse deres forfølgelse når de ser, at de intet kan vinde ved at fremture i deres uvæsen.”

Erfaringen viser, at nogle ånder forfølger deres fjende gennem flere liv. Således kan man før eller senere komme til at udsone en uret man kan have begået mod nogen.

532. Har ånderne magt til at afværge ulykker eller bringe held?

”Kun til en vis grad. Der er ulykker som er bestemt af Forsynet, men de kan mildne jeres smerte ved at hjælpe jer med at bære dem med tålmodighed eller resignation.”

”Tænk også på, at det ofte afhænger af jer selv at afværge ulykker eller i det mindste formindske dem. Gud har givet jer intelligens, for at I skal bruge den godt, og det er i særdeleshed her at ånderne træder hjælpende til ved at indgive jer nyttige tanker. Men ånderne hjælper kun dem, som forstår at hjælpe sig selv. Deraf ordene: ”Søg, og I skal finde, bank, og døren åbnes for jer.”

”I øvrigt skal I huske på, at hvad der forekommer jer at være en ulykke ikke altid er det. Ofte kan der af et onde fremkomme noget godt, som vil vise sig at være langt større end ondet, men det forstår I ikke, fordi I kun tænker på nuet og på jeres umiddelbare tilfredsstillelse.”

533. Kan ånderne give os rigdom, hvis vi beder dem om det?

”Som en prøvelse kan de undertiden indvilge heri, men som oftest afslår de det, ligesom man nægter et barn at få opfyldt et ubetænksomt ønske.”

Åndernes indgriben i den fysiske verden

533a. Er det gode eller onde ånder, som yder sådanne tjenester?

”Begge slags. Det afhænger af hensigten. Det er dog som oftest ånder, som vil forlede jer til det onde, og finder et let middel til jeres fortabelse i de nydelser der følger af rigdom.”

534. Når hindringer synes at stille sig i vejen for vores planer, skyldes det da åndernes påvirkning?

”Undertiden er det ånderne, men ofte skyldes det jeres egne fejltrin. Jeres egen stilling og karakter har stor indflydelse på jeres succes eller nederlag. Hvis I insisterer på at følge et spor der ikke passer for jer, da kan ånderne intet udrette. I er da selv jeres onde genius.”

535. Når der hænder os noget lykkeligt, er det da vores skyts-ånd, vi skal takke for det?

”Tak frem for alt Gud. Intet sker uden Hans tilladelse. Tak dernæst de gode ånder, som er Hans sendebud.”

535a. Hvad ville der ske, hvis man forsømte at takke Gud?

”Det der sker med de utaknemmelige.”

535b. Imidlertid er der mennesker, som hverken beder eller takker, men for hvem alt lykkes?

”Ja, men I har endnu ikke set, hvordan det går dem til sidst. De kommer til at betale dyrt for den flygtige lykke som de ikke fortjener. Jo mere de har modtaget, jo mere skal de give tilbage.”

Åndernes indflydelse på naturfænomener

536. Sker de store naturfænomener, som man betragter som en forstyrrelse i elementerne, som følge af tilfældigheder eller ifølge en guddommelig bestemmelse?

”Der er en årsag til alt. Intet sker uden Guds tilladelse.”

536a. Gælder disse fænomener altid mennesket?

”Undertiden har de en direkte forbindelse til mennesket, men ofte er formålet at genoprette ligevægt og harmoni i naturens fysiske kræfter.”

536b. Vi forstår godt, at Guds vilje er den første årsag her som i alt andet. Men da vi ved, at ånderne indvirker på materien, og at de er sendebud for Gud, så spørger vi, om ikke nogle af ånderne øver indflydelse på elementerne for at bevæge, dæmpe eller styre deres kurs?

”Men det er jo indlysende. Det kan jo ikke være anderledes. Gud virker ikke direkte på materien. Han har sine trofaste sendebud på alle trin på verdensstigen.”

537. Oldtidens mytologi bygger helt og holdent på spiritismens ideer, men med den forskel, at de betragtede ånderne som guder. De forestillede sig, at disse guder eller ånder hver især havde særlige egenskaber. Således herskede nogle over vinden, andre over lyn og torden, atter andre over vegetationen etc. Er denne tro helt grundløs?

”Den er så aldeles meningsløs, at den endog står under sandheden.”

537a. Kan der også være ånder, som bebor Jordens indre og hersker over geologiske fænomener?

”Disse ånder bebor ikke Jorden i bogstavelig forstand, men de styrer og ordner udviklingen ifølge de særlige egenskaber de har. Engang vil I få alle disse fænomener forklaret, og da vil I forstå dem bedre.”

538. Tilhører disse ånder, som styrer naturens fænomener, en speciel kategori inden for den åndelige verden? Er det særskilte væsener, eller er det ånder, der ligesom vi, har været inkarnerede?

”Det er ånder som vil blive inkarneret, eller som har været det.”

538a. Er disse ånder højt- eller lavtstående i det åndelige hierarki?

”Det afhænger af, om deres opgave er mere eller mindre materiel eller intelligent. Nogle af dem befaler, andre udfører befalinger. De der udfører de materielle opgaver tilhører altid en lavere rang hos ånderne ligesom hos mennesket.”

539. Er det en enkelt ånd som handler, eller er det en forsamling af ånder, som frembringer naturfænomener som f.eks. storme?

”Utallige masser.”

540. Virker de ånder, som øver indflydelse på naturfænomenerne, bevidst og ifølge deres frie vilje eller ved instinktmæssig og uoverlagt tilskyndelse?

”Ja, nogle gør, men andre gør ikke. Lad mig foretage en sammenligning. Forestil dig disse myriader af smådyr, som over lang tid og lidt efter lidt skaber øhaver eller lader øer opstå i havet. Tror du, at der ikke ligger et guddommeligt formål til grund for det? Eller at denne forvandling af klodens overflade ikke er nødvendig for den almindelige harmoni? Og dog er det kun de lavest stående dyr, som udfører dette værk blot ved at sørge for deres egne fysiske behov og uden anelse om, at de er Guds redskaber. Nu vel! Således er de lavest stillede ånder også nyttige for det store hele. Mens de forbereder sig på livet, og før de endnu har opnået fuld bevidsthed om deres handlinger og deres frie vilje, er de med til at fremkalde enkelte naturfænomener og påvirker dermed ubevidst naturens udvikling.

I begyndelsen udfører de blot befalingen, men senere, efterhånden som deres intelligens udvikles, kommer de til at befale og lede den materielle verdens anliggender. Og endnu senere vil de kunne overtage ledelsen af den moralske verdens anliggender.

Åndernes indgriben i den fysiske verden

Således er alt i naturen forbundet og griber ind i hinanden fra det primitive atom til ærkeenglen, som selv engang begyndte livet som et atom. Det er en beundringsværdig harmoniens lov, som jeres begrænsede ånd endnu ikke kan fatte i sin helhed.”

Ånderne på slagmarken

541. Er der ånder tilstede under kampene for at støtte parterne?

”Ja, for at stimulere deres mod.”

I oldtiden forestillede man sig, at guderne tog parti for det ene eller andet folk. Disse guder var ikke andet end en allegorisk fremstilling af ånderne.

542. I en krig repræsenterer den ene part altid retfærdigheden. Hvordan kan ånderne tage parti for den som har uret?

”I ved jo, at der er ånder, som kun søger splid og ødelæggelse. For dem er krigen kun krig. De bekymrer sig ikke om retfærdighed.”

543. Kan ånder påvirke generalens slagplan?

”Ånderne kan uden tvivl influere på denne sag som på alt andet.”

544. Kan onde ånder indgive generalen fejlagtige planer for at få ham til at tabe?

”Ja, men har han ikke sin frie vilje? Hvis hans dømmekraft ikke kan skelne en god ide fra en dårlig, må han tage følgerne, og han ville da egne sig bedre til at adlyde end at befale.”

545. Kan generalen ledes af en slags klarsyn, en intuition eller et syn, som på forhånd viser ham udfaldet af hans planer?

”Det sker ofte for genier. Det er det man kalder inspiration, og som gør, at han handler med sikkerhed. Ånderne indgiver

ham denne inspiration, som leder ham og får det bedste ud af hans evner.”

546. Hvordan går det dem, som falder i kampens hede? Deltager deres ånder stadig i kampen efter deres fysiske død?

”Nogle ånder er stadig engageret i kampen, andre fjerner sig.”
I krig som ved enhver anden voldsom død sker det ofte, at ånden i første øjeblik er overrasket og bestyrtet, og ikke er klar over at den er død. Den tror stadig, at den deltager i kampen, og først gradvist går virkeligheden op for den.

547. Bevarer de ånder, som i levende live var fjendtlige over for hinanden, det samme had, og efterstræber de hinanden lige heftigt efter døden?

”I sådanne øjeblikke er ånden aldrig neutral. I første øjeblik kan den stadig bære nag til sin modstander, ja endda forfølge ham, men efterhånden som den kommer til sig selv, indser den det ubegrundede i sit fjendskab. Dog kan ånden bevare spor af fjendtlighed alt efter dens karakter.”

547a. Kan den stadig fornemme våbenlarmen?

”Fuldkommen tydeligt.”

548. Kan en ånd, der som tilskuer overværer en kamp, se sjælens og legemets adskillelse hos dem der dør, og hvordan opfatter den dette fænomen?

”Meget få dør øjeblikkelig. Den ånd, hvis legeme bliver dødelig såret, er ikke bevidst om det lige med det samme. Først når døden indtræder, ses ånden bevæge sig ved siden af liget. Dette forekommer så naturligt, at synet af den døde krop ikke virker ubehageligt på ånderne. Da hele den dodes liv nu er koncentreret i hans ånd, er det kun ånden, som tiltrækker de tilstedeværende ånders opmærksomhed. Det er ånden de taler med, og ånden de giver ordre til.”

Forbund, pagter

549. Er det sandt, at man kan indgå pagter med onde ånder?

”Nej, der findes ingen pagter, men derimod ondsindede mennesker, som sympatiserer med laverestående ånder. Hvis du f.eks. vil plage din nabo, men ikke kan finde en måde at gøre det på, da kan du påkalde lavtstående ånder, der ligesom du selv kun vil det onde. Til gengæld for deres hjælp forlanger de, at du skal bistå dem med deres lave hensigter. Det betyder dog ikke, at din nabo behøver at blive et bytte for de lave ånders plageri. Han kan ved at påkalde de gode ånder og ved sin egen vilje frigøre sig for de lave ånders indflydelse.”

Det afhængighedsforhold, som mennesket undertiden kan få til de lavere ånder, skyldes dets hengivelse til de tanker som de lave ånder indgiver, og ikke en egentlig overenskomst mellem dem. En pagt er i ordets almindelige betydning et symbol på en slet natur, der sympatiserer med ildesindede ånder.

550. Hvad er meningen med de fantastiske legender om mennesker, der har solgt deres sjæl til djævelen for at opnå en gunstbevisning?

”Alle fabler indeholder en lære og har en moralsk betydning. Jeres fejl er, at I tager dem bogstaveligt. Den her nævnte legende, er en allegori, som kan forklares således: den som påkalder ånder, for at de skal hjælpe ham til rigdom eller til noget andet gode, sætter sig op mod Forsynet. Han giver afkald på den mission han har fået, og på de prøvelser han skal gennemgå her på Jorden, og han vil komme til at bære følgerne deraf i det kommende liv.

Hermed er ikke sagt, at hans sjæl for altid er viet til ulykken, men da han i stedet for at løsrive sig fra de materielle goder gør sig mere afhængig af dem, så vil han ikke, i åndernes verden, kunne nyde den glæde han har søgt på Jorden. Ikke før han ved nye, større og sværere prøvelser har genoprettet sine fejl.

Åndernes indgriben i den fysiske verden

Ved sin kærlighed til materielle nydelser gør han sig afhængig af de urene ånder, og der opstår mellem dem og ham et stiltiende forbund, som fører til hans fortabelse. Dette forbund kan dog altid let brydes ved hjælp af gode ånder, hvis han har kraft og vilje dertil.”

Hemmelige magter, talismaner, hekseri

551. Kan et ondskabsfuldt menneske skade sin næste ved hjælp af en lavtstående ånd?

”Nej, det vil Gud ikke tillade.”

552. Hvilken betydning skal man tillægge troen på, at nogle personer skulle have magt til at kunne forhekse én?

”Nogle mennesker er i besiddelse af en stor magnetisk kraft som de kan misbruge, hvis deres egen ånd er uren, og i så tilfælde kan de understøttes af andre urene ånder. Men tro aldrig på den indbildte magiske magt, som kun er et fantasifoster, der er opstået blandt overtroiske folk, som er uvidende om naturens love. De citerede fakta er naturlige kendsgerninger, som er blevet misforstået på grund af fejlinformation.”

553. Kan man ved hjælp af formler eller andre tilsvarende øvelser påvirke åndernes vilje, som nogle mennesker mener?

”De der er godtroende nok til at tro på det vil kun opnå at latterliggøre sig selv. Eller også er det bedragere, som fortjener deres straf. Alle formler er gøgl. Der findes intet trylleord, intet kabbalistisk tegn, ingen talisman, som har nogen som helst magt over ånderne. Ånderne tiltrækkes kun af tanken og ikke af materielle ting.”

553a. Har nogle ånder ikke selv dikteret kabbalistiske formler?

”Jo, I har ånder som angiver jer tegn, bizarre ord eller som

foreskriver visse handlinger, som I skal udføre for at gøre besværgelser, som I kalder det. Men vær ganske forvisset om, at det er ånder, som gør nar af jer og misbruger jeres godtroenhed.”

554. Kan den person som tror på en talismans magt, netop i kraft af denne tro, ikke tiltrække en ånd? Er det ikke, i dette tilfælde, tanken, som er virksom, og talismanen kun et symbol, som hjælper med at lede tanken?

”Sandt nok. Men karakteren af den ånd man tiltrækker, afhænger ganske af de rene hensigter og sande følelser hos den person, der tiltrækker ånden. Det er således sjældent, at den person, som er enfoldig nok til at tro på en talismans magt, ikke har et mere materielt end moralsk mål for øje. I hvert tilfælde tyder det på en smålighed og en svaghed i tankegangen, som let giver de ufuldkomne og drillende ånder magt over jer.”

555. Hvad skal man tænke om begrebet ”trollmand”?

”De såkaldte trollmænd er, når de er ærlige, begavet med usædvanlige evner, som magnetisk kraft eller klarsyn. Da de gør ting som I ikke forstår, tror I at de besidder en overnaturlig magt. Er jeres videnskabsfolk ikke også blevet opfattet som ”trollmænd” i ignoranternes øjne?”

Spiritismen og magnetismen giver os nøglen til en mængde fænomener, over hvilke uvidenheden har broderet en mangfoldighed af fabler, i hvilke kendsgerningerne er drevet til det yderste af en overdrevet fantasi. Det oplyste kendskab til disse to videnskaber, som så at sige kun udgør en, idet de viser tingene i deres virkelighed og deres virkelige årsag, er det bedste værn mod overtroiske ideer, fordi de viser, hvad der er muligt, og hvad der er umuligt, hvad der hører under naturens love, og hvad der kun er en latterlig formening.

556. Kan nogle mennesker virkelig helbrede blot ved berøring?

”Ja, hvis en persons magnetiske kraft understøttes af følelsernes

Åndernes indgriben i den fysiske verden

renhed og et brændende ønske om at gøre godt, da kommer de gode ånder til hjælp. Men man bør tage sig i agt for overdrevne beretninger af lettroende eller entusiastiske personer, som altid ser noget vidunderligt i de mest simple og naturlige ting. Man må endvidere være på vagt over for folk, som udnytter godtroenhed til deres egen fordel.”

Velsignelse og forbandelse

557. Kan velsignelse eller forbandelse have en god eller dårlig indvirkning på personer, som er genstand herfor?

”Gud hører ikke en uretfærdig forbandelse, og den som forbander er skyldig i Hans øjne. Eftersom vi har to modsatte virkninger, en ond og en god, kan en forbandelse have en momentan virkning, selv på materien. Men det sker aldrig uden Guds tilladelse og kun som en yderligere prøvelse for den, som er genstand for forbandelsen. For øvrigt forbander man som oftest de onde og velsigner de gode. Velsignelse og forbandelse kan aldrig ændre Forsynets retfærdige gang, som kun rammer den forbandede, hvis han er ond, og beskyttelse får kun den, som fortjener den.”

KAPITEL 10

Åndernes gøremål og missioner

558. Har ånderne andre gøremål end at arbejde på deres personlige forbedring?

”De medvirker til universets harmoni ved, som Guds befuldmægtigede, at udføre Hans befalinger. Det åndelige liv er en vedvarende beskæftigelse, men modsat det jordiske liv er det ikke forbundet med smerte eller lidelse, for der er ingen fysisk anstrengelse eller bekymring for livets opretholdelse.”

559. Har de lavere og ufuldkomne ånder også en nyttig rolle i universet?

”Alle har pligter at opfylde. Arbejdsdrengen såvel som muren og arkitekten bidrager til opførelsen af en bygning?” (Afsnit 540).

560. Har hver enkelt ånd særlige egenskaber?

”Vi skal kende til alt i hele universet, og vi opnår denne universelle viden ved successivt at føre tilsyn med alle dele af universet. Men, som det siges i ”Prædikenernes Bog:” ”Hver ting til sin tid”. Således fuldfører en ånd i dag sin opgave i jeres verden, mens en anden fuldfører eller har allerede fuldført den på Jorden, i vandet, i luften etc.”

561. Er de funktioner, som ånderne ifølge tingenes orden udfører, ens for alle, eller er visse funktioner forbeholdt visse klasser?

”Alle må igennem de forskellige trin på vejen til deres fuldkommengørelse. Gud, som er retfærdig, ønsker ikke at give nogle ånder viden uden arbejde, mens andre møjsommeligt må arbejde sig til den.”

Det samme gælder for menneskerne. Ingen opnår fuldkommenhed

i en kunstart uden at have erhvervet sig den nødvendige viden og færdighed gennem øvelse i alle kunstens mindste detaljer.

562. Da de fuldkomne ånder ikke kan nå højere op på rangstigen, nyder de så en evig hvile, eller har de også opgaver?

”Hvad vil du da, de skulle gøre i al evighed? En evig lediggang ville være en evig straf.”

562a. Hvad er deres opgaver?

”De modtager befalinger direkte fra Gud og viderebringer dem overalt i universet og overvåger, at de bliver udført.”

563. Er ånderne altid aktive?

”Uafbrudt, hvis man dermed forstår, at deres tanker altid er aktive, for de lever af tanken. Men man kan ikke sammenligne åndernes arbejde med menneskets fysiske arbejde. Åndernes arbejde er i sig selv en nydelse for dem, da de er lykkelige over at være nyttige.”

563a. Det er forståeligt for de gode ånders vedkommende, men gælder det også de lavere ånder?

”De lavere ånder har arbejde som passer til deres natur. Betror I intellektuelt arbejde til en uskolet eller en uvidende person?”

564. Findes der ånder som ikke er aktive eller foretager sig noget nyttigt?

”Ja, men denne tilstand er midlertidig og afhænger af deres intellektuelle udvikling. Ganske vist er der ånder der lige som visse mennesker kun lever for sig selv. Denne lediggang tynger dem dog efterhånden, så før eller siden ønsker de selv at gøre fremskridt, og derved vækkes virksomhedstrangen hos dem. Da bliver de lykkelige over at kunne gøre sig nyttige. Vi taler her om de ånder, som er kommet så vidt, at de har bevidsthed om sig selv og deres frie vilje. Oprindeligt er ånderne

som nyfødte børn, der mere handler af instinkt end af deres egen vilje.”

565. Sætter ånderne pris på vores kunstneriske frembringelser, og interesserer de sig for dem?

”De anerkender alt hvad der viser de inkarnerede ånders standpunkt og deres fremskridt.”

566. Vil en ånd, som på Jorden har haft et særligt talent, f.eks. en maler eller en arkitekt, stadig interessere sig for de samme arbejder, som den beundrede, mens den var inkarneret?

”Alle talenter smelter sammen og forenes i ét generelt mål. En god ånd fordeler sin interesse ligeligt, da den derved er i stand til at hjælpe mange andre sjæle i deres tilnærmelse til Gud. I glemmer dog, at en ånd som har udøvet en kunst i det liv hvor I har kendt den, muligvis i et andet liv kan have udøvet en anden kunst, for det er nødvendigt at kende alt for at opnå fuldkommenhed. Således har denne ånd, i kraft af sit udviklingstrin, måske ikke længere øje for et specielt talent. Det er det jeg mente med at sige, at alle talenter forenes i et generelt mål. Husk på, at hvad der anses for at være sublimt i jeres tilbagestående verden, måske kun anses for at være amatøragtigt i de videre fremskredne verdener. Hvorfor skulle ånder som bebor verdener, hvor der findes kunst og videnskab som er helt ukendt for jer, beundre hvad der i deres øjne kun er et skolebarns arbejde? Jeg har sagt: de undersøger, hvad der kan bevise fremskridt.”

566a. Vi forstår godt, at det er tilfældet for de meget fremskredne ånders vedkommende, men vi taler her om de almindelige ånder, som endnu ikke er hævet over de jordiske begreber?

”Om dem, ja det er en anden sag. Deres udsyn er mere begrænset, og de kan beundre, hvad I selv beundrer.”

567. Blander ånderne sig nogensinde i vores beskæftigelser og fornøjelser?

”Ja, de, som du kalder almindeligere ånder. De er altid omkring jer og kan tage endog meget aktivt del i, hvad I foretager jer. Det er nødvendigt for at hjælpe menneskerne fremad i deres forskellige livsbaner ved snart at opildne, snart at dæmpe deres lidenskaber.”

Ånderne beskæftiger sig med denne verdens anliggender alt efter deres højere eller lavere udviklingstrin. De højere ånder har ganske vist magt til at gennemskue livets tildragelser i de mindste detaljer, men de gør det kun hvis det er nyttigt og letter vores fremskridt. De underordnede ånder derimod tillægger disse detaljer en meget stor vægt, som står i forhold til deres egne erindringer om det jordiske liv og til de materielle begreber, som de endnu ikke har løsrevet sig fra.

568. Hvis ånderne har fået pålagt en mission, udfører de den da i deres omvandrende eller i deres inkarnerede tilstand?

”De kan have fået en mission i begge tilstande. Visse omvandrende ånder er travlt beskæftiget med sådanne missioner.”

569. Hvilke missioner kan de omvandrende ånder blive pålagt?

”De er så forskelligartede at det vil være umuligt at beskrive dem, og nogle missioner vil I ikke kunne forstå. Ånderne udfører Guds vilje, og I kan ikke gennemskue alle Hans hensigter.”

Åndernes mission har altid det gode som mål. Hvad enten missionen er pålagt ånder eller mennesker, så er formålet at befordre fremskridt for menneskeheden eller folkeslag eller individer, f.eks. at berede vejen for visse begivenheder eller at overvåge enkelte tings udførelse. Nogle missioner er mere begrænsede, f.eks. personlige eller lokale som at trøste de bedrøvede, de syge og døende eller at våge over dem, for hvem de bliver ledere og beskyttere; at retlede dem

med råd eller gode tanker, som de indgiver dem. Man kan sige, at der findes ligeså mange missioner, som der findes interesser at våge over, det være sig i den fysiske eller i den åndelige verden. Hver ånd gør fremskridt i forhold til den i'ver, hvormed den opfylder sin pligt.

570. Har ånderne altid fuld forståelse af de pligter de skal udføre?

”Nej, nogle er kun blinde redskaber, mens andre er fuldt vidende om, i hvilken hensigt de handler.”

571. Er det kun de ophøjede ånder, som betros missioner?

”Missionernes betydning står i forhold til åndens udviklingsgrad og dygtighed. Stafetten som overbringer en depeche opfylder også sin mission, selvom den ikke er så betydningsfuld som generalens.”

572. Er en ånds mission et påbud, eller er den afhængig af dens vilje?

”Ånden ønsker den selv og er lykkelig over at få den.”

572a. Kan flere ånder ønske den samme mission?

”Ja, der er undertiden flere ansøgere, men ikke alle kan bruges.”

573. Hvori består de inkarnerede ånders mission?

”I at undervise menneskerne; at befordre deres fremgang; forbedre deres institutioner direkte eller ved materielle midler. Missionerne er dog mere eller mindre almindelige eller vigtige. Den som dyrker jorden opfylder en mission, lige såvel som den der regerer, eller som den der underviser. Alt i naturen er kædet sammen. Efterhånden som ånden lutres gennem inkarnationen, bidrager den i sin menneskelige form til at opfylde Forsynets hensigter. Enhver på Jorden har sin mission, fordi enhver kan være nyttig til noget.”

574. Hvilken mission har de personer som tilbringer deres liv i frivillig lediggang?

”Der findes virkelig mennesker, som kun lever for sig selv og ikke forstår at gøre sig nyttige til noget. Det er nogle stakkels væsener, som man må beklage, for de vil komme til at udsone en straf for deres frivillige lediggang, og deres straf begynder allerede i dette liv med kedsomhed og livslede.”

574a. Da de havde valget, hvorfor valgte de så et liv, som ikke gav dem nogen fremgang?

”Der findes også dovne ånder, som viger tilbage for et arbejdsomt liv. Gud lader dem få deres vilje. På deres egen bekostning vil de snart forstå det nyttesløse i deres lediggang, og de vil da skynde sig at bede om tilladelse til at genoprette den tabte tid. De kan også oprindeligt have valgt et mere nyttigt liv, men er så senere hen i livet veget tilbage og har ladet sig forlokke af indgivelse fra de ånder, som opmuntrede dem til lediggang.”

575. De mere tarvelige beskæftigelser forekommer os snarere at være pligter end egentlige missioner. En mission i ordets egentlige betydning har karakter af at være af større almen betydning og mindre af personlig betydning. Hvordan kan man vide, om et menneske virkelig har en mission på Jorden?

”På det store, det udfører, på den fremgang det hjælper sine medmennesker at gøre.”

576. Har et menneske som har fået en vigtig mission, været bestemt for det før fødslen, og har det været vidende herom?

”Ja, undertiden, men som oftest kender det intet dertil. Når det kommer til Jorden, har det kun et vagt mål. Dets mission afslører sig efter dets fødsel og efter forholdene. Gud leder det ind på den vej, hvor det skal udføre Hans hensigter.”

577. Når et menneske gør noget nyttigt, er det da altid ifølge en forudbestemt mission, eller kan det modtage en ikke forudset mission?

”Alt hvad et menneske gør er ikke en følge af en forudbestemt mission. Ofte tjener det som redskab for en ånd, som ønsker at udføre noget den synes er nyttigt. En ånd anser det f.eks. for nyttigt at udgive en bog, som den selv ville skrive, hvis den var inkarneret. Den søger nu en forfatter, som bedst kan forstå og udføre dens tanker. Ånden indgiver forfatteren ideen og leder ham i udførelsen. Dette menneske er altså ikke kommet til Jorden med den mission at skrive denne bog. Det samme er tilfældet med visse kunstneriske arbejder eller opfindelser. Det bør tilføjes, at den inkarnerede ånd under søvnen står i direkte forbindelse med den omvandrede ånd, og at de derigennem kommer til en forståelse om udførelsen af arbejdet.”

578. Kan ånden ved egne fejl forspilde sin mission?

”Ja, hvis det ikke er en overordnet ånd.”

578a. Hvad er følgerne deraf?

”Den må genoptage sin opgave. Deri består dens straf. Derefter må den lide under følgerne af det onde, den har været årsag til.”

579. Da ånden modtager sin mission fra Gud, hvordan kan Gud da betro en vigtig og almennyttig mission til en ånd, som ikke kan udføre den?

”Ved Gud ikke, om Hans general skal sejre eller falde? Selvfølgelig ved Han det, og Hans vigtige planer støtter sig ingenlunde på dem som opgiver værket midt under arbejdet. Vanskeligheden for jer ligger i jeres manglende kendskab til fremtiden, en viden, som Gud har, men som ikke er givet jer.”

580. Føler den ånd, som inkarnerede sig for at fuldbyrde en

mission, samme ængstelse over sin opgave, som den ånd der modtager en mission som en prøvelse?

”Nej, den har erfaring.”

581. De mennesker, som ved deres genialitet inspirerer og oplyser menneskeheden, har sikkert en mission, men der findes vel også genier som tager fejl, og som udover store sandheder også udbreder store vildfarelser. Hvordan skal man bedømme deres mission?

”De har selv forvansket deres mission og har ikke løst den opgave de har påtaget sig. Imidlertid må man tage hensyn til de omstændigheder de befandt sig i. Genierne kunne kun udtale sig ifølge den gængse viden i deres tidsalder. Den lære, som i en senere tidsalder kan synes forkert, kunne være acceptabel i deres århundrede.”

582. Kan man betragte forældreskab som en mission?

”Det er utvivlsomt en mission og tillige et meget stort ansvar, som rækker meget længere ud i fremtiden end man almindeligvis tror. Gud har sat barnet under forældrenes formynderskab, for at de skal lede det ind på det godes vej, og han har lettet opgaven for dem ved at give barnet et sart og letpåvirkeligt sind, som gør det modtageligt for alle indtryk. Nogle forældre bekymrer sig mere om at forme træerne i deres have, så de kan bære megen og god frugt, end om at forme deres barns karakter. Hvis barnet ved forældrenes fejl går i en gal retning, vil de komme til at lide derover, og de prøvelser som barnet skal udstå i et senere liv vil falde tilbage på forældrene, som ikke anvendte al deres omtanke på at lede deres barn ind på den rette vej.”

583. Hvis et barn fordærves, trods al omhu fra forældrenes side, er de da ansvarlige derfor?

”Nej, men jo værre barnets tilbøjeligheder er, jo større er

forældrenes opgave. Hvis det lykkes forældrene at lede barnet tilbage på den rette vej, bliver fortjenesten heraf så meget større.”

583a. Hvis et barn arter sig godt, uagtet forældrenes forsømmelighed og dårlige eksempel, kommer det da forældrene til gode?

”Gud er retfærdig.”

584. Hvad er erobrerens mission. Han, hvis eneste formål er at tilfredsstille sine ambitioner, og som for at nå dette mål ikke viger tilbage for nogen af de rædsler, som hans erobringslyst fremkalder?

”Som oftest er erobreren kun et redskab som Gud anvender til fuldbyrdelsen af sine hensigter, og disse rædsler er undertiden et middel til hurtigere at bringe hele nationer fremad.”

584a. Den der er redskab for disse rædsler er uvidende om det gode, som kan følge af dem, eftersom hans mål var rent personligt. Vil han ikke desto mindre komme til at profitere af sine onde handlinger?

”Enhver belønnes efter fortjeneste, efter det gode, han har villet gøre, og efter ærligheden i hans hensigter.”

De inkarnerede ånder har beskæftigelser, der passer til deres fysiske tilværelse. I omvændende eller ikke-fysisk tilstand bliver deres beskæftigelser afpasset efter graden af deres udvikling.

Nogle ånder søger belæring ved at rejse gennem de forskellige verdener og forberede sig til en ny inkarnation.

Nogle viderekomne ånder arbejder for fremskridtet, idet de leder begivenhederne og indgiver heldige tanker. De bistår genierne, som har sat sig som mål at arbejde for menneskehedens fremgang.

Nogle ånder inkarnerer sig som fremskridts-missionærer.

Nogle støtter individer, familier, foreninger, byer og folkeslag, for hvilke de er skytsengle, beskyttende ånder eller husånder.

Åndernes gøremål og missioner

Endelig er der nogle, som styrer og igangsætter naturens fænomener.

De almindelige ånder blander sig i vores beskæftigelser og i vores fornøjelser.

De urene og ufuldkomne ånder venter i smerte og lidelse på det øjeblik det må behage Gud at give dem lejlighed til at gå fremad. Hvis de gør ondt, så er det af harme over, at de endnu må undvære nydelsen af det gode.

KAPITEL 11

De tre riger

1. Mineraler og planter – 2. Dyr og mennesker
3. Sjælevandring

Mineraler og planter

585. Hvad mener I om inddeling af naturen i tre riger eller to klasser: de organiske og de uorganiske væsener? Nogle mener den menneskelige slægt er en fjerde klasse. Hvilken af disse inddelinger bør foretrækkes?

”De er alle gode. Det afhænger af synsvinklen. Fra et materielt synspunkt er der kun organiske og uorganiske væsener. Fra et moralsk synspunkt er der derimod tydeligvis fire grader.”

Disse fire grader har også meget skarpt afstukne karakterpræg, til trods for at overgangen mellem dem ikke er helt skarp. Den livløse materie, som udgør mineralriget, har kun en mekanisk kraft. Planterne, som er dannet af livløs materie og begåvet med vitalitet. Dyrene, som er dannet af livløs materie og begåvet med vitalitet, og desuden har en slags instinktmæssig intelligens med bevidsthed om deres tilværelse og individualitet. Mennesket, som i sig forener alt det, der er i planterne og i dyrene, er hævet over alle de øvrige klasser ved sin specielle intelligens, der giver det bevidsthed om fremtiden, fornemmelse for det immaterielle samt bevidsthed om Gud.

586. Har planterne bevidsthed om tilværelsen?

”Nej, de tænker ikke, de har kun et organisk liv.”

587. Har planterne føleevne, og lider de, når man beskadiger dem?

”Planterne modtager fysiske indtryk, som virker på materi-

en, men de har ingen opfattelsesevne og kan derfor ikke føle smerte.”

588. Er den kraft, som tiltrækker planterne til hinanden, uafhængig af deres vilje?

”Ja, for de tænker ikke. Det er en mekanisk kraft, som virker på materien. Planterne kan ikke modsætte sig den.”

589. Enkelte planter som f.eks. mimoser og den amerikanske fluefanger har bevægelser, som røber en høj grad af følsomhed og i enkelte tilfælde også en slags vilje, som for den sidstnævntes vedkommende ytrer sig ved, at den med sine frøblade griber fluen, som sætter sig på den for at udsuge dens nektar og derved lægger en fælde for fluen, så den dør. Er disse planter begavet med tænkeevne? Har de en vilje, og udgør de en mellemklasse for den vegetative og animalske natur? Er det et overgangsled fra den ene klasse til den anden?

”Alt i naturen er overgangsled, alene fordi alt er forskelligt og dog alligevel kædet sammen. Planterne tænker ikke, og følgelig har de ingen vilje. Østersen, som åbner sig, og zoophyten*) har ingen tanke, men kun et blindt og naturligt instinkt.”

*) Zoophyte er et dyr der ligner en plante, f.eks. en søanemone. *Den menneskelige organisme giver os lignende eksempler på bevægelse, hvor viljen ikke spiller ind, så som i fordøjelsesorganerne, kredsløbet, den nederste mavemund, der automatisk trækker sig sammen. Det samme er tilfældet med mimosaens sammentrækning, der ikke styres af en opfattelsesevne eller en vilje.*

590. Er der ikke i planterne som i dyrene et overlevelsesinstinkt, som får dem til at opsøge, hvad der er nyttigt for dem og til at undgå det, som kan skade dem?

”Du kan vælge at kalde det et slags instinkt, hvis du vil, men det sker helt mekanisk. Når to legemer forener sig i kemiske

De tre riger

forsøg, da er det fordi de passer sammen, dvs. fordi der er lighed mellem dem, men derfor kalder I det ikke for et instinkt.”

591. Er planterne og de øvrige væsener mere fuldkomne i de højere verdener?

”Alt er mere fuldkomment i de højere verdener, men planterne er altid planter, ligesom dyrene altid er dyr, og menneskerne altid er mennesker.”

Dyr og mennesker

592. Hvis vi skal sammenligne menneskers og dyrs intelligens, er det vanskeligt at drage en skillelinie mellem dem, da nogle dyr på visse områder er mennesket overlegne. Er det muligt at definere en præcis skillelinie?

”I dette punkt er jeres filosoffer meget uenige. Nogle mener at mennesket skal være et dyr, og andre at dyret skal være et menneske. De har alle uret. Mennesket er et særegent væsen, som undertiden nedværdiger sig dybt, men også kan hæve sig højt. I fysisk henseende kan mennesket sammenlignes med dyrene, dog med den forskel, at naturen sørger for at dække dyrenes behov. Naturen, har givet dyrene alt det, som mennesket med sin intelligens er nødsaget til at opfinde for at tilfredsstille sine behov og sikre livets opretholdelse. Menneskets legeme er forgængeligt ligesom dyrets. Men menneskets ånd har et formål, som det kun selv forstår, fordi det er kun mennesket, der er fuldkommen fri. Stakkels mennesker, som ikke regner sig for mere end det umælende dyr! Forstår I ikke, hvordan I adskiller jer fra dyrene? Erkend dog menneskets overlegenhed ved dets bevidsthed om Guddommen.”

593. Kan man sige, at dyrene kun handler pr. instinkt?

”Det er en anden teori. Det er sandt, at de fleste dyr styres af

De tre riger

instinktet, men ser du ikke også dyr, som handler med en bestemt vilje? Det er intelligens, men den er begrænset.”

Foruden instinktet kan man ikke benægte at visse dyr kan udvise en kompleks adfærd, som røber viljekraft, der går i en bestemt retning. Disse dyr er altså i besiddelse af en slags intelligens, som dog kun anvendes på opfyldelsen af deres fysiske behov og livets opretholdelse. Hvor beundringsværdig vi finder disse dyrs egenskaber, er de dog ikke i stand til at skabe fornyelse eller forbedring. Deres adfærd er den samme i dag som i fordums tid og følger det samme stramme mønster. Hverken bedre eller dårligere. En ung fugl, som bliver skilt fra sine artsfæller, bygger ikke desto mindre sin rede efter samme mønster og i samme proportioner, helt uden oplæring. Selvom nogle dyr er modtagelige for opdragelse, er deres intellektuelle udvikling stadig begrænset og afhængig af menneskets påvirkning. Dyrene skaber ikke selv deres fremskridt. Deres modtagelighed for læring er også kortvarig og individuel, for hvis dyret overlades til sig selv igen, genoptager det sin arts adfærd inden for de snævre grænser, naturen har afstukket.

594. Har dyrene et sprog?

”Nej, ikke hvis I mener et sprog dannet af ord og stavelser, men de har et kommunikationsmiddel og meddeler sig meget mere til hinanden, end I aner. Deres sprog er, ligesom deres begreber, begrænset til deres fysiske behov.”

594a. Der findes dyr, som ikke har nogen stemme. Har de da ikke noget sprog?

”De har andre kommunikationsmidler. Har I mennesker kun ordet som meddelelsesmiddel? Og de stumme, hvordan kommunikerer de? Flokdyr f.eks. kommunikerer indbyrdes, advarer hinanden og giver udtryk for de fornemmelser de sanser. Tror du, at fiskene ikke forstår hinanden? Mennesket er ikke ene om at have et sprog. Mens dyrenes sprog forbliver instinktivt og begrænset til at udtrykke deres basale behov og sanser,

er menneskets sprog derimod levende og udvikler sig løbende, efterhånden som mennesket får større viden og behov for et udvidet ordforråd til at udtrykke sine intelligente tanker og begreber.”

Fiskene som bevæger sig i stimer, og svalerne som følges i flokke, må have midler til at forstå og meddele sig til hinanden. Måske har de et skarpere syn, så de kan skelne de tegn de giver hinanden. Måske overføres deres vibrationer gennem vandet. Hvordan det nu forholder sig, er det tydeligt, at de kommunikerer med hinanden ligesom alle umælende dyr, der arbejder i fællesskab. Kan man da undre sig over, at ånderne kan kommunikere indbyrdes uden at tale et artikuleret sprog? (Afsnit 282).

595. Handler dyrene af en fri vilje?

”De er ikke kun simple maskiner som I tror, men deres handlefrihed er begrænset til deres behov og kan ikke sammenlignes med menneskets frie vilje. Da de er mennesket underlegne, har de heller ikke de samme pligter. Deres frihed er indskrænket til det materielle livs handlinger.”

596. Hvorfra kommer visse dyrs evne til at efterligne menneskets sprog, og hvorfor har fugle denne færdighed frem for f.eks. aber, som dog har større fysisk lighed med mennesket?

”Det skyldes, at arternes stemmeorganer og deres efterligningsinstinkt er forskellige. Aber efterligner bevægelserne, fugle efterligner stemmen.”

597. Da dyrene har en grad af intelligens, som giver dem en vis handlefrihed, er der da et princip i dem, som er uafhængig af materien?

”Ja, og som overlever legemet.”

597a. Er dette princip en sjæl, som hos mennesket?

”Om I vil, er det en sjæl. Det afhænger af, hvordan I opfatter

ordet sjæl. Men dyrest sjæl er mindre udviklet en menneskets. Der er en ligeså stor afstand mellem menneskets og dyrenes sjæle, som mellem menneskets sjæl og Gud.”

598. Beholder dyrenes sjæl deres individualitet og selvbevidsthed efter døden?

”Ja, deres individualitet, men ikke bevidsthed om Jeget. Det intelligente liv forbliver i latent tilstand.”

599. Kan dyrenes sjæl vælge at inkarnere i et dyr frem for i et andet?

”Nej, de har ingen fri vilje.”

600. Når dyrest sjæl forlader legemet efter døden, befinder den sig da i en omværende tilstand ligesom mennesket?

”En slags søgende tilstand, da den ikke længere er knyttet til legemet, men den er ikke en vandrende ånd, for ånden er et væsen, som tænker og handler med sin frie vilje. Dyrenes sjæl har ikke denne evne. Det er bevidstheden om selvet som udgør åndens fornemmeste egenskab. Dyrets ånd bliver efter dets død modtaget af de ånder, der beskæftiger sig dermed, og straks derefter udnyttet. Den kan ikke af sig selv sætte sig i forbindelse med andre skabninger.”

601. Følger dyrene en fremadskridende lov ligesom menneskerne?

”Ja, og derfor er dyrene ligesom menneskerne mere fremskredne i de højere verdener, da de har mere udviklede kommunikationsmidler. Men dyrene er altid mennesket underlegne. De er menneskets intelligente tjenere.”

Der er intet irrationelt i denne forklaring. Tænk, hvis vores mest intelligente dyr: hunden, elefanten eller hesten var udstyret med en fysisk krop, der var egnet til manuelt arbejde, hvad ville de så ikke kunne udrette under menneskets ledelse?

602. Gør dyrene ligesom mennesket fremskridt i kraft af deres vilje eller i kraft af tingene selv?

”I kraft af tingene selv. Derfor har de heller ikke noget at ud-sone.”

603. Har dyrene i de højere verdener bevidsthed om Gud?

”Nej, mennesket er for dem en gud, ligesom mennesket i tidligere tider anså ånderne for guder.”

604. Da selv de mest udviklede dyr i de højere verdener altid står under menneskerne, må Gud jo have skabt intelligente væsener, som for evigt er dømt til en underordnet stilling. Det forekommer uforeneligt med enheds- og fremskridtstanken i hele Guds skaberværk?

”Alt i naturen er forbundet med led, som I endnu ikke kan fatte, og de tilsyneladende mest modstridende ting har forbindelsesled, som mennesket i sin nuværende tilstand ikke kan forstå. Mennesket vil kunne få et glimt deraf i kraft af sin intelligens. Kun når dets intelligens har nået en så høj udvikling, at det er frigjort for hovmodets og uvidenhedens fordomme, vil mennesket kunne se og forstå Guds værk. Indtil da vil menneskets indskrænkede begreber lade det anskue tingene fra et småligt og snævert synspunkt. Vær forvisset om, at Gud ikke modsiger sig selv, og at alt i naturen harmonerer ved givne love, som aldrig afviger fra Skaberens ophøjede visdom.”

604a. Intelligensen er således en fælles egenskab, et kontaktpunkt mellem dyrenes sjæl og menneskets sjæl?

”Ja, men dyrene har kun det materielle livs intelligens. Mennesket udvikler gennem sin intelligens det moralske liv.”

605. I betragtning af alle de forbindelsespunkter, der findes mellem mennesket og dyrene, kan det synes som om mennesket har to sjæle: Den dyriske og den åndelige sjæl. Hvis

mennesket ikke havde den åndelige sjæl, kunne det kun leve et dyrisk liv. Med andre ord: Er dyret et menneskelignende væsen, bortset fra den åndelige sjæl? I så fald, kan man konkludere, at menneskets gode og onde instinkter afhænger af, hvilken af de to sjæle, der har overherredømmet?

”Nej, mennesket har ikke to sjæle, men legemet har sine instinkter, som følge af organernes fornemmelser. Mennesket har en dobbelt natur: den dyriske og den åndelige natur. Gennem sit legeme deler det dyrenes natur og deres instinkter. Gennem sin sjæl deler det åndernes natur.”

605a. Skal mennesket således, udover de ufuldkommenheder, som ånden skal frigøre sig for, tillige kæmpe mod materiens indflydelse?

”Ja, jo lavere mennesket står, jo tættere er båndene mellem ånden og materien. Forstår I ikke, at det må være sådan? Nej, mennesket har ikke to sjæle. Sjælen er altid unik i sit væsen. Dyrets sjæl og menneskets sjæl er så skarpt adskilt fra hinanden, at den enes sjæl ikke kan tage bolig i det legeme, som er skabt for den anden sjæl. Men selvom mennesket ikke har en dyrisk sjæl, der ved sine lidenskaber kan sætte det i klasse med dyrene, så har mennesket sit legeme, som ofte trækker det ned på dyrenes niveau. Menneskets legeme er begavet med livskraft og tilhørende instinkter, men det er uintelligent og begrænset til omsorg for sin egen opretholdelse.”

Idet ånden inkarnerer sig i menneskets legeme, tilfører den mennesket det intellektuelle og moralske princip, som stiller det over dyrene. Disse to naturer i mennesket udgår fra to forskellige kilder til lidenskaber. Den ene kilde udspringer fra dets dyriske instinkter, og den anden fra åndens urenhed. En urenhed, som den er inkarneret med, og som sympatiserer med dens dyriske og materielle lidenskaber. Efterhånden som ånden renses, frigør den sig gradvist fra materiens indflydelse. Under materiens påvirkning nærmer den

sig dyrets lavere niveau, men frigjort fra materiens påvirkning, hæver den sig op til sin egentlige bestemmelse.

606. Hvorfra kommer det intelligente princip, som udgør dyrenes sjæle?

”Af det universelle, intelligente element.”

606a. Mennesket og dyrenes intelligens stammer altså fra et og samme princip?

”Ganske vist, men hos mennesket har intelligensen gennemgået en udvikling, der hæver det op over den intelligens, der animerer dyret.”

607. I har sagt, at menneskets sjæl ved sin tilblivelse kan sammenlignes med menneskets fysiske barndomstilstand, og at sjælens intelligens her begynder at udfolde sig, og den forsøger sig frem i livet (afsnit 190). Hvor fuldfører ånden denne tidligste fase i sit liv?

”I en række eksistenser, som går forud for den periode, som I kalder menneskeheden.”

607a. Sjælen synes således at have været det intelligente princip i skabelsens underordnede væsener?

”Har vi ikke sagt, at alt i naturen er kædet sammen og udgør en enhed? Det er i disse væsener, som er ukendte for jer, at det intelligente princip udvikler sig, og gradvis individualiseres og forberedes til livet ligesom sædekornets spire. I forberedelsesprocessen undergår det intelligente princip en forvandling og bliver ånd. Fra da af begynder menneskeheden tidsalder for ånden og dermed dens bevidsthed om dens fremtid, om forskellen på godt og ondt, og at den er ansvarlig for sine handlinger. Efter barndomsperioden følger ynglingeperioden, derpå ungdommen, og endelig den modne alder. Der er for

øvrigt ingen grund til, at mennesket skal føle sig ydmyget over denne oprindelse. Føler de store genier sig ydmygede ved at have begyndt deres tilværelse som formløse fostre? Hvis noget skal ydmyge mennesket, så er det dets lidenhed over for Gud og dets manglende evner til at kunne udforske dybderne i Hans hensigt og visdommen i de love, som styrer universets harmoni. Erkend Guds storhed i denne harmoni, som gør, at alt i naturen er solidarisk. Troen på, at Gud har gjort noget uden hensigt og skabt intelligente væsener uden fremtid, er at vanhellige Hans godhed og alle Hans skabninger.”

607b. Er menneskehedens tidsalder begyndt på Jorden?

”Jorden er ikke udgangspunktet for den første menneskelige inkarnation. Menneskehedens tidsalder begynder almindeligvis i endnu lavere verdener, men det er ikke en absolut regel, og det kan ske, at en ånd i sin første menneskelige fase, vil være egnet til at leve på Jorden. Dette tilfælde er dog ikke almindeligt, men er snarere en undtagelse fra reglen.”

608. Har menneskets ånd efter døden bevidsthed om de eksistenser, som er gået forud for dens menneskelige periode?

”Nej, det er først fra menneskets tidsalder, at åndens liv begynder for den. Den husker næppe sin første tilværelse som menneske, ligesom et menneske ikke erindrer sin første barndom, langt mindre sin eksistens i sin moders liv. Derfor siger ånderne også til jer, at de ikke ved, hvordan de er blevet til (afsnit 78).”

609. Bevarer ånden, når den først er indtrådt i menneskehedens tidsalder, fornemmelsen af, hvad den var forud, dvs. i dens før-menneskelige tilstand?

”Det afhænger af, hvor lang tid der er mellem de to perioder og af de fremskridt ånden har gjort. Ånden kan gennem nogle generationer bevare en vag fornemmelse af dens primitive

tilstand, for intet i naturen sker ved en brat forvandling. Der er altid lænker, som forbinder de enkelte væseners og begivenheders sammenhængende kæde, men disse spor udslettes med den frie viljes udvikling. De første skridt fremad går langsomt, fordi de endnu ikke understøttes af åndens vilje. Fremskridtene sker hurtigere, efterhånden som ånden får større bevidsthed om sig selv.”

610. De ånder, som har sagt, at mennesket er et unikt væsen i skabelsens række, har altså taget fejl?

”Nej, men spørgsmålet er ikke blevet uddybet, og for øvrigt er der ting, som kun åbenbares når deres tid kommer. Mennesket er ganske vist et unikt væsen, for det har evner, som udmærker det frem for andre væsener. Desuden har det en særlig bestemmelse. Gud har udvalgt menneskeslægten som de eneste væsener, der gennem inkarnation kan lære Ham at kende.”

Sjælevandring

611. Er den fælles oprindelse af alle levende væseners intelligente princip ikke en bekræftelse på sjælevandringens lære?

”To ting kan have en og samme oprindelse uden at ligne hinanden i al evighed. Hvem kan genkende træet med sine blade, blomster og frugter i det frø, hvorefter det er spiret? Fra det øjeblik det intelligente princip har opnået den nødvendige grad af udvikling for at blive til ånd og dermed træde ind i menneskehedens tidsalder, er forbindelsen med dets primitive tilstand brudt, og ånden er ikke længere et dyrs sjæl, ligesom træet ikke længere er et frø. I mennesket findes den sidste rest af dyret kun i legemet og i de passioner, som er et produkt af legemets indflydelse og selvopholdelsesdriften, som er nedarvet i materien. Man kan således ikke sige, at et bestemt menneske er en inkarnation af et bestemt dyrs ånd, og derfor er den almindelige opfattelse af sjælevandring ikke helt nøjagtig.”

612. Kan en ånd, som har animeret et menneskelegeme, inkarnere sig i et dyr?

”Det vil være et tilbageskridt, og ånden gør ikke tilbageskridt. Floden flyder ikke tilbage til sin kilde” (afsnit 118).

613. Selvom om vores opfattelse af sjælevandringen er fejlagtig, kan den alligevel ikke være et resultat af den intuitive erindring, mennesket har om sine forskellige liv?

”Denne intuitive erindring findes i jeres og i mange andre troslærdomme. Størsteparten af disse intuitive ideer har mennesket forvansket.”

Teorien om sjælevandring ville være sand, hvis man derved mente sjælens fremskridt fra en lavere til en højere tilstand, hvorved den gennemgik en udvikling, som forvandler dens natur. Men teorien er forkert, fordi et dyr ikke kan reinkarnere direkte som et menneske, ligesom et menneske ikke kan inkarnere som et dyr. I så fald ville der være tale om et tilbageskridt for mennesket eller en fusion mellem dyr og menneske. Da det ikke er muligt at sammenblande to så forskellige arter af legemlige væsener, må det samme være tilfældet for de ånder, som animerer dem. Hvis den samme ånd skiftevis kunne animere et dyr eller et menneske, så ville der mellem dem være en naturlig lighed i identitet, og så ville en fysisk reproduktion mellem dem også være mulig.

Læren om reinkarnation, som ånderne lærer os, er derimod baseret på en fremadskridende udvikling og menneskets fremgang som art. Mennesket kan forblive stationært men ikke gå tilbage i udvikling. Hvad der alene kan fornedre mennesket, er den ringe brug det gør af de evner, som Gud har givet det til dets fremgang. Under alle omstændigheder beviser sjælevandringens lære ved sin alder og sin almindelige udbredelse og ved de udmærkede mennesker, som har bekendt sig til den, at reinkarnationen har sine rødder i selve naturen. Alle argumenter taler mere til dens favør end omvendt.

Spørgsmålet om åndens tilblivelse henfører til altings oprindelse

og er derfor Guds hemmelighed, som det ikke er givet menneskerne at kende. Derfor kan vi kun fremsætte formodninger og opbygge mere eller mindre sandsynlige teorier herom. Selv ånderne ved langt fra alt, og de har også personlige og mere eller mindre kløgtige meninger om det, som de ikke ved. Således er der flere meninger om forholdet mellem menneske og dyr. Efter nogles mening påbegynder ånden først den menneskelige fase efter at være udviklet og individualiseret ved at gennemgå de forskellige grader af skabelsens lavere væsener. Efter andres mening har menneskets ånd altid tilhørt den menneskelige race, uden først at gennemgå den dyriske filtreringsproces. Den førstnævnte teori har det fortrin, at den giver dyrene et mål for fremtiden, hvor de vil komme til at danne de første led i de tænkende væseners kæde. Den anden teori understøtter mere menneskets værdighed og kan sammenfattes på følgende måde: De forskellige dyrearter udvikles ikke intellektuelt i en fremadskridende rækkefølge. En østers ånd bliver aldrig efterfølgende til en fisk, en fugl eller et pattedyr. Enhver art er en bestemt type, fysisk og moralsk, og hvert individ af samme art øser af den universelle kilde det kvantum af det intelligente princip, som det har behov for i forhold til dets organers natur og til det arbejde, det skal udføre gennem livet, og som det ved sin død tilbagegiver til massen. De verdener, der er mere fremskredne end vores (afsnit 188), har også forskellige dyreracer, der er afpasset efter disse verdeners behov og efter udviklingsgraden hos de mennesker, som de understøtter, men åndeligt talt nedstammer disse racer ikke fra Jordens dyr. Sådan forholder det sig ikke med mennesket. Fra et fysisk synspunkt udgør mennesket tydeligvis et led i de levende væseners kæde, men fra et moralsk synspunkt er der ingen vedvarende forbindelse mellem mennesket og dyret. Kun mennesket er i besiddelse af en sjæl eller ånd, den guddommelige gnist, som giver det en moralsk sans og en intellektuel rækkevidde, som dyrene mangler. Det er menneskets sande væsen, som eksisterede forud for legemet, og som overlever legemet og derfor bevarer sin individualitet. Hvorfra nedstammer ånden? Hvor er dens udgangspunkt? Er den dannet af det intel-

De tre riger

ligente, individualiserede princip? Her står vi foran et mysterium, som det vil være unyttigt at forsøge at løse, fordi vi kun kan fremsætte teorier. Hvad vi ved med sikkerhed ud fra ræsonnement og erfaring, det er sjælens udødelighed og bevarelsen af dens individualitet efter døden, dens fremadskridende evne, dens lykkelige eller ulykkelige tilstand i forhold til de fremskridt den har gjort på det godes vej, og sin erkendelse af de moralske konsekvenser som følge af dens valg og handlinger. Hvad angår det gådefulde forhold mellem mennesket og dyrene, da gentager vi, at det er Guds hemmelighed ligesom mange andre ting, og selv om vi kendte sandheden, ville det ikke lette vores fremskridt, så det vil være unyttigt at belemre vores tanker med det.

TREDIE BOG

Moralske love

KAPITEL 1

Den guddommelige eller naturlige lov

1. Den naturlige lov – 2. Kilden og kendskabet til den naturlige lov – 3. Det gode og det onde – 4. Den naturlige lovs inddeling

Den naturlige lov

614. Hvad mener man med den naturlige lov?

”Den naturlige lov er Guds lov. Det er den eneste lov, som bidrager til menneskets lykke, for den viser mennesket, hvad det bør og ikke bør gøre. Det er kun, når mennesket afviger fra Guds lov, at det er ulykkeligt.”

615. Er Guds lov evig?

”Den er evig og uforanderlig som Guds selv.”

616. Kan Gud på et tidspunkt have givet menneskerne påbud, som Han senere forbyder dem at følge?

”Gud kan ikke tage fejl. Det er menneskerne, som er nødsaget til at ændre deres love, fordi de er ufuldkomne. Den harmoni, som regulerer det materielle og det moralske univers, er grundet på Guds love som er eviggyldige.”

617. Hvilke forhold omfatter de guddommelige love? Omfatter de andet end de moralske forhold?

”Alle naturens love er guddommelige eller hellige love, eftersom Gud er altings skaber. Videnskabsmanden studerer materiens love. Humanisten studerer sjælens love og praktiserer dem.”

617a. Er det overhovedet muligt for mennesket at forstå disse love?

”Ja, men et enkelt liv er ikke tilstrækkeligt dertil.”

Hvad kan man også udrette på nogle få år, når endemålet er at opnå alt det som udgør et fuldkomment væsen, især i betragtning af det enorme tidsspænd der adskiller det primitive og det civiliserede menneske? Selv det længste liv er utilstrækkeligt for ikke at tale om de mange liv der afsluttes i en ung alder.

Nogle af de guddommelige love regulerer den dyriske materies forhold. Det er de fysiske love, og studiet af disse love hører under videnskabens område.

Andre guddommelige love vedrører selve mennesket og dets forhold til Gud og til sin næste. Det er de moralske love, som omfatter reglerne for både vores fysiske liv og sjælelige liv.

618. Er de guddommelige love ens for alle verdener?

”Fornuften siger, at de nødvendigvis må være afpasset efter hver enkelt verdens natur og efter dens beboeres udviklingstrin.”

Kundskab om den naturlige lov

619. Har Gud gjort det muligt for alle mennesker at kende Hans lov?

”Alle kan lære Guds lov at kende, men ikke alle kan forstå den. De der bedst forstår den, er de hæderlige mennesker og dem som vil forske i den. Imidlertid vil alle en gang komme til at forstå den, for fremskridtet må gå sin gang.”

Det retfærdige i menneskets forskellige inkarnationer fremgår af det nævnte princip. Da menneskets intelligens udvikles i hvert nyt liv, ser det mere klart, hvad der er godt, og hvad der er ondt. Hvis alt skulle fuldbyrdes for mennesket i et eneste liv, hvad blev da skæbnen for de mange millioner væsener, som daglig dør i dyrisk, vild tilstand eller i uvidenhedens mørke uden selv at bære ansvaret for deres tilstand? (Afsnit 171-222).

620. Forstår sjælen Guds lov bedre før sin forening med legemet end efter sin inkarnation?

”Sjælen forstår Guds lov i forhold til den grad af fuldkommenhed, den har nået. Den bevarer en intuitiv erindring om den efter sin forening med legemet, men menneskets dårlige instinkter får den til at glemme den.”

621. Hvor står Guds lov skrevet?

”I samvittigheden”.

621a. Hvis mennesket bærer Guds lov i sin samvittighed, hvorfor er det da nødvendigt at åbenbare loven for det?

”Mennesket har glemt og misforstået den. Gud vil minde mennesket om den.”

622. Har Gud givet nogle mennesker den mission at åbenbare Hans lov?

”Ja, bestemt. Menneskerne har til alle tider fået denne mission. Det er overordnede ånder, som er inkarneret med det formål at arbejde for menneskehedens fremskridt.”

623. Har de, som har ment at undervise menneskerne i Guds lov, ikke taget fejl, og har de ikke ofte vildledt dem med falske lærdomme?

”De, som ikke var inspireret af Gud, og som af stolthed selv havde påtaget sig en mission, som ikke var givet dem, har ganske vist kunnet lede mange på vildspor, men da de ofte var geniale mennesker, så fandtes der også store sandheder i deres vildledende lære.”

624. Hvordan er den sande profets karakter?

”Den sande profet er et godt menneske, der er inspireret af Gud. Man kan kende ham på hans ord og på hans handlinger. Gud kan ikke bruge en løgners mund til udbredelse af sandheden.”

625. Hvem er den mest perfekte leder og forbillede, som Gud har givet mennesket?

”Jesus.”

Jesus er billedet på den fuldkommenhed, som menneskeheden på Jorden skal stræbe hen imod. Gud giver os Jesus som det mest fuldkomne forbillede, og den lære som han har undervist i er det rene udtryk for Guds lov, fordi Jesus var opfyldt af den guddommelige ånd og var det rene væsen, som har levet på Jorden.

Hvis andre, som har undervist mennesket i Guds lov, kan have vildledt det med fejlagtige principper, så er det, fordi de selv har ladet sig beherske af alt for jordiske følelser og derfor har sammenblandet de love, som styrer sjælelivet med de love, som styrer legemet. Mange såkaldte forkyndere har foregivet at undervise i de guddommelige love, selvom de kun har talt om menneskelige love med det formål at beherske lidenskaberne og gøre sig til herre over menneskerne.

626. Er de guddommelige og naturlige love kun blevet åbenbaret for mennesket gennem Jesus, og har mennesket før Jesus kun kendt disse love gennem intuition?

”Har vi ikke sagt, at de er skrevet overalt? Alle de mennesker, som har stræbt efter at opnå visdom, har følgelig kunnet forstå dem og har udbredt deres lære helt tilbage fra de tidligste tider. Gennem deres ganske vist ufuldkomne lære har de forberedt jordbunden til at modtage sæden.

Da de guddommelige love er indskrevet i naturens bog, har mennesket kunnet lære dem at kende, hvis det har søgt efter dem. Derfor har mennesker til alle tider udbredt deres hellige forskrifter, og dette er grunden til, at man genfinder elementer af den moralske lære hos alle folkeslag, selv de barbariske, omend den er ufuldstændig eller forvansket på grund af uvidenhed og overtro.”

627. Da Jesus har lært os Guds sande love, hvad er så nytten af åndernes undervisning? Kan de lære os mere?

”Jesus forkyndte ofte sin lære allegorisk og ved lignelser, hvilket var almindeligt på den tid, hvor Jesus levede og færdedes. Nu er tiden kommet, hvor sandheden bør være forståelig for alle. Det er nødvendigt at forklare og udvikle de guddommelige love, fordi der er så få som forstår dem, og endnu færre som praktiserer dem. Vores mission 111aber og ej heller at forvanske meningen med en lov, som helt og holdent er kærlighed og barmhjertighed.”

628. Hvorfor har sandheden ikke altid været let tilgængelig for alle?

”Fordi enhver ting må komme til sin tid. Sandheden er ligesom lyset: man må vænne sig til det lidt efter lidt, ellers blænder det.”

”Aldrig har Gud givet mennesket så fuldkomne og lærerige meddelelser som dem, I får i dag. Som I ved, var der i gamle dage nogle individer der besad en viden, som de selv anså for en hellig videnskab, og som de beholdt for sig selv som en hemmelighed, de ikke delte med dem de anså for vanhellige.

Med det kendskab I har i dag til de love, som styrer de åndelige fænomener, kan I forstå, at man den gang kun modtog nogle fragmenter af sandheder, der var sammenblandet med tvetydigheder og symboler. For det granskende menneske udgør det imidlertid stof nok til et studium. Ingen gammel filosofisk teori, ingen tradition, ingen religion bør man forsømme at studere, for de indeholder alle kimen til store sandheder. Selvom de kan synes modsigende eller grundløse, er de dog lette at bearbejde takket være den nøgle som spiritismen giver jer til alle de fakta, som hidtil har forekommet jer meningsløse, men hvis sandhed i vore dage kan påvises på en troværdig måde. Forsøm derfor ikke at studere alle disse kilder. De er righoldige og kan bidrage stort til jeres belæring.”

Det gode og det onde

629. Hvordan skal man definere moral?

”Moral er rettesnoren for at handle etisk rigtigt. Moral skelner mellem godt og ondt. Den er baseret på overholdelsen af Guds lov.”

630. Hvordan kan man skelne mellem det gode og det onde?

”Det gode er alt det som stemmer overens med Guds lov, og det onde er alt det der afviger fra Guds lov. At gøre godt er at rette sig efter Guds lov, hvorimod at gøre ondt er at bryde Guds lov.”

631. Har mennesket i sig selv evnen til at skelne mellem det gode og det onde?

”Ja, når det tror på Gud og ønsker at gøre det rigtige. Gud har givet det intelligens, for at det kan skelne mellem disse ting.”

632. Da mennesket ikke er fejlfrit, kan det så ikke tage fejl af godt og ondt, så det tror at gøre godt, hvor det tværtimod gør ondt?

”Jesus har sagt jer: Gør mod andre, hvad I vil at andre skal gøre mod jer. Hele den moralske lov er indeholdt i denne formaning. Overhold denne regel, og I vil da ikke tage fejl.”

633. Reglen for at handle godt eller ondt, som man kan kalde gensidighed eller solidaritet, kan ikke anvendes på menneskets personlige opførsel over for sig selv. Kan mennesket i den naturlige lov finde en rettesnor for, hvordan det bør behandle sig selv?

”Når I spiser for meget, da får I ondt. Nu vel! Gud giver jer et mål for, hvad I behøver. Når I overskrider det mål, får I jeres straf. Således er det med alt. Den naturlige lov foreskriver mennesket grænserne for dets behov. Når grænserne over-

skrides, straffes I gennem lidelse. Hvis mennesket lyttede til den stemme, som siger: nok! Så ville det undgå de fleste af de onder, som naturen får skyld for.”

634. Hvorfor hører det onde til tingenes orden? Jeg taler her om det moralske onde. Kunne Gud ikke skabe menneskene under bedre betingelser?

”Har vi ikke allerede sagt dig dette? Ånderne er skabt enkle og uvidende (afsnit 115). Gud overlader til mennesket selv at vælge sin vej. Det må selv bære følgerne, hvis det vælger en dårlig vej. Dets udsoning bliver da så meget længere. Hvis der ikke fandtes bjerge, ville mennesket ikke kunne forstå, hvordan man kan gå opad og nedad, og hvis der ikke fandtes klipper, ville det ikke kunne forstå, at der findes hårde legemer. Ånden må nødvendigvis erhverve sig kundskab. Derfor må den kende det gode og det onde. Det er også grunden til åndens og legemets forening” (afsnit 119).

635. De forskellige sociale stillinger skaber nye behov, som ikke er ens for alle mennesker. Den naturlige lov synes således ikke at være ens for alle?

”De forskellige sociale stillinger hører under naturen og følger fremskridtets lov. De svækker ikke enheden i den naturlige lov, som er universel og gælder for alt.”

Menneskets livsbetingelser ændrer sig med tid og sted og skaber andre behov. Da nu disse ændringer hører med til tingenes orden, så vil de altid være i overensstemmelse med Guds lov, som ikke desto mindre er en enhed i sit princip. Det må overlades til fornuften at skelne mellem de virkelige behov og de kunstige behov, som er skabt af konventionen.

636. Er det gode og det onde et vilkår for alle mennesker?

”Guds lov er ens for alle, men det onde er afhængig af viljen om at gøre ondt. Det gode er altid godt, og det onde er altid

ondt, uanset hvilken stilling mennesket har. Forskellen ligger i graden af ansvar.”

637. Var de primitive naturfolk, som endog var kannibaler, syndige?

”Jeg har sagt, at det onde afhænger af viljen. Nu vel! Menneskets synd og skyld står i forhold til, hvor oplyst det er, og hvor bevidst det er om sine handlinger.”

Omstændighederne giver det gode og det onde en relativ betydning. Mennesket begår ofte fejl som, uagtet de er følger af dets stilling i samfundet, ikke desto mindre er dadelværdige. Men ansvaret står i forhold til menneskets evner til at skelne mellem godt og ondt. Det oplyste menneske er derfor mere skyldig i Guds øjne end det uvidende og primitive menneske som følger sine instinkter.

638. Det onde synes undertiden at ske i kraft af omstændighederne, f.eks. hvis det i enkelte tilfælde er nødvendigt at begå overgreb og slå sin næste ihjel. Er sådan et overgreb et brud på Guds lov?

”Selvom det sker af nødvendighed, er det ikke desto mindre ondt. Men nødvendigheden af en sådan handling forsvinder, efterhånden som sjælen renses hver gang den går fra et liv til det næste. Men mennesket pådrager sig samtidig større skyld ved at gøre ondt, fordi det har et klarere begreb derom.”

639. Er vores onde handlinger ikke ofte et resultat af en situation, som andre mennesker har bragt os i, og hvem er i så tilfælde mest skyldig?

”Det onde falder tilbage på den som er årsag dertil. Et menneske, som ansøres til at gøre ondt i en situation som andre har bragt det i, er mindre skyldigt end dem, som er årsag dertil. Enhver skal bære straffen, ikke kun for det onde man har gjort, men også for det som man har ansporet til.”

640. Den, som ikke selv gør ondt, men profiterer at det onde som en anden har gjort, er han ligeså skyldig?

”Det er det samme som at begå ugerningen selv. At profitere er at dele. Det kan være han er vejet tilbage for handlingen, men når han ved at se den fuldført benytter sig af den, så er det fordi han billiger den, og fordi han selv ville havde udført den, hvis han havde kunnet, eller hvis han havde vovet.”

641. Er ønsket om at gøre ondt ligeså slemt som at begå det onde selv?

”Det afhænger af situationen. Hvis man viljefast afstår fra muligheden for at gøre ondt, selv om man ønsker det, så er det en dyd. Hvis man kun afholder sig fra at gøre ondt, fordi det er anledningen der mangler, så er man ligeså skyldig.”

642. Er det tilstrækkeligt ikke at gøre ondt for at være Gud velbehagelig og for at sikre sit fremtidige liv?

”Nej, man må gøre det gode, som står i ens magt. Enhver skal stå til regnskab for det onde som sker, fordi man har forsømt at gøre det gode som kunne forhindre det.”

643. Findes der mennesker som på grund af deres situation ikke har nogen mulighed for at gøre noget godt?

”Der er ingen, som ikke kan gøre noget godt. Det er kun egoisten som aldrig finder lejlighed dertil. Blot det at have kontakt med andre mennesker giver anledning til at gøre godt, og muligheden viser sig hver dag i livet for enhver som ikke er forblindet af egoisme. At gøre godt er ikke kun at være barmhjertig, men også at være til nytte så meget som det står i jeres magt, hver gang jeres hjælp behøves.”

644. Er de forhold, hvorunder mange mennesker fødes og vokser op, ikke den største årsag til deres laster og forbrydelser?

”Jo, men det er jo en prøvelse som ånden i fri tilstand har valgt.

Den guddommelige eller naturlige lov

Ånden har villet udsætte sig for fristelsen for at få fortjenesten af at kunne modstå den.”

645. Når mennesket er bukket under for lasterne, bliver det da ikke næsten uimodståeligt tiltrukket af det onde?

”Tiltrukket, jo ganske vist, men ikke uimodståeligt. Midt i denne lastens hule findes der ofte store dyder. Der findes ånder, som har vist modstandskraft mod fristelserne, og som tillige har fået den mission at øve en god indflydelse på deres omgivelser.”

646. Står fortjenesten af de gode handlinger i forhold til de betingelser hvorunder de udføres, dvs. er der forskellige grader af fortjenstfulde handlinger?

”Fortjenesten af at gøre godt ligger i vanskeligheden. Det er ingen sag at gøre godt, når det hverken medfører afsavn eller udgift. Gud ser mere på den fattige som deler sit eneste stykke brød, end på den rige som kun giver af sin overflod. Jesus har udtalt sig herom i lignelsen om enkens skærv.”

Den naturlige lovs inddeling

647. Er hele Guds lov indeholdt i Jesu læresætning: ”Elsk din næste?”

”Visselig indeholder denne læresætning alle menneskenes gensidige pligter, men de må lære at bruge eller udøve dem, ellers vil de forsømme dem, hvad de også gør i dag. I øvrigt omfatter den naturlige lov alle livets forhold, og Jesu læresætning er kun en del deraf. Menneskerne må have bestemte regler at holde sig til. Alt for generelle og svævende forskrifter åbner op for alt for mange muligheder for fortolkning.”

648. Hvad mener I om den naturlige lovs inddeling i ti afdelinger, omfattende loven om tilbedelse, arbejde, reproduktion,

opretholdelse, ødelæggelse, samfundet, fremskridt, lighed, frihed og endelig retfærdighed, kærlighed og barmhjertighed? ”Denne inddeling af Guds lov i ti afdelinger er skabt af Moses og omfatter alle livets forhold, hvilket er det vigtigste. Du kan følge denne inddeling uden at være absolut bundet til den. Den er ikke mere absolut i sin natur end alle andre klassifikationssystemer, som alle afhænger af det synspunkt hvorfra man anskuer sagen. Den sidste lov er den vigtigste. Det er gennem denne lov, at mennesket gør størst fremgang i det åndelige liv, for den lov omfatter dem alle.”

KAPITEL 2

Loven om tilbedelse

- 1. Formålet med tilbedelsen – 2. Ceremoniel tilbedelse
3. Et liv i selvfordybelse – 4. Bøn – 5. Dyrkelse af flere guder
(Polyteisme) – 6. Ofring*

Formålet med tilbedelsen

649. Hvad menes der med tilbedelse?

”Det er tankens henvendelse til Gud. Gennem tilbedelse kommer sjælen nærmere Gud.”

650. Er tilbedelse en medfødt følelse, eller udvikles den ved undervisning?

”Den er medfødt ligesom troen på Guddommen. Bevidstheden om egen magtesløshed får mennesket til at bøje sig for den, som kan beskytte det.”

651. Findes der folkeslag, som er blottede for enhver følelse af tilbedelse?

”Nej, der har aldrig været ateistiske folkeslag. Alle har de en forståelse af, at der findes et højeste væsen over dem.”

652. Har tilbedelsen sin kilde i den naturlige lov?

”Den har sin grund i den naturlige lov, da den er en medfødt følelse hos mennesket. Derfor findes den også hos alle folkeslag, dog under forskellige former.”

Ceremoniel tilbedelse

653. Behøver tilbedelse en udefra kommende manifestation?

”Den sande tilbedelse kommer fra hjertet. Ved enhver af jeres handlinger bør I altid tænke på, at Gud ser jer.”

653a. Er den ceremonielle tilbedelse til nogen nytte?

”Ja, hvis den ikke er en tom glans. Det er altid nyttigt at give et godt eksempel, men de som kun ledes dertil af affektation og egenkærlighed, og hvis øvrige forhold modsiger deres gudfrygtighed, giver et dårligt snarere end et godt eksempel og gør mere ondt end de tror.”

654. Foretrækker Gud en bestemt måde at tilbede Ham på?

”Gud foretrækker dem, som tilbeder Ham med hjertet og oprigtigt, og som gør det gode de kan og undgår det onde, frem for dem, som mener at ære Ham gennem ceremonier, som ikke gør dem bedre end deres medmennesker.”

”Alle mennesker er brødre og Guds børn. Han samler om Sig alle dem, som følger Hans love, uanset hvordan de tilbeder Ham.”

”Den, som kun giver sig ud for at være gudfrygtig, er en hykler, og den som kun foregiver at tilbede Gud, og hvis opførsel i øvrigt er i modstrid hermed, er et dårligt eksempel.”

”Den, som hævder at tilbede Kristus, men som er hovmodig, misundelig og jaloux, som er hård og ubøjjelig mod andre eller stræber efter at opnå denne verdens goder, hos ham er religionen kun på hans læber og ikke i hans hjerte. Gud, som ser alt, vil sige til ham: Den som ved, hvad sandhed er, er hundrede gange skyldigere i det onde som han gør, end den uoplyste og uvidende, og han vil bære følgerne deraf på retfærdighedens dag. Hvis en blind person støder ind i jer og vælter jer omkuld, så undskylder I ham. Hvis det er et menneske med gode øjne, beklager I uheldet, og deri har I ret.”

”Spørg derfor ikke, om den ene måde at bede på er mere passende end den anden, for det vil være det samme som at spørge, om det er Gud mere velbehageligt at blive tilbedt på et

sprog end på et andet. Endnu engang siger jeg jer: Jeres sang når kun Gud gennem hjertets dør.”

655. Er det forkert at udøve en religion, som man inderst inde ikke tror på, men gør det af respekt for andre og for ikke at såre deres følelser?

”I dette som i mange andre tilfælde er det hensigten, der bedømmer handlingen. Den som kun ønsker at respektere andres tro, gør ikke noget ondt, men handler bedre end den som latterliggør troen, for det er mangel på barmhjertighed. Men den som er religiøs af egeninteresse eller af ambition er foragtelig i Guds og menneskers øjne. Gud kan ikke finde behag i dem, som kun lader som om de tilbeder Ham for at opnå andre menneskers respekt.”

656. Er den fælles tilbedelse at foretrække frem for den individuelle?

”En forsamling af mennesker hvis tanker og følelser forenes i hellig hengivelse, har større kraft til at tiltrække gode ånder. Det gælder også for en forsamling der tilbeder Gud. Men I skal ikke tro, at den individuelle tilbedelse er mindre god, for enhver kan tilbede Gud alene ved at tænke på ham.”

Et liv i selvfordybelse

657. Værdsætter Gud de mennesker, som hengiver sig til et liv i selvfordybelse, som intet ondt gør, men som kun tænker på Gud?

”Nej, for selvom de ikke gør noget ondt, så gør de heller ikke noget godt. De er unyttige. Ikke at gøre noget godt er et onde i sig selv. Gud vil, at man skal tænke på Ham, men han vil ikke, at man kun skal tænke på Ham. Han har jo givet mennesket pligter at opfylde på Jorden. Den som tilbringer livet med meditation og passiv beskuelse har ingen fortjeneste i Guds

øjne, for hans liv er helt personligt og unyttigt for menneskeheden, og Gud vil drage ham til ansvar for det gode, han har forsømt at gøre" (afsnit 640).

Bøn

658. Er bønnen Gud velbehagelig?

"Bønnen er altid Gud velbehagelig, når den kommer fra hjertet. For Gud betyder hensigten alt, og Han foretrækker hjertets bøn frem for den bøn du læser op af en bog, selvom den er nok så herlig, hvis du læser den mere med læberne end med tanken. Bønnen er Gud velbehagelig, når den udspringer af tro, varme og oprigtighed. Men tro ikke, at Han bevæges af det forfængelige, hovmodige og egoistiske menneskes bøn, med mindre den er udtryk for oprigtig anger og ydmyghed."

659. Hvordan skal man bede?

"Bønnen er en tilbedelsens handling. At bede til Gud er at tænke på Ham, at nærme sig til Ham. Bønnen kan have tre formål: lovprise, bede, takke."

660. Gør bønnen mennesket bedre?

"Ja, for den som beder med varme og tillid modstår bedre fristelsen til det onde, og Gud sender ham gode ånder til hjælp. Denne hjælp afslås aldrig, hvis man beder oprigtigt om den."

660a. Hvordan kan det være, at personer som beder ivrigt alligevel kan have en dårlig karakter, være jaloux, misundelige, vredladne og mangle velvilje og overbærenhed, ja endog kan være ondskabsfulde?

"Det vigtigste er ikke at bede meget, men at bede godt. Disse personer mener, at al fortjeneste ligger i bønnens længde, og dermed lukker de øjnene for egne fejl. Bønnen er for dem en beskæftigelse, et tidsfordriv i stedet for et studie i selvransagelse.

Det er ikke midlet, som er uvirksomt, men måden det benyttes på.”

661. Tør vi bede Gud om at tilgive os vores fejl?

”Gud forstår at skelne mellem, hvad der er godt og hvad der er ondt. Bønnen skjuler ikke fejlene. Den som beder Gud om tilgivelse for sine fejl, får den kun ved at ændre sin opførsel. Gode handlinger er den bedste bøn, for gerningen gælder mere end ordene.”

662. Nyttet det at bede for andre?

”Den bedendes ånd virker ved viljen til at gøre godt. Gennem bønnen tiltrækker han gode ånder, som støtter ham i det gode, han vil gøre.”

Vi besidder gennem tanken og viljen en virkekraft, der rækker langt ud over vores legemlige sfære. At bede for andre er et udslag af denne vilje. Hvis viljen er stærk og oprigtig, kan den kalde gode ånder til hjælp for den person man beder for. De gode ånder tilfører personen gode tanker og giver ham derved den legems- og sjælsstyrke, han har brug for. Men også her er hjertets bøn alt, læbernes bøn er intet.

663. Kan vi selv gennem bøn ændre karakteren af vores prøvelser eller afværge dem?

”Jeres prøvelser ligger i Guds hænder, og der er nogle som I skal gennemgå fuldt ud. Men Gud har altid øje for den grad af resignation, hvormed I bærer prøvelserne. Jeres bønner kalder de gode ånder til hjælp, og de indgiver jer styrke til at udholde prøvelserne med tålmod, så de vil forekomme jer mindre hårde. Vi har sagt, at bønnen aldrig er forgæves, når den er oprigtig, fordi den giver styrke, og alene det er et godt resultat. ”Hjælp dig selv, og himlen vil hjælpe dig” er en sand talemåde.

For øvrigt kan Gud ikke ændre naturens orden efter enhvers ønske. Hvad der ud fra jeres smålige synspunkt og kortvarige liv kan betragtes som en stor ulykke er ofte et stort gode i uni-

versets almindelige orden. Desuden er mennesket selv skyld i mange ulykker ved sin mangel på forudseenhed og fejltagelser! Mennesket straffes for, hvad det har syndet. Jeres rimelige ønsker bønføres imidlertid oftere, end I tror. I tror, at Gud ikke har hørt jer, fordi Han ikke har udført et mirakel for jer. Og dog støtter Han jer med så naturlige midler, at de forekommer jer at være en følge af tilfældige hændelser eller livets almindelige gang. Ofte vækker Han hos jer de tanker, som er nødvendige for at I selv kan bringe jer ud af kniben.”

664. Er det godt at bede for de afdøde og for de ulykkelige ånder, og hvordan kan vores bønner i så fald bringe dem trøst og forkorte deres lidelser? Har bønnen magt til at indvirke på Guds retfærdighed?

”Bønnen kan ikke ændre Guds hensigter, men den ånd man beder for føler trøst, fordi nogen viser interesse for den, og fordi den ulykkelige altid føler sig lettet, når den møder barmhjertige sjæle, som tager del i dens smerte. På den anden side vækker bønnen en følelse af anger og et ønske om at gøre alt for at blive lykkelig. Det er på denne måde, at man kan forkorte åndens sorger, hvis den på sin side støtter jeres handling med sin egen vilje. Dette ønske om forbedring, som er vakt gennem bønnen, tiltrækker de gode ånder, som kommer for at oplyse den ulykkelige ånd, trøste den og indgive den håb. Jesus bad for de forvildede får. Derved viser han jer, at I pådrager jer skyld ved ikke at bede for dem, som har brug for det.”

Svar givet af St. Louis ånd

665. Hvad skal man tro om den opfattelse, at man ikke skal bede for de døde, fordi det ikke er foreskrevet i evangeliet?

Kristus har sagt til menneskerne: ”Elsk hverandre.” Med denne formaning pålægges alle mennesker en pligt til at vise hinanden hengivenhed, men der anvises ikke en bestemt måde at gøre det på. Selvom intet kan forhindre Skaberen i at udøve

sin guddommelige retfærdighed over hver enkelt ånds handlinger, så hjælper jeres bøn den ånd, I har medfølelse for, fordi den glædes og trøstes over, at nogle mindes den, og dermed mildnes dens lidelser. Så snart ånden viser det mindste tegn på anger, men også kun da, er Guds hjælp nær. Ånden bliver ikke efterladt i uvished om, at en sympatiserende sjæl har bedt for den, og den beroliges ved at denne bøn har været nyttig for den. Bønnen fremkalder således hos ånden en følelse af erkendtlighed og hengivenhed for det menneske, som har vist ham sin medfølelse. Følgelig er den af Kristus påbudte kærlighed til sin næste blevet vakt mellem de to. De har begge adlydt kærlighedens og fordragelighedens lov, som er fælles for alle væsener i universet, den guddommelige lov, hvis mål er forening og åndens vigtigste og evige bestræbelse.”

Svar givet af Mr. Monods ånd, protestantisk præst i Paris, død i 1856.

666. Kan man bede til ånderne?

”Man kan bede til de gode ånder, som er Guds sendebud og udfører Hans vilje. Men deres magt står i forhold til deres udviklingsgrad og er altid afhængig af Herren, uden hvis tilladelse intet sker. Derfor er de bønner man retter ånderne kun virksomme ved Guds velbehagelighed.”

Dyrkelse af flere guder (Polyteisme)

667. Hvorfor er flerguderi en af de ældste og mest udbredte troslærdomme, selvom den er falsk?

”Forestillingen om en eneste Gud er opstået hos mennesket efterhånden som dets begreber har udviklet sig. I sin oprindelige uvidenhed kunne mennesket umuligt forestille sig et immaterielt væsen, uden en bestemt skikkelse, der påvirkede materien. Mennesket gav derfor dette væsen legemlige egenskaber, dvs. en skikkelse og et ansigt, og fra det øjeblik blev alt, hvad der overskred grænserne for den almindelige men-

neskelige opfattelsesevne, betragtet som en guddom. Alt, hvad mennesket ikke forstod, blev betragtet som en virkning af en overnaturlig magt, og herfra og til at tro på at der fandtes lige så mange forskellige guder, som der fandtes uforståelige virkninger, var der kun et skridt. Men til alle tider har der været oplyste mennesker som har forstået, at verden umuligt kunne styres af så mange forskellige magter, uden at der måtte være en højeste ledelse. Og til sidst har mennesket endelig hævet tanken til en eneste Gud.”

668. Da de spiritistiske fænomener har vist sig over hele verden og været kendt til alle tider, har de så ikke været medvirkende til troen på flere guder?

”Uden tvivl. Den gang menneskerne tilskrev en gud alt hvad der var overnaturligt, måtte ånderne for dem være guder. Hvis et menneske udmærkede sig frem for andre ved sine handlinger, sit geni eller ved en hemmelig magt, som var uforståelig for de fleste, så gjorde man ham til en gud og dyrkede ham efter hans død.” (Afsnit 603).

Ordet gud havde hos de gamle en bred betydning. Det var ikke som i vore dage en personificering af naturens herre. Det var en generisk benævnelse som man tillagde ethvert overmenneskeligt væsen. Men da de spiritistiske manifestationer åbenbarede eksistensen af væsener der fremtrådte som en naturmagt, så kaldte de dem guder, ligesom vi kalder dem ånder. Af uvidenhed opførte man kostbare templer og altre for dem, medens de for os i dag kun er væsener ligesom os selv, mere eller mindre fuldkomne og befriet for deres jordiske hylster. Hvis man nøje studerer egenskaberne hos de forskellige hedenske guddomme, genkender man let de samme egenskaber hos vore dages ånder på hvert trin i åndernes rangorden, deres fysiske tilstand i de overordnede verdener, alle perispitens egenskaber og den indflydelse de har på livet på Jorden.

Da kristendommen kom for at oplyse verden med sit guddommelige lys, kunne den ikke tilintetgøre de naturlige spiritistiske

fænomener, men den har overført tilbedelsen til den eneste Gud, som den tilhører. Hvad ånderne angår har minderne om dem forplantet sig under forskellige navne hos de forskellige folkeslag, og deres manifestationer, som aldrig er ophørt, er blevet fortolket forskelligt og er ofte blevet udnyttet i mysticismens tjeneste. Mens religionen har tolket manifestationerne som mirakuløse fænomener, har vantroen kun opfattet dem som gøgl. Takket være et seriøst studium foretaget ved højlys dag er spiritismen nu befriet for de overtroiske ideer, som gennem århundreder har formørket den, og i dag åbenbarer den for os et af de største og mest sublime principper i naturen.

Ofringer

669. Brugen af menneskeofringer går tilbage til de tidligste tider. Hvordan kunne mennesket tro, at disse ofringer kunne være Gud velbehagelige?

”For det første, fordi de ikke havde forståelsen af, at Gud er kilden til al godhed. Hos de primitive folkeslag vægtedes materien højere end ånden, og de hengav sig til dyriske instinkter. Derfor var de også mere grusomme, fordi de moralske begreber endnu ikke var udviklet hos dem. Dernæst troede de primitive mennesker helt naturligt, at et levende væsen var mere værdifuldt for Gud end en materiel genstand. Derfor ofrede de i begyndelsen dyr og senere mennesker, da de forestillede sig, at ofringens værdi stod i forhold til offerets betydning. Noget lignende er tilfældet hos jer i dag. Hvis I vil give en gave vælger I også en, hvis værdi står i forhold til den følelse af venskab og agtelse, I nærer for modtageren. Det samme gjorde de uvidende mennesker over for Gud.”

669a. Så er ofring af dyr gået forud for ofring af mennesker?

”Derom er der ingen tvivl.”

669b. Ifølge denne forklaring udspringer menneskeofringer ikke af grusomhed?

”Nej, men af et falsk begreb om, at det var Gud velbehageligt. Tænk på Abraham. Senere udartede menneskeofringerne sig til, at man ofrede sine fjender. For øvrigt har Gud aldrig krævet ofringer hverken af dyr eller mennesker. Han kan ikke æres ved en unyttig ødelæggelse af sin egen skabning.”

670. Kan menneskeofringer, som foretoges i en gudfrygtig hensigt, nogensinde have været Gud velbehagelige?

”Nej aldrig, men Gud dømmes efter hensigten. Mennesket kunne i sin uvidenhed tro, at det udførte en rosværdig handling ved at ofre en af sine ligemænd. I dette tilfælde så Gud alene på tanken, ikke på handlingen. Efterhånden som menneskerne forbedredes, erkendte de deres vildfarelse og kom til at dadle disse ofringer, som ikke harmonerede med en oplyst ideverden. Jeg siger oplyst, fordi ånderne endnu var bundet til materien, men gennem deres frie vilje kunne de få et glimt af deres ophav såvel som deres skæbne, og mange af dem forstod allerede gennem intuitionen det onde, som de begik, men de fortsatte ikke desto mindre, dermed for at kunne tilfredsstille deres lidenskaber.”

671. Hvad skal vi mene om de såkaldt hellige krige? Baggrunden for at fanatiske folkeslag, for at være Gud velbehagelige, foranstalter et barbarisk myrderi på alle som ikke deler deres tro, synes at udspringe fra samme kilde, som den der førte til ofring af medmennesker?

”De tilskyndes af ondsindede ånder. Ved at bekriige deres næste handler de mod Guds vilje, som lyder: Elsk din næste som dig selv. Da alle religioner, eller rettere alle folkeslag, tilbeder en og samme Gud, det være sig under det ene eller det andet navn, hvorfor da føre ødelæggende krige mod hinanden, fordi

deres religion er forskellig? Folket er undskyldt for ikke at tro på Hans ord, som var inspireret af Guds ånd og sendt af Ham, især når de ikke har set og eller hørt om Hans handlinger. Og hvordan vil I, at de skal lytte til Hans budskab om fred, samtidig med at I hærger med ild og sværd? Folk skal oplyses, og gøres bekendt med Guds lære ved overbevisning og mildhed, og ikke ved et blodigt magtsprog.

De fleste af jer tror ikke på de forbindelser, vi ånder har med nogle dødelige. Hvordan kan I så forlange, at helt fremmede skal tro jer på jeres ord, hvis I ved jeres handling bestrider den lære, som I prædiker?”

672. Var ofring af jordens frugter mere velbehagelig for Gud end ofring af dyr?

”Jeg har allerede svaret ved at sige jer, at Gud dømmer hensigten, og at gerningen i sig selv kun har lidt betydning for Ham.

Naturligvis var det behageligere for Gud at modtage et offer af jordens frugter end et slagtoffers blod. Som vi har sagt og stadig gentager, er den bøn som kommer fra hjertet hundrede gange mere velbehagelig for Gud end alle de ofre som I kan bringe Ham. Jeg gentager: hensigten er alt, handlingen intet.”

673. Kunne disse ofringer ikke være mere velbehagelige for Gud, hvis de f.eks. skete til lindring for de fattige? I så fald ville en ofring af et dyr blive mere fortjenstfuld, hvis den skete i en nyttig hensigt, hvorimod den ville være et misbrug, hvis den skete uden hensigt eller kun gavnede personer som ikke manglede noget? Kunne det ikke være en from handling at ofre de første afgrøder, som Gud giver os her på Jorden, til de fattige?

”Gud velsigner altid dem, som gør godt. At bringe trøst til den fattige og den bedrøvede er den bedste måde at ære Ham på.

Loven om tilbedelse

Det være ikke derfor sagt, at Gud underkender de ceremonier, I anstiller for at tilbede Ham, men de penge I bruger på dem kunne anvendes bedre.

Gud elsker enkelhed i alting. Det menneske, som tillægger ceremonier mere betydning end hjertets renhed, er en ret snæversynet ånd . Døm således selv, om Gud ser mere på formen end på den indre kerne.”

KAPITEL 3

Loven om arbejde

- 1. Nødvendigheden af arbejde*
- 2. Begrænsning af arbejde. Hvile*

Nødvendigheden af arbejde

674. Er nødvendigheden af at arbejde en naturlov?

”Arbejdet er en naturlov, fordi det er en nødvendighed, og civilisationen tvinger mennesket til at arbejde hårdere, fordi den forøger dets behov og dets nydelser.”

675. Skal der ved arbejde kun forstås materielle beskæftigelser?

”Nej, ånden arbejder lige såvel som legemet. Enhver nyttig beskæftigelse er et arbejde.”

676. Hvorfor er mennesket pålagt at arbejde?

”Det er en konsekvens af dets legemlige natur. Det er en udsoning og på samme tid et middel til at udvikle dets intelligens. Uden arbejde ville mennesket ikke udfordres og udvikle sin intelligens. Mennesket kan derfor alene takke arbejdet for dets føde, sikkerhed og velvære. Den fysisk svage, der ikke kan klare det grove arbejde, har Gud i stedet givet intelligens. Men intelligent aktivitet er også et arbejde.”

677. Hvorfor sørger naturen for alle dyrenes behov?

”Alt i naturen arbejder. Dyrene arbejder ligesom du, men deres arbejde og deres intelligens indskrænker sig til at sørge for deres overlevelse. Derfor skaber dyrenes arbejde ikke noget fremskridt for dem. For mennesket derimod har arbejdet

en dobbelt hensigt: legemets overlevelse og udvikling af intelligensen, som også er en nødvendighed, fordi det er menneskets intelligens, der hæver det op på et højere niveau. Når jeg siger, at dyrenes arbejde er begrænset til omsorg for egen opretholdelse, så mener jeg, at ved ubevidst at arbejde for deres materielle behov, opfylder dyrene Skaberens hensigter og deres arbejde medvirker således til at opfylde naturens endelige mål, selvom I sjældent ser et umiddelbart resultat heraf.”

678. Er mennesket i de højre verdener på samme måde underkastet nødvendigheden af at arbejde?

”Arbejdets natur er afpasset efter behovenes natur. Jo mindre materielle behovene er, jo mindre materielt er arbejdet. Men I skal ikke tro, at mennesket i de højre verdener er uvirksomt og unyttigt. Lediggang er en straf og ikke en fordel.”

679. Er mennesker, som har tilstrækkelige midler til at opretholde livet, fritaget for at arbejde?

”Måske fritaget for materielt arbejde, men ikke for forpligtelsen til at gøre sig nyttig efter evne, og til at udvikle sin eller andres intelligens, hvilket også er et arbejde. Hvis det menneske, som Gud har givet tilstrækkelige goder til at klare sig uden at arbejde i sit ansigts sved, således ikke behøver at anstrenge sig i den retning, så er det ikke desto mindre forpligtet til at gøre nytte for sine medmennesker. Denne forpligtelse er endog meget større for det privilegerede menneske, der har større anledning til at gøre godt.”

680. Findes der ikke mennesker, som ikke er dygtige til noget arbejde, og som er unyttige?

”Gud er retfærdig; Han misbilliger kun den, som er unyttig med vilje og lever på bekostning af andres arbejde. Gud vil, at enhver skal gøre sig nyttig efter sine evner.” (Afsnit 643).

681. Pålægger naturloven børnene at arbejde for deres forældre?

”Naturligvis, ligesom forældrene også skal arbejde for deres børn. Derfor har Gud indgivet mennesket en naturlig følelse af kærlighed mellem børn og forældre, for ved denne gensidige hengivenhed at lede medlemmerne af en og samme familie til at understøtte hinanden. Dette glemmes alt for ofte i jeres nuværende samfund.” (Afsnit 205).

Begrænsning af arbejde. Hvile

682. Da hvile er nødvendig efter arbejde, er det da ikke også en naturlov?

”Uden tvivl. Hvilen tjener til at genvinde legemets kræfter, og den er tillige nødvendig for at give intelligensen den fornødne frihed til at hæve sig over materien.”

683. Hvad sætter grænserne for arbejdet?

”Kræfterne. I øvrigt har Gud givet mennesket frihed til selv at sætte grænsen.”

684. Hvad skal man tænke om dem, som misbruger deres magt til at pålægge deres underordnede overdrevet arbejde?

”Det er en af de sletteste handlinger. Ethvert menneske, som har fået magt til at befale, er ansvarlig for hvor meget arbejde han pålægger sine underordnede. Påtvinger han dem for stor en arbejdsbyrde, gør han vold på Guds lov.” (Afsnit 273).

685. Har mennesket ret til hvile på sine gamle dage?

”Ja, det er kun forpligtet til at arbejde, så længe det har kræfterne.”

685a. Hvem skal støtte de gamle, som ikke kan arbejde eller forsørge sig selv?

”Den stærke skal arbejde for den svage. Hvis man ikke har familie, må samfundet træde i stedet. Det er barmhjertighedens lov.”

Det er ikke nok at sige til mennesket, at det skal arbejde. Det skal også være muligt at skaffe sig et arbejde, så man kan tjene til livets ophold. Og det er ikke altid tilfældet. Arbejdsløshedens yderste konsekvens er sult. Nationaløkonomerne søger at skabe ligevægt mellem produktion og forbrug, men denne ligevægt forstyrres til stadighed med op- og nedgangstider, og selv i dårlige tider skal arbejderne kunne leve. Der er et element i denne problemstilling, som man ikke har overvejet tilstrækkeligt, og derfor er den økonomiske videnskab forblevet teoretisk, og det er menneskets opdragelse. Ikke den intellektuelle opdragelse, men den moralske opdragelse, som man ikke får ved at læse bøger, men som består i dannelsen af gode karakterer og vaner. Dvs. den kunst, som gør den gode karakter til en vane, for opdragelsen er det samlede resultat af de erhvervede vaner. Når man tænker på de mange individer, som dagligt færdes i samfundet uden principper og uden tøjler, ganske overladt til deres egne impulser og instinkter, kan man da undre sig over de sørgelige konsekvenser, som følger heraf? Når kunsten at udvikle menneskets karakter engang bliver almindelig kendt, forstået og praktiseret, da vil mennesket dyrke gode vaner som orden, omtanke og respekt for sig selv og andre. Sådanne vaner vil tillige gøre det lettere for mennesket at klare sig igennem de uundgåeligt tunge dage. Uorden og ubetænksomhed er to onder, som kun en målrettet opdragelse kan afhjælpe. Udbredelsen af en sådan opdragelse er udgangspunktet for menneskets sociale velvære og en garanti for alles sikkerhed.

KAPITEL 4

Loven om reproduktion

*1. Jordens befolkning – 2. Racernes udvikling og fuldkommengørelse – 3. Hindring af reproduktionen
4. Ægteskab og cølibat – 5. Polygami*

Jordens befolkning

686. Er reproduktion af levende væsener en naturlov?

”Det er indlysende. Uden reproduktion ville den fysiske verden uddø.”

687. Hvis befolkningstilvæksten bliver ved med at vokse, som vi ser i dag, vil Jorden så ikke en dag blive overbefolket?

”Nej, det sørger Gud for. Gud opretholder altid ligevægten og gør intet unyttigt. Mennesket, som kun ser en lille flig af naturen, kan ikke bedømme den universelle harmoni.”

Racernes udvikling og fuldkommengørelse

688. Der findes nu om stunder menneskelige racer, som er ved at uddø. Vil der komme en tid, hvor de vil være helt forsvundet fra Jorden?

”Ja, men det er, fordi andre har taget deres plads, ligesom andre engang vil indtage jeres plads.”

689. Er de nuværende mennesker en ny skabning, eller er de mere udviklede efterkommere af de første primitive mennesker?

”Det er de samme ånder, som er kommet tilbage for at fuld-

kommengøre sig i nye legemer, men som endnu langt fra er fuldkomne. Således vil den nulevende menneskelige race, som ved sin voksende formering truer med at oversvømme hele Jorden og indtage de udgående racers plads, også engang få sin nedadgående periode og til sidst forsvinde. Andre mere fuldkomne racer vil erstatte den, som nedstammer fra den nuværende race, ligesom vor tids civiliserede mennesker nedstammer fra de primitive tiders vilde og dyriske væsener.”

690. Er den nuværende races fysiske legeme en særegen skabning, eller nedstammer den ad reproduktionens vej fra de primitive legemer?

”Racernes oprindelse taber sig i tidernes tåge, men da de alle tilhører den store menneskelige familie, uanset hvilken primitiv kilde de nedstammer fra, så har de forenet sig indbyrdes og frembragt nye typer.”

691. Hvad er de primitive racers fremherskende karakter set fra et fysisk synspunkt?

”Udvikling af den rå kraft på den intelligente krafts bekostning. Nu er det modsatte tilfældet, for mennesket handler mere gennem intelligensen end gennem legemets kraft, og dog udretter det hundrede gange mere, fordi det har forstået at benytte sig af naturens kræfter, hvilket dyrene ikke kan gøre.”

692. Er videnskabens forædling af dyre- og plantearter i strid med naturens lov? Ville det være mere i overensstemmelse med naturens lov at lade udviklingen gå sin naturlige gang?

”Man skal gøre alt for at opnå fuldkommenhed, og mennesket selv er et redskab, som Gud bruger for at nå sine hensigter. Da fuldkommenhed er det mål naturen stræber efter, så støtter videnskaben de Guddommelige hensigter, ved at hjælpe til med denne udviklingsproces.”

692a. Men menneskets bestræbelser på at forbedre dyre- og plantearter binder i ren egeninteresse og har kun til formål at forbedre dets egne vilkår. Forringer dette ikke menneskets fortjeneste?

”Menneskets fortjeneste er fuldstændig ligegyldig, hvis bare det medvirker til fremskridtet. Det er op til mennesket selv at gøre sit arbejde fortjenstfuldt ved dets gode hensigter. For øvrigt er det gennem arbejdet med disse forbedringer, at mennesket udvikler sin intelligens, og på den måde profiterer mennesket mest deraf.”

Hindringer for reproduktionen

693. Er menneskets love og skikke, som har til hensigt at hæmme reproduktionen, i modstrid med naturens lov?

”Alt hvad der hæmmer naturen i dens gang strider mod den generelle lov.”

693a. Men der findes arter af levende væsener, dyr og planter, hvis ubegrænsede reproduktion er skadelig for andre arter, herunder mennesket selv. Er det forkert og umoralsk at begrænse denne reproduktion?

”Gud har givet mennesket magt over alle levende væsener. En magt som det skal bruge til det gode, men som det ikke må misbruge. Mennesket kan regulere reproduktionen efter sit behov, men skal ikke hæmme den unødvendigt. Menneskets intelligente handlinger er en modvægt, som Gud har foranstaltet for at skabe ligevægt mellem naturens kræfter. Også her adskiller mennesket sig fra dyrene, fordi det handler bevidst, mens dyrene, som også medvirker til at opretholde ligevægten i naturen, handler ubevidst. Samtidig med at dyrene sørger for deres egen opretholdelse, bevirker deres ødelæggelsesinstinkt, at de begrænser en overdreven reproduktion hos de byttedyr og planter som de lever af.”

694. Hvad kan der siges om de sædvaner, som har til hensigt at hæmme reproduktionen for at tilfredsstille sanseligheden?
"De beviser legemets herredømme over sjælen, og hvor dybt mennesket er bundet til materien."

Ægteskab og cølibat

695. Strider ægteskabet, dvs. en varig forbindelse mellem to væsener, mod naturens lov?
"Det er et fremskridt i menneskets udvikling."

696. Hvilken konsekvens ville afskaffelse af ægteskab have på samfundet?

"Det ville være en tilbagegang til det dyriske liv."

Kønnenes frie og tilfældige forening hører til naturtilstanden. Ægteskabet er en af de første fremskridt i det menneskelige samfund, fordi det skaber solidaritet mellem kønnene og i familien. Ægteskabet findes hos alle folkeslag, men under forskellige betingelser. Ægteskabets afskaffelse ville således være en tilbagegang til menneskehedens barndom, og ville endda stille mennesket lavere end de dyrearter som også indgår livsvarige forhold.

697. Er den ikke opløselighed af ægteskabet en naturlov, eller er det en menneskelig forordning?

"Det er menneskets lov, som er i direkte modstrid med naturloven. Men menneskerne kan ændre deres love. Det er kun naturens love, som er uforanderlige."

698. Er det frivillige cølibat fortjenstfuldt i Guds øjne?

"Nej, og de som lever i cølibat af egoisme mishager Gud og skuffer alle."

699. Er cølibat for nogles vedkommende ikke et offer, som

bringes for helt at kunne hengive sig til at tjene menneskeheden?

”Det er noget ganske andet. Jeg sagde: ”af egoisme”. Ethvert personligt offer er fortjenstfuldt, når det sker for det gode. Jo større offeret er, jo større er fortjenesten.”

Gud kan ikke modsige sig selv eller synes, at noget af det Han har gjort er dårligt. Han kan således ikke se nogen fortjeneste i, at man trodser Hans lov. Selvom cølibatet ikke i sig selv er en fortjenstfuld tilstand, så bliver det ikke desto mindre fortjenstfuldt, når det gennem afkald på familieglederne virker til fordel for hele menneskeheden. Ethvert personligt offer, som bringes til fordel for andre og er fri for egoismens bagtanker, hæver mennesket op over sin materielle tilstand.

Polygami

700. Da befolkningerne består af en næsten ligelig fordelingen mellem de to køn, er det da naturens mening, at en mand og en kvinde skal leve sammen og danne par?

”Ja, for alt i naturen har et formål.”

701. Hvilken af de to ægteskabsformer, polygami eller monogami, er mest i overensstemmelse med den naturlige lov?

”Polygamiet er menneskets opfindelse. Afskaffelsen af polygamiet er et tegn på menneskets sociale fremskridt. Guds hensigt med ægteskabet er, at det bygger på en gensidig hengivenhed mellem to ægtefæller. I polygamiet er der ingen ægte hengivenhed, men kun sanselighed.”

Hvis polygamiet var en naturlov, måtte det være almindelig udbredt, men det ville ikke være fysisk muligt, da befolkningssammensætningen består af nogenlunde lige mange kvinder og mænd. Polygamiet må derfor anses som en særlig skik hos visse befolkninger og vil efterhånden forsvinde i takt med de sociale fremskridt.

KAPITEL 5

Loven om selvopholdelsesdriften

- 1. Overlevelsesinstinktet – 2. Midler til livets opretholdelse
3. Udnyttelse af Jordens goder – 4. Det nødvendige og det
overflødige – 5. Frivillig afholdenhed*

Overlevelsesinstinktet

702. Er overlevelsesinstinktet en naturlov?

”Uden tvivl. Den findes hos alle levende væsener uanset deres intelligensniveau. Hos nogle er den rent mekanisk, hos andre derimod er den fornuftsbetonet.”

703. Hvorfor har Gud givet alle levende væsener overlevelsesinstinkt?

”Fordi alle skal medvirke til at fremme Forsynets hensigter. Derfor har Gud givet dem trang til at leve. Livet er en nødvendighed for alle væseners fuldkommengørelse. De føler det instinktivt uden selv at forstå hvorfor.”

Midler til livets opretholdelse

704. Idet Gud har givet mennesket trang til at leve, har Han så også givet det midlerne dertil?

”Ja, og hvis mennesket ikke finder dem, er det fordi det ikke forstår at udnytte dem. Gud har ikke givet mennesket trang til at leve uden også at give det midler dertil. Derfor lader Han også Jorden frembringe, hvad der er nødvendigt for alle beboere, for kun det nødvendige er nyttigt. Det overflødige er aldrig nyttigt.”

705. Hvorfor frembringer Jorden ikke altid nok til at dække menneskets livsforholdigheder?

”Fordi de utaknemmelige mennesker forsømmer Jorden, og dog er den en fortræffelig moder. Ofte anklager mennesket også naturen for de mangler, som dets mangel på erfaring og fremsyn er skyld i. Jorden frembringer altid det nødvendige for mennesket, hvis det forstår at nøjes med det. Hvis Jorden ikke tilfredsstillende alle behov, er det fordi mennesket anvender dens resurser til det overflødige i stedet for til det nødvendige. Se blot beduinen i ørkenen. Han finder altid noget at leve af, fordi han ikke har indbildte behov. Hvis halvdelen af jordens goder spildes på tilfredsstillende af fantasier, så bør mennesket ikke undre sig over, at der ikke bliver noget tilovers til næste dag. Har det da ret til at beklage sig over at mangle det nødvendige, når hungersnød indtræffer? Jeg gentager: Det er ikke naturen, som ikke er fremsynet. Det er mennesket, som ikke forstår at udnytte naturens gaver.”

706. Skal man med ”Jordens goder” kun forstå jordbundens produkter?

”Jordbunden er den oprindelige kilde til alle andre produkter, som egentlig kun er en omdannelse af jordbundens vækster. Derfor må man med ”Jordens goder” forstå alt hvad mennesket nyder godt af i det jordiske liv.”

707. Midlerne til livets opretholdelse slipper ofte op for enkelte individer, uagtet den overflod som omgiver dem. Hvad er grunden hertil?

”Dels menneskernes egoisme, som hindrer dem i at dele goderne med andre, dels - og som oftest - dem selv. ”Søg, og I skal finde.” Disse ord betyder ikke, at det er let at finde det I ønsker på Jorden, men at I skal søge med iver og udholdenhed og ikke lade jer slå ud af forhindringer, som ofte kun skal sætte jeres standhaftighed og tålmodighed på prøve.” (Afsnit 534).

Civilisationen forøger ikke kun vores behov, men også vores resurser og eksistensgrundlag. Men mennesket har stadig en stor opgave foran sig, for et samfund er først civiliseret, når ingen mangler det nødvendige, med mindre de selv er skyld i det. Mange menneskers ulykke består i, at de slår ind på en vej som naturen ikke har udrustet dem til, og da fejler de, fordi deres intelligens mangler klarsyn til at finde en udvej. Der er plads til alle, hvis blot enhver indtager sin egen plads og ikke andres. Naturen kan ikke være ansvarlig for en manglende social orden, og for følgerne af grådighed og egoisme.

Man må dog ikke være blind for de fremskridt, som de højere udviklede folkeslag har gjort på dette område. Takket være filantropiens og videnskabernes anstrengelser for at forbedre menneskernes materielle vilkår, og til trods for den betydelige befolknings-tilvækst er produktionen steget, så mangeltilstande er sjældne. Den offentlige hygiejne, der var ukendt for vores forfædre, men som er af stor betydning for befolkningens kraft og sundhed, er nu genstand for en oplyst opmærksomhed. Asyl er oprettet for de fattige og syge. Overalt bidrager videnskaben til bedre velfærd. Vil det sige, at man har nået fuldkommenhed? Nej, bestemt ikke, men de fremskridt der er sket viser, hvad mennesket kan udrette, hvis det er fornuftigt nok til at søge lykken i praktiske forbedringer og ikke i utopier, som giver tilbagegang i stedet for fremgang.

708. Findes der ikke situationer, hvor midlerne til livets opretholdelse ikke afhænger af menneskets vilje, men hvor manglen på de basale livsfornødenheder er en konsekvens af tingenes natur?

”Det er en grusom prøvelse, som mennesket må gennemgå, og som det i forvejen, dvs. i åndelig tilstand, vidste det skulle gennemgå, inden det blev født på Jorden. Menneskets eneste fortjeneste af denne prøvelse afhænger af, hvordan det forstår at underkaste sig Guds vilje med resignation, hvis dets intelligens ikke formår at finde andre midler til at rede sig ud af vanskelighederne. Hvis mennesket føler døden nærme sig, må

det bøje sig uden modstand og huske på, at befrielsens time er kommet, og at dets fortvivlelse i dødsøjeblikket kan forspilde frugten af den resignation, det hidtil har udvist.”

709. Begår de, som under særlige omstændigheder ser sig nødsaget til at ofre sin næste for selv at opretholde livet, en forbrydelse? Og i så fald, mildnes da forbrydelsen på grund af overlevelsesinstinktet, der er medgivet mennesket?

”Jeg har allerede svaret, da jeg sagde, at den største fortjeneste ligger i at udholde alle livets prøvelser med mod og forsagelse. Det er mord på mennesket og forbrydelse mod naturen, som bør straffes dobbelt.”

710. Har de væsener der lever i verdener, hvor organismen er renere end i vores verden, brug for føde?

”Ja, men deres føde står i forhold til deres natur og vil ikke være tilstrækkelig til at mætte jer, ligesom de heller ikke kan fordøje jeres grovere føde.”

Udnyttelsen af Jordens goder

711. Har alle mennesker ret at tilegne sig Jordens goder?

”Denne ret er en livsnødvendighed. Gud har ikke pålagt jer en pligt uden at give jer midler til at opfylde den.”

712. Hvorfor har Gud gjort glæden ved de materielle goder så attraktiv?

”For at anspore mennesket til at opfylde sin mission og for at prøve det gennem fristelsen.”

712a. Hvad er hensigten med fristelsen?

”Udvikling af menneskets fornuft, som kan beskytte det mod overdrivelsen.”

Hvis mennesket kun blev tilskyndet til at bruge de jordiske goder,

fordi de var nyttige, kunne dets ligegyldighed over for disse goder let komme til at skade Universets harmoni. Gud har gjort disse goder tiltrækkende for mennesket gennem nydelsen, som tilskynder det til at opfylde Forsynets hensigter. Men gennem denne selvsamme tiltrækning har Gud også villet prøve mennesket gennem fristelsen til misbrug, som det skal modstå ved at bruge sin fornuft.

713. Har naturen afstukket en grænse for nydelserne?

”Ja, for at vise jer grænsen for det nødvendige. Overdrivelser resulterer i overmæthed og derved straffer I jer selv.”

714. Hvad skal man mene om det menneske, som ved sine udskjelser i alle retninger søger at forøge sine nydelser?

”En stakkels natur, som man må beklage og ikke misunde, for døden indhenter ham snart.”

714a. Er det den fysiske eller den moralske død, som indhenter ham?

”Både den ene og den anden.”

Det menneske, som ved udskjelser af enhver art søger at forøge sine nydelser, står lavere end dyret som forstår at standse, når dets behov er tilfredsstillet. Han giver afkald på fornuften, som Gud har medgivet ham som rettesnor, og jo større hans udskjelser er, jo større magt får hans dyriske natur over hans åndelige natur. Sygdomme, svagheder, selv døden, som er konsekvenser af disse misbrug, bliver samtidig en straf for overtrædelsen af Guds lov.

Det nødvendige og det overflødige

715. Hvordan kan mennesket kende grænsen for, hvad der er nødvendigt?

”Den vise kender grænsen gennem intuition. Andre kender den gennem erfaring og da på egen bekostning.”

716. Har naturen ikke vist os grænsen for det nødvendige gennem vores krops behov?

”Jo, men mennesket er umætteligt. Naturen har markeret grænsen for dets krops behov, men lasterne har forværret menneskets konstitution og skabt behov, som ikke er virkelige.”

717. Hvad skal man mene om dem, som tilegner sig Jordens goder for at skaffe sig overflod på bekostning af dem, som mangler det nødvendige?

”De misforstår Guds lov og vil blive stillet til ansvar for de afsavn, som de har udsat andre for.”

Der er ingen absolut grænse mellem det nødvendige og det overflødig. Civilisationen har skabt nødvendige behov, som ikke fandtes tidligere, og ånderne som har støttet denne udvikling kræver ikke, at det civiliserede menneske skal leve som tidligere. Alt er relativt, og det er op til fornuften at skelne mellem tingene. Civilisationen udvikler den moralske følelse og følelsen af barmhjertighed, som får menneskerne til at støtte hinanden. De, som lever på bekostning af andres afsavn, udnytter civilisationen til deres egen fordel og er kun civilisationens fernis, ligesom andre der kun bærer religionens maske.

Frivillig afholdenhed

718. Er det ifølge loven om selvopholdelsesdriften en pligt at sørge for legemets behov?

”Ja, for uden kræfter og sundhed er det ikke muligt at arbejde.”

719. Kan mennesket bebrejdes for sin glæde ved velvære?

”Velvære er et naturligt ønske. Gud forbyder kun misbruget, fordi misbrug strider mod selvopholdelsesdriften. Det er ingen forbrydelse at efterstræbe velvære, hvis blot det ikke sker på andres bekostning og ikke svækker jeres moralske eller fysiske kraft.”

720. Er de frivillige afsavn, som nogle pålægger sig som udsoning, fortjenstfulde i Guds øjne?

”Gør godt mod andre, og I vil selv høste glæde deraf.”

Kan nogle frivillige afsavn være fortjenstfulde?

”Ja, afsavn eller forsagelse af unyttige nydelser, fordi dette frigør mennesket fra materien og løfter sjælen. Det fortjenstfulde ligger i at modstå fristelsen til overdreven nydelse af unyttige ting og at indskrænke sig til det nødvendige for at kunne give til dem som mangler. Hvis forsagelsen kun er en tom forstillelse, er den et vrængbillede.”

721. Afholdenhed og selvtugt har fra de tidligste tider været praktiseret hos forskellige folkeslag. Er et sådant liv overhovedet fortjenstfuldt?

”Spørg jer selv, for hvem det er nyttigt, og I vil få svaret. Hvis sådan et liv kun er nyttigt for den som lever det, og hvis det samtidig forhindrer vedkommende i at gøre noget godt, da er det egoisme, uanset hvilket påskud man smykker det med. Afholdenhed og at arbejde for andre er den sande bodsøvelse set i den kristne barmhjertigheds lys.”

722. Er der en fornuftig grund til nogle folkeslags forbud mod visse madvarer?

”Alt hvad mennesket kan ernære sig af uden at skade sin sundhed er tilladt. Men lovgiverne har forbudt nogle madvarer i en god hensigt, og for at give deres forbud mere vægt har de præsenteret dem, som om de kom fra Gud.”

723. Er menneskets animalske føde imod naturens lov?

”Efter jeres fysiske beskaffenhed er kødet næring for kødet. Ellers ville mennesket forgå. Loven om selvopretholdelsen gør det til en pligt for mennesket at styrke sine kræfter og sin

sundhed for at kunne overholde arbejdets lov. Det må således ernære sig efter kroppens behov.”

724. Er afholdenhed fra animalsk eller anden føde fortjenstfuldt, hvis formålet er udsoning?

”Ja, hvis man nægter sig noget for andres bedste. Men Gud værdsætter ikke fasten, hvis den ikke er oprigtig og nyttig. Derfor siger vi også, at de som kun tilsyneladende giver afkald på noget er hyklere.” (Afsnit 720).

725. Hvad skal man mene om de lemlæstelser, som foretages på menneskers og dyrs legemer?

”Hvad tjener et sådant spørgsmål til? Spørg dog jer selv, om en ting er nyttig eller ej. Hvad der er unyttigt, kan ikke være Gud velbehageligt, og hvad der er skadeligt er Ham altid imod. Vær forvissede om, at Gud kun finder behag i de følelser, som løfter sjælen op til Ham. Det er ved at efterleve Hans lov, at I kan afryste jeres jordiske stof og ikke ved at trodse den.”

726. Hvis denne verdens lidelser løfter os højere, hvis vi forstår at udholde dem, opnår vi da samme renhed ved frivilligt at underkaste os lidelser?

”De eneste lidelser som hæver sjælen er de naturlige lidelser, fordi disse kommer fra Gud. De frivillige lidelser tjener ikke til noget, hvis de ikke har andres velfærd som formål. Tror du, at de som underkaster sig overmenneskelige anstrengelser som f.eks. fakirerne og forskellige sekters fanatikere, gør fremskridt? Hvorfor arbejder de ikke hellere for deres næstes vel? Lad dem klæde den trængende! Lad dem trøste dem, som græder! Lad dem arbejde for de svage! Lad dem udholde savn for at understøtte de ulykkelige. Da vil deres liv være nyttigt og Gud velbehageligt. Hvis man kun udholder de frivillige lidelser for sin egen skyld, da er det egoisme. Hvis man lider for andre, er det barmhjertighed. Således lyder Kristi forskrift.”

727. Hvis man ikke skal underkaste sig frivillige lidelser, som ikke er til gavn for andre, skal man da søge at afværge de lidelser, som truer og som man ser komme?

”Selvopholdelsesdriften er givet til alle væsener som beskyttelse mod farer og lidelser. Pisk jeres ånd og ikke jeres legemer. Ydmyg jeres hovmod og kvæl jeres egoisme, der udsuger jeres hjerter som en slange. Da vil I gøre større fremskridt end ved alle de tugtelser, som ikke længere tilhører vores århundrede.”

KAPITEL 6

Loven om ødelæggelse

1. *Den nødvendige og den lovstridige ødelæggelse*
2. *Ødelæggende katastrofer* – 3. *Krige* – 4. *Mord* – 5. *Grusomhed*
6. *Duel* – 7. *Dødsstraf*

Den nødvendige og den lovstridige ødelæggelse

728. Er ødelæggelse en naturlov?

”Alt må forgå for at kunne genfødes og omdannes. Hvad I kalder ødelæggelse, er kun en forvandling, der har til formål at forny og forbedre alle levende væsener.”

728. Er menneskets ødelæggelsesinstinkt en guddommelig foranstaltning?

”Gud bruger sine skabninger som redskaber til udførelse af Hans hensigter. For at ernære sig dræber de levende væsener hinanden, og derved opretholdes for det første ligevægten i reproduktionen, som ellers ville blive alt for stor, og for det andet genanvendes de døde væseners ydre skal. Det er altid kun den ydre skal, som ødelægges, og den er kun en underordnet og ikke den vigtigste del af det tænkende væsen. Den vigtigste del er det intelligente princip, som er uforgængeligt, og som udvikles gennem de forskellige forvandlinger, som det undergår.”

729. Hvis ødelæggelsen er nødvendig for væsenernes fornyelse, hvorfor forsyner naturen dem så med alle midlerne til livets opretholdelse?

”Fordi ødelæggelsen skal afvente det rette tidspunkt. Enhver præmatur ødelæggelse hæmmer udviklingen af det intelligente

princip. Derfor har Gud givet alle væsener trang til at leve og til at formere sig.”

730. Eftersom døden skal føre os frem til et bedre liv og befri os fra dette livs onder, og døden snarere er at ønske end at frygte, hvorfor har mennesket så en instinktiv angst for døden, så den blotte tanke om den gør os bange?

”Vi har sagt, at mennesket skal bestræbe sig på at forlænge sit liv for at kunne opfylde sin pligt. Derfor har Gud givet det overlevelsesinstinkt, som støtter det i livets prøvelser. Uden overlevelsesinstinkt ville mennesket alt for ofte henfalde til modløshed. Den indre stemme, som lader jer afvise døden, fortæller jer, at I stadig kan arbejde for jeres fremgang. Når en fare truer, er det en påmindelse om, at I med kløgt skal udnytte den ekstra tid som Gud har bevilget jer, men ofte takker I utaknemmelige hellere ’stjernerne’ end jeres Skaber.”

731. Hvorfor har naturen sidestillet ødelæggelsestrangen med overlevelsesinstinkt?

”Lægemidlet stilles ved siden af ondet. Vi har sagt, at det sker for at opretholde ligevægten og for at tjene som modvægt.”

732. Er ødelæggelsestrangen den samme i alle verdener?

”Den er afpasset efter verdenernes materielle tilstand, og den eksisterer ikke længere i verdener, der har en højere fysisk og moralsk tilstand. I de verdener, som er videre fremskredne end jeres, er livsbetingelserne helt anderledes.”

733. Vil denne ødelæggelsestrang altid eksistere blandt menneskerne på Jorden?

”Menneskets ødelæggelsestrang svækkes, efterhånden som ånden vinder herredømme over materien. Derfor ser I også, at afsky for ødelæggelse altid følger den moralske og intellektuelle udvikling.”

734. Har mennesket i sin nuværende tilstand en ubegrænset rettighed til at ødelægge dyr?

”Denne rettighed er begrænset til nødvendigheden af at forsyne sig med føde og sikre sig mod angreb. Misbrug har aldrig været en rettighed.”

735. Hvad skal man tænke om den ødelæggelse, som overskrider grænserne for det nødvendige og for sikkerheden, f.eks. om jagt der ikke har et nyttigt formål, men hvor motivet er glæden ved at dræbe uden nytte?

”Det er det dyriske herredømme over den åndelige natur. Enhver ødelæggelse, som overskrider grænsen for det nødvendige, er et brud på Guds lov. Dyrene dræber kun for at tilfredsstille deres behov, mens mennesket med sin frie vilje dræber unødvendigt. Mennesket vil blive stillet til regnskab for sit misbrug af den frihed det har fået, for det er de onde instinkter, det giver efter for.”

736. Har de folkeslag, som går den modsatte vej og overdrevet beskytter visse dyr mod ødelæggelse, en særlig fortjeneste heraf?

”Denne overdrivelse er rosværdig i sig selv, men den er skadelig, fordi det fortjenstfulde neutraliseres ved mange andre slags misbrug. For disse folkeslag handler det mere om overtroisk frygt end virkelig godhed.”

Ødelæggende katastrofer

737. I hvilken hensigt påføres menneskeheden ødelæggende katastrofer?

”For at bringe den hurtigere fremad. Har vi ikke sagt, at ødelæggelse er nødvendig for åndernes moralske fremgang, da de i hver nyt liv opnår en højere grad af fuldkommenhed? Man kan først dømme om resultaterne efter et afsluttet liv. I

dømmer kun fra jeres personlige synspunkt, og I kalder dem katastrofer på grund af det ubehag, som de forvolder jer, men disse omvæltninger er ofte nødvendige for hurtigere at få indført en bedre orden i tingene. Med dem kan man på få år udrette det, som ellers ville kræve århundreder.” (Afsnit 744).

738. Kunne Gud ikke have anvendt andre midler end ødelæggende katastrofer til menneskehedens forbedring?

”Jo, og det anvender Han hver dag, idet Han har givet enhver mulighed for fremgang gennem kendskab til det gode og det onde. Det er mennesket selv, som ikke udnytter denne mulighed. Det er vel nødvendigt at irrettesætte mennesket for dets hovmod og at lade det føle sin svaghed.”

738a. Men i disse katastrofer går både de gode og de ondsindede mennesker under. Er det retfærdigt?

”Mens mennesket lever på jorden, bedømmer det alt i forhold til sit fysiske liv og legeme, men efter døden tænker det anderledes, og, som vi har sagt, betyder legemets liv kun lidt. Et århundrede i jeres verden er som et glimt i evigheden. Derfor er de lidelser der varer måneder eller år ikke at regne for noget. Det er en lære for jer, som er nyttig for jeres fremtid. Ånderne udgør den virkelige verden, den forud eksisterende og alt overlevende (afsnit 85). De er Guds børn og genstand for al Hans omsorg. Legemerne er kun den forklædning, som ånderne ifører sig her i verden. Under de store trængsler, som bortriver masserne, er ånderne som en hær, der under kampen ser deres slidte klæder blive sønderrevet eller berøvet dem. Generalen tænker mere på sine soldater end på deres klæder.”

738b. Men ofrene for disse katastrofer er ikke desto mindre ofre?

”Hvis man betragtede det jordiske liv for hvad det er, og hvor lidt det betyder i forhold til evigheden, så ville man tillægge

det meget mindre betydning. Ofrene vil i et senere liv blive rigeligt kompenseret for deres lidelser, hvis de forstår at bære dem med tålmodighed.”

Hvad enten døden indtræffer som følge af en kollektiv katastrofe eller af en naturlig årsag, så er det i alle tilfælde sikkert, at vi skal dø når tiden er inde. Den eneste forskel er, at der dør flere mennesker på en gang ved en katastrofe. Hvis vi i tanken kunne løfte os så højt, at vi kunne betragte hele menneskeheden og dens skæbne under ét, så ville disse frygtede onder forekomme os at være forbigående storme i Jordens skæbne.

739. Er disse ødelæggende onder til nogen nytte ud fra et fysisk synspunkt til trods for den elendighed de forårsager?

”Ja, de forandrer undertiden et helt lands tilstand, men det nyttige resultat af ødelæggelserne opleves ofte først af de følgende generationer.”

740. Er disse katastrofer ikke også moralske prøvelser, der udsætter mennesket for den største nød?

”Disse plager er prøvelser, som giver mennesket anledning til at bruge sin intelligens til at udvise tålmodighed og resignation over for Guds vilje, og som sætter det i stand til at udvise forsagelse og kærlighed til næsten, hvis det da ikke helt og holdent beherskes af egoismen.”

741. Står det i menneskets magt at afværge de onder som rammer det?

”Ja, men kun nogle af dem. Mange plager er følger af menneskets mangel på fremsynethed. Efterhånden som mennesket tilegner sig mere viden og erfaring, kan det afvende og forebygge nogle onder ved at søge efter og forstå deres årsag. Men blandt de onder som hjemsøger menneskeheden findes der nogle af en generel natur, som er bestemt af Forsynet, og

som ethvert individ i større eller mindre grad føler effekten af. Mod disse onder kan mennesket kun resignere og underkaste sig Guds vilje, men ofte forværres onderne af menneskets egen forsømmelighed.”

Blandt de ødelæggende, naturlige plager, som er uafhængige af mennesket, kan først og fremmest nævnes pest, hungersnød, oversvømmelser og vejrmæssige fænomener, der ødelægger afgrøderne. Men har mennesket ikke allerede fundet midler til at afbøde mangfoldige katastrofer gennem videnskaben, kunsten, forbedringer af landbruget, som vekseldrift og kunstvanding og forbedring af hygiejnen? Er der ikke mange egne på jorden, som før var hærget af ulykker, men som nu er sikrede mod disse? Hvad kan mennesket ikke udrette for sit materielle velvære, når det har lært at anvende sin intelligens ikke kun til sikring af sin egen overlevelse men også til sikring og omsorg for sine medmennesker? (Afsnit 707).

Krig

742. Af hvilken grund fører mennesker krig mod hinanden?

”Fordi den dyriske natur har herredømmet over den åndelige natur, og lidenskaberne kræver tilfredsstillelse. I barbariets tid kendte mennesket kun den stærkeres ret. Derfor var krig for dem en normal tilstand. Efterhånden som mennesket gør fremskridt aftager krigslysten, fordi det undgår årsagerne til krig. Hvis krigen bliver uundgåelig, føres den mere human.”

743. Vil krig nogensinde forsvinde fra Jorden?

”Ja, når menneskerne lærer at forstå retfærdighed og at udøve Guds lov. Da vil alle folkeslag være brødre.”

744. Hvad var Forsynets hensigt med at gøre krig til en nødvendighed?

”Frihed og fremskridt.”

744a. Hvis krig er midlet til at opnå frihed, hvorfor kan krigens mål og resultat så være trældom?

”Momentan trældom for at udtrætte mennesker, så de hurtigere kan bringes fremad.”

745. Hvad skal man tænke om den som starter en krig for egen fordels skyld?

”Han er den sande skyldige, og hans udsoning for alle de mord han har været årsag til, vil strække sig over mange liv, for han skal stå til ansvar for hvert menneske, hvis død han har forårsaget for at tilfredsstille sine ambitioner.”

Mord

746. Er mord en forbrydelse i Guds øjne?

”Ja, en stor forbrydelse. De som tager deres næstes liv afbryder den udsoning eller mission, som vedkommende skulle have gennemført i dette liv, og heri består det onde.”

747. Har et mord altid den samme grad af skyld?

”Vi har allerede sagt, at Gud er retfærdig. Han dømmes hensigten mere end gerningen.”

748. Undskylder Gud det mord som er begået i selvforsvar?

”Kun hvis det har været absolut nødvendigt, kan det undskyldes, men hvis man kan redde livet uden at skade sin angribers, da skal man gøre det.”

749. Er mennesket skyldig i de drab som det begår under krigen?

”Nej, ikke når det med magt tvinges dertil, men det bliver holdt ansvarligt for de grusomheder det begår, hvorimod det belønnes for at udvise medmenneskelighed.”

750. Hvem er i Guds øjne mest skyldig: fader- eller barnemorderen?

”Begge har lige stor skyld, for enhver forbrydelse er og bliver en forbrydelse.”

751. Hvordan kan barnemord være en skik hos visse intellektuelt fremskredne folkeslag og endog stadfæstet af deres lovgivning?

”Den intellektuelle udvikling medfører ikke nødvendigvis det gode. Den i intelligens fremskredne ånd kan være ond og have levet længe uden at forbedre sig moralsk. Den er kun rig på kundskaber.”

Grusomhed

752. Er tilbøjelighed til grusomhed forbundet med ødelæggelsesinstinktet?

”Det er ødelæggelsesinstinktet i dets værste form. Selvom ødelæggelse kan blive nødvendig, så er grusomhed det aldrig. Den er altid et resultat af en ond natur.”

753. Hvorfor var grusomhed det fremherskende karaktertræk hos tidligere primitive folkeslag?

”Hos de primitive folkeslag, som du kalder dem, herskede materien over ånden. De hengav sig til de dyriske instinkter, og da de ikke havde andre behov end de materielle, tænkte de kun på deres personlig sikkerhed og kunne derfor være grusomme. Desuden er ufuldkomne og mindre udviklede folkeslag under indflydelse af ligeså ufuldkomne ånder, indtil højere udviklede folkeslag træder til, for at bryde eller svække denne indflydelse.”

754. Er grusomhed ikke en følge af manglende moralsk følelse?

”Sig hellere, at den moralske følelse ikke er udviklet, men sig ikke at den mangler, for den eksisterer som princip hos alle

mennesker. Det er den moralske følelse, som i tidens løb skaber gode og humane væsener. Den eksisterede således hos de mindre udviklede folkeslag, men i en latent form, som kan sammenlignes med parfumen i en blomst, før den springer ud.” *Alle egenskaber findes i mennesket i en begyndende eller latent tilstand, og de udvikler sig, alt efter om omstændighederne er dem mere eller mindre gunstige. Den overdrevne udvikling af nogle egenskaber hæmmer eller neutraliserer andre. Vækkelsen af de materielle instinkter kvæler, så få at sige, den moralske følelse, ligesom udviklingen af den moralske følelse lidt efter lidt svækker de dyriske egenskaber.*

755. Hvordan er det muligt, at der i den mest avancerede civilisation findes væsener, der er lige så grusomme som de tidlige primitive folkeslag?

”Ligesom der på træer, som bærer god frugt, også findes dårlig frugt. Du kan, om du vil, kalde dem primitive, som kun har iklædt sig et skær af civilisationen. De er som ulve, der har forvildet sig ind mellem fårene. Meget lavt udviklede ånder kan inkarnere sig mellem mere fremskredne mennesker i det håb selv at gøre fremskridt, men hvis prøvelsen bliver for svær for dem, får deres primitive natur overtaget.”

756. Vil det menneskelige samfund nogensinde blive rensset for ondsindede væsener?

”Menneskeheden skrider fremad. Mennesker, som beherskes af et ondt instinkt, og som ikke hører til blandt gode mennesker, vil lidt efter lidt forsvinde, ligesom det dårlige sædekorn skilles fra det gode, når kornet tærskes. De vil dog blive genfødt i en anden skikkelse, og efterhånden som de får mere erfaring, forstår de også bedre forskellen på godt og ondt. Du har et eksempel herpå i planterne og dyrene, som udvikler nye egenskaber, efter at mennesket har fundet metoder til at forædle dem. Nu vell! Det er først efter flere generationer, at ud-

viklingen nærmer sig fuldkommenhed. Dette er et billede på menneskets forskellige eksistenser.”

Duel

757. Er en duel et legitimt forsvarsmiddel?

”Nej, det er mord og en absurd skik, som kun er barbarer værdig. Efterhånden som civilisationen og moralen gør fremskridt, vil mennesket lære at forstå, at duellen er lige så latterlig som de kampe, der i fordums tider betragtedes som Guds dom.”

758. Kan duellen anses som et mord set fra taberens side, hvis han kender sin svaghed og er sikker på at blive dræbt?

”Det er selvmord.”

758a. Men hvis chancerne er lige, er det da et mord eller selvmord?

”Begge dele.”

I alle tilfælde er duellantens skyldig, selv hvis chancerne er lige. I første tilfælde fordi han med fuldt overlæg udfører et attentat på sin næstes liv. I andet tilfælde fordi han unødigt risikerer sit eget liv, uden at nogen har fordel deraf.

759. Hvilken betydning har udtrykket ”æressag” når det bruges om en duel?

”Det er hovmod og forfængelighed, som er menneskehedens to plageånder.”

759a. Men er der ikke tilfælde, hvor en mands ære står så meget på spil, at et afslag om duel ville være fejhed?

”Det afhænger af sæder og skikke. Hvert land og hvert århundrede ser forskelligt på disse spørgsmål. Når menneskerne forbedres og er mere fremskredne i moral, da vil de forstå, at den sande æressag er hævet over de jordiske passioner, og at

det ikke er ved at dræbe eller ved at lade sig dræbe, at man retter op på en fornærmelse.”

Dødsstraf

760. Vil dødsstraf engang blive afskaffet i menneskernes lovgivning?

”Dødsstraffen vil utvivlsomt blive afskaffet engang, og det vil være et fremskridt i menneskernes samfund. Når menneskerne bliver mere oplyste, vil dødsstraf blive afskaffet på Jorden. Menneskerne vil da ikke mere behøve at dømmes af mennesker. Jeg taler om en tid, som ligger langt ude i en fjern fremtid for jer.”

Det sociale fremskridt lader endnu meget tilbage at ønske. Og dog er der i dag sket fremskridt ved de indskrænkninger af dødsstraffen som praktiseres i mere fremskredne nationer, ligesom man også har indskrænket arten af forbrydelser, for hvilke man fastholder dødsstraffen. Hvis man sammenligner den beskyttelse, som den dømmende magt i disse nationer anstrenger sig for at omgive den domfældte med, og den humanitet, som den udviser mod ham, selv efter at han er kendt skyldig, mod hvad der praktiseredes i tider, som endnu ikke ligger så langt tilbage, så kan man ikke miskende det fremskridt, menneskeheden har gjort.

761. Loven om selvopholdelsesdriften giver mennesket ret til at forsvare sit eget liv. Er det ikke blot en anvendelse af denne ret, hvis man befri samfundet for en skadelig person?

”Der findes andre midler til at beskytte sig mod fare end blot at dræbe. Desuden må man ikke fratage forbryderen muligheden for at angre.”

762. Selvom dødsstraf i dag kan afskaffes i de civiliserede samfund, var den alligevel ikke en nødvendighed i de mindre oplyste tider?

”Nødvendighed er ikke ordet. Mennesket tror altid, at en ting er nødvendig, hvis det ikke kan finde på noget bedre. Med oplysningen indtræder også en klarere forståelse af, hvad der er retfærdigt og hvad der er uretfærdigt. Da forkaster man de overdrivelser, som man i de uoplyste tider i retfærdighedens navn har gjort sig skyldig i.”

763. Er indskrænkningen i brugen af dødsstraf et tegn på civilisationens fremskridt?

”Kan du tvivle på det? Oprøres din ånd ikke, når du læser beretninger om de menneskeslagtninger, som man førhen anstillede i retfærdighedens navn og ofte til ære for Guddommen? Eller den tortur, som man lod den domfældte udholde, ja selv den anklagede, for gennem uudholdelige lidelser at presse ham til at tilstå en forbrydelse, som han ofte ikke havde begået? Nu vel! Hvis du havde levet på den tid, ville du have fundet det ganske naturligt, og måske havde du som dommer handlet ligeså. Hvad der syntes retfærdigt i en tid forekommer barbarisk i en anden tid. De guddommelige love er de eneste uforanderlige. De menneskelige love ændrer sig med fremskridtene og vil fortsat ændre sig, indtil de kommer i fuldkommen harmoni med de guddommelige love.”

764. Jesus har sagt: ”Den, som dræber med sværdet, han skal omkomme ved sværdet”. Er disse ord ikke en stadfæstelse af gengældelsesretten eller talionsprincippet? Er drabet på en morder ikke blot udøvelsen af dette princip?

”Vogt jer! I har misforstået disse ord, som så mange andre. Gengældelsesstraffen er Guds retfærdighed, og det står kun til Ham at udøve den. I underkastes hvert øjeblik denne straf, for I straffes for, hvad I har syndet i dette eller i et andet liv. Den, som har bragt lidelse over sin næste, vil selv komme til at udstå den lidelse, han har påført andre. Det er indholdet af Jesu ord. Men har han ikke også sagt til jer: ”Tilgiv jeres fjender”, og har

han ikke lært jer at bede Gud om at "forlade jeres skyld, som I forlader jeres skyldnere?" Med andre ord: netop i forhold til, hvordan I selv har tilgivet! Prøv at forstå den fulde mening med disse ord!"

765. Hvad skal man tro om en dødsstraf som pålægges i Guds navn?

"Det er at indtage den retfærdige Guds trone. De som handler således, beviser hvor langt de er fra at forstå Guds væsen, og at de endnu har meget at udsone. Dødsstraf er en forbrydelse, når den sker i Guds navn, og de som pålægger den bærer ansvaret for lige så mange mord."

KAPITEL 7

Loven om det sociale liv

1. *Det sociale livs nødvendighed* – 2. *Et liv i isolation*
3. *Familiebånd*

Det sociale livs nødvendighed

766. Er det sociale liv grundlagt i naturens orden?

”Ganske vist. Gud har skabt mennesket til samliv med andre. Gud har ikke for intet givet mennesket talens brug og andre evner, som er nødvendige for et socialt liv.”

767. Er absolut isolation i strid med naturens lov?

”Ja, fordi menneskerne instinktivt søger hinandens selskab, og alle skal bidrage til fremskridtet ved at hjælpe hinanden.”

768. Når mennesker søger hinandens selskab, følger de da en personlig følelse, eller er der en guddommelig hensigt i denne følelse?

”Mennesket skal gøre fremskridt, og det kan det ikke alene, fordi det ikke har alle evner. Samvær med andre er nødvendigt. Isolation afstumper og fordummer.”

Intet menneske har fuldkomne evner. Gennem det sociale samliv fuldstændiggør de hinanden og udvikles til gavn for deres gensidige velvære. Da mennesker således behøver hinanden, er de skabt til at leve i et samfund og ikke i isolation.

Et liv i isolation

769. Man forstår, at det sociale liv som princip hører til naturens orden, men da det også er naturligt at have forskellige

behov, hvorfor er så et liv i isolation forkert, hvis et menneske er tilfreds med det?

”Det er egoismens tilfredshed. Der findes også mennesker, som finder tilfredsstillelse i at beruse sig. Billiger du dem? Gud kan ikke have velbehag i et liv, som henleves uden at gavne andre.”

770. Hvad skal man tænke om de mennesker, som lever afsondret fra samfundet for at undgå en skadelig kontakt med verden?

”Det er dobbelt egoisme.”

770a. Men hvis formålet med afsondringen er en udsoning, hvorved man pålægger sig selv mange pinefulde afsavn, er den da ikke fortjenstfuld?

”At gøre mere godt, end man har gjort ondt, det er den bedste udsoning. Ved at undgå et onde falder man i et andet, hvis man glemmer kærlighedens og barmhjertighedens lov.”

771. Hvad skal man tænke om dem, som skyr verden for at hellige sig plejen af de fattige og ulykkelige?

”De gør fremskridt, fordi de fornedrer sig. De får en dobbelt fortjeneste, idet de hæver sig over den materielle nydelse og opfylder arbejdets lov ved at gøre godt.”

771a. Og de, som isolerer sig for at søge den ro, som visse opgaver kræver?

”Det er ikke en egoistisk afsondring. De isolerer sig ikke fra samfundet, eftersom de arbejder for det.”

772. Hvad skal man tænke om tavshedsløftet som lige fra den tidligste oldtid har været påbudt i nogle sekter?

”Spørg hellere jer selv om, om tavshedsløftet hører til i naturens orden, og hvorfor Gud har givet jer det. Gud misbilliger misbrugen, men ikke brugen af de evner, han har givet.

Tavshed kan imidlertid være nyttig, for i tavshed samler I tankerne, og jeres ånd bliver friere og kan derved sætte sig i forbindelse med os. Men tavshedsløftet er en dumhed. De som anser sådanne frivillige afkald som dyder har uden tvivl handlet i en god mening. Men de tager fejl, fordi de ikke har tilstrækkelig forståelse for Guds virkelige love.”

Løftet om tavshed og løftet om isolation berøver mennesket de sociale kontakter, som kan give det lejlighed til at gøre godt og til at opfylde fremskridtets lov.

Familiebånd

773. Hvordan kan det være, at blandt dyrene genkender forældre og børn ikke hinanden, når de ikke længere har brug for hinanden?

”Dyrene lever det materielle liv og ikke det moralske. Modernens omsorg for sine unger vækkes af selvopholdelsesdriften over for de væsener, som hun har bragt til verden. Når ungerne kan passe sig selv, er hendes opgave forbi, og naturen kræver ikke mere af hende. Derfor forlader hun dem for at opfostre det næste kuld unger.”

774. Der er nogle, som konkluderer, at eftersom dyrene kan forlade deres unger, så er menneskets familiebånd ikke en naturlov, men kun en følge af de sociale sæder. Hvad skal vi mene om det?

”Mennesket har en anden bestemmelse end dyrene. Hvorfor altid denne sammenligning med dyrene? Hos mennesket er der ikke kun tale om fysiske behov, men også om nødvendigheden af at gøre fremskridt. De sociale bånd er en nødvendighed for fremskridtet, og familiebåndene er med til at knytte de sociale bånd tættere sammen. Derfor er familiebånd en naturlov. Gud har villet, at menneskerne på denne måde skal lære at elske hinanden som brødre.” (Afsnit 205).

775. Hvad ville det betyde for samfundet, hvis familiebåndene slappedes?

”En tilbagegang til egoisme.”

KAPITEL 8

Loven om fremskridtet

1. Naturtilstanden – 2. Fremskridtets gang – 3. Udartede folkeslag – 4. Civilisation – 5. Den menneskelige lovgivnings fremskridt – 6. Spiritismens indflydelse på fremskridtet

Naturtilstanden

776. Er naturtilstanden og den naturlige lov en og samme ting?

”Nej, naturtilstanden er den primitive tilstand. Civilisationen er uforenelig med naturtilstanden, fordi den naturlige lov bidrager til menneskehedens fremskridt.”

Naturtilstanden er menneskehedens barndom og udgangspunktet for dets intellektuelle og moralske udvikling. Mennesket, som har evnen til udvikling og som i sig bærer spiren til sin forbedring, er ikke bestemt til for evigt at leve i naturtilstanden, ligesom det ikke er bestemt til for evigt at leve i barndomstilstanden. Naturtilstanden er forbigående, og mennesket vokser ud af den gennem fremskridt og civilisationen. Den naturlige lov derimod styrer hele menneskeheden, og mennesket forbedres, efterhånden som det lærer bedre at forstå og at praktisere denne lov.

777. I naturtilstanden har mennesket ikke så mange behov og ikke alle de bekymringer, som det skaber sig i en mere fremskreden tilstand. Hvad skal man tænke om dem, som anser denne tilstand for den lykkeligste på Jorden?

”Hvor vil du hen! Det er jo det lave standpunkts lykke, men der er nogle, som ikke forstår nogen anden tilstand. Det er at være lykkelig på dyrets måde. Børnene er også lykkeligere end voksne mennesker.”

778. Kan mennesket gå tilbage til naturtilstanden?

”Nej, mennesket må uophørligt gå fremad. Det vender ikke tilbage til barndommens tilstand. Mennesket gør fremskridt, fordi Gud vil det. At tro, at det kan gå tilbage til den primitive tilstand, er det samme som at benægte fremskridtets lov.”

Fremskridtets gang

779. Besidder mennesket selv den fremadskridende kraft, eller er det noget vi skal lære?

”Mennesket udvikler sig naturligt, men ikke alle gør fremskridt på samme tid eller på samme måde, og da understøtter de viderekomne de andres fremgang gennem de sociale relationer.”

780. Er det moralske fremskridt altid en følge af det intellektuelle fremskridt?

”Det er en konsekvens deraf, men ikke altid en umiddelbar følge.” (Afsnit 192-365).

780a. Hvordan kan det intellektuelle fremskridt føre til moralske fremskridt?

”Ved at give mennesket forståelse af godt og ondt. Det har da valget. Udviklingen af den frie vilje følger af intelligensens udvikling og øger ansvarligheden i menneskets handlinger.”

780b. Hvordan kan det være, at de mest oplyste folk ofte er de mest fordærvede?

”Målet er det fuldkomne fremskridt, men en befolkning såvel som individer når det kun skridt for skridt. Indtil den moralske følelse er udviklet hos dem, kan de endda bruge deres intelligens til at gøre ondt. Moral og intelligens er to egenskaber, som kun langsomt bringes i ligevægt.” (Afsnit 365-751).

781. Har mennesket magt til at standse fremskridtets gang?
"Nej, men undertiden kan mennesket hæmme det."

781b. Hvad skal man tænke om de mennesker, som bestræber sig på at standse fremskridtets gang og skabe tilbagegang for menneskeheden?

"Stakkels væsener, som Gud vil straffe. De vil blive overskyldet af den samme strøm, som de vil standse."

Da fremskridtet er en af den menneskelige naturs betingelser, står det ikke i nogens magt at modsætte sig det. Det er en levende kraft, som dårlige love kan forsinke, men ikke kvæle. Når disse love bliver uforenelige med fremskridtet, bryder de sammen tillige med alle dem, der bidrager til at opretholde dem.

Således vil det blive ved, indtil mennesket har bragt sine love i overensstemmelse med den guddommelige retfærdighed, som vil alles vel, og fået afskaffet de love som tilgodeser den stærke på den svages bekostning.

782. Findes der ikke mennesker, som hæmmer fremskridtet, mens de selv tror, at de begunstiger det, fordi de anskuer tingene fra deres egen synsvinkel og støtter en sag som i virkeligheden ikke er et fremskridt?

"Læg en lille sten under en stor vogn, den vil ikke forhindre vognens fremgang."

783. Følger menneskehedens udvikling mod fuldkommenhed altid sin fremadstræbende, langsomme gang?

"Der er et langsomt men støt fremskridt, som sker i kraft af tingene selv, men hvis et folk ikke udvikler sig hurtigt nok, så fremkalder Gud fra tid til anden en fysisk eller moralsk omvæltning, som fremskynder en forvandling."

Mennesket kan ikke forblive uvidende, fordi det skal nå det mål, som Forsynet har sat for det. Det skal oplyses ved tingenes egen

kraft. De moralske og de sociale revolutioner blander sig lidt efter lidt i menneskets ideer, hvor de udvikles gennem århundreder for til sidst at omstyrte fortidens ormstukne bygning, som ikke længere harmonerer med nye behov og nye forhåbninger. Mennesket ser ofte ikke i disse bevægelser andet end uorden og forvirring, som påvirker dets materielle interesser. Men den som løfter tanken op over sin egen person, beundrer Forsynets hensigter, som lader det gode opstå af det onde. Det er som med stormen og uvejret, som renser atmosfæren efter at have oprørt den.

784. Menneskets forfald er stor, og det synes som om det går tilbage i stedet for fremad, i hvert fald ud fra et moralsk synspunkt?

”Du tager fejl. Iagttag det hele nøje, og du vil se, at mennesket går fremad, fordi det bedre forstår, hvad der er ondt og derfor kan rette op på sit misbrug. Nogle gange må det onde gå til yderligheder, for at I kan forstå nødvendigheden af det gode og iværksætte reformer i den retning.”

785. Hvad er den største hindring for fremskridtet?

”Hovmod og egoisme. Jeg taler her om det moralske fremskridt, for intelligensen gør stadig fremskridt, og det synes endog ved første øjekast, som om den fordobler lasterne ved at udvikle begærlighed og ønske om rigdom, som på den anden side stimulerer mennesket til at beskæftige sig med de studier, som oplyser dets sind. På denne måde opretholdes alting både i den moralske og i den fysiske verden, og det gode kan opstå af det onde. Men denne tingenes tilstand har kun en stakket tid, for den vil forandre sig, efterhånden som mennesket lærer at forstå, at der udover de jordiske goders nydelse, findes en lykke, som er uendelig større og længerevarende.” (Se Egoisme, afsnit 913.)

Der er to slags fremskridt, som gensidigt støtter hinanden, selvom

de ikke følges ad. Det er det intellektuelle og det moralske fremskridt. Hos de civiliserede folkeslag får det intellektuelle fremskridt al ønskelig opmuntring i dette århundrede, hvor det også har nået en hidtil ukendt udviklingsgrad. Nu udestår kun, at det moralske fremskridt skal komme på samme højde. Hvis man imidlertid sammenligner de sociale sæder i dag med dem der var gældende for flere århundreder siden, så ser man tydeligt, at der er sket fremskridt på dette område. Men hvorfor skulle fremskridtet for moralen være langsommere end for intelligensen? Hvorfor skulle der ikke mellem det 19. og det 24. århundrede være ligeså stor forskel, som mellem det 14. og 19. århundrede? At tvivle herpå, ville være at påstå, at menneskebeden havde nået fuldkommenhed, hvilket ville være absurd, eller også at den ikke er modtagelig for moralsk fuldkommenhed, hvilket dog erfaringen modbeviser.

Udartede folkeslag

786. Historien viser os mange folkeslag, som efter omstyrtninger af forskellig art er faldet tilbage til barbariet. Hvor findes fremskridtet i dette tilfælde?

”Når dit hus truer med at styrte sammen, så river du det ned for at genopføre et mere solidt og bekvemt hus, men indtil dette arbejde er færdigt, er der forvirring og uro i din bolig.

Forstå endvidere: Du var fattig og boede i en hytte. Du bliver rig og forlader hytten for at bo i et palads. Derefter kommer en stakkels pjalt som den, du engang var, og tager din plads i hytten og føler sig lykkelig der, da han ikke før havde tag over hovedet. Nu vel! Lær deraf, at de ånder som er inkarneret i dette barbariske folk ikke er de samme ånder, som udgjorde befolkningen i dets gyldne tid. Den tids ånder, som var fremskredne, har nu indtaget mere ophøjede boliger og har gjort fremskridt, mens andre, mindre fremskredne ånder har taget deres plads – som de igen til sin tid vil forlade.”

787. Findes der ikke folkeslag, som af naturen modarbejder ethvert fremskridt?

”Jo, men de udslettes lidt efter lidt.”

787a. Hvad bliver der af de sjæle, som er inkarneret i disse folkeslag?

”De vil som alle andre opnå fuldkommenhed ved at gennemgå andre eksistenser. Gud gør ingen arveløs.”

787b. Altså kan de mest civiliserede mennesker engang have været primitive og kannibaler?

”Det har du selv været mere end en gang, før du blev hvad du er nu.”

788. Folkeslagene er kollektive individualiteter, der ligesom individerne går gennem barndommen til den modne alder og til sidst affældighed. Kan denne sandhed, som historien bekræfter, ikke fremkalde den tanke, at dette århundredes mest fremskredne folkeslag også får deres nedgangstider og deres endeligt ligesom oldtidens folkeslag?

”Det folk som kun lever legemets liv, og hvis storhed kun bygger på fysisk magt og territorial udstrækning, fødes, vokser og dør, fordi et folks styrke udtømmes ligesom et menneskes. Hvis folkets egoistiske love er i modstrid med lysets og barmhjertighedens fremskridt, dør det, fordi lyset dræber mørket, og barmhjertigheden dræber egoismen. Men for nationer såvel som for individer findes der et sjælens liv. De nationer, hvis love harmonerer med Skaberens evige love, vil leve, og de vil blive en lysende fakkell for andre folkeslag.”

789. Vil fremskridtet engang samle alle Jordens folkeslag til en eneste nation?

”Nej, ikke til en eneste nation. Det er umuligt, fordi klimaforskellene skaber forskellige sæder og behov, som er det der dan-

ner en nation. Hver nation har derfor love, som er afpasset til de gældende sæder og behov. Men barmhjertigheden kender ingen breddegrad og gør ingen forskel på menneskernes farve. Når Guds lov overalt kommer til at danne grundvolden for den menneskelige lov, så vil både nationerne og individerne indbyrdes udøve samme barmhjertighed. Og da vil alle leve lykkeligt og i fred, fordi ingen ønsker at gøre sin næste fortræd eller leve på hans bekostning.”

Menneskebeden skrider fremad gennem individernes fremskridt. Når individerne lidt efter lidt forbedres og oplyses og efterhånden udgør flertallet, får de indflydelse og trækker de andre med sig. Fra tid til anden dukker der genier op og mænd med autoritet, som skaber vigtige og store fremskridt. De er Guds redskaber, som på få år fører menneskebeden flere århundreder fremad.

Nationernes fremskridt er med til synliggøre retfærdigheden ved reinkarnation. De bedste ledere gør rosverdige anstrengelser for såvel moralsk som intellektuelt at bringe en nation fremad. Den fremskredne nation vil ganske vist føle sig lykkeligere både i denne og i den næste verden, men på fremskridtets vej op gennem flere århundreder dør der dagligt tusinder af individer. Hvilken skæbne får alle de, som går under på rejsen? Berøver deres underlegenhed dem den lykke som forbeholdes de sidst ankomne? Eller er deres lykke også relativ? Den guddommelige retfærdighed tillader ikke en sådan uretfærdighed. Da vi alle skal gennemgå mangfoldige liv, bliver retten til lykke ens for alle, for ingen berøves retten til at gøre fremskridt. De der har levet i barbariets tid kan komme tilbage i civilisationens blomstringstid hos det samme folk eller hos et andet, og således kan alle nyde godt af den fremadskridende udvikling overalt på Jorden. Den modsatte teori om, at vi kun har ét liv, berøver derimod mennesket muligheden for at forbedre sig og udvikle sin sjæl. Ifølge denne teori skabes sjælen samtidig med at den fødes. Dvs. hvis et menneske er mere fremskredet end et andet, så er det, fordi Gud hos dette menneske har skabt en mere fuldkommen sjæl. Hvorfor dog denne forskel? Hvorfor har et menneske, som ikke

har levet længere og endda ofte kortere end et andet, fortjent at blive begunstiget med en renere sjæl?

Men det er ikke det største udestående spørgsmål angående teorien om et eneste liv. En nation udvikler sig gennem tusinder af år fra barbari til civilisation. Hvis menneskerne levede i tusinde år, så kunne man forstå, at de i dette tidsrum kunne gøre store fremskridt, men mange dør daglig og i alle aldre. En befolkning fornyer sig konstant, nogle dør og andre fødes hver dag. Efter tusind år er der ikke nogen af de gamle tilbage. Fra at være en barbarisk nation, er den blevet en kultiveret nation. Hvem har skabt dette fremskridt? Er det de individer, som før var barbarer? Men de er jo døde for længe siden. Er det de nyankomne? Men hvis deres sjæle er skabt ved deres fødsel, så eksisterede disse sjæle ikke på barbariets tid, og man må således antage, at anstrengelserne for at civilisere et folk, ikke går ud på at forbedre ufuldkomne sjæle, men på at få Gud til at skabe mere fuldkomne sjæle end Han gjorde for tusind år siden.

Lad os nu sammenligne denne fremskridtsteori med den, som ånderne lærer os. De sjæle, som fødes på civilisationens tid, har ligesom alle de andre haft en barndom, men de har allerede levet før og har udviklet sig ved forudgående fremskridt. Nu kommer de her, fordi de er tiltrukket af forhold, som de finder sympatiske, og som passer til deres nuværende tilstand. Således har bestræbelserne for et folks civilisation ikke til formål at skabe fremtidige, mere fuldkomne sjæle, men derimod at tiltrække sjæle, som allerede er fremskredne, og som måske allerede har levet hos dette samme folk på barbariets tid, eller måske kommer fra andre steder. Se her er atter nøglen til hele menneskehedens fremskridt. Når alle mennesker når til samme standpunkt, hvad angår ønsket om det gode, da vil Jorden blive samlingssted for kun gode ånder, som vil leve sammen i næstekærlighed, mens de laverestående ånder, som vil føle sig frastødt og dårligt stillet, søger forhold i de lavere verdener, som passer til dem, indtil de bliver værdige til at komme tilbage til vores transformerede og forbedrede verden. Ifølge den almindeligt antagne teori er de sociale forbedringer kun til gavn for de nule-

vende og de kommende generationer. De tidligere generationer får ingen gavn af dem, fordi de har gjort den fejl at komme for tidligt til verden og må nu klare sig, som de bedst kan, belastede som de er med deres handlinger fra deres barbariske tid. Efter ændernes lære profiterer de tidligere generationer i lige grad, fordi de genfødes under bedre forhold og kan således arbejde på deres udvikling i ly af civilisationen.

Civilisationen

790. Er civilisationen et fremskridt eller er den, ifølge nogle filosoffer, et tegn på menneskehedens dekadence?

”Den er et ufuldkomment fremskridt. Mennesket overgår ikke pludselig fra barndommen til den modne alder.”

790a. Er det fornuftigt at fordømme civilisationen?

”Fordøm hellere dem, som misbruger den, men ikke Guds værk.”

791. Vil civilisationen engang blive så ren og ophøjet, at alle de onder som den har medført vil forsvinde?

”Ja, når moralen har nået samme udvikling som intelligensen. Frugten kan ikke komme før blomsten.”

792. Hvorfor realiserer civilisationen ikke straks alt det gode som den kan skabe?

”Fordi menneskerne endnu ikke er parat til at modtage dette gode.”

792a. Kan det ikke også være fordi den skaber nye behov og dermed nye lidenskaber?

”Jo, og fordi alle åndens egenskaber ikke skrider fremad samtidig. Det tager tid. I kan ikke forvente fuldkomne frugter af en ufuldkommen civilisation.” (Afsnit 751-780).

793. Hvad er kendetegnet på en fuldkommen civilisation?

”I vil kende den på dens moralske udvikling. I mener, at I er vidt fremskredne, fordi I har gjort store opdagelser og vidunderlige opfindelser, og fordi I bor bedre og er bedre klædt. Men i virkeligheden har I ingen ret til at kalde jer civiliserede, før I har bandlyst de laster, som nedværdiger jeres samfund, og før I lever som brødre og udøver kristelig barmhjertighed. Indtil da er I kun oplyste folk, som lige har gennemgået civilisationens første fase.”

Civilisationen kan inddeles i grader ligesom alle andre ting. En ufuldkommen civilisation er en overgangstilstand, som skaber specielle onder, der var ukendte i civilisationens primitive stadiet, men den er ikke desto mindre et naturligt og nødvendigt fremskridt, som selv læger det onde, den medfører. Efterhånden som civilisationen bliver mere fuldkommen, udsletter den selv nogle af de onder, som den har foranlediget, og disse onder vil efterhånden ganske forsvinde med moralitetens fremskridt.

En nation som har nået det højeste sociale trin, kan kun kalde sig civiliseret i ordets sande betydning, hvis man har overvundet dårlige karaktertræk som egoisme, begærlighed og hovmod, og hvis sædvanerne er mere intellektuelle og moralske end materielle; hvis intelligensen kan udvikle sig i fuld frihed; hvis der hersker godhed, ærlighed, velvilje og gensidig beredvillighed; hvis kaste- og sociale fordomme er overvundet, for disse fordomme er uforenelige med den sande næstekærlighed; hvis lovene ikke beskytter noget privilegium, men er ens for den laveste som for den højeste; hvis retfærdighed øves uden partiskhed; hvis den svage altid finder beskyttelse mod den stærke; hvis menneskets liv, tros lærdomme og meninger bliver respekteret; hvis der er færrest ulykkelige og endelig, hvis ethvert menneske med oprigtig vilje altid kan være sikker på at tjene det nødvendige til livets ophold.

Den menneskelige lovgivnings fremskridt

794. Kan et samfund styres alene ved de naturlige love uden hjælp af de menneskelige love?

”Hvis I forstod de naturlige love ret, kunne det lade sig gøre. De naturlige love ville være fyldestgørende, hvis I havde vilje til at gennemføre dem. Men samfundet har sine fordringer, som kræver særlige love.”

795. Hvad er grunden til de menneskelige loves uholdbarhed?

”På barbariets tid var det de stærkeste, som vedtog lovene, som derfor var indrettet til de stærkes fordel. Derefter har man modificeret lovene, efterhånden som menneskerne lærte bedre at forstå, hvad retfærdighed er. De menneskelige love vinder mere stabilitet, jo mere de nærmer sig den sande retfærdighed, dvs. jo mere de passer for alle, og jo mere de stemmer overens med den naturlige lov.”

Civilisationen har skabt nye behov, som står i forhold til den sociale stilling mennesket har skabt sig. Mennesket har derfor indført nye love der regulerer de rettigheder og pligter, som passer til dets sociale stilling. Men på grund af lidenskabernes påvirkning har mennesket skabt sig imaginære rettigheder og pligter, som den naturlige lov fordømmer og som nationerne afskaffer, i takt med at de gør fremskridt. Den naturlige lov er uforanderlig og ens for alle. Den menneskelige lov er variabel og fremadskridende og har i de tidlige samfund beskyttet den stærkeres ret.

796. Er en streng straffelov ikke nødvendig for de nuværende samfund?

”Et moralsk fordærvet samfund har ganske vist behov for strengere love. Ulykkeligtvis går disse love mere ud på at straffe en forbrydelse, når den er begået, end at udtørre kilden til forbrydelsen. Det er kun opdragelsen som kan transformere menneskerne, og så vil de ikke behøve så strenge love.”

797. Hvordan kan man få menneskerne til at forny deres love?
”Det følger naturligt i kraft af udviklingen og ved påvirkning af gode mennesker, som leder dem ind på fremskridtets vej. De har allerede fornyet meget, og de vil stadig blive ved med det. Vent kun!

Spiritismens indflydelse på fremskridtet

798. Vil spiritismen blive en almindelig udbredt tro, eller skal den forbeholdes enkelte personer?

”Den vil ganske vist blive en almindelig udbredt tro, og den vil komme til at betegne en ny æra i menneskehedens historie, fordi den er en del af naturens orden, og den tid nu et kommet, da den skal indtage sin plads blandt menneskets kundskaber. Imidlertid vil den møde megen modstand, mere af interesse end af overbevisning, for I skal vide, at der er personer, som har interesse i at bekæmpe den. Nogle af egoisme, andre af rent materielle grunde. Men modstanderne vil snart se sig isolerede og vil blive tvunget til at tænke som alle andre, hvis de ikke vil risikere at blive latterliggjort.”

Ideerne forandrer sig kun langsomt, aldrig pludseligt. De svækkes fra en generation til den næste og ender med helt at forsvinde sammen med de individer, som levede efter dem, og som nu erstattes af andre individer med nye principper. Dette gælder også de politiske ideer såvel som tidligere tiders hedenskab. Der er ingen som nu til dags fastholder den gamle hedenske tro. Imidlertid har den i flere århundreder efter kristendommens indførelse efterladt spor, som kun en fuldkommen fornyelse af folkeslagene har kunnet udlette. Sådan vil det også være for spiritismen. Den gør store fremskridt, men der vil endnu gennem to og tre generationer være rester af vantrø, som kun tiden kan udlette. I al fald vil dens fremgang blive hurtigere end kristendommens, fordi det er kristendommen selv, som åbner vejene for den. Kristendommen måtte bryde ned. Spiritismen bygger op.

799. På hvilken måde kan spiritismen bidrage til fremskridtet?

”Ved at tilintetgøre materialismen, som er en af samfundets største onder. Spiritismen lærer menneskerne, hvori deres sande interesse består. Da det tilkommende liv ikke længere sløres af tvivl, forstår mennesket bedre, at det gennem sine handlinger i det nuværende liv kan sikre sig det kommende liv. Ved at tilintetgøre alle fordomme mod sekter, kaster og hudfarver lærer den menneskerne at forstå den store solidaritet, som skal forene dem som brødre.”

800. Er der ikke grund til at frygte, at spiritismen ikke kan overvinde menneskenes letsindighed og afhængighed af de materielle ting?

”Man kender menneskerne meget lidt, hvis man tror, at de kan omvendes af en specifik årsag som ved trylleri. Ideerne modificeres lidt efter lidt, og der må generationer til for helt at udlette gamle vaner. Forvandlingen kan således kun ske over lang tid, og skridt for skridt. For hver generation vil en del af sløret for spiritismen blive trukket til side og til sidst helt forsvinde. Men selvom spiritismen på sin langsomme vandring kun skulle opnå at rette en eneste fejl hos et eneste menneske, så ville dette menneske dog have gjort et skridt fremad og vundet en stor fordel, for dette første skridt vil gøre de følgende skridt så meget lettere for det.”

801. Hvorfor har ånderne ikke altid lært os, hvad de nu lærer os?

”I underviser ikke jeres børn i det, som I lærer de voksne, og I giver ikke en nyfødt mad, som den ikke kan fordøje. Hver ting til sin tid. Mange ting i åndernes lære, som menneskerne ikke før har forstået eller også har forvansket, forstår de først nu. Ved deres omend ufuldkomne undervisning har ånderne forberedt jordbunden til at modtage den sæd, som nu vil bære frugt.”

802. Da spiritismen skal markere menneskehedens fremskridt, hvorfor påskynder ånderne så ikke dette fremskridt ved så almindelige og så indlysende manifestationer, at de mest vantro må overbevises?

”I vil altid gerne se mirakler, men Gud udstrør dem jo med rund hånd for hvert skridt I tager, og trods dette er der altid mennesker som benægter dem.”

802a. Kunne Kristus overbevise sine samtidige med de undere han viste dem?

”Ser I ikke nu til dags, hvordan mennesker benægter de mest indlysende fakta, som foregår lige for øjnene af dem? Er der ikke nogle der siger, at de ikke vil tro, selvom de ser det? Nej, det er ikke ved undere, at Gud vil føre menneskerne frem til sandheden. I sin godhed vil han lade dem have fortjenesten af at lade sig overbevise ved fornuften.”

KAPITEL 9

Loven om ligestilling

1. Den naturlige ligestilling – 2. Ulige evner – 3. Social ulighed
4. Økonomisk ulighed – 5. Rigdommens og fattigdommens prøvelser – 6. Lige rettigheder for mand og kvinde
7. Ligestilling i døden

Den naturlige ligestilling

803. Er alle mennesker lige for Gud?

”Ja, alle har samme mål, og Gud har givet sine love for alle. I siger ofte, at Solen skinner på alle, og dermed taler I mere sandt end I tror.”

Alle mennesker er underkastet de samme naturlove. Alle fødes med samme svagheder og udsættes for samme smerter, og både den riges og den fattiges legeme er undergivet tilintetgørelse. Gud har således ikke givet noget menneske en naturlig overlegenhed, hverken ved fødsel eller ved død. For Ham er alle lige.

Ulige evner

804. Hvorfor har Gud ikke givet alle mennesker samme evner?

”Gud har skabt alle ånder lige, men nogle har levet længere end andre og har derfor gjort større fremskridt end andre. Forskellen mellem dem består i den grad af erfaring de har opnået, og i træningen af deres frie vilje. Derfor fuldkommengøres nogle ånder hurtigere end andre, og udvikler således forskellige evner. Denne forskel i egenskaber er nødvendig, for at enhver kan blive inspireret til at forstå og opfylde Forsynets hensigter inden for grænserne af hans fysiske og intellektuelle udvikling. Hvad den ene ikke kan, kan den anden. På denne måde tilde-

les enhver sin nyttige rolle. Da alle verdener desuden er solidariske med hinanden, må beboerne i de højere verdener, hvoraf de fleste er skabt før jeres, komme for at bebo denne verden og derved være et eksempel for jer." (Afsnit 361).

805. Bevarer ånden ved sin overgang fra en højere til en lavere verden sine erhvervede evner i fuld udstrækning?

"Ja, vi har allerede sagt, at den fremadskredne ånd ikke gør tilbageskridt. I sin åndelige tilstand kan den vælge en mere vanskelig stilling i sit næste liv, end den har haft i et tidligere liv, for derved at vinde mere erfaring, som kan understøtte dens videre fremgang." (Afsnit 180).

Således skyldes menneskers forskellige egenskaber ikke en ulighed ved skabelsen, men det udviklingstrin, som den i mennesket inkarnerede ånd er nået til. Gud har ikke skabt ulighed i evner, men han har tilladt, at mennesker af forskellige udviklingsgrader kommer i berøring med hinanden, for at de mere fremskredne kan hjælpe de forsinkede, og for at menneskerne, som gensidig behøver hinanden, kan lære at forstå den barmhjertigheds lov, som skal forene dem.

Social ulighed

806. Er social ulighed en naturlov?

"Nej, den er menneskets værk, ikke Guds."

806a. Vil social ulighed engang forsvinde?

"Kun Guds love er evige. Ser du ikke, at denne ulighed forsvinder med hver dag? Den vil forsvinde samtidig med at hovmodets og egoismens herredømme forsvinder. Kun den selvfortjente ulighed vil blive tilbage.

Der vil komme en dag, hvor Guds børns store familie ikke længere vil betragte hinanden som udsprunget af mere eller mindre ædelt blod. Kun ånden er mere eller mindre ædel, og det afhænger ikke af dens sociale stilling."

807. Hvad skal man mene om dem, som misbruger deres magtfulde sociale stilling til at undertrykke den svage til egen fordel?

”De fortjener at blive fordømt. Ve dem! Undertrykkelsen vil til sin tid nå dem, og de vil blive genfødt til en eksistens, hvor de kommer til at udholde alt det, som de har ladet andre lide.”
(Afsnit 684).

Økonomisk ulighed

808. Kan økonomisk ulighed ikke skyldes ulige evner, da gode evner gør det lettere at skaffe sig et erhverv?

”Dertil kan svares både ja og nej. Hvad siger du da til svindel og tyveri?”

808a. Den nedarvede rigdom stammer dog ikke fra onde lidenskaber?

”Hvad ved du om det? Gå tilbage til kilden, og du vil da se, om den altid er ren. Hvordan ved du, om den ikke kan stamme fra tyveri eller en uretfærdighed? Men uden at tale om rigdommens oprindelse, som kan have været uærlig, tror du, at begærlighed efter goder, som er erhvervet på ærlig vis, eller de hemmelige ønsker om hurtigst muligt at komme i besiddelse af dem, kan være rosværdige følelser? Det er her, at Gud dømmes, og jeg forsikrer dig, at Hans dom er strengere end menneskernes.”

809. Hvis en formue fra begyndelsen er erhvervet på uærlig vis, vil arvingerne så også blive holdt ansvarlige herfor?

”De er ganske vist ikke ansvarlige for onde gerninger, som andre har begået, eller som de kan være helt uvidende om. Men læg mærke til, at en formue ofte tilfalder en person for at give denne lejlighed til at rette op på en uretfærdighed. Lykkelig er den, som forstår det! Hvis vedkommende handler i den persons

navn, som i sin tid har begået den uretfærdige handling, da vil de begge høste fortjeneste af kompensationen, for ofte er det den sidstnævnte, som ønsker at rette op på uretfærdigheden.”

810. Uden et afvige fra loven kan man vel disponere mere eller mindre retfærdigt over sine midler. Er man efter døden ansvarlig for de dispositioner, man har foretaget?

”Hvert frø bærer sin frugt. De gode handlingers frugter er søde, og de onde handlingers er altid bitre. Det må I forstå.”

811. Er en absolut økonomisk lighed i det hele taget mulig? Har den nogensinde eksisteret?

”Nej, den er ikke mulig. Forskellen i evner og karakterer modvirker den.”

811a. Der er dog nogle som mener, at den kunne være kuren mod alle samfundets onder. Hvad tænker I om det?

”Det er teoretikere eller selvgode stræbere, som ikke forstår, at den lighed som de drømmer om snart ville omstyrtes ved tingenes egen kraft. Bekæmp egoismen, som er jeres sociale onde og byg ikke luftkasteller.”

812. Hvis økonomisk lighed ikke er mulig, gælder det samme da for velværet?

”Nej, velværet er relativt, og enhver kunne nyde godt af det, hvis mennesket blot forstod det, for det virkelige velvære består i at anvende sin tid efter ønske og ikke på arbejde, som man ikke har lyst til. Da enhver jo har forskellige evner, så ville intet nyttigt arbejde forsømmes. Ligevægten er til stede i alt. Det er kun mennesket, som bringer den ud af balance.”

812a. Er det muligt at opnå en sådan gensidig forståelse?

”Menneskerne vil lære at forstå hinanden, efterhånden som de lærer at udøve retfærdighedens lov.”

813. Der er personer, som ved egne fejl synker ned i armod og elendighed. Er samfundet ansvarlig herfor?

”Ja, vi har allerede sagt, at det ofte er samfundet, som er den første årsag til disse fejl, og bør samfundet ikke overvåge individernes moralske opdragelse? Ofte er det samfundet, der har forvrænget individernes dømmekraft, hvor det i stedet burde rette op på dets skadelige tilbøjeligheder.”

Rigdommens og fattigdommens prøvelser

814. Hvorfor har Gud givet nogle rigdom og magt og andre bare elendighed?

”For at prøve enhver på forskellig måde. For øvrigt ved I, at det er ånderne selv, som har valgt de prøvelser som de må udstå.”

815. Hvilken af de to prøvelser, ulykke eller lykke, er den værste for mennesket?

”De er lige hårde. Elendigheden fremkalder utilfredshed med Forsynet, og rigdom ansporer til alle slags overdrivelser.”

816. Selvom den rige har flere fristelser, har han vel også større lejlighed til at gøre godt?

”Det er netop hvad den rige ikke altid gør. Han bliver egoistisk, hovmodig og umættelig. Hans behov øges med indtægterne, og han synes aldrig at have nok til sig selv.”

At nyde denne verdens privilegier og magt over andre er lige så store prøvelser som ulykke. Jo rigere og mægtigere man er, desto større forpligtelser har man at opfylde, ligesom anledningen til at gøre godt og ondt er større. Gud prøver den fattige gennem resignation og den rige ved den måde hvorpå han bruger sin rigdom og sin magt.

Rigdom og magt afføder alle de lidenskaber, som binder os til materien og fjerner os fra den åndelige fuldkommenhed. Derfor har Jesus sagt: ”I sandhed siger jeg jer, det er lettere for en kamel

*at gå igennem et nåleøje end for en rig at gå ind i Himlens rige.”
(Afsnit 260).*

Lige rettigheder for mand og kvinde

817. Er manden og kvinden lige for Gud, og har de samme rettigheder?

”Har Gud ikke givet dem begge forstand på, hvad der er godt og ondt og evne til at gå fremad?”

818. Hvoraf kommer kvindens moralske underlegenhed i nogle lande?

”Det kommer af det uretfærdige og grusomme herredømme, som manden har tilranet sig over kvinden. Det er resultatet af sociale institutioner og misbrug af styrken på den svageres bekostning. Hos de i moralsk henseende lidet fremskredne mennesker regnes styrke som en rettighed.”

819. Hvorfor er kvinden fysisk svagere end manden?

”Fordi kvinden har en særskilt bestemmelse. Manden som den stærkere skal påtage sig det hårdere arbejde, og kvinden det lempeligere arbejde, men begge skal de gensidig hjælpe hinanden med at komme igennem livets forskellige prøvelser.”

820. Gør kvindens fysiske svaghed hende ikke naturligt afhængig af manden?

”Gud har givet det ene køn kraft til beskyttelse af det andets køns svaghed, men ikke for at underkue det.”

Gud har affasset hvert væsens konstitution efter de funktioner det skal udfylde. Hvis Han har givet kvinden mindre fysisk styrke, så har han på samme tid begævet hende med større følsomhed for de finere moderlige pligter og hjælpeløsheden hos de væsener, som er betroet til hendes omsorg.

821. Har de funktioner, som kvinden af naturen er bestemt til, lige så stor betydning som dem der er tildelt manden?

”Ja, endog større betydning. Det er kvinden, som giver manden de første begreber om livet.”

822. Da menneskerne er lige for Guds lov, skal de da også være det for menneskernes lov?

”Det er det vigtigste princip for retfærdighed. Gør ikke mod andre, hvad I ikke vil andre skal gøre mod jer.”

822a. Ifølge dette må en lovgivning for at være helt retfærdig stadfæste lige rettigheder for manden og kvinden?

”Rettigheder, ja, men ikke funktioner. Enhver må have sit bestemte hverv. Lad manden varetage det ydre og kvinden det indre, enhver efter sine evner. For at være retfærdig bør den menneskelige lov fastsætte lige rettighed for manden og kvinden. At give den ene eller den anden et privilegium strider mod retfærdighed. Kvindens emancipation følger med civilisationens fremskridt, hendes trældomstilstand går tilbage til barbariet. For øvrigt er kønnet kun knyttet til det fysiske legeme. Eftersom ånderne kan antage det ene eller det andet køn, så er der i dette punkt ingen forskel, og følgelig må de også nyde samme rettigheder.”

Ligestilling i døden

823. Hvorfor ønsker man at forlænge mindet om sig selv gennem gravmonumenter?

”En sidste hovmodshandling.”

823a. Men er disse monumenters overdådige pragt ikke et udslag af familiens ønske om at hædre den afdødes minde snarere end den afdødes eget ønske?

”Det er familiens ønske om at forherlige sig selv. – Ak, ja! Det

er ikke altid for den afdøde man rejser disse monumenter, men af egoisme og forfængelighed og for at skilte med sin rigdom. Tror du, at erindringer er mindre kær og mindre varig i den fattiges hjerte, selvom denne kun kan plante en blomst på graven? Tror du, at marmoret redder den som har levet et unyttigt liv her på Jorden fra forglemmelse?”

824. Dadler I generelt de overdådige begravelser?

”Nej. Hvis de hædrer et godt menneskes minde er de berettigede og giver et godt eksempel.”

Graven er et mødested for alle mennesker. Her ophører alle menneskelige forskelle ubønhørligt. Den rige søger forgæves forlængelse af sit minde med et pragtfuldt monument. Tiden vil ødelægge monumentet ligesom legemet. Således vil naturen det. Erindringer om den dødes gode eller dårlige handlinger er mindre forgængelig end hans grav. Begravelsens pragt kan ikke afvaske den dødes vanære eller løfte ham et trin højere op i det åndelige rige. (Afsnit 320 og flg.)

KAPITEL 10

Loven om frihed

- 1. Den naturlige frihed – 2. Slaveri – 3. Tankens frihed
4. Samvittighedsfrihed – 5. Den frie vilje
6. Viden om fremtiden – 7. Skæbnen – 8. Teoretisk oversigt:
Drivkraften bag menneskets handlinger*

Den naturlige frihed

825. Findes der stillinger i verden, hvor mennesket kan nyde en fuldkommen frihed?

”Nej, for I har alle brug for hinanden, store som små.”

826. I hvilken tilstand kan mennesket nyde den fuldkomne frihed?

”Eremittens tilstand i ørkenen. Fra det øjeblik hvor to mennesker lever sammen, har de pligter at iagttage og kan derfor ikke nyde en absolut frihed.”

827. Berøver menneskets forpligtelse til at respektere andres rettigheder det retten til at tilhøre sig selv?

”Ingenlunde. Denne rettighed har naturen givet mennesket.”

828. Hvordan kan nogle menneskers liberale meningsyttringer forliges med den tyranni de selv udøver i deres hjem og over for deres underordnede?

”De har forståelsen af den naturlige lov, men den modarbejdes af hovmod og egoisme. Hvis deres principper ikke blot er hykleriske og påtagede, forstår de hvad de burde gøre, men de handler ikke derefter.”

828a. Vil de principper, som de her har fulgt, komme dem til gode i det næste liv?

”Jo højere udviklet en intelligens man har til at forstå et princip, jo mindre kan man undskyldes for ikke at praktisere det. I sandhed siger jeg jer: det naturlige, men oprigtige menneske er mere fremskredent på Guds vej end den, som foregiver at være noget som han ikke er.”

Slaveri

829. Er nogle mennesker af naturen dømt til at være andre menneskers ejendom?

”Et menneskes totale underkastelse under et andet menneske strider mod Guds Lov. Slaveri er magtmisbrug. Det forsvinder med fremskridtet, ligesom alle andre former for misbrug.”

Den menneskelov som stadfæster slaveri er en unaturlig lov, da den ligestiller mennesket med dyret og derved nedværdiger det moralsk og fysisk.

830. Hvis slaveri hører til et folks sæder, er de der benytter sig af det da ansvarlige, for de følger jo kun en skik, som er naturlig i deres øjne?

”Det onde er altid ondt, og jeres spidsfindige argumenter kan ikke gøre en slet handling god. Men ansvaret for ondskaben står i forhold til de evner, man har til at forstå den fuldt ud. Den, som drager fordel af slaveriet, er altid skyld i overgreb på naturens lov, men her som i alt andet er skylden relativ. Når slaveriet først er blevet en del af et folks skikke, så har mennesket i god tro kunnet benytte sig af det som noget naturligt. Men fra det øjeblik at menneskets mere udviklede og gennem kristendommen mere oplyste fornuft har overbevist det om slavens ligeværd for Gud, da er der ikke længere nogen undskyldning for slaveriet.”

831. Stiller egenskabernes naturlige ulighed ikke visse menneskeracer i et afhængighedsforhold til mere intellektuelle racer?

”Jo, for at løfte dem, men ikke for at kue dem ved dyrisk trældom. Menneskerne har alt for længe betragtet enkelte menneskeracer som arbejdsdyr forsynet med arme og hænder, som de har følt sig berettiget til at sælge som lastdyr. De tror, at deres eget blod er renere. De tankeløse, som kun ser materien! Det er ikke blodet, som er mere eller mindre rent, men ånden.” (Afsnit 361-803).

832. Nogle mennesker behandler deres slaver meget human og lader dem ikke mangle noget, men de tror, at friheden vil udsætte dem for større afsavn. Hvad mener I om det?

”Jeg siger, at disse mennesker forstår bedre deres egne interesser end slavernes. De sørger også godt for deres okser og heste, for at få mest udbytte af dem ved salg. De er ikke så skyldige som dem, der mishandler deres slaver, men de disponerer ikke desto mindre over slaverne som over en handelsvare, idet de fratager dem deres ret, at tilhøre sig selv.”

Tankens frihed

833. Findes der noget i mennesket, som er fri for al tvang, og hvor det nyder en absolut frihed?

”I tanken nyder mennesket en grænseløs frihed, for den kender ingen bånd. Man kan hæmme ytringen af tanken, men ikke tilintetgøre den.”

834. Er mennesket ansvarligt for sin tanke?

”Mennesket er ansvarligt for sin tanke overfor Gud. Kun Gud, som kender tanken, dømmes og frikender dem efter Hans retfærdighed.”

Samvittighedsfrihed

835. Er samvittighedsfrihed en konsekvens af tankefrihed?

”Samvittigheden er den inderste tanke, der ligesom alle andre tanker tilhører mennesket.”

836. Har mennesket ret til at lægge bånd på samvittighedens frihed?

”Ikke mere end på tankens frihed, for Gud alene har ret til at dømme over samvittigheden. Som menneskerne ved deres love ordner deres indbyrdes forhold, således ordner Gud ved naturens love forholdet mellem mennesket og Gud.”

837. Hvad er konsekvensen af at forhindre samvittighedens frihed?

”At tvinge menneskerne til at handle anderledes end de tænker og derved skabe hyklere. Samvittighedsfrihed er et af den sande civilisations og det sande fremskridts karakterpræg.”

838. Skal man respektere enhver trosretning, selvom den er notorisk fejlagtig?

”Enhver trosretning bør respekteres, hvis den er oprigtig og leder til gode gerninger. En kritisabel tro forleder til slette handlinger.”

839. Er det forkert at kritisere andres tro, hvis den ikke stemmer overens med vores egen?

”Det er mangel på hensyn og et angreb på andres tankefrihed.”

840. Er det angreb på samvittighedsfriheden, hvis man søger at standse læresætninger, der kan være til skade for samfundet?

”Man kan forhindre deres udbredelse, men den indre troskerne kan man ikke undertrykke.”

At undertrykke den åbne udøvelse af en trosretning, hvis ceremoni-

er kan antages at skade andre, kan ikke være et angreb på samvittighedsfriheden, for den indre trosfrihed kan man ikke undertrykke.

841. Skal man af respekt for samvittighedsfriheden tillade udbredelsen af skadelige doktriner, eller skal man uden at krænke denne frihed søge at føre dem, som har ladet sig forføre af falske principper, tilbage på sandhedens vej?

”Ja, det både kan og skal man gøre. Men følg Jesu eksempel og gør det med mildhed og overtalelse og ikke med magt, for det ville være værre end den falske tro hos de personer man vil overbevise. Overbevisning kan ikke opnås med magt.”

842. Da alle doktriner hævder at være det eneste udtryk for sandhed, hvordan skal man da kende den lære, som med rette repræsenterer sandheden?

”Det er den lære, som skaber flest gode mennesker og færrest hyklere, dvs. den, som udøver kærligheds- og barmhjerlighedens loven i den rene og største udstrækning. Sådan kan I kende den gode lære, for enhver lære, der har tendens til at så ufred og danne grænser mellem Guds børn, kan kun være falsk og skadelig.”

Den frie vilje

843. Handler mennesket ifølge sin frie vilje?

”Eftersom det har frihed til at tænke, har det også frihed til at handle. Uden sin frie vilje ville mennesket være en maskine.”

844. Har mennesket sin frie vilje lige fra fødslen af?

”Det har handlefrihed fra det øjeblik, det har vilje til at handle. I den første levetid er den frie vilje meget begrænset. Den udvikles og forandrer sig i takt med evnernes udvikling. Da barnet tænker i overensstemmelse med sin alders behov, så anvender det sin frie vilje på de ting, som er nødvendige for det.”

845. Er menneskets instinktive og medfødte tilbøjeligheder en hindring for dets frie vilje?

”De instinktive tilbøjeligheder tilhører ånden før dens inkarnation. Da åndens udvikling er mere eller mindre fremskrednen, kan dens tilbøjeligheder anspore den til kritisable handlinger, og heri understøttes den af ånder, som sympatiserer med dens tilbøjeligheder. Men der er ikke tale om en uimodstælig tilskyndelse, hvis man har vilje til at modstå. Husk på: at ville er at kunne.” (Afsnit 361).

846. Har organismen ingen indflydelse på livets handlinger? Hvis den har indflydelse, er det da på den frie viljes bekostning?

”Ånden påvirkes ganske vist af materien, som kan hæmme den i dens manifestationer. Derfor udvikler evnerne sig også friere i de verdener, som er mindre materielle end jeres, men redskabet giver ikke evnen. For øvrigt bør man skelne imellem de moralske og de intellektuelle evner. Hvis et menneske har instinkt for mord, så er det ganske vist dets ånd, og ikke dets organer, som tilskynder det. Den, som sløver sin tanke for kun at beskæftige sig med materien, bliver som et dyr og endda værre end dyret, for han sørger ikke længere for at sikre sig imod det onde, og det er her, han begår fejl, eftersom han ledes af sin frie vilje.” (Afsnit 367 og følg. om Organismens indflydelse).

847. Er et sindsforvirret menneske berøvet brugen af sin frie vilje?

”Hvis forstanden af en eller anden årsag er omtåget, er personen ikke længere herre over sin tanke og har derfor heller ingen frihed. Sindsforstyrrelsen er ofte en straf for ånden, som i en tidligere tilværelse kan have været forfængelig og hovmodig og kan have gjort dårlig brug af sine evner. Den kan genfødes i en sindsforstyrret persons legeme ligesom despoten kan genfødes i en slaves og den onde rigmand i en betlers legeme.

Ånden lider under denne tvang, som den er fuldstændig bevidst om, og det er i denne indskrænkning man ser materiens indflydelse." (Afsnit 371 og følg.)

848. Kan sindsforvirring på grund af drukkenskab undskylde kritisable handlinger?

"Nej, for drukkenbolten har frivilligt berøvet sig sin fornuft for at tilfredsstille sine lidenskaber. I stedet for en fejl begår han to."

849. Hvilken evne var den dominerende hos naturmennesket: instinktet eller den frie vilje?

"Instinktet, hvilket dog ikke hindrede det i at handle fuldkommen frit i visse tilfælde. Men som barnet anvendte det sin frie vilje til opfyldelse af sine behov. Herefter udviklede det sig i takt med dets intelligens. Du, som følgelig er mere oplyst end det tidlige naturmenneske, har også et større ansvar for dine handlinger end det havde."

850. Kan den sociale stilling ikke være en hindring for den fulde handlefrihed?

"Verden har uden tvivl sine udfordringer. Gud er retfærdig og tager hensyn til alt, men ansvaret for at overvinde jeres forhindringer overlader Han til jer selv."

Skæbnen

851. Er livets begivenheder underlagt en uundgåelig skæbne, med andre ord er alle begivenheder forudbestemt? Hvis så, hvad bliver der da af den frie vilje?

"Skæbnen eksisterer kun ved de valg, som ånden har truffet ved sin inkarnation med det formål at underkaste sig bestemte prøvelser. Når ånden vælger prøvelser, skaber den sig en slags skæbne, som er en direkte konsekvens af den situation, den har

valgt for sig selv. Jeg taler her om fysiske prøvelser. Hvad angår moralske prøvelser eller fristelser har ånden altid sin frie vilje til at vælge mellem godt og ondt og til at give efter eller modstå prøvelsen. Hvis ånden vakler, kan en god ånd komme den til hjælp, men den har ikke magt til at indvirke på åndens egen vilje. På den anden side kan en lavere udviklet ånd forsøge at lokke ånden til overdrevne handlinger eller fysisk fare, men den inkarnerede ånd bevarer altid sin frie vilje og handlefrihed.”

852. Nogle mennesker synes at være forfulgt af en uheldig skæbne. Er deres ulykke forudbestemt?

”Det er muligvis prøvelser, som de skal gennemgå efter deres eget valg. Men jeg gentager: I giver skæbnen skylden for noget, som ofte kun er en følge af jeres egne fejl. Forsøg at holde din samvittighed ren i alt, hvad du foretager dig. Det vil give dig den største trøst for dine lidelser.”

De sande eller falske forestillinger vi gør os om tingene er grunden til, at vi lykkes eller mislykkes alt efter vores karakter og sociale position. Vi finder det mere naturligt og mindre ydmygende at placere ansvaret for vores skuffelser på uheldet eller skæbnen i stedet for på vores egne fejl. Selvom åndernes indflydelse kan bidrage til vores succes, så kan vi dog altid unddrage os deres indflydelse ved at afvise deres ideer, hvis de er dårlige.

853. Nogle personer synes at undslippe den ene dødelige fare for derefter at blive udsat for den næste. Er det skæbnebestemt?

”Der er kun tale om skæbne i det øjeblik døden indtræffer. Når dette øjeblik er kommet, det være sig på den ene eller anden måde, da kan I ikke undvige det.”

853a. Det vil sige, at uanset hvilken fare der truer os, så dør vi ikke, før tiden er inde?

”Nej, du dør ikke. Det har du set tusinde eksempler på. Men

når din tid er kommet, da kan intet forhindre din død. Gud ved på forhånd, på hvilken måde du skal rejse herfra, og ofte ved din ånd det også, for det blev åbenbart for den, da den valgte sit jordiske liv.”

854. Eftersom dødsøjeblikket er uigenkaldelig bestemt, er de hensyn man tager for at undgå døden unyttige?

”Nej, for jeres forsigtighed indgives jer for at I skal undgå døden, som truer jer. Det er Forsynet, der derved afværger døden, før jeres tid er kommet.”

855. Hvad er Forsynets hensigter med at udsætte os for farer, som ingen følger har?

”Når dit liv er i fare, da er det et tegn, som du selv har hidkaldt for at redde dig fra noget ondt og for at blive bedre. Mens du stadig er påvirket af den fare, du lige har undsluppet, tænker du mere intenst herpå, og - ved de gode ånders påvirkning - på din egen forbedring. Når den onde ånd atter indfinder sig - når jeg siger ond, er det underforstået det onde, som endnu er i den - så tænker du, at du på samme måde kan undslippe andre farer, og du giver da på ny dine lidenskaber frie tøjler. Gennem de farer, som I udsætter jer for, minder Gud jer om jeres tilværelses skrøbelighed. Hvis man undersøger farens natur og årsag, vil man ofte se, at følgerne har været en revselse for en begået fejl eller en forsømt pligt. Gud minder jer på denne måde om at gå ind i jeres indre og søge forbedring der.” (Afsnit 526-532).

856. Har ånden forudgående kendskab til den måde den skal dø på?

”Den ved, at det liv den har valgt fortrinsvis udsætter den for at dø på én måde snarere end på en anden. Den kender ligeledes de kampe, den må udstå for at undgå døden, og ved at, om Gud tillader det, vil den ikke bukke under.”

857. Nogle mennesker trodser krigens farer i den overbevisning, at deres time endnu ikke er kommet. Hvad skyldes denne tillid?

”Ofte har mennesket en forudfølelse af sit endeligt og at det ikke skal dø endnu. Denne forudfølelse kommer fra dets beskyttende ånder, som enten vil minde det om at være parat til at dø, eller som holder dets mod oppe i de øjeblikke, hvor det er nødvendigt. Det kan også skyldes en intuition af den valgte eksistens eller af den givne mission, som personen skal opfylde.” (Afsnit 411-522)

858. Hvordan kan det være, at de som forudføler døden i almindelighed frygter den mindre end andre?

”Det er mennesket, som frygter døden, ikke ånden. Den som har forudfølelse af døden, tænker mere som ånd end som menneske. Han forstår sin befrielse, og han venter.”

859. Hvis døden ikke kan undgås, er det så også tilfældet med alle livets tilstødende begivenheder?

”Ofte advarer vi jer i ganske små ting, så I kan være forsigtige, og ofte undgår I farer ved at vi leder jeres tanker, for vi holder ikke af fysiske lidelser. Men alt det er ikke så vigtigt for det liv som I har valgt. Den sande uundgåelige skæbne består kun i det øjeblik, hvor I skal fødes og dø.”

859a. Er der ting, som nødvendigvis må ske, og som åndernes vilje ikke kan afværge?

”Ja, de som du i åndelig tilstand har set og forudfølt, da du gjorde dit valg. Men tro ikke, at alt hvad der sker står skrevet, som man siger. En begivenhed er ofte en følge af noget, som du af fri vilje har gjort, og hvis du ikke havde gjort det, havde begivenheden ikke fundet sted. At du brænder en finger har ingen betydning, for det er kun en følge af din uforsigtighed og af materiens lov. Det er de store smerter, de betydelige be-

givenheder, som kan indvirke på moralen, der er anordnet af Gud, fordi de tjener til din renselse og til din belæring.”

860. Kan mennesket ved sin vilje og sine handlinger forhindre de begivenheder, som skal finde sted eller fremkalde andre, som egentlig ikke skulle ske?

”Ja det kan, hvis en sådan afvigelse kan forenes med det liv det har valgt. Ved at gøre godt, som jo er livets formål, kan meget ondt forhindres, i særdeleshed kan større onder afværges i tide.”

861. Vidste det menneske, der begår mord, at det ville blive morder, da det valgte sit kommende liv?

”Nej, ånden vidste kun, at den valgte et liv fuld af kamp, og at der var risiko for, at den kunne komme til at dræbe sin næste, men den vidste ikke, om det ville ske, for der er altid tvivlrådighed i en morders sind før mordet udføres. Nu vel! Den, som vakler mellem, hvad han skal gøre, har altid frihed til at gøre eller ikke gøre. Hvis ånden forud vidste, at den som menneske skulle begå et mord, da måtte den være forudbestemt dertil. Vær vis på, at ingen er forudbestemt til at begå en forbrydelse, og at enhver forbrydelse eller handling altid er en viljesakt og produkt af den frie vilje.

For øvrigt sammenblander I altid to skarpt adskilte ting: det materielle livs begivenheder og det moralske livs handlinger. Når noget synes uundgåeligt, så sker det altid i det materielle livs begivenheder, hvis årsag kommer udefra, og er uafhængige af jeres vilje. Hvad angår det moralske livs handlinger, da udgår de altid fra mennesket selv, som derfor altid har frihed til at vælge. Disse handlinger er aldrig uundgåelige.”

862. Der er mennesker, for hvem intet lykkes, og som i alle deres handlinger synes at være forfulgt af en ond ånd. Kan man ikke kalde det en uundgælig skæbne?

”Hvis du vil, kan man kalde det en slags skæbne, men den hø-

rer sammen med åndens valg af tilværelse, fordi disse personer har ønsket at øve sig i tålmodighed og resignation gennem et liv fuld af skuffelser. Tro imidlertid ikke, at deres skæbne er uundgåelig. Den er ofte et resultat af den fejlslagne vej de har taget, og står ikke i forhold til deres intelligens og egenskaber. Den som vil svømme over en flod uden at kunne svømme har al udsigt til at drukne. Dette gælder de fleste af livets begivenheder. Hvis mennesket kun gav sig af med de ting det har evner til, ville det for det meste have lykken med sig. Årsagen til dets nederlag er dets egoisme og ambitioner, som leder det ud ad den forkerte vej, og dets ønske om at tilfredsstille sine lidenskaber antager karakter af et kald. Mennesket er selv skyld i sine nederlag, men i stedet for at søge grunden hos sig selv, anklager det skæbnen for sit uheld. F.eks. kunne det være blevet en god arbejder med en hæderlig løn, men i stedet blev det en ynkelig poet, der kommer til at sulte ihjel. Der ville være en plads til alle, hvis enhver forstod at vælge den rette.”

863. Er det ikke ofte de sociale sædvaner der tvinger mennesket til at følge en vej frem for en anden, og er vores valg af beskæftigelse ikke underkastet vores ønske om prestige? Er det ikke fordi vi tillægger andres mening om os stor betydning, at vi hindres i at udøve vores frie vilje?

”Det er menneskerne, som skaber de sociale love, ikke Gud. Hvis de underkaster sig de sociale love, er det fordi de behøver dem, og det er også et udtryk for deres frie vilje, for hvis de ville, kunne de frigøre sig fra de sociale love. Hvorfor da beklage sig? Det er ikke de sociale sædvaner, I skal anklage, men derimod menneskernes stolthed, som lader dem foretrække sult og nød frem for at opgive hvad de tror er deres værdighed. Ingen vil takke dem for at have ofret sig for at beholde deres sociale status, men Gud vil drage dem til ansvar for deres forfængelighed. Her er naturligvis ikke ment, at man absolut skal trodse den offentlige opinion som enkelte personer gør, fordi

de er mere excentriske end filosofiske. Det er ligeså ufornuftigt at lade sig pege fingre ad eller lade sig beglo som et eksotisk dyr, som det er fornuftigt frivilligt at stige ned fra det trin på den sociale rangstige, som man ikke længere kan opretholde.”

864. Der er nogle, som skæbnen synes at gå imod, og så er der andre, for hvem alt lykkes, og som synes begunstigede af skæbnen. Hvordan kan det være?

”Ofte er det, fordi de er bedre til at finde sig tilrette, men deres held kan også være en prøvelse. De stoler på deres skæbne, men senere hen kan de komme til at betale dyrt for deres lykke og møde store genvordigheder, som de måske havde kunnet undgå, hvis de i tide havde udvist større omtanke.”

865. Hvordan kan man forklare det held som begunstiger nogle mennesker under omstændigheder, der ligger uden for deres vilje, intelligens og indflydelse, f.eks. i spil?

”Visse ånder har forud valgt visse fornøjelser. Heldet som begunstiger dem er en fristelse. Den der vinder som menneske, taber som ånd. Det er en prøvelse på åndens hovmod og begærighed.”

866. De vilkår som synes at råde over vores materielle livs bestemmelser, skulle således være en virkning af vores frie vilje?

”Du har selv valgt din prøvelse. Jo hårdere den er, og jo bedre du udholder den, jo højere stiger du. De som tilbringer deres liv i overflod og menneskelig lykke, er feje ånder, som forbliver stationære. Således har de ulykkelige for det meste større chance for at stige end denne verdens lykkelige, og derfor vælger ånderne den prøvelse der giver dem størst udbytte. De ser alt for godt det forgængelige i jeres storhed og i jeres nydelser. For øvrigt er selv det lykkeligste liv altid bevæget, altid uroligt, selvom det så kun er af mangel på smerte.” (Afsnit 525 og frem).

867. Hvorfra kommer udtrykket: At være født under en heldig stjerne?

”En gammel overtro som forbandt stjernerne med hvert enkelt menneskes skæbne. Et symbol som nogen er dumme nok til at tage bogstaveligt.”

Kendskab til fremtiden

868. Kan fremtiden åbenbares for mennesket?

”I princippet er fremtiden skjult for det, og det er kun i sjældne tilfælde, at Gud tillader at den åbenbares.”

869. Hvorfor er fremtiden skjult for mennesket?

”Hvis mennesket kendte sin fremtid, ville det forsømme nutiden, og det ville ikke handle frit, fordi det ville begrænses af den tanke, at hvis en bestemt hændelse skal ske, behøver man ikke beskæftige sig med den, eller også ville det søge at forhindre tingenes gang. Gud har ikke villet, at I skal kende fremtiden, fordi Han vil, at enhver skal bidrage sit til opfyldelse af Forsynets hensigter, selv dem som mennesket kunne ønske at forhindre. Således forbereder du ofte selv, uden du ved det, de begivenheder som skal indtræffe i dit livsforløb.”

870. Hvis det nu er nyttigt, at fremtiden er skjult for os, hvorfor tillader Gud af og til, at den åbenbares?

”Det sker, hvis et forudgående kendskab til fremtiden kan lette fuldbyrdelsen af en begivenhed ved at opmuntre til at handle anderledes, end man ellers ville have gjort. Desuden er det ofte en prøvelse. Udsigten til en begivenhed kan vække mere eller mindre gode tanker og intentioner. Hvis f.eks. en mand får at vide, at han får tildelt en arv, som han ikke havde regnet med, så kan ukærlige følelser som begærlighed og glæde over at kunne øge sine jordiske nydelser, gøre ham utålmodig efter at komme i besiddelse af arven, ja han kan endog ønske snarlig

død over den person, som skal overlade ham sin formue. Eller også kan udsigten til arven vække gode følelser og ædelmodige tanker hos ham. Hvis nu forudsigelsen ikke går i opfyldelse, så er det en anden prøvelse: Nemlig hvordan han bærer skuffelsen. I alle tilfælde vil han høste fortjenesten eller straffen af de gode eller dårlige tanker, som troen på begivenheden har affødt hos ham.”

871. Da Gud ved alt, så ved Han også, om mennesket bukker under for en prøvelse eller ikke. Hvorfor er prøvelsen overhovedet nødvendig, da den ikke kan oplyse Gud om noget, som Han ikke allerede ved om dette menneske?

”Man kunne ligeså godt spørge, hvorfor Gud ikke har skabt mennesket fuldkomment og fuldt udviklet (afsnit 119), eller hvorfor mennesket skal gennemgå barndommen for at nå den voksne alder (afsnit 379). Prøvelsen har ikke til hensigt at oplyse Gud om dette menneskes fortjeneste, for Gud ved fuldkommen vel, hvad det er værd, men prøvelsen overlader mennesket hele ansvaret for dets handling, eftersom det har fuld frihed til at handle eller til at lade være. Da mennesket kan vælge mellem godt og ondt, så er formålet med prøvelsen at udsætte mennesket for en fristelse, og hvis det modstår det onde, er fortjenesten udelukkende menneskets. Selvom Gud ved, om det vil lykkes mennesket at modstå eller ikke, så kan Han i sin retfærdighed hverken straffe eller belønne en handling, som ikke har fundet sted.” (Afsnit 258).

Således er det også blandt mennesker. Uanset hvor dygtig en elev kan være, og hvor sikker man kan være på hans held, så kan man alligevel ikke give ham en karakter uden forudgående eksamen, dvs. uden at han prøves. Det samme er tilfældet ved en retslig dom. Dommeren kan kun dømme en anklaget på basis af en fuldbyrdet handling, og ikke på gisninger om han har eller ikke har begået handlingen.

Jo mere man reflekterer over de konsekvenser, som kendskabet til

fremtiden ville få for mennesket, desto klarere ser man Forsynets visdom ved at holde fremtiden skjult for mennesket. Vished om en lykkelig begivenhed ville gøre det helt passivt, medens vished om en ulykkelig begivenhed ville gøre det modløst. I begge tilfælde ville dets kræfter lammes. Derfor viser fremtiden sig også kun for mennesket som et mål, der skal nås ved egne anstrengelser og uden at kende rækken af hændelser det skal gennemgå for at nå det. Hvis mennesket forud kendte til alle indtrædende begivenheder på sin vej, ville både dets initiativ og dets frie vilje svækkes, og det ville let komme ud på et farligt skrårplan, hvor det passivt lader sig lede af begivenhederne uden at bruge sine evner som modvægt. Når man først er sikker på, at noget skal lykkes, gør man sig ikke umage.

Teoretisk oversigt over drivkraften bag menneskets handlinger

872. Spørgsmålet om den frie vilje kan opsummeres således: Menneskets handlinger er ikke forudbestemte, og det ledes ikke til at gøre ondt eller til at begå forbrydelser ifølge en fastlagt skæbne.

Mennesket kan som prøvelse eller som udsoning vælge en eksistens, som kan friste det til at begå forbryderiske handlinger, enten på grund af de livsbetingelser det er underkastet, eller de forskellige omstændigheder der opstår, men mennesket har altid frihed til at handle eller ikke at handle. Således eksisterer den frie vilje i den åndelige tilstand, ved at ånden vælger sit næste fysiske liv og dets prøvelser, og i den legemlige tilstand ved viljen til at give efter for eller modstå de fristelser, som den frivilligt har underkastet sig.

I det fysiske liv påhviler det opdragelsen at modarbejde de dårlige tilbøjeligheder som ånden bringer med sig i livet. Opdragelsen vil først gøre nytte når den baseres på et indgående kendskab til menneskets moralske natur. Gennem kendskab til de love som styrer den moralske natur, kan opdragelsen

modificere menneskets natur, ligesom den allerede modificerer menneskets intelligens gennem undervisning og fysisk sundhed gennem hygiejnen.

Når ånden er frigjort fra materien og lever en omvandrede tilværelse, vælger den sine fremtidige eksistenser i overensstemmelse med den grad af fuldkommenhed den har opnået og, som vi allerede har sagt, er det først og fremmest i dette valg, at dens frie vilje består. Denne frie vilje forsvinder ikke ved inkarnationen. Hvis den inkarnerede ånd giver efter for materiens påvirkning, er det fordi den bukker under for de prøvelser, den selv har valgt, men det står den frit for at påkalde Guds og de gode ånders hjælp til at overvinde dem. (Afsnit 337).

Uden den frie vilje ville mennesket hverken bære skylden for at gøre ondt eller have fortjenesten ved at gøre godt. Dette princip er så klart erkendt i denne verden, at man altid dømmes skyld og fortjeneste efter hensigten med handlingen, eller med andre ord den vilje, hvormed der handles. Altså er vilje blot et andet ord for frihed. Mennesket kan således ikke lægge skylden for sine misgerninger på legemets konstitution uden at frasige sig sin fornuft og sin berettigelse som et menneskeligt væsen og dermed sidestille sig med dyret. Hvis det forholder sig sådan for det ondes vedkommende, må det samme gælde for det gode. Men når mennesket gør noget godt, vil det gerne rose sig deraf og meget nødig give sine organer en del af fortjenesten, hvilket beviser, at mennesket instinktivt ikke vil give afkald på sin arts største privilegium: tankens frihed.

Skæbne, i ordets almindelige betydning, forudsætter en forud afgjort, uigenkaldelig bestemmelse om alle livets begivenheder, uanset hvor vigtige de er. Hvis det var tilfældet, ville mennesket være en viljeløs maskine. Til hvad nytte var da dets intelligens, hvis det i alle sine handlinger var underlagt skæbnens magt? Hvis denne lære var sand, ville den tilintetgøre al moralsk frihed, og mennesket ville ikke længere have

ansvar for noget. Følgelig ville der hverken findes godt eller ondt, forbrydelser eller dyder. Gud, som er retfærdig, kunne ikke straffe sine skabninger for fejl, de ikke kunne undgå at begå, og Han kunne heller ikke belønne nogen for dyder, som de ikke havde nogen fortjeneste af. En sådan lov ville desuden være en benægtelse af fremskridtets lov, for mennesket ville forvente alt af skæbnen og derfor ikke forsøge at forbedre sin stilling, da det jo hverken kunne gøre fra eller til.

Skæbnen er imidlertid ikke et tomt ord. Den viser sig i den stilling som mennesket indtager her på Jorden, og i de funktioner det udfører som følge af den eksistens, som dets ånd har valgt som prøvelse, udsoning eller mission. Mennesket må derfor gennemleve alle livets omskiftelser og alle de gode og dårlige tilbøjeligheder, som er forbundet med det valgte liv. Men her ophører også skæbnen, for det er op til menneskets vilje at give efter for eller at modstå disse tilbøjeligheder. De enkelte begivenheder er underordnet de omstændigheder, som mennesket selv skaber ved sine handlinger, og på hvilke ånderne kan øve indflydelse gennem de tanker, de indgiver mennesket. (Afsnit 459).

Skæbnen består altså af de begivenheder der opstår uden vores vilje, fordi de er konsekvenser af det liv som ånden har valgt. Følgerne af disse begivenheder behøver ikke at være en skæbne, fordi det afhænger af mennesket ved sin klogskab at ændre begivenhedernes gang. Skæbnen eksisterer ikke i vores moralske livs handlinger.

Det er kun i døden at mennesket helt er undergivet den ubønhørlige skæbnes lov, for det kan ikke unddrage sig den dom som bestemmer længden af dets liv, eller den måde det skal dø på.

Efter den almindelige lære findes alle menneskets instinkter i dets indre, dels i selve dets organisme, som det ikke er ansvarlig for, og dels i dets egen natur, som det heller ikke er ansvarlig for, da det ikke selv har valgt at blive skabt som det er. Den

spiritistiske lære er mere moralsk, idet den tilstår mennesket en absolut fri vilje, og hævder, at hvis mennesket handler ondt, er det fordi det giver efter for en ond indgivelse af en fremmed ånd. Derved overlader spiritismen hele ansvaret til mennesket, idet det selv har magten til at modstå fristelsen. Og dette er lettere for mennesket end at skulle kæmpe mod sin egen natur. Ifølge den spiritistiske lære findes der ingen uimodståelig fristelse for mennesket. Mennesket kan altid nægte at høre den hemmelige indre stemme, som frister det til det onde, ligesom det kan nægte at lytte til en fysisk menneskelig stemme, som søger at overtale det. Og det kan det gøre ved at bruge sin vilje, og bede Gud om den nødvendige styrke til at stå imod, og sende gode ånder til hjælp. Jesus lærer os dette i sin sublimе bjergprædiken, idet han siger: "Led os ikke i fristelse, men frels os fra det onde."

Teorien om årsagen til vores handlinger fremgår tydeligt af åndernes undervisning. Forklaringen er ikke alene moralsk fuldkommen, men ophøjer endog mennesket i sine egne øjne. Den viser, at mennesket har frihed til at frigøre sig fra et trykkende åg, ligesom det har frihed til at lukke sin dør for uvedkommende påtrængende.

Mennesket er ikke en maskine, som drives af en kraft der er uafhængig af dets vilje. Mennesket er et fornuftsvæsen, som hører, dømmer og vælger frit mellem to råd. Desuden er mennesket ingenlunde berøvet sit initiativ, men handler af egen tilskyndelse, da det jo kun er en inkarneret ånd, som i sit legemlige hylster bevarer de egenskaber og de fejl, som det havde i åndelig tilstand.

De fejl som vi begår, udspringer således af vores egen ånds ufuldkommenhed, da den endnu ikke har opnået den moralske overlegenhed, som den engang vil erhverve sig. Men den har ikke desto mindre sin frie vilje. Det legemlige liv er givet ånden, for at den gennem de prøvelser den skal undergå, kan renses for sine ufuldkommenheder. Disse gør ånden svagere og

mere modtagelig for andre ufuldkomne ånders påvirkninger. De ufuldkomne ånder benytter sig af lejligheden og søger at svække ånden i den kamp, den har påtaget sig.

Hvis den går sejrrig ud af denne kamp, ophøjes den. Hvis den taber, forbliver den hvad den var, hverken værre eller bedre, og må gentage prøvelsen, og således kan det blive ved i lang tid. Jo renere ånden bliver, jo mere aftager dens svage sider, og jo mindre lader den sig anfægte af de ånder, som frister den i ond retning. Dens moralske kraft vokser i takt med at den ophøjes, og de laverestående ånder trækker sig tilbage fra den.

Menneskeslægten består af alle de mere eller mindre gode ånder som er inkarnerede på Jorden. Da vores Jord er en af de mindst fremskredne verdener, er der også her flere laverestående end højrestående ånder. Derfor ser vi også så megen ondskab. Lad os da anstrenge os for ikke at vende tilbage til Jorden, men at fortjene en bedre verdens hvile i en af de privilegerede verdener, hvor det gode helt og holdent har herredømmet, og hvor vi kun erindrere vores vandring på Jorden som en forvisningstid.

KAPITEL 11

Loven om retfærdighed, kærlighed og barmhjertighed

1. *Retfærdighed og naturlige rettigheder*
2. *Ejendomsret og tyveri – 3. Barmhjertighed og næstekærlighed*
4. *Moderkærlighed*

Retfærdighed og naturlige rettigheder

873. Er retfærdighedsfølelsen naturlig, eller er den et resultat af erhvervede anskuelser?

”Den er så naturlig, at I oprøres alene ved tanken om uretfærdighed. Det moralske fremskridt udvikler retfærdighedsfølelsen, men den er ikke udsprunget af det. Gud har nedlagt følelsen i menneskets hjerte. Derfor finder I også ofte hos uuddannede og simple mennesker mere nøjagtige begreber om retfærdighed end hos de veluddannede og kundskabsrige.”

874. Hvis retfærdighed er en naturlov, hvorfor opfatter menneskerne den så forskelligt, at det som den ene finder retfærdigt, finder den anden uretfærdigt?

”Fordi jeres lidenskaber ofte blander sig med retfærdighedsfølelsen og forstyrrer den, ligesom lidenskaberne forstyrrer de øvrige naturlige følelser, og får jer til at se tingene fra et forkert synspunkt.”

875. Hvordan kan man definere retfærdighed?

”Retfærdighed består i at respektere den enkeltes rettigheder.”

875a. Hvad er det, som bestemmer disse rettigheder?

”De bestemmes af to ting: Den menneskelige lov og den naturlige lov. Da menneskerne har vedtaget deres love efter

deres egne sædvaner og karakter, har rettighederne, som var bestemt af disse love, forandret sig med den fremadskridende oplysning. Se kun på jeres nuværende love, der dog ikke er fuldkomne, men trods alt afviger meget fra middelalderens love. Middelalderens forældede rettigheder, som I synes var forfærdelige, forekom på det tidspunkt retfærdige og naturlige. Menneskets love er således ikke altid overensstemmende med retfærdighed. De regulerer også kun visse sociale forhold, mens der i det private liv er mange forhold, som alene hører under samvittighedens lov.”

876. Udover de rettigheder, som er stadfæstet i den menneskelige lov, hvad er kriteriet for retfærdighed ifølge den naturlige lov?

”Kristus har sagt jer: ”Gør mod andre, hvad I vil andre skal gøre mod jer.” Gud har nedlagt ledetråden for al sand retfærdighed i menneskets hjerte og i dets ønske om at se sine rettigheder respekteret. Hvis man er usikker på, hvordan man under en given omstændighed skal gøre mod sin næste, så bør man spørge sig selv, hvordan man under lignende omstændigheder vil, at der handles mod en selv. Gud kan ikke give jer en bedre vejleder end jeres egen samvittighed.”

Det virkelige kriterium for retfærdighed er at gøre mod andre, hvad man vil, andre skal gøre mod en selv, og ikke at ønske for sig selv, hvad man ønsker for andre, for det er ikke det samme. Da det ikke er naturligt at ville sig selv noget ondt, for at tage det personlige ønske som udgangspunkt, så er man sikker på aldrig at ville andet end godt for sin næste. Til alle tider og i alle trosbekendelser har mennesket søgt at gøre sin personlige ret gældende. Det sublime ved kristendommen har været, at den lagde den personlige rettighed til grund for næstens rettighed.

877. Medfører menneskets behov for et socialt liv særskilte forpligtelser?

”Ja, og den største af alle er at respektere sin næstes rettigheder. Den der respekterer sin næstes rettigheder vil altid være retfærdig. I jeres verden, hvor så mange mennesker ikke udøver retfærdighedens lov, griber I til repressalier, og herved opstår netop al uro og forvirring i jeres samfund. Det sociale liv giver rettigheder, men pålægger også individet tilsvarende pligter.”

878. Da mennesket gør sig mange forestillinger om omfanget af sine rettigheder, hvordan skal det da lære at kende deres grænser?

”De grænser, som det anerkender for sin næstes rettigheder, må også gælde for det selv.”

878a. Men hvis alle overfører sin næstes rettigheder på sig selv, hvad sker der da med lydigheden over for overordnede? Vil der ikke herske anarki på alle områder?

”De naturlige rettigheder er ens for alle mennesker, fra den mindste til den største. Gud har ikke skabt nogle mennesker af en renere substans end andre. Alle er lige for Ham. De naturlige rettigheder er evige, hvorimod de rettigheder, som mennesket har etableret, forsvinder med menneskets institutioner. Forresten føler enhver sin styrke eller sin svaghed og vil altid vide at vise respekt for den, som ved sin moral eller visdom fortjener den. Det er nødvendigt at sige dette for at de, som anser sig for overordnede, kan lære at kende deres pligter og leve op til den respekt, som vises dem. Respekten for den overordnede kan ikke kompromitteres, hvis autoriteten ligger i forstandige hænder.”

879. Hvilke karakteregenskaber skal et menneske have for at udøve sand retfærdighed?

”Sand retfærdighed udøves kun ved at følge Kristi eksempel, dvs. ved at udvise næstekærlighed og barmhjertighed, for uden det kan der ikke være virkelig retfærdighed.”

Ejendomsret og tyveri

880. Hvad er den vigtigste af alle menneskets naturlige rettigheder?

”Retten til at leve. Derfor har ingen ret til at dræbe sin næste eller skade hans liv.”

881. Giver retten til at leve også ret til at samle sig midler for at kunne hvile, når man ikke længere kan arbejde?

”Ja, men man skal fortsat arbejde for familien, ligesom bien, og udføre hæderligt arbejde og ikke egoistisk samle sig skatte. Visse dyrearter giver mennesket et eksempel på denne form for forudseenhed.”

882. Har mennesket ret til at forsvare de midler det har erhvervet gennem sit arbejde?

”Har Gud ikke sagt: Du skal ikke stjæle. Og Jesus: Giv kejseren, hvad kejserens er.”

Det som mennesket ved sit ærlige arbejde opsparer, har det ret til at forsvare, for udbyttet af arbejdet er en naturlig og ligeså hellig ret som retten til at arbejde og leve.

883. Er ønsket om at besidde noget naturligt for mennesket?

”Ja, men hvis det kun gælder tilfredsstillelse af egne personlige behov, da er det egoisme.”

883a. Er ønsket om at besidde noget ikke velbegrundet, da den der har egne midler ikke er en byrde for andre?

”Der findes umættelige mennesker, som uden fordel for andre eller for at tilfredsstille deres egne lidenskaber stadig samler sig rigdom. Tror du, at det er Gud velbehageligt? Den som derimod ved sit arbejde sparer op for at kunne komme sin næste til hjælp udover kærlighedens og barmhjertighedens lov, og hans arbejde velsignes af Gud.”

884. Hvordan skal man definere retmæssig ejendom?

”Den eneste retmæssige ejendom er den, der er erhvervet uden skade for andre.” (Afsnit 808).

Kærlighedens og retfærdighedens lov, som forbyder at gøre mod andre, hvad man ikke vil andre skal gøre mod en selv, fordømmer alt, hvad der er erhvervet i modstrid med denne lov.

885. Er ejendomsretten ubegrænset?

”Ja vist. Det som er lovligt erhvervet er en retmæssig ejendom. Men, som vi har sagt, er menneskernes lovgivning ikke perfekt, fordi den ofte giver hjemmel til rettigheder, der er anerkendt af jeres normer, men som er i modstrid med naturens lov. Derfor reformerer menneskerne deres love i takt med den fremadskridende udvikling, og efterhånden som de får en klarere forståelse af, hvad retfærdighed er. Hvad der i det ene århundrede betragtes som retfærdigt anses i det følgende århundrede for at være barbarisk.” (Afsnit 795).

Barmhjertighed og næstekærlighed

886. Hvordan skal ordet ”barmhjertighed” opfattes i den forstand, Jesus mente det?

”Velvilje mod alle, overbærenhed mod andres ufuldkommenheder, tilgivelse af fornærmelser.”

Kærlighed og barmhjertighed kompletterer retfærdighedens lov, for at elske sin næste er at gøre ham alt det gode, som står i vores magt og som vi ønsker gjort mod os selv. Dette er indbegrebet af Jesu ord: ”Elsk hverandre som brødre.” Ifølge Jesus er barmhjertighed ikke indskrænket til at give almisser, men omfatter alle forhold til vores næste, hvad enten han eller hun er vores underordnede, vores ligemand eller vores overordnede. Barmhjertighed påbyder os overbærenhed, fordi vi selv trænger til den, og forbyder os at ydmyge den ulykkelige, hvilket dog så ofte sker. Den rige omfattes straks med alle mulige hensyn og imødekommenhed, hvorimod vi ikke

synes at bekymre os så meget om den fattige. Jo mere beklagelig den ulykkelige er, jo mere varsom må man være med at føje ydmygelse til hans ulykke. Det virkelig gode menneske søger at hæve den underordnede i hans egne øjne ved at mindske afstanden mellem dem.

887. Jesus har sagt: Elsk jeres fjender. Men er det ikke imod vores naturlige tilbøjeligheder at elske vores fjender, og udspringer fjendtlighed ikke af mangel på sympati mellem ånderne?

”Man kan ganske vist ikke føle en øm og passioneret kærlighed til sine fjender. Det er heller ikke meningen med Jesu ord. At elske sine fjender er at tilgive dem og gengælde ondt med godt. Derved bliver man fjenderne overlegen. Ved hævnens placering vi os under dem.”

888. Hvordan skal vi betragte almisser?

”Et menneske, som er reduceret til at bede om almisser, nedværdiger sig moralsk og fysisk og mister sin værdighed. Et samfund, som er baseret på Guds lov og retfærdighed, må vide at drage omsorg for den svages liv uden at ydmyge ham. Det må vide at sikre tilværelsen for dem som ikke kan arbejde, uden at overlade dem til tilfældighedernes spil eller til andres offervillighed.”

888a. Er I imod almisser?

”Nej, det er ikke almissen, som er forkastelig, men det er måden, hvorpå den gives. Det gode menneske, som opfatter barmhjertighed i Jesu ånd, imødegår ulykken uden at vente på, at den ulykkelige skal tigge om hjælp.

Den sande barmhjertighed er altid mild og velvillig, for den består både i måden hvorpå den udvises, som i selve gerningen. En tjeneste som ydes med finfølelse har en dobbelt værdi. Hvis en tjeneste ydes med arrogance, modtages den af nød, men modtagerens hjerte bliver koldt derved.

Husk også på, at overlegenhed berøver velgeringen enhver fortjeneste i Guds øjne. Jesus har sagt: "Lad ikke jeres venstre hånd vide, hvad den højre gør." Derved lærer han jer ikke at skade en barmhjertighedshandling med jeres hovmod.

I må skelne mellem den egentlige almisse og velgørenhed. Den mest trængende er ikke altid den, som beder om noget. Frygt for ydmygelse holder den virkelig trængende tilbage, og ofte lider han uden at beklage sig. Det er disse trængende, som det virkelig humane menneske forstår at hjælpe uden at prale med det.

"Elsk hverandre," disse ord udtrykker hele den guddommelige lov, hvormed Gud styrer alle verdener. Kærlighed er tiltrækningsloven for de levende, organiske væsener. Tiltrækning er kærlighedsloven for den uorganiske materie.

Glem aldrig, at ånden, - uanset dens udviklingstrin og dens stilling som inkarneret eller fri - altid står mellem en overordnet, som leder og fuldkommengør den, og en underordnet, overfor hvem den har samme pligter at opfylde. Vær derfor barmhjertig. Udvis ikke kun den barmhjertighed, hvor I med koldt hjerte åbner jeres pung for at give almisse til dem, som vover at bede jer derom. I skal gå den skjulte nød i møde. Vær overbærende over for jeres næstes svagheder. I stedet for at foragte uvidenhed og laster skal I søge at belære jeres brødre om den sande kundskab og moral. Vær sagtmodig og velvillig mod alle dem, som står under jer, ja endog mod de mest underordnede blandt skabninger, og I vil da have adlydt Guds lov."

St. Vincent de Paul

889. Er der ikke mennesker, som ved egne fejl befinder sig i den yderste nød?

"Uden tvivl, men hvis de ved en god moralsk opdragelse havde lært at praktisere Guds lov, ville de aldrig være forfaldet til de udskejelser, som førte til deres fortabelse. Det er især i den moralske opdragelse, at jeres klodes forbedringsarbejde består." (Afsnit 707).

Moderkærlighed

890. Er moderkærlighed en dyd, eller er den en instinktiv følelse fælles for mennesker og dyr?

”Begge dele. Naturen har givet moderen kærlighed til sine børn for at beskytte dem. Hos dyr er denne kærlighed begrænset til de materielle behov, og den ophører, når omsorgen ikke længere behøves. Hos mennesket vedvarer kærligheden hele livet og udvikler sig til en hengivenhed, som gør den til en dyd. Den overlever endog døden og følger barnet hinsides graven. Heraf kan I se, at moderkærligheden hos mennesket er noget større og anderledes end hos dyret.” (Afsnit 205-385).

891. Eftersom moderkærlighed er en naturlig følelse, hvorfor er der da mødre, som hader deres børn, ofte lige fra deres fødsel?

”Det kan være en prøvelse, som barnets ånd har valgt, eller også en udsoning, hvis den selv i en tidligere eksistens har været en dårlig fader, moder eller søn eller datter (afsnit 392). I hvert fald kan en dårlig moder kun være en inkarnation af en dårlig ånd, som ønsker at hæmme barnets ånd, så den bukker under for den prøvelse, den har valgt. Sådan et overgreb på naturens lov vil aldrig gå ustraffet hen, og barnets ånd vil engang belønnes for de hindringer, den evt. har overvundet.”

892. Hvis forældre har børn, som volder dem sorg, kan de da ikke undskyldes for ikke at have samme ømhed for dem, som hvis de havde bragt dem glæde?

”Nej, for det er en pligt, som er betroet dem, og det er deres mission at anstrenge sig til det yderste for at lede børnene ind på den gode vej (afsnit 582-583). Desuden er forældrenes sorger over deres børn ofte følger af en fejlagtig opdragelse fra den tidligste barndom, og de høster da kun, som de har sået.”

KAPITEL 12

Moralsk fuldkommenhed

*1. Dyder og laster – 2. Lidenskaber – 3. Egoisme
4. Det gode menneskes karakter – 5. Selverkendelse*

Dyder og laster

893. Hvilken dyd er den mest fortjenstfulde?

”Alle dyder er fortjenstfulde, fordi de alle er tegn på fremskridt. Det er en dyd frivilligt at modstå slette tilbøjeligheder. Det sublime ved dyden er at ofre egeninteressen til fordel for sin næstes vel, og den mest fortjenstfulde dyd er den, der udøves ved ægte barmhjertighed.”

894. Nogle gør gode gerninger helt spontant og uden overvindelse. Har de lige så stor fortjeneste af deres gerninger, som dem, der kæmper for at overvinde deres egen natur?

”De, som gør godt uden overvindelse, er vidt fremskredne. De har tidligere taget kampene og vundet, og derfor er det ikke længere en anstrengelse for dem at være generøse. At gøre godt er blevet en naturlig vane for dem. Man bør således hædre dem som gamle krigere, der er steget i graderne på slagmarken.

Da I endnu langt fra er fuldkomne, så undrer I jer over disse eksempler på dyder, fordi de ikke er almindelige i jeres verden, og I beundrer dem især fordi de er sjældne. Men I skal vide, at i de verdener, som er mere fremskredne end jeres, er disse dyder mere en regel end en undtagelse. Her er de gode hensigter altid spontane, fordi der kun findes gode ånder, og en eneste ond hensigt ville være en undtagelse. Derfor er også alle mennesker lykkelige der. Sådan vil det også blive på Jorden,

når menneskeheden er tilstrækkelig fremskreden til at kunne forstå og øve barmhjertighed i ordets sande betydning.”

895. Bortset fra de åbenlyse fejl og laster, hvad er så det mest karakteristiske kendetegn på ufuldkommenhed?

”Det er egoismen. De moralske egenskaber kan sammenlignes med kobbergenstandes yderste forgyldning, som ikke tåler slibestenen. Et menneske kan besidde så gode egenskaber, at det i verdens øjne anses for at være et virkelig godt menneske, men selvom dets egenskaber er tegn på store fremskridt, udholder det ikke altid visse prøvelser, og den mindste udfordring af egoismen kan røbe dets sande karakter. Den ægte barmhjertighed er endog så sjælden her på Jorden, at man beundrer den som et fænomen, når den viser sig.

Tiltrækningen til materielle ting er et tegn på underlegenhed. Jo tættere mennesket er bundet til denne verdens goder, jo mindre forstår det sin højere bestemmelse. Ved at løsrive sig fra det materielle, beviser det derimod, at det anskuer fremtiden fra et højere synspunkt.”

896. Nogle mennesker mangler dømmekraft med hensyn til deres godgørenhed. De ødsler med deres goder uden at gøre reel nytte, fordi de bruger midlerne forkert. Har de nogen egentlig fortjeneste af deres godgørenhed?

”De har barmhjertighedens fortjeneste, men de har ikke al den fortjeneste, som de kunne have haft. Selvom også godgørenhed er en dyd, så er den ureflekterede ødselhed altid en mangel på dømmekraft. Formue gives hverken for at blive strøet ud for alle vinde, eller for at lukkes inde i skabe. Formuen er et depot, som der skal gøres regnskab for. Formuende mennesker skal stå til regnskab for alt det gode, som det stod i deres magt at gøre, men som de ikke har gjort, og for alle de tårer, som de kunne have tørret med de penge de gav væk til mennesker, som ikke trængte til dem.”

897. Den, som gør godt, ikke for at blive belønnet her på Jorden, men med håb om at blive belønnet i livet efter døden og forbedre hans stilling der, kan han dadles for det, eller vil det hæmme hans fremskridt?

”Det gode må gøres af barmhjertighed, og ikke af egoisme.”

897a. Alle har imidlertid et naturligt ønske om at gøre fremskridt for engang at komme ud af det jordiske livs trykkende tilstand. Ånderne lærer os jo også at øve det gode for at opnå dette mål. Er der så noget ondt i at tænke, at man ved at gøre gode gerninger kan håbe på at blive bedre stillet end vi er her på Jorden?

”Nej, sandelig ikke. Men den, som gør godt uden bagtanker om at forbedre sin egen stilling og alene af glæde over at være Gud og sin lidende næste til behag, har allerede opnået et vist fremskridt, som gør at han vil opnå lykken før andre, som i mangel af naturlig hjertevarme kun ansføres til gode handlinger af deres fornuft og egoisme.” (Afsnit 894).

897b. Bør man ikke skelne mellem det gode man udretter for sin næste, og den omhu man udviser for at rette sine egne fejl? Vi forstår godt, at den gode gerning, der udføres med tanke på at blive belønnet i et senere liv, ikke er fortjenstfuld. Men er ønsket om at forbedre sig, at overvinde sine lidenskaber og ændre sin karakter for at kunne nærme sig de højere ånder og selv stige i rang, også et tegn på underlegenhed?

”Nej, nej, ved at gøre godt mener vi at være barmhjertig. Den som beregner hvad enhver god handling kan indbringe ham i det tilkommende liv såvel som i det jordiske liv, handler egoistisk, men det er ikke egoistisk at forbedre sig for at kunne nærme sig til Gud, eftersom dette er målet for al jordisk stræben.”

898. Da det jordiske liv kun er et midlertidigt ophold, og vi især bør tænke på vores fremtid, er det da nyttigt at anstrenge

sig for at erhverve videnskabelige kundskaber, som kun har indflydelse på vores materielle behov?

”Uden tvivl! For det første gør disse kundskaber jer i stand til at hjælpe jeres brødre, og dertil vil jeres ånd hurtigere kunne forbedre sig på grund af sin højere udviklede intelligens. I tiden mellem inkarnationerne vil I på en time lære mere end på adskillige år i jeres jordiske liv. Ingen kundskaber er unyttige, og alle bidrager til fremskridt, fordi den fuldkomne ånd må vide alt, og da fremskridtet skal ske på alle områder, bidrager al erhvervet viden til åndens udvikling.”

899. Af to rige mænd er den ene født i velstand og har aldrig kendt afsavn. Den anden har opnået velstand gennem sit arbejde. Begge anvender udelukkende deres formue til opfyldelse af deres egne behov. Hvem af de to er mest skyldig?

”Den som kender lidelsen og ved, hvad det vil sige at undvære. Han kender den smerte, som han ikke mildner hos andre, og som han desværre ikke længere husker.”

900. Kan den, som støt øger sin formue uden at gøre godt for nogen, undskylde sig med at han til gengæld overlader mere til sine arvinger?

”Det er at gå på akkord med sin dårlige samvittighed.”

901. Af to nærige personer nægter den første sig det nødvendige og dør i fattigdom med sin opsparede formue. Den anden er kun nærig over for andre. Han ødsler på sig selv, men viger tilbage for at støtte eller hjælpe andre. Intet er for kostbart, når det gælder om at tilfredsstille hans egne behov og lidenskaber, men beder man ham om en tjeneste, har han ingen penge. Hvem af de to bærer den største ansvar og vil blive værst placeret i åndernes verden?

”Den, som lever i nydelsen. Han er mere egoistisk end han er nærig. Den anden er allerede blevet straffet.”

902. Er det forkert at ønske sig rigdom, hvis motivet er at gøre godt?

”Følelsen er uden tvivl prisværdig, hvis den er ren. Men er dette ønske nu også helt upartisk, eller er der en skjult personlig bagtanke? Er den første person, man ønsker at gøre godt mod, ikke en selv?”

903. Er det forkert at hæfte sig ved andres fejl?

”Hvis det er for at kritisere og udbasunere dem, da er det meget forkert, for det er mangel på barmhjertighed. Hvis det er for at I selv kan lære af dem og undgå at begå de samme fejl, da kan det have sin berettigelse, men man må aldrig glemme, at overbærenhed med andres fejl hører til en af barmhjertighedens dyder.

Før I bebrejder andre deres ufuldkommenheder, må I sørge for, at man ikke kan sige det samme om jer. Bestræb jer derfor på at tilegne jer det modsatte af de fejl I tillægger andre. Beskylder I nogen for nærighed, vær da selv gavmild; for hovmod, vær da ydmyg og beskeden; for at være hård, vær da mild; for at være smålig, vær da storladen i hele jeres livsførelse. Kort sagt, sørg for, at man ikke kan anvende Jesu ord på jer: Han ser splinten i sin broders øje, men ikke bjælken i sit eget.”

904. Er det forkert at udforske samfundets onder for at synliggøre dem?

”Det afhænger af motivet for at gøre det. Hvis man alene ønsker at vække skandale, bliver det en personlig tilfredsstillelse at fremstille billeder, som hellere giver et dårligt end et godt eksempel. Som sjæl observerer man det onde i samfundet, men hvis man synliggør det onde alene for at føre det frem i lyset, vil man derved også pådrage sig en straf.”

904a. Hvordan skal man i så fald kunne dømmе om denne persons hensigt og oprigtighed?

”Det er ikke altid nødvendigt. Hvis han skriver, siger eller gør gode ting, skal I drage nytte af det. Hvis han skriver, siger eller gør dårlige ting, er det en samvittighedssag, som kun angår ham. Hvis det er ham magtpåliggende at bevise sin oprigtighed, så er det op til ham selv at støtte sine handlinger ved sit eget eksempel.”

905. Nogle forfattere har udgivet værker med et så smukt og moralsk indhold, at de har befordret menneskehedens fremskridt uden selv at få nytte deraf. Får de som ånder løn for det gode de har udrettet ved deres arbejde?

”Moral uden handling er som sæd der ikke sås. Hvad nytter sæden jer, hvis I ikke bearbejder den, så den skaffer jer næring? Disse mennesker har større skyld, fordi de har en høj intelligens, men da de ikke følger de leveregler de opstiller for andre, giver de selv afkald på at høste frugterne af dem.”

906. Er det syndigt at være bevidst om og anerkende det gode man gør?

”Hvis man er bevidst om det onde, man gør, må man også være bevidst om det gode. Ellers kan man ikke vide, om man handler godt eller ondt. Det er alene ved at veje alle sine handlinger på Guds lovs og på retfærdighedens, kærlighedens og barmhjertighedens vægtskål, at man kan sige, om de er gode eller slette og om man kan billige eller misbillige dem. Det kan således ikke være syndigt at erkende og glæde sig over, at man har sejret over lave tilbøjeligheder, forudsat at man ikke bliver forfængelig, for da falder man jo i en anden fælde” (Afsnit 919).

Lidenskaber

907. Da lidenskaberne har sin rod i naturen, er de da onde i sig selv?

”Nej, det er kun når lidenskaberne overdrives, at de kan være

onde, og det sker kun i forbindelse med viljen, for lidenskaberne er givet mennesket i en god hensigt. Lidenskaberne kan anspore mennesket til at udføre store ting. Det er kun misbruket af dem, der er skadeligt.”

908. Hvordan kan man definere grænsen for, hvornår lidenskaberne ophører med at være gode eller onde?

”Lidenskaberne kan sammenlignes med en hest, som er nyttig så længe den kontrolleres, men bliver farlig hvis den får magten. Forstå derfor, at en lidenskab bliver farlig i det øjeblik, I ikke længere kan beherske den, og at den da kan få uforudsigelige følger for jer selv og andre.”

Lidenskaberne er løftestænger, som øger menneskets kraft og hjælper det med at fuldbyrde Forsynets hensigter. Men hvis mennesket, i stedet for selv at styre lidenskaberne lader sig styre af dem, vil det snart forfalde til udsejler, og den selvsamme kraft, som i menneskets hænder kunne blive velgørende, falder nu tilbage på det selv og tager magten fra det.

Alle lidenskaber har sit princip i en naturlig følelse eller et behov. Lidenskabernes princip er således ikke ondt, da det er en af de guddommelige betingelser i vores tilværelse. Lidenskab er egentlig en overdrivelse af en følelse eller et behov. Lidenskab består i overdrivelsen og er ikke en følge af den, og overdrivelsen bliver et onde når dens konsekvenser medfører andre onder.

Al lidenskab, som vækker menneskets dyriske natur, fjerner det fra dets åndelige natur. Enhver følelse, som løfter mennesket over den dyriske natur, er et tegn på åndens herredømme over materien og fører den frem til fuldkommenhed.

909. Vil mennesket altid kunne overvinde sine lave tilbøjeligheder ved egne anstrengelser?

”Ja, og ofte ved en ganske let anstrengelse. Det er viljen, som mangler. Ak! Kun få af jer anstrenger sig.”

910. Kan mennesket håbe på aktiv bistand hos ånderne i sin kamp mod lidenskaberne?

”Ja, hvis det oprigtigt beder Gud og sin skytsånd om det, da vil de gode ånder komme til hjælp, for det er deres mission.” (Afsnit 459).

911. Findes der ikke så uimodståelige lidenskaber, at viljen bliver afmægtig over for dem?

”Der er mange, som siger: ”Jeg vil”, men viljen er kun på deres læber. De vil, men de er meget glade for, at det ikke går som de vil. Hvis man ikke tror, at man kan overvinde lidenskaberne, så er det fordi ånden på grund af sin underlegenhed finder sig bedst tilrette med det bestående. Den som prøver at tæmme lidenskaberne forstår sin åndelige natur. Ved at besejre dem, vinder man en åndelig triumf over materien.”

912. Hvordan kan man bedst modarbejde den legemlige naturs dominans?

”Ved at undertrykke den.”

Egoisme

913. Hvad er den værste af alle laster?

”Vi har ofte nævnt egoisme som den værste last. Derfra udspringer alt ondt. Studer alle laster og I vil se, at egoismen ligger til grund for dem alle. I kan kæmpe så meget det skal være mod lasterne, men så længe I ikke formår at ramme ondet i sit udspring og at ødelægge årsagen til det, kan I heller ikke få det udryddet. Lad det derfor være målet for jeres anstrengelser, for heri består samfundets virkelige onde. Enhver, som i dette liv vil nærme sig moralsk fuldkommenhed, må uddrive al egoistisk følelse af sit hjerte, for egoisme er uforenelig med retfærdighed, kærlighed og barmhjertighed. Egoisme neutraliserer alle andre egenskaber.”

914. Da egoismen har sin rod i følelsen af personlig interesse, så synes det vanskeligt at få den helt udryddet af menneskets hjerte. Vil det nogensinde lykkes?

”Efterhånden som menneskerne bliver mere oplyste om de åndelige ting, vil de lægge mindre vægt på de materielle goder. Derudover må man søge at reformere de menneskelige institutioner, for de understøtter og ansporer til egoisme. Det er opdragelsen det mest kommer an på.”

915. Da egoismen er medfødt i mennesket vil den vel altid være en hindring for det fuldkomne godes herredømme her på Jorden?

”Ja, sandelig er egoismen jeres største onde, men den hører sammen med den lavere udvikling hos de inkarnerede ånder på Jorden, og ikke med selve menneskeheden. Da ånderne renses ved successive inkarnationer, taber de egoismen ligesom de frigøres fra deres øvrige ufuldkommenheder. Har I ikke også på Jorden mennesker, som er blottet for egoisme, og som øver barmhjertighed? Der er flere af dem end I tror, men I kender dem kun lidt, fordi dyden ikke søger at gøre sig bemærket. Hvis der nu findes et sådant menneske, hvorfor da ikke ti? Og hvis der findes ti, hvorfor så ikke tusinde og så videre?”

916. “I stedet for at aftage vokser egoismen tværtimod med civilisationen, som synes at anspore og opmuntre til den. Egoismen skal udrette meget virkeligt ondt, før man kan få øjnene op og forstå nødvendigheden af at udrydde den. Når menneskerne engang har gjort sig fri af den egoisme, som behersker dem, da vil de leve sammen som brødre uden at gøre hinanden ondt og hjælpe hinanden med en følelse af gensidig solidaritet. Da vil den stærke blive den svages støtte, ikke dens undertrykker, og man vil ikke længere se mennesker mangle det mest nødvendige, fordi alle vil leve efter retfærdighedens

lov. Det er det godes regering, som ånderne har til opgave at berede vejen for.” (Afsnit 784).

917. Hvordan kan egoismen udryddes?

”Af alle menneskelige ufuldkommenheder er egoismen den vanskeligste at udrydde, fordi den hører sammen med materiens indflydelse, som mennesket endnu så kort tid efter sin oprindelse ikke har kunnet frigøre sig for. Materiens indflydelse bidrager til at opretholde menneskets love, dets sociale organisation og dets opdragelse. Egoismen vil afsvækkes med det moralske livs fremskridt og dominans over det materielle liv og især ved den indsigt som spiritismen giver jer om jeres reelle fremtidige tilstand, uforvansket af allegoriske billeder. Når spiritismen bliver korrekt forstået og bliver en integreret del af menneskeslægtens sæder og troslærdomme, vil den forandre vaner og sociale relationer. Egoismen er baseret på den betydning I tillægger jeres egen personlighed. Spiritismen derimod, når den er forstået korrekt, viser tingene fra et så højt synspunkt, at glæden ved personligheden forsvinder til fordel for glæden ved uendeligheden. Ved at tilintetgøre personlighedens betydning, eller ved i det mindste at fremstille den som den er, modarbejdes nødvendigvis egoismen.”

”Når et menneske oplever andres egoisme, bliver det selv egoistisk, fordi det får lyst til at sætte sig i forsvarstilstand. Når det ser, at andre kun tænker på sig selv, tænker det også mere på sig selv end på andre. Hvis derimod, princippet for barmhjertighed og broderskab var grundlaget for sociale institutioner og de lovmæssige forbindelser mellem folkeslag og individer, da ville mennesket tænke mindre på sig selv, når det ser, at andre også tænker på hinanden, og det ville blive påvirket af eksemplets moralske effekt og af kontakten med andre. Over for denne udbredte egoisme kræves der en høj grad af dyd for at fornægte egne personlige interesser til fordel for andre, som måske ikke engang udviser nogen særlig taknemmelighed over

det. Det er dog især for dem, som besidder en sådan dyd, at himlens rige åbner sig, og de udvalgte lykke er sikret, for jeg forsikrer jer, at den som kun har tænkt på sig selv vil blive skudt til side på dommens dag og komme til at lide under sin ensomhed." (Afsnit 785).

Fenelon

Der gøres ganske vist prisværdige anstrengelser for at føre menneskeheden fremad. Man opmuntrer og stimulerer, man hædrer de gode følelser mere nu end på noget andet tidspunkt, og dog er egoismens gnavende orm stadig samfundets ulykke.

Det er et reelt onde, som falder tilbage på alle, og som enhver er offer for. Den bør derfor bekæmpes, som man bekæmper en epidemisk sygdom. Derfor må man gøre som lægerne og opsøge kilden til ondet.

Lad os da søge overalt i samfundet fra de enkelte familier til hele folket og fra hytten til paladset. Lad os søge alle de årsager og åbenbare eller skjulte indflydelser, som ansporer, udvikler og underholder egoismens spirer. Når først årsagen er fundet, vil midlet komme af sig selv.

Det gælder da kun om at modarbejde disse spirer helt eller delvist, og lidt efter lidt vil giften udryddes. Helbredelsen vil trække i langdrag, men den er ikke umulig. Man vil i øvrigt kun opnå en varig helbredelse, hvis man angriber ondets rod, dvs. opdragelsen. Hermed menes ikke den opdragelse, som skal udvikle menneskets kundskaber, men den opdragelse som skal skabe gode mennesker. Opdragelsen er nemlig nøglen til det moralske fremskridt.

Når man engang bliver kendt med den kunst at behandle menneskers karakter, som man forstår at behandle deres intelligens, så vil man kunne forme dem, ligesom man ved dyrkning og beskæring former unge planter. Denne kunst kræver dog megen takt, megen erfaring og et indgående studium.

Det er en stor vildfarelse at tro, at det er tilstrækkeligt at høste disse frugter ved blot videnskabelig udvikling. Hvis man opmærksomt følger såvel den riges som den fattiges barn fra fødslen af, og

ser alle de skadelige indflydelser, der er et resultat af svaghed, sorgløshed eller uvidenhed hos dem som skal vejlede det, og hvordan de metoder man anvender til at moralisere barnet netop fører til, at det går i en skæv retning, så kan man ikke undre sig over at møde så meget forkert i verden.

Hvis man derimod brugte ligeså mange kræfter på moralen, som man bruger på intelligensen, så ville der ganske vist også findes genstridige naturer, men dog mange flere, som kun behøver en god pleje for at give god frugt (afsnit 872).

Mennesket ønsker at være lykkeligt. Denne følelse ligger i naturen. Derfor arbejder det også uophørlig på at forbedre sin stilling på Jorden. Det søger årsagen til sine onder for at forbedre dem.

Når mennesket begynder at forstå, at egoismen er en af årsagerne til hovmod, ambitioner, griskhed, misundelse, jalousi, had, og alt det som det finder ubehageligt, og som bringer uro i alle sociale forhold og fremkalder uenighed, ødelægger tillid og gør en ven til en fjende, da vil det også indse, at denne last er uforenelig med dets egen lykke, ja, vi tilføjer endog, med dets egen sikkerhed. Jo mere det har lidt under denne last, jo stærkere føler det nødvendigheden af at modarbejde den, aldeles som man bekæmper pest, skadelige dyr og andre plager. Mennesket er i sin egen interesse nødt til at bekæmpe sine laster (afsnit 784).

Egoismen er kilden til alle laster, ligesom barmhjertigheden er kilden til alle dyder. Udryd den ene og dyrk den anden. Det bør være målet for alle menneskets anstrengelser, hvis det vil sikre sin lykke på Jorden såvel som i fremtiden.

Det retskafne menneskes karakter

918. Hvordan kan man se på et menneske, at det har gjort fremskridt der hæver dets ånd i det åndelige hierarki?

”Ånden beviser sin højhed ved, at alle dens handlinger er præget af Guds lov og gennemsyret af det åndelige livs forudfølelse.”

Moralsk fuldkommenhed

De virkelige gode mennesker udøver den rene retfærdigheds-, kærligheds- og barmhjertighedslov. De gransker deres samvittighed med hensyn til deres handlinger og spørger dem selv, om de har brudt denne lov, om de har gjort ondt, om de har gjort alt det gode, de kunne, om nogen har kunnet beklage sig over dem, og om de har gjort mod andre, hvad de vil, andre skal gøre mod dem.

De mennesker, som er besjælet af barmhjertighedsfølelse og kærlighed til deres næste, gør det gode for det godes egen skyld uden at forvente tak og ofrer sin personlige interesse på retfærdighedens alter.

De virkelige gode mennesker er gode, humane og velvillige mod alle uden hensyn til race og religion. Hvis Gud har givet dem magt og rigdom, så anser de dette som en formue de skal forvalte i det godes tjeneste. De bliver ikke forfængelige af magt og rigdom, for de ved, at det er en gave fra Gud, som Gud også kan fratage dem igen. Hvis andre personer står i et socialt afhængighedsforhold til dem, så behandler de dem med godhed og velvilje, fordi alle er lige overfor Gud. De bruger deres autoritet til at udvikle og ikke til at knuse andre mennesker med deres hovmod.

De er overbærende med andres svagheder, fordi de ved, at de selv behøver overbærenhed, og de husker altid på disse Kristi ord: "Lad den som er uden skyld kaste den første sten."

De gode mennesker er ikke hævnerrige. Efter Jesu eksempel tilgiver de fornærmelser og husker kun velgerninger, for de ved, at de skal tilgives i samme grad, som de har tilgivet andre.

Endelig respekterer de andres rettigheder, som naturens love giver, ligesom de ønsker, at deres egne rettigheder skal respekteres.

Selverkendelse

1919. Hvilken metode er bedst og mest praktisk til at forbedre sig selv i dette liv og modstå det ondes indflydelse?

"En af oldtidens vise har sagt dig det: "Kend dig selv."

919a. Vi forstår visdommen i denne leveregel, men vanskeligheden ligger netop i at kende sig selv. Hvordan kan man lære at kende sig selv?

”Gør hvad jeg selv gjorde i min levetid på Jorden: Ved slutningen af hver dag granskede jeg min samvittighed. Jeg gennemgik, hvad jeg havde gjort, og jeg spurgte mig selv, om jeg havde forsømt nogen pligter, og om nogen havde ret til at beklage sig over mig. På den måde lærte jeg at kende mig selv og at erkende, hvad jeg skulle rette op på. Hvis I hver aften gennemgår alle dagens handlinger og spørger jer selv, hvad I har gjort af godt eller ondt, idet I beder Gud og jeres skytsånd om hjælp til det, så vil jeres anstrengelser for at opnå fuldkommenhed blive støttet af en mægtig kraft, for tro mig, Gud vil være med jer. Stil jer selv disse spørgsmål og spørg jer selv, hvad I har gjort, og i hvilken hensigt I under givne omstændigheder har handlet; om I har gjort noget, som I vil dadle hos andre; om I har begået noget, som I ikke vover at tilstå. Stil jer endvidere dette spørgsmål: Hvis det behagede Gud at kalde mig bort i dette øjeblik, vil jeg da grue for at møde nogen, når jeg går ind i åndernes verden, hvor intet er skjult? Gransk, hvad I har gjort mod Gud, dernæst mod jeres næste og endelig mod jer selv. Svarene vil berolige jeres samvittighed, eller også vil de vise jer det onde, som må rettes.

Selverkendelse er nøglen til den individuelle forbedring. Men, spørger I vel, hvordan kan man bedømme sig selv? Har man ikke egenkærlighedens illusion, som formindsker fejlene og gør dem undskyldelige? Den nærige tror selv, at han er økonomisk og forsigtig, og den hovmodige tror, at han er værdig. Det er kun alt for sandt, men I har en kontrolmetode, som ikke kan narre jer. Hvis I er i tvivl om værdien af en af jeres handlinger, så spørg jer selv, hvordan I ville bedømme den, hvis den udsprang fra en anden person. Hvis I dadler den hos andre, så kan den ikke være berettiget hos jer selv, for Gud dømmer kun retfærdigheden med én målestok. Prøv også at

høre, hvad andre tænker om jeres handling og forkast ikke jeres fjenders mening, for de har ingen interesse i at pynte på sandheden. Ofte opstiller Gud jeres fjender som et spejl foran jer for at advare jer mere ærligt end en ven ville gøre. Hvis man vil arbejde seriøst for sin forbedring, bør man granske sin samvittighed for at udrydde de onde tilbøjeligheder, ligesom man fjerner ukrudtet fra sin have. Man bør opgøre et moralsk regnskab over hver dag, ligesom købmanden opgør et regnskab over tab og fortjeneste. Så forsikrer jeg jer, at jeres regnskab med tiden vil vise større fortjeneste end tab. Hvis man efter hver dag kan sige, at regnskabet balancerer til fordel for det gode man har gjort, så kan man uden frygt lægge sig til hvile og afvente opvågningen til et andet liv.

Stil jer spørgsmålene klart og uden omsvøb, og stil roligt så mange spørgsmål I kan tænke på. Man kan nok anvende nogle minutter på at opnå den evige lykke. Arbejder I ikke hver dag på at skaffe jer tryghed og hvile på jeres gamle dage? Er denne tryghed ikke et af jeres højeste ønsker, der får jer til at udholde de største anstrengelser og forbigående afsavn? Nu vel! Hvad er da disse få dages hvile, sammenlignet med den evige hvile, som venter det gode menneske? Denne fremtidsudsigt er vel anstrengelserne værd? Jeg ved, at mange siger at nutiden er sikker, men fremtiden er usikker. Men se, dette er netop den tanke, som vi er påbudt at udrydde hos jer. Vi vil give jer forståelsen af fremtiden, så enhver tvivl om den må forsvinde fra jeres sjæl. Derfor har vi som en begyndelse påkaldt jeres opmærksomhed gennem fænomener, som vækker jeres sanser. Og vi giver jer underretninger, som enhver af jer har pligt til at udbrede videre. Det er med dette formål for, at vi har dikteret "Åndernes bog."

St. Augustin

Mange af de fejl vi begår, bemærker vi ikke. Hvis vi virkelig fulgte St. Augustins råd om at udforske vores samvittighed oftere, ville vi opdage, hvor mange gange vi fejler uden at tænke på det, fordi

Moralsk fuldkommenhed

vi forsømmer at granske vores handlinger og bevæggrund. Denne granskning har meget større betydning og konsekvenser for os end en leveregele, som vi ofte ikke anvender. Den kræver kategoriske svar som et NEJ eller et JA og lævner ikke nogen tvivl, og ud fra summen af svarene kan vi beregne summen af det gode eller det onde, som findes i os.

FJERDE BOG

Forhåbning og trøst

KAPITEL 1

Jordiske bekymringer og nydelser

1. Lykke og ulykke – 2. Tabet af nære venner – 3. Skuffelser.
Brudt venskab – 4. Antipatiske forbindelser
5. Forudanelse om døden – 5. Manglende livsglæde. Selvmord

Lykke og ulykke

920. Er det muligt for mennesket at opleve en fuldkommen lykke her på Jorden?

”Nej, for det har fået livet som en prøvelse eller udsoning, men det er dog muligt for mennesket selv at mildne sine plager og at gøre sig så lykkelig, som det her på Jorden er muligt at være.”

921. Vi forstår, at mennesket kan blive lykkeligt her på Jorden, når menneskeheden engang har gennemgået en forandring, men kan man indtil da sikre sig en relativ lykke?

”Mennesket er som oftest sin egen ulykkes smed. Ved at leve efter Guds lov sparer det sig for mange onder og skaffer sig tillige al den lykke, som er forenelig med dets lavere eksistens.”

Et menneske som er optaget af sin kommende bestemmelse betragter det fysiske liv som et midlertidigt ophold på en rejse, og det udholder gerne enkelte forbigående uheld undervejs, mens det beregner rejsens lykkelige endemål i forhold til de forberedelser det forud har gjort.

Allerede i dette liv straffes vi for at overtræde lovene for den legemlige eksistens, med de lidelser som følger af lovovertrædelsen og af vores egne udskejelser. Hvis vi går tilbage til begyndelsen af det, som vi kalder vores jordiske ulykker, så kan vi se, at de for det meste er følger af vores første afvigelse fra den lige vej, hvorved vi kom ind på en dårlig vej, og skridt for skridt er vi blevet mere ulykkelige.

922. Den jordiske lykke står i forhold til den enkeltes position. Hvad der bliver den enes lykke, kan blive den andens ulykke. Findes der en fælles målestok for lykken for alle mennesker?
”For det materielle liv er lykke at have det nødvendige til livets ophold. For det moralske liv er det en god samvittighed og tiltro til fremtiden.”

923. Hvad der er overflod for den ene, kan vel være tilstrækkeligt for den anden, og omvendt, alt efter den enkeltes stilling?

”Jo, ifølge jeres materielle begreber, jeres fordomme og ambitioner og alle jeres latterlige forestillinger, som I efterhånden vil aflægge jer, når I først lærer at forstå sandheden. Ganske vist vil den, som havde en årlig indtægt på halvtreds tusind pund, som reduceres til ti tusind, føle sig meget ulykkelig, fordi han ikke længere kan spille så stor en rolle, opretholde sin levestandard og tilfredsstillende alle sine passioner. Han synes selv, han mangler det nødvendige, men synes du, oprigtig talt, at han er at beklage, når der samtidig findes mennesker, som dør af sult og kulde og ikke ejer et sted at hvile deres trætte lemmer? For at føle sig lykkelig vender den kloge blikket nedad, og ikke opad - medmindre det er for at løfte sin sjæl op mod uendeligheden.” (Afsnit 715).

924. Nogle ulykker sker uafhængig af vores handlemåde og rammer det mest hærdelige menneske. Kan man ikke på en eller anden måde forebygge disse onder?

”Hvis man vil gøre fremskridt, må man vænne sig til at udholde ulykker uden at klage og man kan altid hente trøst i samvittigheden, som indgiver håb om en bedre fremtid, hvis man gør hvad man kan for at forberede den.”

925. Hvorfor begunstiger Gud enkelte mennesker med en lykke, som de ikke synes at have fortjent?

”Det er kun en tilsyneladende gunst for dem, som kun ser det nutidige, men vær vis på, at lykke eller rigdom ofte er en farligere prøvelse end fattigdom.” (Afsnit 814 og flg.).

926. Er civilisationen, der skaber nye behov, ikke en kilde til nye bekymringer?

”Denne verdens plager står i forhold til de kunstige behov, som I skaber jer. Den, der forstår at begrænse sine ønsker og ikke misunder andre, som har mere end ham, sparer sig mange skuffelser her i livet. Den rigeste er den, som har færrest behov.”

”I misunder andres nydelser, fordi I tror at de er denne verdens lykkelige, men ved I da, hvad der venter dem? Hvis de kun spenderer på sig selv, er de egoister, og de vil da lære livets skyggeside at kende. Beklag dem hellere. Gud tillader undertiden, at den onde har lykken med sig, men hans lykke er ikke misundelsesværdig, for han vil komme til at betale for den med bitre tårer. Hvis den retskafne er ulykkelig, er det en prøvelse, som vil regnes ham til gode, hvis han udholder den tappert. Mind jer om Jesu ord: ”Salige er de som lider, thi de skal trøstes.”

927. Overflod er ikke nødvendig for vores lykke, men omvendt er det nødvendige en betingelse for livets opretholdelse. Er det da ikke en virkelig ulykke, hvis man mangler det nødvendige til livets ophold?

”Mennesket er kun virkelig ulykkeligt, når det mangler det nødvendige til livets ophold og legemets sundhed. Hvis mangelsituationen skyldes dets egen fejl, må det bebrejde sig selv, men hvis det skyldes andres fejl, falder ansvaret tilbage på den, som er årsag til den.”

928. Gennem vores naturlige evner angiver Gud os klart vores bestemmelse i denne verden. Skyldes mange af livets onder i virkeligheden, at vi ikke slår ind på den vej, som synes at være den rigtige for os?

”Sandt nok og ofte er det forældrene som af hovmod og ambitioner hindrer børnene i at gå den vej, som af naturen synes bestemt for dem og børnenes lykke sættes på spil ved den fejlagtige retning de må følge. Forældrene bærer et stort ansvar herfor.”

928a. Er det rimeligt, at en højtstående verdensmands søn f.eks. blev skomager, hvis han havde anlæg for det?

”I må ikke fortabe jer i absurditet eller overdrivelse. Civilisationen stiller nye krav. Hvorfor skulle en søn af en højtstående mand blive skomager, hvis han har evner for noget andet? Han vil altid kunne gøre sig nyttig ved at bruge sine egne særlige evner. I stedet for at blive en dårlig advokat, kunne han f.eks. blive en meget god mekaniker.”

En af de hyppigste årsager til menneskers skuffelser er helt sikkert den, at man befinder sig i en stilling, som man fra naturens side ikke har evner for. Den manglende kompetence i den valgte karriere resulterer i skuffelse og nederlag, og ofte er det stolthed der forhindrer en i at søge en mere beskedent stilling, indtil selvmord til sidst synes at være en udvej for at undslippe det, som man tror er en ydmygelse. Hvis en sund moralsk opdragelse havde hævet personen over stolthedens fordummende fordomme, kunne han have fundet et mere passende arbejde.

929. Der findes dog personer uden ressourcer, som ikke har noget valg eller muligheder, selvom de er omringet af den største overflod. Hvad skal de gøre? Skal de dø af sult?

”Man må aldrig tænke på at dø af sult. Man vil altid kunne finde noget at leve af, hvis ikke stolthed er en hindring for at afhjælpe nøden ved at påtage sig et upopulært arbejde. Man siger ofte: ethvert ærligt arbejde er godt arbejde. Men dette udtryk anvender man mest om andre og ikke om sig selv.”

930. Det fremgår heraf, at man altid kan finde et eller andet

arbejde, som man kan leve af, hvis man sætter sig ud over de sociale fordomme og er villig til at gå et trin ned på den sociale rangstige. Men der er vel stadig nogle, som ikke har disse fordomme, men alligevel er ude af stand til at forsørge sig selv på grund af sygdom eller andre årsager, der er uafhængige af deres vilje?

”I et samfund som er bygget på Kristi lov, skal ingen dø af sult.”
I et socialt samfund, der er organiseret med visdom og omtanke, mangler mennesket kun det nødvendige på grund af sine egne fejl. Men ofte er disse fejl et resultat af de forhold, det lever under. Hvis mennesket ville leve ifølge Guds Lov, ville det blive så meget bedre og samfundet ville være baseret på retfærdighed og barmhjertighed. (Afsnit 793).

931. Hvorfor er de lidende klasser i et samfund mere talrige end de lykkelige?

“Ingen er fuldkommen lykkelig og det som man anser for lykke skjuler ofte bitre sorger. Lidelser findes overalt. For at svare på dit spørgsmål, vil jeg sige, at de klasser som du kalder lidende er mere talrige, fordi Jorden er et sted for udsoning. Når mennesket har beredt Jorden til et ophold for de gode ånder og gode gerninger, så vil mennesket ikke længere føle sig ulykkelige, og Jorden vil da blive et paradys at leve i.”

932. Hvorfor sejrer det onde så ofte over det gode i denne verden?

“Det skyldes det godes svaghed. De onde er intrigante og dristige, de gode er frygtssomme. Hvis de blot havde vilje hertil, så tog de magten.”

933. Da mennesket ofte selv er skyld i sine verdslige lidelser, er det så også selv skyld i sine moralske lidelser?

“Mere endnu, for de materielle lidelser er ofte uafhængig af viljen, men den sårede stolthed, de skuffede ambitioner og

nærighedens kvaler, misundelse, jalousi, dvs. alle lidenskaber er sjælens martyrredskaber.

Misundelse og skinsyge! Lykkelig de, som ikke kender disse to gnavnende orme. Med misundelse og skinsyge er der ingen fred, ingen ro for den som er angrebet af dette onde. Genstandene for hans begær, hans had, hans ærgrelse rejser sig foran ham som fantomer og giver ham ingen ro, men forfølger ham også i søvnen. Den misundelige såvel som den skinsyge lever i en uafsluttelig febertilstand. Er det en ønskelig tilstand? Forstår I ikke, at ved at nære sådanne lidenskaber, skaffer mennesket sig selv forskyldte kvaler og gør sit jordeliv til et fuldkomment helvede?"

Følgende udtryk beskriver rammende visse lidenskabers virkninger: at være opblæst af hovmod, dø af misundelse, fortæres af jalousi eller af ærgrelse, tabe lyst til at spise, drikke osv. De er alle sande billeder. Undertiden er jalousien ikke engang rettet mod en bestemt genstand. Nogle mennesker er af natur jaloux på andres medgang, selvom de ingen direkte interesse har i den, men kun fordi de ikke selv er i stand til at opnå en lignende succes. Alt, hvad der synes at ligge over deres rækkevidde, mishager dem. Hvis disse mennesker udgjorde flertallet i samfundet, ville de bringe alt ned på deres eget niveau, som er jalousi og middelmådighed.

Ofte bliver mennesket kun ulykkeligt over den værdi det tillægger de materielle ting. Det er forfængelighed, begærlighed og skuffede ambitioner, som skaber dets ulykke. Hvis det kunne sætte sig ud over det materielle livs snævre cirkel, og hvis det kunne hæve sine tanker til det uendelige, som er dets bestemmelse, så ville livets omskiftelser forekomme smålige og barnagtige, ligesom et barns sorg over tabet af et stykke legetøj.

Den, som kun finder lykke i tilfredsstillelse af sin stolthed og sine materielle ønsker, er ulykkelig når han ikke kan få sine ønsker opfyldt, mens den som ingen overflod begærer, føler sig lykkelig ved det som andre anser for lidet attråværdigt.

Det civiliserede menneske ræsonnerer over sin ulykke og ana-

lyserer den. Derfor rammer ulykken også dybere, men mennesket kan også ræsonnere over og analysere midlerne som kan trøste. Denne trøst findes i kristendommen, som giver håb om en bedre fremtid, og i spiritismen, som giver vished om denne fremtid.

Tab af nære venner

934. Er tabet af vores kære ikke en berettiget årsag til sorg, fordi tabet både er uopretteligt og uafhængigt af vores egen vilje?

“Denne årsag til sorg rammer den rige som den fattige. Den er en prøvelse eller en udsoning og et fælles vilkår for alle, men det er en trøst at kunne kommunikere med jeres afdøde venner med de midler I allerede har i dag, mens I afventer andre kommunikationsmidler, som vil være mere direkte og mere tilgængelige for jeres sanser.”

935. Hvad skal man mene om dem som betragter påkaldelsen af de afdøde som en ugudelig handling?

“Det kan ikke være ugudeligt, når påkaldelsen sker med andagt og i ærbødighed og følger givne regler. Beviset herfor er, at de ånder der påkaldes af jer gerne kommer til stede. De er lykkelige over, at I husker dem, og at de kan komme i forbindelse med jer. Men det ville være ugudeligt, hvis disse møder ikke blev afholdt med andagt og respekt.”

Muligheden for at komme I forbindelse med ånderne er en stor trøst, da den giver os anledning til at kommunikere med vores forældre og venner, som har forladt Jorden før os. Vi tiltrækker dem gennem påkaldelsen. De er hos os og hører og svarer os. Der er så at sige ingen adskillelse længere mellem dem og os. De støtter os med deres råd og viser os deres hengivenhed og glæde over, at vi mindes dem. For os er det en tilfredsstillelse at vide, at de er lykkelige, og at de selv kan fortælle os om deres nye eksistens, og at vi kan få vished for, at vi engang i fremtiden skal forenes med dem.

936. Hvordan berøres ånderne af de efterlevendes sorg over at have mistet dem?

“Ånderne er rørt over, at deres kære husker og savner dem, men en vedvarende og dyb sorg er smertelig for dem, fordi de i denne overdrevne sorg ser en mangel på tillid til Gud og tro på fremtiden, som kan være en hindring for jeres fremskridt og måske også for en genforening.”

Da ånden er lykkeligere nu end på Jorden, så ville sorgen over dens afbrudte jordiske liv være ensbetydende som en sorg over dens nuværende lykke.

To venner er fængslet og indespærret i samme rum. Begge vil engang blive løsladt, men den ene før den anden. Ville det være hensynsfuldt af den som bliver tilbage at beklage, at hans ven er befriet før ham? Ville det ikke være mere egoisme end venskab fra hans side, at ønske at vennen skulle dele hans fængsel og hans lidelser lige så længe som ham selv? Det samme gælder to væsener, der elsker hinanden på Jorden. Den som rejser først er først befriet, og vi bør lykønske ham, idet vi tålmodig afventer det øjeblik, hvor vi også skal befries.

Vi kan beskrive spørgsmålet med en anden sammenligning: I har en ven, som af forskellige årsager befinder sig i en pinefuld og vanskelig situation. Af hensyn til sit helbred og øvrige interesser må han rejse langt bort for der at kunne leve et bedre og lykkeligere liv. Nu er han ikke længere i jeres nærhed, men I vil stadig have forbindelse med ham, for adskillelsen er kun fysisk. Kan I da med rette være bedrøvede over hans fravær, hvis den er til gavn for ham?

Den spiritistiske lære giver os en stor trøst for vores mest berettigede årsag til smerte gennem de klare beviser, den giver os om det tilkommende liv, og om tilstedeværelsen af dem vi har elsket, deres vedvarende kærlighed og deres omsorg for os og muligheden for at bevare forbindelsen med dem. Med spiritismen er der ingen ensomhed og ingen forladthed mere. Det mest ensomme menneske har altid sine venner hos sig, som det kan underholde sig med.

Vi bærer utålmodigt livets omskiftelser, som synes os så uudhol-

delige at vi ikke kan se, hvordan vi skal komme igennem dem. Og dog, hvis vi bærer byrderne med fortrøstning, og hvis vi forstår at tøjle vores indre trods, så vil vi kunne lykønske os, når vi engang slipper ud af dette jordiske fængsel, ligesom den syge som er lykkelig, når han er helbredt efter at have underkastet sig en smertefuld behandling med tålmodighed og resignation.

Skuffelser. Utaknemmighed. Brudt venskab

937. Er de skuffelser, som utaknemmighed og brudte venskaber bringer os, ikke også en kilde til bitterhed for menneskets hjerte?

“Jo, men vi lærer jer at beklage de utaknemmelige og de troløse venner. De vil blive mere ulykkelige end jer. Utaknemmighed er barn af egoismen, og egoisten vil senere hen støde på ligeså ufølsomme hjerter, som hans eget har været. Tænk på alle dem, som har gjort mere godt end jer, og som måske har været mere hæderfulde end jer, og dog har høstet utaknemmighed. Tænk på, at selv Jesus blev spottet og foragtet, mens han levede og blev behandlet som skurk og bedrager, og I bør da ikke undre jer over, at det går jer ligeså. Lad derfor det gode, som I kan have gjort, være jeres belønning i denne verden og bryd jer ikke om, hvad de som har været genstand for jeres godhed siger. Utaknemmighed er en prøvelse for jeres udholdenhed i den gode gerning, og den vil regnes jer til gode, mens de som har miskendt jer vil blive straffet i forhold til deres utaknemmighed.”

938. Er de skuffelser, som forårsages af utaknemmighed, ikke skabt for at forhærde hjertet og gøre det ufølsomt?

“Det er ikke rigtigt, for hjertemennesket, som du siger, føler sig altid lykkeligt ved det gode, det kan udrette. Det ved, at selvom dets gode gerninger ikke værdsættes i dette liv, så vil de blive erindret i et kommende liv, og den utaknemmelige vil da høste skam og anger.”

938a. Denne tanke hindrer dog ikke, at hjertet forbitres. Ville hjertemennesket ikke være lykkeligere, hvis det var mindre følsomt?

“Jo, hvis man foretrækker egoistens lykke, men det er en trist lykke! Derfor må man vide, at de utaknemmelege venner som forlader én ikke er værdige til ens venskab, og at man har taget fejl af deres karakter. Fra det øjeblik vil man ikke savne dem, og senere hen finder man venner der forstår en bedre. Beklag dem som ufortjent behandler jer dårligt, for de vil senere modtage deres belønning. Lad det ikke anfægte jer, for deres svigt vil placere jer over dem.”

Naturen har givet mennesket trangen til at elske og til at blive elsket. En af de største nydelser som Jorden kan give mennesket er at møde hjerter, som sympatiserer med dets eget. Det giver det forudfølelsen af den lykke, som er forbeholdt de fuldkomne ånders verden, hvor alt ånder kærlighed og velvilje. Dette er en nydelse, som er nægtet egoisten.

Antipatiske forbindelser

939. Når ånder der har sympati for hinanden, spontant tiltrækkes af hinanden, hvorfor ser man så ofte, at sympatien mellem de inkarnerede ånder kun findes hos den ene part, og at kærlige følelser bliver mødt med ligegyldighed, ja selv med modvilje? Hvorfor kan to væseners kærlighed til hinanden, forvandle sig til antipati og undertiden til had?

”Du forstår ikke, at det er en straf, selvom den kun er forbigående. I øvrigt er der mange som tror, at de elsker hinanden lidenskabeligt, fordi de kun dømmes efter udseendet. Men når først de begynder at leve sammen, varer det ikke længe før de opdager, at deres kærlighed kun var en fysisk forgabelse. Det er ikke tilstrækkeligt at være forelsket i en person, som behager jer og som I tror har smukke egenskaber. Det er i det daglige samliv, at I virkelig kommer til at kende hinanden. På den anden side har man også set mange ægteskaber, hvor der først

ikke syntes at kunne opstå ægte sympati mellem parterne, men hvor de, efter at have lært hinanden grundigt at kende, ender med at elske hinanden med øm og varm kærlighed, fordi den bygger på gensidig respekt! Man må ikke glemme, at det er ånden og ikke legemet som elsker, og når den fysiske betagelse er forduftet, da ser ånden den virkelige tilstand.

Der findes to former for hengivenhed: legemets og sjælens, og ofte forveksles den ene med den anden. Når sjælens hengivenhed er ren og medfølelse, da er den varig. Legemets hengivenhed er ofte forgængelig. Derfor ser man ofte par, som tror at de elsker hinanden med en uforgængelig kærlighed, men som hader hinanden, når illusionen er bristet.”

940. Er mangel på sympati mellem et par som er forudbestemt til at leve sammen i et arrangeret ægteskab ikke en stor sorg for begge parter, da den kan forbitre hele deres tilværelse?

”Jo, en bitter sorg, men det er en af de ulykker, som I ofte må tilskrive jer selv. Der er for det første noget galt med jeres love, for tror I virkelig, at Gud tvinger jer til at leve med en person, som mishager jer? Desuden søger I ofte selv i disse ægteskaber en tilfredsstillelse af jeres egen stolthed og ambitioner frem for lykken ved en gensidig hengivenhed. I må derfor selv bære følgerne af jeres fordomme.”

940a. Men er der ikke altid et uskyldigt offer i disse ægteskaber?

”Jo og det er en hård udsoning for den ulykkelige, men ansvaret for ulykken påhviler dem, som har været årsag til den. Hvis sandhedens lys har nået den ulykkeliges sjæl, så vil den søge trøst for sine lidelser i tiltroen til fremtiden. I øvrigt vil disse ægteskabelige sorger forsvinde, efterhånden som fordommene aftager.”

Forudanelse om døden

941. Frygt for døden er en kilde til stor angst for mange mennesker. Hvorfor er også de, som tror på et liv efter døden, bange for den?

”Frygten for døden er helt malplaceret, men hvad skal man sige! I barndommen lærer I, at der er et helvede og et paradys, og at der er større sandsynlighed for, at I kommer i helvede, fordi man siger, at alt hvad der tilhører naturen er en dødssynd for sjælen. Efterhånden som I vokser op og får en smule dømmekraft, kan I ikke længere tro på denne lærdom, og da bliver I enten vantro eller materialister. Det er baggrunden for, at I kommer til at tro på, at der ikke findes et liv efter døden. De som fastholder deres barnetro, lever i frygt for den evige ild, hvori de skal brænde uden at fortæres.

Den retskafne frygter ikke døden, fordi hans tro giver ham vished om en fremtid og håb om et bedre liv, og den barmhjertighed som han har udøvet giver ham en forsikring om, at han i den verden han nu går ind i, ikke vil møde nogen, hvis blik han behøver at frygte.” (Afsnit 730).

Det sanselige menneske, der mere tiltrækkes af det legemlige end det åndelige liv, kender kun til det jordiske livs materielle sorger og glæder. Dets lykke består i den flygtige tilfredsstillelse af alle dets ønsker. Dets sjæl er hele tiden optaget og berørt af livets omskiftelser og lever i en evig ængstelse. Det frygter døden, fordi det tvivler på fremtiden, og fordi alt hvad det har kært og alle dets håb efterlades på Jorden.

Det spirituelle menneske, som har hævet sig op over de behov som lidenskaberne fremkalder, har her på Jorden nydelser som er ukendte for det materielle menneske. Mådeholdet i dets ønsker giver ånden ro og klarhed. Da det er lykkelig over det gode det kan udrette, har det ingen skuffelser mere, og livets ubehageligheder passeret let gennem sjælen uden at efterlade noget smerteligt indtryk.

942. Vil nogle mennesker ikke anse disse råd om den jordiske lykke for trivielle eller for banale sandheder? Og vil de ikke sige, at hemmeligheden i at være lykkelig består i at forstå at bære sin ulykke?

”Nogle vil sige sådan, og mange af dem har det ligesom den syge, for hvem lægen foreskriver en diæt. De vil helbredes uden at ændre levevis og derved opretholde deres dårlige fordøjelse.”

Manglende livsglæde. Selvmord

943. Hvoraf kommer den manglende livsglæde, som uden tilsyneladende årsag rammer nogle mennesker?

”Af ørkesløshed, mangel på tro, ofte også af overmæthed. Den der udnytter sine naturlige egenskaber og bruger sine evner til noget nyttigt, finder aldrig arbejdet kedeligt, og tiden går hurtigt. Han bærer livets omskiftelser med større tålmodighed og resignation, da han ved, at han arbejder for den varige lykke, som venter ham.”

944. Har mennesket ret til at gøre en ende på sit liv?

”Nej, kun Gud har denne ret. Forsætligt selvmord er et brud på Hans lov.”

944a. Er selvmord ikke altid begået forsætligt?

”Nej, den sindssyge som dræber sig selv ved ikke, hvad han gør.”

945. Hvad skal man tænke om selvmord, der begås som følge af livslede?

”Uforstandige! Hvorfor arbejder de ikke? Tilværelsen ville da ikke være en byrde for dem.”

946. Hvad skal man tænke om de selvmord, der begås for at slippe for verdens skuffelser og elendighed?

”De er nogle stakler, som ikke har mod til at udholde tilværelsens elendighed! Gud hjælper dem, som lider, men ikke dem, som hverken har kraft eller mod. Livets genvordigheder er prøvelser eller udsoninger. Lykkelige er de, som lider uden at beklage sig, for de vil blive belønnet for det! Ve dem, som tror, de kan finde frelsen i det som de i deres gudløshed kalder et lykketræf eller held. Et ’lykketræf’ eller ’held’, for at bruge deres udtryk, kan måske begunstige dem i et øjeblik, men efterfølgende vil de komme til at lide under tomheden i disse ord.”

946a. Vil de mennesker, som eventuelt har ledet den ulykkelige person til en så fortvivlet handling som selvmord, komme til at bære konsekvenserne heraf?

”Ve dem! For de vil være ligeså ansvarlige for det som for et mord.”

947. Kan et menneske, som kæmper mod stor nød og selv vælger døden af fortvivlelse, betragtes som selvmorder?

”Det er selvmord, men de som er årsag til det og kunne have forhindret det er mere skyldige end selvmorderen, som kan forvente at blive dømt med overbærenhed. Men tro ikke, at selvmorderen frikendes helt, hvis han f.eks. har manglet mod og udholdenhed og ikke har kæmpet nok for at overvinde sine vanskeligheder og forbedre sin tilværelse. Og det vil gå ham endnu værre, hvis hans fortvivlelse skyldes stolthed, og han hellere vil dø af sult end at ernære sig ved et ærligt manuelt arbejde, som i hans øjne ville undergrave hans sociale position og respekten fra hans ligesindede! Er det ikke langt mere værdigt og ædelt at kæmpe mod sine problemer og trodse kritikken fra flygtige og egoistiske mennesker? De er kun velvillige mod dem, der i forvejen har nok af alt, men vender ryggen til, så snart I trænger til hjælp! At ofre sit liv på grund af sådanne mennesker er en dobbelt stor dumhed, fordi også det offer ville være dem ligegyldigt.”

948. Er et selvmord, som begås for at undslippe skammen over en ond handling, ligeså syndigt som et selvmord der begås af fortvivlelse?

”Selvmordet udsletter ikke fejlen, tværtimod. Der begås to fejltrin i stedet for et. Hvis man har haft mod til at begå en ond handling, så må man også have mod til at bære følgerne af den. Gud dømmer og formindsker undertiden straffen alt efter årsagen til fejlen.”

949. Er selvmord undskyldeligt, når det sker for at forhindre, at børn eller familie udsættes for vanære?

”Selvmorderen handler forkert, men han tror, at han handler ret, og Gud ser i nåde hertil, for det er en udsoning, som selvmorderen pålægger sig selv. Hans fejltrin undskyldes på grund af hensigten, men det er ikke desto mindre et fejltrin. Hvis I bare kunne afskaffe jeres sociale fordomme og misbrug ville I ikke se flere at disse selvmord.”

Den, som berøver sig livet for at undslippe skammen over en slet handling, viser at han sætter menneskernes agtelse højere end Guds. Når han går over til sin åndelige tilstand, vil han stadig være tynget af sine fejltrin, fordi han ikke evnede at rette op på dem, mens han levede. Gud er ofte mere overbærende end menneskerne. Han tilgiver den oprigtige anger og tager hensyn til vores bestræbelser på at rette vores fejl. Selvmordet løser intet.

950. Hvad skal man tænke om den, som begår selvmord i håb om tidligere at opnå en bedre tilværelse?

”Det er også galskab! At leve for det gode er den sikreste måde at skride frem på. Selvmordet forsinker hans adgang til en bedre verden, og han vil selv forlange at komme tilbage for at udleve det liv, som han forkortede på grund af sin misforståelse. En fejl, uanset motivet, giver aldrig adgang til de udvalgte paradis.”

951. Kan det ikke være prisværdigt at ofre sit liv for at redde andres eller for at tjene sine medmennesker?

”Hvis hensigten er at redde andre, er det sublimt. Et sådant frivilligt offer er ikke et selvmord. Det er kun unyttige ofre, som ikke har Guds velbehag, især hvis årsagen i virkeligheden er hovmod. Et offer er kun prisværdigt, hvis det bringes uden egoisme, men den som bringer et sådant offer har ofte en bagtanke med det, som forringer det i Guds øjne.”

Ethvert offer, som bringes på bekostning af egen lykke, er en højt fortjenstfuld handling i Gud øjne, for det er at udøve barmhjerlighedens lov. Nu vel! Da nu livet er det jordiske gode, som mennesket sætter mest pris på, så begår den der ofrer sit liv for andre ikke en synd. Han bringer et offer. Men før han udfører det, bør han nøje overveje, om hans liv ikke er mere nyttigt end hans død.

952. Er det selvmord, hvis man dør som følge af misbrug af sine lidenskaber, som man ved vil fremskynde ens død, men som man, på grund af fysisk afhængighed, ikke længere kan kontrollere?

”Det er et moralsk selvmord. Forstår I ikke, at mennesket er tre-dobbelt skyldigt i dette tilfælde? Det er mangel på mod, dyrisk fornedrelse, og forglemmelse af Gud.”

952a. Er det mere eller mindre skyldigt end den, som begår selvmord af fortvivlelse?

”Det er mere skyldigt, fordi det har tid til at ræsonnere over sit selvmord. Den, som gør det øjeblikkelig, lider af en slags vanvid der grænser til fortvivlelse. Den første bliver straffet strengere, for straffen står altid i forhold til hvor bevidst man er om de begåede fejl.”

953. Hvis der venter en person en uundgåelig og skrækkelig død, er det da forkert at forkorte sine lidelser nogle øjeblikke ved en frivillig død?

”Det er altid forkert ikke at afvente den af Gud fastsatte tid. Kan man være fuldkommen sikker på, at afslutningen er så nær, som den lader til. Der kan muligvis komme hjælp i sidste øjeblik.”

953a. Vi forstår, at selvmord under almindelige omstændigheder er forkasteligt, men vi forudsætter i dette tilfælde, at døden er uundgåelig, og at livet kun forkortes få øjeblikke?

”Det er stadig mangel på resignation og overgivelse til Guds vilje.”

953b. Hvad er konsekvensen af selvmord så i dette tilfælde?

”Som altid en udsoning i forhold til fejlens betydning og de omstændigheder, der førte til det.”

954. Er man skyldig, hvis man ved uforsigtighed udsætter en andens liv for fare?

”Man er ikke skyldig, når man ikke har en ond hensigt eller ikke er fuldt bevidst om, at man gør ondt.

955. Kan de kvinder, som ifølge enkelte landes skik og brug frivilligt bestiger deres mands ligbål, anses som selvmorder-sker, og må de som sådanne også underkaste sig følgerne?

”De adlyder en fordom, som ofte taler stærkere end deres egne vilje. De tror at de opfylder en pligt, og det er ikke selvmordets karakter. Deres undskyldning må hos de fleste være deres lave moralske standpunkt og deres store uvidenhed. Disse barbariske og tåbelige skikke vil forsvinde med civilisationen.”

956. Opnår de som dræber sig, fordi de ikke kan udholde tabet af elskede personer og derved håber at forenes med dem, deres mål?

”Resultatet er for dem helt anderledes, end de ventede sig. I stedet for at forenes med genstanden for deres kærlighed, vil de blive adskilt fra hinanden i lang tid, for Gud kan ikke

belønne en fej handling, og det er oprør mod Ham at tvivle på Hans Forsyn. De kommer til at betale for dette øjeblikks forvildelse med større sorger end dem, som de ville forkorte, og de vil ikke blive kompenseret med den tilfredsstillelse, som de gjorde sig håb om.” (Afsnit 934 og flg.)

957. Hvordan påvirker et selvmord åndens tilstand?

”Konsekvenserne af et selvmord er meget forskellige: Der findes ingen fastsat straf, og straffen afhænger i hvert tilfælde af årsagen til selvmordet. En uundgåelig konsekvens af selvmord er skuffelse. Selvmorderens skæbne afhænger af omstændighederne og er ikke ens for alle. Nogle udsoner deres fejl med det samme, andre i en ny eksistens, som bliver værre end den de afbrød.”

Iagttagelserne bekræfter også, at konsekvenserne af selvmord ikke altid er de samme, men at nogle er fælles for enhver voldsom død, hvor livet pludselig afbrydes. For det første er bindeleddet (perispriten) mellem ånden og legemet stærkere og vanskeligere at bryde ved en pludselig død, hvorimod det ved den naturlige død gradvis svækkes og måske allerede er opløst, når døden til sidst indtræder. Konsekvenserne af en pludselig død er derfor en forlængelse af åndens tilstand af forvirring og at den i længere tid bevarer illusionen om, at den stadig er i live (afsnit 155 og 165).

Det tætte bånd som til stadighed binder ånden til legemet bevirker hos enkelte selvmordere, at ånden fornemmer legemets tilstand og uvilkårligt oplever opløsningen med den største angst og skræk, og denne tilstand kan vedvare ligeså længe, som det afbrudte liv skulle have været. Denne tilstand er ikke almindelig, men i intet tilfælde slipper selvmorderen for følgerne af sin mangel på mod.

Før eller senere må han udsones sin fejl på en eller anden måde. Således fortæller nogle ånder, som har følt sig meget ulykkelige på Jorden, at de i en foregående eksistens har begået selvmord, og at de senere frivilligt har underkastet sig nye prøvelser for at forsøge at udholde dem med større resignation. Hos nogle er det en for tæt

Jordiske bekymringer og nydelser

tilknytning til materien, som de forgæves forsøger at frigøre sig fra for at kunne løfte sig op mod bedre verdener, som de endnu ikke har adgang til. Hos andre er det anger over at have begået selvmord til ingen nytte, fordi det kun har medført skuffelser for dem.

Religion, moral, og alle filosofier fordømmer selvmordet, da det er i strid med naturens lov. Alle erklærer de som princip, at man ikke har ret til at selv at afkorte sit liv. Men hvorfor ikke? Hvorfor har man ikke ret til at gøre en ende på sine lidelser? Det er forbeholdt spiritismen at besvare disse spørgsmål. Ved de nævnte eksempler på personer som er bukket under for fristelsen til at begå selvmord, viser vi, at det ikke alene er et fejltrin at bryde den moralske lov (hvilket enkelte individer ikke tillægger særlig megen vægt), men at det tillige er en dumbhed, fordi man ikke vinder noget ved det, tværtimod! Spiritismens lære er ikke en teori, for det er kendsgerninger den blotlægger for øjnene af os.

KAPITEL 2

Fremtidige sorger og glæder

1. *Et intet. Det kommende liv – 2. Intuitionen om fremtidige sorger og glæder – 3. Guds indgriben i straf og belønning*
4. *Fremtidige sorger og glæder – 5. Midlertidige sorger*
6. *Udsoning og anger – 7. Varigheden af de fremtidige lidelser*
8. *Kødets opstandelse – 9. Paradis. Helvede og skærsild*

Et intet. Det kommende liv

958. **Hvorfor frygter mennesket instinktivt et intet?**

”Fordi et intet ikke eksisterer”

959. **Hvorfra kommer menneskets instinktive fornemmelse af et kommende liv?**

”Det har vi allerede sagt. Det er sjælen, som bevarer en svag erindring om, hvad den er blevet indviet i og hvad den har set i sin åndelige tilstand før sin inkarnation.” (Afsnit 393).

Til alle tider har mennesket funderet over livet efter døden, hvilket er meget naturligt. Uanset hvor stor betydning mennesket tillægger sit nuværende liv, så bekymrer det sig om, hvor kort og hvor usikkert livet er, da det hvert øjeblik kan afsluttes, og at det ikke er sikkert, at man lever i morgen. Hvad bliver der af mennesket efter døden? Det er et stort spørgsmål, for det omfatter ikke bare nogle år, men evigheden. Den som rejser ud for at tilbringe mange år i et fremmed land bekymrer sig om, hvordan det vil gå ham. Hvordan kan vi da lade være med at tænke over, hvordan det vil gå os, når vi forlader denne verden?

Tanken om et intet er frastødende og fornufstridig. Selv det mest sorgløse menneske stiller sig mod slutningen af livet dette spørgsmål: Hvad skal der herefter ske med dig? Og uvilkarlig

Fremtidige sorger og glæder

vækkes håbet. At tro på Gud uden også at tro på et kommende liv ville være ulogisk. Forudfølelsen af et bedre liv er indprentet i alle menneskers inderste. Gud har ikke for intet indpodet denne følelse i os.

Ved det kommende liv forstås, at vores individualitet bevares efter døden. Hvad er formålet med at overleve vores legeme, hvis vores moralske væsen fortabes i det uendelige ocean? For os ville det være ensbetydende med et intet.

Intuitionen om fremtidige sorger og glæder

960. Hvorfra kommer troen på kommende straffe og belønninger, som man finder hos alle folkeslag?

”Der er en forudfølelse af virkeligheden, som indgives mennesket af den ånd, som er inkarneret i det. Det er ikke uden grund, at denne indre stemme taler til jer. Jeres fejl er, at I ikke lytter til den. Hvis I ville være mere opmærksomme på den, ville I blive bedre mennesker.”

961. Hvad er den dominerende følelse hos mennesket, når døden nærmer sig? Er det tvivl, frygt eller håb?

”Hos de forhærdede skeptikere er det tvivl, hos de skyldbetyngede er det frygt, men hos det gode menneske er det håb.”

962. Hvorfor findes der skeptikere, når sjælen tilfører mennesket en fornemmelse af det åndelige?

”Der er færre skeptikere, end man tror. Mange af dem, som stolt hævder at være skeptikere mens de lever, er knap så skeptiske, når de skal dø.”

Det er vigtigt at huske på, at vi selv bærer ansvaret for vores handlinger, som i sidste ende har indflydelse på vores stilling i det kommende liv. Fornuften og retfærdighedsfølelsen siger os, at ved fordelingen af den lykke, som ethvert menneske higer mod, kan de gode og de onde ikke indtage samme plads. Gud kan ikke ville, at nogle

uden anstrengelse skal nyde de goder, som andre kun opnår gennem kamp og udholdenhed.

Det begreb som Gud gennem sine løves visdom giver os om sin retfærdighed og sin godhed forbyder os at tro, at den retfærdige og den onde kan stå lige højt hos Ham. Vi tvivler heller ikke på, at alle engang vil blive belønnet eller straffet for det gode eller det onde de har begået. Derfor har vi også gennem vores medfødte retfærdighedssans en intuition af de fremtidige straffe og belønninger.

Guds indgriben i straf og belønning

963. Drager Gud personlig omsorg for hvert enkelt menneske? Er Han ikke for stor og vi for små til, at hvert enkelt individ kan have betydning for Ham?

”Gud drager omsorg for alle de væsener, Han har skabt, uanset hvor små de er. Intet er for småt for hans godhed.”

964. Behøver Gud at beskæftige sig med alle vores handlinger for at kunne belønne eller straffe os? Er størstedelen af disse handlinger ikke småtterier for Ham?

”Gud har sine Love, som styrer alle jeres handlinger. Hvis I trodser disse Love, fejler I. Men Gud afsiger ganske vist ikke en dom over et menneske, som er forfaldet til en eller anden overdrivelse, ved. f.eks. at sige til det: ’Du har forspist dig, jeg vil straffe dig’, men Han har sat en grænse. Sygdomme og i sidste ende døden kan være en konsekvens af at overskride denne grænse, og heraf følger straffen som et resultat af at bryde Loven. Således forholder det sig med alting.”

Alle vores handlinger er underkastet Guds Love. Selv den mindste og ubetydeligste handling kan være et brud på Hans Lov. Hvis vi mærker følgerne af at have brudt Guds Lov, har vi kun os selv at takke derfor, da vi er vores egen lykkes smed. Denne sandhed er belyst ved følgende lignelse:

”En fader har givet sin søn en god opdragelse og undervisning og

Fremtidige sorger og glæder

givet ham en god start i livet. Han giver ham jord at opdyrke med disse ord: Her er de regler du må følge og alle de redskaber som er nødvendige for at gøre denne jord så frugtbar, at den kan sikre din eksistens. Jeg har givet dig den fornødne undervisning for at forstå disse regler, og hvis du retter dig efter dem, vil din mark kunne frembringe rigelige afgrøder og sikre dig hvile på dine gamle dage. I modsat fald vil den ikke indbringe dig noget, og du vil komme til at dø af sult. Med disse ord overlader jeg til dig at handle som du synes.”

Er det nu ikke sådan, at disse marker vil producere i forhold til den måde, de er blevet dyrket på, og at enhver forsømmelse vil skade udbyttet? Sønnen vil således på sine gamle dage enten blive lykkelig eller ulykkelig, alt efter om han har fulgt eller forsømt at følge de forskrifter hans fader gav ham. Gud er endnu mere forudseende, for Han varsler os hvert øjeblik, når vi gør ret eller uret. Han sender os ånderne til advarsel, men vi hører dem ikke. Endvidere er der den forskel, at Gud altid giver mennesket anledning til at rette op på sine begåede forvildelser i de kommende liv, hvorimod sønnen i lignelsen ikke har nogen mulighed for at rette op på sine fejltagelser.

Fremtidige sorger og glæder

965. Kan sjælen have materielle sorger og glæder efter døden?

”Jeres sunde fornuft siger jer, at de ikke kan være materielle, da sjælen ikke består af materie. Der er intet kødeligt over sjælens sorger og glæder, og dog er sjælens følelser tusind gange mere levende end dem, som I fornemmer i jeres jordiske liv, fordi den frigjorte ånd er mere påvirkelig, og dens fornemmelser dæmpes ikke længere af materien.” (Afsnit 237 til 257).

966. Hvorfor har mennesket så plumpe og absurde forestillinger om det kommende livs glæder og sorger?

”Fordi dets intelligens endnu ikke er helt udviklet. Har barnet samme forståelse som den voksne? Dette afhænger jo af den

undervisning, det har fået, og den undervisning kunne godt trænge til at blive reformeret.

Jeres sprog er for mangelfuldt til at give udtryk for det, som ligger uden for jeres synskreds. Derfor har det været nødvendigt at tale i lignelser, og det er disse billeder og figurlige udtryksmåder, som I fejlagtigt har opfattet som virkelige. Efterhånden som mennesket bliver mere oplyst, får det større forståelse af de ting som dets sprog ikke kan udtrykke.”

967. Hvori består de gode ånders lykke?

”I at kunne gennemskue alt og ikke kende til had, jalousi, misundelse, begærlighed eller nogen af de lidenskaber, som udgør menneskernes ulykke. Den kærlighed, som forener dem, er kilden til deres store lyksalighed. De føler ikke det materielle livs behov, lidelser eller angst. De er lykkelige ved det gode de kan udrette. I øvrigt står åndernes lykke altid i forhold til deres ophøjethed. Det er ganske vist kun de rene ånder, som kan glæde sig ved den højeste lykke, men alle de andre ånder er ikke ulykkelige. Mellem de ufuldkomne og de fuldkomne ånder findes der en uendelighed af grader, hvor nydelserne står i forhold til deres moralske tilstand. De ånder som er tilstrækkeligt fremskredne forstår de viderekomne ånders lykke, og de stræber efter at opnå den, men de kappes med hverandre i lyst og iver, og ikke med jalousi. De ved, at det er op til dem selv at opnå denne lykke, og med dette mål for øje arbejder de roligt og med god samvittighed og er lykkelige over ikke at lide under, hvad de ufuldkomne ånder må udholde.”

968. Som en af betingelserne for åndernes lykke nævner I, at de ikke kender til materielle behov. Men er tilfredsstillelsen af de materielle behov ikke den største betingelse for menneskets lykke?

”Jo, men det er en dyrisk nydelse og en lidelse for dig, hvis du ikke kan tilfredsstille disse behov.”

969. Hvordan skal det forstås, når det siges, at de rene ånder lever sammen med Gud og omgiver ham med lovsange?

”Det er en allegori, som anskueliggør åndernes dybe forståelse af Guds fuldkommenhed, fordi de ser og opfatter Ham, men den skal ikke tages mere bogstaveligt end mange andre allegorier. Alt i naturen lige fra det mindste sandkorn lovpriser Hans magt, visdom og godhed. Men tro ikke, at de lyksalige ånder forbliver i en evig beskuende tilstand. Det ville være en monoton og egoistisk lykke og en ørkesløs og unyttig tilværelse. Disse ånder føler ikke længere det fysiske livs genvordigheder, og allerede det er en nydelse. Derudover kender de og forstår alting. De benytter deres erhvervede kundskab til at støtte andre ånders fremskridt. Det er deres beskæftigelse, som samtidig er en glæde for dem.”

970. Hvori består de lavere ånders lidelser?

”De er ligeså forskelligartede som årsagerne til dem og er afpasset efter åndens lavere rang, ligesom de højere udviklede ånders nydelser er afpasset efter deres højere rang.

De kan sammenfattes således:

- misundelse over andre ånders overlegenhed, som de selv mangler;
- synet af den lykke de ikke kan opnå;
- savn, jalousi, raseri, fortvivlelse over det, der står deres lykke i vejen;
- anger og uendelige moralske kvaler.

De higer efter alle nydelser uden at kunne tilfredsstille dem. Det er deres evige lidelse.”

971. Påvirker ånderne altid hinanden på en god måde?

”De gode ånders indflydelse er altid god, men de lavere ånder forsøger at bortlede dem, som er modtagelige for fristelse, fra den gode og den angerfulde vej, de samme som de ofte fristede til det onde, mens de levede.”

971a. Døden befrier os således ikke fra fristelse?

”Nej, men de lavere ånders påvirkning er langt svagere over for andre ånder end over for menneskerne, fordi de ikke kan friste andre ånder med de materielle lidenskaber.” (Afsnit 996).

972. Hvordan bærer de ufuldkomne ånder sig ad med at friste de andre ånder, når de ikke kan friste med menneskelige lidenskaber?

”Selvom lidenskaberne ikke eksisterer materielt i den åndelige verden, så er de dog tilstede i de mindre fremskredne ånders tanker. De ufuldkomne ånder vækker disse tanker ved at føre deres ofre hen til steder, hvor de ser disse lidenskaber udfolde sig sammen med alt, hvad der kan opflamme dem.”

972a. Men hvorfor vække disse lidenskaber, hvis de ikke er rettet mod en virkelig genstand?

”Det er netop essensen af deres lidelser. Den nærige ser guld som han ikke kan komme i besiddelse af; den udsvævende ser fester, han ikke kan deltage i; den stolte ser æresbevisninger som han misunder, men ikke selv kan nyde.”

973. Hvad er de største lidelser, som de ufuldkomne ånder må udholde?

”Det er umuligt at beskrive de moralske lidelser, hvormed visse forbrydelser bliver gengældt. Selv de som gennemgår dem kan vanskeligt give jer en idé om dem. Den største lidelse er dog tanken om, at de for evigt er fordømte.”

I forhold til udviklingen af sin intelligens danner mennesket sig forestillinger om sin sjæls glæder og sorger efter døden. Jo mere mennesket udvikles, jo renere og mere frigjort fra materien bliver dets tanker. Det opfatter tingene fra et mere rationelt synspunkt, og det tager ikke længere lignelsernes og legendernes billedsprog og symboler bogstaveligt. Vores oplyste forstand siger os, at sjælen er et åndeligt væsen, og derfor kan den ikke anfægtes af indtryk, som kun

påvirker materien. Men det betyder ikke, at sjælen kan fritages for lidelser eller blive straffet for sine fejl (afsnit 237).

Åndernes meddelelser viser os sjælens kommende tilstand, ikke længere som en teori, men som en realitet. De beskriver det åndelige livs betingelser efter døden, og samtidig viser de os, at disse betingelser er logiske konsekvenser af deres jordiske liv. Selv om åndernes beskrivelser er mindre dramatiske end de forestillinger som skabes i menneskets fantasi, så er de dog ikke mindre pinefulde for dem, som har gjort dårlig brug af deres evner. Konsekvenserne af det jordiske liv er mangfoldige, men som almindelig regel kan man sige, at enhver sjæl straffes for det den har syndet. Nogle straffes ved det tilbagevendende syn af det onde, de har begået, andre ved anger, skam, frygt, tvivl, ensomhed, mørke, adskillelse fra væsener som er dem kære etc.

974. Hvordan er teorien om den evige ild opstået?

”Det er et billede der, som så mange andre symboler, opfattes bogstaveligt.”

974a. Men kan denne frygt ikke føre til et positivt resultat?

”Se jer omkring. Er der kommet et godt resultat ud af denne frygt, selv blandt dem som tror på den evige ild? Lærdomme der strider mod fornuften er hverken varige eller sunde.”

Da menneskets sprog ikke har udtryk for pinslerne i livet efter døden, så har man ikke kunnet finde en bedre sammenligning end ilden, som for mennesket er symbolet på den mest grusomme pinsel og på den største kraftudladning. Derfor finder man troen på den evige ild helt tilbage fra oldtiden og til i dag. F.eks. bruger vi stadig sammenligningen med ilden i udtrykkene: lidenskabernes ild; brændende kærlighed, jalousi etc.

975. Kan de lavere ånder forstå de højere ånders lykke?

”Ja, og netop deri består deres ulykke, for de forstår, at de ved egne fejl har afskåret sig selv fra lykken. Derfor længes den frie

ånd efter en ny legemlig eksistens, fordi ethvert nyt liv kan, hvis det anvendes godt, forkorter åndens udsoningsperiode. Det er nu, at ånden vælger de prøvelser, hvorved den vil udsonne sine fejl. Ånden lider over alt det onde den har gjort eller været årsag til, og over alt det gode den kunne have gjort, men som den undlod at gøre, ligesom over det onde, som følger af ikke at gøre det gode, som man kunne have gjort.

Den omflakkende ånds syn er ikke længere sløret. Nu går den ud af tågen og ser klart, hvad der hindrer den i at være lykkelig. Derfor lider den mere og forstår nu sin skyld. Den har ingen illusioner længere og ser nu tingene som de virkelig er.”
I sin omflakkende tilstand opfatter ånden på den ene side alle sine tilbagelagte liv, og på den anden side ser den den lysende fremtid der venter den og forstår nu, hvad den mangler for at opnå den. Som en rejsende, der har nået bjergets top, ser den vejen som er tilbagelagt, og den vej der endnu er tilbage, før målet er nået.

976. Er synet af de lidende ånder ikke en kilde til sorg for de gode og dæmper det ikke deres lykke?

”Det er egentlig ingen sorg, da de ved, at alt ondt har en ende. De hjælper de andre ånder til at forbedre sig og rækker dem en hjælpende hånd. Det er deres beskæftigelse, som tillige giver glæde, når deres bestræbelser lykkes.”

976a. Det er forståeligt for de fremmede eller indifferente ånders vedkommende, men forstyrres deres lykke ikke ved synet af sorger og lidelser hos dem, som de har elsket på Jorden?

”Hvis ånderne ikke så jeres lidelser, ville det være fordi de var blevet fremmede for jer efter døden. Religionen lærer jer jo, at ånderne stadig ser jer, men de opfatter jeres sorger på en hel anden måde. De ved, at jeres lidelser tjener til jeres fremgang, hvis I udholder dem med resignation. De er derfor mere bebrøvede over jeres mangel på mod, som forsinker jer, end over selve lidelserne, som jo kun er forbigående.”

977. Da ånderne ikke kan skjule deres tanker for hinanden, og da alle handlinger i deres liv også er blotlagte, er det vel en selvfølge, at dem der har begået uret mod en anden, altid er sammen med sit offer?

”Det kan ikke være anderledes. Det er sund fornuft.”

977a. Denne afsløring af umoralske handlinger og tilstedeværelsen af dem, som har været ofre for dem, må være en streng straf for den skyldige?

”Strengere end I tror, men kun indtil den skyldige har udsonet sine fejl enten som ånd eller som et menneske i nye fysiske liv.”

Når vi selv kommer tilbage til åndernes verden, vil vi se hele vores liv ligge åbent foran os, og det gode og det onde som vi har gjort er åbenbart for alle. De som har gjort andre ondt kan ikke slippe for at møde deres ofre, og ofrenes uundgåelige tilstedeværelse, plager deres samvittighed og er en straf for dem, indtil de har udsonet deres uret. Det gode menneske, derimod, vil overalt møde velvilje og venlige blikke.

For bødlen findes der ingen større lidelse på Jorden end nærværelsen af sine ofre. Derfor undgår han dem også altid. Hvordan vil den ufuldkomne sjæl så ikke lide, når illusionen om dens liden-skaber er ophævet, og den kommer til at forstå det onde den har gjort, og ser sine hemmeligste handlinger og sit hykleri afsløret uden at kunne undslippe sine ofres nærværelse? Mens det fordærvede menneskes sjæl er grebet af skam, savn og anger, kan den retfærdige glæde sig over en fuldkommen lykke.

978. Forstyrrer erindringen om de fejl, som den ufuldkomne sjæl har begået, ikke dens lykke, efter at den selv er lutret?

”Nej, den har nu genoprettet sine fejl og har udstået de prøvelser, som den har pålagt sig for at nå sit mål.”

979. Er de prøvelser, som sjælen endnu skal udholde, før den er fuldstændig rensat, ikke en ubehagelig fornemmelse der forstyrrer sjælens lykke?

”For den endnu urene sjæl føles det ubehageligt. Derfor kan den heller ikke nyde en fuldkommen lykke, før den er helt rensat. Men for den sjæl, som allerede har nået en højere udviklingsgrad, er der intet ubehageligt ved tanken om de prøvelser som den endnu skal gennemgå.”

Sjælen nyder allerede lykken, når den har nået en vis grad af renhed. Den gennemtrænges af en følelse at blid tilfredsstillelse, og den er lykkelig ved alt hvad den ser og hvad der omgiver den. Alle skabelsens undere og mysterier afsløres for den, og den guddommelige fuldkommenhed viser sig for den i hele sin glans.

980. Er det sympatiske bånd, som forener alle ånder af samme udviklingsgrad, en lykke for dem?

”Samvær med de ånder der sympatiserer med det gode udgør for dem den største nydelse, for de behøver ikke at frygte, at deres samvær forstyrres af egoisme. I den åndelige verden dannes der familier mellem ånder, der deler samme anskuelse, og heri består den åndelige lykke. Ligesom i din verden forener man sig i grupper efter forskellige kategorier, og man glædes over at være sammen. Den rene og oprigtige hengivenhed som de føler for hinanden er en sand lykke for dem, for her findes hverken falske eller hykleriske venner.”

Mennesket får på Jorden en forsmag på denne lykke, når det møder ligesindede, som det kan indgå en ren og hengiven forbindelse med. I et mere ophøjet liv er denne glæde uforstyrret og grænseløs, fordi sjælen der kun vil møde sympatiske sjæle, som egoismen ikke har kølnet. Alt i naturen er kærlighed. Det er egoismen som dræber.

981. Med hensyn til åndens kommende liv, er der så forskel på det menneske, som frygter døden, og det menneske som imødeser døden med ligegyldighed, ja måske med glæde?

”Forskellen kan være meget stor, men forsvinder ofte med årsagen til frygten for eller ønsket om døden. De som frygter døden, og de som ønsker den, kan være opfyldt af højst

Fremtidige sorger og glæder

forskellige følelser, og det er disse følelser, som indvirker på åndens følelser. Det er f.eks. indlysende, at den som ønsker at dø kun for at se en ende på sine bekymringer, trods Forsynet og de prøvelser, som han skal udholde.”

982. Er det nødvendigt at bekende sig til spiritismen og at tro på de spiritistiske manifestationer for at sikre vores skæbne i det næste liv?

”Hvis det var nødvendigt, ville alle som ikke tror, eller som ikke har haft lejlighed til at lære om spiritismen, være udelukket fra at udvikle og løfte deres sjæl, hvilket ville være absurd. Det er alene udøvelsen af det gode, som sikrer sjælens lykke, uanset hvilken vej man følger for at nå målet.” (Afsnit 165-799).

Troen på spiritismen understøtter vores forbedring ved at rette vores opmærksomhed på vores fremtid. Den fremskynder individernes og massernes fremskridt, fordi den opfordrer os til at fokusere på vores fremtidige tilværelse. Spiritismen lærer os at udholde prøvelserne med resignation og tålmodighed og at undgå syndige handlinger, som kan forhale vores fremtidige lykke. Således bidrager spiritismen til vores lykke, men det betyder ikke, at man ikke kan opnå lykken uden at tro på spiritismen.

Midlertidige sorger

983. Har ånden, som udsoner sine fejl i et nyt liv, ingen fysiske lidelser, og i så fald, er det da korrekt at sige, at sjælen efter døden kun har moralske lidelser?

”Det er sandt. Når sjælen er reinkarneret, gennemgår den det jordiske livs genvordigheder, men det er kun legemet som lider.

I siger ofte om den døde, at nu er al lidelse ophørt. Det er ikke altid sandt. Ånden kender ikke længere til fysisk smerte, men i forhold til de fejl den har begået, kan den føle en nægende moralsk smerte og således være mere ulykkelig i det næste liv. Den onde rigmand kan f.eks. blive tigger og være

udsat for fattigdom og elendighed, ligesom den hovmodige kan blive udsat for al slags ydmygelse. Den som misbruger sin autoritet og behandler sine underordnede med hårdhed og foragt, kan i et senere liv blive tvunget til at adlyde en hersker, som er strengere end han selv har været. Alle livets sorger og genvordigheder er udsoning for et tidligere liv, hvis de da ikke er konsekvenser af fejl der er begået i det nuværende liv. Når I har forladt livet her, vil I bedre kunne forstå det. (Afsnit 273, 393, 399).

Det menneske som føler sig lykkelig på Jorden, fordi det kan tilfredsstille sine lidenskaber, anstrenger sig mindst for at forbedre sig. Det udsoner ofte allerede sin flygtige lykke i dette liv, eller helt sikkert i et senere liv, hvor det vil komme til at udsones den på en ligeså materiel måde.”

984. Er livets omskiftelser altid en straf for fejl, der er begået i det nuværende liv?

”Nej, det har vi allerede sagt. Det er prøvelser, som enten er pålagt os af Gud, eller som vi selv har valgt i vores åndelige tilstand før vores reinkarnation for at udsones fejl, som vi har begået i et tidligere liv. Brud på Guds Love og især på retfærdighedens lov forbliver aldrig ustraffet. Hvis ikke i dette liv vil det nødvendigvis ske i et senere liv. Derfor sker det ofte, at et menneske, som forekommer at være godt og reelt, også må gennemgå lidelser. Det er en udsoning af fejl, det har begået i tidligere liv.” (Afsnit 393).

985. Er sjælens reinkarnation i en højere verden end vores en belønning?

”Det er en konsekvens af dens forædning. Efterhånden som ånderne lutres, inkarnerer de sig i mere og mere fuldkomne verdener, indtil de har befriet sig for alt stof og al urenhed, så at de for evigt kan nyde de rene ånders lyksalighed i Guds nærhed.”

Fremtidige sorger og glæder

I de verdener, som er mindre materielle end Jorden, er behovene også mindre påtrængende, og de fysiske lidelser mindre udbredte. Her har menneskerne ikke de egoistiske lidenskaber, som skaber ufred imellem dem. Da de heller ikke har nogen som helst grund til had eller jalousi, så lever de i indbyrdes fred og glæder sig ved at øve retfærdighedens, kærlighedens og barmhjertighedens lov. De har heller ingen anelse om al den kedsomhed og alle de bekymringer, som skyldes misundelse, hovmod og egoisme, og som udgør vores jordiske kvaler (afsnit 171, 182).

986. Kan en ånd, som har gjort fremskridt i det jordiske liv, blive reinkarneret i den samme verden?

”Ja, hvis den ikke har kunnet fuldføre sin mission og da beder om at afslutte den i et nyt liv. Men i dette tilfælde er det ikke længere en udsoning for den.” (Afsnit 173).

987. Hvordan går det et menneske, som uden egentlig at gøre noget ondt, dog ikke forsøger at frigøre sig fra materiens indflydelse?

”Da det ikke gør fremskridt mod fuldkommenhed, må det begynde et nyt liv af samme natur som det afsluttede liv. Dette menneske forbliver stationært og forlænger på den måde sin udsoning.”

988. Nogle menneskers liv forløber i fuldkommen ro og uden anstrengelser og bekymringer. Er denne lykkelige tilværelse et bevis på, at de intet har at udsones fra et tidligere liv?

”Kender du mange af den slags mennesker? Hvis du tror det, tager du fejl. Ofte er roen tilsyneladende. De kan have valgt denne eksistens, men når de forlader den, går det op for dem, at den ikke har bidraget til deres fremgang, og ligesom lediggængerer beklager de den spildte tid. Vær vis på, at ånden kun kan tilegne sig kundskab og højere udvikling ved at handle aktivt. Hvis den døser hen i sorgløshed, gør den ikke

fremskridt. Den kan sammenlignes med dagdriveren, som i stedet for at arbejde driver tiden bort eller sover den hen og helt bevidst intet foretager sig. Vær også vis på, at enhver skal stå til regnskab for sit livs unyttige anvendelse. Et nytteløst liv er altid skæbnesvanger for den fremtidige lykke. Summen af den fremtidige lykke svarer til summen af det gode, man har udrettet, ligesom ulykken svarer til det onde, man har gjort og de ulykkelige mennesker man har på samvittigheden.”

989. Der er mennesker, som uden at være onde dog gør deres omgivelser ulykkelige ved deres karakter. Hvilken konsekvens har det for dem?

”Sådanne mennesker er bestemt ikke gode, og de vil komme til at udsone deres fejl ved at blive konfronteret med de personer, som de har gjort ulykkelige, og det vil være dem en evig selvbebrejdelse. Desuden vil de i et senere liv selv komme til at prøve, hvad de har forvoldt andre.”

Udsoning og fortrydelse

990. Indtræffer fortrydelsen i legemlig eller åndelig tilstand?

”I åndelig tilstand. Men den kan også indtræffe i legemlig tilstand, i det øjeblik I klart forstår forskellen mellem godt og ondt.”

991. Hvordan indvirker fortrydelsen på den åndelige tilstand?

”Ånden ønsker en ny, rensende inkarnation. Den forstår nu de ufuldkommenheder, som hindrer den i at være lykkelig og håber at kunne udsone sine fejl i et nyt liv.” (Afsnit 332 og 975).

992. Hvordan indvirker fortrydelsen på den legemlige tilstand?

”Ånden gør fremskridt allerede i dette liv, hvis den når at

rette op på sine fejl. Når samvittigheden nager og påpeger en svaghed, kan man altid arbejde på sin forbedring.”

993. Findes der ikke mennesker, som kun har lave instinkter og ikke fortryder noget?

Jeg har sagt, at man uophørlig skal gå fremad. Den som i dette liv kun har lave instinkter vil i et andet liv få gode instinkter. Det er derfor at man genfødes flere gange. Alle skal gå fremad og nå målet. Nogle når målet på kortere tid, andre på længere tid, afhængig af hvor stærkt deres ønske og vilje er. Den som har et godt instinkt er allerede lutret og kan i et forudgående liv have haft et ondt instinkt.”

994. Vil et samvittighedsløst menneske, som i dette liv ikke har erkendt sine fejl, blive klar over dem efter sin død?

”Ja, da vil det altid erkende dem, og da lider det endnu mere, fordi det indser alt det onde det har begået eller har været frivillig årsag til. Imidlertid fortryder det ikke altid umiddelbart. Nogle ånder følger fortsat den fejlslagne vej på trods af deres lidelser. Men før eller senere vil de erkende den forkerte vej, de er slået ind på, og da vil de fortryde det. De gode ånder arbejder netop på at oplyse disse ånder, og det kan I også selv arbejde på.”

995. Er der ånder, som uden at være onde, dog er helt ligeglade med deres skæbne?

”Der er ånder, som ikke beskæftiger sig med noget nyttigt og befinder sig i en slags afventende tilstand. Og dog lider de efter deres egen opfattelse og begreber. Da alle tilstande og alle betingelser fører til fremskridt, så består disse ånders fremskridt i den smerte de føler.”

995a. Ønsker de ikke at forkorte deres lidelser?

”Det ønsker de ganske vist, men de har ikke energi til at ar-

bejde for at mildne deres lidelser. Er der ikke nogle blandt jer, som hellere vil dø af sult end at arbejde?”

996. Eftersom ånderne erkender de negative konsekvenser deres ufuldkommenheder har for dem selv, hvorfor er der så nogle, som forværrer og forlænger deres underordnede tilstand ved fortsat at gøre ondt og ved at bortlede menneskerne fra den gode vej?

”Det er ånder, der har været længe om at angre. Ånder der har fortrudt deres onde handlinger kan på ny føres på afveje af ånder, som står endnu lavere end dem selv.” (Afsnit 971).

997. Man ser virkelig underlegne ånder, som dog er modtagelige for gode følelser, og som bliver rørt over de bønner, som opsendes for dem. Hvordan kan det så være, at andre ånder, som man skulle tro var mere oplyste, udviser en vedholdende hårdhed og en kynisme?

”Bønnen virker kun på en ånd, som erkender sine fejl. Bønnen har ingen virkning på en ånd, som af hovmod rejser sig op mod Gud og fremturer i sine forvildelser endog ved at forstærke disse. Først når ånden opfyldes af angerens lys, kan den få gavn af bønnen.” (Afsnit 664).

Man må huske på, at ånden ikke pludselig forvandles efter legemets død. Hvis dens liv har været syndigt, er det fordi den var ufuldkommen. Døden gør ikke straks en ånd fuldkommen. Den kan fastholde sine vildfarelser, sine fejlagtige meninger og sine fordomme, indtil den er blevet belært ved studier, refleksion og lidelser.

998. Sker udsoningen i den legemlige eller den åndelige tilstand?

”I det legemlige liv sker udsoningen gennem de prøvelser, ånden har underkastet sig, og i den åndelige tilstand gennem de moralske lidelser, som er forbundet med åndens lavere standpunkt.”

999. Er en oprigtig anger tilstrækkelig til at udslette vores fejl og til at vinde nåde hos Gud?

”Angeren hjælper med til åndens forbedring, men de begåede fejl må udsones.”

999a. Hvilke følger ville det i så fald få for en forbryder som mener, at da han under alle omstændigheder skal udsones sine handlinger, så behøver han ikke også at angre?

”Hans forhærdelse gennem onde tanker vil forlænge hans udsoning og gøre den mere pinefuld.”

1000. Kan vi allerede i dette liv råde bod på vores fejl?

”Ja, ved at genoprette dem. Men tro ikke, at I kan råde bod på dem ved et eller andet ubetydeligt afsavn eller ved gaver efter jeres død, hvor I alligevel ikke har brug for dem. Gud har ingen velbehag i en gold anger, som er let og ikke til noget besvær. Kan du redde nogen ved at ofre din lillefinger, så udsletter denne gerning flere fejl end de selvpinsler, man pålægger sig i årevis uden andet mål end sin egen interesse.” (Afsnit 726).

”Det onde kan kun genoprettes ved det gode, og genoprettelsen er nytteløs, hvis den hverken rammer menneskets hovmod eller dets materielle interesser.”

1000a. Kan en uret genoprettes ved, at man efter sin død giver de goder tilbage, som man har erhvervet på uærlig vis, og som nu er blevet unyttige, selvom man har udnyttet dem fordelagtigt?

”Hvad nytter det at give afkald på enkelte flygtige nydelser og overflødigheder, hvis den uret man har begået ikke er genoprettet?

Og endelig, hvad nytter det at ydmyge sig for Gud, hvis man over for mennesker fremturer i sit hovmod?” (Afsnit 720, 721).

1001. Er der ingen fortjeneste ved at sikre sig, at de goder man har også udnyttes fornuftigt efter ens død?

”Ingen fortjeneste er ikke ordet. Det er altid bedre end intet. Men den, som først giver noget bort efter sin død, er ofte mere egoistisk end godgørende. Han vil have æren af at gøre godt, men ikke besværet. Den som i levende live giver afkald på noget har en dobbelt fordel: fortjenesten ved at ofre noget og glæden ved at se den lykke han skaber.

Egoismen kan indgive personen den tanke at hvad man giver væk nu, indskrænker ens egne nydelser. Nu overdøver egoismens stemme personens lyst til velgørenhed og barmhjerlighed, så han vælger at beholde hvad han har under påskud af, at det er nødvendigt for at opretholde hans stilling i samfundet. O! Beklag den, som ikke kender glæden ved at give. Han er i sandhed berøvet en af de største og ædleste nydelser. Idet Gud underkastede ham rigdommens prøvelser, der er så farlige for hans fremtid, har Han samtidig givet ham mulighed for glæden ved velgørenhed, som han allerede i dette liv kunne finde en nydelse i.” (Afsnit 814).

1002. Hvad skal man gøre, hvis man på sit yderste erkender sine fejl, men ikke har tid til at genoprette dem? Er det så tilstrækkeligt at angre?

”Angeren fremskynder oprejsningen, men den udsoner ikke. Har han ikke fremtiden foran sig? Den er aldrig lukket for ham.”

Varigheden af fremtidige lidelser

1003. Er den skyldiges lidelser i det kommende liv vilkårlige, eller er de undergivet en bestemt lov?

”Gud handler aldrig efter et lune. Alt i universet styres af love, som åbenbarer Hans visdom og godhed.”

1004. Hvad bestemmer varigheden af den skyldiges lidelser?

”Den tid som er nødvendig for hans forbedring. Da åndens lidelser eller lykke står i forhold til dens renhed, så afhænger varigheden og naturen af dens lidelser af det tidsrum, den anvender til sin forbedring. Efterhånden som den går fremad og dens følelser forædles, aftager også dens lidelser, som tillige ændrer natur.”

St. Louis

1005. Forekommer tiden længere eller kortere for den lidende ånd i forhold til dens jordiske liv?

”Tiden synes snarere længere for den og sønnen eksisterer ikke for den. Det er kun for de ånder, som er nået til en vis grad af renhed, at tiden udslettes foran uendeligheden.” (Afsnit 240).

1006. Kan åndens lidelser udstrække sig i det uendelige?

”Utvivlsomt, hvis den fortsætter med sine ondsindede handlinger. Hvis den aldrig angrer eller forbedrer sig, vil dens lidelser vare ved, men Gud har ikke skabt væsener, som for altid skal vies til det onde. Han har kun skabt dem simple og uvidende, og Han har villet, at alle efter kortere eller længere tid skal gå fremad. Viljen til fremskridt kan være mere eller mindre udpræget, ligesom der findes mere eller mindre udviklede børn, men den vil før eller siden gøre sig gældende ved den uimodståelige trang, som ånden fornemmer efter at frigøre sig fra sin lavere tilstand og hæve sig op til lykken. Den Lov, som således styrer varigheden af åndernes lidelser, er derfor uendelig vis og kærlig, fordi den lader udstrækningen afhænge af åndens anstrengelser, og den berøver aldrig ånden sin frie vilje! Hvis ånden gør dårlig brug af den, må den også selv bære følgerne deraf.”

St. Louis

1007. Findes der ånder, som aldrig angrer?

”Der findes nogle, som angrer for sent. Men at påstå at de al-

drig vil forbedre sig er at benægte fremskridtets lov og at sige, at barnet ikke kan nå den modne alder.”

St. Louis

1008. Afhænger lidelsernes varighed altid af åndens vilje, eller kan de også pålægges for en given tid?

”Jo, de kan pålægges den for en tid, men Gud, som kun vil sine skabningers vel, modtager altid kærligt en angerfuld sjæl, hvis ønske er at forbedre sig, og dens håb bliver ikke skuffet.”

St. Louis

1009. Ifølge dette kan de pålagte lidelser aldrig være evigt?

”Adspørg jeres sunde fornuft og bed den svare jer, om en evig fordømmelse for enkelte øjeblikkes forvildelse ikke vil være det samme som at benægte Guds godhed? Hvad er et menneskeliv, selvom det strakte sig over 100 år, sammenlignet med evigheden? Evigheden! Forstår I nu rigtigt dette ord? Lidelser og endeløse kvaler uden håb, blot på grund af enkelte fejltrin! Afviser jeres dømmekraft ikke denne tanke? At man i tidligere tider opfattede universets hersker som en frygtelig, jaloux og hævnerrig Gud, det er begribeligt. Af uvidenhed tillagde man Guddommen menneskelige lidenskaber, men det er ikke de kristnes Gud, som netop anser kærlighed, velgørelse, barmhjertighed og tilgivelse som de største dyder. Kan Gud selv mangle egenskaber, som Han pålægger mennesket som en pligt? Er det ikke modstridende både at tillægge Ham uendelig godhed og uendelig hævnerrighed? I siger, at Gud frem for alt er retfærdig, og at mennesket ikke forstår Hans retfærdighed. Men retfærdigheden udelukker ikke godhed, og Gud ville ikke være god, hvis Han dømte størstedelen af sine skabninger til en skrækkelig og evig straf. Ville Han kunne forpligte sine børn til retfærdighed, hvis Han ikke også havde givet dem evner til at forstå, hvad retfærdighed er? For resten viser netop det ophøjede ved retfærdighed og ved godhed

Fremtidige sorger og glæder

sig ved, at straffens varighed er afhængig af de anstrengelser den skyldige gør for sin forbedring. Heri ligger sandheden af udtrykket ”Enhver efter fortjeneste.”

St. Augustin

”Bestræb jer for med alle midler, som står til jeres rådighed, at modarbejde og tilintetgøre begrebet om evige straffe, som er en gudsbespottelse af Skaberens retfærdighed og godhed og den største kilde til vantro, materialisme og ligegyldighed, som har gennemsyret menneskerne lige fra det øjeblik, hvor udviklingen af deres intelligens begyndte. I sin stræben efter lys og endnu blot beåndet af svage lysglimt fatter ånden dog snart den forfærdelige uretfærdighed ved begrebet evig straf. Åndens fornuft afviser det, og det sker da ofte, at den afviser både de straffe, som den gør oprør mod, og den Gud som den forbinder dem med. Heraf kommer alle de onder, som overvælder jer, og for hvilke vi kommer for at bringe jer hjælp.

Den opgave, vi lægger foran jer, vil blive så meget lettere for jer, fordi de autoriteter som støtter sig til denne trosretning alle har undgået at udtale sig formelt. Hverken koncilierne eller kirkefædrene har formået at løse dette alvorlige spørgsmål. Hvis der selv hos evangelisterne, ja selv hvis man tog Kristi symbolske sprog bogstaveligt og deri mente at forstå, at han truede de skyldige med en evig, uudslukkelig ild, så er der dog i hans ord absolut intet som kan bevise, at han har fordømt dem for evigt.

Stakkels forvildede får. Forsøg dog at se den gode hyrde komme imod jer. Han, som så langt fra at ville forjage jer fra sin nærværelse, tværtimod selv kommer jer i møde for at følge jer hjem til folden. Fortabte børn! Forlad jeres frivillige forvisning. Vend jeres skridt mod jeres Faders bolig. Der venter Faderen med åbne arme, altid parat til at ønske jer velkommen hjem.”

Lamenais

”Ordstrid! Ordstrid! Er der nu ikke udøst blod nok! Skal bålene atter tændes? Man diskuterer ordene: evige sorger, evige straffe. Ved I da ikke, at det som I i dag forstår ved evighed, forstod man i tidligere tider ikke på samme måde? Lad teologen rådspørge kildeskrifterne. Da vil han som alle I andre gøre den opdagelse, at den hebraiske tekst ikke tillægger det ord, som grækerne og romerne har oversat med endeløse og utilgivelige straffe, samme betydning. Evig straf svarer til et evigt onde. Ja, ligeså længe som det onde eksisterer blandt menneskerne, ligeså længe vil også straffene eksistere. De hellige skrifter må nødvendigvis fortolkes relativt. Evig straf er kun relativ, ikke absolut. Når den dag kommer, da alle mennesker ved at angre deres fejl iklæder sig uskyldighedens dragt, ophører al sukken og al fortvivlet klage. Sandelig er jeres menneskelige forstand begrænset, men sådan som den nu er, er den en gave fra Gud, og der er dog ikke et eneste menneske med ærlig vilje, som kan opfatte ”evige straffe” på en anden måde. Evigvarende straffe! Hvordan! Da måtte man indrømme, at det onde var evigvarende. Gud alene er evig og har ikke kunnet skabe et evigt onde. I så fald måtte man fratage Ham den herligste af alle Hans egenskaber: almagten, for den der kan skabe et element, der ødelægger Hans egen skabelse, er ikke almægtig! Menneskehed! Menneskehed! Sænk da ikke længere jeres mørke blikke ned i Jordens dybder for at opfinde dommen om straf. Græd, håb, udson og trøst jer i visheden om en inderlig god, almægtig og retfærdig Gud.”

Plato

”Målet for menneskehedens stræben er en forening med Gud. For at nå den er tre ting nødvendige: viden, kærlighed og retfærdighed. Og tre ting forhindrer foreningen: uvidenhed, had og uretfærdighed. Nu vel! I sandhed siger jeg jer, I opfylder ikke disse fundamentale principper, fordi I har misforstået begrebet om Gud ved at overdrive Hans strenghed. Derved

sætter I Gudsbegrebet yderligere på spil ved at antyde, at der i skabningens, dvs. menneskets ånd findes mere nåde, sagtmodighed, kærlighed og sand retfærdighed, end den I tillægger Skaberen selv. Selv begrebet om et helvede ødelægger I ved at gøre det uforeneligt med jeres troslærdom, på samme måde som jeres hjerter væmmes ved synet af bødler, bål og alle middelalderens rædsler. Nu da tidsalderen for de grusomme og vilkårlige straffe for altid er bandlyst fra den menneskelige lovgivning, hvordan kan I da tro, at Gud idømmer disse straffe? O! Tro mig, brødre i Gud og i Jesus Kristus, tro mig. Enten må I forkaste alle jeres dogmer i stedet for at ændre på dem, eller I må forny dem ved at åbne dem op for de godgørende virkninger, som de gode ånder for tiden lader tilflyde dem. Begrebet om et helvede med sine brændende ovne og kogende kedler var måske troværdigt i Middelalderen, men i det nitende århundrede er det kun et tomt fantasibillede, som måske er i stand til at forskrække småbørn, men som ingen voksne længere tror på. Ved at fastholde mytiske terrorbilleder skaber i vantro og skepsis, som er kilden til al social uorden. Jeg skælver ved at se al social orden rystet og sammenstyrtet af mangel på en retfærdig straffelov. Lad alle jer lysets forposter, som er optændt af en levende og glødende tro, forene jeres kræfter! Ikke for at opretholde gamle og nu miskrediterede myter, men for at opfriske og bringe den sande straffelov til live igen i en form, som svarer til jeres sædvaner, jeres følelser og jeres oplyste tidsalder.

Hvad menes der i øvrigt med en 'synder'? Den som ved en forkert eller afvigende tanke eller handling fjerner sig fra skabelsens mål, som består i en harmonisk dyrkelse af det skønne og det gode, som er legemliggjort i menneskehedens arketype ved Guds søn Jesus Kristus.

Hvad menes der med straf? Den naturlige følge af en forkert tanke eller handling. De lidelser der er nødvendige for at mennesket væmmes ved sin afvigelse fra den rette vej. Straf

eller revselse er den brod, som ved sin stikkende smerte får sjælen til at se dybt ind i sig selv og vende hjem til frelsens havn. Straffens hensigt er alene at opbygge og at frigøre. At gå ind for evig straf for en fejl, som ikke er evig i sin natur, er at frakende den retten til at eksistere.

Jeg siger jer igen og igen, hold op med at sammenligne det gode som er Skaberens væsen, med det onde som er skabningens væsen, for det skaber et uretfærdigt straffesystem. Erkend derimod, at en gradvis formindskelse af laster og straffe opnås gennem sjælevandringerne. Derved befæster I læren om skabningens forening med Skaberen gennem retfærdighed og barmhjertighed.

Apostelen Paulus

Man vil opmuntre mennesket til at blive godt og afvende det fra det onde ved håb om belønning og ved frygt for straf. Men hvis straffene beskrives således, at mennesket vægter sig ved at tro på dem, så vil de ikke have nogen indflydelse, men vil tværtimod blive afvist. Hvis straffene derimod fremstilles på en logisk måde, vil de ikke blive forkastet, og det er netop hvad spiritismen gør.

Læren om evige straffe gør i virkeligheden det Højeste Væsen til en uforsonlig Gud. Vil det være logisk at sige om en højtstående regent, at han er meget god, meget velvillig og meget overbærende, at han kun vil sine omgivers bedste, men at han samtidig er jaloux, hævngherrig, ubøjelig i sin strengbed, og at han tildeler størstedelen af sine undersætter den højeste straf for en fornærmelse eller et brud på hans love, selv dem, som har brudt lovene af mangel på kendskab til dem? Vil det ikke være en modsigelse? Nu vel! Kan Gud da være mindre god end et menneske?

Læren indeholder også en anden modsigelse. Da Gud forudser alt, vidste Han også, idet Han skabte en sjæl, at den ville bryde Hans love. Sjælen skulle således fra sin tilblivelse være viet til evig ulykke. Er det muligt og rationelt? Ifølge læren om de relative straffe er alt retfærdiggjort. Gud vidste utvivlsomt, at sjælene ville fejle,

Fremtidige sorger og glæder

men Han gav dem samtidig mulighed for at søge oplysning gennem egne erfaringer, ja selv gennem deres fejltrin. Det er nødvendigt, at sjælen udsoner sine vildfarelser for bedre at befæstes i det gode, men håbets dør er aldrig lukket for den, og øjeblikket for dens befrielse er afhængigt af de anstrengelser den selv gør for at nå dertil. Se det kan alle forstå. Hvis de tilkommende straffe var blevet fremstillet på denne logiske måde, ville der have været langt færre skeptikere.

Ordet evig anvendes ofte figurligt i daglig tale for at beskrive noget af lang varighed, som man ikke ser nogen ende på, selvom man ved, at en sådan evighed ikke eksisterer. Vi siger f.eks. de høje bjerges og polernes evige is, selvom vi ved, at den fysiske verden kan have en ende, og at disse regioner kan forandres gennem aksens normale forskydning eller ved en stor oversvømmelse. Ordet evig angiver således ikke en uendelighed. Hvis vi lider under en lang sygdomsperiode, siger vi ofte at vores smerter er uendelige. Er det da underligt, at ånder som lider i årevis, ja i århundreder eller i tusinder af år, bruger samme udtryk? Lad os ikke glemme, at deres uudviklede tilstand hindrer dem i at se vejens ende. De tror, at de altid skal lide, og at det er en straf for dem.

For resten er lærenen om ild, glødeovne og tortur lånt fra hedningen Tartarus, og i dag er den opgivet af teologien. Det er kun i skolerne, at disse forfærdelige allegoriske billeder endnu bibeholdes som absolutte sandheder af enkelte personer, hvis iver er større end deres oplysning. Og det er til stor skade, da de unge, fantasirige hjerner, når de endelig engang kommer sig over skrækken, let kan forøge antallet af skeptikere. Teologien erkender i dag, at ordet ild skal forstås symbolsk som en moralsk ild (afsnit 974). Vi der har fulgt de pludselige omskiftelser og lidelserne i det hinsidige liv gennem de spiritistiske kommunikationer er overbevist om, at selvom lidelserne er helt immaterielle, så er de ikke mindre smertefulde. Selv hvad angår lidelsernes varighed har enkelte teologer ændret opfattelse og mener, at ordet evig kan betyde det onde i sig selv som konsekvens af en urokkelig lov og ikke kan anvendes på hvert særskilt individ. Den dag da religionen vil tilslutte sig denne for-

tolkning tillige med nogle andre, som også er konsekvenser af lysets fremgang, da vil den vinde mange forvildede får tilbage.

Kødets opstandelse

1010. Er dogmet om kødets opstandelse en bekræftelse af dogmet om reinkarnationen, som ånderne lærer os?

”Hvordan kan det være anderledes? Det er med disse ord som med så mange andre, der forekommer ufornuftige i visse personers øjne, kun fordi de opfattes bogstaveligt og derfor let fører til mistro. Men giv dem en logisk fortolkning, og de, som I kalder fritænkere, vil uden vanskelighed gå ind for den, fordi de er vant til at reflektere. Disse frie tænkere ønsker ikke andet end at tro. De har ligesom andre, ja måske mere end andre, en stor higen mod det tilkommende liv, men de kan ikke acceptere noget, der er i strid med videnskaben.

Læren om flere liv stemmer overens med Guds retfærdighed, og kun den kan forklare, hvad der ellers var uforklarligt. Hvordan kan I da tvivle på, at læren er selve kernen i alle religioner?”

1011. Lærer kirken selv inkarnationens lære gennem dogmet om kødets opstandelse?

”Det er indlysende. Snart vil man erkende, at reinkarnationen er indeholdt i den Hellige Skrifs tekst. Ånderne vil således ikke, som nogle påstår, omstyrte religionen. Tværtimod kommer de for at bekræfte og sanktionere den gennem uimodsigelige beviser. Men da tiden nu er inde til at give afkald på det billedlige sprog, så udtrykker ånderne sig uden allegori og omtaler tingene klart og tydeligt, så de ikke kan fortolkes forkert. Derfor vil I om nogen tid se flere oprigtig troende og religiøse folk, end I ser i dag.”

St. Louis

Videnskaben beviser, at opstandelsen efter den almindelig opfattelse ikke er mulig. Hvis legemets bestanddele var ensartede, selv om de blev opsplittet og reduceret til støv, da kunne man forestille sig, at de engang i fremtiden igen ville blive forenet. Men det er ikke tilfældet. Legemet er sammensat af forskellige elementer: surstof, vandstof, kvælstof, kulstof etc. Ved opløsning splittes disse elementer ad. Men dog kun for at danne nye legemer, således at den samme lille bestanddel, f.eks. kulstof vil udgøre eller indgå i flere tusinde forskellige legemers stof. Her taler vi kun om menneskelige legemer uden at medtage dyrenes legemer. Således kan et individs legeme indeholde partikler, som har tilhørt de tidligste mennesker. De samme partikler, som I optager gennem føden, kan måske stamme fra legemer, hvis ejere I har kendt osv. Da mængden af materien er begrænset, mens antallet af dens forvandlinger er ubegrænset, hvordan er det så muligt, at utallige legemer kan genopstå af de samme bestanddele? Det er en fysisk umulighed. Begrebet kødets opstandelse kan derfor kun forklares rationelt, hvis den ses som et symbolsk billede på fænomenet reinkarnation. Hvis man fortolker opstandelsen som reinkarnation, er der heller intet som strider mod fornuften eller modsiger videnskabens udsagn.

Ifølge det teologiske dogme finder opstandelsen først sted på 'Den Sidste Dag', dvs. ved alle tings ende, mens den ifølge den spiritistiske lære sker hver dag. Men ligger der alligevel ikke i dette billede på dommedag et stort og smukt symbol, som under et gådefuldt slør skjuler en urokkelig sandhed, som ingen ville tvivle på, hvis de blev oplyst om dens virkelige betydning? Hvis man seriøst gransker den spiritistiske teori om sjælenes fremtid og deres skæbne efter de forskellige prøvelser de må gennemgå, så vil man se, at - med undtagelse af betingelsen om ,at opstandelsen finder sted samtidig for alle - så er den dom, som fælder eller frikender sjælene, ikke en indbildning, som de vantro mener. Denne dom, som også bestemmer, hvor hver sjæl skal finde sin næste bolig, er en naturlig følge af eksistensen af flere verdener, som også i dag er bredt anerkendt,

Fremtidige sorger og glæder

hvorimod Jorden stadig antages at være den eneste beboede klode ifølge læren om dommedag.

Paradiset, Helvede og Skærsilden

1012. Findes der i universet bestemte steder for åndernes sorger og glæder, alt efter deres fortjenester?

”Dette spørgsmål har vi allerede besvaret. Sorger og glæder hører sammen med åndernes grad af fuldkommenhed. Enhver besidder i sig selv princippet for sin egen lykke eller ulykke, og da ånderne er overalt, så findes der ikke et særligt sted, som er mere bestemt for nogle end for andre. Hvad de inkarnerede ånder angår, så er de lykkelige eller ulykkelige i forhold til udviklingsgraden i den verden, hvor de opholder sig.”

1012a. Vil det sige, at helvede og paradiset ikke stemmer overens med menneskenes forestilling derom?

”Det er kun symboler! Der er lykkelige og ulykkelige ånder overalt. Som vi allerede har sagt, forener ånder af samme grad sig ved sympati og de fuldkomne ånder kan forene sig med hinanden hvor de vil.”

En bestemt placering af steder for straffe og belønninger eksisterer kun i menneskets fantasi og udspringer af menneskets tendens til at materialisere og omskrive alt det, hvis inderste og dybeste betydning det ikke fatter.

1013. Hvad forstås der ved skærsild?

”Fysiske og moralske smerter. Det er udsoningens tid. Det er næsten altid på Jorden, at I gennemgår jeres skærsild, og at Gud lader jer udsones jeres fejl.”

Hvad mennesker kalder skærsild er ligeledes figurlig tale, som ikke skal forstås som et bestemt afgrænset sted, men som de ufuldkomne ånders tilstand, mens de udsoner deres fejl, indtil de har nået en grad af renhed, som hæver dem op til de lykkelige ånders rang. Da

denne renselse foregår i de forskellige inkarnationer, så består skærsilden i det fysiske livs prøvelser.

1014. Hvordan kan det være at ånder, som ved deres sprog åbenbarer stor overlegenhed, har givet meget seriøse personer svar om helvede og skærsild, som stemmer med den almindelige opfattelse deraf?

”De taler det sprog, som forstås af de spørgende personer. Hvis disse personer er alt for optaget af visse ideer, så vil ånderne ikke tale alt for skarpt imod dem for ikke at krænke deres stærke tro. Hvis en ånd uden hensynsfuld omtanke fortalte en muslim, at Mohamed ikke var en stor profet, da ville ånden nok få en dårlig modtagelse.”

1014a. Det er forståeligt, at det kan være tilfældet for nogle ånder som vil belære os, men hvordan har ånder, som man har spurgt om deres nuværende tilstand, kunnet svare, at de led helvedets eller skærsildens kvaler?

”Hvis ånderne tilhører de lavere grader og endnu ikke er fuldkommen befriet for materien, bevarer de nogle af deres jordiske forestillinger og gengiver deres indtryk på deres eget sprog. De befinder sig under forhold, som kun halvt tillader dem at udforske fremtiden, og derfor taler vildfarne eller nylig frigjorte ånder omtrent som de gjorde i levende live. Helvede kan oversættes med et liv fuld af pinefulde prøvelser, der medfører uvished om et bedre liv. Skærsild kan oversættes med et liv fuldt af prøvelser, men dog med bevidsthed om en fremtidig bedre tilstand. Når du føler en stor smerte, siger du da ikke til dig selv, at du lider som en fordømt? Alt dette er kun ord og symbolsk tale.”

1015. Hvad menes der med en sjæl i nød?

”En forvildet, lidende sjæl, der er usikker på sin fremtid, og som I ofte kan give den lindring den søger, når den kommer for at meddele sig til jer.” (Afsnit 664).

1016. Hvordan skal man opfatte ordet himmel?

”Tror du det er et sted f.eks. som de oldtidens ”Elysiske Marker”, hvor alle gode ånder er stimlet sammen uden orden og kun har det formål i al evighed at nyde en passiv lyksalighed? Nej. Himlen er det universelle rum. Det er planeterne, stjernerne og alle de højere verdener, hvor ånderne kan glæde sig over alle deres evner uden at kende til det materielle livs genvordigheder eller de angstfulde tilstande, som følger med en mangelfuld udvikling.”

1017. Ånderne siger, at de lever i den 4. eller den 5. himmel etc. Hvad mener de med det?

”I spørger dem om, hvilken himmel de lever i, fordi I selv forestiller jer flere himle oven over hinanden som etagerne i et hus. Derfor svarer de i jeres sprog. For ånderne er den 4. eller 5. himmel et udtryk for forskellige grader af renhed og følgelig også af lykke. Det er ligesom når man spørger en ånd, om han er i helvede. Hvis han er ulykkelig, svarer han ja. For ham er helvede ensbetydende med lidelse, men han ved godt, at det ikke er en smelteovn. En hedning ville sige, at han var i Tartarus (Underverdenen).”

Og så fremdeles er det med andre lignende udtryk som f. eks. blomsternes by, de udvalgte steder, første, anden og tredje sfære etc., som kun er allegorier, der benyttes af enkelte ånder som symboler eller undertiden af ren uvidenhed om selv de mest elementære videnskabelige principper.

Ifølge det indskrænkede begreb, som man tidligere gjorde sig om stederne for straf og belønning, og om at Jorden var universets centrum, og at himlen dannede en hvælving som var bestrøet med en masse stjerner, placerede man himlen højt oppe og helvede langt nede. Heraf stammer udtrykkene: op til himlen, være i den højeste himmel, styrtes ned i helvede. Nu da videnskaben har bevist, at Jorden kun er en af de mindste verdener uden speciel betydning mellem mange millioner andre, og har beskrevet Jordens dannelse

Fremtidige sorger og glæder

og beskaffenhed og konstateret at universet er uendeligt, og at der hverken findes højt eller lavt i universet, så har man måttet give afkald på at placere himlen ovenover stjernerne og helvede i Jordens lavere regioner. Hvad skærsilden angår findes den ikke på et bestemt sted. Det er spiritismens opgave at give den mest rationelle, sublime og for menneskeheden den mest trøstende forklaring på alle disse spørgsmål. Man kan således sige, at vi bærer vores helvede og vores paradys i os selv. Vores skærsild finder vi under vores successive inkarnationer og vores fysiske livsvilkår.

1018. Hvordan skal man opfatte Kristi ord: "Mit rige er ikke af denne verden?"

"I dette svar talte Kristus symbolsk. Han ville dermed sige, at han kun hersker over rene og uselviske hjerter. Han er tilstede overalt, hvor kærlighed til det gode er fremherskende, men de mennesker, som er begærlige efter denne verdens goder og hænger fast ved Jordens nydelser, er ikke med ham."

1019. Kan der nogensinde herske godhed her på Jorden?

"Godheden vil herske på Jorden, når de højrestående ånder sejrer over de laverestående. Da vil de indføre kærlighedens og retfærdighedens styre, som er kilden til alt godt og al lykke. Menneskehedens forvandling er forudsagt og øjeblikket for dens opfyldelse er nær og fremskyndes af alle mennesker, for hvem fremskridt er livets formål. Forvandlingen vil fuldbyrdes ved inkarnation af højerestående ånder, som efterhånden vil udgøre en ny generation på Jorden. Da vil de laverestående ånder som døden daglig river bort, og alle de som forsøger at standse tingenes gang, blive udelukket, for de vil ikke passe sammen med gode fremadstræbende mennesker, hvis lykkelige fred de ville forstyrre. Disse lavere ånder sendes til nye, mindre fremskredne verdener for der at udføre slidsomme og anstrengende missioner, hvorigennem de også kan arbejde på deres udvikling, samtidig med at de kan hjælpe deres endnu

Fremtidige sorger og glæder

laverestående brødre med at gøre fremskridt. Ser I ikke i denne udelukkelse af de tilbagestående ånder fra den forvandlede Jord et sublimt billede på det tabte paradys? Og ser I ikke i mennesket, der er kommet til Jorden under lignende betingelser, bærende i sig spiren til sine lidenskaber og sit primitive, lave standpunkt, det ligeså sublime billede på Arvesynden? Ud fra dette synspunkt hænger Arvesynden sammen med menneskets endnu ufuldkomne natur. Derfor kan hver eneste medlem af den menneskelige race, der er inkarneret på Jorden, kun være ansvarlige for deres egen ufuldkommenhed og fejl og ikke for deres forfædres.

Alle I mennesker med tro og god vilje, arbejd da med iver og mod på genfødselns store værk! For I vil høste hundredfold den sæd, som I har udsæet. Ve over dem som lukker øjnene for det frembrydende lys, for de bereder sig lange århundreder af mørke og skuffelser. Ve over dem som kun finder glæde i denne verdens goder, for de vil komme til at lide flere afsavn, end de har haft nydelser. Ve over egoisterne, for de vil ikke finde nogen, der kan hjælpe dem med at bære byrden af deres elendighed.”

St. Louis

KONKLUSION

I

Hvis man kun kender jordens magnetisme fra legen med de små magnetiske ænder, som kan sejle rundt i et vandbassin, er det vanskeligt at forstå, at dette legetøj bærer hemmeligheden bag universets indretning og klodernes bevægelse.

Det samme gælder dem, der kun kender spiritismen fra de dansende borde og som en fornøjelse og et selskabeligt tidsfordriv, men ikke forstår, at dette simple og dagligdags fænomen, som man også kendte til i oldtiden, hænger sammen med de mest betydningsfulde spørgsmål om menneskets liv. Hvilken forbindelse kan et bord som drejer rundt have med menneskehedens fremtid og moral for den overfladiske betragter? Men enhver som reflekterer over det vil huske, at fra den mindste gryde som koger og hvis låg løfter sig, udgår den stærke drivkraft, som gør det muligt for mennesket at flyve gennem rummet og ophæve afstandene. Nu vel! I, som ikke tror på noget uden for den materielle verden, vid da, at der fra dette dansende bord, som er genstand for jeres foragtelige smil, er udgået en hel videnskab tilligemed svarene på spørgsmål, som ingen filosofi hidtil har kunnet forklare. Jeg appellerer her til alle ærlige modstandere om at gøre sig den umage at studere det som de kritiserer, for rent logisk har kritikken kun værdi, hvis den der udtaler den nøje ved, hvad han taler om.

At latterliggøre noget man ikke kender til, og som man ikke har underkastet en grundig og samvittighedsfuld forskning, det er ikke kritik, men kun et bevis på overfladiskhed og mangelfuld dømmekraft. Hvis vi havde præsenteret denne filosofi som et produkt af den menneskelig hjerne, så havde den sikkert mødt mindre foragt og havde rimeligvis også fået den ære at blive studeret af opinionsdannerne. Men den kommer fra Ånderne!

Konklusion

Hvilken absurditet! Man værdiger den ikke et blik, men dømmer den efter titlen, ligesom aben i fabelen bedømte nødden efter skallen. Se bort fra denne bogs oprindelse og antag i stedet, at den er et menneskes værk, og efter at have læst den omhyggeligt sig da ærligt, om I har fundet noget latterligt i den.

II

Spiritismen er materialismens største modstander. Det er derfor ikke underligt, at materialisterne er spiritismens modstandere. Materialismen er en lære, som man næsten ikke vover at være sig bekendt (dette beviser at deres tro ikke er særlig stærk, og at de trues af deres samvittighed). Derfor skjuler de sig under fornuftens og videnskabens kappe.

Forunderligt nok taler de største skeptikere altid i religionens navn, som de kender og forstår lige så lidt af som af spiritismen. Deres spydighed retter sig især mod det vidunderlige og det overnaturlige som de fornægter. Da spiritismen efter deres mening bygger på det overnaturlige, så kan den kun være en latterlig illusion.

De forstår ikke, at når de fornægter det vidunderlige og det overnaturlige, så fornægter de også religionen. Religionen er jo reelt bygget på åbenbaringer og mirakler, og hvad er åbenbaringer andet end overmenneskelige meddelelser? Alle hellige forfattere lige siden Moses har talt om den slags meddelelser. Hvad er miraklerne? De er vidunderlige og i højeste grad overnaturlige fakta, eftersom de i liturgisk forstand er afvigelser fra naturens love. Ved således at forkaste det vidunderlige og overnaturlige forkaster de samtidig religionens grundpiller.

Men det er ikke fra dette synspunkt vi skal betragte sagen. Det er ikke spiritismens sag at undersøge, om der findes eller ikke findes mirakler, eller med andre ord om Gud i enkelte tilfælde har afvejet fra universets evige love. I dette spørgsmål giver spiritismen enhver fuld trosfrihed. Spiritismen siger, og

Konklusion

den beviser, at de fænomener, hvorved Gud åbenbarer sig, kun tilsyneladende er overnaturlige, og at de kun forekommer overnaturlige i visse personers øjne, fordi de er usædvanlige og ligger udenfor de hidtil kendte fakta, men de er ikke mere overnaturlige end alle de andre fænomener, som videnskaben i dag har en naturlig forklaring på, men som i tidligere tider forekom mirakuløse. Alle spiritistiske fænomener uden undtagelse er konsekvenser af almindelige love. De åbenbarer en af naturens kræfter for os, en ukendt kraft eller rettere en hidtil uforståelig kraft, som tilhører tingenes orden, ifølge den dybere forsknings beviser. Spiritismen hviler således mindre på det overnaturlige og vidunderlige end selve religionen.

De, som under denne forudsætning angriber spiritismen, kender den ikke. Og til dem der angriber spiritismen i videnskabens navn, uanset hvor lærde de er, siger vi: Hvis jeres videnskab, som har lært jer så meget, ikke har lært jer, at naturens rige er uendeligt, så er I kun nået halvvejs i jeres lærdom.

III

I siger, at I vil helbrede jeres århundrede for en galskab, som truer med at oversvømme verden. Vil I synes det var bedre, hvis verden blev oversvømmet af den vantro, som I søger at udbrede? Er det ikke netop mangel på tro og nutidens slappe familiebånd som har skabt størstedelen af den uorden, som underminerer samfundet? Ved at bevise sjælens eksistens og dens udødelighed genskaber spiritismen troen på fremtiden og indgyder mod og styrke til at bære livets omskiftelser med resignation. Vil I virkelig kalde dette et onde? Vi har her to doktriner foran os: En som benægter et fremtidigt liv, og en anden som forkynnder og beviser det. En som ikke forklarer noget, og en anden som forklarer alt, og som netop derfor henvender sig til vores fornuft. Den ene bekræfter egoismen. Den anden skaber grundlag for retfærdighed, barmhjertighed og

Konklusion

kærlighed til næsten. Den første viser os kun det nuværende og tilintetgør alt håb, mens den anden derimod trøster og viser os fremtidens vidtstrakte horisont. Hvilken af disse to doktriner er nu den mest skadelige?

Nogle af de største skeptikere blandt vores modstandere ophøjer sig til apostle for broderskab og fremskridt, men broderskab forudsætter uegennytte og fornægtelse af sin egen personlighed og giver ikke plads til hovmod. Med hvilken ret pålægger I nogen sådan et offer samtidig med at I forkynder, at alt er forbi med døden, og at man derefter ikke vil være andet end en udslidt og kasseret maskine? Hvorfor skal man så overhovedet pålægge sig noget som helst afsavn i livet? Er det ikke mere naturligt, at man i den korte tid man lever forsøger at leve så godt som muligt? Deraf opstår ønsket om at eje meget for at kunne nyde meget. Af dette ønske fødes misundelse over for dem, som ejer mere, og fra misundelsen og til lysten til at tilrane sig det som andre har er der kun et skridt. Hvad holder os tilbage? Er det loven? Men loven rammer ikke alle tilfælde? Vil I sige, at det er samvittigheden eller pligtfølelsen? Men hvad baserer I da pligtfølelsen på?

Er der overhovedet nogen grund til at udvise pligtfølelse, hvis man tror at alt ender med dette liv? Sådan en tro giver kun plads til et eneste rationelt valgsprog: Enhver søger kun for sig selv. Begreber som broderskab, samvittighed, pligt, humanitet, ja, selv fremskridt er kun tomme ord. O, I som forkynder sådanne doktriner, I ved ikke hvor meget ondt I tilføjer samfundet, og hvor mange forbrydelser I påtager jer ansvaret for! Men hvorfor taler vi om ansvar? Det interesserer ikke materia-listen, der kun dyrker det fysiske liv.

IV

Menneskehedens fremskridt afhænger af, at retfærdighedens, kærlighedens og barmhjertighedens lov udøves i praksis.

Konklusion

Denne lov bygger på overbevisningen om det kommende liv. Uden denne overbevisning fjerner I lovens fundament. Fra denne lov afledes alle andre love, for loven omfatter alle betingelser for menneskets lykke. Kun denne lov kan hele samfundets onder, og kun ved at sammenligne de forskellige tidsaldre og folkeslag kan man bedømme, hvor meget menneskets livsvilkår forbedres, efterhånden som denne lov forstås bedre og udøves mere. Da selv en delvis og ufuldkommen anvendelse af loven har været tilstrækkelig til at skabe en mærkbar social forbedring af samfundet, hvad vil man så ikke kunne opnå, når denne lov bliver grundlaget for alle sociale institutioner? Er det da muligt? Ja, for når mennesket har taget de første to skridt, kan det også tage tyve og så fremdeles. Man kan således slutte sig til fremtiden på grundlag af fortiden. Vi har allerede set, at antipatierne mellem folkeslagene lidt efter lidt forsvinder, og barriererne som adskilte dem nedbrydes med civilisationens fremmarch.

Folkeslagene rækker hinanden hånden fra en verdensdel til den anden. De internationale love sikrer større retfærdighed. Krig bliver mere og mere sjælden og den udelukker ikke medmenneskelige følelser. Der indtræder større overensstemmelse i alle menneskelige forbindelser. Race- og kasteforskelle ud-slettes, og mennesker af forskellige trosretninger nedbryder religiøse fordomme, idet de forener sig i tilbedelsen af en eneste Gud. Vi taler her om de nationer, som står i spidsen for civilisationen (afsnit 789-793).

Trods fremskridtene er mennesket stadig langt fra fuldkomment, og der er stadig mange gamle ruiner at rive ned, før de sidste spor af barbariet er udslettet, men kan disse ruiner holde stand mod fremskridtets magt, mod denne livskraft som i sig selv er en naturlov? Hvis den nuværende generation er nået længere end den foregående generation, hvorfor skulle den næste generation så ikke nå en endnu højere udvikling end vores? Det vil ske i kraft af tingene selv. For det første fordi der

Konklusion

med hver generations bortgang forsvinder nogle forkæmpere for de gamle misbrug, og samfundet omdannes efterhånden af nye elementer, som har frigjort sig fra gamle fordomme. Dernæst fordi mennesket, som ønsker og vil fremskridt, sætter alt ind på at fjerne de forhindringer der hæmmer det. Når fremskridtsbevægelsen er en uomtvistelig kendsgerning, vil der ikke være tvivl om, at mennesket vil fortsætte med at gøre fremskridt i fremtiden.

Mennesket vil være lykkeligt. Det ligger i dets natur og mennesket higer kun mod fremskridt for at kunne øge sin lykke. Ellers ville der ikke være et formål med fremskridtet. Hvad var vel fremskridtet, hvis det ikke tjente til at forbedre menneskets livsvilkår? Men selvom mennesket opnåede summen af alle de goder, som det intellektuelle fremskridt kan skaffe det, så vil det stadig erkende, at det ikke har opnået den fuldkomne lykke, fordi den fuldkomne lykke ikke kan opnås uden også at gøre sociale fremskridt, og at den sociale sikkerhed kun kan opnås ved samfundets moralske fremskridt. Og i kraft af tingene selv, vil mennesket arbejde for at lede fremskridtet ind på det rette spor, og spiritismen giver mennesket de mest effektive midler til at opnå dette mål.

V

De, som siger, at spiritismen truer med at indtage verden, bekræfter i virkeligheden dens magt, for en trosretning uden fundament og fornuft kan aldrig blive universel. Hvis spiritismen derfor rodfæster sig overalt, og især vinder tilhængere i de veluddannede samfundsklasser, som det er almindelig antaget, så er det, fordi den baserer sig på sandheden. Modstandernes bagtalelser synes at være forgæves. Endda forsøgene på at kvæle spiritismen ved at nedgøre og håne den synes at have den modsatte effekt og har tilført spiritismen ny livskraft. Dette resultat bekræfter hvad ånderne så ofte har sagt til os:

Konklusion

”Frygt ikke modstanden. Alt hvad man gør for at skade jer, vil ende med at være til jeres fordel, og jeres største modstandere bliver, uden selv at ville det, nødt til at tjene jeres sag. Mod Guds vilje er menneskernes modstand nytteløs.”

Spiritismen leder menneskeheden ind i en ny fase med fokus på det moralske fremskridt, som er dens uundgæelige konsekvens. Hold derfor op med at undre jer over, at den spiritistiske lære forplanter sig hurtigt. Årsagen ligger i den tilfredsstillelse, spiritismen giver alle dem, der tænker dybere over læren og opdager andet i den end et flygtigt tidsfordriv. Da mennesker frem for alt ønsker at være lykkelige, er det ikke underligt, at de tilslutter sig nye ideer som gør dem lykkelige.

Disse idéers udvikling sker over tre særskilte faser: Den første er nysgerrigheden over de frembragte forunderlige fænomener. Den anden er ræsonnementet og filosofien. Den tredje er anvendelsen og konsekvensen. Nysgerrighedens fase er tilbagelagt, for den er kun kortvarig. Når først nysgerrigheden er tilfredsstillet, forlader man et emne for at gå videre til det næste. Helt anderledes forholder det sig i fase to, hvor emnerne appellerer til en mere alvorlig tankevirksomhed og dømmekraft. Den anden fase er begyndt, og den tredje vil uundgåeligt følge efter. Spiritismen har gjort store fremskridt, efterhånden som dens væsentlige budskab og rækkevidde har vundet en dybere forståelse, fordi det berører menneskets hjerte dybt: nemlig menneskets lykke, også i dette liv. Her er grunden til spiritismens udbredelse og hemmeligheden ved den kraft, som bringer den fremgang. De der forstår spiritismen er lykkelige, alt imens de afventer den tid, da dens indflydelse vil gennemstrømme hele samfund. Selv den, der ikke har oplevet et fysisk fænomen eller en manifestation, siger til sig selv, at udover fænomenerne har man filosofien som forklarer mig, hvad ingen anden filosofi har kunnet forklare. Her finder jeg ved ræsonnement en rationel bevisførelse for de problemer, der har betydning for min fremtid. Filosofien giver mig fred,

Konklusion

sikkerhed og tillid og befrier mig fra uvishedens kvaler, samtidig med at spørgsmålet om de fysiske fænomener bliver af sekundær betydning.

Hvis alle I som angriber spiritismen ønsker et middel til at bekæmpe den, så er det her! Erstat den med noget bedre. Find en højere filosofisk løsning på alle de spørgsmål, som spiritismen besvarer. Giv mennesket en anden forvisning, men en, som gør det lykkeligere. Forstå meningen med ordet forvisning, for mennesket opnår ikke vished om noget, det ikke synes er logisk. I må ikke nøjes med at sige, at det ikke kan være sandt. Det er alt for let. Bevis det, ikke ved at benægte, men ved fakta, at det ikke er sandt, aldrig har været og aldrig kan være sandt.

Hvis I ikke tror det er sandt, så sig i det mindste hvordan det burde være. Bevis også, at spiritismens konsekvenser ikke er at gøre menneskerne bedre og dermed også lykkeligere gennem udøvelsen af den reneste evangeliske moral. En moral som er meget rost, men som praktiseres meget lidt. Først når I har bevist dette, har I ret til at angribe den. Spiritismen er stærk, fordi den har sin støtte i religionen selv, dvs. Gud, sjælen, de fremtidige straffe og belønninger, og især fordi den fremstiller disse straffe og belønninger som naturlige følger af det jordiske liv. Intet i det billede den tegner af det fremtidige liv modsætter sig den strengeste fornuft. I, hvis lære består i fornægtelse af et fremtidigt liv, hvilken erstatning kan I tilbyde for alle Jordens lidelser? I finder jeres støttepunkt i vantroen. Spiritismen har sin støtte i tillid til Gud. Mens denne tillid indgyder menneskerne lykke, forhåbning og sandt broderskab, så byder I kun på et Intet som fremtidsudsiget og egoismen som trøst. Spiritismen forklarer alt, I forklarer intet. Spiritismen beviser ved kendsgerninger, hvorimod I ikke beviser noget. Hvordan kan I da tro, at nogen kan vakle i valget mellem disse to lærer?

VI

Man må have en meget falsk forestilling om spiritismen, hvis man tror at den kun henter sin kraft fra de fysiske manifestationer, og at man ved at hæmme disse manifestationer kan underminere den. Spiritismens kraft findes i dens filosofi og dens appel til fornuften og den sunde sans. I oldtiden var den genstand for hemmelighedsfulde studier, som man søgte at skjule for offentligheden. I dag er spiritismen ingen hemmelighed for nogen. Den taler et klart og utvetydigt sprog, og der er intet mystisk ved den. Der er ingen allegorier som kan misforstås, og den er ikke modtagelig for falske fortolkninger. Spiritismen vil blive forstået af alle, fordi tiden nu er inde til, at sandheden skal kendes af alle mennesker. I stedet for at modsætte sig lysets udbredelse, vil den oplyse hele verden. Den kræver ikke blind tro, men ønsker at man skal vide, hvorfor man tror. Ved at støtte sig på fornuften, vil den altid være stærkere end de, der støtter sig på et intet. Vil de hindringer, man forsøger at stille i vejen for manifestationernes frie udøvelse, kunne forhindre dem? Nej, for det vil få samme virkning som enhver anden forfølgelse og i stedet vække nysgerrigheden og ønsket om at kende det, der således forbydes. Hvis de spiritistiske manifestationer var et eneste menneskes privilegium, så var der ingen tvivl om, at så snart man havde ryddet dette menneske af vejen, var det også forbi med manifestationerne. Uheldigvis for modstanderne står disse manifestationer til alles rådighed, og man benytter sig af dem fra den mindste til den største og fra paladset til tagkammeret.

Man kan forbyde den offentlige udøvelse af manifestationerne, men man ved, at det netop ikke er den offentlige udøvelse, men derimod udøvelsen i intime kredse som lykkes bedst. Da nu enhver kan være medium, hvem kan så forhindre en familie i en sluttet kreds, et individ i sit stille kammer, fangen i sit fængsel i at kommunikere med ånderne uden vogte-

Konklusion

rens vidende, ja selv i hans nærværelse? Hvis man ville forbyde manifestationer i et land, kan man jo ikke også forhindre dem i nabolandet eller i hele verden, fordi der findes medier overalt og på alle kontinenter. Hvis man ville fængsle alle medier, måtte man fængsle den halve menneskehed. Hvis man ville brænde alle spiritistiske bøger, ville de den følgende dag være erstattet, da kilden til bøgerne er uangribelig, og man hverken kan fængsle eller brænde ånderne, som er bøgernes egentlige forfattere.

Spiritismen er ikke et menneskes værk. Ingen kan siges at have skabt den, for den er ligeså gammel som skabelsen selv. Den er tilstede overalt i alle religioner og med størst autoritet i katolicismen, for det katolske dogme indeholder alt hvad spiritismen bekender sig til, dvs. ånder af alle udviklingsgrader, deres hemmelige og åbenlyse forbindelse med mennesker, skytsenglene, reinkarnationen, sjælens frigørelse også i det nuværende liv, fremsynethed, visioner, alle slags manifestationer, selv følbare apparitioner. Hvad dæmoner angår er de ikke andet end lavtstående ånder. Bortset fra den trossætning, at dæmoner for altid er viet til det onde, mens de lavtstående ånder ikke er udelukket fra forbedringens eller fremskridtets vej, så udgør kun navnet forskellen mellem dem.

Hvad gør den moderne spiritistiske videnskab nu? Den skaber et sammenhængende hele ud af det, der var adspredt. Den forklarer tydeligt, hvad der tidligere kun nævntes allegorisk. Den fjerner alt, hvad overtro og uvidenhed har affødt for at kaste lys over virkeligheden og sandheden. Se, dette er dens opgave. Det er ikke spiritismen opgave at grundlægge noget nyt, for den skaber ikke noget. Dens grundvold har eksisteret i alle tider og på alle steder. Hvem tror at være stærk nok til at udrydde den med sarkasme, ja endog ved forfølgelse? Hvis man fordriver den fra et sted, genfødes den snart på andre steder, ja på samme sted, hvorfra man har forvist den, fordi den ligger i naturen, og intet menneske kan udrydde en naturmagt eller nedlægge veto mod Guds anordninger.

Konklusion

Hvilken interesse er der overhovedet i at hæmme udbredelsen af de spiritistiske ideer? Sandt nok opstår sådanne tilskyndelser af de misbrug, som kommer af hovmod og egoisme. Men disse misbrug, som nogle drager fordel af, skader masserne. Spiritismen vil således vinde masserne for sig og vil kun møde modstand fra dem, som ønsker at opretholde misbrug. Gennem påvirkning af de spiritistiske ideer vil menneskerne tværtimod blive indbyrdes mere elskværdige, mindre begærlige efter verdslige goder, mere resignerede overfor Forsynets bestemmelser. De spiritistiske ideer vil således være en garanti for ro og orden.

VII

Spiritismen præsenterer tre forskellige aspekter: fakta om åndernes manifestationer, de filosofiske og moralske principper som afledes heraf, og den praktiske anvendelse af disse principper. Herved opstår tre klasser eller rettere tre grader mellem tilhængerne:

- 1) De som tror på manifestationerne, men nøjes med at bevise dem. For dem er det en eksperimenterende videnskab.
- 2) De som forstår de moralske konsekvenser heraf.
- 3) De som udøver eller bestræber sig for at udøve spiritismens moralske principper. Uanset fra hvilken synsvinkel - eksperimentel, videnskabelig eller moralsk - disse sælsomme fænomener betragtes, så forstår de, at her er tale om en introduktion af helt nye ideer, som nødvendigvis vil medføre en omfattende ændring af menneskehedens tilstand, og de forstår også, at denne ændring kun kan være til det gode.

Man kan også inddele modstanderne i tre kategorier:

- 1) De som systematisk benægter alt, hvad der er nyt og ikke kommer fra dem selv, og som derfor udtaler sig uden kendskab til sagen. Til denne klasse hører alle de, som ikke accepterer at

Konklusion

der eksisterer noget, der ikke kan opfattes af deres sanser, og som derfor ikke kan bevises. De har intet set, vil ikke se noget og er endnu mindre indstillet på at gøre nærmere studier. De ønsker heller ikke at se alt for klart af frygt for at skulle indrømme, at de har taget fejl. I deres øjne er spiritismen hjerne-spind og galskab. Den eksisterer ikke. Det er den letteste måde at afgøre sagen på. Det er de fordomsfulde vantro. Ved siden af disse kan man stille dem, som for deres samvittigheds skyld har nedladt sig til at kaste et blik på spiritismens lære for i det mindste at kunne sige: jeg har villet se, men jeg har intet set. De forstår ikke, at man behøver mere end en halv time for at blive bekendt med en hel videnskab.

2) De som tror på ægtheden af fænomenerne, men alligevel bestrider dem af personlig interesse. De ved, at spiritismens videnskab er sand, men de frygter konsekvenserne og angriber den som en fjende.

3) De som i den spiritistiske moral finder en alt for streng censur af deres handlinger eller deres tilbøjeligheder. At anerkende spiritismens moral vil stå i vejen for dem. De hverken forkaster eller accepterer den, men foretrækker at lukke øjnene for den.

Modstanderne af første kategori tilskyndes af hovmod og arrogance. Den anden kategori af begærlighed og den tredje af egoisme.

Man forstår, at sådanne løse grunde til modstanden mod spiritismen med tiden vil forsvinde. En fjerde klasse af modstandere, vil være de, som efter et samvittighedsfuldt og ærligt studium af spørgsmålet kan fremkomme med tilforladelige og uigendrivelige beviser på, at spiritismens er falsk. Men en sådan klasse af modstandere findes endnu ikke! Kritikerne har kun udtrykt en negativ modstand, men ingen er fremkommet med seriøse beviser mod spiritismens lære.

At tro, at mennesket pludselig kan forvandles af de spiritistiske ideer, er for stort et krav at stille til den menneskelige

Konklusion

natur. Ideernes indvirkning er heller ikke den samme eller i samme grad tilstede hos alle dem, som bekender sig til dem, men selv det mindste resultat af dem er altid en forbedring, selvom det blot består i at bevise eksistensen af en ikke-legemlig verden, som vil føre til en fornægtelse af de materialistiske doktriner. Dette er en naturlig følge af en observation af de spiritistiske fænomener, men på dem som forstår spiritismens filosofi og ser andet i den end de forunderlige fænomener, har den en anderledes virkning.

Den første og mest almindelige virkning er udviklingen af en religiøs følelse selv hos dem, som uden at være materialistiske dog ikke interesserer sig for de åndelige aspekter. Denne religiøse følelse fører til en foragt for døden - vi siger ikke et ønske om døden, langt fra - for spiritisten forsvarer sit liv ligesom alle andre, men han finder en sindsro som gør, at han accepterer den uundgåelige død uden beklagelse, men snarere som noget han kan se frem til i stedet for at frygte, fordi han tror på en tilværelse efter døden.

Den anden virkning, som næsten er ligeså almindelig som den første, er resignation over livets omskiftelser. Spiritismen viser os tingene fra et så ophøjet synspunkt, at betydningen af det jordiske liv formindskes, og man påvirkes ikke mere så stærkt af livets uundgåelige genvordigheder. Tværtimod bliver man i stand til at udvise større mod under sorger og større mådehold i ønsker og en afsky for tanken om at forkorte sine dage, for den spiritistiske videnskab lærer, at man ved selvmord altid mister det, som man håbede at opnå. Visheden om en fremtid, som afhænger af os selv at gøre lykkelig, og muligheden for at gense kære venner efter døden er en stor trøst for spiritisten, og hans horisont udvides i det uendelige ved tanken om de hinsidige liv, hvis hemmelighedsfulde dybder, han får mere og mere indsigt i.

Den tredje virkning er tilskyndelsen til at vise overbærenhed med andres fejl, men det må siges, at det egoistiske princip og

Konklusion

dets følger er det som er mest indgroet i mennesket og derfor også det mest vanskelige at udrydde. Man bringer gerne ofre, hvis det ikke koster noget, og vi ikke selv lider savn derved. Penge har endnu en uimodstæelig tiltrækning for de fleste, og meget få forstår meningen med ordet 'overflod', når det gælder deres egen person. Derfor er selvfornægtelsen også det største tegn på menneskets fremskridt.

VIII

Lærer ånderne os da en højere moral end den som Kristus har lært os, spørger nogle. Hvis åndernes moral er den samme som Evangeliets, hvad skal vi så med spiritismen? Dette ræsonnement ligner det, som kaliffen Omar anvendte, da han talte om Alexandrias Bibliotek: "Hvis det ikke indeholder andet, end hvad der er i Koranen, så er det unyttigt, og derfor skal man brænde det. Hvis det indeholder noget andet, så er det ondt og må ligeledes brændes." Nej, spiritismens moral er ikke forskellig fra den moral Jesus lærte, men vi spørger til gengæld, om ikke menneskerne allerede før Kristi tid havde Guds lov, som Han gav til Moses? Findes Kristi lære ikke i de 10 bud? Og vil man så alligevel sige, at Jesu moral er unyttig? Vi vil endvidere spørge dem, som benægter nytten af spiritismens moral, hvorfor Kristi moral praktiseres så lidt, og hvorfor selv de, som med rette taler om Kristi morals højhed, er de første til at trodse den fornemste af hans love: den universelle barmhjertighed? Ånderne kommer ikke alene for at bekræfte den, men de viser os også dens praktiske nytte. De belyser klart og forståeligt sandheder, som indtil nu kun har været fremsat i en allegorisk form, og udover moralen definerer de psykologiens mest abstrakte problemer.

Jesus kom for at vise menneskerne vejen til det sande gode. Da Gud sendte Jesus for at minde menneskerne om Hans lov, som de havde glemt, hvorfor kan Han så ikke i vore dage sende

Konklusion

ånder for på ny at minde menneskerne om Hans lov, og især nu, da de glemmer den for at dyrke hovmodet og grådigheden? Hvem vil vove at sætte grænser for Guds magt og bestemme Hans veje?

Hvem vil sige os, at det forkyndte tidspunkt ikke er kommet - selvom det er bekræftet af ånderne - hvor de hidtil ukendte eller misfortolkede sandheder skal åbenbares for mennesket for at fremskynde dets fremskridt?

Er der ikke noget vidunderligt i de åndelige manifestationer, som nu finder sted samtidig over hele kloden? Det er ikke ét eneste menneske, én enlig profet, som kommer belærende til os. Det er lyset som bryder frem overalt. Det er en helt ny verden, som åbnes for vores øjne. Ligesom opfindelsen af mikroskopet har vist os en uendelighed af små verdener, som vi ikke havde nogen anelse om, og ligesom teleskopet viser os tusinder af verdener, som vi heller ikke anede noget om, så åbenbarer de spiritistiske meddelelser for os den usynlige verden, som omgiver os, som altid er os nær, og som tager del i alt hvad vi foretager os, uden at vi ved det. Snart vil eksistensen af den verden, som venter os alle, blive ligeså ubestridelig og virkelig som den mikroskopiske verden og kloderne i universet. Er det da ikke vidunderligt, at vi er blevet bekendt med en helt ny verden? At vi er blevet indviet i det hinsidige livs mysterier? Det er sandt, at visse opdagelser, hvis man kan kalde dem sådan, fortrænger visse antagne ideer, men har alle store videnskabelige opdagelser ikke ændret, ja selv omstyrtet de mest respekterede ideer? Og har det ikke været bydende nødvendigt, at vores stolte overbevisninger må bøje sig for fakta? Det samme vil ske med spiritismen, og i løbet af kort tid vil den blive regnet som en del af menneskets almenviden.

Kommunikationen med væsener hinsides graven gør det tilkommende liv forståeligt for os ved at lade os se det og ved at indvie os i de glæder og sorger, der venter os, alt efter hvad vi har gjort os fortjent til, og derved føres de, som kun betragter

Konklusion

mennesket som materie eller en mekanisk maskine, tilbage til spiritualismen. Derfor har vi også grund til at sige, at spiritismens fakta har givet materialismen dødsstødet. Selvom det kun var det eneste resultat, som spiritismen har opnået, burde tilhængerne af social orden stadig være den taknemmelig. Men spiritismen gør mere end det: den viser os de uundgæelige virkninger af det onde, og følgelig også nødvendigheden af det gode.

Antallet af mennesker, som spiritismen har ført tilbage til bedre følelser, og hos hvem den har tilintetgjort de slette tilbøjeligheder og afvendt det onde, er større end man tror og vokser dagligt. Det skyldes, at spiritismens tilhængere ikke længere er usikre på fremtiden, som før blot var et vagt håb, men nu er en sandhed som de forstår, når de ser og hører de afdødes ånder jamre eller juble over, hvad de har udrettet på Jorden. Enhver der er vidne hertil, begynder at reflektere og føler trang til at kende sig selv, at gå i rette med sig selv og at forbedre sig.

IX

Det faktum, at der blandt spiritisterne eksisterer enkelte meningsforskelle om spiritismens lære, har vores modstandere udnyttet til at angribe den. Det er ikke så underligt, at der ved en ny videnskabs begyndelse kan opstå modstridende teorier, så længe iagttagelserne endnu er ufuldstændige og enhver anskuer sagen fra sit eget synspunkt. Men et nærmere studium af de modstridende teorier har allerede nu forkastet størstedelen af dem, hvoraf først må nævnes teorien om, at alle åndemeddelelser kommer fra onde ånder, som om det var umuligt for Gud at sende menneskerne gode ånder. Det er en absurd teori, som også senere er gendrevet af kendsgerningerne, og en ugudelig teori, fordi den benægter Skaberens almagt og godhed.

Konklusion

Ånderne har altid sagt, at vi ikke skal foruroliges over visse meningsforskelle, og at der til sidst vil blive skabt enighed om læren. Allerede nu ser vi, at der er opnået enighed om de fleste spørgsmål, og at de divergerende meninger om andre spørgsmål svinder dag efter dag.

På spørgsmålet: På hvilket grundlag kan det upartiske og uegennyttige menneske bedømme rigtigheden af de forskellige teorier, mens vi afventer at nå til enighed om læren? - blev der givet følgende svar:

”Det rene lys formørkes ikke af nogen sky. Den fejlfrie diamant er den mest værdifulde. Bedøm ånderne på samme måde efter deres lærdoms renhed. Glem ikke, at der blandt ånderne er nogle, som endnu ikke har frigjort sig fra det jordiske livs ideer. Lær at kende dem på deres sprog og på indholdet af deres meddelelser. Undersøg, om der er logisk sammenhæng i deres ideer, eller om de røber uvidenhed, hovmod eller ondt sindelag. Kort sagt, om deres ord altid bærer præg af den visdom, som er tegn på den ægte overlegenhed. Hvis jeres verden var uangribelig for vildfarelser, ville den være fuldkommen, men det er den langt fra. I er endnu i færd med at lære at skelne mellem vildfarelser og sandhed. Erfaringen må give jer lærdom, øve jeres dømmekraft og befordre jeres fremskridt. Enigheden vil opstå blandt den gruppe tilhængere, hvor det gode aldrig har været blandet med ondt, og menneskerne vil genforene sig om doktrinen i kraft af tingene selv, for deres dom vil nu være enstemmig: at den er sandheden.

Hvad betyder forresten, nogle afvigelser i meninger, som mere er formelle end reelle! Hold fast ved, at de fundamentale principper er de samme overalt og forener jer i en fælles tanke: kærlighed til Gud og udøvelsen af det gode. Uanset hvordan I forestiller jer at arbejde for fremskridtet, eller hvordan I forestiller jer de normale vilkår for det fremtidige liv, så er det endelige mål dog altid ét: At gøre godt. Nu vel! Der findes ikke to måder at gøre godt på.”

Konklusion

Hvis der blandt spiritismens tilhængere er afvigende meninger om visse af teoriens punkter, så er alle dog enige i de fundamentale punkter. Der er således allerede enighed, selv om den ikke er fuldkommen, fordi der endnu er nogle få, som ikke tror på åndernes mellemkomst i manifestationerne. I stedet mener de, at fænomenerne frembringes af rent fysiske årsager, hvilket strider mod den grundsætning, at enhver intelligent virkning nødvendigvis må have en intelligent årsag. Eller også mener de, at fænomenerne er en afspejling af vores egen tanke, hvilket modbevises af kendsgerningerne. De andre punkter er kun sekundære og udgør ingen trussel mod spiritismens fundamentale grundpiller. Der kan således være grupper som søger oplysning om de kontroversielle punkter i den spiritistiske videnskab. Men derfor bør der ikke opstå rivaliserende sekter som modarbejder hinanden. Modsætninger bør kun finde sted mellem dem som vil det gode, og dem som vil det onde eller gør det onde. Men ingen oprigtig spiritist, der er tilhænger af de store og moralske principper som ånderne lærer, vil noget ondt eller ønsker sin næste noget ondt, uanset hvilke meninger han har. Lever nogle spiritister endnu i vildfarelse, så kommer lyset dog før eller siden til dem, hvis de ærligt og fordomsfrit søger det. De har alle et fælles bånd, som bør forene dem i en og samme tanke. De har alle det samme mål, og vejen dertil er mindre vigtig, hvis blot den fører til det fælles mål. Ingen bør pålægge sig materiel eller moralsk tvang, men den som bandlyser sin næste handler fejlagtigt, for han vil helt sikkert handle under indflydelse af onde ånder. Fornuften bør være det højeste argument, og mådehold bringer lettere sandheden til sejr end den kritik som forgiftes af misundelse og skinsyge. De gode ånder prædiker kun fællesskab og kærlighed til næsten, og aldrig har en ondskabsfuld tanke eller noget der ligner ubarmhjertighed kunnet opstå fra en ren kilde. Om det spørgsmål vil vi som afslutning høre St. Augustinus' ånds råd til os.

Konklusion

”Længe nok har menneskerne sloges og bandlyst hinanden i den retfærdige og barmhjertige Guds navn, og Gud oprøres ved en sådan bespottelse. Spiritismen er det bindeled som engang vil forene menneskerne, fordi den vil vise dem, hvor sandheden og hvor vildfarelsen er. Der vil dog endnu gå lang tid, hvor de skriftkloge og farisæerne vil fornægte spiritismen, ligesom de fornægtede Kristus. Vil I kende naturen af de ånder, der har indflydelse på de forskellige trosretninger, som deler verden mellem sig? Så bedøm dem efter deres arbejde og deres principper. De gode ånder har aldrig befordret det onde. Aldrig har de hverken tilrådet eller legitimeret mord og vold. Aldrig har de opflammet til had eller begær efter rigdom, gunst eller Jordens goder. Kun de, som er gode, humane og velvillige mod alle, er deres yndlinge, ligesom de også kommer Jesus nærmere ved at følge den vej, som han har anvist dem, som førende til målet.

St. Augustinus

ORDLISTE

Apportfænomener: Også kendt som transportfænomener, hvor ånderne kan bringe fysiske genstande ind i et rum eller fjerne en genstand fra rummet.

Bank, bankelyde: Et fysisk fænomen, hvor der høres bankelyde f.eks. på eller i bordet eller væggen.

Clairvoyant: (fra fransk *clair*, klar, og *voyance*, syn). Synsk. Evnen til at opfatte ting og begivenheder uafhængigt af tid og rum og af det normale sanseapparat.

Fluidum (flertalsform: fluida): Universelt fluidum er universel energi. Animalsk fluidum er den energi der vitaliserer de levende væsener i dyreriget. Kosmisk fluidum er kosmisk energi. Mediets eget fluidum: ektoplasma eller teleplasma - en æterisk substans, som strømmer ud fra mediets legeme i forbindelse med materialisationsfænomener, og som bruges til opbygning af de materialiserede skikkelser. Dette stof kan også bruges af ånderne til at helbrede syge mennesker.

Fornuftsvidenskab: Filosofi.

Fysiske virkninger: Virkninger ved fysisk medieskab.

Fænomen: Særsyn, vidunder åbenbaring, forekomst, fremtoning, en åndelig manifestation.

Intelligente virkninger: Virkninger ved mental medieskab.

Katalepsi: Krampagtig fastholdelse af kroppen eller lemmerne i en bestemt, ofte unaturlig stilling i lang tid.

Ordliste

Klarsynet: Se under Clairvoyant.

Letargi: Søvnliggende, bevidstløs tilstand. Det er det karakteristiske symptom på sovesyge.

Magnetisør: (Fra fransk *magnétiseur*, afledt af *magnet*). En person der angivelig kan hypnotisere folk eller helbrede sygdomme ved at stryge patienten med en magnet og derved påvirke en mystisk magnetisk kraft. I dag er det kendt, at alene strygninger med hænderne kan helbrede en person (kendt som "passes" eller "healing"). Det stammer fra den praksis kendt som mesmerisme, (efter den østrigske læge Franz (opr. Friedrich) Anton Mesmer (1734-1815). Allan Kardec var selv bekendt med mesmerismen.

Medieskab: Egenskaben at være medium. Mediets aktive udnyttelse af sin evne. Det er også kendt som "mediumistisk evne" eller "medial evne".

Medisk: Se under Mediumistisk.

Medium: En person som virker som mellemlid - også kaldet "kanal" - mellem det fysiske plan og det åndelige plan. Det betyder, at de meddelelser der modtages igennem mediet, ikke stammer fra det selv, men fra en fremmed intelligens, enten en afdød eller levende person eller endda fra højere væsener.

Mediumistisk: Det der er skabt eller udført ved hjælp af et medium.

Mediumitet: Samme betydning som Medieskab.

Perisprit: (fra græsk *peri*, omkring). Åndens halvmaterielle,

Ordliste

strømmende og fluide hylster. Når ånden er inkarneret i et legeme, er perispriten det bånd som forbinder ånden med legemet. Når legemet dør, bryder ånden forbindelsen mellem perispriten og legemet og vender tilbage til den åndelige tilstand, stadig indhyllet i sin perisprit.

Pneumatofoni: (fra græsk *pneuma*, luft, ånd, og *phone*, lyd, stemme). Åndelyde. Når ånden taler uden hjælp af et mediums stemme, men alene med mediets fluidum. Fænomenet kendes også som ”direkte stemme”, hvor ånden høres igennem en trompet.

Pneumatografi: Fra græsk *pneuma*, luft, ånd, og *grapho* jeg skriver. Når ånden skriver direkte på papir uden at benytte sig af mediets hånd, men alene med mediets fluidum.

Psykisk syn: Det er det udtryk Allan Kardec bruger i sin bog Genesis, kapitel 14, afsnit 22 for at forklare det vi kalder klarsyn. Herved forstås sjælens evne til at se uafhængig af tid og rum. Se også Åndernes Bog, afsnit 447.)

Psykofoni: (Fra græsk *psuke*, sjæl, og *phone*, lyd). Når ånden benytter sig af mediets taleorgan for at tale. Et psykofonisk medium er særlig disponeret for at modtage talemmeddelelser.

Psykografi: (Fra græsk *psuke*, sjæl, og *grapho* jeg skriver). Automatskrift. Når ånden benytter sig af mediets hånd for at skrive. Et psykografisk medium er særlig disponeret for at modtage meddelelser med automatskrift.

Reinkarnation: Åndens genfødsel i et legeme og tilbagevenden til det fysiske liv. Det er også en betegnelse for åndens mangfoldige liv.

Ordliste

Sematologi: (Fra græsk *sema*, tegn, og *logia*, lære). Tegnsprog. Når ånden ved hjælp af et fysisk virkende medium manifesterer sig ved at bevæge genstande, f.eks. et bord. Ordet findes ikke på dansk, men findes på engelsk "Sematology".

Somnambulisme/Somnambule medier: Somnambulisme stammer fra "somnus", der betyder "søvn", og ordet er afledt af "ambulare", der betyder at "vandre". Somnambulisme er søvngængereri. Somnambulisme er også en betegnelse for en trancetilstand, hvori det er muligt at være i kontinuerlig kontakt med personens underbevidsthed. Det er en tilstand, hvor et medium viser egenskaber, der normalt er skjult. Men somnambulisme betragtes generelt som en søvnforstyrrelse, hvor et menneske i sovende tilstand udfører ting, som man normalt skal være vågen for at fuldføre.

Spiritisme: (fra latin *spiritus*, ånd). Læren om og troen på eksistensen af ånder og muligheden for at kommunikere med de afdødes ånder.

Typtologi: (fra græsk *tupto*, jeg slår, banker). Ånder der ved hjælp af et medium meddeler sig ved bankelyde, f.eks. alfabetisk typtologi.

Universelt element: Et primært eller oprindeligt stof.

Ånd: Ifølge spiritismen er ånderne skabelsens intelligente væsener, som udgør den usynlige verden i universet over for universets materielle verden. Ånderne er ikke en selvstændig skabelse men er sjælene af dem der har levet på jorden eller andre steder i universet, og som har forladt deres legemlige hylster.

